

Digitales Brandenburg

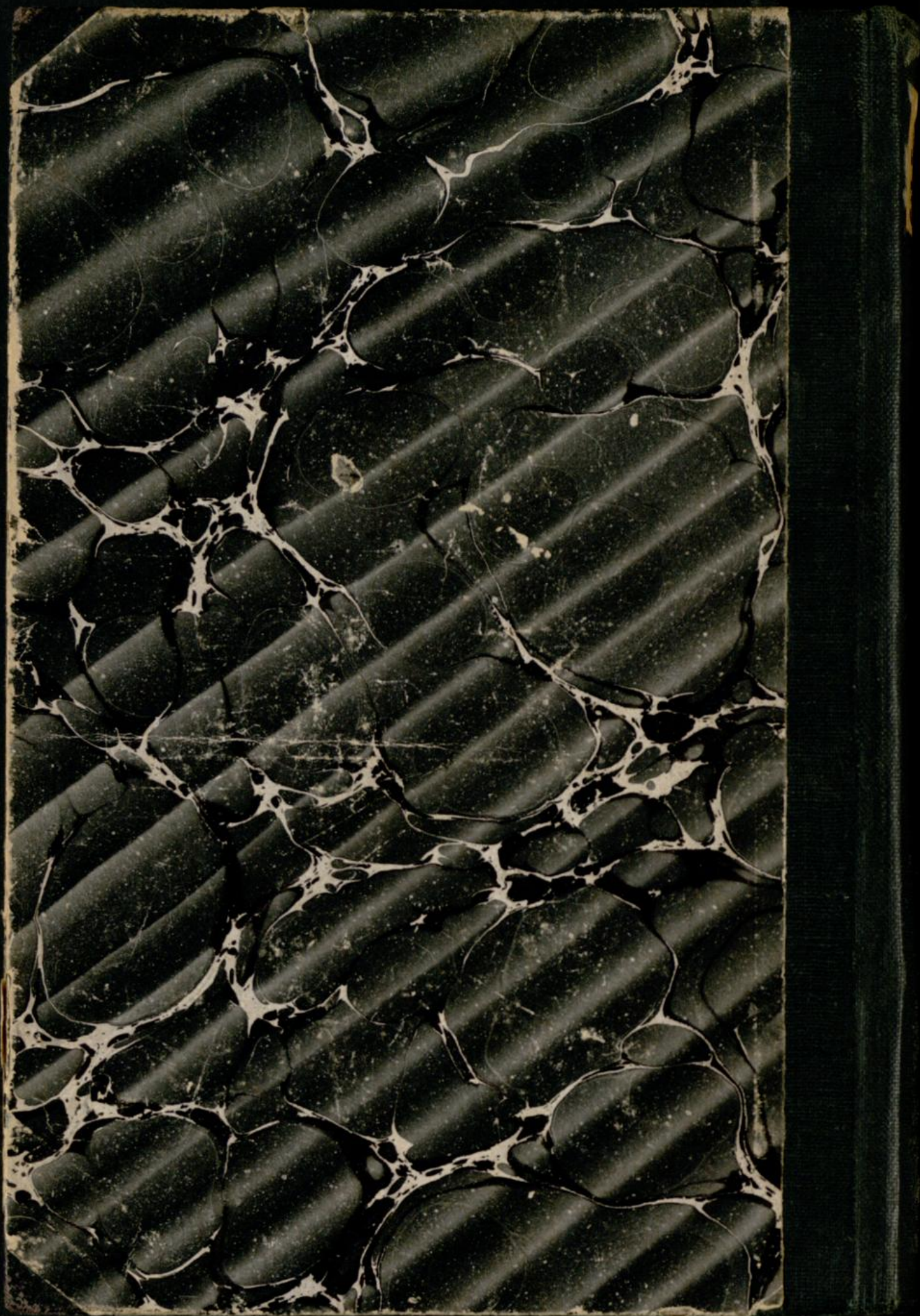
hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Chrestomathia Targumica

Merx, Adalbert

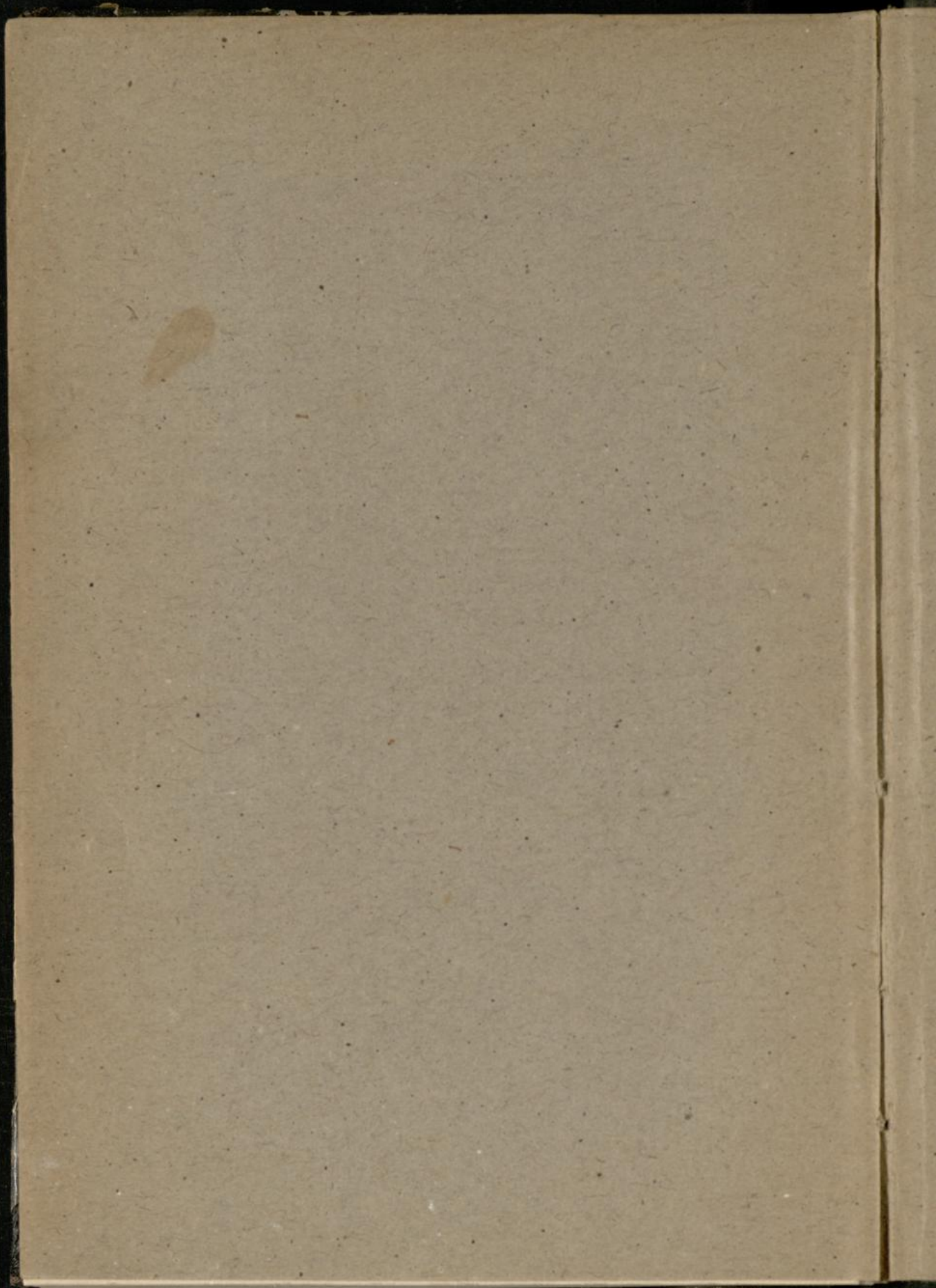
Berlin, 1888

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-10295

Blank page with a vertical strip of lighter paper on the right side containing faint, illegible markings.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT

PHYSICS 309

LECTURE NOTES

BY

ROBERT H. COHEN

AND

DAVID J. WILSON

CHICAGO, ILLINOIS

1963

UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

530 N. DEARBORN AVENUE

CHICAGO, ILL. 60607

ISBN 0-226-00000-0

HARDCOVER \$12.00

PAPERBACK \$6.00

UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

530 N. DEARBORN AVENUE

CHICAGO, ILL. 60607

1963

UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

530 N. DEARBORN AVENUE

PORTA
LINGUARUM ORIENTALIUM

[illius] [einrich] INCHOAVIT
J. H. PETERMANN

[tami] [ebredh] CONTINUAVIT
HERM. L. STRACK.

ELEMENTA LINGUARUM

HEBRAICAE	AETHIOPICAE
BIBLICO-ARAMAICAE	ASSYRIACAE
TARGUMICAE	PERSICAE
SAMARITANAE	TURCICAE
SYRIACAE	AEGYPTIACAE
ARABICAE	COPTICAE

STUDIIS ACADEMICIS ACCOMMODAVERUNT

J. H. PETERMANN, H. L. STRACK, E. NESTLE,
A. SOCIN, F. PRAETORIUS, AD. MERX, FR. DELITZSCH,
AD. ERMAN, G. STEINDORFF, ALII.

~~~~~
PARS VIII.

CHRESTOMATHIA TARGUMICA

EDIDIT

AD. MERX.

BERLIN,

H. REUTHER'S VERLAGSBUCHHANDLUNG

LONDON

NEW YORK

PARIS

WILLIAMS & NORGATE B. WESTERMANN & Co.
14, HENRIETTA STREET 833, BROADWAY
COVENT GARDEN.

MAISONNEUVE
& CH. LECLERC
25, QUAI VOLTAIRE.

1888.

CHRESTOMATHIA TARGUMICA

QUAM

COLLATIS LIBRIS MANU SCRIPTIS
ANTIQUISSIMIS TIBERIENSIBUS EDITIONIBUSQUE IMPRESSIS
CELEBERRIMIS

AD CODICES VOCALIBUS BABYLONICIS
INSTRUCTOS

EDIDIT

ADNOTATIONE CRITICA ET GLOSSARIO INSTRUXIT

ADALBERTUS MERX.

BERLIN,

H. REUTHER'S VERLAGSBUCHHANDLUNG

LONDON

NEW YORK

PARIS

WILLIAMS & NORGATE
14, HENRIETTA STREET,
COVENT GARDEN.

B. WESTERMANN & Co.
888, BROADWAY.

MAISONNEUVE
& CH. LECLERC
25, QUAI VOLTAIRE.

1888.

CHRISTOPH WILHELM VON GLÜCK

Sb 56

+

nicht
entlehnbar

G 45 II / 2655 +

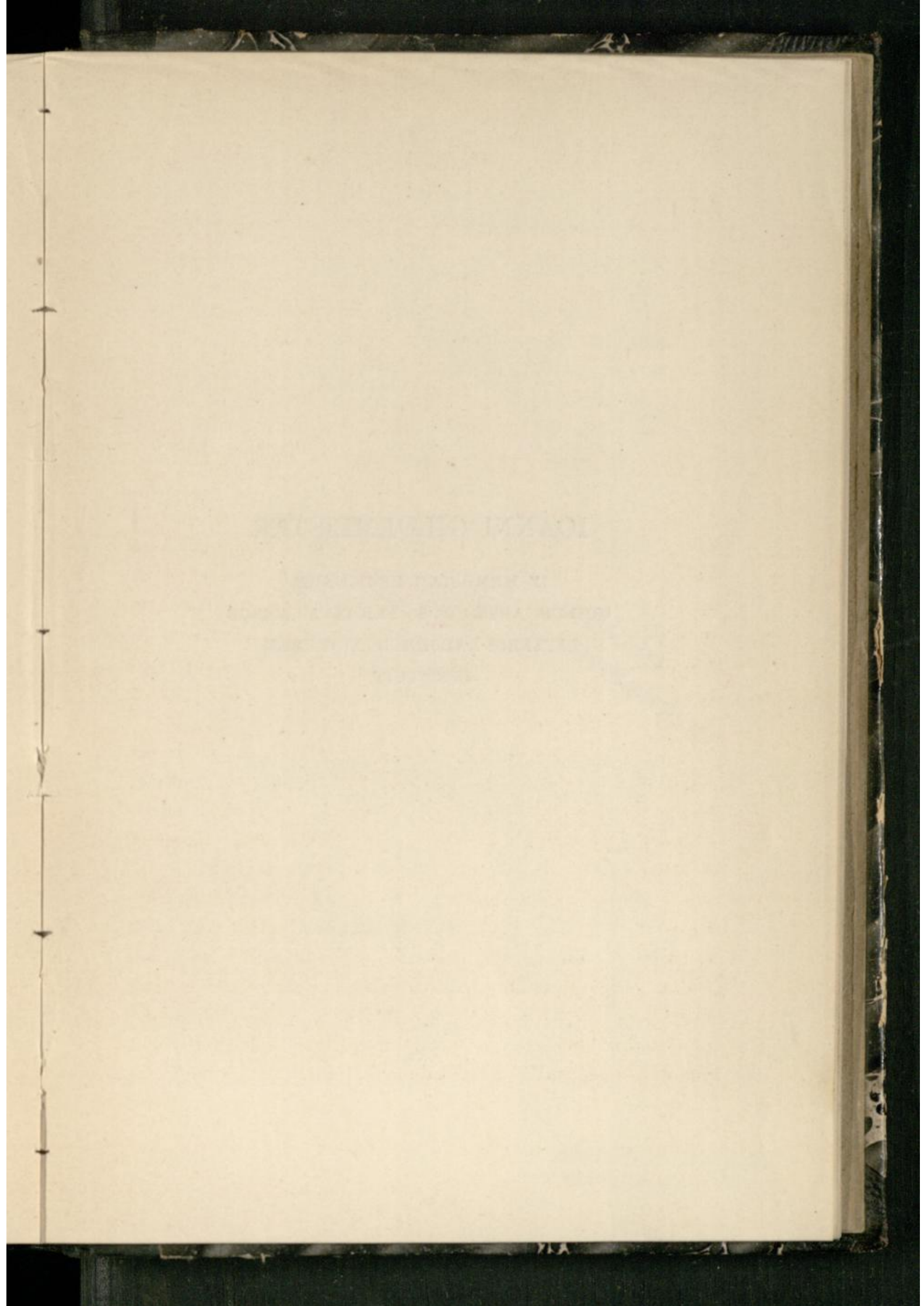

UNIVERSITÄT POTSDAM
Universitätsbibliothek

IOANNI GILDEMEISTER

IN MEMORIAM LECTIONUM
QUIBUS ANTE HOS TRIGINTA ANNOS
LITTERIS RABBINICIS EDITOREM
INSTITUIT

PROLEGOMENA.

I.

Δός μοι ποῦ στῶ.

Haud pauca de libri, quem manibus teris, consilio et fine dicenda haberem, si longus esse vellem et res singulas suis argumentis munire; at temporis angustia, crescentisque voluminis ambitus me impediunt, quominus multa verba faciam in re, quae quavis hujus libri pagina satis superque illustratur. Itaque sine ullo argumento theses propono, ex quibus intellegitur, quid haec chrestomathia targumica sibi velit et quorumnam usui sit destinata.

Textuum targumicorum in libris manu scriptis ea est condicio, ut consonantes quidem satis bene sint traditae, vocales vero adeo fluctuent, ut in punctis incredibilis prope inconstantia scribendi cernatur. Ex talibus libris Targumi editi sunt saeculis XV et XVI, et hae editiones deinde sunt repetitae ita, ut editores pro suo ingenio mutarent et corrigerent sive analogiam grammaticae syriacae secuti, sive vocalismum biblicum in libris Danielis et Ezrae traditum. Buxtorffii ratio, qui librorum biblicorum analogiam commendavit, ex excerptis commentationis, cui inscripsit *Babylonia*, cognoscitur, quae in hoc libro et in Hilgenfeldi *Zeitschrift für wissenschaftliche Theologie* 1887, P. 280 sq. a me sunt

edita. Buxtorfius in libris biblicis fundamentum emendandi vocalismi Targumorum positum esse censens ante omnia id agere debebat, ut libros biblicos secundum manuscriptos codices antiquos recenseret, quod non fecit. At si credebat in editionibus impressis omnia cum codicibus conspirare erravit, quod J. D. Michaelis in excerptis ex codice Casselano (Gram. chaldaica Gottingae 1771, P. 105) docuit et comprobavit. Libros manu scriptos ad emendandum vocalismum Targumorum nemo adhibuit; si quis adhibuisset, oleum et operam perdidisset, nam adeo inter sese diversi sunt, ut nemo dicere possit, quid sit sanum et rectum, neque quisquam ex hac confusione elicere potuisset textum emendatum. Qui tale opus suscepisset, ei eodem modo irridendum fuisset, quo Rogerus Baco monachis irrisit correctoria biblica ex libris pessimis studio magno iudicio nullo concinnantibus. Felici igitur casu factum est, ut nemo inde a saeculo XVI ad hunc diem textum Targumorum ex manuscriptis libris instaurare conatus sit, nullo pacto enim res ei bene cessisset.

Grammaticae et lexica linguae aramaeae Judaeorum ex veteribus editionibus excerpta innumeris mendis non scatere non poterant, aqua limpida ex fonte turbido non hauritur. Grammaticam ex textibus qui aderant componi non posse jam Elias Levita intellexit. Berliner Targ. Onkelos II 185.

Desperandum erat de instaurandis textibus, de scribenda grammatica, de concinnando lexico sordibus cujusdam Suburrae non inquinato. At mutata est haec rerum condicio Londinium allatis ex Arabia meridionali codicibus, qui non signis tiberiensibus infra lineam positis sed signis babylonis supra lineam pictis instructi sunt. Vocales in libris tiberiensibus picti ex libris babylonis haustae sunt, tiberienses sunt rivuli, babylonici fontes. Vocalismus babylo-

nicorum librorum in Arabia saec. XII scriptorum in rebus gravissimis cum vocalismo syriaco edesseno convenit, ubi recedit, semper et eodem modo recedit, qua re comprobatur proprias esse has pronuntiandi consuetudines dialecto Targumicae, quae in his rebus suam sequitur legem. Exempli causa affero vocalismum particularum ברול. Habemus in libris babilonicis descriptam pronuntiationem linguae aramaeae, qualis erat Saec. VII.

Ad emendandum textum Targumorum ante omnia in censum vocandi sunt libri babilonici; editio multorum laude celebrata, quae anno 1557 Sabbionetae — quod ita scribendum esse docuit Lagardius Götting. Gel. Anz. 1. Nov. 1886, P. 864 — publici juris est facta, nihil est nisi textus in quo vocales babilonicae haud accurate tiberiensibus signis sunt expressae. Qua in re quanta diffidentia opus sit, P. 55 sq. libri hujus demonstrant.

Itaque ex libris Londiniensibus, quorum catalogum ab Hoerningio compositum infra exhibemus, — et si qui alii sunt libri babilonici — Targum est edendum, quod quum opus sit arduum, partes selegi, e quibus disceretur, quinam sit usus horum librorum ad emendandum vocalismum Targumorum, ut tali modo ad editionem omnium Targumorum via muniretur. Et quia textus Londinienses tam boni sunt, ut omnes quosquos vidi emendato et puro vocalismo antecellant, librum ita adornavi, ut etiam discentibus utilissimus sit et commendatus. Locos selegi ex Targumo Pentateuchi et Prophetarum; ex Hagiographis totum Canticum Canticorum chrestomathiae inserere volui, at nimio volumine impeditus Somnium Mordechaei tanquam dialecti Palaestinensis specimen ejus loco suffeci. Jam igitur Canticum Canticorum seorsum editurus sum ex quatuor codicibus, binis Babilonicis,

et tiberiensibus, accedente varia lectione bibliorum regionum et bombergianorum.

Ut vero legentibus pateat, qualis sit vocalismus librorum tiberiensium et quae ratio intercedat inter vocalismum utriusque codicum generis, contuli codices tiberienses antiquissimos. Et hi sunt codices tiberienses e quibus excerpti lectiones in adnotatione critica propositas:

1. R = Codex Reuchlinianus seu Durlacensis de quo conferendus est Lagardius in *Prophetis chaldaice Lipsiae* 1872, P. II. — Scriptus anno 1105. De ejus vocalibus v. P. 104—110 hujus libri. Codex Caroliruhae assertus pertinet ad bibliothecam aulicam Friderici I Magni Badarum Ducis.
2. K = Codex Kissingensis scriptus anno 1189, de quo videas A. Berliner *Targum Onkelos* II 247. — Codicem summa liberalitate mihi commodavit vir illustrissimus Bamberger, regionis Kissingensis Rabbini primarius, cui hoc loco maximas gratias ago ob beneficium misso codice in me collatum.
3. M = Codex Rhedigeranus, quondam in Bibliotheca Gymnasii Stae Magdalenae nunc in bibliotheca urbana Vratislaviensi asservatus, scriptus anno 1238.
Codicis usum in Bibliotheca Heidelbergensi intercedente Bibliothecario urbeno S. Marquardsen, Dr. phil., mihi concessit Senatus Vratislaviensis, cui debitam reddo gratiam. De codice vide Levy *Chald. Wörterbuch* II, P. IV.
4. V = Codex Bibliothecae Seminarii Frankeliani, quod est Vratislaviae, scriptus anno 1285. Viri doctissimi Henricus Graetz et Zuckermannus, qui codicem in Bibliotheca Heidelbergensi in usum meum deponendum cura-

verunt, hoc loco omni laude mihi sunt commemorandi. Codicem descripsit Levy l. l. P. I.

5. Codex de Rossianus 12, scr. anno 1311, e quo Deutr. 32, 16—26 in usum meum exscripsit clarissimus Petrus Perreau. Vide P. 55.¹⁾

Praeter hos codices usus sum editionibus typis vulgatis, Bononiensi anni 1482, Ulyssiponensi anni 1491, Sabbionetensi anni 1557 in repetitione Berliner, Antverpiensi anni 1572, Bombergiana 1547, Stephani 1556.

Variam lectionem igitur horum codicum Tiberiensium et harum editionum adjeci ad textus e codicibus babylonicis haustos, quorum duo genera sunt distinguenda:

1. Textus babylonici antiqui, in quibus signa vocalium composita praeter $\overset{\text{z}}$, quod adhibetur in קָרֶז , non exstant. Uno loco Num. 21, 11 habes בְּמִדְבָּרֵהָ ²⁾, in textu impresso vero lineola super puncto omissa est, qua addita adnotatio ad vocabulum adjecta recte demum intellegitur. — Signum $\overset{\text{z}}$ quo Hātef Qames exprimitur in קָרֶז his codicibus proprium est, in altero enim codicum genere nunquam Hātef Qames designare potest, sed potius Qames ante Dageš. Ad hunc codicum ordinem pertinent Codd. Musei Britannici hi: Or. 1467, Or. 2228, Or. 2363, Or. 1470, Or. 2210, Or. 2211 e quibus textum meum selegi, item Or. 1476, e quo Canticum Canticorum editurus sum. A quibus diversum et me judice recentius est genus alterum, quo continentur

2. Textus babylonici recentiores, in quibus signa vocalium composita adhibentur. Exstant in codicibus Petro-

---

¹⁾ In libro ipso annos codicum aliquoties memoriter scribens haud recte notavi. Itaque moneo annos in praefatione hac traditos veros esse, falsos vero eos, qui a numeris hic prolatis recedunt.

politans 132 et 133,¹⁾ e quibus rogante viro amicissimo D. Chwolsohn in usum meum locos Deut. 32, 16—28, Jon. 1—4, Mich. 6, 3—8; 7, 14—20 — nihil enim praeter haec fragmenta ex Micha servatum est — exscripsit vir illustrissimus Israelsohn, cujus opus improbi laboris plenum grato animo accepi. V. P. 44. Vocalium signa eadem sunt, quae e codice babylonico Prophetarum Petropolitano innotuerunt, eaque ab antiquioribus diversa, quod in ^z supra adnotavimus.

Ex his igitur fontibus chrestomathiam excerpsi, ita ut jam omnes suis oculis possint videre et judicare de textuum condicione. Scripturam codicum perraro mutavi; ubi mutavi, lectionem codicis in adnotatione adscripsi, et eo cautius hoc in negotio agendum est, quo magis intellegitur lectiones miras et primo obtutu nulla analogia comprobandas re vera non in hisce codicibus solis haberi, sed etiam in aliis codicibus — ipsis quidem latentibus latere. Exempla praebent, quae in glossario sub רום et ידא sunt proposita, et miram ad scripturam הוֹשַׁבְתִּי, סְפֹרֵי 111¹³, קְדָמוֹרֵי Deutr. 32, 16 analogiam e codice Casselano Dan. 7, 7 exscripsit J. D. Michaelis אֶתְרֵי terribilis. Gram. chald. P. 117. Hujusmodi lectiones qui ope Masorae jugulandas putant, rem judicandam judicatam censent. Testis est codex Reuchlinianus, Erfurtensis, Kissingensis, Casselanus, qui omnes a Masora recedunt, i. e. a schola illa, quae textuum scripturam fraeno imposito cohibere conata est, ita ut intellegatur non omnes se fraenari passos esse. Inconstantia quaedam scribendi in statu constructo aliquoties observatur, cujus vocalis contra

1) De codicibus conferendus est Catalogus a Strack et Harkavy editus.

usum Aramaismi more hebraeo corripitur e. c. פורקן נפשיה pro פורקן 93, al.

Quod attinet ad lectiones לסוראי et לנהרדנאי, quas Berliner recensuit Massora zum T. On. P. 62, codices babilonici plerumque cum סוראי faciunt, at Gen. 49, 9 legitur בסופא pro לס, 49, 13, בספירן pro וס, quod l. l. Nehardeensibus tribuitur, ita ut aut codices sint in textu titubantes, aut Masorae notae fide indignae.

Librum etiam in usum discentium destinatum sine glossario edere non potui, non solum quia lexica majora nimio pretio constant, verum etiam quia formae grammaticae in lexicis erroribus permultis foedantur. Itaque in elaborando glossario id imprimis egi, ut omnes formas grammaticas colligerem et summam codicum in rebus grammaticis constantiam uno conspectu oculis proponerem. In glossario igitur habes thesaurum grammaticum linguae aramaeae secundum traditionem codicum babilonicorum. Haec ubi cum Syrorum lingua edessena contuleris, judicare poteris de praestantia vocalismi in codicibus babilonicis, quibus innumeri errores veterum lexicorum emendantur. Praeterea quamvis semper brevitatis studiosissimus locos difficiliore in glossario explicui, ita ut simul commentarii vices gereret. Deinde ad dialectorum differentias animum adverti, et quantum fieri potuit constitui, num vocabulum omnibus Aramaeis esset usitatum an uni alterive dialecto proprium. Porro in variis nominum statibus recensendis accuratissimus fui, quia haec res hucusque neglecta ad recte aestimandam linguam targumicam est gravissima. Denique quam brevissime indicavi et quaenam vocabula ex lingua technica Theologorum et Jureconsultorum judaicorum in linguam aramaeam immigraverint et quaenam vocabula aramaea deinde in Arabum

libros pervenerint. Numeri minimi ad adnotationem criticam remittunt, in qua scripturae tiberienses propositae sunt, iisdem vero numeris simul usus sum, ut vocabulorum, quae in glossario citantur, locum in paginis singulis accuratius definirem, ita ut hi numeri oculis quaerentibus quasi indices locorum facti sint. Nomina propria alphabetice recensentur.

Praeter eos viros, quorum in hunc librum merita supra grato animo commemoravi, in fine Reinhardum Hoerningium in Museo Britannico codicum orientalium custodem nescio quomodo digne collaudem, qui indefesso amore ad tot quaestiones et quaestiunculas iterum iterumque codices evolvens mihi respondit, et sine cujus auxilio totum opus vix potuissem ad finem ducere. Scribam sub finem, qui mecum codices descripsit J. Spiram (שפירא) Judaeum Londiniensem, iis commendatum velim, qui opus habent calligrapho in legendis libris manuscriptis hebr. et chald. exercitato, semperque ad describendos codices in Museo Britannico paratissimo.

Drugulini institutum typographicum, in quo hujus libri causa vocales babyloicae accuratissime paratae sunt, et typothetae Guil. Kuehnii artem nitidus paginarum adspectus celebrat.

Sed jam praefandi finem facio; volumen, quod manuteris, parvum tibi videbitur, lector benevole, mihi vero opus fuit immensi laboris plenum taedii et curarum, ita ut opus difficilius et intricatius me nunquam suscepisse confirmem. Omnia e fundamentis nova erant facienda, neminem habui, qui mihi viam munivisset, et quum hisce mecum utaris, a quibus laetiora studii Targumorum incrementa auguror, rogo ut quae peccavi ignoscas, quae emendare potis eris mecum communices.

Dedi Athenis die XXVI mensis Septembris anni MDCCLXXXVII.

ADALBERTUS MERX.

II.

CATALOGUS CODICUM BABYLONICORUM
 IN MUSEO BRITANNICO ASSERVATORUM QUEM
 CONCINNAVIT REINHARDUS HÆRNING.

I. HEBREW TEXT.

1. MS. Orient. 2366. XVth cent. Vellum. Genesis and Exodus.
2. MS. Orient. 1477. XIVth cent. Paper. Psalms, Ecclesiastes, Canticles, Lamentations I 1—17.
3. MS. Orient. 2373. XIII—XIVth cent. Vellum. Ruth, Psalms, Job, Proverbs, Ecclesiastes, Canticles.
4. MS. Orient. 2374. XV—XVIth cent. Vellum. Psalms, Job, Proverbs, Lamentations, Daniel, Esther, Ezra-Nehemiah, Chronicles.

II. HEBREW TEXT AND TARGUM.

1. MS. Orient. 2363. XIIth cent. Vellum. Pentateuch.
2. MS. Orient. 1467. XIIth cent. Vellum. Leviticus, Numbers, Deuteronomy. [See the Palaeographical Society's Oriental series, pl. LIV.]
3. MS. Orient. 2703. XVth cent. Vellum. Fragment of Genesis.
4. MS. Orient. 2368. XIV—XVth cent. Vellum. Exodus.
5. MS. Orient. 1469, fol. 103. XVI—XVIIth cent. Vellum. Numbers XVIII, 23—XIX, 19.
6. MS. Orient. 2704. XIVth and XVth cent. Vellum. Fragments of Numbers; Deuteronomy III, 3—IV, 46.
7. MS. Orient. 1473. XV—XVIth cent. Vellum. Jeremiah and Ezekiel.

III. TARGUM.

1. MSS. Orient. 2228, 2229, 2230. XVIIth cent. Paper. Pentateuch.
2. MS. Orient. 2367. XVII—XVIIIth cent. Paper. Genesis and Exodus.
3. MS. Orient. 2375, f. 316. XII—XIIIth cent. Vellum. Leviticus XV, 19—XVI, 8.

4. MS. Orient. 2210. A. D. 1469. Paper. Former Prophets.
5. MS. Orient. 1471. XVIIth cent. Paper. Former Prophets.
6. MS. Orient. 2371. XVIIth cent. Paper. Former Prophets.
7. MS. Orient. 1472. A. D. 1512—13. Vellum. Samuel and Kings.
8. MS. Orient. 2211. A. D. 1475. Paper. Latter Prophets.
9. MS. Orient. 1474. XVIIth cent. Paper. Latter Prophets.
10. MS. Orient. 1470. A. D. 1484. Vellum. Haftaroht. [See the Pal. Soc., Oriental series, pl. XCL.]
11. MS. Orient. 2364. XVth cent. Paper. Haftaroht.
12. MS. Orient. 2375. XVth cent. Paper. Five Megilloth.
13. MS. Orient. 1476. XV—XVIth cent. Paper. Canticles, Lamentations, Esther.
14. MS. Orient. 2377. XIVth cent. Paper. Lamentations, Ecclesiastes, Megillath Antiochus, Esther.
15. MS. Orient. 2212. A. D. 1586. Paper. Megillath Antiochus.

III.

CONSPECTUS VOCALIUM BABYLONICORUM.

1. Vocales antiquae: $\bar{\aleph}$ $\bar{a}$ et $\bar{ä}$, quod signum $\bar{ä}$ interdum legendum esse suadent formae syriace per $\bar{a}$ scriptae.

$\bar{\aleph}$ $\bar{a}$ et $\bar{o}$ in $\bar{\aleph}$ $\bar{a}$, $\bar{\aleph}$ $\bar{o}$.

$\bar{\aleph}$ $\bar{i}$, $\bar{\aleph}$ $\bar{e}$, $\bar{\aleph}$ $\bar{u}$, $\bar{\aleph}$ $\bar{o}$, $\bar{\aleph}$ = $\bar{\aleph}$.

2. Accedunt vocales recentiores codicum Petropolitanorum, in quibus tamen non omnia certe constitui possunt propter chartae et atramenti condicionem.

a) ante Dages: $\bar{\aleph}$ $\bar{a}$, $\bar{\aleph}$ $\bar{ä}$, $\bar{\aleph}$ $\bar{i}$.

b) in syllaba clausa et simul loco hebraei Hæf: $\bar{\aleph}$ $\bar{a}$, $\bar{\aleph}$ $\bar{i}$, $\bar{\aleph}$ $\bar{e}$, $\bar{\aleph}$ $\bar{u}$. Alias vocalium cum lineola infra posita compositiones non legi. Fortasse alii codices etiam $\bar{o}$ compositum praebebunt.

c) vocales ad gutturalem accedentes scribuntur: $\bar{\aleph}$ $\bar{ä}$ = $\bar{\aleph}$ $\bar{ä}$, $\bar{\aleph}$ $\bar{ä}$ = $\bar{\aleph}$ $\bar{ä}$ in $\bar{\aleph}$ $\bar{ä}$ = $\bar{\aleph}$ $\bar{ä}$.

d) concurrentes duo $\bar{ä}$ habes in $\bar{\aleph}$ $\bar{ä}$ = $\bar{\aleph}$ $\bar{ä}$, $\bar{\aleph}$ $\bar{ä}$ = $\bar{\aleph}$ $\bar{ä}$.

I. Leviticus IX, 1—XI, 47

ex supplemento recenti Codicis Mus. Brit. Or. 1467.

1 זָהָה בַּיּוֹמָא תַּמִּינָאָה קָרָא מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן וְלַבְנוֹתָיו
 2 וְלִסְבִּי יִשְׂרָאֵל וְאָמַר לְאַהֲרֹן סֹב לְךָ עִגָּל בַּר תּוֹרֵי

Adnotatio critica. Textui accedunt lectiones editionis Bononiensis anno 1482 excusae = B, quae solas consonantes praebet, deinde lectiones Antverpiensis regiae = A et Sabionetensis anno 1557 impressae et ab A. Berlinerо 1884 Berolini repetitae = S.

A et S etiam vocales habent, utraque editio ex recensione Babylonica fluxit, quod de S Berlinerus probavit. A vero ex eodem fonte derivatum esse ex usu vocalium vocis פֶּל = פֵּל, פֶּל = פֵּל sequitur in Levit. XI obvio. Nam loco 11, 12 excepto, ubicunque Londinensis liber habet פֶּל, S praebet פֵּל, ubi Londinensis praebet פֶּל, exhibet פֵּל a quo A bis recedit. Quod quum casu factum esse nequeat, sequitur A S et librum Londinensem ejusdem esse familiae. Primum igitur critices negotium est restituere archetypon hujus familiae, quae vocalismum purum et antiquum exhibet. A et S quum vocalismus signis Tiberiensibus exprimeretur, mutationes perpessae sunt, fundamentum firmum in libro Londinensi habemus. Quae ex Levitico dedimus ad supplementum recens codicis Londinensis pertinent, quod chartae papyraceae inscriptum est manu haud exercitata, quae signa vocalium babylo-nica pingere non consueverat. Textus hebraeus vocalibus Tiberiensibus hoc in supplemento instructus est. — In selegenda varia lectione minima, uti i = e, ā = ä, non curavi, ea tantum adjeci quae alicujus momenti videbantur, uti viros doctos de editionum vocalismo edocerem, tirones vero ad dijudicandas formas grammaticas adducerem, in editionibus saepissime corruptas.

1 Cod. לְאַהֲרֹן.

3 לַהֲטָחָא וּדְכַר 1 לְעֵלְיָהָא שְׁלַמִּין 2 וְקָרִיב קָד[ם] 3 וְעַם
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תַּמְלִיל לַמִּימָר סָבוּ צִפִּיר בָּר 4 עֲזִי לַהֲטָחָא
 4 דְעָגַל דְאָמַר בְּנֵי שָׁנָא שְׁלַמִּין לְעֵלְיָהָא 5 דְתוֹר וּדְכַר לְנִכְסֹת
 קֹדְשֵׁיא לְדַבְּחָא קָדָם י' וּמִנְהָתָא דְפִילָא בַּמִּשְׁחָא אֲרִי יוֹמָא
 5 דִּין יִקְרָא דִי' מִתְגַּלִּי לִכּוּן 6 וְקָרִיבוּ יָת 5 דְפִקִּיד מִשְׁחָא
 6 לְקָדָם מִשְׁכָּן זִמְנָא וְקָרִיבוּ כָל כְּנֹשְׁתָא וְקָמוּ קָדָם י'
 6 וְאָמַר מִשְׁחָא דִּין פִּתְגָמָא 7 דְפִקִּיד י' תְּעַבְדוּן דִּיתְגַּלִּי לִכּוּן
 7 יִקְרָא דִי' 8 וְאָמַר מִשְׁחָא לְאַהֲרֹן קָרִב לְמַדְבַּחָא 8 וְעִבִיד
 יָת 9 הֲטָחְךָ דִּית עֲלֶיךָ וְכָפַר עֲלֶיךָ וְעַל עֲמָא וְעִבִיד יָת
 8 קָרִבָן עֲמָא וְכָפַר עֲלֵיהוֹן כִּמָּא דְפִקִּיד י' 10 וְקָרִיב אֲהֲרֹן
 9 לְמַדְבַּחָא וְנִכַּס יָת עֲגֹלָא דְהֲטָחָתָא 11 דִּילִיָּהּ וְקָרִיבוּ
 בְּנֵי אֲהֲרֹן יָת דַּמָּא לִיָּהּ וְטַבַּל 12 אֲצַבְעֵיהָ בְּדַמָּא וַיִּהָב עַל
 10 קָרְנֹת מַדְבַּחָא דִּית דַּמָּא 14 אֲרִיק לִיסוּדָא דְמַדְבַּחָא 15 דִּית
 חֲרֵבָא דִּית כּוּלֵּיתָא דִּית 15 הֲצִירָא מִן כְּבֹדָא מִן 16 הֲטָחָא אֲסִיק
 11 לְמַדְבַּחָא כִּמָּא 17 דְפִקִּיד י' יָת מִשְׁחָא 18 דִּית 18 בְּסִירָא דִּית
 12 19 מִשְׁכָּא אֲוִקִיד בְּלוּרָא 20 מְבֹרָא לְמִשְׁוִיָּהָא 19 וְנִכַּס יָת

1 Sab. semper לְעֵלְיָהָא. 2 Bon. וקרִב. 3 Ita codex. In sequentibus simplex י' ponetur. 4 B A S עֲזִין. A חֲטָחָתָא et sic porro.
 5 B דִּפְקִיד. A S דְפִקִּיד. 6 Vocalis in ל non est dubia, neque legendum est ל. A לְקָדָם S לְקָדָם. 7 B דִּפְקִיד et sic porro; A S פִּקִּיד hic et deinde. 8 B ועִבִיד, A וְעִבִיד, S וְעִבִיד et sic porro. 9 B A חֲטָחְךָ, S ut cod. sine א.
 10 B וקרִב. 11 B דִּי לִיָּהּ. 12 S אֲצַב. 13 S קָרְנֵת. 14 S אֲרִיק hebraizat. 15 S חֲצִירָא.
 16 B A חֲטָחָתָא et sic porro, S vero sine א. 17 Ita codex. Legas פִּקִּיד = פִּקִּיד uti antea. 18 B A בְּשִׂירָא Hebraismus. 19 A מִשְׁכָּא.
 20 A S מְבֹרָא semper.

עֲלֹתָא ¹ וְאִמְטִיאוּ בְנֵי אֹהֶלן לִיה ית דַּמָּא וְזִרְקִיה עַל
 מִדְּבַהָא סְהוּר סְהוּרִי דִּית ² עֲלֹתָא אִמְטִיאוּ לִיה ³ לְאִבְרָהָא ¹³
 דִּית רִישָׁא וְאִסִּיק עַל מִדְּבַהָא וְהִלִּיל ית גְּזָא דִּית ¹⁴
 כְּרַעֲיָא וְאִסִּיק ⁴ עַל [עֲלֹתָא] לְמִדְּבַהָא ⁵ וְקָרִיב ית קְרַבָּן ¹⁵
 עֲמָא ⁶ וְנִסִּיב ית צַפִּירָא דְהַטְּתָא ⁷ וְלַעֲמָא וְנִכְסִיה וְכֶשֶׁר
 בְּדַמִּיה כְּקִדְמָאָה ⁸ וְקָרִיב ית (!) עֲלֹתָא ⁹ וְעַבְדָּה ⁹ כְּדַחֲזִי ¹⁶
 וְקָרִיב ית מִנְהַתָּא וְמִלָּא יִדִּיה ¹⁰ מִפְּנֵה ¹¹ וְאִסִּיק עַל ¹⁷
 מִדְּבַהָא בָר ¹² מִעֲלֹת ¹³ צַפִּירָא ¹³ וְנִכְסִי ית תּוֹרָא דִּית ¹⁸
 דְכִרָא ¹⁴ נִכְסֹת קִדְשִׁיא ¹⁵ וְלַעֲמָא וְאִמְטִיאוּ בְנֵי אֹהֶלן ית
 דַּמָּא לִיה וְזִרְקִיה עַל מִדְּבַהָא סְהוּר סְהוּרִי דִּית תְּרַבִּיא ¹⁹
 מִן תּוֹרָא וְזִמְן דְכִרָא ¹⁶ אֲלֵיָהָא דְהִפִּי גְזָא ¹⁷ וְכֹלִלְיָהָא ¹⁸ וְהַצֵּר
 כְּבִדָּא ²⁰ וְשׁוּיָאוּ ית תְּרַבִּיא ¹⁹ עַל הַדְּוֹתָא ²⁰ וְאִסִּיק תְּרַבִּיא ²⁰
 לְמִדְּבַהָא ²¹ דִּית הַדְּוֹתָא דִּית ²¹ שְׁקָא דִּימִינָא ²² אָרִים ²¹
 אֹהֶלן ²³ אָרְמָא קד[ם] י' כִּמָּא דְפִקִּיד מִשְׁהָא ²² וְאָרִים אֹהֶלן ²²
 ית יְדוּהִי לַעֲמָא ²⁴ וְבִינְנוֹן ²⁵ וְנַחֲתִי מִלְּמַעְבַּד הַטְּתָא
 וְעֲלֹתָא וְנִכְסֹת קִדְשִׁיא ²⁶ וְעַל מִשְׁהָא וְאֹהֶלן לְמִשְׁכָּן ²³

1 A וְאִמְטִיאוּ et sic porro. 2 Cod. עלתא. 3 A לְאִבְרָהָא,
 S לְאִבְרָהָא. 4 B A S על עלתא למדב' Cod. om. עלתא. 5 B וקרוב
 et sic porro. 6 B ונסב. 7 A דִּי לַעֲ. 8 S וְעַבְדָּה. 9 B
 כְּדַחֲזִי, S כְּדַחֲזִי, A כְּדַחֲזִי, כְּדַחֲזִי. 10 S !! מִפְּנֵה. 11 B ואסק. 12 S מִעֲלֹת.
 13 B לצפרא. 14 S לְנִכְסֹת. 15 BA דִּי לעמא. 16 S אֲלֵיָהָא male.
 17 S וְהַצֵּר. 18 S וְהַצֵּר. 19 Cod. על, deinde A וְזִרְקִיה S וְזִרְקִיה
 et sic porro. 20 B ואסק. 21 A שְׁקָא hebraizat. 22 B אָרִים
 et sic deinde. S אָרִים. A אָרִים et sic semper. 23 S אָרְמָא male
 A אָרְ. 24 BA בְּרַכְנוֹן. 25 Ita cod. leg. וְנַחֲתִי. Deinde A
 מִלְּמַעְבַּד S מִלְּמַעְבַּד. 26 Sic codex cum vocali longa, S ועל.

זמנא¹ ונפקו וברונו ית עמא דאתגלי יקרא די לכל
 24 עמא. ונפקת² אישתא מן קד[ם] י³ ואכלת על מדבהא
 ית עליה דית תרביא⁴ והוא כל עמא ושבתו ונפלו
 על אפיהון.

X. ונסיבו בני אהון⁵ נדב ואביהוא גבר מחתויה
 ויהבו⁶ בהון⁷ אישתא ושויאו עליה⁸ קטרת בסמין וקריבו
 2 קדם י אישתא נכריהא דלא פקיד יתהון. ונפקת⁹
 3 אישתא מן קדם י ואכלת יתהון ומיתו קדם י. ואמר
 משה לאהון הוא¹⁰ דמליל י למימר בקריבי אתקדש
 4 ועל אפי כל¹¹ עמא¹² אתקדש ושתיק אהון. וקרא משה
 למישאל ולאליצפן בני עזאל¹³ אהבוהי דאהון ואמר
 להון¹⁴ קרובו טולו ית אהיכון מן¹⁵ קדם קדשא למברא
 5 למשוייתא. וקריבו¹⁶ ונטלונן¹⁷ בכיתוניהון למברא
 6 למשוייתא כמא דמליל משה. ואמר משה לאהון
 ולאליצור ולאיתמר בנוהי רוישיכון לא תרבון פירוע
 ולבושיכון לא תבזעון ולא תמותון ועל כל כנשתא יהי
 לגזא¹⁸ ואהיכון כל בית ישראל ובכון ית¹⁹ יקידתא

1 S נפקו. 2 B אשתא et sic deinde. 3 A ואכלת et hunc
 in modum praecedens. ונפקת S. ואכלת. 4 A וחזו. 5 S נדב.
 6 S בהון. 7 A אישתא ושויאו. אישתא etiam in sequentibus. 8 S
 קטרת! 9 A ונפקת et ואכלת. 10 B דמלל et sic porro.
 11 Cod. עמא. 12 B A S אתיקר. 13 B אה אבוהי S ut codex
 noster, A אהבוהי. 14 A B S קריבו male. 15 A קדם אפי ק.
 16 Ita codex. B ונטלונן A S ונטלונן. 17 B A בכיתוניהון S.
 18 S hic יקדח, alibi recte ut codex. 19 B יקדח דאוקד.

דְּאוֹקִיד יי' וּמִתְרַע מִשְׁכַּן זִמְנָא לֹא תִפְקֹן דְּלִמָּא 7
 תְּמוֹתֹן אֲדִי מִשָּׁח 1 רְבוּתָא דִי עֲלִיכֹן 2 וְעִבְדוּ כִפְתַגְמָא
 דְּמִשְׁחָהּ וּמְלִיל יי' 3 עִם אֲהֹן 4 לְמִימְרֵי הַמֵּר וּמְרוּי 8
 לֹא תִשְׁחִי אֵת וּבִנְךָ עִמָּךְ 5 בְּמִיעֲלֹכֹן לְמִשְׁכַּן זִמְנָא וְלֹא 9
 תְּמוֹתֹן 6 קָיִם 7 עֲלָם לְדִיכֹן וְלֹא־פְרִשָׁא בֵּין קֹדֶשָׁא 10
 וּבֵין הוֹלֵא וּבֵין 8 מְסֻבָּא וּבֵין 9 דְּכִיָּא וְלֹא־לִפְּא יֵת 11
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יֵת כֹּל קִימִיא דְּמְלִיל יי' לְהוֹן בִּידָא דְּמִשְׁחָהּ
 וּמְלִיל מִשָּׁח עִם אֲהֹן דְּעִם אֲלַעְזֹר דְּעִם אִיחֶמֶר בְּנוֹהֵי 12
 דְּאִשְׁתְּאֲרוּ סָבוּ יֵת מִנְהֶתָּא 10 דְּאִשְׁתְּאֲרִית מִקְרִבְנִיא דִי 11
 11 דְּאִכְלוּהָא פְּטִיר בַּסֵּטֶר מְדַבְּהָא אֲדִי 12 קֹדֶשׁ קֹדֶשִׁין 13 הוּא יי'
 דְּתִיכְלוּן 14 יֵתָּהּ בְּאַתְרֵי קֹדִישׁ אֲדִי 15 הוֹלֵקְךָ וְחוֹלֵק בִּנְךָ 13
 16 הוּא מִקְרִבְנִיא דִי אֲדִי כֵּן אֲתַפְקֹדִיתִי דִיֵּת הֲדִיא 14
 17 דְּאֲרִמּוּתָא דִיֵּת 18 שְׁקָא דְּאֲפְרִשׁוּתָא תִיכְלוּן 19 בְּאַתְרֵי דְּכִי
 אֵת וּבִנְךָ וּבִנְתְּךָ עִמָּךְ אֲדִי הוֹלֵקְךָ וְחוֹלֵק בִּנְךָ אֲתִיחִיבוּ
 מִנְכֶסֶת קֹדֶשִׁיא דְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁקָא דְּאֲפְרִשׁוּתָא וְהֲדִיא 15
 דְּאֲרִמּוּתָא עַל קְרִבְנֵי תְרַבִּיא 20 יִתִּיתֹן לְאֲרִמָּא אֲרִמָּא קֹדֶם

1 A רבית קדשא די'. 2 S וְעִבְדוּ. 3 S לאה'. 4 B לממר.
 5 BS במעלכון. 6 B קיים. A קיים עלם. 7 Ita codex leg.
 8 S מְסֻבָּא et sic semper. 9 S קים עלם! 10 S uti vs. 15.
 9 Cod. דְּכִיָּא. 10 A דְּאִשְׁתְּאֲרִית. S דְּאִשְׁתְּאֲרִית uti antea et deinde
 סָבוּ et דְּאִשְׁתְּאֲרוּ. 11 BA וְאִכְלוּהָ hebr. 12 S וְקֹדֶשׁ. 13 A הוּא.
 14 S בְּנֵיִי bene. 15 B חֵלְקְךָ וְחֵלְקִי sed A S וְחֵלְקִי et sic
 deinde. S ceterum cum Dages חוֹלֵק. 16 A הוּא. 17 S דְּאֲרִמּוּתָא
 semper, male. 18 A שְׁקָא uti porro. 19 S בְּאַתְרֵי ut deinde.
 Cod. om. דְּכִיָּא. 20 A יִתִּיתֹן S יִתִּיתֹן.

י ויהי לך ולבנך עמך לוקים¹ עלם כמא² דפקיד יי
 16 דית צפירא דהטתא³ מתבע תבעיה משה והא אתוקד
 4 ורגז על אלעזר דעל איתמר בני אהרן דאשתארו למימר
 17 5 מדין לא אכלתון ית הטתא באתר⁶ קושא ארי⁷ קדש
 קדשין⁸ היא דיתת יהב לזון לסלהא על הובי כנשתא
 18 לזפרא עליהון קדם יי. היא לא⁹ אהעל מדמה לבית
 קדשא גואה מיכל¹⁰ תיכלון יתה בקדשא כמא דפקידות
 19 ומליל אהרן עם משה הא יומא דין קריבו ית¹¹ הטותהון
 דית¹² עלוותהון קדם יי¹³ דערעא יתי עקן כאלין¹⁴ דאלו
 20 פון¹⁵ אכלית הטתא יומא דין התקין קדם יי. ושמע משה
 ושפר בעינודי.

XI. 1 ומליל י עם משה¹⁶ ולאהרן למימר להון.
 2 מלילו עם בני ישראל למימר דא היתא דתיכלון מכל
 3 בעירא דעל ארעא. 17 כל וסדיקא¹⁸ פרסתא¹⁹ ומטלפן
 4 20 טלפין פרסתה מסקא פשרא בבעירא יתה תיכלון. ברם
 ית דין לא תיכלון ממסקי פשרא ומסדיקי²¹ פרסתא ית

1 S עלם. 2 Leg. דפק. 3 Sic Cod. sed A מבצע. S מתבע.

4 B ורגז. 5 B מה דין, sed A S ut Cod. 6 B A S recte. קדש

7 Sic Codex. Hebraismus. A קודש S קודש. 8 A הוא. 9 A

אחעל. S ut codex. 10 Cod. תיכלון. 11 A תשאחהון יתה עלותהון

תשוחהון. 12 B עלותהון S עלותהון. 13 A עקן S עקן

14 B A ואלופין. S ואלופין sine ו. 15 A אכלית. 16 B A ועם

אה. Lectio cod. dogmatica! 17 S כל, A כל. 18 A פרסתא.

פרסתה. 19 B ומטלפא, A ומטלפא. 20 Cod. טלפין at cf. طلف

et neosyr. طلف palpebra, proprie fissio. B טלפין הרתיך פרסתא

21 A iterum פרסתא et sic porro.

גמלא ארי מסיק פשרא הוא ופרסתיה לא סדיקא מסאב
 5 הוא לכון. 1 דית 2 טבוא ארי 3 מסיק פשרא הוא
 ופרסתיה לא סדיקא מסאב הוא לכון. דית ארנבא 6
 ארי מסקא פשרא היא 4 ופרסתה לא סדיקא מסאבא היא
 לכון. דית הזירא ארי סדיק פרסתא הוא 5 ומטלפן 7
 טלפין פרסתיה והוא פשרא לא פשר מסאב הוא לכון.
 6 מבסרהון לא תיכלון 7 ובנבילתהון לא תקרבון 8
 מסאבין אנון לכון. ית דין תיכלון 8 מכל דבמא כל 9
 דליה ציצין וקלפין במא ביממא ובנחלא יתהון
 10 תיכלון. 9 וכל דלית ליה ציצין 10 וקלפין ביממא ובנחלא
 11 מכל רחשא דמא 12 ומכל 13 נפשא היחא 14 דבמא שקצא
 11 אנון לכון. ושקצא יהון לכון מבסרהון לא 15 תיכלון
 12 דית נבילתהון תשקצון. 16 כל דלית ליה ציצין
 13 וקלפין במא שקצא הוא לכון. דית אלין תשקצון מן
 14 עופא לא ותאכלון שקצא אנון נשרא 17 וער ועזיא.
 18 וטרפיתא 19 לזנה. דית בת 20 נעמיחא וציצא
 14 16

1 Ita cod. 2 B A טפוא. S טבוא. 3 B מסק. 4 A
 פרסא. 5 B ומטלה A ומטלפא S מטלפן. 6 B et
 sic deinde. Hebraismus. A hic et postea מבשריהון 7 B
 et sic porro, A בנבילתהון et sic posthac. S בנבילתהון ut deinde.
 8 Sic cod. et A S כל per Holem! 9 Sic cod. et AS iterum !!
 10 Sic cod. sed antea קלפין A S קלפין. 11 A S iterum !!!
 12 A S iterum כל. 13 B נפשה. 14 A די במא. 15 Cod.
 תיכלון. 16 A S hic כל. 17 A וער ועזיא S ער ועזיא. 18 S A
 ut edidi sed forte זרפיתא in Cod. legendum est. 19 B S A post
 addunt versiculum omissum ויה כל ערבא לזנהו A כל
 ערבא [עזיא] לזניה. 20 S נעמיחא A נעמיחא.

17 וְצִפֹּר שְׁחָפָא ¹ וְנָצָא לְזָנוּהִי וְקָרִיא ² אֲשֶׁלִּינֹנָא
 18 וְקָשׁוּפָא ³ וְבוֹחָא וְקָתָא וּדְקִיָּקָא ⁴ דְּהִזְזִיתָא וְאִבּוֹ
 19 לְזָנָה וְנָגַר טוֹרָא ⁵ וְעֵט־לִיפָא ⁶ כֹּל וְחִשָּׂא דְעוֹפָא
 20 דְּמִה־לֵּיךְ עַל אַרְבַּע שְׁקָפָא הוּא לְכֹוןִי בַּיָּם יֵת דִּין
 21 תִּיכְלֹון ⁸ מִכֹּל וְחִשָּׂא דְעוֹפָא דְּמִה־לֵּיךְ עַל אַרְבַּע ⁹ דְּלִיָּה
 22 קָרְסוֹלִין מִעֲלֹזֵי רַגְלֹהֵי לְקָפְצָא בְּהוֹן עַל אֲרֻעָא ¹⁰ יֵת
 23 אֲלִין מִנְהוֹן תִּיכְלֹון יֵת גּוֹבָא ¹¹ לְזָנִיָּה דִּיָּת רְשׁוֹנָא לְזָנוּהִי
 24 דִּיָּת ¹² הַרְגֵּלָא לְזָנוּהִי דִּיָּת ¹³ הַגְּבָא לְזָנוּהִי ¹⁴ וְכֹל
 25 וְחִשָּׂא דְעוֹפָא דְּלִיָּה אַרְבַּע ¹⁵ רַגְלִין שְׁקָפָא הוּא לְכֹוןִי
 26 וְלֹאֲלִין ¹⁶ תִּסְתַּאבֹון כֹּל דִּיקָרֵב בְּנִבְלֵי־תַהוֹן יְהִי מִסְּאָב
 27 עַד רְמִשָּׂאֵי וְכֹל דִּיִּטּוֹל מִנְּבִילֵי־תַהוֹן יִצָּבַע לְבוֹשׁוּהִי
 28 וְיְהִי מִסְּאָב עַד רְמִשָּׂאֵי ¹⁷ לְכֹל בְּעוֹרָא דְּהוּא סְדִיקָא
 18 פְּרִסְתָּה וְטַלְפִּין ¹⁹ לֵאֲיָתָהּא מִטְּלִפָּא וּפְשִׂרָא לֵאֲיָתָהּא מִסְּקָא
 27 מִסְּאָבִין אֲנוּן לְכֹוןִי כֹל דִּיקָרֵב ²⁰ בְּהוֹן יְהִי מִסְּאָבִי ²¹ וְכֹל
 דְּמִה־לֵּיךְ עַל יְזוּהִי בְּכֹל הִיָּתָא ²² דְּמִה־לֵּיכָא עַל אַרְבַּע
 מִסְּאָבִין אֲנוּן לְכֹוןִי כֹל דִּיקָרֵב בְּנִבְלֵי־תַהוֹן יְהִי מִסְּאָב עַד
 28 רְמִשָּׂאֵי וְדִיִּטּוֹל יֵת ²³ נְבִילֵי־תַהוֹן יִצָּבַע לְבוֹשׁוּהִי וְיְהִי

1 A וְנָצָא. 2 B et וקישופא ושלייה נינא A. A וְשֶׁלִּינֹנָא
 וְעֵט־לִיפָא B. 3 A וְבוֹחָא. 4 S A וְחִזְזִיתָא, A אִיבּוֹ. 5 B וְעֵט־לִיפָא.
 6 A כֹּל, S כֹּל. 7 B תִּיכְלֹון. 8 A S ! מִכֹּל. 9 B דִּי לִיָּה.
 10 S וִיָּת. 11 B לְזָנִיָּה. 12 A תְּרַגְלָא S תְּרַגְלָא. 13 A הַגְּבָא S הַגְּבָא.
 14 AS וְכֹל !! 15 S ut antea רַגְלִין. 16 S תִּסְתַּאבֹון. 17 Ita
 codex et A S. 18 BA פְּרִסְתָּה, S ut cod. 19 BAS לֵאֲיָתָהּא et sic
 deinde. A מִטְּלִפָּא ut antea. S מִטְּלִפָּא. 20 A בְּנִבְלֵי־תַהוֹן pro בְּהוֹן,
 exegesis praebet. 21 A S !! וְכֹל. 22 B דְּמִה־לֵּיכָא. 23 B נְבִילֵי־תַהוֹן.

29 מִסְאֵב עַד רְמֵשׂא מִסְאֲבִין אֲנוֹן לִכּוֹן. דְּדִין לִכּוֹן¹
 דְּמִסְאֵב בְּרַחֲשָׁא² דְּרַחֲשֵׁי עַל אֶרְעָא הִלְדָּא דְעַמְבָּרָא³ דְצִבָּא
 30 לְזַנְוָהִי. דִּילָא⁴ וְלוֹהָא⁵ דְהִלְסְתָּא דְחֹמְטָא דְאֲשֹׁתָא
 31 אֲלִין דְּמִסְאֲבִין לִכּוֹן בְּכֹל רַחֲשָׁא כֹל דִּיקָרֵב בְּהוֹן
 32 בְּמוֹתְהוֹן יְהִי מִסְאֵב עַד רְמֵשׂא⁶. וְכֹל⁷ דִּיפּוֹל עַל־וְהִי
 מִנְהוֹן בְּמוֹתְהוֹן יְהִי מִסְאֵב מִכֹּל מִן דְּאֵע אֹו לְבוֹש אֹו
 מִשֶּׁךְ אֹו⁸ סָק כֹּל⁹ מִן דִּיתְעַבֵּיד¹⁰ עֲבִידְתָּא בְּהוֹן בְּמִיא
 33 יִתְעַל וִיהִי מִסְאֵב עַד רְמֵשׂא דִּידְכִי. וְכֹל מִן דְּחֶסֶת
 34 דִּיפּוֹל מִנְהוֹן לְגִוּיָה כֹּל¹³ דְּבִגְוִיָה יְהִי מִסְאֵב דִּיתִיה
 חֲתַבְרוֹן. מִכֹּל¹⁴ מִיכֹל דְּמִתְאֲכִיל¹⁵ דִּייעֲלוֹן עַל־וְהִי
 35 מִיא יְהִי מִסְאֵב וְכֹל¹⁶ מִשְׁקִיא דִּישִׁתִּי בְּכֹל מִן יְהִי מִסְאֵב
 36 וְכֹל דִּיפּוֹל¹⁷ מִנְּבִילִתְהוֹן עַל־וְהִי יְהִי מִסְאֵב תְּנוּר דְּזִירִים
 37 יִתְרַעֵן מִסְאֲבִין אֲנוֹן וְמִסְאֲבִין יְהוֹן לִכּוֹן. בָּרַם מְעִין
 38 רְגוּב בֵּית¹⁹ כְּנִישֶׁת מִיא יְהִי דְכִי וְדִיקָרֵב בְּנְבִילִתְהוֹן יְהִי
 מִסְאֵב. וְאֲרִי יפּוֹל מִנְּבִילִתְהוֹן עַל כֹּל בָּר דְּרַע²⁰ זִירֵעַ
 38 דִּיזְרַע דְכִי הוּא. וְאֲרִי יתְהַבֹּן מִיא עַל בָּר דְּרַע

1 B לכו. 2 B רחש. 3 A וצבא. Sic et וקלא vs 30.
 4 B כחא. 5 B S חקטקא. S om. וחומטא. B וחמטא. B אשוח.
 6 A S וכל. 7 A S דופיל recte, Cod. hebraizat. 8 B A S טק.
 9 B מאן et sic deinde. 10 A S עיבדקא B עיבדחא די חזעבר.
 11 A יתעל. S יתעל. 12 A S iterum דופיל et sic deinde.
 13 A יהי מ', deinde cum S B יתקאב pro מ'. 14 A מיכל!
 Deinde B דמתאכל et דיעל. 15 A דהעלקן S דהעלקן. 16 A משקי
 egregie! S משקיא B משקה. 17 B נבל et sic deinde. 18 A S
 יתרען. 19 A כנישת, S ut cod. B כנישת. 20 B זרוע.

39 דִּיפּוֹל מִנְבִיל־תְּהוֹן עַל־וְהִי מִסָּאֵב הוּא לִכּוֹן. ¹ וְאָרִי
 2 יָמוּת מִן בְּעִירָא דְהוּא לִכּוֹן ³ לְמִיכַל דִּיקָרֵב ⁴ בְּנְבִיל־תָּה
 40 יְהִי מִסָּאֵב עַד רְמֵשָׁא. ⁵ וְדִי־יָכוֹל מִנְבִיל־תָּה יֵצְבַע
 לְבוֹשׁוֹהִי וְיְהִי מִסָּאֵב עַד רְמֵשָׁא וְדִי־טוֹל יֵת נְבִיל־תָּה יֵצְבַע
 41 לְבוֹשׁוֹהִי וְיְהִי מִסָּאֵב עַד רְמֵשָׁא. דְּכָל רְחֵשָׁא דְרְחֵישׁ
 42 עַל אֲרֵעָא שְׂקִצָּא הוּא לֹא ⁶ יִתְאַכִּיל. ⁷ כָּל דְּמַה־לִּיךְ
 עַל מְעוּהִי ⁸ דְּכָל דְּמַה־לִּיךְ עַל אֲרַבַּע עַד כָּל ⁹ סְגִיּוֹת רְגִלִין
 לְכָל רְחֵשָׁא ¹⁰ דְרְחֵישׁ עַל אֲרֵעָא לֹא ¹¹ תִיכְלֹלוּנוֹן אָרִי
 43 שְׂקִצָּא אֲנוּן. לֹא תִשְׂקִצוּן יֵת ¹² נְפִשְׁתְּכוּן בְּכָל רְחֵשָׁא
 44 דְרְחֵישׁ דְּלֹא תִסְתְּאָבוֹן בְּהוֹן ¹³ דְּתִסְתְּאָבוֹן פֻּון בְּהוֹן. אָרִי
 אֲנָא י' אֶל־הֶכּוֹן דְּתִתְקַדְּשׁוֹן וְתְהוֹן קְדִישִין אָרִי קְדִישׁ אֲנָא
 דְּלֹא תִסְתְּאָבוֹן יֵת נְפִשְׁתְּכוּן בְּכָל רְחֵשָׁא דְרְחֵישׁ עַל אֲרֵעָא.
 45 אָרִי אֲנָא י' ¹⁴ דְּאָסִיק יֵתְכוּן מֵאֲרֵעָא דְּמִצְרִים לְמַהוּי
 46 לִכּוֹן ¹⁵ לֹא־לָהּ וְתְהוֹן קְדִישִין אָרִי קְדִישׁ אֲנָא. דֹּא
 אֲוִרִיתָא דְּבַעִירָא וְדַעוּפָא ¹⁶ וְלִכְלָל נְפִשָׁא הִיֵּתָא דְרְחֵשָׁא בְּמִיא
 47 ¹⁷ וְדְכָל נְפִשָׁא דְרְחֵשָׁא עַל אֲרֵעָא. לֹא־אֲפִרְשָׁא ¹⁸ בֵין

1 B וארי. 2 S נִימוּת. 3 A S לְמִיכַל at est Infinitivus.
 In B est dittographia כל דיקרב. 4 A ut cod. בְּנְבִיל־תָּה.
 B בנבלתיה. 5 Leg. וְדִי־יָכוֹל, S ut cod. B ודיכול. 6 B יִתְאַכֵּל,
 deinde דְּמַה־לִּיךְ. 7 A S כָּל. 8 A S וְכָל. 9 Leg. סְגִיּוֹת, B A
 סְגִיּוֹת. S סְגִיּוֹת. 10 S male דְרְחֵישׁ et sic deinde. 11 A תִיכְלֹלוּנוֹן,
 B תיכלטון. 12 A נְפִשְׁתְּכוּן hebr. et sic deinde. 13 B
 invertit וְתִסְתְּאָבוֹן פֻּון. 14 A דְּאָסִיקִיה, B דְּאָסִיקִיה recte, et propter
 insequens יֵת excidit. S ut cod. 15 S לֹא־לָהּ sic! 16 A B
 וְדְכָל, S וְדְכָל! 17 A וְלְכָל, B S וְדְכָל. 18 S per totum caput
 מְסָאֵבִין, מְסָאֵבִין.

מִסֵּאבָּא וּבִין ¹ דְּכִיָּא וּבִין הִיָּתָא ² דְּמִתְאַכְלִיא וּבִין הִיָּתָא
דְּלִיא מִתְאַכְלִיא.

צֵא פִּיסוּקִים סִימֵן מִיבְרִחוּ.

II. Numerorum capita XX, 12—XXV, 9

ex parte antiqua codicis Or. 1467. Saec. XII.

Accedit varia lectio codicis Kissingensis anno 1189 scripti = K.
ex quo selegimus quae necessaria videbantur.

- 12 וְאָמַר ³ לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן ¹ הֲלֹם דְּלִיא ⁵ הַיּוֹמִינְתוֹן בְּמֵימְרֵי
לְקֹדְשׁוֹתֵי לְעֵינֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּכִין לִיא ⁶ תְּעֵלוֹן ית קֹהֲלִיא
13 הַדִּין ⁷ לְאַרְעֵי ⁸ דִּיהֶבִית לְהוֹן. אֲנוֹן מִי מִצֹּהֲתָא דִּנְצוּ בְנֵי
יִשְׂרָאֵל קֹדָם י' דְּאַתְקֹדֶשׁ בְּהוֹן.
14 וְשִׁלַּח מֹשֶׁה אֶזְגָּדִין ⁹ מִירְקָם לְאוֹת מַלְכָא ¹⁰ דְּאַדּוּם
דִּנְן אָמַר ¹¹ אֶחָוֶךְ יִשְׂרָאֵל אַתְּ יִדְעַת ית כָּל ¹² עֵקְתָּא

1 A S דְּכִיָּא. 2 B דִּי מִתְאַכְּ, sed דִּי in fine lineae est positum.
3 In codice semper exstat רִוִּךְ, cujus vocales a manu posteriore additae
sunt. Scripto prima רִוִּי videtur fuisse. 4 B S לִיא, A חֲלָה, K חֲלָה,
חֲלָה, K לִיא. 5 A הַיּוֹמִינְ. 6 B S K תְּעֵלוֹן, A תְּעֵלוֹן, quod
ex nostri codicis orthographia processit. K deinde עָמַא pro קַחְלָא.
7 A B S K לְאַרְעֵא. 8 A דִּיהֶבִית = Δεσβ. K דִּי יְהֶבִית saepe.
9 B S מִירְקָם, K A מִירְקָם. 10 S דְּאַדּוּם, K A ut cod. דְּאַדּוּם, nam
רֵאדוּם restituendum est, K A deinde אֶדּוּמָא, S אֶדּוּ. K antea מַלְכָּא
pro לוֹת. 11 S אֶחָוֶךְ, A ut cod. אֶחָוֶךְ, restitue אֶחָוֶךְ = אֶחָוֶךְ, K, et
disce — ut syriace Pethaha pro Hātef pat. poni. 12 K S A עֵקְ.

15 דַּאֲשַׁכַּחְתֶּנָּא וְנָהָלוּ אֲבֹהֵתְנָא לְמִצְרַיִם וְיִתִּיבְנָא בְּמִצְרַיִם
 16 יוֹמִין סְגִיִּין דַּאֲבֹאִישׁוּ לִנְא מִצְרַאִי וְלֹאֲבֹהֵתְנָא דְצִלִּינָא
 קָדָם י' וְקָבִיל צִלוֹתְנָא וְשִׁלַּח מְלֹאכָא דַּאֲפַקְנָא מִמִּצְרַיִם
 17 זֶהָא אֲנַתְנָא בְּרַקָּם קָרְתָּא דְבַסְטָר תְּחוּמְךָ נַעֲבֵר כַּעֲן
 בְּאַרְעֵךְ לֹא נַעֲבֵר בְּחַקְלָךְ וְלֹא נִשְׁתִּי מִי גֹב
 18 בְּאוֹרַח מְלֹכָא נִיזִיל לֹא נִסְתִּי [K נִסְתִּי] לִימִינָא דְלִסְמֵלָא
 עֵד דְנִיעֲבֵר תְּחוּמְךָ וְאָמַר לִיה אֲדוּמָאָה לֹא תַעֲבֵר
 בְּתַחוּמֵי דְלִמָּא בְּדַקְטָלִין בְּהַרְבָּא אֲפֹק ¹³ לְקִדְמוֹתְךָ
 19 וְאָמַרו לִיה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאוֹרַח כְּבִישָׂא נִסְק וְאִם מִיךְ נִשְׁתִּי
 אֲנָא וְבַעֲיֵרִי [K וְבַעֲיֵרִי] דַּאֲתִין דְּמִיְהוּן לְיְהוּד לִית פְּתֹגָם
 20 בִישׁ בְּרִגְלֵי אַעֲבֵרִי וְאָמַר לֹא תַעֲבֵר וְנִפְק אֲדוּמָאָה

1 S אַשְׁכַּחְתֶּנָּא, sic A אַש. Suff. primae personae Plur. babylonice
 semper est נָא — in verbis uti in nominibus. Quod hic dixisse
 sufficit. K A S נָא — ponunt. K אַשְׁכַּחְתֶּנָּא. 2 Cod. סְגִיִּין.
 3 Prima manus אַבֹּאִישׁוּ, ex quo manus secunda fecit אַבֹּאִישׁוּ.
 Signum tegitur signo ם, quo facto nova et inusitata forma exoritur,
 quae jam e esse videtur. Manus secunda correctrix seu potius
 corruptrix ita per codicem grassata est, ut in sequentibus saepis-
 sime haec adnotatio repetenda esset, nisi praestaret hoc uno loco
 dixisse quae ad rem faciunt. Itaque in textu lectionem antiquam
 posituri, in adnotatione quid fecerit m. s. = manus secunda, addemus.
 K אַבֹּאִישׁוּ. 4 M. s. קָבִיל, K קָבִיל. 5 S A מְלֹאכָא. 6 Consona
 a correctore addita. 7 K בַּסְטָר om. ד. 8 S נַעֲבֵרִי deinde
 vel נַעֲבֵרִי, A נַעֲבֵרִי deinde vel נַעֲבֵרִי, נַעֲבֵרִי et אַעֲבֵרִי in Pausa,
 נַעֲבֵרִי, K נַעֲבֵרִי et נַעֲבֵרִי, נַעֲבֵרִי etc. נַעֲבֵרִי. 9 Vocales incertae.
 K A S בְּרַקָּם propter Zaqef. 10 B באֲרַח semper. 11 A B
 אֲפֹק hebr. 12 M. s. אֲפֹק, A אֲפֹק, S אֲפֹק, K אֲפֹק. 13 A
 לְקִדְמוֹתְךָ. 14 M. s. וְאֲתִין, A וְאֲתִין K sine Dag. 15 S בְּרִגְלֵי, K om. בִישׁ.
 16 M. s. אַעֲבֵרִי. S אַעֲבֵרִי Pausa.

- 21 לַקְדְּמוֹתֶיהָ בַּחֵיל י' רַב וּבִיד תְּקִיפָאֵי 2 וְסָרִיב אֲדוּמָאָה
 3 [למ] שֶׁבַק יֵחַ יִשְׂרָאֵל לִמְעַבְרַת בַּחֲלוּמֵיהָ וְסָטָא יִשְׂרָאֵל
 22 מִלְּאֲחֵיהָ וְנִשְׁלָו מִיֶּדְקָם 5 וְאָתוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל 6 כָּל כְּנִשְׁתָּא
 23 לַהוֹר טוֹרָאֵי וְאָמַר י' לַמֶּשֶׁה 7 וְלֹאֲהֲרֹן בַּהוֹר טוֹרָא עַל
 24 תְּחוּם אַר[עא] דְּאָדוּם לַמִּימְרֵי יֵחַתְכְּנִישׁ אַה[רן] לַעֲמִיזָה
 25 אַרְי לֹא יִיעוּל לְאַרְעָא דִּיהַבִּית לַבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַל דְּסָרִיבְתוּן
 26 עַל מִימְרֵי לְמִי מְצוּתָאֵי דְבַר יֵחַת אֲהֲרֹן וְיֵחַת אֲלַעֲזָר בְּרִיה
 27 וְאַסִּיק יֵתְהוּן לַהוֹר טוֹרָאֵי דְאַשְׁלִיחַ יֵחַת אַהֲרֹן יֵחַת לְבוּשׁוּהֵי
 28 דְחַלְבִּישֵׁינֹן יֵחַת אֲלַעֲזָר בְּרִיה דְאַהֲרֹן יֵחַתְכְּנִישׁ 8 וְיִמּוֹת חֲמֵן
 29 9 וְעַבְדַּ מִשֶּׁה כְּמָא 10 דְּפַקִּיד י' וְסַלִּיקוּ לַהוֹר טוֹרָא לַעֲיָנֵי
 11 כָּל כְּנִשְׁתָּאֵי דְאַשְׁלִיחַ מִשֶּׁה יֵחַת אֲהֲרֹן יֵחַת לְבוּשׁוּהֵי
 12 דְאַלְבָּשׁ יֵתְהוּן יֵחַת אֲלַעֲזָר בְּרִיה וְיִמּוֹת אֲהֲרֹן חֲמֵן בְּרִישׁ
 13 טוֹרָא וְנִחַת מִשֶּׁה דְאַלַעֲזָר מִן טוֹרָאֵי וְחִזּוּ כָּל כְּנִשְׁתָּא 13 אַרְי
 14 מִיַּת אֲהֲרֹן וּבְכוּ יֵחַת אֲהֲרֹן תְּלִיתִין יוּמִין 14 כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל
 XXI. וְשָׁמַע כְּנַעֲנָאָה מַלְכָּא דְעָרֵד יֵחַיִּב דְּחוּמָא אַרְי 1

1 B K וְבִאֲרָא תְּקִיפָא רַב A K ceterum בִּידָא. Lectio mala propter statum et genus. 2 M. s. סָרִיב ut K. 3 In cod. deest [למ] K S שֶׁבַק לֹא. 4 Punctum super כּ deest in cod. 5 S וְאָתוּ, A וְאָתוּ. 6 M. s. כָּל ut S A, K כָּל saepe. 7 Cod. וְלֹאֲהֲרֹן. 8 S וְיִמּוֹת sic! K וְיִמּוֹת. 9 S וְעַבְדַּ, A וְעַבְדַּ. 10 M. s. דְּפַקִּיד B דְּפַקִּיד. 11 M. s. כָּל, K כָּל, S A כָּל. 12 M. s. et K אֲלַבָּשׁ. S אֲלַבָּשׁ. A אֲלַבָּשׁ. 13 A דְּמִיַּת. K initium versus habet hunc וְיִמּוֹת אֲהֲרֹן; in margine וְיִמּוֹת וְאָתוּ correctum est in וְיִמּוֹת, et דְּמִיַּת correctum in אַרְי. 14 S A כָּל.

1 אֵתָא יִשְׂרָאֵל אֲוֹרָה ² מֵאֵלֵיָא וְאִגִּיָּה קָרְבָּא בִּישְׂרָאֵל וְשָׂבָא
 2 ³ מִנִּיָּה שְׂבִיָּא וְקָיִים יִשְׂרָאֵל קָיִם קָדָם י' וְאֹמַר אִם
 4 מִמְסַר תִּמְסַר יֵת עֲמָא הֵדִין בִּידֵי ⁵ וְאִיגְמַר יֵת קְרוּיָהוּן
 3 וְקָבִיל י' צְלוּתִיה דִּישְׂרָאֵל וּמְסַר יֵת כִּנְעֻנְאָה דְגְמַר יֵתְהוּן
 4 דִּית קְרוּיָהוּן וְקָרָא ⁶ שְׁמִיה דְאֵתְרָא הַרְמָה וְנִשְׁלֹו מֵהוּר
 טוּרָא אֲוֹרָה יֵמָא דְסוּק לְאֶקְפָּא יֵת אר[עא] דְאִדוּם ⁷ וְעֶקֶת
 5 נְפִשָּׂא דְעֲמָא בְּאֹרְהָא ⁸ וְאַתְרַעַם עֲמָא ⁹ קָדָם י' וְעַם מִשָּׂה
 נִצְוֹ לֵמָא אֲסִיקְתוּנָא מִמְצָרִים ¹⁰ לְמִמַּת בְּמַדְבְּרָא אֲרִי לִית
 [K לִית] לְחֵמָא וְלִית מֵיָא וְנְפִשָּׂא ¹¹ עֶקֶת בְּמִנָּא הֵדִין
 6 ¹² דְמִיכְלִיָּה קְלִילִי דְגִי י' בְּעֲמָא יֵת הוּוֹן ¹³ קְלִין וְנִכְיָתוּ
 7 יֵת עֲמָא וּמִיָּת עַם ¹⁴ סְגִי מִישְׂרָאֵלִי וְאֵתָא עֲמָא לִוְת מִשָּׂה
 וְאֹמְרוּ הִבְנָא [K תְּבִנָּא] אֲרִי ¹⁵ אֲחִרְעֲמָנָא קָדָם י' וְעֲמִךְ
 16 נְצִינָא ¹⁷ צְלִי קָדָם י' ¹⁸ דִּיעֲדֵי מִנְלָא יֵת ¹⁹ הִיּוּיָא וְצְלִי
 8 מִשָּׂה עַל עֲמָא וְאֹמַר יִהְיֶה לְמִשָּׂה עֲבִיד לִךְ קְלִיָּא
 [K קְלִיָּא] ²⁰ וְשׁוּ יִתִּיה עַל אֵת וִיהִי כָּל דִּיתְנִכִּית [K דְּמִתְנִי]

1 Rectum est אֵתָא, S אֵתָא, K in textu עַל in margine אֵתָא.
 2 S A מֵאֵלֵיָּא, deinde S וְאִגִּיָּה, BA וְאֵתָא et sic deinde. K וְאִגִּיָּה.
 3 A מִנְהוּן. 4 Sic cum a. S A מִימְסַר, K מִימְסַר. 5 B A K
 וְאִיגְמַר bene. 6 B S A שְׁמָה, K שְׁמָה. 7 B S לְנִפְשָׁא,
 K A וְעֶקֶת נִ. 8 S K אִתְרַעַם, A אִתְרַעַם. 9 B S דִּי.
 pro קָדָם י', A ut cod. 10 A לְמִמַּת, K S לְמִמַּת. 11 S עֶקֶת, K A
 עֶקֶת. 12 A בְּמִיכְלִיָּה. B דִּי מִכְ. 13 A S קְלִין, A praebet
 חִיּוּן, antea B חִיּוּן. 14 S A סְגִיָּא. 15 S
 וְנִכְיָתוּ, K קְלִין. A אִתְרַעַם cf. vs 5. 16 B נְצִינָא. 17 K S A
 צְלִי. 18 S וְנִשְׁלֹו. 19 S חִיּוּיָּא, A חִיּוּיָּא, vs 9 vero in Sing. et
 חִיּוּיָּא, B K חִיּוּיָּא. 20 Sic וְשׁוּ. Nescio an exciderit ante יֵת,
 sed conferatur Grammatica mea syriaca I 338. K B S וְשׁוּ A וְשׁוּיָּא.

9 רִיחֵי יְתִיה רִיחֵי יִיִם וְעֵבֶד מִשֶׁה חוּיָא דְנַחְשָׁא וְשׂוּיָה
 עַל אֵת דְּהוּי כַד נָכִיחַ [K נְכִיחַ] חוּיָא יֵת גְּבֵרָא וּמִסְתַּכַּל
 10 בַּחוּיָא דְנַחְשָׁא וּמִתְקָיִים וְנִשְׁלֹו בְנֵי יִשְׂרָאֵל וְשׂוּ
 11 בְּאַבְתִּי וְנִשְׁלֹו מְאַבְתִּי וְשׂוּ 'בְּמַגֵּזַח עֵבְרָאִי בְּמַדְבְּרָא דְעַל
 12 אֲפִי מוּאָב ² מִמְדַּנַּח שְׁמִשָּׂאִי מִתְמַן נִשְׁלֹו וְשׂוּ בְּנַחֲלָא
 13 דְזַרְדִּי מִתְמַן נִשְׁלֹו וְשׂוּ מִעֵבְרָא דְאַרְנוֹן ³ דְּבְּמַדְבְּרָא דְנִפְיִק
 מִתְחֹום ⁴ אֲמֹרָאָה אֲדִי אֲרִנוֹן תְּחֹום מוּאָב בֵּין מוּאָב וּבֵין
 14 אֲמֹרָאָהִי עַל כֵּין ⁵ יִתְאַמְרֵי בְּסַפְרָא קְרִבִין ⁶ עֵבֶד י' עַל יָמָא
 15 דְסוֹף וְגִבּוֹרֵן עַל נַחֲלֵי אֲרִנוֹןִי ⁷ וְשִׁפּוֹךְ לִנְחֲלָאִי דְמִדְּבִין
 16 לְקַבִּיל ⁸ לְהֵיחַת וּמִסְתַּמִּיךְ לְתְּחֹום מוּאָבִי וּמִתְמַן אֲתִיְהִיבַת
 לְהוֹן בִּירָא ⁹ הִיא בִירָא דְאַמְרֵי י' לְמִשֶׁה כְּנוֹשׁ יֵת עֲמָא
 10 דְאַתִּין לְהוֹן מְיָאִי בְּכֵין שִׁבַח יִשְׂרָאֵל יֵת תּוֹשְׁבַתָּא הָדָא
 11 סְקִי בִירָא ¹² שִׁבַחוּ לְהִי בִירָא ¹³ דְהַפְּרוּהָא רַבְרָבָא
 14 כְּלוּהָא רִישֵׁי עֲמָא סְפָרָאִי בַּחוּטְרִיהוֹן ¹⁵ וּמִמְדַּבְּרָא

1 S במגזת, A במגזת עבראי, K במגזת עב' 2 Signa vocalium
 in textibus aramaicis Codicis 1467 cum signo Sewa conjuncta non
 vidi praeter hoc, quod ea utitur forma, quae in textibus hebraeis
 ante Dages usurpatur. In textibus sequentibus haec signa com-
 posita adhibebuntur. S ממדנח A ממדנח K ממד' 3 KBA ה' במ' 4 S
 אמור' et sic porro, K A אמר' semper. 5 S יתאמר A יתאמר. 6 K B A
 דעבד. 7 A ושפוך נתלוא B ושפוך נתלוא. 8 S לתחת
 sic et K A sine Dag. sed vs. 28 ut cod. hic K תחת. 9 K הוא.
 10 S ואתין לאתין K A B ואתין. 11 S K סקי A סקי. 12 S A שבו.
 13 B S דתפרוהא A דתפרוהא K תפרוהא sine ה'. 14 A ברוהא B
 כרוהא, K ut cod. 15 S A ספראי K antea pro בחוטריהון quod in mar-
 gine est, praebet בקלמסיהון.

19 אַתְּהוֹיֵבֶת לַהוֹן וּמִדְּאֵת־הַיֵּבֶת לַהוֹן ¹ נָחָה עִמֹּהוֹן
 20 לְנַח־לֵיאָה וּמִנַּח־לֵיאָה ² סִלְקָא עִמֹּהוֹן לִרְמַתָּא ³ וּמִרְמַתָּא
 4 לַה־לֵיאָה דְּבַחְקֵי מוֹאָב רִישׁ ⁵ רְמַתָּא וּמִסַּחֲכֵיאָה עַל אִפֵּי
 21 בֵּית יִשְׂרָאֵל וְשִׁלַּח יִשְׂרָאֵל אֶזְגִּיין לֵאחַ סִיחֹן ⁶ מִלְכָּא
 22 אֲמוֹרֵאָה לְמִימְרֵי אִיעֵבֵר בְּאַרְעֵךְ לֹא נִסְטִי בְּחֻקְךָ ⁷ וּבְכֻרְךָ
 לֹא נִשְׁתִּי מִי גֹב בְּאַוְרַח מִלְכָּא נִיזִיל עַד דְּנִיעֵבֵר תְּחוּמֵיךְ
 23 וְלֹא שִׁבַּק סִיחֹן יֵת יִשְׂרָאֵל ⁸ לְמַעֲבָר בְּתַחוּמֵיהּ וְכִנְשׁ
 סִיחֹן יֵת כָּל עַמֵּיהּ וְנִפְקַן לְקִדְמוֹת יִשְׂרָאֵל ⁹ לְמִדְּבַרָּא וְאַתָּה
 24 לַיְהוֹן ¹⁰ וְאַגִּיחַ קָרְבָּא בִּישְׂרָאֵל וּמִהֲהוּ יִשְׂרָאֵל ¹¹ לְפִתְגָם
 דְּהֶרֶב ¹² וַיִּדִּית יֵת אֶרְעֵיהּ מֵאַרְנוֹנָא עַד ¹³ יוֹבְקָא עַד בְּנֵי
 25 עֲמוֹן אֲדִי תִקִּים תְּחוּמָּא דְּבְנֵי עֲמוֹן ¹⁴ וְנִסַּב יִשְׂרָאֵל יֵת כָּל
 קְרֵיאָה הָאֵלִין וַיִּתִּיב יִשְׂרָאֵל בְּכָל קְרֵיאָה אֲמוֹרֵאָה ¹⁵ בְּהַשְׁבוֹן

1 S A נַחָה, K ut cod. 2 S סִלְקָא K A סִלְ. 3 S רְמַתָּא.
 A hic et antea רְמַתָּא nomen profert. 4 A לְחִלְקָא. 5 S
 רְמַתָּא, A רְמַתָּא, K vario modo ter. 6 KA מִלְ דְּאֲמוֹרֵאָה. 7 KSA
 וּבְכֻרְךָ cf. cp. 20, 17. Zaqef! 8 S לְמַעֲבָר K לְמִימְרֵי. 9 Attendas
 ad vocalem longam ā uti etiam vs 24 אַרְבַּ et 25, 8 עַל. Usus hic
 promiscue ā et ǎ scribendi in codice Reuchliniano saepissime oc-
 currit cf. dissertatio mea Bemerkungen über die Vocalisation der
 Targume in Actis congressus Orientalistarum. Berolini 1882 I
 p. 181. In KS ā et ǎ saepe a nostro codice recedunt, quod semper
 adnotari non potest. Hic e. c. S habet מְדַב, vs 24 vero חָרַב et
 מְחַר. A hic praebet חָרַב, קָרַב propter Ittnáhtá; K למְדַבְרָא hebraizat.
 10 BA וְאַגִּיחַ. Legendum est וְאַגִּיחַ rad. גוּחַ, vs 26 אַגִּיחַ est אַגִּיחַ. A radicem
 נַחָה sequitur. K וְאַגִּיחַ. 11 K לְפִתְגָם דְּחֶרֶב. 12 A וַיִּדִּיתוּ.
 13 K יוֹבְקָא; et alibi pro ú, יוֹ ponit — e gr. כְּמִימְרֵי vs 28 pro כְּמִימְרֵי
 et שְׁלֹטֵן vs 30 pro שְׁלֹטֵן. 14 K A וַיִּכְבַּשׁ. 15 A בְּהַשְׁבוֹן, S בְּהַשְׁבוֹן
 et sic deinde.

26 וּבְכָל כְּפָרְנֵהָא אֲרֵי חֶשְׁבוֹן קָרְתָא דְסִיחֹן מְלֻכָא¹ אֲמֹרֵאָה
 הִיא וְהוּא אֲגִיָּה קָרְבָא בְּמֻלְכָא דְמוֹאָב קְדַמָּא וְנָסִיב יָת
 27 כָּל אֲרַעִיהָ² מִנִּיהָ עַד אֲרֻנוֹן עַל כֵּן יִימָרוּן³ מִתְּלֵיאָה
 28 עֹלְלוּ לִהְשִׁבוֹן תַּחְבְּנֵי וְחִשְׁתְּכִלְלִי קָרְתָא דְסִיחֹן אֲרֵי
 29 אֲקֻדּוּם תְּקִיף כֹּאֲשֵׁא נֶפֶק מִחֶשְׁבוֹן עֲבָדֵי קָרְבָא⁴ כְּשִׁלְהִיבִיהָ
 מִקָּרְתָא דְסִיחֹן⁵ קִטְלוּ עֲמָא⁶ וְשָׂרוּ בְּלֵהִיָּת מוֹאָב לְוּמֵרֵיא
 30 דְפְלֵחִין בֵּית דְחֵלִית⁷ וְרַמְתָּא דְאֲרֻנוֹן⁸ וְיֵי לִכּוֹן מוֹאָבֵיא
 אֲבַדְתּוֹן עֲמָא דְפְלֵחִין לִכְמוֹשׁ מִסָּר בְּנוּהֵי צִיּוּן וּבְנַחְוִיהָ
 31 בְּשִׁבְיָא לְמֻלְכָא⁹ אֲמֹרֵאָה סִיחֹן¹⁰ פִּסְקַת מְלֻכּוֹ מִחֶשְׁבוֹן
 32 עָדָא שׁוֹלְטָן מִדִּיבֵן¹¹ וְצִדְיָו עַד¹² נֶפֶחַ דְּסַמִּיךְ¹³ עַד מִיַּדְבָּא
 וַיִּתִּיב יִשְׂרָאֵל¹⁴ בְּאֲרַע אֲמֹרֵאָה וְשִׁלְחַ מִשָּׁה לְאֵלֵלֹאִי
 יָת יַעֲזָר וְכַבְּשׁוּ¹⁵ כְּפָרְנֵהָא¹⁶ וְתִרְיֹךְ יָת אֲמֹרֵאָה דְחֵמֵן
 33 דְאַתְפַּנְיָאוּ וְסִלְיָקוּ לְאוּרַח¹⁷ מִחֵמֵן וְנֶפֶק עוֹג מְלֻכָא דְמִחֵמֵן
 לְקַדְמוֹתֵהוֹן הוּא וְכָל עַמִּיהָ¹⁸ לְאֲגָהָא קָרְבָא¹⁹ לְאֲדָרְעֵי²⁰

1 B A K דְאֲמֵר. 2 B S A K מִיַּדְבָּא. 3 S מְהֻלָּא, K A
 מְהֻלָּא, A רִאמֵרוֹן. 4 Punctum inferius in ק dubium. Legendum
 fortasse קדוּם. K S A קדוּם. 5 S בְּשִׁלְהִיבִיהָ, B A בְּשִׁלְהִיבִיהָ,
 K בְּשִׁלְהִיבִיהָ. 6 Dubium num קִטְלוּ an קִטְלוּ B S A קִטְלוּ, K
 קִטְלוּ. 7 S הִשְׂרֵי בְּלֵחִית. A דְשָׂרוּ בְּלֵחִית. 8 S רַמְתָּא. A
 בְּחֵלִית. 9 B וַיִּתִּיב יִשְׂרָאֵל. Cf. syr. 10 A וַיִּמְלֹכוּ. 11 A K פִּסְקַת.
 12 S עָדָא, A עָדָא, K עָדָא leg. עָדָא. 13 A וְצִדְיָאוּ B וְצִדְיָאוּ.
 14 Corrige נֶפֶחַ. 15 S K עַל recte. B A עַד. 16 S אֲרַע A
 בְּאֲרַע. 17 K hic et antea בְּשִׁלְהִיבִיהָ. 18 Man. prima הִרְיֹךְ
 m. s. הִרְיֹךְ uti S K. 19 A S מִחֵמֵן semper. K הִי cum Raphe!
 20 S A לְאֲגָהָא, K לְאֲגָהָא. 21 S לְאֲדָרְעֵי, A לְאֲדָרְעֵי. Leg. לְאֲדָרְעֵי.

34 וְאָמַר י' לַמֶּשֶׁה לֹא תִדְחַל מִנִּיחַ אֵי בִידֶךָ ¹ מִסִּיחַ יְתִיחַ
 דָּת עֲמִיחַ דָּת אֲרַעִיחַ וְתַעֲבִיד לִיחַ כִּמְא ² דְּעַבְדָּתָא
 35 לְסִיחֹן מְלַכָּא אֲמֹרָאָה ³ דִּי־תִיב ⁴ בְּחַשְׁבוֹן וּמַחוּ יְתִיחַ
 דָּת בְּלוּחֵי דָּת לָל עֲמִיחַ עַד דְּלֹא אֲשַׁתְּאֵר ⁵ לִיחַ מְשִׁיחֵיב
 יוּדִיחֵי דָּת אֲרַעִיחַ

XXII. 1 וְנִשְׁלַח בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְשָׁחוּ ⁶ בְּמִישְׁרָיָא דְּמוֹאָב
 2 מִעֲבָדָא לִי־דַנָּא דִּי־יִחֹן וְחֹזָא בְּלֹק בָּר צְפוּר יִת לָל
 3 דְּעַבְדֵי יִשְׂר[אֵל] לִי־אֲמֹרָאָה ⁷ וְדַחַל ⁸ מֹאֲבָאָה מִן קָדָם
 עֲמִיחַ לִי־חֹדָא אֵי־סָגִי הוּא ⁹ וְעֻקָּת לִי־מֹאֲבָאָה מִן קָדָם בְּנֵי
 4 יִשְׂרָאֵל וְאָמַר ¹⁰ מֹאֲבָאָה לִי־סָבִי מִדִּין כְּעֵן יִשְׁיֻזֹן ¹¹ קָה־לֹא
 יִת לָל ¹² סְחָרְנָנָא כִּמְא דְּמִלְּחֵיךָ תּוֹרָא יִת ¹³ יְחֻקָּא דְּחַקְלָא
 5 וְבִלֹק בָּר צְפוּר מְלַכָּא ¹⁴ לִי־מוֹאָב בְּעַדְנָא הָהוּא וְשִׁלַּח
 אֲזַגְדִּין ¹⁵ לִי־זֹת בִּלְעָם בָּר בְּעוּר לִפְתוּר אֲרָם דְּעַל ¹⁶ פְּרִית
 אֲרַע בְּנֵי עֲמִיחַ לִי־מִקְרֵי לִיחַ לִי־מִימֵר הָא עֲמִיחַ נֶפֶק מִמִּצְרַיִם
 הָא הָפָא יִת עֵין שִׁמְשָׁא דֹאר[עֵא] וְהוּא ¹⁷ שְׂרֵי מִלְּקַבְלֵי
 6 וְכַעַן ¹⁸ אִי־תָא כְּעֵן ¹⁹ לִי־זֹת עֲמִיחַ הָדִין אֵי־תִקִּים הוּא

1 A מְסִיחַת 2 B A דְּעַבְדָּתָא 3 Fortasse דִּי־תִיב vel דִּי־תִיב
 S A דְּחֻקֵיב 4 Cod. בְּחַשְׁבוֹן 5 Cod. לִיחַ K A antea אֲשַׁתְּאֵר
 6 B במְשִׁיחֵיב 7 Manus prima וְדַחַל manus secunda וְדַחַל B A S
 וְדַחַל K וְדַחַל 8 S מֹאֲבָאָה et sic semper, B מֹאֲבָא 9 K S A
 וְעֻקָּת Cf. תְּבִירָה 22, 34. 10 B A מֹאֲבָא 11 Cod. fortasse קָה־לֹא, sed
 ה et vocalis exstincta sunt. 12 A סְחָרְנָנָא K דִּי־בְסָחֵי 13 Cod.
 יִת 14 A לִי־מֹאֲבָאָה 15 K לְבִלְעָם 16 K S פְּרִית A per
 Games. 17 S שְׂרֵי K A שְׂרֵי 18 K אִי־תָא A אִי־תָא
 19 K A לִי־זֹת

מְנִי¹ מֵאֵם² אֲפֹל לֹאֲגָהָא בֵּיה קָרַב וְאֶת־כִּינִיָּה מִן
 אר[עא] אֲרֵי יִדְעָנָא יֵת³ דְּו תְּבִיךְ מִבְּרַךְ⁴ וְדִתְלוֹט
 לִיטִי⁵ וְאֶזְלוֹן סְבִי מוֹאֲב וְסְבִי מִדִּין⁶ וְקִסְמִיָּא בִּידִיהוֹן⁷
 וְאֶתּוֹ לֹחַת בִּלְעָם וּמְלוּלוֹ עִמֵּיהָ⁷ פִּתְגְּמִי בְּלִיקִי וְאָמַר⁸
 לַהּוֹן בֵּיתוֹ הֵכָא בְּלִילִיָּא⁸ וְאֶתִּיב יִתְכוֹן פִּתְגְּמָא כְּמָא
 דְּדִמְלִיל⁹ עִמֵּי וְאֹורִיכוֹ רַבְרְבִי מוֹאֲב עִם בִּלְעָם וְאֶתָּא⁹
 מִימַר מִן ק[דָם] יֵת¹⁰ לֹחַת בִּלְעָם וְאָמַר מִן¹¹ גְּבִרִיָּא הָאֵלִין
 דְּעַמְדִי וְאָמַר בִּלְעָם קד[ם] יֵת¹² בְּלִיק בְּרַ צְפוּר מְלֻכָא
 דְּמוֹאֲב שְׁלַח לֹחֲתֵי הֵא עָמָא¹³ נֶפֶק מִמְצ[רִים] וְחָפָא¹¹
 יֵת עֵין שׁוּמְשָׁא דאר[עא] כְּעֵין [K וַכַּעַן] אֵיתָא לֹוט לֵי
 יֵתִיהָ¹⁵ מֵמַאֲם אֲכֹול לֹאֲגָהָא בֵּיה¹⁶ קָרַב [K קְרָבָא]
 וְאֶת־כִּינִיָּה וְאָמַר יֵת¹² לִבִּלְעָם לֹא תִיזִיל עִמְהוֹן לֹא
 תִלוֹט יֵת עָמָא אֲרֵי בְרִיךְ הוּא וְקָם בִּלְעָם בְּצַפְרָא וְאָמַר¹³
 לַרְבְּבֵי בְּלִיק¹⁸ אִיזִילוֹן¹⁹ לֹאֲעֲכוֹן אֲרֵי רְעוּא קָדָם יֵת

1 B מאם. 2 Dages punctator adposuisse videtur, S אֲפֹל
 K אֲפֹל לֹאֲגָהָא. 3 S A om. יֵת וְתִבְרַךְ B, יֵת וְתִבְרַךְ דו, habent
 K יֵת et quidem יֵת in margine. 4 S וְדִתְלוֹט errore typo-
 graphi. Vocalem O S semper habet in Impf. 5 S וְאֶזְלוֹן.
 6 A וְקִסְמִיָּא et בִּידִיהוֹן, K וְקִסְמִיָּא. 7 A וְפִתְגְּמִיָּא. 8 S A וְאֶתִּיב.
 9 A דְּדִמְלִיל B דְּדִמְלִיל ut K, in quo correctum דְּדִמְלִיל. 10 K לִבִּלְעָם.
 11 A גְּבִרִיָּא, B antea מאן. 12 K om. ד. 13 S A נֶפֶק, cod.
 vult Participium נֶפֶק, sed K נֶפֶק. 14 S אֵיתָא K אֵיתָא cf. vs 18.
 A אֵיתָא et לֹוט semper. 15 S K dispescunt voces B A conjungunt
 מאם et A אֲפֹל. 16 S A קְרָב. 17 S תִלוֹט per o semper.
 18 Fortasse אִיזִילוֹן, puncta extincta sunt, at cum punctum ser-
 vatum non super media littera positum sit, sed a parte sinistra e
 videtur insigniri. B S אִיזִילוֹן A אִיזִילוֹן, K אִיזִילוֹן. 19 K S A לֹאֲעֲכוֹן.

14 דָּלָא לַמִּשְׁבָּקִי לַמִּיזֵל עַמְלֹןִי וְקָמוּ רַבְרָבֵי מוֹאָב וְאָתוּ
 15 לַיּוֹת בְּלֹק וְאָמְרוּ ² סְרִיב בַּלְעָם לַמִּיתִי עַמְנָא וְאוֹסִיף
 16 עוֹד בְּלֹק ³ שָׁלַח רַבְרָבִין סְגִיָּאִין דִּיקוּרִין מֵאֱלִין וְאָתוּ
 לַיּוֹת בַּלְעָם וְאָמְרוּ לֵיהּ ⁴ כַּדָּנָן אָמַר בְּלֹק בַּר צְפוּר לֹא כַעֲן
 17 תַחֲמַנְעַנְע מִלַּמִּיתִי לַיּוֹתִי אֲדִי יִקְרָא אֲיִקְוִינְךָ לַהֲדָא ⁵ וְכָל
 דְּחִימָר לִי ⁶ אֲעַבִּיד דְּאִיתָא ⁷ כַּעֲן לוֹט לִי יֵת עַמְנָא הֲדִיןִי
 18 וְאֲתִיב בַּלְעָם וְאָמַר לְעַבְדֵּי בְּלֹק אִם יִתִּין לִי בְּלֹק מְלִי
 בֵּיתִיהּ כֹּסֶף ⁸ וְדָהָב לֵית לִי רֶשֶׁן לַמִּיעֵבֵר עַל גְּזִירַת
 19 מִימְרָא דִּי ⁹ אֲלֹהֵי ¹⁰ לַמִּעֵבֵר דְּעִירַתָּא אִו רַבְתָּא וְכַעֲן
 אִוְדִיכוֹ כַּעֲן הֵכָא אִם אֲתוֹן בְּלִילִיא דְּאֲדַע בְּנָא יוֹסֶף י
 20 לַמְּלִיא עַמִּי וְאֲתָא מִימַר מִן קָדָם י לַיּוֹת בַּלְעָם
 בְּלִילִיא וְאָמַר לֵיהּ אִם לַמְקַרִי ¹¹ לֵךְ אָתוּ ¹² גְּבַרִיא קוּם
 אִיזִיל ¹³ עַמְהוֹן וְבָרַם [K וְלַחֲוֹד] יֵת פַּתְגָּמָא דְּאֲמַלִּיל עַמְךָ
 21 יֵתִיהּ חֲעַבִּידִי וְקָם בַּלְעָם בְּצַפְרָא ¹⁴ וְזָרִיז יֵת ¹⁵ אֲתַנְיָה
 22 וְאִזֵּל עִם רַבְרָבֵי מוֹאָב וְתַקִּיף רוּגְזָא דִּי אֲדִי ¹⁶ אִזֵּיל הוּא

1 A om. דלא et in praecedente ארי לית רשיא. 2 Fortasse סְרִיב, sed majorem habet speciem veritatis. A S סְרִיב 3 B A וְכָל S A וְכָל K, למשלה, שְׁלַח K. 4 A S כַּדָּנָן semper, at K כַּדָּנָן. 5 S A וְכָל K. 6 S אֲעַבִּיד, A אֲעַבִּיד quod solum ex imitatione vocalium babylonicarum explicatur. 7 K semper כַּעֲן. 8 K S A וְדָהָב propter Ittnáhtá. 9 K אֲלֹהֵי. 10 Cod. sic juxta מִימְרָא S מִימְרָא juxta מִימְרָא. A למשלה. 11 Vocalis non satis certa. A deinde גְּבַרִיא. 12 A גְּבַרִיא. 13 Vocalis non satis certa. S A עַמְהוֹן. 14 Manus prima זָרִיז, manus sec. cum K S A זָרִיז. 15 S אֲתַנְיָה et sic semper, A אֲתַנְיָה semper. K אֲתַנְיָה. 16 Lectio certissima est.

30 פֹּון אִית הָרְבָא בִיּוּדֵי אַרְי כַּעַן קְטֻלְתִּיךְ וְאַמְרַת אֲתֵנָא
 לְבִלְעָם הֲלֵא אֲנָא אֲתֵנְךָ¹ דְּרַכִּיבַת עֲלַי מִדְּאִיתְךָ עַד יוֹמָא
 2 הַדִּין³ הַמִּילָה אֲלִיפְנָא לְמַעַבְד לִךְ כְּדִין וְאַמְר לֵא
 31 וְגַלֵּא⁴ יֵת עֵינַי בִּלְעָם וְהוּא יֵת⁵ מִלְּאַכָּא דִּי מַעְתָּד
 בְּאוּרָהָא דְהַרְבִּיזָה שְׁלִיפָא בִיּוּדִיהּ וְכַרְע וְסַגִּיד⁶ לְאַפְוֵהֵי
 32 וְאַמְר לֵיהּ מִלְּאַכָּא דִּי עַל מֵא מַהֲיִתָּא יֵת אֲתֵנְךָ⁷ דְּנֵן תְּלִית
 זְמַנִּין הֵא אֲנָא⁸ נְפָקִית לְסַטָּן אַרְי גַּלֵּי קְדָמֵי⁹ דְּאֵת רַעֵי
 33 לְמִיזֵל בְּאוּרָהָא¹⁰ לְקַבְלֵי¹¹ וְהִזְתִּי אֲתֵנָא וְסַטָּת בֵּן
 קְדָמֵי דְנֵן תְּלִית זְמַנִּין¹² אֲלוֹ פֹּון לֵא סַטָּת¹³ בֵּן קְדָמֵי אַרְי
 34 כַּעַן אָהּ יֵתךְ קְטֻלִית דִּיִּתָּהּ קְיִימִיתִי וְאַמְר בִּלְעָם
 לְמִלְּאַכָּא דִּי¹⁴ הַבֵּית אַרְי לֵא¹⁵ יִדְעֵנָא דְאֵת מַעְתָּד
 35 לְקְדָמוֹתֵי בְּאוּרָהָא וְכַעַן אִם בִּישׁ¹⁶ בְּעֵינְךָ אִיתוּב לֵי וְאַמְר
 מִלְּאַכָּא דִּי לְבִלְעָם¹⁷ אִיזִיל עִם¹⁸ גְּבַרִיא וְבָרַם יֵת שְׁתַּגְּבֵא

1 B S הֵי רַכְבָּתָהּ K הֵי רַכְבָּתָהּ Hebraismus, A הֵי רַכְבָּתָהּ B S
 2 B דִּין. 3 S הַמִּילָה אֲלִיפְנָא Leg. cum A in quo
 pro הַדִּין. 4 Ita cod. 5 K אֲפֵי. 6 S
 דֵּינֵיךְ אֲלִיפְנָא K הַמִּילָה. 7 A ut cod. 8 Dagesch
 et sic deinde, A ut cod. 9 A נְפָקִית לְסַטָּן. 10 K S A
 וְהִזְתִּי K B דְּאִתְרַעֵי. 11 B A contraxit in unam vocem. 12 K
 deinde A אֲתֵנָא ut K. 13 S K הַבֵּית recte, A תְּבִיתָהּ. 14 Sic
 in erasum est K B דְּאִתְרַעֵי. 15 A בְּעֵינְךָ. 16 A אִיזִיל.
 deinde A תְּבִיתָהּ. 17 A אֲתֵנָא ut K. 18 Pro hoc וְבָרַם (K וְבָרַם) quod in textu extinctum
 est, legi jubet circulus criticus super ם positus, qui ad lec-
 tionem in margine positam nos remittit, ubi scriptum est. In textu hebraeo legitur וְאִם, cujus in Targumo duplex exstat
 interpretatio, quarum altera est וְבָרַם, altera וְלַחֲוֹד. A וְלַחֲוֹד, B S
 וְבָרַם.

דָּאֲמַלְיִל עִמָּךְ יִתִּיה תַּמְלִיל וְאֶזְל בִּלְעָם עִם רַבְרָבִי בְּלֹקִי
 36 וְשָׁמַע בְּלֹק אָרִי ¹ אֵתָא בִלְעָם וְנִפֵּק לְקַדְמוּתִיה לְקָרְתָא
 37 דְּמוּאָב דְּעַל תַּחֲוּם אֲרִנוֹן דְּבַסְטָר תַּחֲוּמָאִי וְאָמַר בְּלֹק
 לְבִלְעָם הֲלֵא ² מִשְׁלַח שְׁלֵחִית לְוֹתְךָ לְמִקְרִי לֵךְ לְמֵא
 לֵא אֵתִיתָא לְוֹתִי הִבְקוּשְׁטָא הָוִיתָא ³ אָמַר לִית אֲנָא יָכִיל
 38 לְיִקְרוּתְךָ וְאָמַר בִּלְעָם לְבְּלֹק הָא אֵתִיתִי לְוֹתְךָ כְּעָן
 דְּהִמְיָל יָכִילנָא לְמַלְלֵא מִדְּעָם פִּתְגָמָא ⁵ דִּישְׁוִי י' כְּפוּמִי
 39 יִתִּיה אֲמַלְיִל וְאֶזְל בִּלְעָם עִם בְּלֹק ⁶ וְאֶעְלִיה לְקָרִית
 40 מִהוּזוּוּהִי ⁷ וְנָכַס בְּלֹק תּוּרִין וְעָן ⁸ וְשָׁלַח לְבַל[עָם]
 41 וְלִרְבִּיָא דְעַמִּיָּה וְהוּהוּ בְּצַפְרָא וְדַבֵּר בְּלֹק יִת בִּלְעָם
 וְאֶסְקִיה ⁹ לְרִמָּת דְּחַלְתִּיה וְחִזָּא מִתְמִין ¹⁰ קָצַח מִן עֲמָאִי

XXIII. וְאָמַר בִּלְעָם לְבְּלֹק ¹¹ בְּנֵי לִי הֲכָא ¹² שְׁבַעָה ¹

מִדְּבַחִין וְאֶתְקִין לִי הֲכָא שְׁבַעָה תּוּרִין וְשְׁבַעָה זְכוּרִין ¹³ וְעֵבֶד ²

בְּלֹק כְּמָא ¹⁴ דְּמַלְלֵל בִּלְעָם ¹⁵ וְאֶסְקֵת בְּלֹק וְבִלְעָם תּוּר וְדַכֵּר

עַל כָּל ¹⁶ מִדְּבַחִי וְאָמַר בִּלְעָם לְבְּלֹק אַתְעָתֵד עַל עַלְוֹתְךָ ³

1 S hic אָתָא ut A. 2 S A מִישְׁלַח, A deinde שְׁלַחִית. 3 A
 אָמַר, K אָמַר. 4 K S ut codex מִיִּבְל. A מִיִּבְל. 5 A הָשָׁוִי.
 6 A וְאֶתֵּר pro וְאֶעְלֵ in S. 7 S וְנָכַס, K A וְנָכַס. 8 K וְשָׁלַח.
 9 S A רִמָּת, K ut cod. 10 K S A קָצַח deinde דְּחַלְתִּיה. 11 Glossa
 masorethica in K jubet: כָּל לִישְׁנֵי בְּנִיָּן כֹּה־כֵן [per הָ] וְכָל לִישְׁנֵי
 אֲרַמִּי אִי כֹה־כֵן בְּרִי מִן בִּי בְּהָרִי. 12 S K שְׁבַעָה semper, A שְׁבַעָה K deinde
 מִדְּבַחִין, sed alibi מִדְּבַחִי. 13 S וְעֵבֶד. 14 Ita codex cum signo
 illo super ל quod exortum est ex manus primae et — manus
 secundae. Quaeritur num legendum sit דְּמַלְלֵל an דְּמַלְלֵל. S A
 דְּמַלְלֵל, K דְּמַלְלֵל. 15 Sec. m. וְאֶסְקֵת ut A K S אֶסְקֵת. 16 K
 מִדְּבַחִי.

וְאָהֶךָ ¹ מֵאִם יֵעָרַע מִי מֵר מִן קֶדֶם י' לִקְדָמוֹתַי וּפְתַגְמָא
² דִּיהֶזְיִנִי ³ וְאֶהְיֶה לְךָ וְאֶזְל ⁴ יְהִי־יִי ⁵ וְאֶרְעֵ מִימֵר מִן קֶדֶם
⁶ בַּבְּלַעַם וְאָמַר קְדָמוֹתַי יֵת שְׁבַעַה מְדַבְּחֵין סְדוּיִת וְאֶסְיִקִית
⁷ תּוֹר וְדַכְרִי עַל כָּל מְדַבְּחֵי וְשׁוּי י' פְתַגְמָא ⁸ בַּפּוֹמֵא דְבַלְעָם
⁹ וְאָמַר תּוֹב לֹחַת בְּלֹק וּכְדִין תַּמְלִילִי וְתָב לֹחְתִיהָ וְהָא
¹⁰ מֵעַתָּה עַל עַלְתִּיהָ הוּא וְכָל רַבְרָבֵי מוֹאָבִי וְנִטְל מִתְלִיָּה
¹¹ וְאָמַר מִן אֲרִים ⁹ דְּבַרְנִי בְּלֹק מְלַכָּא דְמוֹאָב מְטוּרִי ¹⁰ מִדְּנֵהָא
¹² אֵי־לֹחְתִיהָ ¹³ דְּלֵא לִטִּיהָ אֵל ¹⁴ וְמֵא אֲתִרְכִיָּה דְלֵא תִרְכִיָּה
¹⁵ י' אֲרִי מְרִישׁ טוֹרֵא הִזִּיתִיהָ ¹⁵ וּמִירְמִתָּא סְכִיתִיהָ הֵא
¹⁶ עֲמָא בְּלִהוּדִיהוֹן עֵתִידִין דִּיהַסְנוֹן ¹⁶ עֲלֵמָא וְכַעֲמִמֵּא לֵא
¹⁷ יִדְרִגוֹן גַּמְיֵרָא מִן יְכוּל לִמְמֵי ¹⁸ דְּעֻקְרָא דְּבֵית יַעֲקֹב
¹⁹ דְּאֲמִיר עַל־יהוֹן ¹⁹ דִּיסְנוֹן כַּעֲפֵרָא דְאֲרֵעָא אוֹ ²⁰ הֵדָּא מֵאֲרַבַּע
²¹ מְשֻׁרְתָּא דִישְׂרָאֵל תַּמּוֹת נַפְשֵׁי מוֹתָא דְקָשִׁיטוּהוּ ²² וַיְהִי

1 B מאם in unam voc. contr. 2 Prima manus דִּיהֶזְיִנִי secunda דִּיהֶזְיִנִי. In suffixo legendum est לִי pro לִי. S A דִּיהֶזְיִנִי. 3 S A דִּיהֶזְיִנִי ut antea אָהֶךָ, K vero וְאֶהְיֶה et וְאֶהְיֶה. 4 S K וְאֶהְיֶה, A ut cod. 5 B A S K וְאֶרְעֵ. 6 A לֹחַת בְּלֹק, deinde לִיָּה pro קְדָמוֹתַי. 7 A מְדַבְּחֵא male. 8 A בְּפִים בְּלֹק. 9 S דְּבַרְנִי KA ut cod. 10 B A מְטוּרֵא, S מְטוּרֵא recte, K מְטוּרֵא. 11 S לִיָּה semper, A לִיָּה, deinde לִיָּה, K ut plerumque אֵת et לִיָּה. 12 Fortasse אֵל לִיָּה, sed lectio אֵל majorem speciem veritatis habet. K A אֵל לִיָּה S אֵל לִיָּה. 13 A om. ד. 14 K וְמֵא. 15 S A מְטוּרֵא et מְטוּרֵא praeterea מְטוּרֵא et מְטוּרֵא. 16 S K עַל et B S A וְכַעֲמִמֵּא. 17 B S A וְכַעֲמִמֵּא, K וְכַעֲמִמֵּא. Num ה pro ה legendum? 18 S A וְכַעֲמִמֵּא. 19 B A om. ד. 20 B וְכַעֲמִמֵּא. 21 Utrumque ā incertum. A deinde תַּמּוֹת, K מְשֻׁרְתָּא. 22 K וַיְהִי.

11 סוּפֵי כֹתֶהוּן. וְאָמַר בְּלֹק לַבִּלְעָם מֵא עֲבֹדָת [K עֲבֹדָתָ] לִי.
 12 לְמַלֵּט [K לְמַלֵּט] סֵנְאִי² דְּבִרְתֶּךָ [K דְּבִרְתֶּךָ] וְהָא
 13 בְּרָא³ מִבְּרַכַת לַהוּן. וְאָתָב וְאָמַר הֲלֹא יָת⁵ דִּישׁוּי י'⁴
 14 בְּפֹנֵי יָתִיה⁶ אֲשֶׁר לְמַלְלָאִי. וְאָמַר לִיָּה בְּלֹק אֵיתָא
 15 כְּעָן עֲנִי לְאַתְר אֹחְתֶךָ דִּתְחַזְינִיה מִתְמָן לְאֹחַד⁸ קְצַתִּיה
 16 תְּחַזִּי⁹ וְלוֹלִיָּה לֹא תְחַזִּי וְתִלוּשִׁיה¹⁰ לִי מִתְמָן. וְדַבְרִיה
 17 לְחַקֵּל סִכּוּחָא לְרִישׁ¹¹ דְּרַמְתָּא וּבְנָא¹² שְׁבַעָה מְדַבְּחִין
 18 וְאֵסִיק תּוֹר¹³ וְדַכְר עַל כָּל מְדַבְּחֵי. וְאָמַר לְבְּלֹק אַחְעָד
 19 הֵכָא עַל¹⁴ עֲלִתְךָ וְאַנָּא¹⁵ אֹחַזְמַטִּי עַד כָּאִי¹⁶ וְאַרְע מִיַּמֵּר
 20 מִן קָדָם י' בְּבִלְעָם וְשׁוּי פְתַגְמָא בְּפֹמִיָּה וְאָמַר תּוֹב
 21 לֹאֵת בְּלֹק וְכַדִּין תְּמַלִּילִי. וְאַתָּא לֹאֵתִיה¹⁸ וְהוּא מְעָד
 22 עַל עֲלִתִיה וְדַבְּבֵי מִנְאָב עֲמִיָּה וְאָמַר לִיָּה בְּלֹק מֵא
 23 מְלִיל י'. וְנָטַל²⁰ מִתְּלִיָּה וְאָמַר קוּם בְּלֹק וְשַׁמְע²¹ אֲצִית
 24 לְמִיַּמֵּי בַר צְפוּרִי. לֹא כְמַלְיָי בְּנֵי אֲנָשָׁא מִיַּמֵּר אֵלִיָּהא
 25

1 A למילט. 2 B דברתך. 3 A ברכת, K ברכתך. 4 Prima manus ואתיב, secunda manus ואתיב. S ואתיב K A ואתיב. 5 B דישוי, at די in fine lineae. K דישוי. 6 Man. pr. אשר, man. sec. אשר, S A אשר. K אשר. 7 S דתחזיניה!! דתחזיניה A. 8 A קצתיה. B דתחזי. 9 S וכוליה!! וכוליה A. Omnes uno loco scriptionem plenam habent. 10 B om. לי. K לי cum Dag. 11 S K hoc loco רמתא, A רמתא. 12 K S iterum שבעה, K iterum מדב' מדב'. 13 K hic et antea ודכר cf. דקב, 22, 18. 14 K hic et antea עלתך. 15 Prima manus אוחמטי, secunda אוחמטי. K B S A אוחמטי. 16 K B A S ויערע. 17 A לבלי. 18 B A וקח. 19 Sic! Vocalis e in ל in codice lineola oblita est, sed facile legitur, K S A מליל. Antea B מה. 20 Cod. מליל A S מה. 21 Manus prima אצית, secunda אצית ut S A K אצית.

בְּנֵי אֲנָשָׁא אֲמִירִין וּמַלְכֵּדְבִין דְּאֵתָּה לֹא¹ כְּעֹבְדֵי [K עֲבָדֵי]
 בְּנֵי² בַּסְרָא דְאֲמִירִין גְּדִירִין לְמַעַבְדֵּי חֵיבִין וּמַחְמַלְכִין³ הוּא
 אֲבִיר וְעֵבִיד⁴ וְכָל מִימְרֵיהּ מִתְקָיִים. הֵא בִרְכָן קְבִילִית²⁰
 אִי־בְרַחֲמֵיהּ לְיִשְׂרָאֵל וְלֹא אֲתִיב בְּרַחֲמֵי⁶ מִנִּיהּ. אֲסַחֲכְלִית²¹
 דְּלִית פְּלִהִי גְלוּלִין בְּדַבִּית יַעֲקֹב וְאֵת לֹא עֲבָדֵי לְיֵאוּת
 שְׁקָר⁸ בִּישְׂרָאֵל מִימְרָא⁹ דִּי אֱלֹהֵהוּן¹⁰ בְּסַעֲדָהוּן וּשְׂכִינַת
 מַלְכָּהוּן בִּישְׂרָהוּן¹¹. אֵל דְּאֲפָקִינוּן¹² מִמִּצְרַיִם¹³ חֹקְפָא¹⁴
 דְּרוּמָא דִּי־לִיהּ. אֲרִי לֹא¹⁵ נִהְשִׂיא¹⁶ צָבָן דִּי־יֵטֵב¹⁷ לְדַבִּית
 יַעֲקֹב דְּאֵת לֹא קְסָמִיא רֵעֵן¹⁸ בְּרַבּוּת בֵּית יִשְׂרָאֵל כְּעֵדָן
 יַחְאֲמֵר לְיַעֲקֹב וְלִישְׂרָאֵל מָא עֲבָד אֱלֹהֵא. הֵא עֲמָא
 כְּלִיתָא¹⁹ שְׂרִי וְכֹאֲרִיא יַחְנַטֵּל לֹא יִשְׂרִי בְּאַרְעֵיהּ עֵד
 דִּי־קָטוּל²⁰ קָטוּל וְנַכְסֵי עֲמִמִּיא יִידַחֵי. וְאֲמֵר בְּלִיק לְבַלְעֵם
 אֵת²¹ מַלְטָא לֹא²² תִּלְוִטִינוּן אֵת בְּרַחֲמֵי לֹא תִבְרַחֲמֵינוּן.
 וְאַתָּב בַּלְעֵם וְאֲמֵר לְבַלְיָק הֲלֹא מְלִילִית עֲבִיד [K לְוִתָּךְ]²³

1 אֲמִיר K דְּהוּא אֲמִיר וְלֹא יַעֲבִיד A. 2 K B A בְּשִׁקָּא. 3 A וְקָא יַעֲבִיד. 4 S A hic וְכָל, K om. ו. 5 Vocalis e in אִי־בְּ lineola est oblita cf. antea p. 25, Not 19. B A וְאֲבָרְכֵי; K om. ו; S A in praecedente קְבִיר bene. 6 B A מְנַהוּן K בְּרַחֲמֵיהּ מִנִּיהּ. 7 K B S A לִיהּ, omisso ו, K דְּפִלְחֵי. 8 K שְׁקָר. 9 B om. ד. 10 S בְּסַעֲדָהוּן A בְּסַעֲדָא. 11 A מַלְכָּהוּן. 12 B A אֱלֹהֵא. 13 K S A ut cod. מִמִּצְרַיִם!!! propter Ittnáhtá. 14 B A חֹקְפָא et deinde דְּלִיהּ K חֹקְפָא. 15 K A deinde קְסָמִיא S vero קְסָמִי. 16 S צָבָן uti codex et S in רֵעֵן, K A et צָבָן. 17 B בְּדַבִּית. 18 B בְּרַבּוּת. 19 Šewa litterae ō eodem atramento quo antea vocalis e bis lineolá superductá mutata est, hic in — mutatum. Hinc S שְׂרִי, A K שְׂרִי. 20 K קָטוּל. 21 B A K מִילְטָא et תִּלְוִטִינָא. 22 B תִּלְוִטִינוּן et תִּבְרַחֲמֵינוּן. 23 Vocalis e in הַ atramento pallido in — mutata.

קדם¹ אל דהיזו² מן קדם שדי הזי שכיב ומתגלי ליהי
 5 3 מא טבא ארעך יעקב בית⁴ משרך ישראל כנח לין
 6 דמחברין כגנת⁵ שקרא⁶ על פרת כבוסמרא⁷ ונצב
 7 כארזין ונציבין על מרא יסגי מלכא⁸ דחרבא מבנוהי
 דישלוט בעממין סגיאין⁹ דיתקם מאגג מלכיה¹⁰ ותנשל
 8 מלכותיה: אל דאפיקינן ממצרים חוקפא חרומא¹² דיליה
 יכלין בית [K בני] ישראל נכסי עממרא¹³ סנאיהון¹⁴ ובבזח
 9 מלכיהון יתפנקון¹⁵ דארעתהון¹⁶ יחסנון¹⁷ ינוח¹⁷ ישרי
 בתקום כאררא¹⁸ וכליהא לית דיקימיניה¹⁹ בריכך יהון
 10 בייכין דליטך יהון ליטין²⁰ ותקים חוגא דבלק
 בבלעם²¹ ושקפינו ליהוה ואמר בלק לבלעם למלט
 22 סנא²² קריהך והא ברנא מברכת ליהון דנן תלת זמנין²³

1 K hoc loco יי pro אל. 2 A om. מן, B praebet. 3 A B
 hebr. מיה. 4 K S משרך A משרך. 5 A שקרא, B שקרא;
 שקרא K. 6 K B S A העל. Quodsi hoc loco pro עלי נהר
 positum est על פרת de origine babylonica hujus interpretationis
 cogitandum est. 7 A B הנציב Nonne נציב in Participio?
 8 S A דחרבא. 9 K יתקם S A יתקום, A מאגג. 10 A
 ותנשל K ותנשל. 11 A B אלקא. 12 Man. sec. mutavit in
 et ד atramento pallido in unam litteram conjungens.
 13 B שנא. 14 A ובבזח. 15 S
 ארעתהון A ארעתהון. 16 S A יחסנון. 17 S B ינוח.
 18 Duplex lectio indicatur ליהא et ליהא quibus conjunctis oritur
 vocalis forma — in codice. A S וכליהא. Deinde A מלכו
 דיקימיניה מברכה יהון וי. 19 Sic codex cum
 S K pro בריכך. Sic et ליטך ut S K. 20 Man. sec. ותקים
 ut S A. 21 K in textu ושקפינו, in margine ושקפינו, B S ושקפינו
 א. 22 B שנא. 23 A דברכהך, B קריהך.

11 וּכְעַן ¹ אֵיזִיל לִךְ לְאַתְרֶךָ אֲמֹרִית יִקְרָא ² אֵיִקְרִינֶךָ וְהָא
 12 מְנַעֲךָ י' מִן יִקְרִי וְאָמַר בְּלַעַם לִבְלִיק הֲלֵא ³ אֵשׁ עִם
 13 אֲזַגְדֶּךָ ⁴ וְשִׁלַּחְתָּא לְרֹחִי מְלִילִית לְמִימְרֵי אִם זִתִּין לִי
 14 בְלִיק מְלִי בֵיתִיהָ כֶסֶם ⁵ וְדָהָב לִי לִי רֶשֶׁן לְמַעְבָּר עַל
 15 גְּזִירַת מִימְרָא דִי' ⁶ לְמַעְבָּד טַבְחָא אִוּ בִשְׁחָא מִדְעוּתֵי
 16 דִי־מִלִּיל י' יִתִּיהָ אֲמַלִּילִי וּכְעַן ⁸ הָאֲנָא אֵזִיל לְעַמִּי אֵיחָא
 17 ⁹ אֲמַלְכִינֶךָ מָא דִתְעַבִּיד ¹⁰ וְאֶחָוִי לִךְ ¹¹ מָא דִיעֲבִיד עַמִּי
 18 הַדִּין לְעַמְּךָ בְּסוּף יוֹמֵיָא וְנִשְׁלַל מִתְלֵיהָ וְאָמַר אֵימַר
 19 בְּלַעַם בָּר בְּעוֹר וְאֵימַר גְּבִרָא דְשָׁפִיר הָזִי אֵימַר דְשָׁמַע
 20 מִימְרֵי מִן קָדָם אֵל דִּידַע מִדַּע מִן קָדָם עַל־אֵה ¹² הֵיזִו מִן
 21 קָדָם שְׂדֵי הָזִי שְׂכִיב וּמִתְגַּלִּי לִיחֵי הַזִּיתִיהָ וְלֵא כְעַן
 22 סְכִיתִיהָ ¹³ וְלִיתְהוּוִי קָרִיב כַּד יָקוּם מְלַכָּא ¹⁴ מִיַּעֲקֹב ¹⁵ דִּי־חֲרָבָא
 23 מְשִׁיחָא ¹⁶ מִי־שְׂרָאֵל ¹⁷ וְיִקְטִיל רַבְרָבֵי מוֹאָב ¹⁸ דִּי־שְׁלוֹט ¹⁹ בְּכָל
 20 בְּנֵי אֲנָשָׁא וִיהוּ ²⁰ אֲדוּם יְרוּחָא וִיהוּ יְרוּחָא שְׁעִיר
 21 לְבַעֲלֵי דְבְבוּהוּ דִּי־שְׂרָאֵל ²¹ יִצְלַח בְּנַכְסִין ²² דִּי־יְהוּחָת הָד
 22

1 S אֵזִיל A אֵי זֵל K אֵזִיל. 2 Manu alia correctum in אֵיִקְרִי, K A אֵיִקְרִי. 3 K גַּם pro אֵשׁ. 4 B S דְּשִׁלַּחְתָּא A דְּשִׁלַּחְתָּהּ K דִּי שִׁלַּחְתָּהּ. 5 K S A iterum דְּהָב propter Segolta. 6 Ita cod. S לְמַעְבָּד, cod. alibi לְמַעְבָּד, K A hic לְמַעְבָּד, deinde A טַבְחָא אִוּ בִּישָׁא. 7 Ita cod., A דִּי־מִלִּיל, B דִּי־מִלִּיל, K דִּי־מִלִּיל. 8 K S A B הָא אֲנָא. 9 Man. sec. mutavit in אֲמַלְכִינֶךָ, K אֲמַלְכִינֶךָ, S אֲמַלְכִינֶךָ, A מִדָּא et מִלִּיל. 10 K דִּי־חֲרָבָא. 11 A om. מָא. 12 A B דִּי־חֲרָבָא. 13 S A מְדַבְרֵי יַעֲקֹב. 14 A מְדַבְרֵי יַעֲקֹב. 15 S A מְדַבְרֵי יַעֲקֹב. 16 A מְדַבְרֵי יַעֲקֹב. 17 S K om. וִי in וִיקְטִיל, B A וִיקְטִיל. 18 K B וִיקְטִיל. 19 Sec. man. בְּכָל, ita et S A. 20 A אֲדוּמָא. 21 K S A יִצְלַח. 22 K יְהוּחָת.

20 מִדְּבֵית יַעֲקֹב ¹ וְיִזְבִּיד מִשְׁיָזִיב מִקְרִיַת עַמְמֵי־אֵי וְהָזָא
 יֵת ² עַמְלִקָּאָה וְנָטַל מִתְּלִיָּה וְאָמַר וַיֵּשׁ קָרְבִּיא דִּישׁוֹר [אֵל]
 21 הָזָה עַמְלִיק וְסוּפִיָּה לְעַלְמָא יִיבְדִי וְהָזָא יֵת וְשִׁלְמָאָה
 וְנָטַל מִתְּלִיָּה וְאָמַר תְּקִיף בֵּית מוֹתְבֶךְ ⁵ וְשׁוֹ בְנִכְךָ תְּקִיף
 22 מְזוֹרְךָ אֲרִי אִם יֵהִי לְשִׁיעָאָה שְׁלִמָאָה ⁶ עֵד מָא
 23 אֲתוֹרָאָה יִשְׁבִּינְךָ וְנָטַל מִתְּלִיָּה וְאָמַר ⁷ וַיֵּי לְהִיבְיָא
 24 ⁸ דִּיִּיחֹן כֹּד יַעֲבִיד אֱלֹהֵא יֵת אֲלֵיךָ ⁹ וְסִיעֵן ¹⁰ וְצִטְרֵהֶן
 11 מִיְזוֹמֵי וַיִּעֲנוֹן לְאֲתוֹר וַיִּשְׁעֲבֹדוֹן לְעִיבֵר פֶּרֶת וְאָף
 25 [K וְאָף] אֲנוֹן לְעַלְמָא יִיבְדוֹךָ וְקָם בְּלַעַם וְאָזַל וְחָב
 לְאֲתֵיָּה וְאָף בְּלִק אֵזַל ¹² לְאֹוֹרֵהִיָּה

XXV. 1 וַיַּחֲזִיב יִשְׂרָאֵל ¹³ בְּשִׁטְיָן וְשָׂרִי עֲמָא לְמִטְעִי
 2 [K לְמִטְעִי] בְּחֵר בְּנַח מוֹאָבִי ¹⁴ וְקָרָאָה לְעַמָּא לְזִבְחֵי
 3 ¹⁵ טְעוֹתְהוֹן וְאֵבֵל עַמָּא וְסִגְלוֹ לְטְעוֹתְהוֹן וְאֲתַחֲבֵר יִשׁוֹר [אֵל]
 4 ¹⁶ לְבַעֲלָא פְעוֹר ¹⁷ וְתַקִּיף רֹגְזָא דִּי בִישְׂרָאֵל וְאָמַר
 לְמֹשֶׁה דְּבַר יֵת כֹּל דִּישִׁי עַמָּא דְּלוֹן וְקָטוּל דְּהִיִּיב ¹⁸ קָטוּל

1 A וַיִּאֲבֵד male. 2 K S A עַמְלִקָּאָה. 3 Sic per ה S A !!
 4 K A שְׁלִמָאָה semper, S שְׁלִמָּ semper. 5 K A B שְׁטִי. 6 K A
 om. עֵד מָא. B עֵד מָה. 7 K וַיֵּי, B וַיֵּי, S A וַיֵּי. 8 K A דִּיִּיחֹן.
 9 A וַיִּצְטְרֵן = *et naves* in interpretatione latina. 10 S וְצִטְרֵהֶן,
 A וְצִטְרֵן. — *Cuinam temporis tribuenda est haec interpretatio
 apocalyptica?* 11 A מִן דִּי. 12 B לְאֹוֹרֵהִיָּה. 13 K A בְּשִׁטְיָן
 14 A ut cod., S וְקָרָאָה, B וְקָרִיאָה, K וְקָרָאָן. 15 S טְעוֹתְהוֹן et sic
 deinde. A טְעוֹתְהוֹן semper, K טְעוֹתְהוֹן ubique. 16 B A לְבַעֲלָא
 et sic deinde. K לְבַעֲלָא. 17 Man. sec. וְתַקִּיף ut S A.
 K וְתַקִּיף. 18 K קָטוּל.

קדם י' ¹ לִקְבִיל שִׁמְשָׁא ויִתּוּב תְּקוּף רוגזא די' מישראל.
 5 וְאָמַר מֹשֶׁה לְדִיֵּינֵי יִשְׂרָאֵל קְטוּלוֹ גִבֹּר ² גִּבְרוּהֵי דְאִתְּחַבְּרוּ
 6 לְבַעַל־פְּעוּרִי. וְהָא גִבְרָא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲתָא דְקָרִיב
 7 לְיֵת אַחֲוֵהֵי יֵת ⁴ מִדִּיֵּי־תָא לְעֵינֵי מֹשֶׁה וְלְעֵינֵי ⁵ כָּל כְּנַשְׁתָּא
 8 דְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל דְּאֲנוּן ⁶ בְּכֶן בְּתַרְעֵי. מִשְׁכֵּן זִמְנָא. וְהָא
 9 פְּנֵהֶם בְּרִי אֲלַעְזָר בְּרִי אֲהֵרֹן ⁸ כְּהֵנָּא דְקָם מִגֹּו כְּנַשְׁתָּא ⁹ וְנִסְיָב
 10 לְוַמְחָא בִידֵיהֵי. ¹⁰ דְעַל בְּתָר גִּבְרָא בְּרִי יִשְׂרָאֵל לְקוּבְתָא
 11 וְבָזַע יֵת ¹¹ תְּרוּיְהוֹן יֵת גִּבְרָא בְּרִי יִשְׂרָאֵל דִּיֵּת אִיתְתָּא
 12 בְּמַעְהָא דְאִתְּחַלֵּי מוֹתָנָא מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְהָוֵי דְמִיתוּ ⁹
 13 בְּמוֹתָנָא עֲשָׂרִין דְאֲרַבְעָה אֲלַפִּין פִּרְשָׁה

1 Man. sec. לקביל cf. *לִקְבִיל*. S. לקב K A לקבל 2 K

גִּבְרוּהֵי. 3 Sic in unam vocem contraxit scriba. Cf. *بَعْبَك*.
 S A dispescunt, K B פ' בעלא פ'. 4 S A מְדִינֵי B מְדִינֵי.
 K מְדִינֵי. 5 Man. sec. כל. Hinc S A קל. 6 S A בְּכֶן K בְּכֶן.
 7 K מִשְׁכֵּן. 8 K S A כְּהֵנָּא. 9 Man. sec. וְנִסְיָב. Ita et
 K S A. Deinde K pro more suo רְמַחָא. 10 S A וְעַל K וְעַל.
 11 In cod. deest תְּרוּיְהוֹן, sed יֵת bis legitur. 12 S אִתְּחַלֵּי A
 לְמַעְהָא, K ut videtur בְּמַעְהָא. 13 B S עֲשָׂרִין, K A עֲשָׂרִין. Ad modum
 aramaicum עֲשָׂרִין scribendum fuisset, quod in codice non legitur.

Comparatio codicum et editionum haec docet:

1. Ex כוליה 23, 13 sequitur, K et codicem Londinensem, utrum-
 que Saec. XII, ad eandem pertinere familiam. — 2. Secunda
 manus in Cod. Lond. ita scripsit uti S A solent exhibere. —
 3. Usus scribendi כל et קל sequitur normam textus hebraei, quod
 scholae masorethicae tribuendum. — 4. Particula די ubique delenda
 est, propter accentus artificioso modo adhibita est. — 5. Accentus
 in K S A e. c. 22, 18 vocales producunt, quod in cod. Lond. raro
 locum habet. — 6. Omnes redeunt ad exemplar unum primarium,
 in quo tamen variae lectiones exstabant cf. ברם et לחוד 22, 35.

Deuteronomium capita XXVI, 1—XXIX, 8

e codice Mus. Brit. Or. 1467. Saec. XII.

XXVI. ויהי ארי תיעול לאר [עא] די' אלהק יהיב 1
 לך אחסנא ותירחה ותתיב בהי ותסב מריש כל איבא 2
 דאר [עא] דתעיל מארעך די' אלהק יהיב לך ותשרי 3
 בסלא ותהק לאתרא דותרעי י' אלהק לאשלאה שנינתיה 4
 תמן ותיתי לות² כהנא ויהי ביומיא האילן ותימר ליה 5
 הויתי יומא דין קדם י' אלהק ארי³ עלית לארעא דקיים 6
 י' לאבהתנא למתן לנא. יסב כהנא סלא מן ידך 7
 ויהתנייה קדם מדבהא די' אלהק. ותתיב ותימר קדם 8
 י' אלהק לבן ארנאה בעא⁵ לאבדא ית אבא⁶ ונחת 9
 למצרים דדר תמן בעם זעיר והוזה תמן לעם רב תקיף 10
 וסגיי⁷ ואביאשו לנא מצראי וענינא ויהבו עלנא 11
 פלהנא קשיא⁸ ועלינא קדם י' אלהא דאבהתנא⁹ וקביל 12
 י' עלותנא וגלי קדמוהי עמלנא דליאותנא¹⁰ ודוחקנא 13
 ואשקנא י' ממצרים ביד תקיפא¹² וברדע מרמם ובהזונא 14

1 Non juvat ut in capitibus praecedentibus apparatus ampliore addere. Itaque perpauca ex editione Sab. et Antverp. seligimus. A דתקני. 2 A פחנא semper. 3 Correctum in עלית, A עלית. 4 A ורצנישיתיה. 5 Manus recentior mutavit in לאבדא. 6 Corr. in ונחת. 7 S A ואבאישו. 8 Fortasse ממצרא. 9 Secunda man. וקב. 10 A ודוחק. 11 Cod. ממצרא. 12 A וברדע מרמם ובהזונא male, deinde vero A ורצנישיתיה.

רָבָא וּבְאֵתוֹן וּבְמוֹפְתֵיךָ¹ וְאֵיחִינָא לְאַחֲרָא הֵדִין וַיְהִיב¹⁰
 לָנָא ית אַרְעָא הָדָא אַרְעַ עֵבְדָא² הֶלֶב וּדְבִשׁ

Desunt reliqua in codice, pergitur XXVI, 19.

19 וּלְמַתְנַךְ³ עָלַי עַל כָּל עֲמִמְיָא דְעֵבֶד לְחוּשְׁבֵהָא וּלְשׁוּם
 וְלִרְבוּ וּלְמַהוּךְ עִם קָדִישׁ קָדָם י' אֱלֹהֶךָ כִּמְא⁴ דְּמִלִּיל.
 XXVII. ⁵ וּפְקִיד מִשְׁהָ רֹסְבֵי יִשְׂרָאֵל ית עֲמָא לְמִימְר¹
⁶ טָרוּ ית כָּל תְּפִקִידתָא דְאַנָּא מִפְּקִיד יתְכוּן יוֹמָא דִּין וַיְהִי²
 בְיוֹמָא⁷ דְּחִיעְבִּרוֹן ית יִרְדְנָא לְאַרְעָא דִּי אֱלֹהֶךָ יְהִיב לְךָ
 וְחִקִים לְךָ אֲבִינִיךָ⁸ רַב־רִבֵּן וְחִסוּד יתְהוּן בְּסִידָא⁹ וְחִתְכוּב³
¹⁰ עַל־יְהוּן ית¹¹ כָּל פִּתְגְמֵי אוּרִיתָא הָדָא בְּמִיעְבָּךְ בְּדִיל
 דְּחִיעוּל לְאַרְעָא דִּי אֱלֹהֶךָ יְהִיב לְךָ¹² אַרְעַ עֵבְדָא¹³ הֶלֶב
 וּדְבִשׁ כִּמְא דְמִלִּיל י' אֱלֹהֵא דְאַבְהֵתְךָ לְךָ וַיְהִי⁴
 בְּמִיעְבְּרוֹן ית יִרְדְנָא תְקִימוֹן ית אֲבִינָא הָאֵלִיךָ דְאַנָּא
 מִפְּקִיד יתְכוּן יוֹמָא דִּין בְּטוֹרָא דְעִיבֵל וְחִסוּד יתְהוּן
¹⁴ בְּסִידָא וְחִבְנֵי חֲמֵן מְדַבְּהָא קָדָם י' אֱלֹהֶךָ מְדַבַּח אֲבִינִיךָ⁵
 לֹא תִיִם¹⁵ עַל־יְהוּן בְּרוּזָא אֲבִינִיךָ שְׁלֵמֵן חִבְנֵי ית מְדַבְּהָא⁶
 דִּי אֱלֹהֶךָ וְחִסִּיק עַל־וְהִי עַל־וּן קָדָם י' אֱלֹהֶךָ וְחִסוּס⁷

1 A וְאַחֲרֵינָא S וְאַחֲרֵינָא. 2 Attendas ad Hebraismum in
 עִיפִי S עֲלָאָה A. 3 A et in pausali דְּבִשׁ. Cf. 27, 3. A ut cod. 4 Corr. in דְּמִלִּיל aut דְּמִלִּיל. A דְּמִלִּיל. 5 Corr. in וּפְקִיד A וּפְקִיד.
 6 A טָרוּ. 7 A דְּחִיעְבִּרוֹן. 8 S רַב־רִבֵּן A רַב־רִבֵּן. 9 In codice
 וְחִתְכוּב. 10 Ed. Sonc. עַל־יְהוּן. 11 Manus sec. כָּל. 12 A
 אַרְעַ male. 13 Cf. 26, 10. 14 Cod. בְּטוֹרָא. 15 S עַל־יְהוּן.
 Cod. S in hebraizat ברזלא. Leg. cum A. Sic et deinde.

8 נכסֶת קודשִׁין דְּתִיכּוּל תִּמְךָ דְּתַחֲרֵי קֹדֶם י' אֱלֹהֶיךָ. וְתַכְתּוּב
 עַל אֲבִינִיא יֵת' כֹּל פְּתִימֵי אֹרֵי־תָא הָרָא פְּרִישׁ יָאוּת.
 9 וְנִמְלִיל מִשָּׁה דְכֹהֲנִיא לִי־וָאֵי עִם³ כֹּל יִשְׂרָאֵל לְמִימְרֵי אֲעִיז
 וְשִׁמְעֵי יִשְׂרָאֵל יִזְמַא דִּין הוֹי־תָא לְעִם קֹדֶם י' אֱלֹהֶיךָ.
 10 וְתַקְבִּיל⁵ לְמִימְרֵי דִי' אֱלֹהֶיךָ וְתַעֲבִיד יֵת פְּקוּדוּהוּי דִּיֵת
 11 קִימּוּהוּי דִּיאָנָא⁷ מִפְּקִיד לִךְ יִזְמַא דִּין. וְפְּקִיד מִשָּׁה יֵת
 12 עֲמָא בִּזְמַנָּא הָרָא לְמִימְרֵי. אֲלִיךָ יִקְוּמוּן לְבִרְכָא יֵת
 13 עֲמָא⁹ עַל טוֹרָא¹⁰ דְּגִרְיִיךָ בְּמִיעֲבָרְכוּן יֵת יִרְדָּנָא שְׂמִעוּן
 14 דְּלִי וַיְהוּדָה דִּישְׁשָׁר דִּיוֹסֶס וּבְנִימְךָ. וְאֲלִיךָ יִקְוּמוּן עַל
 15 לְאוֹטִיא בְּטוֹרָא דְּעִיבֵל דִּיאֹבֵן גֵּד דִּיאֲשֵׁר וְזִבּוּלֵךָ דְּנִפְתָּלִי.
 16 דִּיֵתִיבּוֹן¹² לִי־וָאֵי דִּיִּמְרוּן לְכֹל¹³ אֲנָשׁ יִשְׂרָאֵל קָל¹⁴ רָם.
 17 לִיט גְּבִירָא דִּי־עֲבִיד¹⁵ צִי־לָם וּמִתְכָּא¹⁶ מִלְּחָק קֹדֶם י' עוֹבֵד
 18 דִּי¹⁸ אֹמְנָא וַיִּשְׁוֵי בְּסִתְרָא דִּיֵתִיבּוֹן¹⁹ כֹּל עֲמָא דִּיִּמְרוּן
 19 אֲמֵן. לִיט²⁰ דִּיקְלֵי אֲבוּהוּי דִּיאִמִּיָּה דִּיִּמְרֵי כֹל עֲמָא אֲמֵן.
 20 לִיט²¹ דִּישְׁנֵי תַחּוּמָא דִּיאֲבִיָּה דִּיִּמְרֵי כֹל עֲמָא אֲמֵן. לִיט
 21 דִּישְׁנֵי עוֹרָא בְּאוּרָחָא דִּיִּמְרֵי כֹל עֲמָא אֲמֵן. לִיט דִּישְׁנֵי²²

1 Secunda manus כל. 2 Prima man. אִמְלֵל aut אִמְלֵל.
 3 Secunda man. כל. 4 S הדין. 5 Cod. ותקב. 6 A במימרא.
 7 A במימרא. 8 Secunda manus ופקיד. A S ופקיד. 9 S
 בטורא. 10 A in דגיריך hebraizat. 11 A וייתבן recte et
 sic deinde. 12 Num לִי? 13 A גבר. 14 א? רם? A קלא רמא?
 15 Corr. in צִי־לָם uti habet S. A צלם. 16 A מרתקא דיד.
 17 עובד, Hebraismus in statu constructo. 18 A אמן. S אומנא.
 19 Secunda man. כל. 20 A דיקל. S דיקל. 21 A דישני.
 S דישני. 22 S עורא. A עורא.

20 דִּין אֲזַכֵּר² וַיִּיחַם דְּאֶרְמֵלָא דִּיִּמַר כֹּל עֲמָא אֲמִן לִיט
 דִּישְׁלוּב עִם אַחַת אַבוּהִי אֲדִי גְלִי כְנֵפָא דְאֶבוּהִי דִּיִּמַר כֹּל
 21 עֲמָא אֲמִן לִיט דִּישְׁלוּב עִם כֹּל בְּעִירָא דִּיִּמַר כֹּל עֲמָא
 22 אֲמִן לִיט דִּישְׁלוּב עִם אֶהְתִּיה בַּת אַבוּהִי אִו בַּת אֲמִיה
 23 דִּיִּמַר כֹּל עֲמָא אֲמִן לִיט דִּישְׁלוּב עִם³ חַמְתִּיה דִּיִּמַר
 24 כֹּל עֲמָא אֲמִן לִיט דִּימַחֵי חֲבֵרִיה בַּסְתְּרָא וַיִּמַר כֹּל
 25 עֲמָא אֲמִן לִיט⁴ דִּיקְבִיל שׁוּחַדָא לִמְקַטֵּל נַפְשׁ דָּם זָכִי
 26 דִּיִּמַר כֹּל עֲמָא אֲמִן לִיט דִּלָּא⁵ יִקִּים יַח פְּתַגְמֵי אוּרִיחָא
 הָדָא לִמְעַבְדַּר יַחְוֹן דִּיִּמַר כֹּל עֲמָא אֲמִן

XXVIII. וִיחִי אִם קְבִלָא תְקָבִיל⁶ לִמִּימָא דִּי אֵלֹהִיךָ

לִמִּיטַר לִמְעַבְדַּר יַח כֹּל פִּיקוּוּוּהִי דְאֵנָא מַפְקִיד לִךְ יוֹמָא

דִּין דִּיִּתְנִיךְ אֵלֹהִיךָ⁷ עָלִי עַל כֹּל עֲמִמֵי אַרְעָא⁸ דִּיִּיחֶיךָ

עָלֶיךָ⁹ כֹּל בִּרְכָתָא הָאֵלִין¹⁰ דִּיִּדְבַלְוֹנְךָ אֲדִי תְקָבִיל לִמִּימָא

דִּי אֵלֹהִיךָ בִיךְ אַתְּ בְּקָרְתָא וּבִיךְ אַתְּ בְּחַקְלָא בִיךְ³

וְלִדָּא דִּמְעַד רְאִיבָא דְאַרְעֶךָ¹¹ וְזִלְדָא וּבְעִירְךָ בְּקִרֵי תוֹרְךָ⁴

וְעַדֵּי עֵנְךָ בִיךְ סֵלֶךָ¹² וְאַצְוֹתְךָ בִיךְ אַתְּ בְּמִיעֵלְךָ⁵

וּבִיךְ אַתְּ בְּמַפְלָךְ יַחֲוִיךָ⁶ יַח בְּעָלִי דְבִבְךָ דְקִימִין עָלֶיךָ⁷

תְּבִירִין קְרִיבְךָ בְּאוּרֵחָא¹³ הָדָא יַפְלֹקֵן לְאוּרֵךְ¹⁴ וּבְשַׁבַּע¹⁵ אוּרֵחֶךָ

1 A פִּיקוּוּ

2 A תִּחִים

3 A חַמְתִּיה

4 A דְּמִקְבִיל

5 A S יִקִּים

6 A בְּמִימָא et sic deinde.

7 S עִילָא. A עִלָּא.

8 A יַחֲוִיךָ

9 Secunda man. כֹּל.

10 S וְיִדְבַלְוֹנְךָ femininum

recte, vocalismus perversus.

11 AS זִלְדָּא.

12 A וְאַצְוֹתְךָ et

sic v. 17.

13 A יַח et sic v. 25.

14 A יַבְשַׁבְעָא.

15 A

אוּרֵחֶךָ et sic v. 25.

8 ייער־קון מן קדמך יפקיד י' לך ית² ברכתא באוערך
 ובכל אושטות ידך ויבנינך בארעא ד' אלהך יהיב לך.
 9 דקמינך י' קדמוהי לעם קוּיש כמא⁵ דקיים לך א"י
 תיטר ית פיקודיא ד' אלהך ותהך באורהך דתקנן קדמוהי.
 10 דיהזון כל עממי אר[עא] א"י שבא ד' איתקרי⁶ עלך
 11 דידהלון מנך. דיותינך י' לטבא בולדא דמעך ובולדא
 דבעירך ובאיבא דארעך על ארעא⁸ דקיים י' לאבהתך
 12 למתן לך יפתח י' לך ית אועריה טבא ית שמיא
 למתן מטר ארעך בעדניה ולברכא ית כל עובדי ידך
 13 דתוזיק לעממין סגיאין ואת לא⁹ תוזיק. דיותינך י'
 10 תקיק ולא¹¹ הלש ותהי¹² בים לעילא ולא תהי
 לתחתא א"י תקביל לפיקודיא ד' אלהך דאנא מפקיד
 14 לך יומא דין למיטר¹³ ולמעבדי. ולא¹⁴ תסטון מכל
 פתגמיא דאנא מפקיד יתכון יומא דין¹⁵ לאימינא
 גלסמלא למהך בתר¹⁶ טעות עממיא¹⁷ למפלחהון.

1 A עמך. 2 S בירךך statu indeterminato. Male, praecedit enim ית. A ברכתא. 3 A דקמינך. 4 A ליה. 5 Manus sec. דקיים, eo signo e expressum est, quod ex " et " conflatum est.
 6 A דתקרי. 7 Sic cod. pro עלך. 8 Manus secunda דקיים. 9 A תוזיק. 10 A לתקיק. 11 Cod. דלש cf. vs 44. A לתלש.
 12 A לתוד et sic deinde haud raro. cft. pag. 22 Not. 18. 13 Legas uti מטר hic et alibi. S מטער solet exhibere, quippe in qua vocalismus codicum babilonicorum non semper recte signis Tiberiensibus redditus est, signum enim — aequae a atque e pronunciat. A מטער. 14 A תסטר. 15 A דמינא ושמאלא. 16 S טעות hic et deinde. 17 A למפלחהון. S למפלחהון.

15 ויהי אם לא יתקביל למימרא די' אלהיך למיטר למעבד
 ית כל פיקודוהי וקדמוהי דאנא מפקיד לך יומא דין
 16 דייתון עלך כל לוטיא האיילין² וידבקונך ליש את
 17 בקרתא וליש את בהקלא. ליש סלך דאצותך. ליש
 18 ולדא דמעך ואיבא דארעך בקרי תורך דעדי ענך. ליש
 20 את במיעלך וליש את במעך. ישלח³ בך ית מאידתא
 4 וית⁵ שגשיא וית⁶ מזופיתא בכל אושטות ידך דתעביד
 עד דתשתיצי ועד דתיבד בפיע מן קדם בישות עובדך
 7 דשבקתא⁸ דחלתי. ידביק⁹ בך ית⁹ מותא עד דישיצי
 21 יתך מעל ארעא דאת עליל דחמן¹⁰ למירחת. ימחינך¹¹
 22 בשתפתא ובקדחתא ובדליקתא ובחרחורא ובחרבא
 11 ובשדפנא¹² ובירקנא וירדפונך עד דתיבדי ויהון שמיא
 23 דעלוי רישך חסנין מנהשא מלאהתא מטרא דארעא
 24 ותחונך תקיפא כברזלא מלמעבד פירין יתין¹³ ית
 מטר ארעך אבקא ועפרא מן שמיא ייחות עלך עד
 13 דתשתיצי יתנינך¹⁴ תביר קדם¹⁴ סנאך באורחא הוא
 25 תפוק לותיה¹⁵ ובשבע אורחן¹⁶ תערוק מן קדמוהי ותהי

1 Secunda man. תקביל. 2 S falso וידבקונך. 3 A יגרי.
 4 A ית. 5 Manus sec. שגשיא. 6 A S מזופתא. 7 A
 השבקה. 8 A לקדחתי S לקדחתי. 9 A מותנא. 10 Cod. למירחת.
 pro Hebraismus. 11 A ובשדפונא. 12 A ובקונא.
 13 A דתשתיצי cf. v. 45. 14 A בעלי דבבך. 15 A ובשבעא.
 16 Man. secunda corr. in תערוק, quod etiam in S legitur. A
 תערוק.

26 ¹ לְזִיעַ ² לְכֹל מְלֻכֹת אֲרָצָא וְחָזִי נְבִילֶיךָ ³ מִשְׁגֶּרֶא
 לְמִיכָל לְכֹל עוֹפֵא וְשִׁמְיָא וְלִבְעִירָא דְאֲרָצָא דְלִית
 27 דְמִנִּידִי יִמְהַיֵּךְ י' בְּשַׁחֲנָא ⁴ דְנִיצְרִים ⁵ וּבִטְחוּרִין וּבְגִרְבָא
 28 ⁶ וּבְחַיִּים ⁷ יָבִישׁ דְלֵא תְפֹל לְאִיתְסָאָהִי יִמְהַיֵּךְ י'
 29 בְּטַפְשׁוּחָא ⁸ וּבְסִמְיוּחָא ⁹ וּבְשַׁעֲמֻמוֹת לֵיבָא וְחָזִי מִמְשִׁישׁ
 בְּטִיהָרָא כְּמָא ¹⁰ דִּימְמֻשִׁישׁ עוֹרָא בְקָבֵלָא דְלֵא תַעֲלֵה ית
 11 אֹרְהֵתְךָ וְחָזִי בָרִם ¹² עֲשִׂיק ¹³ וְאַנִּים כֹּל יוֹמֵיָא דְלִית
 30 דְפִיִּיקִי ¹⁴ אִיתְתָּא תִירוֹס וְגִבֵּר אֹחֲרִין יִשְׁכַּנְיָנָה בֵּיתָא חֲבֵנִי
 31 דְלֵא תַחִיב בֵּיה כְרַמָּא ¹⁵ תִּיִצֹּב דְלֵא ¹⁶ תַּחֲלִינִיהִי תוֹרֵךְ
 דְהָא נָכִים לְעֵינְךָ דְלֵא תִיכּוֹל מְנִיה חֲמִיךָ יְהִי ¹⁷ אָנִים מִן
 קִדְמִךָ דְלֵא יִתּוּב לֵךְ עֵנְךָ ¹⁸ מִסִּידִין לְבַעֲלֵי דְבִבְךָ דְלִית
 32 לֵךְ פִּיִּיקִי בֵּנְךָ וּבְנֹתְךָ מִסִּידִין לְעַם ¹⁹ אֹחֲרִין וְעֵינְךָ ²⁰ חֲזִין
 33 וְיִסּוּפֵן ²¹ בְּגַלְלוּחֹן כֹּל יוֹמָא דְלִית חֵילָא בִידְךָ אֵיבָא
 דְאֹרְעֵךְ דְכֹל לִיאֹוֹתְךָ יִיכּוֹל עִם דְלֵא יִדְעָתָא וְחָזִי בָרִם

1 A לְזִיעַ. S לְזִיעַ. 2 Vocalis in כֹּל secunda man.

3 Secunda manus corr. in מִשְׁגֶּרֶא. 4 A דְמִצְרָאִי. S דְמִצְרָאִי.

5 A וּבִטְחוּרִין. S וּבִטְחוּרִין. 6 A וּבְחִרְסִים. 7 S רְבִישׁ. 8 A

דְמִמְשִׁישׁ. 9 S וּבְשַׁעֲמֻמוֹת. A וּבְשַׁעֲמֻמוֹת. 10 S דְמִמְשִׁישׁ.

Lectio codicis, in quo Schewa primi מ erasum est, propter דִּי ac-

cipi non potest. Quaeritur, num legendum sit דִּימְשִׁישׁ an דִּימְשִׁישׁ.

A דְמִמְשִׁישׁ. 11 A אֹרְהֵךָ טִיבְךָ. 12 A עֲשִׂיק. 13 A S וְאַנִּים.

14 Duo verba אִיתְתָּא תִירוֹס in codicis scriptura antiqua desunt,

addita sunt a manu recenti. 15 A תִּיִצֹּב. 16 A תַּחֲלִינִיהִי.

17 Nonne אָנִים uti vs 29? A S bis אָנִים. 18 Post עֵנְךָ A

inserit חֲזִין. A מִסִּידִין. 19 A אֹחֲרִי.

20 A חֲזִין. 21 A בְּגַלְלוּחֹן.

בְּגַלְלוּחֹן.

34 עֲשִׂיךָ אֲרֵעִי כָּל יוֹמָיָא וְתִהְיֶה מִשְׁחַטֵּי מִיַּחֲיוֹ עִינְךָ
 35 וְתִהְיֶה הָזֵי יִמְהַיְכֶךָ בְּשַׁחֲנָא בִישָׂא עַל רְלוּבִין רַעַל
 שִׁקּוֹן דְּלֵא תִיכּוּל לְאַתְסָאָה בְּפִרְסַת אֲגַלְךָ וְעַד מוֹהֵךְ
 36 אֲגַלֵּי יִתְךָ דִּית מְלַכְךָ וְחֻקִּים עֲלֶיךָ לְעַם דְּלֵא
 יִדְעָתָא אֶת וְאַבְהַתְךָ וְחַפְלָה תִמְן לְעַמְמָיָא פְּלִי תְעוֹתָא
 37 אֲעָא וְאַבְנָא וְתִהְיֶה לְצִדּוֹ לְמַתֵּל וּלְשׁוּעֵי בְּכָל עַמְמָיָא
 38 וְיִדְבְּרִינְךָ לְחֻמְרֵי בְּרַע סְגִי תְפִיךָ וְזַעֲרֵי תַכְנוּשׁ
 39 אֲרֵי יַחְסְלִינִיה גּוֹבָא כְּרַמִּין תִּיצוּב וְחַפְלָה וְהִמְרָא
 40 לֵא תִשְׁתִּי דְלֵא תַכְנוּשׁ אֲרֵי תִיכְלִינִיה תּוֹלְעָתָא וְזִיתִין
 יִהְיוּ לְךָ בְּכָל תַּחֲוֹמֶיךָ וּמִשְׁחָא לֵא תִשׁוּב אֲרֵי יִתְרוֹן
 41 זִיתְךָ בְּנִין וּבָנִין תְּלִיד דְלֵא יִהְיוּ לְךָ אֲרֵי יִהְיוּ בְּשִׁבְיָא
 42 כָּל אֵילָנְךָ וְאֵיבָא דְאַרְעֶךָ יַחְסְנִינִיה סְקָאָה תוֹתֵב עֲרֵל
 43 דְּבִינְךָ יִהְיֶה סְלִיק עֵיל מִנְךָ לְעֵילָא לְעֵילָא וְאֶת תְּהֵי
 44 נְהִית לְתַתָּא לְתַתָּא הוּא יוֹזְפִינְךָ וְאֶת לֵא תוֹזְפִינִיה
 45 הוּא יִהְיֶה תְּקִיָּה וְאֶת תְּהֵי חֵלְשֵׁי דִיִּיתוֹן עֲלֶיךָ כָּל
 לְוִטִיָּא הֵאֱלִין דִּיִּדְרִפוּנְךָ וְיִדְבְּקוּנְךָ עַד דְּתִשְׁתִּיֵּצִי אֲרֵי לֵא

1 A וְרֵצִיךָ. 2 A מְשַׁחֲטֵי. 3 Ita codex et A; S מִיַּחֲיוֹ, quod nihil est. 4 A דְּתַחֲיוֹ. 5 Cod. רַגְלֶךָ. A S רַגְלֶךָ. 6 A דְּתַקִּים. 7 A לְעַמָּא. 8 Sic cod. pro דְּלֵא. 9 In לְמַתֵּל vocalis — deinde in — correcta est. A S לְמַתֵּל. 10 A דְּאַגְלֶךָ. 11 Sic cum Dages in p. 12 Post חֲפִיךָ A et S: לְחַפְלָה. 13 A גּוֹבָאָה. 14 A תְּנַצִּיב. 15 Secunda manus כָּל. 16 S תּוֹלִיד. A תְּלִיד. 17 A דְּתַחֲיוֹ. 18 In codice primum omissum deinde superscriptum. 19 A לְתַקִּיָּה. 20 Cf. v. 13. 21 S iterum וְיִדְבְּקוּנְךָ.

1 קָבִילָתָא לְמִימְרָא דִּי אֱלֹהִיךָ לְמִשְׁרֵי פִיקוּדוּהִי וְקִימוּהִי
 46 2 דְּפִקְדֵי וִיחֹן בְּךָ 3 לֵאֶת וְלִמְוֶפֶת וּבִבְנֶךָ עַד 4 עַל־מֵא
 47 חֵלֶק דְּלֵא פְּלִחְתָּא קִדְּם 5 אֱלֹהִיךָ 6 בְּחֵרָא 6 וּבִשְׁפִירוֹת
 48 לֵיבָא 7 מִסְגֵי כּוֹלֵא 8 וְתַפְלִיח יֵת בְּעַלֵי דְבִבְךָ 8 דִּיגְדִינֹן
 9 בְּךָ בְּכַפְנָא 9 וּבְעֵלְוֹתָא 10 וּבְעֵרְטֵלְיוֹתָא וּבְחֵסִידוֹת כּוֹלֵא
 49 וִיחֹן נִיר דְּבִרְזֵל עַל צוּרְךָ עַד דִּישִׁיעֵי יֵתְךָ 11 יֵיחֵי 11 עַל־ךָ
 עִם מִרְחִיק 12 מִסִּיפֵי אֲרֵעָא כְּמֵא 13 דְּמִשְׁתֵּי־נִשְׂרָא 14 עֲמֵא
 50 דְּלֵא 15 תִּשְׁמַע לִישְׁנֵיהּ 16 עִם חֲקִיקָא אֲפִין דְּלֵא 16 נְסִיב
 51 17 אֲפֵי 18 סְבָא דְעַל יִנְקָא לֵא 19 מִרְחִים 19 דִּיכּוֹל וְלֵא
 דְּבַעֲרִיךָ וְאִיבָא דְאֲרֵעָךָ עַד דְּחִישְׁתֵּי־עֵי דְּלֵא יִשְׂאֵר לֵךְ
 20 עֵיבּוּרָא חֵמְרָא וּמִשְׁחָא בְּקֵי תוּרְךָ וְעַד־י עֲנֶךָ עַד דִּיּוֹבִיד
 52 יֵתְךָ 21 דִּייעִיק לֵךְ בְּכַל קְרוּךְ עַד דִּיכְבִּישׁ שׁוּרְךָ 21 רְמֵא
 וְכִיכֵי־א דֵאֵת 22 רְחִיץ לֵאשְׁתִּיזְבָא בְּחֹן בְּכַל 23 אֲרֵעָךָ
 24 דִּייעִיק לֵךְ בְּכַל קְרוּךְ בְּכַל אֲרֵעָךָ דִּיהֵב 11 אֱלֹהִיךָ לֵךְ
 53 רְחִיכּוֹל וְלֵא דְּמַעַךְ בְּסֵר בְּנֶךָ וּבְנֵתְךָ דִּיהֵב לֵךְ 11 אֱלֹהִיךָ

1 Secunda manus correxit in קָבִילָתָא; ceterum — ut ē pro-
 ferendum est. 2 Vocalis a in פִּקְדֵי correcta est in פִּקְדֵי. A S
 דְּפִקְדֵי. 3 A לְאֶתִין וְלִמְוֶפֶתִין. 4 A עַד עֵלֵם. 5 Lega s
 hedwa = |^o. S תְּרָא. A תְּרָן ה. 6 A וּבְקִשְׁטֵי־וֹתָא. 7 A
 מִסְגֵיֹת. 8 A דִּיגְרֵי. 9 Corr. in צוּרָא A S וּבְצוּרָא. 10 A
 וּבְעֵרְטֵלְיוֹתָא. 11 Correct. in יֵיחֵי. A S תְּרָי. 12 A S מִסִּיפֵי.
 13 S דְּמִשְׁתֵּי־נִשְׂרָי. A דְּמִשְׁתֵּי־נִשְׂרָי. 14 A עִם. 15 A תִּקְבַּל בְּלִישְׁנֵיהּ. 16 S
 16 S נְסִיב. 17 A אֲפִין. 18 A לְסְבָא. 19 A יִנְקָא. 20 Se-
 cunda man. corr. in עֵיבּוּרָא. A S עֵיבּוּרָא. 21 A וּבְקִשְׁטֵי־וֹתָא
 pro רְמֵי וְכִיכֵי. 22 A תְּרָי. 23 A אֲרֵעָא. 24 S hīc et in
 initio versus וְיַעֲיִק. Eisdem locis A וְיַעֲיִק.

54 ¹ בְּצִירָא וּבַעֲקָתָא ² דִּיעֵיק לֵךְ סְנַאךְ. גְּבִירָא דְרִכִּיךְ בְּךָ
 3 דְּדַמְפְּנֵךְ לְחַדָּא ⁴ תִּיבֹאֵשׁ עֵינֵיהּ בְּאַהֲוֵהּ וּבֵאִיתָת קִימִיה
 55 וּבִשְׂאֵר בְּנוֹהֵי ⁵ דְּיִשְׂאֵרֵי מִלְּמַתָּן לֵהֲד מִנְהוֹן מִבְּסַר בְּנוֹהֵי
 דִּיִּזְכּוּל מִדְּלֵא ⁶ אֲשֶׁתְּאֵר לֵיהּ כּוּלָּא בְּצִירָא וּבַעֲקָתָא דִּיעֵיק
 56 לֵךְ סְנַאךְ בְּכַל קִרְוֹךְ. ⁷ דְּרִכִּיכָה בְּךָ ⁸ דְּדַמְפְּנֵקָא דְּלֵא
 9 נְסִיאַת פְּרִטַת ¹⁰ רְגִלָּה ¹¹ לְאַהֲתָא עַל אֲד[עֵא] ¹² מִיִּפְּנֵקוּ
 וּמִירְכִיכוּ תִבֹאֵשׁ עֵינֵיהּ בְּגֵבֵר קִימִיה וּבְבִרָה ¹³ וּבְבִרָתָהּ
 57 וּבְזַעִיר בְּנֵהָא דִּיִּפְּקוֹן ¹⁴ מִינָהּ וּבְבִנְהָא ¹⁵ דְּתִלִּיד אֵי
 תִּיִּכְלִינֹן בְּהַסִּירוֹת כּוּלָּא בְּסַתְרָא בְּצִירָא וּבַעֲקָתָא דִּיעֵיק
 58 לֵךְ סְנַאךְ בְּקִרְוֹךְ. אִם לֹא תִיטֵר לְמַעַבְד יֵת כָּל פְּתִגְמֵי
 אֲוִרִיתָא הָדָא וּכְתִיבִין בְּסַפְרָא הַדִּין לְמַדְהַל יֵת שְׂמָא יְקִירָא
 59 וְדִהִילָא הַדִּין יֵת יֵ אֲלֵהֶךְ. דִּיִּפְרִישׁ יֵ יֵת ¹⁶ מֵהֶתֶךְ דִּיֵּת
 מֵהֶת בְּנֶךְ מֵהֶן ¹⁷ רְבִבָן ¹⁸ וּמְהִימָנָן ¹⁹ וּמְכַתְּשִׁין בִּישִׁין

1 S בציראך. 2 A דיעיק sic et deinde. 3 Prima manus
 בְּצִירָא וּבַעֲקָתָא per ē, quod deinde in דְּדַמְפְּנֵךְ mutatum est, erasa scriptio
 prima. A S דְּדַמְפְּנֵךְ. 4 A תִּיבֹאֵשׁ, et sic v. 56. 5 A דְּיִשְׂאֵרֵי.
 6 A אֲשֶׁתְּאֵר. 7 A S דְּרִכִּיכָה per R scriptum. 8 Uti antea
 דְּדַמְפְּנֵךְ cum — in rasura, pro antiquiore —. A S ut antea. 9 S
 נְסִיאַת. A נְסִיאַת. 10 A S רְגִלָּה. 11 S לְאַהֲתָא. A לְאַהֲתָא recte.
 12 S מִיִּפְּנֵקוּ וּמִירְכִיכוּ. Cfr. מִתְחִיזוּ vs 34. A מִיִּפְּנֵקוּ וּמִירְכִיכוּ. 13 A
 וּבְבִרָתָהּ. 14 A מִינָהּ. 15 A דְּתִלִּיד hbr. 16 Ita codex (cf. Deuter. 32, 32
 ubi A מִתְחִיזוּ), legas מֵהֶתֶךְ vel מֵהֶתֶךְ. A מִתְחִיזוּ. S מִתְחִיזוּ. Deinde
 pro מִתְחִיזוּ A et מֵהֶתֶךְ S מִתְחִיזוּ, pro quo legendum מֵהֶתֶךְ vel מֵהֶתֶךְ.
 Denique pro מֵהֶתֶךְ codicis A S habent מִתְחִיזוּ; legendum est מֵהֶתֶךְ cf.
 מֵהֶתֶךְ, מֵהֶתֶךְ, מֵהֶתֶךְ et מֵהֶתֶךְ, מֵהֶתֶךְ et מֵהֶתֶךְ, מֵהֶתֶךְ, cujus
 status absolutus in sing. esse deberet מֵהֶתֶךְ ex מֵהֶתֶךְ profectus.
 17 A סְרִיאַן. 18 A וּמְהִימָנָן postea וּמְהִימָנָן. 19 A וּמְכַתְּשִׁין.

60 ומהימנך דיתייב בך ית כל מכתשי מצרים דהילתא מן
 61 קדמיתון דידבקון בך אק כל² מדע וכל⁴ מהא דלא
 כתיבין בספר אורייתא הוה ייתונן י עלך עד
 62 דתשתיצי ותשתאון⁵ בעם⁶ זעיר הלוק דהויתון כנוכבי
 63 שמיא לסיגי ארי לא⁸ קבילתא למימרא די אלהך ויהי
 כמא דחדי י עליכון⁹ לאיטבא¹⁰ לכון ולאסגאה יתכון
 כן יחדי י עליכון לאובדא יתכון ולשיצאה יתכון
 11 דתיטלטון מעל ארעא דאת עליל לחמן למידתה
 64 ויבדינך י בכל עמיא מסיפי ארעא ועד ספי אר[עא]
 65 דתפליח חמן לעמיא פלחי טעותא דלא ידעתא את
 66 ואבהתך אעא דאבנא ובעמיא¹² דאינון לא תנוח
 דלא יהי מנח לפרסת רגלך דיתין י לך חמן¹³ לב
 67 דהול¹⁴ דהשכות עינין¹⁶ ומפחת נפשי ויהון הייך¹⁷ תלך
 לך¹⁸ מקבל ותחי¹⁹ תוה בליליא ובימיא דלא תהימין
 בהייך בצפרא תימר מן יתין רמשא וברמשא תימר מן

1 A מצראי. 2 Secunda manus כל, quod tamen non ubique
 adnotavimus. 3 A מרעין. 4 Ita codex, S מקחא. Quodsi pro
 מאחז legitur מהא, prononciationem contractam habemus. A מקחאן.
 5 A עם. 6 A דמנתן. 7 S ליסגי A למסיגי. 8 Secunda
 manus corr. in קבילתא. A S קבילתא. 9 A לאיטבא. 10 A
 חבון. 11 S דתשלתון. A דתשלתון. 12 A דאינון. 13 Ita
 cod. sed videtur correctum esse in לב. 14 A תחי. 15 A
 דתשכות. 16 Ita cod. per ה; formatum est a פחת ut מַפְחֵט,
 cstr. מַפְחֵט. S דמפחת cum Dages in פ. A דמפחתן. 17 A תלך.
 18 S מקבל. A מקבל. 19 A תחיר.

יִתֵּן צַפְרָא¹ מִתּוֹהֶת לַיֵּבֶךְ וְתָהִי² תְּהִי³ וּמִי־חִיּוֹ עֵינֶיךָ
 4 וְתָהִי הָזֵי⁵ דִּיתִיב־נֶכְךָ לְמִצְרַיִם] בְּסַפְיֶיךָ בְּאוֹרְהָא
 6 דְּאִמּוּיִת לֶךְ לֹא תוֹסֶיף עוֹד⁷ לְמַחֲזָה וְתוֹדְבִנּוֹן תִּמְן
 8 לְבַעֲלֵי⁸ דְּבַבִּיכּוֹן לְעַבְדִּין וְלֹא־מֵהֶן דְּלִית דְּקִנְיֵי אֱלִין
 9 פְּתַגְמֵי קִימָא⁹ דְּפִקְדֵי יִת מִשָּׁה לְמַגְזֵר¹⁰ עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 בְּאַרְעָא דְמוֹאָב בְּרִי מִקִּימָא וְגִזֵּר עִמָּהוֹן בְּהוֹרֵב.

XXIX. וְקִרָא מִשָּׁה לְכֹל¹¹ יִשְׂרָאֵל] וְאָמַר לַהוֹן אֱתוֹן¹
 הַזֵּיתוֹן יִת לֹל דְּעַבְדֵי יִת לְעֵינִיכּוֹן בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם לְפָרְעָה
 לְכֹל עַבְדוּהֵי וְלְכֹל אֲרַעֲיָהּ נִסִּין רַב־בִּין¹² דְּחִזְאָה עֵינֶיךָ
 אֲתִיא לְמוֹשֶׁתִּיא רַב־בִּיא הַאֲיִנוֹן יִת לֹל יִת לֹל
 לֵיבָא לְמַדְעָא¹³ דְּעֵינִין לְמַחֲזֵי דְּאוֹדְנִין לְמִשְׁמַע עַד יוֹמָא
 הַדִּין¹⁴ דְּרַב־בִּין יִתְכּוֹן אֲרַבְעִין שָׁנִין בְּמַדְבָּרָא לֹא בְּלִיאַת
 כְּסוּתְכּוֹן מִנְכּוֹן וּמִסְנֶכְךָ לֹא¹⁵ עַד מִעַל רְגֵלְךָ לְחִמָּא לֹא
 אֲכַלְתּוֹן וְחִמְרֵי¹⁶ הָרֵת דְּעִתִּיק לֹא שְׁתִּיתוֹן בְּדִיל דְּתִידְעוֹן
 אֲיִי אֲנָא יִת אֲלֵהֲכּוֹן וְאֲתִיתוֹן לְאֲתִיא הַדִּין וְנִפֶּסַק
 סִיְהוֹן מְלַכָּא דְּחַשְׁבוֹן דְּעוֹג מְלַכָּא דְּמַתְנָךְ לְקִדְמוּתָנָא¹⁸ לְאִגְהָא
 קִרְבָּא¹⁹ וּמִתְיַלְנִין²⁰ וְנִסִּיבְנָא יִת אֲרַעֲהוֹן וְיִתְבַּלְהֵי לְאִחְסָנָא⁷

1 S מִתּוֹהֶת. A מִתּוֹהֶת. 2 A תָּהִי. 3 Ita et S A cf. supra 28, 34 S. 4 A דְּתָהִי. 5 Sic et S A sed Hebraismus est pro וְתָהִיב־נֶכְךָ. 6 A דְּאִמּוּיִת. 7 Leg. לְמַחֲזָה. S לְמַחֲזָה. 8 A דְּבַבִּיכּוֹן. 9 Prima manus דְּפִקְדֵי, unde deinde factum est דְּפִקְדֵי. 10 A יִת. 11 S וְקִרָא יִשְׂרָאֵל. 12 A דְּחִזְאָה. 13 A עֵינִין. 14 A וְדְּבִינִין. 15 A וְחִמְרֵי. 16 A וְחִמְרֵי pro וְחִמְרֵי. 17 A אֲלֵהֲכּוֹן. 18 Sic et S לְקִדְמוּתָנָא. A לְקִדְמוּתָנָא cf. infra Deut. XXXIII, 18. 19 A וְקִרְבָּא. 20 A וְקִרְבָּא.

1 לְשִׁיבֵט רְאוּבֵן וְלַשִּׁיבֵט גַּד וְלַפְלִגֹּת שִׁבְטָא זְמַנְשָׁה.
 8 אֲחִיטְרוּן יֵחַ פִּיתְגָמִי קִימָא² הֵדִיק רְתַעְבְּרוּן יִתְהוּן בְּדִיל
 3 דְתַצְלִחוּן יֵחַ כֹּל דְתַעְבְּרוּן.

Deuter. XXXII—XXXIV

ex cod. Mus. Brit. Or. 1467.

Accedunt versus 16—26 e codice Petropolitano 132, quo continetur
 recentior vocalismi babylonici forma.⁴

1 הָאֲזִינוּ אֲצִיתוּ שְׂמִיָּא וְאֲמַלִּיל רְתַשְׂמַע אֲרַעָא מִימַיִ
 2 פֹּמִי יִבְסֵם כְּמִטְרָא אוּלְפָנִי⁵ יִחְקַבֵּל כְּטָלָא מִימַיִ כְּלוּהִי
 מִטְרָא דְנִשְׁבִּין עַל דְתַאָּה וְכַרְסִיסִי מְלַקוּשָׁא דְעַל עֶסְבָּא
 3 אֲרִי בִשְׂמִיָּא דִי אֲנָא מִצְלִי⁷ הִבּוּ רְבוּתָא קִדָּם אֱלֹהֵנָא
 4 תְּקִיפָא דְשְׁלֻמִין עוּבְדוּהִי אֲרִי כֹל אוּרְהֵתִיה דִּינָא אֱלֹהֵא
 מִדְּהִימָנָא⁹ דְּמִן קִדְמוּהִי עוּלָּא לֹא נְפִיק מִן קִדָּם¹⁰ דְּזָכְרִי
 5 וְקָשִׁיט הוּא אֲבִילוּ לַהוּן¹¹ לֹא לִיָּה בְנִיָּא זַפְלָהוּ
 6 לְשַׁעֲרָתָא דָּרָא¹² דְּאֲשֵׁנִי עוּבְדוּהִי¹³ וְאֲשַׁתְּנִיָּוִי הֵא קִדָּם
 אֲתוּן גְּמֻלִין דָּא עֲמָא¹⁴ דְּקַבִּילוּ אוּרֵיתָא דְלֹא חֲכִימוּ הֵלָּא

1 A לשבטט ראוובן ולשבטט דגד. 2 A הקרא. 3 A דתשקלון.
 4 Apographum codicis Petrop. debeo benevolentiae Mag. Israel-
 sohn, qui consonantes evanidas et vocales vix legibiles et dubias in
 codice esse dixit. 5 S דתקבל. 6 Cod. ארי. 7 Prima man. הִבּוּ,
 correctum deinde ab alio in הִבּוּ. 8 S ex ק aut פ correctum.
 9 S om. ד. 10 S om. ד. 11 A וְלֹא. Lectio exegetica! 12 A דאשניווי.
 13 A S וְאֲשַׁתְּנִיָּוִי. 14 Secunda man. corr. in דקבלו.

7 הוּא אֲבוּךָ אֵת דִּילִיָּהּ הוּא עֲבָדְךָ וְאַתְּקַנְךָ אִידְכָר יוֹמִיךָ
 דְּמִן עֲלֵמָא² אֲסַחֲלֵל בְּשֵׁנֵי דֵר דְּרֵר שְׂאֵל³ אֲבוּךָ וַיְחַוֵּי לֶךְ
 סִבְךָ דִּי־מִרוּן לֶךְ⁴ בְּאַחְסֵנָא עֵלְמָה עֲמֵמָיָא⁵ בְּפִרְשׁוּתִיהּ
 8 בְּנֵי אֲנָשָׁא קָיִים תְּחוּמֵי עֲמֵמָיָא לְמִנְיָן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל⁶ אֲרֵי
 9 חוֹלְקִיהּ דֵּי⁷ עֲמִיָּה יַעֲקֹב עֲדָב אַחְסֵנְתִּיהּ⁸ סוֹפִיק¹⁰
 צוּרְכֵיהוּן⁹ בְּאַרְעַ מְדַבְרָא בֵּית¹⁰ צְהַרְנָא אַתְרֵ דְלֵית מֵיָא
 אֲשׁוּרִינוּן סְחור סְחור¹¹ לְשִׁנְתִּיהּ¹¹ אֲלֵי־פִינוּן פִּתְגְמֵי
 11 אֲוֵרִיתִיהּ¹² נְטִירִינוּן כְּבַבְת עֵינֵיהוּן¹³ כְּנִשְׂרָא דְמַחִישׁ¹³ לְקַנְיָהּ
 11 עַל בְּנוֹהֵי מִתְחוּפֶק¹⁴ פְּרִישׁ גְּדַפּוּהֵי¹⁵ מִקְבִּילַהוּן מִנְטִירֵיהוּן
 12 עַל תְּקוּמָה¹⁶ אֲבִירֵיהֵי¹⁶ בְּלַחְוֵיהוּן עֵתִיד לְאֲשִׁירֵיהוּן¹²
 בְּעֲלֵמָא הוּא עֵתִיד לְאַתְחַדְתָּא וְלֹא יִתְקִיִם קִדְמוּהֵי
 13 פּוֹלְחֵן טַעוּךְ אֲשׁוּרִינוּן עַל תּוֹקְפֵי אַר¹⁷ [עַא] דְּאוּכִילִינוּן בְּזַת
 13 סְנֵאִיהוּן יִהְיֵב לְהוּן בְּזַת שְׁלִיטֵי קְרוּיָן דְנַכְסֵי¹⁷ יִתְבִּי כְרֻיָן
 14 תְּקִיפִין יִהְיֵב לְהוּן בְּזַת¹⁸ מְלַכֵּיהוּן וְשְׁלִיטֵיהוּן עִם עוֹתָר¹⁴
 14 רְבִירֵיהוּן וְתְקִיפֵיהוּן עֲמָא²⁰ דְּאַרְעֵיהוּן²¹ אַחְסֵנְתֵיהוּן עִם
 בְּזַת הִילִיָּהוּן וּמְשִׁרֵיתֵיהוּן דְּרָם גִּבְרֵיהוּן²² יִתְאַשְׁד כְּמֵיָא

1 A S וואת. 2 A אַסְחַלְלוּ. 3 A S לאבוך. 4 A באַחְסֵנָא.
 5 A באַפְרִשׁוּתִיהּ. 6 A חוֹלְקָא. 7 Cod. עֲמִיָּה aut עֲמִיָּה, quod
 constituere non potui. 8 A סִבְךָ. 9 Sic cod. et A S באַרְעַ. At
 legendum est באַרְעַ. 10 A S צְהַרְנָא. 11 Sec. man. correxit
 in אֲלֵי־פִינוּן, uti legitur in A S. Vox praecedens in A S est לְשִׁנְתִּיהּ.
 12 S נְטִירִינוּן כְּבַבְת. A נְטִירִינוּן. 13 Cod. לְקַנְיָהּ. 14 S פְּרִישׁ.
 15 Cod. fortasse מִקְבִּילַהוּן. 16 A אֲבִירֵיהֵי. 17 A יִתְבִּי.
 18 Cod. מְלַכֵּיהוּן, — vero ex — radendo factum est. 19 S
 רְבִירֵיהוּן. 20 A S דְּאַרְעֵיהוּן male. 21 A וְאַחְסֵנְתֵיהוּן. 22 A
 אֲתַשְׁד.

15 ¹עָתָר יִשְׂרָאֵל] וּבֵעֵט אֲצִלָּה תִקּוֹם קָנָא ²נִכְסִין שְׂבַק פּוֹלְחָן

16 אֱלֹהֵי דְעַבְדֵיהּ ³אֲרֵגִיו קִדְּם תְּקִיפָא ⁴פְּרִקֵיהּ ⁵אֲקִנְיוֹ

(Codex Petropolitanus) אֲקִנְיָא

Lond. קְדַמְוַהִי בַּזְלָהָן טַעֲוֹן בְּחוֹעֵיבְתָא אֲרֵגִיו קְדַמְוַהִי

Petr. קְדַמְוַהִי בַּפְּלָהָן טַעֲוֹן בְּחוֹעֵיבְתָא אֲרֵגִיו קְדַמְוַהִי

17 Lond. ⁶דְּבָחוּ לְשִׁדְדִין דְּלִית בְּהוֹן צְרוּךְ דְּהָלִין

Petr. דְּבָחוּ לְשִׁדְדִין דְּלִית בְּהוֹן צְרוּךְ דְּהָלִין

דְּלֵא יִדְעוּנִין ⁷חֲדָתָן דְּמִקְרִיב אֲתַעְבִּידָא ⁸דְּלֵא אֲחַעְסֵקוּ

דְּלֵא יִדְעוּנִין חֲדָתָן דְּמִקְרִיב אֲתַעְבִּידָא דְּלֵא אֲחַעְסֵקוּ

18 ⁹בְּהוֹן אֲבַהֲתִכּוּן דְּחֵלִית תְּקִיפָא וּבִרְךְ אִיתְנַשִּׂיתָא שְׂבַקְתָּא

בְּהוֹן אֲבַהֲתִכּוּן דְּהֵלִית תְּקִיפָא וּבִרְךְ אִיתְנַשִּׂיתָא שְׂבַקְתָּא

19 פּוֹלְחָן אֱלֹהֵי דְעַבְדֵיהּ ¹⁰דְּעַבְדֵיהּ וְגַלִּי קִדְּם י' וְחִקְוֹס רִגְוִיָה

פּוֹלְחָן אֱלֹהֵי דְעַבְדֵיהּ וְגַלִּי קִדְּם י' וְחִקְוֹס רִגְוִיָה

20 מְדַאֲרֵגִיו קְדַמְוַהִי בְּנִין וּבְנִין וְאִמְרֵי אֲסֵלִיק שְׂבִינְתִי מִנְּהוֹן

מְדַאֲרֵגִיו קְדַמְוַהִי בְּנִין וּבְנִין וְאִמְרֵי אֲסֵלִיק שְׂבִינְתִי מִנְּהוֹן

גַּלִּי קְדַמִּי מָא יְהִי ¹¹בְּסוּפְהוֹן אֲרִי דְרָא דְאֲשֵׁנִי אִינּוֹן בְּנִיָּא

גַּלִּי קְדַמִּי מָא יְהִי בְּסוּפְהוֹן אֲרִי דְרָא דְאֲשֵׁנִי אִינּוֹן בְּנִיָּא

1 A S וְיִשְׂרָאֵל deinde וְיִשְׂרָאֵל propter Zaqef. 2 Atramento pallido in codice mutatum in נִכְסִין. S ושבִּק. 3 Cod. אֲרֵגִיו unde factum אֲרֵגִיו. 4 A S דְּפְרִקֵיהּ. 5 A S אֲקִנְיָא. 6 A S דְּבָחוּ. 7 A S חֲדָתָן recte cf. חֲדָתָן plur. abs. fem. In cod. — et — confusa sunt. 8 A לָא. 9 S בְּהוֹן recte. 10 A דְּעַבְדֵיהּ. 11 A שְׂבַקְתָּא, תְּקִיפָא vs. 17, דְּבָחוּ sic et v. 29. — Adnotatio: Pro מְדַאֲרֵגִיו vs. 18, אֲסֵלִיק quae cod. praebet. Nota מְדַאֲרֵגִיו, חֲדָתָן vs. 24, 25 cum Reuchliniano convenire et אֲרִי Hebraismum, כֶּן accentum prodere.

- 21 דלית בהון הימני אינון אקניאו קדמי בלא¹ דחלא
 דלית בהון הימני אינון אקניאו קדמי בלא¹ דחלא
 אנזו קדמי² בטעותהון ואנא אקנינון בלא עם בעמא
 אנזו קדמי בטעותהון ואנא אקנינון בלא עם בעמא
- 22 טפשא אנזינון. אי קום תקוק כאי שא נפק מן קדמי
 טפשא אנזינון. אי קיום תקוק פאי שא נפק מן קדמי
 ברזו שיצי עד שאול³ ארעיתא אסיק ארעא ועל לחה שיצי
 ברזו שיצי עד שאול³ ארעיתא אסיק ארעא ועל לחה שיצי
- 23 עד סיפי טוריאי. אסיק עליהון⁴ בישן מכתשי⁵ אישיצי
 עד סיפי טוריאי. אסיק עליהון בישן מכתשי אשיצי
- 24 בהון. נפיהי כפן⁶ ואכילי עוק וכתשי רוחין בישן ושן
 בהון. נפיהי כפן ואכילי עוק. תישי רוחין בישן ושן
 יהות ברא⁸ איגרי בהון עם⁹ הימת תנינאי דחלון בעפרא.
 היהת ברא אגרי בהון עם הימת תנינאי דחלון בעפרא.
- 25 מברא תתכיל הרבא ומתונאי הרגת מותא אק¹⁰ עילימוהון
 מברא תתכיל הרבא ומתונאי הרגת מותא אק עולימיהון
- 26 אק עילימתהון ינקיהון עם סביהון. אמריית יהול רוגזי
 אק עולימתהון ינקיהון עם סביהון. אמריית יהול רוגזי

1 A דחלקן. 2 A בפלקתן טענאן. 3 A ארעיתא. 4 A
 בישן. 5 Sec. man. אשיצי correat. A איגרי. 6 Legendum
 דאכילי. 7 Sic! 8 Sec. man. corr. אג. 9 Secunda man.
 corr. in הימת. A הימת. S תמט. 10 A S עילימת et עילימ'.
 Punctum super י litteram delendam esse indicat.

27 עֲלֵיהוֹן אִישֵׁי־יִלְדוֹתָיִם אֲבִטִיל מִבְּנֵי אִשָּׁא דוֹפְרָנְהוֹן אֵלּוּ
 עֲלֵיהוֹן וְאִישֵׁי־יִלְדוֹתָיִם אֲבִטִיל מִן בְּנֵי אִשָּׁא דוֹפְרָנְהוֹן . . .
 לֹא פִּוּן רִוְגָא דְסַנְאָה כְּנִישׁ וּלְמָא ³ יִחְרָב בְּעִיל דְּבָבָא
 וּלְמָא יִימְרוּן יִדְנָא תְּקִיפֶת לֹאָא וְלֹאָא מִן קִדָּם י' הָוֶת כֹּל
 28 דָּא אֵרִי עִם מַאֲבָדִי עֵי־צָא אִינוּן דְּלִית בְּהוֹן סוּכְלָתְנוּ.
 29 אֵילוּ ⁴ הַכִּימוּ אִסְתְּכִלוּ בְּדָא ⁵ סִבְרוּ מָא יְהִי בְּסוּפְהוֹן.
 30 אֵיכְדִין יִרְחוֹק הָד ⁶ לְאַלְפָא וְחִדִּין ⁷ יִעֲדִקוּן לְרִבּוּתָא
 31 ⁸ תְּקִיפִיהוֹן ⁹ מִסִּינּוֹן דִּי אֲשֵׁלִימִינוּן אֵרִי לֹא כְּתוּקְפָנָא
 32 תּוּקְפָהוֹן וּבְעֵרִי דְּבָבָא הָוּ דִּינָנָא אֵרִי בְּפּוֹרְעָנוֹת עֲמָא
 דְּסָדוּם פּוֹרְעָנוֹתָהוֹן דְּלִקוּתָהוֹן כְּעַם עַמּוּדָה ¹⁰ מְהֵתָהוֹן בִּישִׁין
 33 כְּיִשִׁי הוּוֹן ¹¹ דְּחוּשְׁלָמַת עוֹבְדֵיהוֹן ¹² כְּמִרְדָּתָהוֹן הָא
 34 כְּמִרְדָּת תְּנִילָא ¹³ כֹּס פּוֹרְעָנוֹתָהוֹן וְכִישׁ פִּתְנִי ¹⁴ הוּוֹן
 35 אֲכַדְרָאִין הֵלֹא ¹⁵ כֹּל עוֹבְדֵיהוֹן גְּלִין קִדְמֵי גְּנִיזִין לְיוֹם
 36 דִּינָא בְּאוּצְרֵי קִדְמֵי פּוֹרְעָנוֹתָא דְּאֵנָא ¹⁶ אֵישְׁלִים לְעִידִין
 דִּיגְלוּן ¹⁷ מַאֲרַעְהוֹן אֵרִי קָרִיב יוֹם תְּבַרְהוֹן וּמִבְּע דְּעַתִּיד
 לְהוֹן אֵרִי יִדִּין י' דִּינָא דְּעַמִּיָּה וּפּוֹרְעָנוֹת עֲבוּדֵיהִי צוּרִיקָא
 יִתְפָּרַע אֵרִי גְּלִי קִדְמוּהִי וּבְעִדִין ¹⁸ דְּתִתְקַף עֲלֵיהוֹן

1 Secunda man. corr. in וְאִישֵׁי־יִלְדוֹתָיִם. A וְאִישֵׁי.
 2 A אֲבִטִיל.
 3 A S וְחִרְבָּרְבָא.
 4 A תְּקִיפֶת.
 5 A סִבְרוּ.
 6 A אֲלָפָא.
 7 S וְעִדִּין.
 8 Post אֲלָפָא לְרִבּוּתָא. S אֲלָפָא.
 9 A מִסִּינּוֹן.
 10 Cf. Deut. 28, 59.
 11 A וְחִשְׁלָמַת.
 12 A כְּמִרְדָּתָהוֹן.
 13 S כְּמִרְדָּתָא, sed. cf. ¹³ in ¹³ Bar Ali ed. Hofmann 6754.
 14 A כֹּס.
 15 A תְּנִיזִין. S תְּנִיזִין.
 16 Man. sec. כֹּל.
 17 Sec. man. אֵישְׁלִים A אֵישְׁלִים S אֵישְׁלִים. Leg. דְּאֵנָא.
 18 S מַאֲרַעְהוֹן.
 male. A בִּין אֲרַעְהוֹן.
 19 A תְּתִקְפוּן.

37 מֵהַת סֵנְאָה יִהְיוּ ² מִטְּלָטְלִין וְשִׁבְיָקִין רִימָר אֵן
 38 דְּהַלְתָּהוֹן תְּקִיפִיא דְּהוּוּ דְּהוּוּצִין בֵּיהּ דְּתִרְב נִכְסְתָהוֹן
 הוּוּ אֶלְיִין שְׁתָּן חֵמֵר נִסְיָהוֹן יְקוּמוֹן כְּעָן וְיִסְעֵדוּנְכוֹן יִהְיוּ
 39 עַלְיָכוֹן ⁴ לְמַגִּין הוּוּ כְּעָן ⁵ דְּאֵנָּה אֵנָּה הוּוּ דְּלִית אֵלֵּיהּ
 בְּר מְנִי אֵנָּה ⁶ מְמִית ⁷ וְמַהִי מַהִינָּה וְאֵם ⁸ מְסִינָּה דְּלִית דְּמִן
 40 דְּיִ מְשִׁיזִיבֵי אֵרִי ⁹ אֶתְקִינִית בְּשִׁמְיָא בֵּית שְׁכִינְתִּי וְאֶמְרִית
 41 קָיִם אֵנָּה לְעֵלְמִין אִם עַל הָד תִּרְיִן כְּהִיזוּ בְּרָקָא מִסּוּף
 שְׁמִיָּא דְּעַד סוּף שְׁמִיָּא תַתְּגְלִי הָרְבִי וְתַתְּקֵם בְּדִינָּה יְדִי
 42 אֶתִּיב פּוֹרְעֵנוּתָא לְסֵנְאֵי וְלִבְעֵלִי דְּבָבִי אֶשְׁלִיִּים אֵרִי
 גִּירְדִי מִדְּמָא וְהָרְבִי ¹⁰ תְּקִטִּיל בְּעַמְמִיָּא מִדָּם קִטִּילִין וְשִׁבְן
 43 לְאֶעְדָּאָה כְּתִיִן מְרִישׁ סֵנְאָה וְבַעִיל דְּבָבֵא שְׁבָהוּ עַמְמִיָּא
 44 עֲמִיָּה אֵרִי פּוֹרְעֵנוּת עֲבוּדֵהִי צְדִיקָיָא מִתְּפָרַע וְפּוֹרְעֵנוּתָא
 12 יֶתִיב לְסֵנְאֵוּהִי וְיִכְפֹּר עַל אֶרְעִיהּ דְּעַל עַמִּיָּה
 44 וְאֶתָּא מֹשֶׁה וּמְלִיל יֵת לָל פִּיתְגְּמִי חוֹשֶׁבְחָתָא הוּוּ קָדָם
 45 עֲמָא הוּוּ דְּהוּשַׁע בְּר נֹון וְשִׁיזִי מֹשֶׁה לְמַלְאָא יֵת לָל
 46 פִּתְגְּמִיָּא הֵאֲלִין עִם לָל יִשְׂרָאֵל וְאֵמֵר לֵהוֹן שׁוּוּ לְבִכּוֹן
 לָל פִּתְגְּמִיָּא דְּאֵנָּה מִסְהִיד בְּכוֹן יוּמָא דִּין ¹³ דְּתַפְקֵדוּנְכוֹן

1 S A מַחַח cf. Deutr. 28, 59. 2 Prima manus מִטְּלָטְלִין, quod secunda manus correxit in מִטְּלָטְלִין. 3 A דְּתַתְּחֵהוֹן. 4 A מַגִּין. 5 Cod. fortasse דְּאֵנָּה A אֵנָּה אֵרִי. 6 A מְמִית hebraizans. 7 Cod. fortasse וְמַהִי, quod rectum esse nequit, sed cf. mox מְסִינָּה ab אֵמֵר. Etiam מַהִינָּה in מַהִינָּה corrigendum est. S A וְמִיָּהִי et אֶתְקִינִית. 8 A מְסִינָּה. S מְסִינָּה. Leg. מְסִינָּה. 9 A אֶתְקִינִית. 10 A תְּקִטִּיל. 11 A post עַמְמִיָּא praebet דְּיָנָּה דְּעַמִּיָּה. 12 Leg. דְּתַפְקֵדוּנְכוֹן cf. 33, 7. 13 Secunda man. corr. דְּתַפְקֵדוּנְכוֹן. A דְּתַפְקֵדוּנְכוֹן. S דְּתַפְקֵדוּנְכוֹן.

47 ית בניכון למיטר למעבד ית כל פתגמי אוריחא הווא ארי
 לא¹ פיתגם ריקן הוא מנכון ארי הוא הייכון ובפתגמא
 הדין² תידכון זומין על³ ארע[א] דאתון עבדין ית ירדנא
 48 לתמן למירחה. ומליל⁴ עם משה בכין יומא הדין
 49 למימרי סק לטורא⁵ דעבראי הדין לטורא דנבו דבארעא
 דמואב דעל אפי⁶ ידוהו⁷ וחזי ית ארעא דכנען דאנא יהיב
 50 לבני ישראל לאחסנא. דמות בטורא דאת סליק לתמן
 9 דאחכניש לעמך כנא דמית אהין אהוך בהור טורא
 10 דאחכניש לעמיה. על¹¹ דשקריתון במימרי בגו בני
 ישר[אל] במי מצוח רקס מדברא דצין על דלא¹² קדישתון
 52 יתי בגו בני ישר[אל]. ארי¹³ מקבל חזוי ית אר[עא]
 ולתמן לא תיעול לארעא דאנא יהיב לבני ישראל.

XXXIII. 1 ודא ברכתא דברוך משה נבייא די ית בני
 2 ישר[אל] קדם מותיה. ואמרו¹ מיני אתגלי דזיהור
 יקרין מסעיר אתהזי לנא אתגלי בגבורתיה על טורא
 דפרן דעמיה רבות קדישין כתב ימיניה מגו¹⁴ אישתא
 3 אוריחא ניהב לנא. אק¹⁵ הביבילון לשבטייא כל

1 S פתגם ריקן. 2 A S תורכון. 3 Prima manus scripsit
 ארע, eadem deinde erasit ר, reliquit & et scripsit ארע. 4 Secunda
 man. corr. in ומליל. 5 A דעבראי. 6 Sec. man. corr. in
 ידוהו. 7 Cod. fortasse וחזי. 8 A S רמיה. 9 Prima
 man. ut videtur דאחכניש, nunc legitur ל. 10 A ויהקניש. 11 A
 דשקן pro דקריתון. 12 Prima man. scripsit קדישתון, quod nihil
 est nisi קדישתון. Hodie legitur קדישתון. 13 Man. sec. מקבל.
 14 A אישתא. 15 A ברם. 16 Man. sec. תבלינן.

קְדוּשׁוֹתַי בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּגִבּוֹרָא ¹ אֲפִיק מִמְצֻרִים רְאִלֹן
 מִדְּבָרֶיךָ תַּחֲוֹת עֵנֶכְךָ נִטְלִין עַל מִימְרֶךָ אֲוִרִיתָא יֵהֵב לָנָא ⁴
 מִשָּׁה מְסֻדָּה יְרוּתָא לֹא־נִשְׁתָּ יַעֲקֹב ² וַיְהִי בִישׁוּר [אל] מְלֻכָא ⁵
 בְּאַחַת כְּלָשׁוֹת רִישֵׁי עָמָא כְּהָדָא שְׁבִשְׂיָא דִישְׂרָאֵל ³ וַיְהִי ⁶
 רְאוּבֵן בְּהָיִי עַל־מֵא וּמִוֹתָא תַנְיָכָא לֹא יָמוּת וַיִּקְבְּלוּן
 בְּנוֹהֵי אַחֲסֵנְהוֹן ⁵ בְּמִנְיָנְהוֹן דָּא לַיהוּדָה וְאֵמֵר קָבִיל ⁷ יֵ
 צְלוּתִיה דִּיהוּדָה בְּמַפְקִיה לַקְרָבָא וּלְעַמִּיה תְּחִיבִינִיה
⁶ בְּשָׁלָם יְהוּדֵי ⁷ יַעֲבֹךְ לִיה פּוֹרְעֵנוּתָא ⁸ מִסְנְאוּהֵי ⁹ וְסַעֲד
¹⁰ מִבְּעִיל דְּבָבָא הָוִי לִיה וְלִלּוֹי אֵמֵר תּוּמִיָּא דְאֲוִרִיָּא ⁸
¹¹ אֲלַבִּישְׁתָּא לַגְּבֵר דִּישְׁתַּכַּח חֲסִיד קְדָמְךָ ¹² דְנִסִּיתָהִי
¹³ בְּנִסִּיתָא וְהוּדָה שְׁלִים ¹⁴ בְּהִרְתָּהִי עַל ¹⁵ מִי מְצוּתָא
 רְאִשְׁתַּכַּח מִהַיְמָן דְּעַל אַבּוּהֵי דְעַל אַמִּיה לֹא רְחוּם כָּד ⁹
¹⁶ חָבוּ מִן דִּינָא דְאֵפִי אַהוּהֵי וּבְנוּהֵי לֹא נָסִיב אֲדִי נִשְׁרֹן
 מִשְׁרַת מִימְרֶךָ וְקִימְךָ לֹא אֲשַׁנְוִי כְּשִׁרִין אֲלִין דִּי־לְפֹן ¹⁰
 דִּינְךָ לִיַּעֲקֹב ¹⁷ וְאֲוִרִיתְךָ לַיִשְׂרָאֵל יִשְׁוֹן קְטוֹרַת בּוֹסְמִין
 קְדָמְךָ וְגַמְיִר לִרְעוּא עַל מְדַבְּחֶיךָ ¹⁸ בְּרִיךְ יֵ נִכְסוּהֵי וְקוֹרְבָן ¹¹
 יְהוּדֵי קָבִיל בְּרְעוּא ¹⁹ תִּבְרֵר הָרְעָא דְסְנְאוּהֵי וְדַבְּעֵלֵי דְבְּנוּהֵי

1 Ita prima manus, secunda אֲפִיק. A אֲפִיקוּן. 2 A וְהוּדָה.
 3 A S וְהוּדֵי hebraice. Cum וְהוּדֵי cf. לַלֵּי. 4 A לְחַיִּי. 5 A בְּמִנְיָנְהוֹן.
 6 A לְשָׁלָם. 7 A עֲבֹךְ. 8 S בְּסְנְאוּהֵי. 9 Cod. ut videtur
 וְסַעֲד. 10 A מִבְּעִילֵי דְבָבּוּהֵי. 11 Correct. in אֲלַבִּישְׁתָּא. 12 A
 בְּנִסִּיתָהִי. S דְּנִסִּיתָהִי. 13 A בְּנִסְתָּא. 14 S בְּחִנְתָּהִי. A בְּחִנְתָּהִי.
 15 Legas מִי. 16 S תְּבוּי. Cf. P. 18 Not. 9. 17 A וְאֲוִרִיתְךָ.
 18 A בְּרִיךְ. 19 S וְגַמְיִר errore tythetæ.

12 דלא יקומון. לבנימין אמר רחמא די ישרי ל'וחחן
 עלוהי יהי מגין עלוהי כל יומא ובארעיה חשרי שכינתא
 13 וליוסס אמר מברכא מן קדם י' ארעיה עבדא מגדנין מטלא
 דשמיא מלעי לא וממבועי² עילות תהומין דנגדין ממעמקי
 14 ארעא³ מלרע. עבדא מגדנין דעלאן מיבול שמשא
 15 עבדא מגדנין מריש ירח בירחי⁶ ומריש טודיא בכידיא
 16 ומטוב רמן דלא פסקן. ומטוב⁸ אר[עא]⁹ ומלאה רע
 ליה דשכינתיה בשמיא דעל משה אתגלי¹⁰ באסנא ייחין
 17 כל אלין לרישא דיוסס¹¹ גברא פרישא¹² דאהוהי. רבא
 דבנוהי זינא ליה גבורן¹³ אתעבידא ליה מן קדם תוקפא
 דומא דיליה בגבורתיה עממא¹⁴ יקטיל כחדא עד סיפי
 אר[עא] דאנון רבוותא דבית אפרים דאנון אלפיא דבית
 18 מנש[ה]. דלזבולון אמר הוי זבולן במפקך¹⁵ לאגהא
 קרבא על בעלי דבבך דיששכר במהבך למעבד זמני
 19¹⁶ מועדיא¹⁷ בירושלים. שבטא¹⁸ לשור בית מקדשא
 יחכנשון תמן יכסון נכסח קודשין¹⁹ דרעוא ארי נכסי

1 A רומא. 2 S עינןן ותיחומין. A עיננת. 3 omittit A. מלרע.
 4 S A וקעבדא. 5 Fortasse מריש. S מריש. A מריש. 6 Fortasse
 ומריש. A S ומריש. 7 S ומטוב hebraizat. Codex male. ומטוב.
 8 A ארע. 9 Prius — dubium. S ומלאה. 10 Ita codex, sed
 quid sibi velit non patet. S באסנא ייחין. A באסנא ייחין. 11 A
 וקעבדא. 12 Leg. דאהוהי. 13 A דאת. 14 Cod. יקטיל.
 15 Sic et S cf. supra Deut. XXIX, 6. A לאגהא. 16 Incertum
 num מועדיא an מועדי. 17 A S בירושלים. 18 S A שרבתא.
 דרעוא ארי נכסי. 19 S לקעוא. A לקעוא.

עֲבַמְיָא יִכְלֹון ¹ אֲסִימֶן ² דְּנִטְמֶן בְּהִלָּא יתגליון לִהוּן.
 20 וְלִגְד אֲמַר בְּרִיךְ ³ דְּאֶפְתִּי לִגְד כְּלִיתָא ⁴ שְׂרִי ⁵ וְקָטֹול שְׁלִטְוִין
 21 עִם מְלַכִּין. וְיִתְקַבֵּל בְּקֹדְמִיתָא וְיִלְיָה אֲרִי תִמֶן בְּאֶחְסֵנְתִּיה
 מִשָּׂה סְפָרָא רָבָא דִּישׁ [ראל] קביר הוּא ⁶ נֶפֶס ⁷ וְעֵל בְּרִישׁ
 22 עֲבָא ⁸ זְכוּן ק[דם] י' עֲבָד וְדִינְוְהִי עִם יִשְׂר[אל]. וְלִדֹן אֲמַר
 דִּן תְּקִיף ⁹ כְּגַר אֲרִיֹן אֲרַעִיה שְׂתִיא מִן נַחֲלִיא ¹⁰ דְּנַגְדִין
 23 בִּין מִתְנִין. וְלִנְפִתְלִי אֲמַר נֶפֶתְלִי סְבַע רַעֲוֹא וּמְלִי בִרְכָן
 24 מִן ק[דם] י' מְעַרְבִי יִם ¹¹ גְּנִיסָר ¹² וְדִדְוִמְוְהִי יִרְתִּי. וְלֹאֲשֵׁר
 אֲמַר בְּרִיךְ מִבְּרַכַת בְּנִיא אֲשֵׁר יְהִי רַעֲוֹא ¹³ לְאֶהוּוְהִי וְיִתְרַבָּא
 25 בְּחַפְנוּקִי מְלַכִּין. תְּקִיף ¹⁴ כְּבִרוּזִיא וְכִנְהֶשָׂא וְכִוּוְמִי
 26 עֵי־לִימוּתְךָ תּוֹקֶפְךָ. לִית ¹⁶ אֵ־לִיא כֹּאֲלִהָא דִּישְׁר[אל]
 27 דְּשְׁכִינְתִּיה בְּשַׁמְיָא בְּסַעֲדֶךָ וְתּוֹקֶפִיה בְּשַׁמְיָא שְׁמִיא ¹⁷ מְדוּר
 28 מִן קִדְמָךְ סְנֵאָה וְאֲמַר שִׁי־צִי דִּישְׂרִי יִשְׂר[אל] לִירוּחֶיךָ

1 S אֲסִימֶן, at est Plur. abs. vocis סימחא = *thesaurus* (cum *Rukāḡā*), neque de *سیم* persice argentum cogitandum est, cujus pluralis non formari potest. Editiones aliae ut A praebent *סימא*. 2 A דְּמִטְמֶן. 3 A דְּיִפְתִּי. 4 A שְׂרִי. 5 S וְקָטֹול. 6 A נֶפֶס. 7 Leg. וְעֵל ut S, A עֵל, cujus consonantes Participium ut נֶפֶס indicant. 8 S זְכוּן.
 9 A S כְּגַר *hebraizat*. Cf. *catulus* Payne-Smith Thesaurus I 770. 10 A דְּנַגְדִין male. 11 A גְּנִיסָר S גְּנִיסָר. 12 A וְדִדְוִמְוְהִי S וְדִדְוִמְוְהִי. 13 Ita recte cod. 14 A וְכִנְהֶשָׂא מוֹחֶפֶךָ. 15 S עֵי־לִי cf. supra. 16 Ita codex! S אֵ־לִיא. 17 A מְדוּר. 18 A אֵ־לִיא = אֵ־לִיא. A אֵ־לִיא כֹּאֲלִהָא. 19 A וּבְמִי. 20 S וְיִתְרַבָּא.

בלחודיהו כעין ברכתא דבִּיכּוּנִין יַעֲקֹב אַבְוִהוּן (!) בְּאֶרֶץ
 עֲבָדָא² עֲבוּר וְחִמְרָא אִתְּ שְׁמִיא דַּעֲלוּהוּן³ יִשְׁמְשׁוּנוּן
 29 בְּטָלָא. טוֹבֵךְ יִשְׂרָאֵל [אל] לִיִּת דְּכֹחֶךָ עִמָּא דְּפּוֹרְקָנִיהָ מִן
 קִדְּמֵי תַּקּוּף⁴ סְעִדְךָ וְדִמְן קִדְמוּהִי נִצְחֵן גְּבֻרָתְךָ וְיִתְּדִבּוּן
 סְנָאךָ לִיךְ דְּאַתְּ עַל פְּרִקְתָּ צוּרֵי מְלַכְיָהוּן תְּדוּדִי
 XXXIV. וְסִלִּיק מִשָּׁה⁶ מִמִּישְׁרֵיא דְּמוֹאֵב לְטוֹרָא
 1 דְּנִבּוּ רִישׁ רְמֵתָא דְּעַל אֶפֶי יְרִיחוֹ⁷ דְּאַחֲזִייהָ יִתְּ לָל אֶרְעָא
 2 יִתְּ גִלְעָד עַד הָרִי. דִּיִּתְּ לָל נְפִתְלֵי דִּיִּתְּ⁸ אֶרֶץ אֶפְרַיִם
 3 וְמִנְשֵׁהָ דִּיִּתְּ לָל אֶרֶץ יְהוּדָה עַד יַמָּא⁹ מְעִרְבָאָהּ. דִּיִּתְּ
 דְּרוּמָא דִּיִּתְּ מִישְׁרָא בְּקַעַת דִּירְחוֹ¹⁰ קְרִית דְּקִלְיָא עַד צוּעֵרִי.
 4 דְּאִמְרֵי לִיָּהּ דָּא אֶרְעָא דְּקִיּוּמִית לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וְלִיעֲקֹב
 לְמִימְרֵי לְבִנְךָ¹¹ אִיתְּנִינָה¹² אַחֲזִיחֶךָ בְּעִינְךָ¹³ וְלִתְּמֵן לָא
 5 תַּעֲבֵרִי. וְמִיִּתְּ תְּמֵן מִשָּׁה עֲבָדָא דִּי בְּאֶרְעָא דְּמוֹאֵב עַל
 6 מִימְרָא דִּי. וְקִבֵּר יִתְּיָה¹⁵ בְּהִילְתָּא¹⁶ לְקַבִּיל בֵּית פְּעוּר
 7 וְלֹא יִדַּע אֱנִשׁ יִתְּ קְבוּרָתִיהָ עַד יוּמָא הַדִּין. וְמִשָּׁה בִּי
 מָאָה דְּעֶסְרִין שְׁנִין כֹּד מִיִּתְּ לָא¹⁷ כָּהֵת עֵינִיהָ וְלֹא שָׂנָא
 8 זִיו יִקְרָא דְּאַפּוּהִי. וּבְלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יִתְּ מִשָּׁה בְּמִישְׁרֵיא

1 Sec. man. דְּבִיכּוּנִין. 2 A S עֲבוּר male. 3 S יִשְׁמְשׁוּנוּן sic!
 A יִשְׁמְשׁוּנוּן cf. Deut. 32, 46. 4 S בְּסִעְדְךָ. 5 A פְּרִיקָתָא. 6 A S male
 מִמִּישְׁרֵיא. Conferendum est non מִמִּישְׁרֵיא sed מִמִּישְׁרֵיא. Ita et vs. 8.
 7 S male וְאַחֲזִייהָ. 8 Leg. אֶרֶץ; A S אֶרֶץ, uti et in יְהוּדָה.
 9 S מִימְרָא pro מִימְרָא. 10 A קְרִית דְּקִלְיָא. 11 Prima scriptio erat
 אִיתְּנִינָה aut אִיתְּנִינָה. 12 A אַחֲזִיחֶךָ. 13 A וְתִמְנֵן. 14 Legas
 תַּעֲבֵרִי, sec. man. corr. in תַּעֲבֵרִי. A תַּעֲבֵרִי. S תַּעֲבֵרִי. 15 S
 בְּהִילְתָּא באֶרְעָא דְּמוֹאֵב. 16 Sec. man. לְקַבִּיל. 17 A S male כָּהֵת.

דְּמוֹאֵב תִּלְחִיךְ יוֹמִיךְ וּשְׁלִימוֹ יוֹמֵי בְּכִיָּהּ אֲבֵלָה דְּמִשָּׁה יִ
 וַיְהוֹשֶׁעַ בָּר נֹן¹ אִיתְּמַלִּי רוּחַ הַוּכְמָתָה אֲרִי סֶמֶךְ מִשָּׁה יִת
 יְהוּהִי עַל־וְהִי² דְּקָבִילוֹ מְנִיָּה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל [אֵל] אֲעַבְדוּ כְּמִיָּה⁹
¹⁰ דְּפִקִּיד יִ יִת מִשָּׁהִי דְלֵא קָם נְבִיָּא עוֹד בִּישְׂרָאֵל [אֵל]
¹¹ כְּמִשָּׁה דְּאִתְּנַלִּי לֵיָּה יִ אֲפִיךְ בְּאֲפִיךְ לֵכֵל אֲתִיָּא וּמְוַפְתִּיָּא
 דְּשִׁלְּחִיָּה יִ לְמַעַבְדַּב בְּאֵר [עֵא] דְּמִצְרַיִם [לְפָר] עֵה [לְכֵל]
¹² עֲבֹדוּהִי לְכֵל אֲרַעִיָּה לְכֵל יִדָּא תְּקִיפְתָּה לְכֵל הַזֹּרְנָה רַבָּא
 דְּעַבְדַּב מִשָּׁה לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל:

Deuter. XXXII, v. 16—26

e codice Parmense De Rossiano 12: Anni 1311.⁴

אֲקִיָּא קְדָמוֹדִי
 בְּפִלְחֵן טְעוֹן

1 A מְלִי.

2 Man. sec. וְקָב.

3 Sec. man. דְּפִקִּיד.

⁴ Hic est codex cujus in subscriptione monetur vocales ex scriptura
 babylonica a punctatore esse desumptas et signis Tiberiensibus
 expressas. Subscriptio haec est: תִּירְגוּם זֶה בְּנִקּוּדוֹ נִעְתַק מִסֵּפֶר אֲשֶׁר
 הוּבָא מֵאֶרֶץ בָּבֶל וְהָיָה מְנוקָד לְמַעַלָּה בְּנִקּוּד אֶרֶץ אֲשׁוּר וְהַפְּכוּ ר' נֶתָן בִּר'
 מְכִיר בִּר' מִנְחָם מֵאֲנָקוֹנָא בִּר' שְׁמוּאֵל בִּר' מְכִיר מִמְדִּינַת אוּיָרוֹ בִּר' שְׁלֵמָה
 הוּא אֲשֶׁר גִּדַע קֶרֶן הַמַּתְלוּצִיךְ בְּאֶרֶץ רֹמְנִיָּא בְּשֵׁם הַמְּבוּרָךְ בִּר' אַנְתּוּס בִּר'
 — Textum et subscriptionem
 mecum lectores debent egregiae Petri Perreau Parmensis Biblio-
 thecarii benevolentiae, qui nunquam sibi satisfaciens maxima
 liberalitate bona studia promovere consuevit. Codex difficillimus
 est lectu, ita ut Perreau confirmet, non posse describi nisi adhibito
 vitro lenticulari, quo vocalium signa admodum parva majora oculo
 redduntur. Iam lectores tres horum versuum habent recensioni-
 es babilonicas, nam et hic codex babilonicis accensendus est.

בְּחֹעֲבָתָא
אַרְגִּיזוּ קַדְמוֹהֵי
דְּבַחוּ לְשִׁידוּן דְּלִית בְּהוּן
צְרוּךְ דְּחֵלָא דְלֵא יִדְעוּנֵן
חֲדָתָאן דְּמִקְרַב אֲתַעְבִּיד
וְלֵא אֲתַעְסְקוּ בְּהוּן אֲבַתְחִכּוּן
דְּחֵלָא תְּקִיפָא דְבָרְךָ
אֲתַנְשִׂיתָא
שְׂבַחְתָּא פְּלִחֵן
אַלְקָא דְעֵבְדֵךָ
וְגַלֵּי ק' י' וּתְקִיפֵהּ רְגִזֵיהּ
מִדְּאַרְגִּיזוּ קַדְמוֹהֵי בְּנוּן וּבָנֵן
וְאָמַר אֲסֵלִיק שְׂכֵנְתִי
מִנְהוּן גְּלִי קַדְמֵי מַה יְהִי
בְּסוּפְהוּן אֲרִי דְרָא דְאֲשֵׁנִי
אֲנוּן בְּנָא דְלִית בְּהוּן הוּמְנוּ
אִינוּן אֲקִיזוּ קַדְמֵי בְּלֵא
דְּחֵלְתָא אֲרְגִיזוּ בְּטַעוּתְהוּן
וְאָנָא אֲקִינֵנוּן בְּלֵא עֵם
בְּעֵמָא טַפְשָׁא אֲרְגִיזוּנוּן
אֲרִי קִידוּם תְּקִיפֵהּ כְּאֲשָׁא
נִפְסַן מִן קַדְמֵי בְּרִגְזֵי שִׁיעִי
עַד שְׂאוּל אֲרַעֲיִתָּא אֲסִיף

אֶרֶץ וְעֵלְתָהּ
 שִׁיבִי עַד סִיפֵי
 טוֹרֵא
 אֶסֶף עֲלֵיהוֹן בִּישָׁן
 מִכְתָּשָׁא אֲשִׁיבִי בְהוֹן
 נְפִיחֵי כָפֶן וְאֶכִּילֵי עוֹם
 וּבְתִישֵׁי רוֹחֵן בִּישִׁין
 וְשָׁן חֲתֵת בָּרָא אֶגְרֵי בְהוֹן
 עִם חֲמֵת חֲנִינֵי דְזַחְלִין בְּעֶפְרָא
 מִבָּרָא תַחְכֵּל חֲרָבָא
 וּמִתּוֹאֲנִיָּא חֲרֵגַת מוֹחָא
 אֶף עֲלִימִיהוֹן אֶף עֲלִימַתְהוֹן
 וְנִקְיִהוֹן עִם סְבִיִּהוֹן
 אֶמְרִית יִיחֹל הַגְּזֵי עֲלֵיהוֹן
 וְאֲשִׁיבִי אֶכְטִיל מִבְּנֵי אָנוּשָׁא דְכַרְנְהוֹן

Genesis I—IV

e codice Musei Britannici Or. 2228. Saec. XVII.

Accedit varia lectio editionis Ulyssiponensis 1491 = U et passim Sabionetensis = S. In ponendo Dages U similis est codici Reuchliniano. Cf. Habacuc III.

¹ I. בְּקִרְבֵּי בְרָא י' יֵת שְׁמִיָּא וְיֵת אֶרֶץ אֵי וְאֶרֶץ
² הָיִת צְדִיָּא וְרוֹקְנִיָּא וְהַשִּׁיבָא עַל אֶפֶי תְּלוּמָא וְרוּחָא מִן

1 U ית semper.

2 U ית et וְרוֹקְנִיָּא.

3 קָדָם י' מִנְשָׁבָא עַל אֲפֵי מֵיא י' וְאָמַר י' יְהִי נְהוֹרָא וְהָיָה
 4 נְהוֹרָא י' וְהָיָה י' יֵת נְהוֹרָא אֲרֵי טַב וְאֲפֵרִישׁ י' בֵּין נְהוֹרָא
 5 וּבֵין הַשּׁוֹכָא י' וְקָרָא י' לְנְהוֹרָא יִמְמָא וְלַהַשּׁוֹכָא קָרָא
 6 ² לַיְלִיא וְהָיָה רִמְשׁ וְהָיָה צֶפֶר ³ יוֹם הָרִי וְאָמַר י' יְהִי
 7 רִקִיעָא בַּמַּצִּיעוֹת מֵיא וַיְהִי מִפְרִישׁ בֵּין מֵיא לְמֵיא י' וְעָבַד
 8 י' יֵת רִקִיעָא וְאֲפֵרִישׁ בֵּין מֵיא ⁴ דְּמִלְאֵע לְרִקִיעָא וּבֵין
 9 מֵיא ⁵ דְּמִיֵּעַל לְרִקִיעָא [א] וְהָיָה כִּין י' וְקָרָא י' לְרִקִיעָא
 10 שָׁמַיָא וְהָיָה רִמְשׁ וְהָיָה צֶפֶר יוֹם תְּנִיךְ י' וְאָמַר י' יִתְכַנְשׁוּן
 11 מֵיא מִתְחֹת שָׁמַיָא לְאֲתָרָא הָרַד וְתַתְּחוּי יִבְשָׁתָא וְהָיָה
 12 כִּין י' וְקָרָא י' לַיִבְשָׁתָא אֲרֵעָא וּלְבֵית ⁶ כְּנִישָׁת מֵיא ⁷ קָרָא
 13 יִמְמֵי וְהָיָה י' אֲרֵי טַב י' וְאָמַר י' ⁸ תְּדַאִית אֲרֵעָא וְתֵאָה
 14 ⁹ עֲסָבָא דְּבַר זְרַעִיה מִזְרַעֵי אֵילָן פְּיֹדִין עֲבִיד פְּיֹדִין ¹⁰ לְזַנְיָה
 15 דְּבַר זְרַעִיה בֵּיה עַל אֲרֵעָא וְהָיָה כִּין י' וְאֲפִיקַת אֲרֵעָא
 16 וְתֵאָה עֲסָבָא דְּבַר זְרַעִיה מִזְרַעֵי לְזַנְוֵי וְאֵילָן ¹¹ עֲבִיד
 17 פְּיֹדִין דְּבַר זְרַעִיה בֵּיה לְזַנְוֵי וְהָיָה י' אֲרֵי טַב י' וְהָיָה
 18 רִמְשׁ וְהָיָה צֶפֶר יוֹם ¹² תְּלִיִתֵי וְאָמַר י' יִהְיוּ נְהוֹרִין
 19 בְּרִקִיעָא וְשָׁמַיָא לְאֲפֵרִישָׁא בֵּין יִמְמָא וּבֵין ¹³ לַיְלִיא וַיְהִי
 20 לְאֲתִין וּלְזַמְנִין וּלְזַמְנֵי בְּהוֹן יוֹמִין וְשַׁנִּין י' וַיְהִי לְנְהוֹרִין
 21 בְּרִקִיעָא וְשָׁמַיָא לְאֲנְהָרָא עַל אֲרֵעָא וְהָיָה כִּין י' ¹⁴ וְעָבַד

1 U וְאָמַר semper. Deinde leg. רִי. 2 U לַיְלִיא cum Dag.

3 U יוֹמָא. 4 U דְּמִלְאֵע. 5 U דְּמִיֵּעַל. 6 U בְּנִישָׁת. 7 U קָרָא וְקָרָא.

8 U תְּדַאִי. 9 U עֲשָׂבָא ut vs 12, et אֵילָן. 10 U לְזַנְוֵי. 11 U עֲבִיד.

12 U תְּלִיִתָא. 13 U לַיְלִיא iterum cum Dag. Cf. Reuchliniani

codicis usum. 14 U וְעָבַד. Sic et deinde.

י' ית תרין נהוריא רברביא ית נהורא רבא למשלא
 ביממא ד'ת נהורא דעורא למשלא¹ בליליא ד'ת לוכביא.
 17 ויהב יתהון ברקיעא דשמ'יא לאנהרא על ארעא. ולמשלא
 18 ביממא² ובליליא ולאפרשא בין נהורא ובין השולא
 19 דהוא י' ארי טבי. והוה רמש והוה³ צפר יום רביעי.
 20 ואמר י' ורהשון מ'יא רחיש נפשא היתא דעופא⁴ יפרח
 21 על ארעא על אפי⁵ דקיעא שמ'יא. וברא י' ית תניניא
 רברביא ד'ת כל נפשא היתא⁶ דהשא דארחישו מ'יא
 לזניהון ד'ת כל עופא דפרח לזניהו והוא י' ארי טבי.
 22 וברייך יתהון י' למימר פושו וסגו ומלו ית מ'יא ביממ'יא
 23 דעופא יסגו בארעא. והוה רמש והוה⁹ צפר יום חמישי.
 24 ואמר י' תפיק ארעא נפשא היתא¹⁰ לזנה בעיר ורחיש
 25 דה'ת ארעא לזנה והוה סין. דעבר י' ית ה'ת ארעא
 לזנה ד'ת בעורא לזנה ד'ת כל רחשא דארעא לזניהו
 26 דהוא י' ארי טבי. ואמר י' נעביד¹¹ אנטא בעלמנא
 כדמותנא דישלטון בנוני ימא ובעופא דשמ'יא ובבעורא
 27 ובכל ארעא ובכל רחשא דרחיש על ארעא. וברא י' ית
 אדם¹² בעלמיה בעלם אלוהים¹³ ברא יתיה דכר ונוקבא

1 U hic ליליא. Deinde ברקיעא. 2 U ובליליא cum Dag.
 3 U צפר et רביעי. 4 U ופרח. 5 U רק' השמ' at leg. cum Sab.
 רקיעא. 6 U דהשא דארחיש, S דהשא דארחיש. 7 U וברייך. 8 Cod.
 דעופא. 9 U צפר et חמישי. 10 U לזנה ut semper. 11 U
 בעלמנא et אנטא, S בעלמנא. 12 U בעלמיה בעלם. 13 U דכר
 דה'ת deinde ברא.

28 בָּרָא יְתְהוּקִי. וּבְרִידֵךְ יִתְהוּקִי י' וְאָמַר לַיהוָה י' פִּשְׁוֹ 2² וּסְגוֹ
 וּמְלוֹ יִת אֲרֻעָא וְתַקּוּפּוֹ עֲלֵיהּ וּשְׁלוּטוֹ בְּנוּנֵי יָמָא וּבְעוּפָא
 29 דְּשַׁמַּיָא וּבְכֹל הַיִּתָּא 3 דְּרַחֲשָׁא עַל אֲרֻעָא. וְאָמַר י' הָא
 יִתְבִּית לִכּוֹן יִת כֹּל עֲסָבָא דְבַר זְרַעִיהּ מִזְדַּרְע דְּעַל אִפֵּי כֹל
 אֲרֻעָא דִּיִּת כֹּל 4 אִילָן דְּבִיהּ פִּירֵי אִילָנָא דְבַר זְרַעִיהּ 5 מִזְדַּרְע
 30 לִכּוֹן יִהְיֵי לְמִיכָל. וְלִכֹּל הָיִת אֲרֻעָא וְלִכֹּל עוּפָא דְשַׁמַּיָא
 וְלִכֹּל דְּרַחֲשֵׁי עַל אֲרֻעָא דְּבִיהּ נִפְשָׁא הָיִתָּא יִת כֹּל יִזּוּק
 31 עֲסָבָא 7 לְמִיכָל וְהָיָה כִּיִּי. וְהָיָא י' יִת כֹּל 8 דְּעֵבֶד וְהָיָ
 תְּקִין לְחַדָּא וְהָיָה רִבִּישׁ וְהָיָה צֶפֶר יוֹם 9 שְׁחִיתֵי.

II. 1 10 וְאִשְׁתַּכְּלָלוּ שַׁמַּיָא דְּאֲרֻעָא וְכֹל הַיִּלְיִהוּקִי. וְשִׁיזִי 2
 י' בְּיוֹמָא 11 שְׁבִיעָאָה עֲבִידְתִּיהּ 12 דְּעֵבֶד וְנַח בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה
 3 מְכַל עֲבִידְתִּיהּ דְּעֵבֶד. וּבְרִידֵךְ י' יִת יוֹמָא שְׁבִיעָאָה וְקָדִישׁ
 יִתִּיהּ אֲרֵי בִיהּ 13 נַח מְכַל עֲבִידְתִּיהּ וּבָרָא י' לְמַעֲבָד.
 4 אִילָן 14 תּוֹלְדֵת שַׁמַּיָא דְּאֲרֻעָא כַּד אֲתַבְרִיאֻ בְּיוֹמָא דְּעֵבֶד י'
 5 אֱלֹהִים אֲרֻעָא וּשַׁמַּיָא. 15 וְכֹל אִילָנֵי הַקָּלָא עַד לֹא הָיוּ
 בְּאֲרֻעָא 16 וְכֹל עֲסָבָא דְּהַקָּלָא עַד לֹא 17 צִמָּח אֲרֵי לֹא 18 אֲחִית

1 U יתהוון cum Dag. 2 U וסגו. 3 U דרחשא S דרחשא. 4 U
 למיכל S et אילנא male. 5 U S מזדרע in Pausa, sic et in fine למיכל.
 6 U הילכוון. 7 U S iterum למיכל in Pausa propter Ittnähtä.
 8 S cum U דעבד. 9 U שתיהא. 10 U S ושתקללו. 11 U
 שבועאה cum Dag. in ע, deinde עבדיתה. Deinde שבועאה. 12 U
 דעבד, S דעבד, at in fine versus uterque דעבד. Ad quem usum
 indigitasse sufficit. 13 U S נח, U למעבד, S למעבד. 14 U
 תולדה. 15 U S וכל NB! In textu hebraeo est וכל. Cf. pag. 1
 et 31. 16 U S וכל, hebraice est וכל. 17 U צמח, S צמח.
 18 אחית hebraizant.

י' אֱלֹהִים מִטְרָא עַל אֲרֶעָא וְאָנֶשׁ לַיִת לְמִפְלֵחַ יֵח אֲדַמְתָּא
 וְעִנְנָא הָיָה² סְלִיק עַל אֲרֶעָא וְמִשְׁקֵי יֵח כֹּל אִפִּי אֲדַמְתָּא⁶
 וּבִרְא י' אֱלֹהִים יֵח אָדָם עֶפְרָא מִן אֲרֶעָא וּנְפַח בְּאִפּוּהֵי⁷
 נִשְׁמָתָא דְחַיִּי וְהָיָה בְּאָדָם לְרוּחַ מַמְלַלָא³ וְנִצַּב י'
 אֱלֹהִים גִּנְתָּא⁴ בְּעֵדָן מִלְקַדְמִין דְאִשְׁרֵי תַמְן יֵח אָדָם⁵ דְּבִרְא
 וְאֶצְמַח י' אֱלֹהִים מִן אֲרֶעָא כֹּל⁶ אֵי־לָן דְּמִרְגָּג לְמַחֲזֵי וְטַב
 לְמִיכַל דְּאֵי־לָן חֵי־יָא בְּמִצְיָעוֹת גִּנְתָּא דְאֵי־לָן דְּאֶבְלֵי פִיזוּהֵי
 חֲכַמִּין בֵּין טַב לְכִישֵׁי וְנִהְיָא הָיָה נְפִיק מֵעֵדָן לְאִשְׁקָא¹⁰
 יֵח גִּנְתָּא וּמִתַּמְן⁷ מִתְפָּרֵשׁ וְהָיָה לְאֶרְבֵּעַת רֵישֵׁי נְהוּיִין
⁸שׁוּם הָד פִּישׁוֹן הוּא מְקוּם יֵח כֹּל אֲרֶעַ הַיּוֹלֵלָה דְתַמְן
 דְּהָבָא וְדַהָבָא דְאֲרֶעָא הָיָה טַב תַּמְן בְּלִלְחָא וְאֲבִי
 בְּרַלָא וְשׁוּם נִהְיָא⁹ תְּנִינָא גִּיחוֹן הוּא מְקוּם יֵח כֹּל
¹⁰אֲרֶעַ כּוּשֵׁי וְשׁוּם נִהְיָא תְּלִיתָאָה דְגִלַּת הוּא מִהֲלִיק
¹¹לְמִדְנֵהָא דְאֲחֹר וְנִהְיָא רְבִיעֵאָה הוּא פְּרִתֵי וְדָבַר י'
 אֱלֹהִים יֵח אָדָם וְאִשְׁרֵיהֶּ בְּגִנְתָּא דְעֵדָן¹² לְמִפְלַחָה וּלְמִשְׁיָהּ
¹³וְלִפְקִיד י' אֱלֹהִים עַל אָדָם לְמִימְרֵי¹⁴ מִכֹּל אֵי־לָן גִּנְתָּא
 מִיכַל תִּיכּוּלֵי וּמֵאֵי־לָן דְּאֶבְלֵי פִיזוּהֵי חֲכַמִּין בֵּין טַב
 לְכִישֵׁי לֹא¹⁵ תִּיכּוּל מִנִּיהּ אֲרֵי בְּיוֹמָא דְתִיכּוּל מִנִּיהּ מִמַּת

1 U S וְאִנֶּשׁ, U לֵיחַ cum Zaqef, S לֵיחַ. U deinde אֲדַמְתָּא
 2 U מִן. 3 U וְנִצַּב, S וְנִצַּב. 4 U בְּעֵדָן Sic et deinde. 5 U S
 אֲדַמְתָּא cum Dag. 6 U אֵי־לָן. 7 U מִתְפָּרֵשׁ וְהָיָה, S ut cod.
 8 U S שׁוּם semper. 9 U תְּנִינָא cum Dag. 10 U אֲרֶעַ ut
 vs 11 אֲרֶעַ. 11 U לְמִדְנֵהָא et דְּאֲחֹר S דְּאֲחֹר. 12 U לְמִפְלַחָה וּלְמִשְׁיָהּ,
 S ut cod., sed cum הָ —. 13 U וְלִפְקִיד. 14 U S מִכֹּל, hebr.
 מִכֹּל. 15 U תִּיכּוּל, ut vs 16 et alibi per u, S ut cod.

18 תַּמּוֹתַי וְאָמַר י' אֱלֹהִים לֹא תִקַּח דִּיהֵי אָדָם בְּלַחְחוּדָיו
 19 אֲעֵבִיד לַיהוָה יִסְמַךְ כְּקַבְלֵיהֵי וּבְרָא י' אֱלֹהִים מִן אֲרֶעָא
 כֹּל הָיִת בְּרָא² דִּיהֵי כֹל עֹפֵא וּשְׂמִיָא דְאִיתֵי לַיהוָה אָדָם
 לְנִיחָיו³ בְּמֵי יִקְרֵי לַיהוָה⁴ וְכֹל דְהָהוּ⁵ קָרִי לַיהוָה אָדָם נַפְשָא
 20 הָיִתָּה הוּא שְׂמִיָהּ וְקָרָא אָדָם שְׂמֵהּ לְכֹל בְּעִירָא וּלְעֹפֵא
 וּשְׂמִיָא⁶ וְלֹכֵל הָיִת בְּרָא וּלְאָדָם לֹא⁷ אֲשַׁכַּח עֹמֵךְ כְּקַבְלֵיָא
 21 וְרָמָא י' אֱלֹהִים⁸ שְׁנִתָּא עַל אָדָם וְדַמּוּךְ וְנָסִיב⁹ הָוָא
 22 בְּעַלְעֹדָיו וּמְלֵי בְסָרָא¹⁰ תְּחֹתָא וּבְנָא י' אֱלֹהִים יִת
 23 עֲלֵעָא דְנָסִיב מִן אָדָם לְאִתְתָּא וְאִתְתָּא לַיהוָה אָדָם וְאָמַר
 אָדָם הָוָא זְמַנָּא גְרָמָא מִגְרָמִי וּבְסָרָא מִבְּסִי לֵדָא¹¹ יִתְקַרֵּי
 24 אִתְתָּא אֲדִי מִבְּעֵלָה¹² נָסִיבָא דָא עַל כֵּן יִשְׁבּוּק גְבַר
 בֵּית מִשְׁכְּבֵי אֲבוּדָיו¹³ וְאִמְרֵיהּ¹⁴ דִּיזְבּוּק בְּאִתְתִּיהּ וִיהוּן
 25 לְבְסָרָא הָדִי וְהָיוּ תְרוּיָהוּן¹⁵ עֲרִטְלָאִין אָדָם וְאִתְתִּיהּ וְלֹא
 בַּחֲלָמִין

III. דְהוּיָא הוּוה¹⁶ הַכִּים¹⁷ מִכֹּל¹⁸ הָיִת בְּרָא דְעַבְד י'
 1 אֱלֹהִים וְאָמַר לְאִתְתָּא בְקוּשְׁטָא¹⁹ אָמַר י' לֹא תִכְלֹן

1 U S סָבָא sic et vs. 20. 2 U בְּרָא, alibi בְּרָא. 3 U
 מְהִדְקָא, S מְהִדְקָא. 4 U S et text. hebr. Holem. 5 U קָרִי.
 6 U S et text. hebr. Holem. 7 U אֲשַׁכַּח cum Dag. 8 U
 מְלֵי בְּשָׂרָא et הָדִי. 9 U מְלֵי בְּשָׂרָא cum Dag. S תְּחֹתָא
 תְּחֹתָא. 10 U תְּחֹתָא. 11 U תְּחֹתָא. 12 U אִתְתָּא. 13 U
 תְּחֹתָא. 14 U תְּחֹתָא. 15 U עֲרִטְלָאִין, S עֲרִטְלָאִין. Sic etiam 3, 7.
 16 U חִינָת. 17 U S et text. hebr. Holem. 18 U חִינָת. 19 U
 חִינָת.

1 מכל אֵילֶיךָ גִּנְתָּא 2 וְאִמְרַת אֲתָתָא 3 לְהוּיָא מִפִּירֵי 2
 אֵילֶיךָ גִּנְתָּא נִיכּוּלִי 4 וּמִפִּירֵי אֵילֵינָא דְבַמְצִיעוֹת גִּנְתָּא 3
 אָמַר י' לֹא תִכְלֹךְ מִנִּיה דְלֹא תִקְרֹבֹן בֵּיה דְלִמָּא תְמוֹתוֹן
 וְאָמַר הוּיָא לְאֲתָתָא לֹא 5 מִמַּת תְמוֹתוֹן אֵי גְלִי ק' י'
 4 5 אֵי בְיוֹמָא דְתִכְלֹךְ מִנִּיה דִּיתְפַּתְחֹךְ עֵינִיכֹן וְתוֹךְ כָּרְבִיבֹן
 6 הַכְּמִין בֵּין טַב לְבִישִׁי 7 וְהִזֵּת אֲתָתָא אֵי טַב אֵילֵינָא 6
 דְּמִיכָל וְאֵי 8 אֲסוּ הוּא לְעֵינִין וּמִרְגָּג אֵילֵינָא 9 לְאִסְתַּלֵּא
 בֵּיה וְנִסִּיבַת מֵאֲבִיה 10 וְאִכְלָת וַיְהִיבַת אִם 11 לְבַעֲלָהּ עִמָּה
 וְאִכְלִי וְאֲתַתָּתָא עֵינֵי תְרוּיְהוֹן וַיִּדְעוּ אֵי עֲרֵט־לֵאֵין 7
 אֲנוֹן 12 וְהִטִּיטוּ לְהוֹן טְרַפִּי תִינִין וְעִבְלוּ לְהוֹן 13 דְּרוֹן
 וְשִׁמְעוּ יַת קָל מִימְרָא 14 דֵּי מֶהֱלִיךְ בְּגִנְתָּא 15 לְמִנָּה יוֹמָא 8
 וְאִשְׁמַר אָדָם וְאֲתַתִּיה מִן קָרָם י' אֱלֹהִים בְּגוֹ אֵילֶיךָ גִּנְתָּא
 וְקָרָא י' אֱלֹהִים לְאָדָם וְאָמַר לִיה 16 אֵן אַתְּ וְאָמַר 17 יַת
 9 10 קָל מִימְרֶךְ שְׂמַעִית בְּגִנְתָּא 18 וְדִחִילִית אֵי 19 עֲרֵט־לֵאֵי אֲנָא
 וְאִשְׁמְרִית וְאָמַר מִן הוּי לֶךְ אֵי עֲרֵט־לֵאֵי אַתְּ הִמֵּן 11
 אֵילֵינָא דְפִקִּידְחֶךְ בְּדִיל דְלֹא לְמִיכָל מִנִּיה 20 אִכְלָתָא

1 U S, text. hebr. Holem. 2 U S וְאִמְרַת. 3 U hic et
 semper הוּיָא cum Dag., deinde אֵילֶיךָ אֵילֵינָא. 4 U מִפִּירֵי. 5 US מִמַּת.
 6 U S הַכְּמִין antea תְמוֹתוֹן. 7 U S וְהִזֵּת. 8 U אִסְטוּ. 9 U
 לְאִסְתַּלֵּא. 10 U et וַיְהִיבַת וְאִכְלָת. 11 U et לְבַעֲלָהּ. 12 U
 חֲטִיטוּ S, חֲטִיטוּ U. 13 U וְרוֹן S, ut cod. 14 U S דֵּי
 אֱלֹהִים. 15 U S et לְמִנָּה Ithpaal hic et
 infra. 16 U אֵן. 17 U יַת קָל S יַת־קָלִי. Sic et vs 8. 18 U
 וְדִחִילִית. 19 U עֲרֵט־לֵאֵי hic at vs. 11. 20 U אִכְלָתָא.

12 וְאָמַר אָדָם אֵתְהָא זִיְהֵבַת עִמִּי הִיא ¹ יִהְיֶבַת לִי מִן אֵילָנָא
 13 ² וְאֶכְלִיתִי וְאָמַר י' אֱלֹהִים לֹאֲתָתָא מָא דָּא ³ עֲבַדְתָּא
 14 דְאִמְרַת אֵתְהָא הוּיָא אֲשַׁעֲרֵנִי וְאֶכְלִיתִי וְאָמַר י' אֱלֹהִים
 לֹאֲהוּיָא אֲרִי עֲבַדַּת דָּא לִישׁ ⁴ אַת מְכַל בְּעִירָא וּמְכַל ⁵ הִיִּית
 15 בְּרָא עַל מַעַךְ תִּיזִיל דְעִפְרָא תִיכּוּל כֹּל יוּמֵי הַיִּידִי וְדַבְּבוּ
 16 ⁶ אֲשׁוּי בִינְךָ וּבִין אֵתְהָא וּבִין בְּנֵךְ וּבִין בְּנֵהָא הוּא יִהִי
 דְלִיר ⁷ זְמָא דְעֲבַדַּת לִיָּה מִלְקַדְמִין וְאַת תְּהִי ⁸ נְשֵׁל לִיָּה
 16 לְסוּפָא לֹאֲתָתָא אָמַר אֲסַגְלָאָה אֲסַגִּי ⁹ צַעֲרָנִי דַעֲדוּרָנִי
 10 בְצַעֲרִי תִלִּידִין בְּנִין וְלֹאֲת בְּעַלִּיךְ תְּהִי ¹¹ תִיּוּבְתִיךְ הוּא
 17 ¹² יִשְׁלוּט בִּיךְ וְלֹאֲדָם אָמַר אֲרִי קְבִילְתָּא לְמִיָּמַר אֵתְהָךְ
 וְאֶכְלַתְּ מִן אֵילָנָא דְפְקִידְתְּךָ לְמִיָּמַר לֹא תִיכּוּל מִנֵּיהָ
 לִישׁ אֲרֵשָׁא בְדִיִּלְךָ בְּעַמְלָא תִיכְלֵנָה ¹³ כֹּל יוּמֵי הַיִּידִי
 18 ¹⁴ וְכֹלִבִּין דְאֲשַׁטִּין ¹⁵ תְצַמְחָא לְךָ דְתִיכּוּל יִת עֲסַבָּא דְהַקְלָא
 19 בְדִיעֵתָא דְאֲפֵךְ תִיכּוּל לְחֵמָא עַד ¹⁶ דְתִיִּתְחַב לְאֲרֵשָׁא דְנִינָה
 20 אֲתַבְרִיחָא אֲרִי עִפְרָא אַת וְלַעֲפְרָא תְחֹבִי וְקָרָא אָדָם ¹⁷ שׁוּם
 21 אֲתַתִּיהָ ¹⁸ הָוָה אֲרִי הוּא הָוָה אֲמָא דְכֹל בְּנֵי אַנְשָׁא וְעֲבַד

1 U יְהִיבַת S יְהִיבַת. 2 U וְאֶכְלִיתִי S וְאֶכְלִיתִי. 3 U עֲבַדְתָּא
 S עֲבַדְתָּא. Jam patet cur in S exhibeatur Qames. Sic statim U
 וְאֶכְלִיתִי S וְאֶכְלִיתִי. 4 Cod. אַת. 5 Leg. הִיָּה, U וּמְכַל תִּינִיָּה cum
 Dag. 6 U אֲשׁוּי. 7 U מִהַדְעֲבַדְתָּא S מִהַדְעֲבַדְתָּא. 8 U נְשֵׁל S נְשֵׁל.
 9 U וְעִדְוּרָנִי, sic omissis Dag. et S. Leg. צַעֲרָנִי וְעִדְוּרָנִי. 10 US
 תִּיּוּבְתִיךְ S תִּיּוּבְתִיךְ. 11 U תִּיּוּבְתִיךְ S תִּיּוּבְתִיךְ. 12 U
 תִּיּוּבְתִיךְ S תִּיּוּבְתִיךְ. 13 U S Text, mas. Holem. U תִּיּוּבְתִיךְ S תִּיּוּבְתִיךְ.
 14 U וְכֹלִבִּין sic S sed וְכֹלִבִּין וְאֲשַׁטִּין. 15 Cod. תְצַמְחָא. U ut solet
 וְכֹלִבִּין, at S ut Cod. hic et deinde. 16 U דְתִיִּתְחַב S דְתִיִּתְחַב.
 17 U S שׁוּם. 18 U S הָוָה Cod. הָוָה.

י' אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאֶתְחִיָּה לְבוֹשִׁין¹ דִּיקָר עַל מִשְׁךְ בְּסֶרְהוֹן
 וְאֶלְבִישֶׁנוֹן. וְאָמַר י' אֱלֹהִים הֲאֵ אָדָם הָיָה² יְהִיִּי²²
 בְּעֵלְמָא מְנִיָּה לְמֹדַע³ טַב וְבִישׁ לְכַעַן וּלְמָא יוֹשִׁט יְדֵיהּ
 דִּי־טַב אָתְּ מְאִילָךְ הָיִיא דִּי־יִכּוּל דִּי־יְהִי לְעֵלָם. וְשִׁלְחִיהּ²³
 י' אֱלֹהִים מִגְּנַתָּא דְעֹדֵן לְמַפְלָח⁴ בְּאַרְעָא דְאַתְּבְּרֵי מִתְמִין.
 וְהִרְדִּיק יְתֵ אָדָם וְאֲשׁוּי מִלְּקַדְמִין לְגַנְתָּא דְעֹדֵן יְתֵ²⁴
 כְּרוּבִיא דִּי־תֵ שֶׁן⁶ חֲרַבָּא דְמִתְהַפְכָּא לְמִטְרָא יְתֵ אֹרְחַ
 אִילָךְ הָיִיא.

IV. דְאָדָם יָדַע יְתֵ הָוָה אֶתְחִיָּה וְעֹיִאֲת וַיִּלְיֵדֵת יְתֵ¹
 קִין וְאָמַרְתָּ⁸ קְנִיִּי גְבִיא מִן ק' י'. וְאוֹסִיפֵת לְמִילָד יְתֵ²
 אַחֻוּי יְתֵ הַבֵּל וְהָוָה¹⁰ הַבֵּל רְעִי¹¹ עֲנַת וְקִין הָוָה¹² גִּבְר
 פְּלָח בְּאַרְעָא. וְהָוָה מִסּוֹף יוֹמִין וְאִתִּי קִין מְאִיבָא³
 דְאַרְעָא¹³ קְרַבְנָא קָדָם י'. וְהַבֵּל אִתִּי אָתְּ הוּא מִבְּכִירֵי⁴
 עֲנִיָּה¹⁴ וְמִשְׁמִינִיָּהוֹן וְהָוָה רְעֹא מִן קָדָם י' בְּהַבֵּל¹⁵ וּבְקַרְבְּנֵיהּ.
 וּבְקִין וּבְקַרְבְּנֵיהּ לֹא הָוָה רְעֹא וְתַקִּיָּה¹⁷ לְקִין לְחֹדָא⁵
 וְאַתְּכַבִּישׁוּ אֶפְוֵהוּי. וְאָמַר י' לְקִין לְמָא¹⁸ תַּקִּיָּה לְךָ וּלְמָא⁶

1 U S בְּשֶׁרִיָּהוֹן, דִּיקָר U. 2 U יְהִיִּי. 3 U S טַב, U יוֹשִׁט.
 4 U יְתֵ אֹרְחַיָּה et וְתַקִּיָּה U. 5 U יְתֵ אֹרְחַיָּה דְאַתְּנַסִּיב מִת' U.
 6 U S מִן קָדָם et קְנִיִּי U. 7 U propter Zaqef uti etiam alibi. 8 U קִין.
 9 U אַח' U S. 10 U S hic הַבֵּל propter Ittnāhtā. 11 U עֲנַת et U קִין.
 12 S om. U גִּבְר פְּלָח. 13 U תַּקִּיָּהוּ. 14 S קְרַבְּנֵיהּ bis pro קְרַבְּנֵיהּ U וְמִשְׁמִינֵיהּ U.
 15 U וּבְקַרְבְּנֵיהּ. 16 U וְלֹא וְתַקִּיָּה. 17 U רִיגְזָא דְקִין U. 18 U sed תַּקִּיָּה U
 vs. 5 uterque תַּקִּיָּה!

7 אח־כִּבְיֵשׁוּ אֶפֶךְ. הֲלֵא אִם תּוֹטִיב עוֹבְדֶךָ וּשְׂתַבִּיחַ לְךָ
 וְאִם לֹא תוֹטִיב עוֹבְדֶךָ לַיּוֹם דִּינָא הֲטָאךְ נָטִיר ¹ עֲתִיד
 לֹא־תִפְרָעָא מִנְּךָ אִם לֹא תַחֲבוֹב וְאִם תַּחֲבוֹב וּשְׂתַבִּיחַ לְךָ.
 8 וְאָמַר קִין לְהָבֵל אַחֻזִּי וְהָיָה בְּמַהֲוִיָּהוּן בְּהַקְלָא וְקָם קִין
 9 ² בְּהָבֵל אַחֻזִּי וְקָטְלֵיהִי. וְאָמַר י' לְקִין אֵן הָבֵל אַחֻזֶךָ
 10 וְאָמַר לֹא ³ יִדְעָנָא ⁴ הַנָּטִיר אַחֻזִּי אֲנִי. וְאָמַר מֵא ⁵ עֲבַדְתָּא
 קָל דָּם ⁶ זָרַעִין דְּעֲתִידִין לְמִיפָק מִן אַחֻזֶךָ קְבִלִין קְדָמִי מִן
 11 אֲרֵעָא. וְכַעֲן לִיט אַתְּ מִן ⁷ אֲרֵעָא וּפְתַחַת יַת פּוֹמֵה
 12 ⁸ וְקְבִילֵת יַת דַּמְיָה דְאַחֻזֶךָ מִן יָדְךָ. אַחֻזִּי תַפְלִיחַ ⁹ בְּאֲרֵעָא
 לֹא תוֹטִיב לְמִיתָן חַיִּילָהּ לְךָ מִטְּלִיל דְגִלִּי תְהִי בְּאֲרֵעָא.
 13 וְאָמַר קִין ק' י' סָגִי חוֹבִי מִלְּמִשְׁבָּקִי. הֵא ¹⁰ תְּדַיִּכְתָּא יַת־
 14 יוֹמָא דִּין מַעַל אֶפִּי אֲרֵעָא וְלִמִּן קְדָמְךָ לִיַּת אַפְשֵׁר ¹¹ לֹא־שְׂמִירָא
 דְאַחֻזִּי ¹² מִטְּלִיל דְגִלִּי בְּאֲרֵעָא וַיְהִי כֹל ¹³ דִּישְׁכַּחֲנִי
 15 וְקָטְלִנִי. וְאָמַר לִיַּת י' ¹⁴ לֹכֵן כֹּל קָטוּ לִיַּת קִין ¹⁵ לְשַׁבְעָה
 דוֹיִן יַתְּפָרַע מְנִיָּה וְשׁוּי י' לְקִין אַתָּא בְּדִיל דְלֹא לְמִקְטִיל
 16 יַתִּיהָ כֹּל דִּישְׁכַּחֲנִיהִי. וְנִפָּק קִין מִן קָדָם י' וַיֵּתִיב ¹⁶ בְּאֲרֵעַ

1 U דְּעֲתִיד. Ceterum U חֲטָאךְ S חֲטָאךְ non errore typographi
 pro חֲטָאךְ, nam et Bombergiana editio anni 1547 habet חֲטָאךְ.
 2 U עַל ה', S לְחַב'. 3 Leg. cum S יִדְעָנָא, U יָד'. 4 U הַנָּטִיר.
 5 U עֲבַדְתָּא, U S קָל. 6 U זָרַעִין, S זָרַעִין sic et Bomb. 1547.
 Deinde U דְּעֲתִידִין et קְבִלִין, S דְּעֲתִידִין et קְבִלִין. 7 U אֲרֵעָא.
 8 U תְּפִלִּיחַ pro לְמִיפָק et וְקָב' et וְקָב'. 9 U תְּפִלִּיחַ. 10 U
 תְּדַיִּכְתָּא. 11 U לֹא־שְׂמִירָא. 12 U S מִטְּלִיל ut vs 16; Vs 12, omnes
 מִטְּלִיל. 13 U דִּישְׁכַּחֲנִי S דִּישְׁכַּחֲנִי, uti etiam vs 15. 14 U S בְּדִין U
 בְּלִדְוִיקְטוּל. Leg. קָטוּ לִיַּת, S קָטוּ. 15 U S לְשַׁבְעָה U וְחֲפָרַע. 16 U S
 בְּאֲרֵעַ et U גִּלִּי.

גְּלִי וּמִסְלָסֵל אֲדֹהוֹת עֲבִידָא עֲלוֹהֵי מִלְקָרְמִין בַּגְּנֹתָא
דְּעֹרִין. ² וַיֵּדַע קִין יֵת אֲתַחְתִּיהָ ³ וַעֲזִיבָת וַיִּלְיֵדֵת יֵת הַנּוֹךְ ¹⁷
וְהָיָה בְנֵי קָרְתָא וְקָרָא ⁴ שְׁמָה דְקָרְתָא כְּשׁוּם בְּרִיהַ הַנּוֹךְ.
וַאֲתִילִיד לְהַנּוֹךְ יֵת עֵרָד וְעֵרָד אֹוֹלִיד יֵת ⁵ מַהוּרִיאֵל ¹⁸
וּמַהוּרִיאֵל אֹוֹלִיד יֵת מַתוּשָׁאֵל וּמַתוּשָׁאֵל אֹוֹלִיד יֵת לִמְךָ.
וְנָסִיב לִיהַ לִמְךָ תְּרַחֲיִן נְשִׁין שׁוּם הָרָא עֵרָדָה וְשׁוּם ⁶ תַּנְיִיחָא ¹⁹
צִלְהַ. וַיִּלְיֵדֵת עֵרָדָה יֵת יִבְל הוּא הָיָה ⁷ רַבְהוֹן דִּיתְבִּי ²⁰
מִשְׁכְּנִין וּמְרִי בְעִירֵי. וְשׁוּם אֲלוֹהֵי יוֹבֵל הוּא הָיָה רַבְהוֹן ²¹
דְּכָל ⁸ דְּמִמְנַן עַל ⁹ פּוּם נְבִלָא ¹⁰ יֵדְעֵי דְמַר כְּנָרָא ¹¹ וְאַבּוּבָא.
וְצִלְהַ אֵתָּה הוּא יִלְיֵדֵת יֵת תּוּבֵל קִין ¹² הוּא הָיָה רַבְהוֹן ²²
דְּכָל ¹³ יֵדְעֵי עֲבִידָת נְהָשָׂא ¹⁴ וְבִרְזָלָא וְאַתְחִתִּיהַ דְּתּוּבֵל קִין
נְעַמְהַ. וְאָמַר לִמְךָ לְנִשְׁוֹהֵי עֵרָדָה וְצִלְהַ ¹⁵ שְׁמַעָא קְלִי ²³
נְשִׁי לִמְךָ אֲצִיחָא לְמִימְרֵי לֹא ¹⁶ גְּבִרָא קְשִׁי לִיחַ דְּבִנֵּי לִי
אַנָּא סְבִיל ¹⁷ חוּבִין וְאֵתָּה לֹא עוֹלִימָא חֲבִילִית דְּבִנֵּי לִי
וּשְׁתִּיצֵי חֲרַעֵי. אֲרִי ¹⁸ שְׁבַעָה דוּין אֲתִלִּין לִקִּין ¹⁹ הִלָּא ²⁴
לִלְמַךְ בְּרִיהַ שְׁבַעִין וְשְׁבַעָה. וַיֵּדַע אָדָם עוֹד יֵת אֲתַחְתִּיהַ ²⁵
וַיִּלְיֵדֵת בָּר וְקָרָת יֵת שְׁמִיהַ שֵׁחַ אֲרִי אֲמֵרָת דְּהַב לִי ²⁰ בָּר

1 U נְהִיחָה. 2 U וַיֵּדַע. 3 U וְעָרָד. 4 U S שְׁמָא, deinde
שׁוּם uti et vs 19 et alibi. 5 U מַתוּשָׁאֵל et מַתוּשָׁאֵל cum Dag.
6 U S תַּנְיִיחָא. 7 U S רַבְהַ ut vs 22. 8 U דְּמִמְנַן S דְּמִמְנַן
Bomberg. 1547 דְּמִמְנַן. 9 U S פּוּם ut שׁוּם. 10 U וַיֵּדְעֵי et
בִּנְוִרָא ut S בִּנְוִרָא. 11 Cod. וְאַבּוּבָא, U וְאַבּוּבָא, S וְאַבּוּבָא. 12 U om.
הוּא הָיָה. 13 U דְּמִמְנַן. 14 U וְבִרְזָלָא, S וְבִרְזָלָא. 15 U שְׁמַעֵן
at אֲצִיחָא. 16 U S קְשִׁי לִיחַ. 17 U חוּבִין לְמִמְרֵי וְאֵתָּה. 18 U
שְׁבַעִין וְשְׁבַעָה. 19 U הִלָּא et antea.

26 אֶהְרֹן¹ הֵלֵךְ הַבֵּל דְקַטְלִיָּה קִיִּי וְלִשְׁתֵּךְ אַתָּה הוּא אֶתִּילִיד
 בָּר וְקָרַח יִת שְׁמִיָּה² אֲנוֹשׁ בְּכִין בְּיוֹמוֹהֵי³ הֵלֵךְ בְּנֵי אֲנָשָׁא
 מִלְּצִלְאָה בְשִׁמָּא דִּיִּי⁴

Genesis XXIV

e codice Musei Brit. Or. 2363. Saec. XII.

Accedit lectio varia codicis bibliothecae urbanae Vratislaviensis
 anni 1238 = M. Codicem descripsit J. Levy in volumine secundo
 Lexici chaldaici Targumici P. IV No. IV. — Scriptio plena in
 codice rara est. Terminatio Pluralis אָ— sine Dages solet scribi.

XXIV. וְאֶבְרָהִם סִיב⁵ עַל בְּיוֹמֵיךְ דִּי בְרִיךְ יִת אֲבְרָהִם 1
 בְּכוֹלָאֵי וְאָמַר אֲבְרָהִם לְעַבְדֵּיהָ סָבָא⁷ דְּבֵיתֶיהָ דְשְׁלִיט 2
 בְּכָל דְלִיָּה⁸ שְׁוֹ כְעֵן יַדְךָ תַּחֲוֹת⁹ יִרְכִי וְאֶקְיִים עֲלֶיךָ 3
 בְּמִימְרָא¹⁰ דִּי אֵלֵיהָּ וְשִׁמְיָא¹¹ וְאֵלֵהָּ דְאֶרְעָא דְלֵא 4
 תִּסָּב אֶתְחָא לְבוֹי¹³ מִבְּנֵת כְּלַעֲנָאָה דְאֵנָא יִתִּיב בֵּינֵיהוֹן 5
 אֵלֵהוֹן לְאֶרְעֵי¹⁵ וְלִילְדוֹתֵי תִיזִיל וְתִסָּב אֶתְחָא לְבוֹי 6
 לְיִצְחָקִי וְאָמַר לִיָּה עֲבָדָא¹⁶ מָא אִם לֵא תִיבֵי אֶתְחָא 7
 לְמִיתֵי¹⁷ בְּתֵרֵי לְאֶרְעָא הָדָא¹⁸ הָאֲתָבָא אֲתִיב יִת בְּרִךְ 8

1 U S חָלַק cf. Num. 20, 12. 2 U אָנוֹשׁ, S אָנוֹשׁ. 3 U
 שְׁרִיאָי ב' א' לְצִלְאָה A מְלִצְלָאָה S מְלִצְלָאָה U שְׁרִיאָי !!
 על deinde U בְּרִיךְ קָאָל, A על. 6 Ita M S A L B Bomb. 1547. 7 M
 דְּבֵיתֶיהָ. 8 M שְׁוִי et כְעֵן ut deinde. 9 M יִרְכִי. 10 M נִיָּרִי, nomen
 sacrum semper quatuor Jod יָיִ scriptum est. 11 Ita et M.
 12 תִּסָּב semper. 13 M מְבִנֵת, et sic saepe Pathach in Plurali.
 14 M אֵלֵהוֹן. 15 M וְלִילְדוֹתֵי. Legas וְלִילְדוֹתֵי. 16 M מָה־אִים.
 17 M בְּתֵרֵי, et sic deinde per Pathach. 18 Ita M הָאֲתָבָא.

6 לְאָרְעָא דְנִפְקָתָא מִתְמֵן. וְאָמַר לִיהּ אַבְרָהָם¹ אֶסְתַּמֵּר
 7 לֵךְ² וְלִמָּא תְחִיב ית בְּרִי לְתֵמֵן. י' אֵלֶיהָ וְשִׁמְיָא
 8 דְדַבְרָנִי מִבֵּית³ אָבָא וְנִמְאַרְע⁴ לְלִדוֹתֵי וְדַמְלִיל לִי וְדַקִּיִּים
 9 לִי לְמִימְרֵי⁵ לְבִנְךָ אֲתִין ית אָרְעָא הָוּא הוּא יִשְׁלַח
 10 מְלֵאכֵיהּ קְדָמְךָ וְתִסֵּב אֶתְתָּא לְבִרִי מִתְמֵן. וְאִם לֹא
 11 תִּיבִי אֶתְתָּא לְמִימְרֵי בְּתֵרֵךְ וְתִהִי⁷ זֹכָא מִמְּוִמְתֵי דָא. לְהוֹד
 12 ית בְּרִי לֹא תְחִיב לְתֵמֵן. וְשׁוּי עֲבָדָא ית יְדִיהּ תְּהוֹת
 13 וְדָרְכָא דְאַבְרָהָם רְבוּנִיהּ וְקִיִּים לִיהּ עַל פְּתִגְמָא הֶדְיִן. וְדַבְרִי
 14 עֲבָדָא⁹ עֲסָרָא גְמִלִין¹⁰ מִגְּמִלֵי רְבוּנִיהּ וְאֶזְל וְכֹל טוֹב
 15 רְבוּנִיהּ בִּינִיהּ דְקָם וְאֶזְל¹¹ לְאָרְם דְעַל פֶּרֶת לְקָרְתָּא דְנַחֲוֹר.
 16 וְאֲשׁוּרֵי גְמִלֵי¹² מִבְּרָא לְקָרְתָּא¹³ עִם בִּירָא דְמֵיָא¹⁴ לְעֵדָן
 17 רְמִשָּׂא לְעֵדָן דְנִפְקָן מְלִיחָא. וְאָמַר י' אֵלֶיהָ הִיבִנִי
 18 אַבְרָהָם¹⁵ זְמִין כְּעֵן¹⁶ קְדָמִי יוֹנָא דִין¹⁷ וְדַעֲבִיד טִיבֵו עִם
 19 רְבוּנֵי אַבְרָהָם. הָא אֲנָא קָאִים עַל עֵינָא דְמֵיָא וְבִנְתָּ אֲנָשִׁי
 20 קָרְתָּא¹⁸ נִפְקָן לְמִמְלֵי מֵיָא. וְתִהִי¹⁹ עוֹלִימָתָא דְאִימֵר
 21 לִי אֲרַכְנִי כְּעֵן קְלִיחִךְ וְאֲשִׁתִּי וְתִימֵר אֲשִׁתִּי וְאִתְּ גְמִלִךְ²⁰

1 M אִסְתַּמֵּר propter Munah. 2 M הִילְמָא. 3 M אָבָא.
 4 M hic ut cod. Cf. vs 4. 5 Cod. de Rossi 7 אֲתִין M לְבִרְךָ. 6 M
 מִמְּלִיחָא רַב. 7 M זְכָרָא male. 8 M יְרֵכָא. 9 M עֲשָׂרָא. 10 M מִגְּמִלֵי רַב,
 sine Dag. in Jod; male. 11 M לְאָרְם. 12 M מִבְּרָא. 13 M
 לְבִירָא. 14 M לְעֵדָן cum Munah, at statim עֵדָן cum Tiphah.
 15 M זְמִין. 16 M קְדָמִי. 17 M יְעִיבִיד. 18 M נִפְקָן. Cod. de
 Rossi 7 יְפָקָן! 19 M עוֹלִימָתָא semper. 20 M לִי ut semper in
 Suffixo. Deinde אֲרַכְנִי et semper קוֹלְחִיךְ, ut vs 17 et קוֹלְחָא vs
 15, 16, al. 21 M וְאִשְׁתִּי, deinde אֲשִׁתִּי. — Nota S habere רְבוּנֵי etc.
 cum Suff. per u.

אֲשֶׁקִי ¹ יִחַה זְמִינָתָא לְעִבְרָךְ לְיִצְחָק וְבֵה ² אֲדַע אֲיִי ³ עֲבֹדָת
¹⁵ טִיבֹו עִם רְבוּנִי וְהָיָה הוּא עַד לֹא שִׁינִי ⁴ לְמַלְלָא הָוּא
 רִבְקָה נִפְקַח ⁵ דְּאִתִּי לִידָת לְבַתוֹאֵל בַּר מְלָכָה אֲתָת נַחֲוִי
¹⁶ ⁶ אֲחֻוּי וְקוֹלָתָה עַל ⁷ כְּתִפָּהּ וְעוֹלָיִמָתָא שְׂפִירָא לְמַחֲוִי
 לְחָדָא בַתוֹלָתָא ⁸ וְגַבְרִי לֹא יִדְעָה ⁹ וְנַחֲתָת לְעֵינָא ¹⁰ וְמִלָּת
¹⁷ קוֹלָתָה וְסִלְיָתָה וְרַהֲט עֲבָדָא ¹¹ לְקִדְמוּתָהּ וְאָמְרוּ ¹² אֲשֶׁקִנִי
¹⁸ כְּעֵן דְּעִיר מִיָּא מְקַלְתִּיךְ וְאִמְרַת ¹³ אֵשֶׁת רְבוּנִי וְאוּחִיָּאת
¹⁹ ¹⁴ וְאִתִּיתָת קוֹלָתָה עַל יָדָהּ ¹⁵ וְאִשְׁקִיחִיהּ וְשִׁינִיָּאת
¹⁶ לְאִשְׁקִיחִיָּתָהּ וְאִמְרַת אֶם לְגַמְלִיךְ ¹⁷ אֲמִלִּי עַד דִּי סִפְקוֹן
²⁰ לְמִשְׁתִּי וְאוּחִיָּאת ¹⁸ וְנִפְצָת קוֹלָתָה לְבֵית ¹⁹ שְׁקִירָא
 וְרַהֲטָת עוֹד לְבִירָא לְמִמְלִי ²⁰ וְמִלָּת לְכָל גַּמְלוּחִי
²¹ ²¹ וְגַבְרָא ²² שְׂהִי בַּהּ מִסְתַּכֵּל שְׁחִיק ²³ לְמַדַּע הָאֲצִלָּה
²² אוּרְחִיָּה אִם לֹא וְהָיָה כֹּד ²⁴ סְפִיקוֹ גַּמְלִירָא לְמִשְׁתִּי
 וְנִסִּיב גַּבְרָא ²⁵ קָדְשָׁא דְרַהֲבָא תְּקִלָּא ²⁶ מִתְּקִלָּיהּ וְחִיִּין

1 M וְרַהֲטָה cf. pag. 69 Not. 20. Deinde זְמִינָתָא. 2 M אֲדַע.

3 M עֲבֹדָתָהּ. 4 Cod. לְמַלְלָא. 5 M דְּיִתְלִינָתָהּ, inter י et ל super-
 scriptum est ה. 6 M אֲחֻוּי דְּאִבְרָהָם. 7 M פְּתוּפָה A בַּת. 8 M
 וְגַבְרִי דְלֹא יִדְעָה, Qames propter Tiphha, וְ sine vocali. 9 M
 נִתְחַתָּה לְעֵינָא. 10 M מִלָּתָהּ. 11 M לְקִדְמוּתָהּ. 12 M S אֲשֶׁקִנִּי.
 13 M אֵשֶׁת. 14 M וְאִתִּיתָתָהּ. Leg. וְאִתִּי. 15 M וְאִשְׁקִיחָהּ. 16 Cum
 M legas לְאִשְׁקִיחָהּ. Deinde וְאִתִּיתָתָהּ propter Rebia. 17 M אִמְלִי.
 18 M וְנִפְצָתָהּ, sic et וְרַהֲטָתָהּ, et vs 24, 25 וְאִמְרַתָּהּ. 19 M שְׁקִירָא,
 deinde לְבִירָא. 20 M וְמִלָּתָהּ. 21 M וְגַבְרָא ut deinde. 22 M

et Cod. de Ros. 7 שְׂהִי. 23 Leg. לְמַדַּע, M לְמַדַּע הָאֲצִלָּתָהּ, cum א
 super ה lineolá delecto. Noluit bina ה vicina. 24 M סְפִיקוֹ in Pael
 ut codex cum M vs 19. Sic et U S. 25 M תְּקִשָּׁא. 26 M. מִתְּקִלָּהּ.

שיריך על¹ ידֶהָ מִתְקַל עֶסֶר סְלַעִין דְּהַבָּא² מִתְקַל־הוּן.
 23 וְאָמַר בַּת³ מִן אֵת⁴ הָיָא כַּעַן⁵ לִי דְאִית בֵּית⁶ אַבְרָהָם אַחֵר
 24 כְּשֵׁר לֹא לְמִבְתִּי וְאִמְרַת⁷ לִי בַת בְּתוּלָא אֲנָא בְרִי
 25 מִלְכָּה דִּילִידַת לְנַחֲוֵי וְאִמְרַת⁸ לִי אֵת תְּבַנָּא אֵת
 26 כְּסֵתָא סְגִי עִמְנָא אֵת אַחֵר כְּשֵׁר לְמִבְתִּי וְכַדָּע⁹ גְּבַרָא
 27 וְסַגִּיד ק' י' וְאָמַר בְּרִיךְ י' אֱלֹהֵיהּ דְּחִבּוּנֵי אַבְרָהָם דְּלֹא
 28 מִנְעַ טִיבוּתֵיהּ וְקִשְׁטֵיהּ מִן רַבּוּנֵי אֲנָא בְּאוּרַח¹⁰ תְּקַנָּא
 29 דְּבַרְנֵי י' לְבֵית אַחֲוַי דְּחִבּוּנֵי¹² וְרַהֲטַת עוֹלָמָתָא
 30 דְּחִוִּיאַת לְבֵית אִמָּה כַּפְתַּגְמִיא הָא לִּי וְלִדְבַקָּה¹³ אֵתָא
 31 וְשִׁמְיָהּ לְבִן וְרַהֲטַת לְבִן לֹאֵת גְּבַרָא לְבַרָא¹⁴ לְעִנָּא
 32 וְהָיָה כִּד הָוּא יֵת¹⁵ קְדָשָׁא יֵת שִׁירִיא עַל יְדֵי אֶחָתִיהּ וְכִד
 33 שָׁמַע יֵת פְּתַגְמֵי רַבְקָה אֶחָתִיהּ לְמִימַר כְּדִין מְלִיל עִמִּי
 גְּבַרָא וְאֵתָא לֹאֵת גְּבַרָא דְּהָא קָאִים עֲלוּי גְּמִלִיא עַל עִנָּא
 31 וְאָמַר עוֹל בְּרִיכָא דְּיֵי לֹאֵת אֵת קָאִים בְּבַרָא וְאֲנָא פְּנִיתִי
 32 בֵּיתָא¹⁶ וְאַחֵר כְּשֵׁר לְגְּמִלִיא¹⁷ וְעַל גְּבַרָא לְבֵיתָא וְשִׁרָא
 18 מִן גְּמִלִיא וְהָב תְּבַנָּא¹⁹ וְכְּסֵתָא לְגְּמִלִיא וְמִיא לְאֶסְתְּרָה
 20 רְגִלְוַי דְּרַגְלֵי²¹ גְּבַרָא דְּעַמִּיָּהּ וְשׁוּיָאוּ קְדָמוּוַי לְמִכָּל

1 M deinde ידֶהָ. 2 M מתקלהון. 3 M מאן. 4 M אַחֵר קְשֵׁר לֹאֵת et אַבְרָהָם. 5 M לִי הָאִית. 6 M Legas חוּרִי ut infra. 7 M לִי. 8 M לִי iterum. 9 M גְּבַרָא semper. 10 M תְּקַנָּא. 11 M בֵּית sine ל, et hoc loco אַחֲוַי cum Hatef path. 12 M iterum וְרַהֲטַת. 13 M אֵתָא. 14 M לְעִנָּא. 15 M קְדָשָׁא iterum, et שִׁירִיא. 16 M וְאַחֵר קְשֵׁר. 17 M הִיץ. 18 M om. מִן. 19 M אֶסְתְּרָה S A. 20 M רְגִלְוַי et רְגִלְוַי. 21 M הִיץ. 22 M גְּבַרָא hic.

וְאָמַר לֹא אֵיכּוֹל עַד דְּאֶמְלִיל³ פִּתְגָמִי וְאָמַר מְלִילִי
 34 וְאָמַר עֲבֹדָה דְּאַבְרָהָם אֲנִי⁵ וְיִי בְּיָד יְת וּבּוֹנֵי לְהוֹדָא
 35 וְרַבָּא וַיְהִיב לֵיה עֵן דְּתוֹרִין⁶ וְכִסְסָא וְהָיִב דְּעֲבוּדִין דְּאִמְהָן
 36 דְּגַמְלִין⁷ וְחַמְדִּין וַיִּלְיֵדֵת שְׂדֵה אֲתָת רַבּוֹנֵי⁸ בְּר לְרַבּוֹנֵי
 37 בְּחָר דְּסִיבַת וַיְהִיב¹⁰ לֵיה יְת לָל דְּלֵיהִי וְקָיִים עָלֵי
 רַבּוֹנֵי¹¹ לְמִימְר לֹא תִסֵּב אֲתָתָא לְבִי מִבְּנַת¹² כְּנַעֲנָא
 38 דְּאֲנָא יְתִיב¹³ בְּאַרְעֵהוּן¹⁴ אֲלֵהֶן לְבֵית אָבָא תִיזִיל
 וְלִזְרַעִיתִי דְּתִסֵּב אֲתָתָא לְבִי¹⁵ וְאִמְרִית לְרַבּוֹנֵי בְּיָא
 39 אִם לֹא¹⁶ תִיִּתִי אֲתָתָא בְּתִרִי וְאָמַר לֵי וְיָ וְפִלְחִית
 קְדָמּוֹהִי יִשְׁלַח¹⁸ מַלְאַכְיָה עִמָּךְ דִּיִּצְלַח אֲוִרְהֶךְ דְּתִסֵּב
 40 אֲתָתָא לְבִי מִזְרַעִיתִי וּמְבִית אָבָא בְּכִין תְּהִי¹⁹ וְזָכָא
 מִמּוֹמְתִי אֲרִי²⁰ תִּהְךְ לְזִרְעִיתִי וְאִם לֹא יִתְנֹן לָךְ וְתִהִי
 41 וְזָכָא מִמּוֹמְתִי²² וְאֲתִית יוֹמָא דִּין לְעֵינָא וְאִמְרִית וְיָ
 אֲלֵהִיהָ דְּרַבּוֹנֵי אַבְרָהָם אִם²³ אִית כֶּעַן רַעּוּא קְדָמָךְ
 42 לְאַצְלָהָא אֲוִרְהִי דְּאֲנָא אֲזִיל עָלֵיהִי²⁴ הֲאֲנָא קָאִים עַל

1 M אכיל. 2 M דאמליל. 3 M quocum concinit
 codex et S. 4 M ו אמר. 5 M אנה. 6 M וכספא ורהבא male.
 7 M נחמי. 8 M בר male, sed cogente accentu. 9 M בחר.
 10 M לה et deinde בלדלה, qui error punctatoris dormitantis hic
 et antea vs 24 ex scriptione defectiva explicatur. 11 M למרמרה.
 12 M כנענא, Nun secundum a punctatore additum. 13 M בארעיה
 hic plene. 14 M ארעהון et iterum אבא (cf. vs 7) hic et vs 39.
 15 M ואמרית לנחרי, sic אמרית vs 41. 16 M בחר et תיריל.
 17 M הפלחית. 18 M מלאכה iterum. 19 M זכא in fine lineae.
 20 M תהך. 21 M זכא cf. vs 8. 22 M וארית. 23 M
 איתך כען מצלת אורתי דאנה. 24 M הא אנה, Tebir postulat duas
 voces. Cf. vs 13, ubi Tebir et Mercha ut hoc loco.

עֵינָא דְמַיָּא ¹ וְתַהֲוִי עוֹלַיְמָתָא דִתְפוּק לְמַמְלִי וְאִימַר לָהּ
² אֲשַׁקְנִי כְעֵן דְעִיר מַיָּא מִקוּל־תִּיקְיִ דְתִימַר לִי אַתְּ אַתְּ
³ אֲשַׁת דְאַתְּ לְגַמְלִךְ ⁴ אֲמַלִּי הוּא אַתְתָּא ⁵ דְזַמִּין יִ לְבִרִי
⁴ רְבוּנִי אֲנָא עַד לֹא שִׁיְצִיתִי ⁶ לְמַלְלָא בְלִבִּי הָאָה רְבִקָּה
⁷ נִפְקַת דְקוּלְתָּהּ עַל ⁸ כְּתֻפָּה וְנִהָתַת לְעֵינָא ⁹ וְמַלְתָּ וְאֲמַרִית
⁴⁵ לִיִּה אֲשַׁקְנִי כְעֵן דְאֹוְהִיאֲתָ ¹⁰ וְאֹוְהִיאֲתָת קוּלְתָּהּ מִנָּה וְאֲמַרִית
 אֲשַׁת דְאַתְּ ¹¹ גַּמְלִךְ אֲשַׁקִּי וְשׁוֹתִיתִי דְאַתְּ גַּמְלִיָּא אֲשַׁקִּיאֲתָ
⁴⁶ וְשִׁאֲלִית יָתָהּ ¹² וְאֲמַרִית בְּת מִן אַתְּ וְאֲמַרִית בְּת בְּתוּאַל בְּרִי
 כְּתוּר דִּי־לִידָת לִיִּה מַלְכָּה וְשׁוֹתִיתִי ¹³ קְדָשָׁא עַל אִפְּהָ וְשִׁירִיא
⁴⁷ עַל ¹⁴ יִדְהָאִי ¹⁵ וְכַרְעִית וְסַגִּידִית ק' יִ וְבְרִיכִית יִת יִ אֵלֵּיהִיָּה
 דְרְבוּנִי אֲבִרְהֵם דְדַבְרִנִּי בְּאוּרָה קְשׁוּט לְמַסְבִּי יִת בְּת
⁴⁸ אֲהוּוִי דְרְבוּנִי לְבִידִיהִי וְכַעֵן אִם ¹⁶ אִיתִיכּוֹן עֲבֹדִין טִיבּוֹ
 וְקְשׁוּט עִם רְבוּנִי ¹⁷ הָוּוֹ לִי וְאִם לֹא הָוּוֹ לִי ¹⁸ דְאַתְפְּנִי עַל
⁴⁹ יְמִינָא אֹו עַל ¹⁹ סַגְלָאִי ²⁰ וְאַתִּיב לִבְךָ וְבְתוּאַל וְאֲמַרִו
 מִן קָדָם יִ נִפְקַת פְּתַגְמָא לִית אֲנַחְנָא יְכַלִּין לְמַלְלָא עִמְךָ
⁵⁰ בִּיש אֹו טִבִּי הָא רְבִקָּה קְרַמְךָ ²¹ דְבִרִי דְאִיזִיל וְתַהֲוִי

1 M וְיַהֲוִי cf. vs 14   2 M אֲשַׁקְנִי ut supra.   3 M אִשְׁתָּה
 semper.   4 M אִימַרִי.   5 M דְזַמִּין.   6 Leg. לְמַלְלָא cum M.
 7 M נִפְקַת.   8 M כְּתֻפָּה et וְנִהָתַת et לְעֵינָא.   9 M וְהִמְלִיתָ et
 וְאֲמַרִית et sic deinde.   10 Leg. וְאֲחִיחַתָּת M וְאֵחָ.   11 M לְגַמְלִךְ.
 12 M וְאֲמַרִית et וְאֲמַרִית quae vocalis secundae in
 verbis productio non amplius adnotabitur.   13 M קְדָשָׁא iterum.
 14 M יִדְהָאִי.   15 M וְכַרְעִית.   16 M אִיתִיכּוֹן.   17 M תְּהִיאָה,
 at deinde תְּהִיאָה.   18 M וְאַתְפְּנִי.   19 M שְׁמִי.   20 M וְאַתִּיב.
 21 M דְבִרִי male. In דְבִרִי vocalis male pro בְּ bis scripta. Cf. Exd.
 15, 1; 20, 3.

51 אֶתְהָא לִבְרִי וְזִבְנֶךָ כַּמָּא דְמַלְיָל יִי אֵי הָיִה כֹּד שְׁמַע
 52 עֲבָדָא דְאַבְרָהָם יִת פִּתְגַמְיָהוֹן וְסַגִּיד עַל אֲרֻעָא ק' יִי וְאַפִּיק
 עֲבָדָא מְנִיךְ אֲדַסְסָה וְלִמְנִיךְ זִדְהָב וְלִבְלוּשִׁין וַיֵּהָב לְרִבְקָה
 53 וְלִמְגִדְנִיךְ יֵהָב³ לְאַחֻזָּהָ וְלִזְאֻמָּה יֵי וְאַזְלוּ⁴ וְשִׁתְיָאוּ הוּא
 54 וְגַבְרִיא דְעַמִּיָּה וְזִבְתוּ וְקָמוּ בְצַפְרָא וְאַמְרֵי שְׁלֵחוֹנִי לֵאמֹר
 55 בְּעֵדָן אִוּי⁷ עֲסָרָה יָרְחִין⁸ בְּחָרִי כִּי תִיזִילִי וְאַמְרֵי לֵאמֹר
 לֹא תֵאֱהָרֹן יִתִּי יִי אֲצַלִּיחַ אֲוֹרְחִי שְׁלֵחוֹנִי⁹ וְאַתְּךָ לֵאמֹר
 56 רִבְנוֹנִי וְאַמְרוּ נִקְרוּ לְעוֹלָמֵתָא וְנִשְׁמַע מֵא דְהוּא אֲמַרְתִּי
 57 וְקִרְוֵי לְרִבְקָה וְאַמְרוּ לֵיהּ¹⁰ הֵתִיזְלִין עִם גַּבְרִיא הָדִין
 58 וְאַמְרֵת אִיזִילִי וְשְׁלֵחוּ יִת רִבְקָה¹¹ אֶתְהָרֹן יִת מִנִּיקְתָּה
 59 יִת עֲבָדָא דְאַבְרָהָם יִת גְּבֻרָהוּי וְזִבְרִילוּ יִת רִבְקָה
 וְאַמְרוּ לֵיהּ¹² אֶתְהָנָא אֵת¹³ הוּאֵי לְאַלְפִין¹⁴ וְלִזְבָּן
 60 יִיזְרְחֹן¹⁵ בְּנִכְרֵי יִת קִרְוֵי¹⁶ סְנַאֲיָהוֹן¹⁷ וְקָמַת רִבְקָה
 וְעוֹלָמֵתָהָ וְרִכִּיבָא עַל גַּמְלִיא וְאַזְלָא בְּחָרִי גַבְרִיא יְדַבֵּר
 61 עֲבָדָא יִת רִבְקָה¹⁸ וְאַזְלִי¹⁹ דִּיצְחָק עַל בְּמִיתוּהוּי²⁰ מִבְּרִיא
 דְמַלְאָךְ²¹ קִיָּמָא²² אֶתְחַזִּי עַלֵּהּ וְהוּא יִתִּיב בְּאַרְעֵי דְרוּמָא
 62 וְנִפֵּק יִצְחָק לְצַלְאָה בְּחַקְלָא לְמִפְנֵי רַמְשָׁא וְזָקַת

1 M et היִדְרָבֵי דִּכְסָה M. 2 M מְגִדְנִיךְ. 3 M sic et לאח' M. 4 M וְשִׁתְיָאוּ. 5 M hic וְגַבְרִיא. 6 M תִּיֵהָב. 7 M עֵשׂ.
 8 M וְזִבְ. 9 M וְאַתְּךָ. 10 M תִּתִּיזְלִין. 11 M אֶתְהָרֹן. 12 M אֶתְהָנָא. 13 M הוּאֵי.
 14 M וְלִזְבָּן et וְלִזְרִיבָן M. 15 M בְּנִכְרֵי. 16 M סְנַאֲ. 17 M וְקָמַת.
 18 M וְאַזְלִי. 19 M על propter Silluq, ut vs 65 הֵעֲבִיר. 20 M מִבְּרִיא.
 21 M קִיָּמָא. 22 M אֶתְחַזִּי. 23 M sine ב. 20 M iterum מְבַאָרָא M.

63 עֵינָיו וְהָאֵלֹהִים גַּמְלִיאַ אֲתָן. וְזָקַפְתָּ רַבְקָה יִתְּ2 עֵינָהּ
 64 וְהָזֹתָ יִתְּ יִצְחָק וְאַתְרֵינָתָ מֵעַל גַּמְלִיאַ. וְאַמְרַת לְעֵבְרָא
 3 מִן גְּבִרָא דִּיכִי דִמְהֵלִיךְ בְּהַקְלָא לְקִדְמוֹתָנָא וְאַמְרַ
 65 עֵבְרָא אֲדֹנָא רַבּוּנִי וְנֹסִיבַת 5 עֵיפָא וְאַתְכַּסִּיאַתִּי. וְאַשְׁתַּעֵי
 66 עֵבְרָא לְיִצְחָק יִתְּ כָל פְּתִגְמִיא דְעֵבְרִי. וְאַעֲלָה יִצְחָק
 6 לְמִשְׁכְּנָא וְהָאֵלֹהִים וְהָאֵלֹהִים 7 תְּקַנֵּן עֹבְדֵהּ כַּעֲבֹדֵי שְׂרָה
 אֲמִיהָ וְנֹסִיב יִתְּ רַבְקָה וְהָזֹתָ לִיהָ 8 לְאִתּוּ וְיִהְיֶה
 וְאַתְנַחֵם יִצְחָק 9 בְּתָר אֲמִיהָ.

XXV. וְאֹסִיב אֲבִירָהּ וְנֹסִיב אֲתָהּ וְשִׁמָּה 10 קְטוּרָה. 1

וְיִלְיֵדָתָ לִיהָ יִתְּ זִמְרֵן דִּיתָ יִקְשֵׁן דִּיתָ מֵדֵן דִּיתָ מֵדֵן 2

דִּיתָ יִשְׁבַּק דִּיתָ שׁוּחִי. 11 דִּיקְשֵׁן אֲוִלִיד יִתְּ שְׁבָא דִּיתָ דֵּן 3

וְבִנֵי דֵּן הָזֵן 12 לְמִשְׁרֵיךְ דְּלִשְׁכֹּנִין 13 דְּלִנְגֵּן. וְבִנֵי מֵדֵן 4

עֵיפָה 14 וְעֵפֵר רְהִנּוּךְ וְאַבִּידַע וְאַלְדֵּעָה כָּל אֲלִין בְּנֵי

קְטוּרָה. 15 וְיִהְיֶה אֲבִירָהּ יִתְּ כָּל דְּלִיהָ לְיִצְחָק. וְלִבְנֵי 5

לְהִינָתָא 16 וְלִאֲבִירָהּ יִהְיֶה אֲבִירָהּ מֵתָן וְשֵׁלִחֲנוֹן מֵעַל

יִצְחָק.

1 M אָתָן. 2 M וְזָקַפְתָּ וְזָקַפְתָּ, sic deinde לְקִדְמוֹתָנָא. 3 Cod. מִן.
 4 M הָא, punctator corr. in הָא. 5 M עֵיפָא. 6 M לְמִשְׁכְּנָא.
 7 M תְּקַנֵּן. 8 M לְאִתּוּ. 9 M בְּתָר דִּמִּיהָ, quod correctum in
 דִּמִּיהָ ב' a punctatore. 10 M קְטוּרָה, ut cod. infra. 11 M hebr.
 וְיִקְשֵׁן et in textu Targ. וְיִקְשֵׁן cum Šewa super Qames. 12 M לְמִשְׁרֵיךְ.
 13 M וְלִנְגֵּן aut — וְלִנְגֵּן. 14 M om. quatuor nomina propria,
 quae repeti non opus erat. Sic etiam alibi phrasin וְיִהְיֶה וְיִהְיֶה
 et similia solo vocabulo וְיִהְיֶה indicat. 15 Cod. וְיִהְיֶה.
 16 M לְאִתּוּ, at in fine lineae.

Genesis XLIX

e cod. Musei Brit. Or. 2363. Saec XII.

accedit varia lectio Codicis Vratislaviensis anni 1285 = V, Vratislaviensis anni 1235 = M et passim S et edit. Bomberg. 1547.

1 וְקָרָא יַעֲקֹב לְבְנוֹתָיו¹ וְאָמַר² אֶתְכַנְשׁוּ רְאֵהוּי לִפְנֵי
 2 יְת³ דְיִצְרָע יִתְחַוֵּן בְּסוּף יוֹמָיָא⁴ אֶתְכַנְשׁוּ וּשְׁמַעוּ בְנֵי
 3 יַעֲקֹב וְקָבְלוּ אֶלְפָן מִן יִשְׂרָאֵל אַבְרָהָם רְאוּבֵן בְּנֵי
 4 אֶתְחִילִי דְרִישׁ חֲפִי לֶךְ הִוָּה הָזִי לַמַּסָּב תְּלִיתָה
 5 חוֹלְקִין בְּכִירוּתָא כְּהוֹנָתָא וּמַלְלוּתָא⁵ עַל⁶ דְּאִזְלַת לְקַבֵּיל
 6 אֶפְסָךְ הָא כְּמָיָא⁷ בְּרָם לֹא אֶהְיֶה חוֹלֵק יְחִיד לֹא
 8 חֹסֵב אֲרִי עֲלֵיקָתָא בֵּית מִשְׁכְּבֵי אַבְרָם בְּכֵן אֶחֱלִיתָא
 9 לְשִׁירֵי בְנֵי עֲלֵיקָתָא שְׁמַעוּן דְלִי אֶחָד גְּבוּרִין
 10 גִּבּוּרִין בְּאִרְע תּוֹתְבוֹתְהוֹן¹⁰ עֲבָדוּ גְבוּרָא¹¹ בְּרִזְהוֹן לֹא
 11 הָיִת נַפְשִׁי¹² בְּאֶתְכַנְשׁוֹתְהוֹן לְמַהֲךְ לֹא¹³ נְחִיתִית מִן יַקְוִי
 12 אֲרִי בְּלִגְזוֹהוֹן¹⁴ קָטְלוּ קָטוֹל וּבְרַעוֹתְהוֹן¹⁵ תִּרְעוּ שׁוֹר עֲנָתָה
 13 לִישׁ רְגִזְהוֹן אֲרִי תִקַּם דְּחֵיבְתְהוֹן אֲרִי קְשִׁיָּא¹⁶ אֶפְלִיגְנוּן
 14 בְּיַעֲקֹב¹⁷ וְאֶבְרָהָם בְּיִשְׂרָאֵל יְהוּדָה אֶת אֲוִיָּתָא וְלֹא

1 V וְאָמַר et sic semper. Sic etiam אָרָא, אָרָו et reliqua
 verba primae Alef. 2 V M וְאֶתְכַנְשׁוּ וְאֶתְכַנְשׁוּ, M vero וְאֶתְכַנְשׁוּ. De hoc
 Qames radicalis secundi in M cf. Genes. 24, 20. 3 V Bmb. דְיִצְרָע,
 M דְיִצְרָע. 4 V אֶתְכַנְשׁוּ. 5 V M חוֹלְקִין deinde חֲלָק, חֲלָקָא. 6 V
 דְּאִזְלַת לְקַבֵּיל, M Bmb. דְּאִזְלַת לְקַבֵּיל. 7 V M בְּרָם. 8 M חֹסֵב, deinde
 חֹסֵב. 9 V לְשִׁירֵי, Bmb. לְשִׁירֵי, M לְשִׁירֵי. 10 V M עֲבָדוּ, M
 תּוֹתְבוֹתְהוֹן. 11 V M בְּרִזְהוֹן et הָיִת. 12 V וּבְאֶתְכַנְשׁוֹתְהוֹן, M ut cod.
 13 V M נְחִיתִית, Bmb. נְחִיתִית. 14 V קָטְלוּ קָטוֹל, M קָטְלוּ קָטוֹל. 15 V תִּרְעוּ שׁוֹר ס'
 תִּרְעוּ שׁוֹר, M תִּרְעוּ שׁוֹר ס'. 16 V M אֶפְלִיגְנוּן. 17 V וְאֶבְרָהָם בְּיִשְׂרָאֵל, M

בְּהִיתָהּ בְּךָ יוֹדוֹן ¹ אֶהְךָ יֶדְךָ תִּתְקַם עָלַי דְּבִבְךָ
² וְיִתְבָּרוֹן סִנְאֵךְ יִהְיוֹן ³ מִחֲזָרַי קָדְלִי קִדְמֵךְ ⁴ יִהְיוֹן מִקְדָּמַיִן
 לִמְשָׁאֵל בְּשִׁלְמֵךְ בְּנֵי ⁵ אֲבוֹךָ שְׁלֹטוֹן יִהְיֶה בְּשִׁירוֹיָא ⁹
 וּבְסוּפָא ⁶ יִתְרַבָּא מְלָכָא מִדְּבֵית יִהוּדָה אֲרֵי מוֹדִין קָטְלָא
 בְּרֵי נְפִשְׁךָ ⁷ סְלִיקָתָא יְנֹחַ יִשְׂרָאֵל בְּתַקוּם כְּאֲרִיָּא וְכִלְיָתָא
 וְלֵית מְלָכוֹ ⁸ דְּתוֹעֲזוּעֵנִיהּ לֹא ⁹ יַעֲדֵי עֲבִיד שְׁלֹטוֹן מִדְּבֵית ¹⁰
 יִהוּדָה ¹⁰ וְסִפְרָא מִבְּנֵי בְנוֹהֵי עַד עַלְמָא עַד דִּיִּיתֵי מִשִּׁיחָא
 דִּי־לֵיהּ הוּא מְלָכוֹתָא ¹¹ וְלֵיהּ יִשְׁתַּמְעוֹן עַמְמֵיָא יִסְחָר ¹¹
 יִשְׂרָאֵל לִקְרָתִיהּ עֲמָא ¹² וּבְנוֹן הוּכְלִיָּהּ יִהְיוֹן צְדִיקָיָא
 סְחוּרִי סְחוּרִי [ר] לֵיהּ ¹³ וְעַבְדֵי אֲוִיָּתָא בְּאֶלְפָן ¹⁴ עֲמִיהּ יִהְיֶה
 אֲרָגוֹן טָב לְבוּשִׂיהּ ¹⁵ וְכִסּוּתִיהּ ¹⁶ מִיָּלָא מִיָּלָא צְבַע
 זָהוּרִי ¹⁷ וְצַבְעוֹנִין ¹⁸ וְסִמְקוֹן טוֹוֹהֵי בְּכִרְמוֹהֵי יִטּוּפוֹן ¹²
 לְעוֹהֵי ¹⁹ בְּחֵמֶר יִתּוּרָן בְּקַעֲתִיהּ בְּעִבוּר וּבְעֲדֵי עֲנִיהּ
 זְבוּלָן עַל סֵפֶר ²⁰ יִמְמֵיָא יִשְׂרָאֵל וְהוּא יִכְבִּישׁ ²¹ מִחֻזְיוֹן ¹³
 בְּסַפִּינָן וְטוֹב יִמָּא יִיכּוֹל וְתַחֲוּמִיהּ יִהְיֶה מְטֵי עַד צִידוֹן

1 V et יודון אהך, M תיתקום et אהך V. 2 V יתברון M, ויהיון מקדמין V. 3 V M מחזרין. 4 V מןאך, סנאך M, ויהיון מקדמין V. 5 V M אבוך. 6 V יתרבא M, יתרבא V. 7 V סליקתא M, סליקתא M. 8 V וְלֵיהּ יִשְׁתַּמְעוֹן עַמְמֵיָא. 9 V יַעֲדֵי עֲבִיד pro יַעֲדֵי cf. et similia Pag. 16, 8. 29, 6. 36, 13. 10 V M וְסִפְרָא et עֲלָמָא. 11 V M וְלֵיהּ ut codex. 12 V M יִבְנוֹן. 13 V עמיהּ M, אורייתא M. 14 V מילא M, לבושויהּ V et ארגון טב V. 15 M צבעוהורין M. 16 V מילתא M, מילתא M. 17 V וְצַבְעוֹנִין, at M וְצִיב'. 18 V M בְּחֵמֶר יִתּוּרָן בְּקַעֲתִיהּ בְּעִיבוּר (M עיבור) V. 19 V יִכְבִּישׁ. 20 V יִמְמֵיָא, deinde om. וְהוּא et praeb. ענא M Bmb. 21 M מִחֻזְיוֹן.

14 15 ¹ יִשְׁשַׁכַּר עֵתִיר בְּנֹכְסִין ² אַחֲסֹנְתִיהָ בֵּין תְּחוּמֵיָא • וְהָא
 חוּלֵקָא אֲרֵי טַב דִּית אֲרֵעָא אֲרֵי ³ מְעַבְדָּא פִּירִין ⁴ וַיִּכְבִּישׁ
⁵ מִחוּזֵי עַמְמֵיָא וַיִּשְׁיִצֵי יֵת ⁶ דִּדְרֵיהוֹן וְדִישְׁתָּאֲרוֹן בְּהוֹן יֵהוֹן
 16 לֵיהָ ⁷ פְּלִחוֹן וּמְסָקֵי מִסִּין • מִדְּבֵית דָּן ⁸ יִתְבַּהֵר וַיִּקּוּם גְּבֵרָא
 בְּיוֹמוֹהֵי יתְפָּרִיק ⁹ עַמִּיהָ וּבשְׁנוֹהֵי יְנוּהוֹן כְּחָדָא שְׁבַטֵיָא
 17 דִּישְׂרָאֵל • יְהִי גְבֵרָא ¹⁰ דִּיִּתְבַּהֵר וַיִּקּוּם מִדְּבֵית דָּן אִימַתִּיהָ
 תַּחֲרַמֵי עַל עַמְמֵיָא ¹¹ וּמַהֲתִיהָ ¹² תַּחֲקֵת בְּפִלְשֵׁתָאֵי ¹³ כְּהוּי
 חֲרַמֵן יִשְׂרָאֵל עַל אֲוֹרָהָא וּכְפַתְנָא יִכְמוֹן עַל ¹⁴ שְׁבִילָא יִקְטִיל
 גִּבְרֵי ¹⁵ מְשֻׁרֵית פִּלְשֵׁתָאֵי פִרְשִׁין עִם ¹⁶ וּגְלֵיָאֵן יַעֲקֹר
 17 18 ¹⁷ סוּסוֹן וְרַתְכִין וַיִּמְגֵר רַכְבֵיהוֹן ¹⁸ לְאַחֲרָאֵי לְפִרְקָנֵךְ
 19 19 ¹⁹ סְבָרִית יֵי • ²⁰ דְּבֵית גֵּר מְשֻׁרֵית ²¹ מִזִּינִין ²² יַעֲבֵרוֹן יֵת
²³ יִרְדָּנָא קָדָם אֲהִיהוֹן לְקִרְבָּא וּבְנֹכְסִין סְגִיאֵן יִתּוּבוֹן
 20 24 ²⁴ לְאַרְעֵהוֹן • דֹּאֲשֵׁר טַבָּא אֲרַעִיהָ ²⁵ וְהוּא מִרְבֵּיָא

1 V יִשְׁשַׁכַּר deinde וְאַחֲסֹנְתִיהָ. 2 M וְאַחֲסֹנְתִיהָ. 3 V עֵבְדָּא,
 M Bmb. מְעַבְדָּא. 4 V וְהוּא מְכַבֵּישׁ מִחוּזֵי. 5 M hic מִחוּזֵי, deinde
 וְהוּא מְכַבֵּישׁ מִחוּזֵי cum Dag. in Jod, quod in hoc codice rarissimum est.
 6 V M דִּדְרֵיהוֹן, M deinde וְדִישְׁתָּאֲרוֹן. 7 V פְּלִחוֹן מְסָקֵי. 8 V
 וְהוּא מְכַבֵּישׁ מִחוּזֵי, bis et V M גְּבֵרָא bis. 9 V לְעַמֵּי. 10 V hic וְהוּא מְכַבֵּישׁ מִחוּזֵי.
 11 V M Bmb. וְהוּא מְכַבֵּישׁ מִחוּזֵי cf. Pag. 41, 16. Ceterum M ut solet וְהוּא מְכַבֵּישׁ מִחוּזֵי. 12 V
 וְהוּא מְכַבֵּישׁ מִחוּזֵי et וְהוּא מְכַבֵּישׁ מִחוּזֵי, M Bmb. וְהוּא מְכַבֵּישׁ מִחוּזֵי. 13 M כְּהוּי. 14 V Bmb. שְׁבִילָא, deinde
 מִחוּזֵי. 15 V מְשֻׁרֵית, M מְשֻׁרֵית. 16 M וְגֵלִיָּאֵן. 17 V סוּסוֹן
 לְאַחֲרָאֵי. 18 V Antea V M רַכְבֵיהוֹן hebraizat. M לְאַחֲרָאֵי et וְהוּא מְכַבֵּישׁ מִחוּזֵי.
 Ex his versibus profluxit doctrina de Antichristo ex tribu Dan
 oriundo. Cf. librum meum Die Prophetie des Joel Pag. 325, 322.
 19 M סְבָרִית. 20 V Bmb. מִדְּבֵית. 21 V מִזִּינִין אִינִין יַעֲבֵרוֹן, M ut cod. at
 recte statum indeterminatum מְשֻׁרֵית; deinde מִזִּינִין. 22 M
 וְהוּא מְכַבֵּישׁ מִחוּזֵי Bmb. פִּירֵי. 23 V וְהוּא מְכַבֵּישׁ מִחוּזֵי. 24 V לְאַרְעֵהוֹן, M לְאַרְעֵהוֹן. 25 V

21 אֶפְנוֹקֵי מַלְכֵינִי נִפְתְּלִי² בְּאֶדַע טָבָא יִחַרְמֵי עֲדֻבִּיהַּ
 3 וְאֶחְסֵנְתִּיהַּ תְּהִי⁴ מְעַבְדָּא פִּירִין יְהוּן⁵ מוֹדֵן וּמְבַרְכֵן
 22 עַל־יְהוּן בְּרִי דִּיסְגֵי יוֹסֶס בְּרִי דִּיחַבְרֵךְ⁶ כְּנוֹפֵן⁷ דְּנַצִּיב
 עַל עֵינָא דְמֵיָא תְּרִין שְׁבֻטִין יִפְקֹן מִבְּנוּהֵי⁸ יִקְבְּלוֹן
 23 חוֹלָקָא⁹ וְאֶחְסֵנְתָא¹⁰ וְאֶחְמָרוּ עִמֶיהָ¹¹ וְנִקְמוּהֵי
 24 וְאֶעִיקוּ לֵיהַּ גְּבוּרִין גִּיבְרִין בְּעַלְיָ¹³ פְּלַגוּתִיהַּ¹⁴ וְחָבַת
 בַּחוּן נְבִילוּתִיהַּ עַל דְקָיִים אֲוִרִיתָא בְּסַחְרָא וְשׁוּי¹⁵ תְּקֵפָא
 לְחַצְנִיהַּ בְּכִין אֶתְרָמָא¹⁶ דְהָב עַל דְרַעוּהֵי אַחְסִין מַלְכוּתָא
 וְחַקִּים דָּא¹⁷ הִוְתִּיהַּ מִן קָדָם אֵל תְּקִיפָא דִיעֲקֹב דְּבַמִּימֵיהִי

M et M וְהוּא et M מְרַבֵּי בְּחַפְסֵי, cf. notam proximam. Ad vocem מְרַבֵּי additur in margine nota ה'א' מְחַרְוֵי i. e. aliud Targum habet מתרוי.

1 V M בְּחַפְסֵי male, tamen a Bombergo 1547 receptum in vulgatas editiones transiit. At Targ. Jonathan et Hieros. lectionem codicis confirmant, habet enim Targ. Hierosol. ארעיה תהוי מספיקא ארעא מרביא בושמין ועיקרי. et Targ. Jon. חפנוקי מלביא דבני ישראל סמין. 2 V M בְּאֶדַע טָבָא utrumque male. 3 M אֶחְסֵנְתִּיהַּ sine Waw. 4 V תְּהִי תְּהִי cf. vs. 15. Bomberg 1547 מְעַבְדָּא, at vs. 15 מְעַבְדָּא, M מְעַבְדָּא. 5 V מוֹדֵן hebraizat, Bomb. מוֹדֵן, M et S מוֹדֵן. 6 Secundum analogiam מְבַרְכֵן, מְבַרְכֵן in statu indeterminato et constructo et גְּבוּרִין, at usus tyrannus. 7 V דְּנַצִּיב sic! Vult דְּנַצִּיב, M דְּנַצִּיב. 8 Cod. וְיִקְבְּלוֹן, M וְיִקְבְּלוֹן. 9 V M Bomb. אֶחְסֵנְתָא hic et antea scribunt. 10 V וְנִקְמוּהֵי, M וְנִקְמוּהֵי. 11 M וְנִקְמוּהֵי. 12 Leg. וְאֶעִיקוּ, M V S וְאֶעִיקוּ, M וְאֶעִיקוּ. 13 M פְּלַגוּתִיהַּ. 14 M V Bomb. וְחָבַת, S ut cod. cf. notam Buxtorfii. 15 V בְּחַוְקָא, Bomb. S ut cod., M חוֹקָא. 16 M דְּהָב, deinde וְאַחְסִין. 17 V Bomb. הַנּוֹתְלִיהַּ, M הַנּוֹתְלִיהַּ, S הַנּוֹתְלִיהַּ. Itaque assimilatio consonantium t-l statuenda.

25 זָן אֲבֹתָי וּבְנֵי זֶרְעֵי יִשְׂרָאֵל. ¹ מִיִּמְרֵי אֱלֹהִים ² דָּאֲבוּךְ
 יְהִי בְסַעֲדֶךָ דִּית שְׂדֵי ³ וַיְבָרְכֶנְךָ בְּרֹכְן דְנַחְתָּן מִשְׁלָא
 דְשִׁמְיָא מִלְּעֵילָא בְרֹכְן ⁴ דְנַגְדָן מִמַּעַמְקֵי אֲרֵעָא מִלְּאֵע
 26 ⁵ בְּרַכְתָּא דָאֲבוּךְ וְדֹאֲמִיִּךְ. בְּרַכְתָּא דָאֲבוּךְ ⁶ יְחוּסְפָן עַל
⁷ בְּרַכְתָּא דְלִי בְרִיבֵי ⁸ אֲבֹהֵי דְחַמִּידֵי ⁹ לְהוֹן רַבְרַבִּיא
 דְמָן עַלְמָא ¹⁰ יְהִיִּן כָּל אֲלֵיָן לְדִישָׁא דִיוֹסָת ¹¹ גְּבִיא
 27 פְּרִישָׁא דְאֲחוּהִי. בְּנִימִין בְּאֲרַעִיהָ תִשְׂרִי שְׁלִינְתָא
 וּבְאֲחֻסְנַתִּיהָ ¹² יְחַבְנֵי מְקַדְשָׁא בְצַפְרָא וּבְפִנְיָא יְהוֹן ¹³ מְקַרְבִּין
 כְּהִנְיָא קַרְבְּנָא וְלַעֲדָן רְמִשָׁא יְהוֹן מַפְלָגִין מוֹתֵר ¹⁴ הוּלָא קְהוֹן
 28 מִשְׁאֵר קְדֻשָׁיא. כָּל אֲלֵיָן שְׁבֻטֵיא דִישְׂרָאֵל ¹⁵ תְּרִי עֶסֶר
 דָּא דְמַלְיִל לְהוֹן אֲבוּהוֹן וּבְרִיד יְתְהוֹן ¹⁶ גְּבֵר ¹⁷ כְּבִרְכַתִּיהָ
 29 בְּרִיד יְתְהוֹן. וְפְקִיד יְתְהוֹן וְאֲמֵר לְהוֹן אֲנָא מִתְכַנִּישׁ לְעַמִּי
¹⁸ קְבֹרוּ יְחִי לֹאֲחֵי ¹⁹ אֲבֹהֵי ²⁰ בְּמַעְרַתָא ²¹ דְּבַחְקָל . . . בְּאֲרֵעָא

1 מימרא. 2 M V S Bomb. האבויך saepe. Sic etiam האחוהי
 vs. 25, ubi Bomb. האחוהי. 3 M וירבירכנך. 4 V S Bomb. הנגדן.
 Antea M הנחתן. 5 M ברפתא. 6 M יחוספן. 7 V ברפתא
 דיילי, S ut cod., M דיילי. 8 V אבתיך sed ך deletum, M Bomb.
 אבתיך, hebraizat. 9 V להון, S להין, M ut cod. 10 V יהוין, M
 מקדשא; M ית בני. 12 Cod. פרישא, M וילגברא. 11 V M יהוין
 13 M פתח et מקרבין. 14 V חולקתון, M S חולק, deinde M V S
 משאר hebraizant. 15 V תרין עשר Bomb. תרין עשר, S
 תרין עשר. 16 M גבר. 17 V דקבר, Bomb. דקבר, M ut cod.
 18 V קברו, M S קברו. 19 V אבתיך, Bomb. ut S hic אבתיך, M
 אבתיך. 20 V למערתא, M למערתא uti infra cum Pathah.
 21 M V S Bomb. cum textu hebr. דבחקל עפרון תתא. Habent
 deinde versum 30 hunc in modum: [א M S] פפילתא דבחקל
 דעל אפי ממרא בארעא דבגנן דיוון [S דו] אבתיךם יתחקלא מן עפרון
 [S עפרון] תתא [תתא M] לאתונת [S לאתו] קברא

וְכִנְעָן הַזֶּבֶן אֲבֵרָהֶם יֵת הַקְּלָא מִן עֶפְרוֹן הַתְּאֵה לְאֶחְסָנֹת
 31 קְבוּרָאֵי. חֲמֵן קָבְרוּ יֵת אֲבֵרָהֶם וַיֵּת שָׂרָה אֶתְחִיהַ תְּמֵן
 קָבְרוּ יֵת יִצְחָק וַיֵּת רַבְקָה אֶתְחִיהַ וְתֵמֵן¹ קְבוּרֵית יֵת
 32 לְאֵהֵי. זְבִינֵי הַקְּלָא וּמַעֲרָתָא דְבֵיהּ מִן בְּנֵי² הַתְּאֵהֵי.
 33 וְשִׁיזֵי יַעֲקֹב לְפָקֻדָא יֵת בְּנוֹהֵי וְכֹנֵשׁ³ רְגֵלוֹהֵי לְעֶרְסָא
 וְאֶתְנַגִּיד⁴ וְאֶתְכְּנִישׁ לְעֵמִיהַ:

Commentarius e Buxtorfi „Babylonia“ desumptus.

Ver. 4. קְמִיָּא. Regia קְמִיָּא quae forma minus bona et minus usitata. Saepius dicitur מְיָא ut Job. 27, 20 vel מְיָא ut Ps. 22, 15.

Ver. 8. יוֹדוּן. Melius legeretur לָךְ *te confitebuntur, te celebrabunt.* Regia יוֹדוּן לָךְ וְלָא בְּהִתְקַמָּא בָּךְ ubi בָּךְ redundat. In Jonathane simpliciter לָךְ יוֹדוּן et sic frequentissime hoc verbum construi solet.

Ver. 9. רְחֹזְעֻעִיָּה. *Quod commoveat eum.* מוֹעֵי מוֹעֵי *moveri* רְחֹזְעֻעִיָּה. Regia prave ex Ithpehal cum Affixo, רְחֹזְעֻעִיָּה.

Ver. 10. עַד עֲלָמָא עַד דְּיִוְתֵי מְשִׁיחָא. Sic Veneta omnia. Complutensia עַד דְּיִוְתֵי מְשִׁיחָא *Donec veniat Messias.* Manuscriptus meus codex עַד עֲלָמָא עַד דְּיִוְתֵי מְשִׁיחָא *usque ad saeculum, quo veniet Messias.* Bechaj in Com. f. 59 col. 3 hanc lectionem probat, addens וְהַמְתַּרְגֵּם עַד דְּיִוְתֵי מְשִׁיחָא טוֹעָה *qui transfert vel scribit qui transfert vel scribit* errat. Ille autem in hunc sensum trahit Onkeli interpretationem, *Non auferetur sceptrum a Jehuda in saeculum quando venturus erit Messias.*

Ver. 11. מִיָּלָה. Regia מִיָּלָה Rare per Tzere. Inter-

lectionem ex Bombergo addere inutile est. Quodsi scriptor codicis e versu 29 ad medium versum 30 transiit, patet codicem archetypum nihil nisi Targum continuisse, quod textui hebraeo non interspersum erat. Cf. Cant. 5, 1 ubi eadem de causa confusio exorta est.

1 M semper קָבְרוּ et קְבֻרֵית. 2 V תַּת. 3 V רִיגֵל, M רִג.
 4 V וְאֶתְכְּנִישׁ.

pres Latinus reddit *operimentum ejus erit sericum*. Utroque modo reperitur מִילָא, hic et Hos. 2, 5. Saepius מִילָה, ut Thren. 2, 21, Ezech. 27, 18, et pluraliter מִילָהִין, Esth. 1, 6. Est autem vox Graeca, *μηλωτή Melota* vel *Melote*, Agnina lana purissima et mollissima, cujus usus ad pannos praestantissimos. Hinc in Hosea pro Hebraeo צֶמֶר ponitur *μηλον ovis*. Apud Talmudicos ובידקים את מטותיהם במילא פרהבה. *Et scrutantur lectos suos melota Parhabina*; quae scilicet ex isto loco defertur, quae est נקי ורך *mundissima et subtilissima: מילתא לבנה מילתא לבנה Milota alba: מילתא לבנה מילתא לבנה Melota vestimentum ejus id pretiosum est. מילתא לבנה מילתא לבנה Melota tincla*, et צֶבֶע est pro צֶבֶע, ut cap. praecedenti מִרְע. Regia מילתא צֶבֶע *Melota coloris*.

Ver. 18. Ad Onkeli translationem, quae simpliciter Hebraeo respondet יהוה סְפִירָתְךָ לְפִירְקָנְךָ *Redemptionem tuam (salutare tuum vulgo) exspecto Domine*, adjecta est paraphrasis latior, quae in Targum Hierosolymitano legitur, ut et in Jonatham paucis aliter propositis. Regia ex Complutensibus sic habent: לְפִירְקָנְךָ סְפִירָתְךָ יְהוֹה אָמַר אַבְיָנָא יַעֲקֹב לְפִירְקָנָא דְגִדְעוֹן בְּרִי יוֹאֵשׁ דְּהוּא פִירְקוֹן שְׂעֵה וְלֹא לְפִירְקָנָא דְשִׁמְשׁוֹן בְּרִי מְנוּחַ דְּהוּא פִירְקוֹן עֵבֶר אֶפְסָא לְפִירְקָנִיה דְּמִשִּׁית בֶּן דְּוִד דְּהוּא שְׂחִיד לְאַהֲרָאָה יִת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלְפִירְקָנִיה סְגִיָּאת נַפְשִׁי id est, *salutare tuum (proprie redemptionem tuam et sic in seqq.) exspecto Domine dicit pater noster Jacob. Non salutare Gedeonis filii Joas (addit Tar. Hieros. סְפִירָתְךָ נַפְשִׁי spectat anima mea) quae est salus temporalis, neque salutare Samsonis filii Manoae, quae est salus transitoria, sed (exspecto) redemptionem Christi filii David, qui venturus est ad accersendum sibi filios Israel cujus redemptionem desiderat anima mea. Hactenus Regia. Pro סְגִיָּאת in fine, legendum סְפִירָתְךָ spectat, speculatur, praestolatur. Ultimum totum membrum de Messia, in Targ. Hieros. sic legitur: Sed ad redemptionem quam dixisti in Verbo tuo (vel per Verbum tuum id est Messiam) obventuram populo tuo filiis Israelis, ad salutare tuum (vel redemptionem tuam) spectat anima mea. Jonathan, Sed ad redemptionem tuam specto et adtendo Domine, quae est re demptio aeterna.*

Ver. 19. (מִבְּיַת). *De domo; Reg. דְּבֵית. בְּדִי הַעֲבָרוֹן* Quando transibunt. Regia addunt, *בְּנֵיהִי filii ejus. קִדְמָם אֶתְיַהוֹן Coram fratribus suis. Regia prave אֶתְיַהוֹן, quod singulare.*

Ver. 23. וַאֲמַרְרוּ עִמָּהּ) *et exacerbaverunt se cum eo*¹⁾. In Hebraeo est וַאֲמַרְרוּ. *Et exacerbarunt eum* ut Exo. 1, 14, quod activum, unde rectius legitur וַאֲמַרְרוּ ex Aphel activo. Istam lectionem indicat, etsi mendose וַאֲמַרְרוּ pro וַאֲמַרְרוּ, sic sequitur verbum activum וַאֲמַרְרוּ *et ulli sunt eum.* (בְּעַלְיָ פְלִגְמוֹתָהּ) *Viri dissensionis vel rixae ejus*, id est Rixatores. Regia non male sine Prono. וַאֲמַרְרוּ מַרְרָה פְלִגְמוֹתָהּ *viri dissensionum.* Sic Hebr. בְּעַלְיָ וַאֲמַרְרוּ *Domini* vel *viri jaculorum*, id est *jaculatores.*

Ver. 24. וַיִּחַבְּתָהּ). *Et conversa est*, a חַיָּב. Hanc lectionem confirmat²⁾ R. Sal. in Com. In Hebraeo est וַיִּחַבְּתָהּ quod est a יָשַׁב. Hinc Regia וַיִּחַבְּתָהּ *Et consedit in ipsis propheta ejus* id est *completa fuit.* Hinc et sequentia verba, R. Salomon scribit esse חוֹסֵפָה Additamentum, additum glossema extra locutionem textus. (דַּחַב) Aurum. Sic R. Sal. in Com. Regia addunt טָב *bonum* vel *optimum.* (זֵרַע) *Semen* Regia שְׁבִטָא *tribus.*

¹⁾ Manus recentior inserit: Const. אֲמַרְרוּ

²⁾ Eadem man. rec. addit: Exhibet etiam editio Constantinopolitana.

Exodi Cap. XV.

Cod. Mus. Brit. Or. 2363.

accedunt lectiones graviore Cod. Kissingensis = K, Vratislaviensis
anni 1235 = M et Vratisl. anni 1289 = V.

בְּכִין שָׁבַח מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יְתָ תִּשְׁבַּחְתָּא ¹ הוּא ק' ¹
וְאָמְרוּ לְמִימַר נִשְׁבַּח וְנוֹדֵי ק' י' אֵי אֲתֵנָא ³ עַל
גִּידְתְּנָא דְגִיאֹתָא דִּילִיָּה הוּא סוּסִיא ⁴ דְרַבְבִּיָּה רַמָּא
בִּימָא חֲקִפֵי דְתִשְׁבַּחְתִּי דְחִילָא ⁵ אֵי אֵי בְּמִימְרֵיהּ ²
וְהוּא לִי לְפָרִיק דִּין ⁶ אֵלֹהֵי וְאֵבְנֵי לִיָּה ⁷ מְקַדְּשָׁא אֵלֹהֵא

1 K V, קָדָא, V קָדָא. 2 M וַאֲמַרְרוּ לְמִימַר, deinde וְנוֹדֵי. 3 M K V
גִּידְתְּנָא et K גִּידְתְּנָא cf. vs. 21! V גִּידְתְּנָא. 4 K וְרַבְבִּיָּה cf. vs.
21! V וְרַבְבִּיָּה M וְרַבְבִּיָּה וְרַבְבִּיָּה. 5 V וַאֲמַר, M וַאֲמַר. 6 K M אֵלֹהֵא.
7 K M מְקַדְּשָׁא, V מְקַדְּשָׁא, M מְקַדְּשָׁא, antea וְאֵבְנֵי.

3 דַּאֲבָהָתִי וְאֶפְלַח קִדְמוֹתַי י' מִי נִצַּחַן קָרְבֵּי־אֵי שְׁמִיָּהּ
 4 רִתְפֵי פָרֵעַ וּמְשַׁדְּרֵיתִיהּ 2 שְׁדֵי בִימָא 3 וּמִבְחָר גְּבוּרֵיהּ 4 אֲשַׁבְּעוּ
 5 בִימָא דְסוּקַי תְּחוּמֵי־אֵי חֲפֵי 5 עַל־יְהוֹן נַחְתֵּי 6 לֵעֲמֻקָּי־אֵ
 6 כְּאֲבָנָא יְמִינְךָ י' אֲדִירָא 8 בְּחֵילָא יְמִינְךָ י' תְּבָרַח
 7 סְנָאָה י' 9 וּבְסִגֵי תַקְפֵךְ 10 תְּבָרַחֲלוֹן לְדַקְמֵי עַל עֲמֵךְ 11 שְׁלַחַת
 8 לְגִזְךָ 12 שִׁיִּצִיִּנוֹן כְּנוֹרָא 13 לְקִשְׁא י' 14 וּבְמִימְרֵי 14 פּוֹמֵךְ 15 חֲלִימוֹ
 מֵי־אֵ קָמוּ כְשׁוּר 16 אֲדִירָא קִפּוֹ תְּחוּמֵי בְּלִיבָא דִימָא י'
 9 הִהֵרָה 17 אָמַר 18 סְנָאָה אֲרוּזָה אֲדַבִּיק אֶפְלִיג בְּזַחַת
 10 19 תְּסַבֵּעַ מִנְהוֹן נְפִשֵׁי אֲשֵׁלוֹק הָרַבִּי תְּשִׁיִּצִיִּנוֹן 20 דִּי־י אֲמַחַת
 בְּמִימְרֵךְ חֲפֵי עַל־יְהוֹן יְמָ אֲשַׁתְּקֵנוּ 21 כְּאֲבָרָא בְּמִיִּין
 11 תְּקִיפִין לִית' 22 בְּרֵי מִנְךָ 23 אֵת הוּא אֵלֵהָא י' 24 לִית
 אֵלֵהָ אֵת אֲדִיר בְּקִדְשָׁא 25 דְּחִיל תְּשַׁבְּחוּן עֲבִיד 26 פְּרִישָׁן י'
 12 27 אֲרִימַת 28 יְמִינְךָ בְּלִעְתָּלוֹן אֲרַעֵי 29 דְּבִרְוֵי בְּטְבוּחֵךְ
 13

1 K דַּאֲבָהָתִי, M V דַּאֲבָהָתִי. 2 M K V שְׁדֵי, bene. 3 V M וְשִׁפְרֵי
 pro ומבחר. 4 Leg. אֲשַׁבְּעוּ? K אֲשַׁבְּעוּ, V M אֲשַׁבְּעוּ. 5 Post
 מֵי־אֵ V in margine inserit על־יְהוֹן. 6 K בְּעִמְיָ, V בְּעִמְיָ. 7 Post
 אֲדִירָא K addit in margine, M in textu. 8 cum K V M. 9 V וּבְסִיגֵי־אֵ.
 10 M K V תְּבָרַח, S ut cod. 11 K שְׁלַחַת, V שְׁלַחַת, M שְׁלַחַת.
 12 V תְּשִׁיִּצִיִּנוֹן, M תְּשִׁיִּצִיִּנוֹן, S תְּשִׁיִּצִיִּנוֹן. 13 M V לְקִשְׁא. 14 K פּוֹמֵךְ.
 15 K חֲלִימוֹ, M V cum Dages. 16 V אֲדִירָא קִפּוֹ, M אֲדִירָא קִפּוֹ, deinde
 תְּחוּמֵי. 17 V hic אָמַר quum in Perfecto אָמַר rel. scribere
 solet! 18 M K V סְנָאָה. 19 V תְּשַׁבְּעוּ, M תְּשַׁבְּעוּ. 20 V יְדֵי in
 Pausa. M תְּשִׁיִּצִיִּנוֹן, deinde אֲמַחַת, S ut cod. 21 V כְּאֲבָרָא. 22 K
 דָּאָה. 23 M לִיִּית בְּרֵי, M לֵא אֵת בְּרֵי. V לֵא אֵת בְּרֵי. 24 K S אֵלֵהָ, V לִיִּית אֵלֵהָ, M לִיִּית אֵלֵהָ. Corrigere
 Quod insertum videtur postquam ante אֵלֵהָ excidit cf. Notam
 sequentem. 25 K S אֵלֵהָ, V לִיִּית אֵלֵהָ, M לִיִּית אֵלֵהָ. 26 K M פְּרִישָׁן, V ut cod. 27 M אֲרִימַת.
 אֲרִימַת. 28 M K V S יְמִינְךָ, deinde M בְּלִעְתָּלוֹן. 29 K דְּבִרְוֵי V דְּבִרְוֵי, MS דְּבִרְוֵי.

לַעֲמֵא דַנָּן דַּפְרָקְתָּא ¹ דְּבִרְהוּי בַתְּקַפְךָ ² לְדִירָא דַקְדֻשְׁךָ
 שְׁמַעוּ עַמְמֵיָא דְזֵעוּ ³ דְחִלָּא אַחְדָּתְמוֹן ⁴ לְדַהּוּי יַתְבִּין ¹⁴
 בַּפְלִשְׁתִּי בְכִין אַתְבְּהִילוּ רַבְרְבֵי ⁵ אֲדוּם תְּקִיפֵי ⁶ מוֹאֲב
 אַחְדִּילוֹן ⁷ רַתִּיתָא אַתְבְּלוּ כֹל דַּהּוּי יַתְבִּין בַּכְנַעֲן ⁸ תְּפֹל ¹⁵
 עַל־יְהוֹן אִימַתָּא דַּהּל־תָּא ⁹ בַּסְגֵי תְּקַפְךָ יִשְׁתַּקֹּן כְּאֲבִנָּא עֵד
 דְּיַעֲבֵר עִמְךָ ¹⁰ יַת ¹¹ אֲרַנּוֹנָא עֵד דְּיַעֲבֵר עֲמָא דַנָּן
 דַּפְרָקְתָּא יַת יַרְדֵּנָא ¹² תְּעִילָנוֹן ¹³ דַּחְשְׁרִילוֹן בְּטוֹרָא דַאֲחַסְנַתְךָ ¹⁷
 אַתְר לַבֵּית שְׁכִינַתְךָ אַתְקִינַתָּא ¹⁴ יַת ¹⁵ מְקַדְשָׁא ¹⁶ אַתְקַנְהוּ
 יַדְךָ ¹⁸ מַלְכוּתִיהָ לַעֲלֵמָא ¹⁷ וְלַעֲלָמֵי עַל־מֵיָא ¹⁸ אֲרֵי
 עֵלוּ ¹⁹ סוּסוֹת פְּרַעָה ¹⁸ בְּרַחֲכוּהוּי וּבַפְרָשׁוּהוּי בִימָא ²⁰ וְאַתִּיב
 יַת ¹⁹ עַל־יְהוֹן יַת מֵי יַמָּא וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הִלִּיכוּ ²¹ בִּיבְשָׁתָא בְּגו
 יַמָּא ²⁰ וְנִסִּיבַת מַרִּים נְבִיאָתָהּ אֶהְתִּיה דַּאֲהִין יַת ²² תּוֹפָא

לְבֵית־לְמִדּוֹר שְׁכִינַת קְדֻשָּׁה ² V. S ut cod. ¹ דְּבִי סוּבְרַהּי pro. ¹ MK V.
 הַחֲלָא et ו sine ³ V. הַחֲלָתָא אַחְדָּתְמוֹן ³ K. S ut cod. לְדִירָא דַקְדֻשָּׁה ² M.
 מוֹאֲב אַחְדָּתְמוֹן ⁶ M. אַחְדָּתְמוֹן רַת ⁶ et מוֹאֲבָאֵי ⁶ V. מוֹאֲבָאֵי ⁶ K. ut cod.
 אַתְבְּהִילוּ ⁷ K. בְּכִין ⁷ M V. לְדַהּוּי ⁴ K. דְּחִלָּא ⁴ M. אַחְדָּתְמוֹן ⁴ M.
 אַתְבְּלוּ ⁸ M K V. אַתְבְּהִילוּ ⁸ et m. p. אִיחְבְּרוּ ⁸ K. et m. p.
 דְּיַעֲבֵר ¹⁰ K. דְּיַעֲבֵר ¹⁰ et דְּיַעֲבֵר ¹⁰ V.
 דַּחְשְׁרִילוֹן ¹³ K V. וְחַשְׁרִילוֹן ¹³ K. ut M S. דַּחְשְׁרִילוֹן ¹³ M.
 אַתְר לַבֵּית שְׁכִינַתְךָ אַתְקִינַתָּא ¹⁴ K. אַתְר לַבֵּית שְׁכִינַתְךָ אַתְקִינַתָּא ¹⁴ V.
 אַתְקִינַתָּא ¹⁶ M. אַתְקִינַתָּא ¹⁶ K. בִּית־מְקַדְשָׁא ¹⁶ M.
 מַלְכוּתִיהָ ¹⁸ K V. קָאִים ¹⁸ ut M V in quibus קָאִים ¹⁸ K.
 בְּרַחֲכוּהוּי ¹⁹ K V M. בְּרַחֲכוּהוּי ¹⁹ K.
 וְאַתִּיב ²⁰ V M. וְאַתִּיב ²⁰ K.
 בִּיבְשָׁתָא ²¹ M.
 תּוֹפָא ²² K. תּוֹפָא ²² M.
 תּוֹפָא ²² et תּוֹפָא ²² M. תּוֹפָא ²² V. תּוֹפָא ²² sic et Num. 12, 111

21 בִּידָה וּנְפָקָא כֹּל נְשִׂיא בְתֹרְהָא בְּחַפְיָן ¹ וּבַחֲנֻגִין ² וּמַעֲנִיא
 לַחֲזוֹן מַרִּים שְׂבָחוּ וְאוֹדוּ ק' י' אֵי ³ אֲתֵּאִי עַל גִּיּוֹתֵנְרִיא
 22 וְגִיאוֹתָא דִּי לִיָּה ⁴ הוּא סוּסִיא ⁵ וְרַכְבֵּיהָ רַמָּא בִּרְמָא ⁶ וְאַשִּׁיל
 מֹשֶׁה יַח וְיִשְׂרָאֵל מִיָּמָא דְסוּק וּנְפָקוּ לַמַּדְבָּרָא דְהַגְרָא
 23 וְאֶזְלוּ ⁷ תְּלִיתָהּ יוֹמִין ⁸ בְּמַדְבָּרָא וְלֹא אֲשַׁכְּחוּ מַיָּא ⁹ וְאָתְרוּ
 לַמַּיָּה ¹⁰ וְלֹא יִכְיִלוּ לַמַּשְׁתֵּי מַיָּא מִמַּיָּה אֵי ¹¹ מְרִירָן
 24 אֲנוּן עַל כֵּן קָרָא שְׁמָהּ מַיָּה ¹² וְאַתְרַעְמוּ עִמָּא עַל מֹשֶׁה
 25 לַמַּיָּר ¹³ מָא נִשְׁתֵּי וְעֲלִי ק' י' וְאַלְפִיה י' אֲעָא וְרַמָּא
 לַמַּיָּא ¹⁴ וּבְסִימֹו מַיָּא תִּמְן גָּזֵר לִיָּה קִים חֲזִין וְחִמְן
 26 ¹⁵ נְסִיָּהּ וְאָמַר אִם קָבֵלָא תִקְבִּיל לַמַּיָּרָא דֵּי ¹⁶ אֶלְהֵךְ
 וְדַכְשֵׁר קְדַמּוּדֵי תַעֲבִיד ¹⁷ וְחִצִּית לַפְקוּדוּדֵי וְחִטֵּר פֶּל
 קְדַמּוּדֵי ¹⁸ כֹּל מְרַעִין דְשׁוּיָתֵי בְּמַצִּיִּים לֹא אֲשׁוּיָנוּן עֲלֵךְ
 27 אֵי אֲנָא י' ¹⁹ אֲסָךְ וְאָתְרוּ לַאֲיָלִים וְחִמְן ²⁰ חֲרֵי ²¹ עֶסֶר
 מִבּוֹעִין דְּמִיִּין ²² וְשִׁבְעִין וְקַלִּין וְשׁוּר חִמְן עַל מַיָּא:

1 V M sine Dages in Gimel וּבַחֲנֻגִין, K וּבַחֲנֻגִין. 2 K וּמַעֲנִיא
 V S לַחֲזוֹן, Siterum מַרִּים. 3 K V אֲתֵּאִי M אֲתֵּאִי; K גִּיּוֹתֵנְרִיא, V M גִּיּוֹתֵנְרִיא.
 4 K הוּא. 5 K וְרַכְבֵּיהָ V וְרַכְבֵּיהָ M וְרַכְבֵּיהָ. 6 V וְאַשִּׁיל.
 7 K V M תְּלִיתָהּ, S תְּלִיתָהּ! 8 M hic et antea מַדְבָּרָא scripsit. 9 M omisit
 totum versiculum. 10 K לֹא sine ו. 11 K מְרִירָן, V מְרִירָן, S מְרִירָן. 12 V
 וְאַתְרַעְמוּ M וְאַתְרַעְמוּ. 13 M V מַיָּה hebraizat. 14 M וְרַמָּא.
 15 K נְסִיָּהּ cum Segol ut גִּיּוֹתֵנְרִיא, quod in Reuchliniano usitatissi-
 mum. 16 K om אֶלְ. 17 K V וְחִצִּית M וְחִצִּית, S ut cod. 18 K
 וְשׁוּיָתֵי M V ut cod. sed M V וְשׁוּיָתֵי, deinde M וְשׁוּיָתֵי.
 19 V אֲסָךְ. 20 V תְּרַקָּא עֶסֶר et om. דְּמִיִּין. 21 M עֶסֶר. 22 K V S
 ut in Cant. Cant. Adnotatio. Textum Sabionetensem =
 S ad recensionem babylonicam pertinere notulis quibusdam pro-
 bandum censuimus.

Exodi Cap. XX—XXIV.

e codice Musei Brit. Or. 2363.

Accedunt lectiones codicum K V M.

- XX. וּמִלֵּיל י' ית כל פתגמ'יא הא'לין ל'מימרי א'נא י'¹
 א'להך² ד'אפיקתך מ'ארעא ד'מצר'ים³ מ'בית ע'בדו'תא.
 לא³ י'הוי ל'ך א'לה א'הך בר מ'ני* לא ת'עביד ל'ך³ (4)
 צ'ילם ו'כל⁶ ד'מו ד'בשמ'יא מ'לעי'לא⁷ ד'דב'ארעא⁸ מ'ל'רע
 ד'דב'מ'יא מ'ל'רע ל'ארעא* לא ת'סגוד ל'הון ו'לא⁹ ת'פ'ל'הינין (5)
 א'רי א'נא י' א'להך אל ק'נא מ'סעי ח'ובי א'בהך על ב'נין
 מ'ד'דין על¹⁰ ד'ר ת'ל'יתי ד'על ד'ר ר'ביעי¹¹ ל'סנאי כ'ד
 מ'של'מין ב'ניא ל'מחטי ב'תר¹³ א'בהת'הון* ד'עביד ט'יבו (6)
 ל'אלפי ד'דין¹⁴ ל'רחמי ול'נש'רי פ'קודיי לא ת'ימי¹⁵ ב'שמא (7)
 ד'יי א'להך ל'מג'נא א'רי לא¹⁶ י'זכי י' ית ד'יימי¹⁷ ב'שמיה
 ל'שקרא' ה'וי¹⁸ ד'ניר ית י'ומא ד'שבת'א ל'קד'שותיה* ש'תא⁵ (8)
 י'ומין¹⁹ ת'פ'לח ו'ת'עביד כל ע'בידתך* י'ומא ש'ביע'אה (10)

1 K ו' ית et sic saepe ר'י, M ד'אפיקתך. 2 K in marg. ב'ן.
 3 V י'הוי. 4 K א'לה et ב'ר, V א'להא male; M א'לה et ב'ר. 5 K
 צ'ילם bene, V צ'ילם M צ'ילם. Cf. Pag. 34, 15. 6 V M ד'מו male. 7 M V
 ד'דב'ארעא (hebr. אשר) possit poni. Sic et in sequentibus ר'י
 propter accentus. 8 M V מ'ל'רע propter Ittnáhtá. 9 K V M
 ת'פ'ל'הינין. 10 V M S ד'ר bis. 11 K V ל'סנאי, M om. 12 K V M S
 מ'של'מין. 13 K M א'בהת'הון. 14 K V ל'רחמי ול'נש'רי et sic saepe
 cum vocali brevi in Participio. M ל'רחמי ול'נש'רי. 15 K M י'ת
 ש'מא. 16 V י'זכי. 17 K י'ת ש', M ut cod. 18 K V ד'ניר,
 V ש'בתא. 19 K V M S ת'פ'לח. M deinde ע'בידתך.

1 שבתא ק' י' אלהך לא תעביד כל עבידא² עבידא³ את זבך
 (11) זבךך ואמתך ובעיך גזיך זבךך וזבךך *איי שיה
 זמין⁵ עבד י' ית שמיא דית ארשא⁶ ית ימא וית כל
 זבון⁷ דנח בזמא שביעאה על כן⁸ בריך י' ית זמא
 (12) 6 דשבתא וקדשיה. יקר ית אבך דית אמך בזיל¹⁰ דיוזכון
 (13) 7 זמך על ארשא די' אלהך יהיב לך. 11 לא תקטול¹² נפש.
 8 9 10 לא תגות. לא תגנב. לא תסויד בהבך¹³ סהותא
 (14) 11 דשקרא. לא 14 תחמיד בית הבך¹⁵ לא תחמיד אתת
 הבך ועבייה ואמתיה ותוריה ותמריה¹⁶ וכל זלחבך.
 (15) 12 וכל עמא¹⁷ חזן ית קלא דית בעוריא דית קל שופרא
 (16) 13 דית טורא¹⁸ דתנן וחזא עמא דזעו דקמו¹⁹ מרחיק. ואמרו
 20 משה מליל את עמנא ונקביל דלא²¹ ותמלל עמנא מן
 (17) 14 ק' י' זלמא נמות. ואמר²² משה לא²³ תדהלון איי

1 V שבתא, sed deinde cum M שבתא. 2 M עבידא male.
 3 Cod. א. Deinde K וזבך et זבך male. V M זבך. 4 M
 וזבך, sine vocali. 5 V עבד uti אבד in Perf. 6 K וית; in
 V sec. man. delevit ו. 7 M V וית. 8 Leg. בריך. 9 M iterum
 שבתא Sic V. 10 Cod. דיוזכון, דיוזכון, V M S דיוזכון. 11 Praecepta
 quintum ad octavum in K V efficiunt versum; in M S dispescuntur.
 12 M V S נפש propter Silluq. 13 K V M סהוד male. 14 K M S
 תחמיד bis. V ut cod. 15 V ולא. 16 M די et antea
 M V וחמ'. 17 K M חזן et K קלא, V M קלא ceterum
 saepissime קל exstat in K V M. 18 V M תנן om. ד. 19 M K
 מרחיק. 20 K vocem addit in marg. 21 K V ותמלל עמנא,
 interpretatio codicis dogmatica ratione nititur. M S ותמלל עמנא.
 22 K משה לעמא, nempe לעמא in margine, V M in textu. 23 K V
 ותדהלון deinde K M ותדהלון V ותדהלון, ceterum M ותדהלון.

בָּדִיל לַנֹּסֶאָה יִתְכּוֹן אֶת־גְּלִי לִכּוֹן יִקְרָא דָּי וּבְדִיל וְתָהּ
 דַּח־לָתִיהָ עַל אֲפִיכּוֹן בְּדִיל דֵּלָא ¹תְּחֻבּוֹן. וְקָם עֲמָא ^{(18) 15}
²מִרְחִיק וּמִשָּׁה קָרִיב ³לִצִּית אֲמִיטָתָא דְחָמֵן יִקְרָא דָּי.
 וְאִמְרֵי לַמִּשָּׁה ⁴כִּדְרָן תִּימְרֵי לַבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲתוֹן תְּזִיִּתוֹן אֲרִי ^{(19) 16}
 מִן שְׂמֵיָא ⁵מְלִילִית ⁶עֲמִכּוֹן* לֵא תַעֲבֹדוֹן קִדְמֵי דַּח־לָן ⁽²⁰⁾
⁷דְּכִסֶּס דְּחֻלָּן וְדָהָב לֵא תַעֲבֹדוֹן לִכּוֹן. ⁸מְדַבַּח אֲדַמָּתָא ^{(21) 17}
 תַעֲבִיד קִדְמֵי וְתָהּ ⁹דָּבַח עֲלוֹהֵי יָת ¹⁰עֲלוֹתְךָ דִּיח נִכְסֹת
 קוֹדֶשֶׁךָ מִן עֲנָךְ וּמִן ¹¹תוֹרְךָ בְּכָל ¹²אֲתָר דְּאֲשֵׁרֵי שְׂכִינְתֵּי
 לַחֲמֵן ¹³אֲשֵׁלַח בְּרַכְתֵּי לִךְ ¹⁴וְאֲבִרְכִינְךָ. וְאִם ¹⁵מְדַבַּח ^{(22) 18}
 אֲבַנִּין תַעֲבִיד קִדְמֵי ¹⁶לֵא תַבְנֵי יִתְחַוֵּן פְּסִילָן ¹⁷לֵא
 תִיָּם חֲרָבְךָ עֲלֵיהָ ¹⁸וְתַח־לִינְתָּ. וְלֵא תִסַּק בְּדוֹגִין עַל ^{(23) 19}
¹⁹מְדַבְּחֵי דֵּלָא ²⁰תַח־גְּלִי עֲרִיתְךָ עֲלוֹהֵי:

XXI. וְאֵלֶיךָ דִּינִיָּא דְחִסְדֵּךָ קִדְמֵי־חַוֵּן. אֲרִי תַזְבּוֹן ¹
²

1 V M תְּחֻבּוֹן. 2 M K V מִרְחִיק. 3 K V אֲמִיטָתָא לְצִד
 אֲמִיטָתָא in V correctum ex אֲמִיטָתָא in K punctator.
 4 K punctator in K אֲמִיטָתָא, in V אֲמִיטָתָא correctum ex אֲמִיטָתָא.
 5 Cod. מְלִילִית. 6 M עֲמִכּוֹן ut saepe. 7 M דְּכִסֶּס et דְּהָב.
 8 K מְדַבַּח אֲדַמָּתָא, V מְדַבַּח אֲדַמָּתָא, M מְדַבַּח.
 9 V דָּבַח. 10 K עֲלוֹתְךָ. En monstrum, quo probatur,
 punctatorem a sana etymologia fuisse remotissimum. V עֲלוֹתְךָ,
 M עֲלוֹתְךָ. 11 K תוֹרְךָ. 12 Recte status indeterminatus positus
 est. hebr. est: in toto ambitu scil. templi, et locus
 hebraeus consilio mutatus, primaria lectio etiam hebraice fuisse
 debet in V habes בְּכָל־אֲתָרָא, in M אֲתָר sine & finali.
 13 K אֲשֵׁלַח, V M תַּמְנֵן אֲשֵׁלַח, V תַּמְנֵן. 14 V וְאֲבִרְכִינְךָ. 15 Leg. מְדַבַּח.
 16 K לֵא תַבְנֵי יִתְחַוֵּן, V יִתְחַוֵּן. 17 M K V מְדַבַּח, V מְדַבַּח.
 18 V M וְתַח־לִינְתָּ. 19 K M מְדַבְּחֵי. 20 K וְתַח־גְּלִי
 V תַּח־גְּלִי M תַּח־גְּלִי V תַּח־גְּלִי.

עבדא בר ישראל¹ שית שנין יפליה² ובשביעיהא יפוק
 אם בר חורין מלגן³ אם בלהודוהי ייעול בלהודוהי יפוק אם
 בעיל איתתא הוא יתפוק איתתיה עמיה⁴ אם רבניה
 יתין ליה איתתא ותליד ליה⁵ בנן או בנן איתתא
 ורבנה תהי⁶ לרבנה והוא יפוק בלהודוהי⁷ ואם⁸ מימר
 יימר עבדא⁹ רחמינא ית רבני ית אתתי דית בני לא
 אפוק¹⁰ בר חורין¹¹ ויקרביניה רבניה¹² לקדם דינייא
 ויקרביניה לות¹³ דשא או ולות מזוהא¹⁴ דירצע רבניה
 ית אודניה¹⁶ במרצעא ויהי ליה¹⁷ עבד פליח לעלאם
 ואיי יזבין גבר ית¹⁸ ברתיה לאמהו לא תפוק¹⁹ במפקנת
 עבדיא⁸ אם בישת בעיני רבנה²¹ ויקרמה ליה
 דיפרקינה לגבר²² אוהין לית ליה²³ רשו רבנה
 במש לטיה בהי⁹ ואם לבייה יקמינה²⁴ כהלכת בנת
 ישראל יעביד להי¹⁰ אם אוהרנתא יסב ליה זיונה

1 V שיה M שיה. 2 K ובשביעיהא, V ובשביעיהא. Ceterum V semper plene. M ut V at ביעה*. 3 K ברחורין. 4 K ונתפוק. 5 K בנים. 6 K V M ובנהא. 7 K לרבנהא V לרבנהא, M לרבנהא. 8 K V M מימר. 9 K רחמינא V רחמינא, M רחמינא. 10 M לבר. 11 V M ויקרב/ bis. 12 K V לקדם sic! cf. pag. 94 nt. 23, M לקדם. 13 V M דשא. 14 K לות מזוהא V לות מזוהא. 15 M וירצע. 16 K במרצעא. 17 K עבד, V M עבד et V לעלאם. 18 V M ברתיה. 19 M V במפקניה V M בישת, V בישת et רבנהא iterum. 20 K עבדין. 21 V דקיימה ליה M, מקיימה ליה. Interpretationes juridicae! 22 V לעם אוהרין M, אוהרין. 23 M om. רשו. 24 K et כהלכת Bנתייש. 25 V אוהרנתא M, אוהרנתא. Sic et V כחיל, M כחילפת.

11 כְּסוּתָהּ וְעֵנָתָה לֹא יִמְנָעֵי. וְאִם תִּלְחַח אֶלָּיִן לֹא יַעֲבִיד
 12 לָהּ וְחִיפּוֹק מִיָּגֶן² דִּלְאֵא כִסָּתֵי דִימַחֵי³ לְאֵשׁ דִּיקְסֵלְנִיָּה
 13 אֲתַקְטֵלָא יתְקַטִּילֵי וְדִלְאֵא⁵ כִּמֶּן לִיָּה וּמֶן ק' י' אֲחַמְסֵר
 14 לִידִיָּה וְאֵשׁוּי לֶךְ אֲתֵר⁷ דִּיעִרוֹק לְחִמֶּן וְאֵרִי⁹ יִזִּיד
 גָּבֵר עַל הַבְּרִיָּה לְמַקְטֵלִיָּה בְּנִזְלִי¹⁰ מֶן מְדַבְּחֵי
 15 חַדְבְּרִינִיָּה לְמַקְטֵלֵי וְדִימַחֵי¹² לְאֲבוּהֵי וְלֹאמִיָּה
 16 אֲתַקְטֵלָא¹⁴ יתְקַטִּילֵי¹⁵ וְדִיגְנוּב נֶפְשָׁא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 17 וְיִזְבְּנִיָּה¹⁷ וְחִשְׁתַּכַּח בִּידֵיָּה¹⁸ אֲתַקְטֵלָא יתְקַטִּילֵי וְדִי־לוֹט
 19 אֲבוּהֵי וְאֲמִיָּה אֲתַקְטֵלָא יתְקַטִּילֵי וְאֵרִי²⁰ יִנְצוֹן
 גְּבוּרִין דִּימַחֵי גָּבֵר יֵת הַבְּרִיָּה בְּאֲבִנָּא אוֹ בְּלוּרְמִיזָא דִּלְאֵא
 19 יָמוּת²² דִּיפּוּל לְבוּטְלֵי²³ אִם יָקוּם וְיִהְיֶיךָ²⁴ בְּבִרָא עַל
 בּוּרִיָּה וְדֵי²⁵ זָכָא מַחֵי לְהוּד²⁶ בּוּטְלִיָּה יִתִּין וְאֲגֵר

1 V ועֵנָתָה, M ועֵנָתָה. 2 M K V בקלא! 3 K אנש, V
 לאֵשׁ, M לאֵשׁ. 4 M אֲתַקְטֵלָא quod punctator superscripto
 & neque vero delete Jod in 'אתק' correxit. 5 V M כִּמֶּן, Munah
 in M solum. 6 K אֲחַמְסֵר, V אֲחַמְסֵר, M אֲחַמְסֵר. 7 V אֲתֵר
 דִּיעִרוֹק, M אֲתֵר דִּיעִרוֹק. 8 K דִּי יִשְׂרוֹק. 9 K יִזִּיד, V M
 יִזִּיד. 10 M קָדָם מִד' הַדְּבָר'. 11 V לְמַקְטֵלֵי pro לְמַקְטֵלֵי.
 12 K לְאֲבוּהֵי וְאֲמִיָּה, M לְאֲבוּהֵי וְאֲמִיָּה, V לְאֲבוּהֵי וְאֲמִיָּה.
 13 V M אֲתַקְטֵלָא quod non factum est lapsu calami, quia ita et in sequen-
 tibus legitur. M ut vs. 12 super Jod praebet & superpositum.
 14 K V יתְקַטִּילֵי et sic infra. 15 K V וְדִיגְנוּב, M וְדִיגְנוּב. 16 K
 וְיִזְבְּנִיָּה, V M וְיִזְבְּנִיָּה*. 17 K וְחִשְׁתַּכַּח, V M וְחִשְׁתַּכַּח. 18 V
 אֲתַקְטֵלָא et sic deinde, M iterum cum & super 'a' posito, ut
 antea et in sequentibus. 19 K אֲבוּהֵי וְאֲמִיָּה, V M אֲבוּהֵי וְאֲמִיָּה. 20 K
 יִנְצוֹן גְּבוּרִין, M יִנְצוֹן גְּבוּרִין. 21 K בְּכוּרִי. 22 K V M
 בְּבִרָא עַל בְּרִיָּה. 23 V אִם at punctator delevit. 24 K בְּבִרָא עַל בְּרִיָּה.
 M V בְּבִרָא עַל בְּרִיָּה. 25 K זָכָא מַחֵי, in marg. מַחֵי, V זָכָא מַחֵי.
 Sic! M זָכָא מַחֵי. 26 K בּוּטְלֵי, V בּוּטְלֵי.

20 אָסִיאַ שְׁלִים וְאָרִי יִמְחֶי גָבֵר יֵת עֲבֹדִיה אֹו יֵת
 21 אָמְתִּיה בְּשׁוֹלֶטֶן וַיְמֹות תַּחֲוֹת יָדֶיהָ אֲתֵרְנָא יֵתְרִן בָּרִם
 אִם יֹזְמָא אֹו תֵרִין יֹזְמִין וְתֵקִיִּים לֹא יֵתְרִן אָרִי כִסְפִיה
 הָוֵא וְאָרִי יִנְצֹון גְּבוּרִין דִּימְחֹון אֵיתְתָא מַעֲדִיא דִּיפִקֹון
 22 וְלֹדְהָא וְלֹא יֵהִי מוֹתָא אֲתַנְבְּאָה וְתַנְבִּי כִמָּא דִּישׁוּי
 23 עֲלוּהִי בְעֵלְהָ דֵאֵיתְתָא דִּיתִין מִמִּימֵר דִּיִּנְיָא וְאִם מוֹתָא
 יֵהִי וְתֵרִין נְפִשָּׂא 11 הֲלֵךְ נְפִשָּׂא עֵינָא הֲלֵךְ עֵינָא שֵׁנָא
 24 הֲלֵךְ שֵׁנָא יָדָא הֲלֵךְ יָדָא וְגֵלָא הֲלֵךְ וְגֵלָהּ 12 כֹּרְאָה
 הֲלֵךְ כֹּרְאָה פִדְעָא הֲלֵךְ פִדְעָא מְשִׁקּוּפִי הֲלֵךְ מְשִׁקּוּפִי
 25 וְאָרִי יִמְחֶי גָבֵר [יֵת עֵינָא דְעֲבֹדִיה אֹו] יֵת עֵינָא דֵאֲמִתִּיה
 26 וַיִּהְבְּלִינָה לֵבֵר הוֹרִין וּפְשִׁינִיה הֲלֵךְ עֵינִיה וְאִם שֵׁנָא
 דְעֲבֹדִיה אֹו שֵׁנָא דֵאֲמִתִּיה 14 יִפִּיל לֵבֵר הוֹרִין וּפְשִׁינִיה
 27 הֲלֵךְ שֵׁנִיה וְאָרִי יִגַּח תוֹרָא יֵת 16 גְבֵרָא אֹו יֵת אֵיתְתָא
 וַיְמֹות 17 אֲתַרְגְּמָא יֵתְרִים תוֹרָא וְלֹא 18 יֵתְאֲבִיל יֵת בְּסִיִּיה
 28 לְמִרְיָה דְתוֹרָא יֵהִי זָכָא וְאִם תוֹר 20 נִגַּח הוּ 21 מֵאֲתַמְלִי

1 K M אָסִיאַ, V אָסִיאַ. 2 M גָבֵר uti vs. 18 גָבֵר et infra. 3 V
 אֲתֵרְנָא at M hoc loco אֲתֵרְנָא יֵתְרִן in marg. 4 K יֵתְרִן in marg. 5 K רִצְוִן גֹּבִי, V M רִצְוִן et רִצְוִן et sic saepe u pro o in hac forma.
 6 K מְשִׁקּוּפִי, V ut cod. ceterum אֵיתְתָא cum duobus Dag., M מְשִׁקּוּפִי.
 7 V בְּנִיָּה, M בְּנִיָּה. 8 V רִצְוִן, M רִצְוִן. 9 V דִּישׁוּי. 10 K V M
 11 K הֲלֵךְ semper, V M הֲלֵךְ semper. 12 K V M בִּישׁוּי bis.
 13 K וַיִּהְבְּלִינָה, V M femin. Cod. Or. 2363 om. voces cancellatas.
 14 K יִפִּיל, V M יִפִּיל. 15 K יִגַּח. 16 K M גְבֵרָא, V תוֹר et
 גָבֵר in statu abs. 17 V M אֲתַרְגְּמָא. 18 V יֵתְאֲבִיל, M
 יֵתְאֲבִיל. 19 K זָכָא, punct. זָכָא; V זָכָא pessime, M זָכָא.
 20 K מֵאֲתַמְלִי male, V נִגַּח, M נִגַּח. 21 K V M מֵאֲתַמְלִי et מֵאֲתַמְלִי male,
 nam מֵאֲתַמְלִי ex קָרְמִי contractum. Ceterum M plene מֵאֲתַמְלִי.

וּמִדַּקְמוֹהֵי ¹ וְאִתְּסֵהוּ בְּמִרְיָה וְלֹא נְטִרְיָה וְיִקְטֹל גְּבֵר אִו
²⁹ אִיִּתָּא תּוֹרָא יִתְרַגִּים וְאֵק כְּמִרְיָה יִתְקַטִּיל. ³ אִם מִמּוֹן יִשְׁוֹן
³⁰ עַל־וְהֵי וְיִתִּין עֹרֶקֶן נְפִשִׁיה כֹּלל ⁴ דִּישְׁוֹן עַל־וְהֵי אִו
⁵ לְבַר יִשְׂרָאֵל ⁶ יִגַּח תּוֹרָא אִו לַבַּת יִשְׂרָאֵל ⁷ יִגַּח כְּדִינָא
³¹ הֵדִין יִתְעַבִּיד לִיָּה אִם ⁸ לְעַבְדָּא ⁹ יִגַּח תּוֹרָא אִו לְאַמְתָּא
³² ¹⁰ כְּסָפָא תְּלָתִין סְלַעִין יִתִּין לְרַבּוּנִיה דְּתּוֹרָא יִתְרַגִּים וְאִוִּי
³³ ¹¹ יִפְתָּח גְּבֵר גּוֹב אִו אִוִּי ¹² יִכְרִי גְּבֵר גּוֹב וְלֹא ¹³ יִכְסִינִיה
³⁴ ¹⁴ דִּיִּפּוֹל תִּמָּן תּוֹרָא אִו חֲמִרָא מִרְיָה ¹⁵ דְּגוֹבָא יִשְׁלִים
³⁵ כְּסָפָא ¹⁶ יִתִּיב לְמִוְהֵי לְמִיִּתָּא יְהִי דִילִיָּה וְאִוִּי ¹⁷ יִגַּח
¹⁸ תּוֹר דְּגְבֵר יִת תּוֹרָא דְּחִבְרִיה וּיְמֹת וּיִזְבְּנוֹן יִת תּוֹרָא
¹⁹ חֵיא ¹⁹ וּיִפְלָגוֹן יִת כְּסָפִיה וְאֵק יִת דְּמֵי מִיִּתָּא ²⁰ יִפְלָגוֹן
²¹ אִו אִתִּידַע אִוִּי תּוֹר ²² נְגַח הוּא מֵאֲתַמְלֵי וּמִדַּקְמוֹהֵי
²³ וְלֹא נְטִרְיָה מִרְיָה שְׁלָמָא יִשְׁלִים תּוֹרָא ²³ הִלָּק תּוֹרָא
²⁴ לְמִיִּתָּא יְהִי דִילִיָּה וְאִוִּי ²⁴ יִגְנוֹב גְּבֵר תּוֹר אִו ²⁵ אִימֵר
³⁶

1 K וְיִתְקַטִּיר, V וְאִיִּתְקַטִּיר, M וְיִתְקַטִּיר. 2 K V M
 אִיִּתָּא punct. male. 3 V M אִם, al. ואם. 4 Cod. דִּישְׁוֹן. 5 V בַּר
 et sine בַּת. 6 K יִגַּח bis et sic deinde. 7 V M יִגַּח propter
 Ittn. 8 V עַבְדָּא et אֲמָתָא sine ל. 9 V M יִגַּח. 10 K V
 כְּסָפָא. 11 K יִפְתָּח. 12 M יִכְרִי. 13 K V יִכְסִינִיה, punct.
 K ut M. 14 K וְיִפְלָגוֹן לְחַמֵּי, V וְיִפְלָגוֹן לְחַמֵּי, M וְיִפְלָגוֹן לְחַמֵּי. 15 K
 דְּגוֹבָא punct., V דְּגוֹבָא, M דְּגוֹבָא. 16 K יִתִּיב, V יִתִּיב. 17 K
 דְּגוֹבָא תּוֹרָא, M V דְּגוֹבָא תּוֹרָא. 18 V חֵיא. 19 M וּיִפְלָגוֹן. 20 K
 V אִתִּידַע, K hic et antea, V M hic et antea. 21 K
 אִתִּידַע. 22 K V נְגַח, אֲתַמְלֵי, ut supra. Ceterum V
 וְיִמְדַקְמוֹ, M אֲתַמְלֵי, et וְיִמְדַקְמוֹ. 23 K הִלָּק, M V הִלָּק. 24 K V
 וְאִוִּי יִגְנוֹב, M יִגְנוֹב. 25 K M אִימֵר et sic infra, V אִימֵר sic
 infra.

דִּיפְסִינִיה אֹו ¹ יִזְבְּנִינִיה חֲמִשָּׁה תוֹרִין יְשָׁלִים הֵלֶךְ תּוֹרָא
 דְּאַרְבַּע עֲנָא הֵלֶךְ אִימְרָא.
 XXII. אִם בְּמַחְתָּרְתָּא יִשְׁתַּלַּח גְּנָבָא דִּי יִחְמְחֵי וַיְמוֹת ¹
 לֵית לִיה דָּם ² אִם עֵינָא ³ דֵּהֲהָדִיא נְפִילַת עֲלוּהִי דְמָא ²
 לִיה שְׁלָמָא יְשָׁלִים ⁵ אִם לֵית לִיה דִּיזְדָּבֵן בְּגִלּוּבְתִיחֵי.
 אִם אִשְׁתַּלַּחָא ⁶ תִּשְׁתַּלַּח בִּידִיה ⁷ גְּלוּבְתָּא מִתּוֹר עַד ⁸ חֲמֵר
 עַד אִימֵר ⁹ אִינוֹן הִיִּין עַל הָד תִּיִין יְשָׁלִים אִי ¹⁰ דִּיזְכּוּל
 גְּבַר הֶקְל אֹו ¹¹ כָּרָם וַיִּשְׁלַח יָת בְּעוּדִיה ¹² דִּיזְכּוּל בְּחֶקֶל
 אֲהָרִין שְׁפָר הֶקְלִיה וְשְׁפָר כְּרַמִּיה יְשָׁלִים אִי ¹³ יִתְפַּק
 נֹור ¹⁴ דִּישַׁכַּח ¹⁵ לְוַבִּין דִּיזְכּוּל ¹⁶ גְּדִישִׁין אֹו ¹⁷ קָמָא אֹו הֶקְל
 שְׁלָמָא יְשָׁלִים דְּאֲדִלִיק יָת ¹⁸ דְּלִיקָתָּא אִי יִתִּין גְּבַר
 לְחַבְיִיה כֶּסֶף אֹו מְנִין לְמִיטָר דִּיחַתְנַבּוֹן מִבֵּית ¹⁹ גְּבַרָא
 אִם יִשְׁתַּלַּח גְּנָבָא יְשָׁלִים עַל ²⁰ הָד תִּיִין ²¹ אִם לֹא
 יִשְׁתַּלַּח גְּנָבָא ²² דִּיחַתְקָרַב מְרִיה דְּבֵיתָא ²³ לְקָרָם דִּינִיָּא אִם

1 K זָבַן Perf., V זָבַן, quod alius correxit in זָבַן, M ut cod.
 2 KM דָּם, V דָּמָא. 3 K VM אִם. Al ואם. 4 M סְהַדִּיא ut et V saepius.
 5 K ואם, V M אִם. 6 V תִּשְׁתַּלַּח cum Dag. in Kaph. male.
 7 K גְּנִיבְתָּא. 8 K V חֲמֵר. 9 K VM כְּד אִינוֹן, S ut cod.!!! 10 K
 הֶקְל אֹו קָרָם, Zaqef, M קָרָם. 11 K V קָרָם, M קָרָם. 12 K V וַיִּזְכּוּל et sic porro, at V plene וַיִּזְכּוּל, M וַיִּזְכּוּל. 13 V יִתְפַּק
 et וַיִּתְפַּק. 14 M וַיִּתְפַּק male. 15 K כְּמִין punct., M כְּמִין.
 16 K M גְּדִישִׁין, V גְּדִישִׁין, at alia lectio circulo indi-
 cata non apposita est. Voluitne וַיִּזְכּוּל? 17 V קָמָא אֹו תְּקָלָא male,
 M קָמָא אֹו תְּקָלָא. 18 M דְּלִיקָתָּא. 19 V M גְּבַרָא, K גְּבַר. 20 K VM
 הָד hic et alibi. Hoc loco V cum Mercha, M vero ante Maqqef.
 21 V punctator וַיִּתְפַּק inseruit ואם. Ceterum וַיִּתְפַּק cum Dag. וַיִּתְפַּק saepe
 sed male. 22 K V וַיִּתְקָרַב, M וַיִּתְקָרַב. 23 V לְקָרָם, M לְקָרָם.

8 לֹא אֹשֵׁיט יָדֶיהָ בַּמָּא ¹ דְּמִסָּר לִיהָ הַבְּרִיָּהּ עַל כָּל
 פִּתְגָם דְּחֹב עַל תּוֹר עַל ² הַמֵּר עַל אִמְר ³ עַל כָּסוּ ⁴ עַל כָּל
⁵ אֲבִידָתָא דְיוֹמֵר ⁶ אָרִי הוּ דִּין ⁷ לְקָדָם ⁸ דְּיִנְיָא יִיעוּל ⁹ דִּין
 תְּרוּיָהוֹן ¹⁰ דִּיהֲיִבוֹן דְּיִנְיָא יְשָׁלִים עַל הָד תְּדִין לַהַבְּרִיָּהּ
 אָרִי יִתִּין גָּבֵר לַהַבְּרִיָּהּ הַמֵּר אִו תּוֹר אִו אִמְר ¹¹ וְכָל
⁹ בְּעִדָּא לַמִּיטָר וַיְמוֹת אִו אִיתְבָּר אִו אֲשַׁתְּבִי ¹² לִית דְּהָזִי
 מוֹמְתָא דְיִי תְהִי בִין תְּרוּיָהוֹן אִם לֹא אֹשֵׁיט יָדֶיהָ בַּמָּא
¹⁰ ¹³ דְּמִסָּר לִיהָ הַבְּרִיָּהּ וַיִּקְבִּיל מְיִיהָ מְנִיהָ מוֹמְתָא וְלֹא
 יְשָׁלִים ¹⁴ וְאִם אֲתַגְלָבָא יִתְגַּנְיֵב מְעַמִּיהָ יְשָׁלִים לַמְּוֹהֵי
¹¹ אִם אִיתְבָּרָא ¹⁵ יִתְבָּר יִתִּי סְהַדִּין ¹⁶ דְּתַבִּיר לֹא יְשָׁלִים
¹² וְאָרִי ¹⁷ יִשְׁאֵל גָּבֵר מִן הַבְּרִיָּהּ דִּיתְבָּר אִו ¹⁸ יְמוֹת מְיִיהָ
¹³ לִית ¹⁹ עַמִּיהָ שְׁלָמָא יְשָׁלִים אִם מְיִיהָ עַמִּיהָ לֹא
¹⁴

1 M דְּיִמְסָר in unam vocem conjunctum; דְּיִמְסָר? 2 K V
 חָמֵר hic et alibi. Sic vice versa et אִמְר, at V hic אִמְר uti et
 deinde. 3 M וְעַל. 4 M וְעַל, sed manus punctatoris delevit ו.
 5 K אֲבִידָתָא, M אֲבִידָתָא, V אֲבִידָתָא male propter statum determinatum.
 6 K om. אָרִי. 7 K עַד pro לקָדָם, V in textu לְקָדָם, in margine
 עַד, quod deinde radendo laesum. M לְקָדָם. 8 Cod. semp. duo י. 9 M
 דִּין, V דִּין at punctum alterum erasum est ita ut דִּין sit reliquum.
 10 K hic et alibi aliquoties דִּי. 11 V וְכָל־בִּי quae forma in K
 haud raro occurrit. 12 K מְיִיהָ לִית, at sine vocalibus et cum
 punctis super הָ et מְ. Vox delenda, quae et in V deest. 13 V M
 דְּיִמְסָר cf. Not. 1. 14 K אִם, V וְהַגְּבָא, M וְהַגְּבָא, quod
 punctator correxit in אֲחָג. 15 V דְּתַבִּיר יִתִּי, V M
 iterum דְּתַבִּיר יִתִּי. Alii ut Adler (Wilna 5634) Nb. 1. Cf.
 Raschi et Ibn Esra ad loc. 16 V דְּתַבִּירָא male, M דְּתַבִּירָא con-
 junctum in unam vocem. 17 K וְשָׁאֵל, V וְשָׁאֵל. 18 V M יְמוֹת
 male. 19 M עַמִּיהָ.

15 ¹ יִשְׁלִים אִם ² אֲגִידָא הוּא ³ עַל בְּאֲגִייהּ . וְאִי ⁴ יִשְׁדִּיל
 גַּבְר ⁵ בְּחֹלְתָא דְלֵא ⁶ מֵאֲרֵסָא ⁷ דִּישְׁכּוּב עִמָּה קָיִמָא יְקִימִינָה
 16 לִיהּ ⁸ לְאִתּוּי . אִם מַצְבָּא לֵא יַצְבִּי אַבְרָהָא ⁹ לְמִתְנָה
 17 לִיהּ כְּסָפָא וְחֻקּוֹל ¹⁰ כְּמוֹהֵי בְחֹלְתָא הָרְשָׁא לֵא ¹¹ תְּהִי .
 18 כֹּל ¹² דִּישְׁכּוּב עִם בְּעִירָא אֲתַקְטֵלָא יִתְקַטִּיל . ¹³ וְיִדְבַח
 19 לְטַעוֹת עִמְמֵיָא יִתְקַטִּיל ¹⁴ אֵלֶיהֶן לְשִׂמָּא דִּי בְלַחְוֹזוּהִי .
 20 ¹⁵ וְלִגְזִירָא לֵא תוֹנִין דְלֵא תַעֲיִקוֹן אִי ¹⁶ דִּיִּידִין הוּיִתּוֹן
 21 בְּאַרְעָא ¹⁷ דְּמִצְרַיִם . כֹּל אֲרַמְלָא ¹⁸ וְיִתָּם לֵא תַעֲנוּן .
 22 אִם עֲנָה ¹⁹ תַעֲנֵי יִתִּיהּ אִי אִם ²⁰ מִקְבֵּל יְקַבֵּל קִדְמֵי קְבֵלָא
 23 אֲקָבִיל ²¹ קְבִילִיתִיהּ . ²² דִּיִּחֻקָּהּ רֹגְזִי וְאֲקַטִּיל יִתְכּוֹן בְּחֶרְבָא
 24 ²³ דִּיִּהוּדִין נְשִׁיכּוֹן אֲרַמְלָן וְבְנִיכּוֹן יִתְמִין . אִם כְּסָפָא ²⁴ תּוֹזֵף
 בְּעַמִּי לְעִנְיָא דְעִימָךְ לֵא ²⁵ תְּהִי לִיהּ ²⁶ כְּרִשְׁיָא לֵא

1 K שלם. 2 V M אגידא. 3 K V M על באגיהה leg. על באגיהה
 4 M רשעהל 5 K בחולתא et דל לא 6 V M מארסה
 7 K V M ורשעוב 8 K לאיתו, punctator לאתו M לאיתו V
 9 K M למתנה V למתנה 10 K V M כמוהי בחולתא Ceterum M רשעל 11 K
 בחולתא at V M plene רשעה et V בחולתא 12 K V M רשעוב 13 K
 תהי punct. תהי V תהי M תהי 14 K V M אלהן
 15 K V M תונין לא תעיקון at M ולגיר. 16 V תהי et תהי
 17 K V M ויתם ויתם V ויתם 18 K ויתם V ויתם
 19 V תענה hebr. 20 K קבילתיה 21 K קבילתיה M קבילתיה V קבילתיה
 22 K ויתקוה et ויתקוה V M ויתקוה at M defective. 23 K V ויתקוה
 24 K תזוף V M תזוף deinde V M לעמי 25 K כרשעא
 26 K כרשעא vel כרשעא V M לא כרשעא

25 תִּשְׁוֹן עֲלוֹהֵי ¹ חֵיבוּלֵיָא אִם ² מִשְׁכּוֹנָא תִּסָּב כְּסוּתָא
 26 דְּחִבְרָךְ עַד ³ מִיעַל שְׁמַשָּׁא ⁴ תְּחִיבִינִיה לִיה אֲרֵי ⁵ הוּא
 כְּסוּתִיה בִּלְחוּדָה ⁶ הוּא תוֹתְבִיה לִמְשִׁיחָה בְּמָא יִשְׁלֹב
 וְיִהִי אֲרֵי ⁷ יִקְבֵּל קִדְמֵי וְאִקְבִּיל קְבִילִתִּיה אֲרֵי אֲנָנָא
 27 ⁸ אֲנָא דִּינָא לֹא ⁹ תְּקִיל דְּרָבָא בְּעַמְךָ לֹא תִלּוּשִׁי
 28 בְּלוֹרֶךְ דְּזַמְעָךְ לֹא תֵאָחֵר בּוֹכְרָא דְּבִנְךָ ¹⁰ תְּפָרִישׁ קִדְמֵי
 29 כִּין תְּעָבִיד לִתְוֹרֶךְ לִעֲנֶךְ ¹¹ שְׁבַעַת יוֹמִין יִהִי עִם אִימִיה
 30 בְּזוּמָא תְּמִינָאָה ¹² תְּפָרְשִׁינִיה קִדְמֵי ¹³ וְאֲנָשִׁין קְדִישִׁין
 תְּהוֹן קִדְמֵי וּבְשַׁר תְּלִישׁ מִן ¹⁴ הִיּוּא הִיא לֹא תִיכְלוּן
 לְכַלְבָּא תְּרִמּוֹן יִתִּיה

XXIII. לֹא תִקְבִיל שִׁימַע ¹⁵ דְּשִׁקָר לֹא תִשְׁוִי יָדְךָ עִם

1 הִיבָא לְמַהוּי ¹⁶ לִיה סְהוּד ¹⁷ שִׁקָרִי לֹא תִהִי בְּתָר
 2 סְנִיֵּאֵי לֵאבְאָשָׁא דְּלֹא תַחֲמַנַע מִלֵּאֲלֵפָא מָא ¹⁸ דְּבַעֲיֶנְךָ
 3 עַל דִּינָא ¹⁹ בְּתָר סְנִיֵּאֵי ²⁰ שְׁלִים דִּינָא דְּעַל מִסְכִּינָא לֹא

1 K חֵיבּוּלֵיָא, V M חֵיבּוּלֵיָא. 2 K V M מִשְׁכּוֹנָא. In M exstat
 תִּסָּב מִן פְּסוּתָא, et quidem in fine lineolae et sine vocali. 3 K V
 דְּעַל, M ut cod. 4 V תְּחִיבִינִיה. 5 K הוּא. 6 K תוֹתְבִיה
 et om. בְּמָא, quod in margine suppletur; V M תוֹתְבִיה et
 hebr., M בְּמָא. 7 V יִקְבִּיל, K יִקְבֵּל, M יִקְבֵּל, deinde K קְבִילִתִּיה,
 V M קְבִילִתִּיה. 8 K V M אֲנָא Pausa. — Ad versum sequentem
 in K Masora additur וְכִּי רֵאשׁ פְּסוּקִי. 9 K M
 תְּקִיל male. V תְּקִיל. 10 Vox תְּפָרִישׁ in V completa est in margine
 in תְּפָרִישׁ. 11 K M שְׁבַעַת, deinde K וּבִזְוָמָא, V שְׁבַעַת. 12 K
 וּבְשַׁר תְּלִישׁ, V וּבְשַׁרָא, deinde K וְאֲנָשִׁין, M וְאֲנָשִׁין, V
 תְּהוֹן. 13 K V וְאֲנָשִׁין, M וְאֲנָשִׁין, deinde K וּבְשַׁרָא, V
 14 V הוּא הִיּוּא pro הוּא הִיּוּא בְּרָא. 15 K V M שִׁקָר propter Ittnāhtā.
 16 K om. לִיה, M לִיה sine vocali. 17 K V M שִׁקָר in Pausa. 18 V
 מִן. 19 K V בְּתָר saepe, M בְּתָר. 20 V אֲשַׁלֵּם, M אֲשַׁלֵּם.

4 תִּרְחִים בְּדִינֶיהָ אֲרֵי ¹ תִּפְגַּע תּוֹרָא דִּסְנָאךְ אִו הַמְרִיחַ
 5 ² דִּטְעֵי אֲתִבָּא תְּחִיבִינִיה לִיָּה אֲרֵי תַחֲזִי ³ הַמְרָא דִּסְנָאךְ
 רַבִּיעַ תַּחֲוֹת טוֹעֵנִיה ⁴ דִּתְחַמְמַע מִלְּמִשְׁקַל לִיָּה ⁵ מִשְׁבֵּק
 6 תִּשְׁבּוּק ⁶ מָא דְּבַלְיָבְךְ עֲלוּזִי וְתִפְדִּיק עִמִּיהָ לֹא תִצְלִי
 7 זִין מִסְכִּינְךְ בְּדִינִיהָ ⁷ מִפְתַּגְמָא דִּשְׁקָרָא הוּי ⁸ רִחִיק
 רִזְזִי דִּדְנַפֵּק ⁹ יֵדְךְ מִן דִּינָא לֹא ¹⁰ תִקְטוּל אֲרֵי לֹא ¹¹ אֲזִכִּי
 8 חִיבָא ¹² וְשׁוּחָדָא לֹא תִקְבִיל אֲרֵי שׁוּחָדָא מִעֲזָר עֵינֵי
 9 חִימִין וּמְקַלְקִיל ¹³ פְּתַגְמִין תִּדִּיצִין וּלְגִזְרָא לֹא ¹⁴ תִעֲיָקוּן
 וְאַחֲזִין יִדְעֲחֹן יֵת נַפְשָׁא דִּגִּזְרָא אֲרֵי דִיּוּדִין ¹⁵ הוּיִתוּן
 10 בְּאַרְעָ [א] ¹⁶ דְּמִצְ [רִים] ¹⁷ וְשִׁית שְׁנִין תּוֹדַע יֵת אֲרַעְךְ וְתַכְלוּשׁ
 יֵת ¹⁸ עַל־לִתָּהּ ¹⁹ וְשִׁבְעִיחָא תִשְׁמַטִּינָה וְתַרְטִינָה דִּיִּכְלוּן
 11 מִסְכִּינֵי עִמְךְ ²⁰ וְשִׁאֲרֵהוּן תִּיכּוּל הֵיֵת ²¹ בְּרָא כִּין תִּעְבִּיד
 12 לְכַרְמֶךְ לְזִיתֶךְ שִׁיחָה יוּמִין תִּעְבִּיד ²² עוֹבֵדְךְ וּבִזְוִמָא
 שְׁבִיעָא תַלּוּחַ בְּדִיל ²³ דִּינִוּחַ תּוֹרְךְ ²⁴ וְחַמְיָךְ דִּישְׁקוּט בְּרִ

1 K M hebr. תִּפְגַּע, V תִּפְגַּע. 2 M תִּחַבְּבִיה et תִּפְגַּע. 3 K
 תִּת חַמֵּי. 4 K V תִּתְחַמְמַע, ita V et vs. 2. מִלְּמִשְׁקַל in cod. mutatum
 in מִלְּמִשְׁרָר. 5 K M מִשְׁבֵּק, V מִשְׁבֵּק. 6 V M מִיִּדְבָּר et sic
 saepe Pathah ante Maqqef. Hebraizat. Cf. vs. 9 לְאַחֲזִיק V. 7 M
 וְדִיּוּדִין et V תִּחֲזִי רִחִיק, V וְדִיּוּדִין, K רִחִיק cf. supra; K וְדִיּוּדִין et V
 וְדִיּוּדִין et V וְדִיּוּדִין. 9 K וְדִיּוּדִין ut cod., M וְדִיּוּדִין. 10 K
 תִּקְטוּל, sic M plene. 11 V אֲזִכִּי. 12 V M וְשׁוּחָדָא ut deinde.
 13 V פְּתַגְמִין. 14 K תִּעֲיָקוּן, V תִּעֲיָקוּן. M וְגִזְרָא et וְגִזְרָא.
 15 K הוּיִתוּן, punct. הוּיִתוּן. 16 K V M מִצְרִים. Pausa. 17 K V
 וְשִׁית, M וְשִׁית. 18 K עַל־לִתָּהּ, V M עַל־לִתָּהּ. 19 M וְשִׁבְעִיחָא.
 20 K וְשִׁאֲרֵהוּן, V וְשִׁאֲרֵהוּן, M וְשִׁאֲרֵהוּן. 21 K בְּרָא, V בְּרָא.
 22 M עוֹבֵדְךְ. 23 V וְחַמֵּי. 24 K V M וְחַמֵּי.

13 אַמֶּתֶךָ הַגִּזְרָאִי. ¹ וּבְכָל דְאִמְרֵיִךְ לִכּוֹן ² חִסְתָּמְרוֹן וְשׁוּם
³ טַעוֹת עִמָּמְיָא לֹא תִדְכָּרוֹן ⁴ לֹא יִשְׁחַמְעַ עַל ⁵ פּוּמְכוֹן.
 14 תֵּלֵת זְמַנִּין ⁶ תִּיחַוֵּג קִדְמֵי בְשַׁתָּא * יֵת הֲגָא דְפְטִירָא
 15 תִּישָׁר ⁷ שְׁבַעַה יוֹמִין תִּיכּוֹל ⁸ פְּטִירָא כְּמָא דְפְקִידָתְךָ ⁹ לְזַמֵּן
 יֵרְהָא ¹⁰ דְאֵבִיבָא אִרִּי בֵיהּ נִפְקָתָא ¹¹ מִמִּצְרִים וְלֹא
 16 יִתְחַזֵּן קִדְמֵי רִיקְנִין. וְהֲגָא ¹³ וְחֻצְדָּא בְּפוּרֵי ¹⁴ עוּבָדְךָ
 דְחֻזְעַ בְּהַקְלָא וְהֲגָא וְכַנְשָׂא ¹⁵ בְּמִפְקָה דְשַׁתָּא בְּמַכְנַשְׁךָ
 יֵת עוּבָדְךָ מִן הַקְלָא. ¹⁶ תֵּלֵת זְמַנִּין בְּשַׁתָּא ¹⁷ יִתְחַזֵּן כֹּל
 18 דְלוּרְךָ קָדָם רַבּוֹן עַלְמָא י. לֹא תִכּוּס עַל חַמִּיעַ דָּם
 פִּסְחֵי וְלֹא ¹⁸ יִבְיָחוּן ¹⁹ לְצַפְרָא בַר מִמְדַּבְּהָא תְּרַבִּי נַכְסֵת
 19 הֲגָא עַד צַפְרָא. רִישׁ בְּפוּרֵי אֲרַעַךְ ²⁰ תִּיְתִי לְבֵית ²¹ מְקַדְשָׁא
 20 דִּי אֲלֹהֶיךָ לֹא ²² תִיכְלִיֹן בְּסֹר בְּחֵלֵב. ²³ הֲאֵנָּה שְׁלֵחַ

1 V M וּבְכָל per Hōlem uti in textu mas. Primitivum וּבְכָל
 textus hebraei in V correctum est in Hōlem. 2 K חִסְתָּמְרוֹן, punc-
 tator חִסְתָּמְרוֹן, M חִסְתָּמְרוֹן. 3 V M טַעוֹת. 4 K וְלֹא, M וְלֹא,
 1 sine vocali. 5 K פּוּמְכוֹן. 6 K תִּיחַוֵּג, M תִּיחַוֵּג male, V תִּיחַוֵּג.
 7 K שְׁבַעַה, V שְׁבַעַה, M שְׁבַעַה. 8 K punct. correxit פְּטִירָא, V
 פְּטִירָן. 9 V M לְזַמֵּן. 10 K דְאֵבִיבָא, V M דְאֵבִיבָא. 11 K V M
 מִמִּצְרִים Ittnāhtā. 12 M יִתְחַזֵּן. 13 K V M וְחֻצְדָּא. 14 K V M
 עוּבָדְךָ semper. 15 K בְּמִפְקָה, V בְּמִפְקָה, M בְּמִפְקָה. 16 K V M
 יֵת uti et antea vs. 14. 17 K יִתְחַזֵּן et יִתְחַזֵּן. 18 M
 בְּרִישׁ בְּפוּרֵי, V בְּרִישׁ בְּפוּרֵי, K לְצַ'. 19 K V M om. בְּרִישׁ בְּפוּרֵי,
 M בְּרִישׁ בְּפוּרֵי. 20 K תִּיְתִי et sic etiam alibi, V M תִּיְתִי, alibi
 Qames. 21 K מְקַדְשָׁא cum Dag. p. V בֵּית מְקַדְשָׁא sine ל, M solum
 בֵּית מְקַדְשָׁא, at in margine additur מְקַדְשָׁא, neque vero corrigitur בֵּית
 quum solum בֵּית sit scriptum. 22 K M תִּיכְלִיֹן et K V בְּחֵלֵב
 in Pausa, M בְּחֵלֵב. 23 V dispescit הֲאֵנָּה.

1 מִלֵּאֲנֵי קֹדֶמֶךָ לַמִּטְרָךְ בְּאוֹרְהָא 2 וְלֹאֲעֲלוֹתְךָ לֹאֲחֵרָא
 21 דְּאֲחֻקֵּינִיתִי 3 אֶסְתַּמְר מִן קֹדְמוֹהֵי דְקָבִיל 4 לְמִימְרֵיהּ 5 לֹא
 תִסְרִיב לְקַבְלֵיהּ אֲרִי לֹא יִשְׁבּוּק לְחֻבֵּיכּוֹן אֲרִי בְשִׁמִּי
 22 מִימְרֵיהּ אֲרִי אִם קָבִילָא תִקָּבִיל 6 לְמִימְרֵיהּ וְתַעֲבִיד
 כֹּל דְּאֲמַלִּיל 8 וְאֶסְנִי יֵת סְנַאךְ 9 וְאֶעִיק לְדִמְעִיקִין לִךְ.
 23 אֲרִי 10 יִהְיֶה 11 מִלֵּאֲנֵי קֹדְמְךָ 12 דִּיעִילְנֶךָ לְאִמּוֹרָאֵי דְהִתְחֵאֵי
 24 וּפְרֻזָּאֵי 13 וְכִנְעֵנָאֵי הוּאֵי וִיבוֹסָאֵי 14 וְאֲשִׁיצִינוּן לֹא תִסְגּוּד
 15 לְטַעֲוֹתְהוֹן הֲלֹא 16 תִפְלִחוּן וְלֹא תַעֲבִיד כְּעוֹבְדֵיהוֹן
 25 אֲרִי פְגִרָא 17 תִפְגְּרִנוּן וְתִבְרֵא תִחְבֵּר 18 קְמַתְהוֹן וְתִפְלִחוּן
 ק' 19 אֲלֵהֲכוֹן דִּיבְרַךְ יֵת מִיכְלִיךְ דִּיֵּת 20 מִשְׁתַּךְ וְאֶעִדי
 26 בְּרֵעִין בִּישִׁין מִבֵּיתְךָ לֹא תִהִי 21 תִכְלָא וְעָקְרָא בְּאַרְעֶךָ
 27 יֵת מִנִּין יוֹמֶךָ אֲשִׁלִּים יֵת אִימֵתֵי אֲשִׁלֵּחַ קֹדְמְךָ
 22 וְאֲשִׁגִּישׁ יֵת כֹּל עֲמָא דְאֵת אֵתִי 23 לְאִגְהָא בְּהוֹן 24 [קֶרֶב]
 דְּאֲמַסֵּר יֵת כֹּל בְּעֵלֵי דְבִבְךָ קֹדְמְךָ 25 מִחֻזֵּי קֹדְלֵי

1 K V M מִלְאָכָא. 2 K V M וְלֹאֲעֲלוֹתְךָ. 3 K V אֶסְתַּמְר,
 M אֶסְתַּמְר. 4 V M בְּמִימְרֵיהּ לָא, hebraizat. 5 K וְלֹא. 6 K V M
 וְאֶסְנִי V, וְאֶסְנִי K, וְאֶעִיק V M, וְאֶעִיק K. 7 V דִּיעִילֵיךָ,
 M וְאֶעִיק. 8 K V וְאֶסְנִי. 9 K V וְאֶעִיק. 10 V ut alibi יִהְיֶה, sic et
 M ut videtur. 11 K V מִלְאָכָא, M מִלְאָכָא. 12 K V וְעִילְנֶךָ,
 M וְעִילְנֶךָ לְנִתְחֵאֵי. 13 K V וְכִנְעֵנָאֵי וְחֵאֵי. 14 K V וְאֲשִׁיצִינוּן,
 M וְאֲשִׁיצִינוּן. 15 V M hic et in praecedentibus semper טַעֲוֹת in plurali. 16 V
 תִפְלִחוּן. 17 V תִפְגְּרִנוּן, M תִפְגְּרִנוּן. 18 K M קְמַתְהוֹן et antea
 תִפְלִחוּן. 19 K V אֲלֵהֲכוֹן, K וְיִבְרַךְ. 20 K V M מִשְׁתַּךְ.
 21 K V תִכְלָא, M תִכְלָא. 22 K V וְעָקְרָא, V וְעָקְרָא pro וְאֶשׁ,
 M וְעָקְרָא. 23 K V כְּאִגְהָא. 24 V M om. קֶרֶב. Deinde M וְאֶתְּן
 pro וְאֲמַסֵּר. 25 K V מִחֻזֵּי, M vero cum Dag. in י.

28 וְאֶשְׁלַח ית² עֲרֵעִיהָא קְדָמְךָ וְחִתִּיךָ ית³ הוֹאִי ית³
 29 כְּנַעֲנָאִי וְיִת⁴ חִתָּאִי מִן קְדָמְךָ. לֹא⁴ אֲתִיכְלוּן מִן קְדָמְךָ
 30 בְּשֹׂתָא הָדָא וְלִמָּא תְּהִי אֲרֵעָא⁶ צְדִיא וְחִסְגִי עֲלֶיךָ הִיִּת
 31 בְּרָא. זְעִיר זְעִיר⁷ אֲתִיכְלוּן מִן קְדָמְךָ עַד דְּחִסְגִי וְתַחֲסִין
 32 ית⁸ אֲרֵעָא. וְאֶשְׁוִי ית⁹ תַּחֲוֹמְךָ מִיִּמָּא דְסוּתָא⁹ וְעַד יִמָּא
 33 דְּפִלְשֹׁתָאִי וּמִמְדַּבְרָא עַד¹⁰ פְּרַת אֲרִי אֲמַסֵּר¹¹ בְּדִדְכוּן ית¹²
 32 יתְּבִי אֲרֵעָא וְחִתִּיכְלוּן מִן קְדָמְךָ. לֹא תִגְזֹר לַיהוֹן
 33 לְטַעֲוֹתְהוֹן קָיִם. לֹא¹⁴ יִתְּבוּן בְּאֲרֵעְךָ וְלִמָּא יִחִיִּיבוּן
 יתְּךָ¹⁵ קְדָמְךָ אֲרִי תַפְלַח ית¹⁶ טַעֲוֹתְהוֹן אֲרִי¹⁷ יִהוֹן לֶךְ
 לַחֲקִלָּא.

XXIV. וְלִמְשֵׁה אָמַר סָק¹⁸ לֶכְךָ יִ אֵת דְּאֵהוֹן נָדַב
 1 וְאֵבִיהוּא¹⁹ דְּשִׁבְעִין מִסְבֵי יִשְׂרָאֵל דְּחִסְגָּלוֹן²⁰ מִרְחִיקִי.
 2 דִּיתְקָרַב מִשֵּׁה בְּלַחֲוֹזְהוּ²² לְקָדָם יִ דְּאֵנוֹן לֹא²³ יִתְקַרְבוּן
 3 דְּעִמָּא לֹא יִסְקוּן עִמִּיהָ. יִ אֵתָא מִשֵּׁה²⁵ וְאֶשְׁתַּעִי לְעִמָּא

1 K וְאֶשְׁלַח, V וְאֶשְׁלַח. 2 V עֲרֵעִיהָא. 3 M וִיחָא. 4 V
 חִינִיתָא. 5 K V M בְּשֹׂתָא. 6 K V M צְדִיא, K deinde בְּרָא, M חִינִיתָא
 בְּרָא. 7 K אֲתִיכְלוּן Sic! 8 K וְאֶשְׁוִי. 9 M עד, sed
 manus recentissima add. י. 10 V פְּרַת, in marg., M וְעַד
 פְּרַת, antea וּמִמְדַּבְרָא. 11 K M בְּדִדְכוּן, V בְּדִדְכוּן. 12 K V יתְּבִי sae-
 pissime. 13 K אֲרֵעָא, at in marg. corr. קְדָמְךָ. 14 K M יתְּבוּן. 15 M
 טַעֲוֹתְהוֹן. 16 K hic et antea cum vocalibus brevibus
 לְקָדָם יִ. 17 K יִהוֹן. 18 K לְקָדָם יִ, V לְקָדָם יִ מִרְחִיקִי
 לְקָדָם יִ. 19 K V M וְאֵבִי sic et vs. 9, V antea וְאֵבִי. 20 K V M
 מִרְחִיקִי. 21 K וְיִתְקָרַב, V וְיִתְקָרַב, M וְיִתְקָרַב. 22 K לְקָדָם,
 V וְיִתְקָרַב. 23 V יִתְקָרַב, M יִתְקָרַב. 24 V וְאֶשְׁתַּעִי,
 ut אָמַר al. 25 M וְאֶשְׁתַּעִי.

1 ית כל פתגמ'א די' ר'ת כל די'נ'א 2 ו'א'ת'יב 3 ל' ע'מ'א 3 ק'ל'א
 4 ח'ד ו'א'מ'ר 4 כל פתגמ'א 5 ד'מ'ל'יל 6 נ'ע'ב'ידי 7 ו'כ'ת'ב מ'ש'ה
 ית כל פתגמ'א די' ו'א'ק'וד'ים ב'צ'פ'ר'א 6 מ'ד'ב'ה'א
 7 ב'ש'פ'ו'ל'י ט'ו'ר'א ד'ח'ר'ת'א 8 ע'ס'י ק'מ'ן ל'ת'רי ע'ס'ר ש'ב'ט'י'א
 9 ד'י'ש'ר'א'ל 9 ו'ש'ל'ח ית 10 ב'כ'ו'די ב'נ'י י'ש'ר'א'ל ו'א'ס'יק'ו 11 ע'ל'ו'ן
 6 ו'נ'כ'י'ס'ו נ'כ'ס'ת ק'ד'ש'ין ק' 7 ת'ו'ד'י'ן 7 ו'נ'ס'יב מ'ש'ה פ'ל'ג'ו'ת ד'מ'א
 7 ר'ש'ו 12 ב'מ'ז'ר'ק'י'א ו'פ'ל'ג'ו'ת ד'מ'א ז'ר'ק ע'ל מ'ד'ב'ה'א 13 ו'נ'ס'יב
 ס'פ'ר'א ד'ק'י'מ'א ו'ק'ר'א ק'ד'ם ע'מ'א ו'א'מ'ר 14 כ'ל ד'מ'ל'יל 7 נ'ע'ב'יד
 8 ו'נ'ק'ב'יל 7 ו'נ'ס'יב מ'ש'ה ית ד'מ'א ו'ז'ר'ק ע'ל מ'ד'ב'ה'א ל'כ'פ'ר'א
 ע'ל ע'מ'א ו'א'מ'ר 15 ה'ד'י'ן ד'ם 16 ק'י'מ'א ו'ג'ז'ר 7 ע'מ'כ'ו'ן ע'ל כ'ל
 9 פ'ת'ג'מ'י'א ה'א'ל'י'ן 9 ו'ס'ל'י'ק מ'ש'ה ו'א'ה'י'ן נ'ד'ב ו'א'ב'י'ה'ו'א
 10 א'ש'ב'ע'י'ן מ'ס'ב'י י'ש'ר'א'ל 10 ו'ח'ז'ו ית 17 י'ק'ר א'ל'ה'א ד'י'ש'ר'א'ל
 ו'ח'ת'ו'ת ל'ר'ס'י י'ק'ר'י'ה כ'ע'ו'ב'ד 18 א'ב'ן ט'ב'א ו'כ'מ'ח'ז'י ש'מ'י'א
 11 ל'ב'ו'י'ר'ו 19 ו'ל'ר'ב'ר'ב'י ב'נ'י י'ש'ר'א'ל ל'א 20 ה'ו'ת נ'ז'ק'א ו'ח'ז'ו ית

1 V om. ית. 2 V ו'א'ת'יב, M ו'א'ת'יב. 3 V ק'ל ח'ד.
 Scribas ח'ד ק'ל.
 4 V M et Text. hebr. כ'ל. At vs. 7 hebr. כ'ל.
 5 K M ד'מ'ל'יל cum duobus accentibus. 6 K M מ'ד'ב' et sic deinde.
 7 V ע'ש'ר'י sine Dag. in פ; sic et M at defective. 8 V M ע'ש'ר'י
 ע'ש'ר' et V ע'ש'ר, M ל'ת'רי ע'ש'ר. 9 K ו'ש'ל'ח. 10 K ב'כ'ו'די,
 punct. ב'כ'ו'די recte, V ב'כ'ו'די ex ב'כ'ו'די, M ב'כ'ו'די omissio, quod punctator
 in margine addidit. 11 K ע'ל'ו'ן et K V M ו'נ'כ'י'ס'ו, V ע'ל'ו'ן M
 ע'ל'ו'ן. 12 M ב'מ'ז'ר'ק'י'א et מ'ד'ב'ה'א. 13 V hic et semper ו'נ'ס'יב.
 14 K מ'ל'יל, V ד'מ'ל'יל, M כ'ל ד'מ' cf. not. 4. 15 K M ה'א ה'י'ן, V ה'א sine
 ה'י'ן, deinde ד'מ'א י'ק'ר'י'א ד'י'ג'ו'ר, i. e.: En sanguis est testamentum,
 quod fecit. 16 M ק'מ'ן ד'י'ג'ו'ר. 17 K V M י'ק'ר et כ'ע'ו'ב'ד, at V י'ק'ר
 ex י'ק'ר correctum. 18 id est א'ב'ן, at K א'ב'ן, V א'ב'ן, M א'ב'ן. א'ב'ן est
 generis fem. ideo ט'ב'א. 19 V M ל'ב'ו'י'ר'ו. 20 K ה'ו'ת, V ה'ו'ת, M ה'ו'ת.

יִקְרָא דִּי וְהָיוּ אֵלֶיךָ בְּקִרְבֵּי הַהָרִים ² בְּקִרְבֵּי הַהָרִים דְּאִתְקַבְּלוּ כְּאֵלֶיךָ אֲנִי
³ וְשִׁתָּן. וְאָמַר יְיָ לְמֹשֶׁה סֵק ⁴ לְקִדְמֵי לְטוֹרָא ⁵ וְהָיוּ תָמִן ¹²
 וְאִתִּין לְךָ ית לַוְהֵי אֲבִנָא ⁶ וְאִוְרִיתָא וְתַפְקִידָתָא ⁷ דְּכַתְּבִית
 לְאִלּוּפִיהוּן. וְקָם מֹשֶׁה וַיְהוֹשֶׁעַ ⁸ מִשְׁמֵשְׁנִיהָ וְסִלִּיק ¹³
 מִשָּׁה לְטוֹרָא דְּאִתְגַּלִּי עַל־וְהֵי יִקְרָא דִּי. וְלֹסְבִיא אָמַר ¹⁴
 אֲוִיכּוּ לֵנָא הֵכָּא עַד ⁹ וְנִתְּוֹב לְוִתְכּוֹן וְהָא אֵהֶרֶן וְחֹר
 עַמְלֹן ¹⁰ מִן דְּאִית לִיהּ דִּינָא ¹¹ וְחִקְרָב לְקִדְמִיהוּן. וְסִלִּיק ¹⁵
 מִשָּׁה לְטוֹרָא וְהִפָּא עֲנָנָא ית טוֹרָא. וְשָׂא יִקְרָא דִּי עַל ¹⁶
 טוֹרָא דְּסִינֵי וְהִפָּהּ עֲנָנָא שִׁיתָהּ יוֹמִין וְקָרָא לְמֹשֶׁה בְּיוֹמָא
 שְׁבִיעָאָה מִגּוֹ עֲנָנָא. ¹² וְהָיוּ יִקְרָא דִּי ¹³ כְּאִישָׁא אֲכֹלָא ¹⁷
 בְּדִישׁ טוֹרָא לְעֵינֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. ¹⁴ וְעַל מֹשֶׁה בְּגוֹ עֲנָנָא ¹⁸
 וְסִלִּיק לְטוֹרָא וְהָוָה מִשָּׁה בְּטוֹרָא אַרְבַּעִין יָמִין וְאַרְבַּעִין
 לַיְלָוִת. ¹⁵

1 K et וְהָיוּ, V וְהָיוּ correctum ex וְהָיוּ. 2 K V בְּקִרְבֵּי הַהָרִים, בְּקִרְבֵּי הַהָרִים, M בְּקִרְבֵּי הַהָרִים, cui additur in margine בְּקִרְבֵּי הַהָרִים. 3 V וְשִׁתָּן, M וְשִׁתָּן ex וְשִׁתָּן. 4 V M לְקִדְמֵי, at M per ק. 5 V M וְהָיוּ תָמִן. 6 K V M וְאִוְרִיתָא, deinde M וְתַפְקִידָתָא, quod manus posterior corr. in וְתַפְקִידָתָא. 7 K דְּרִי כְּתָבִית, itaque דִּי propter accentum. 8 K מִשְׁמֵשְׁנִיהָ, V M מִשְׁמֵשְׁנִיהָ. 9 K דְּרִי נִתְּוֹב, V דְּנִתְּוֹב. 10 K V M מִן דְּאִית לִיהּ דִּינָא, at V sine Maqqef et cum Dag. 11 K V וְחִקְרָב, deinde V M וְחִקְרָב, M וְחִקְרָב. 12 M וְהָיוּ תָמִן. 13 K כְּאִישָׁא, V כְּאִישָׁא, M כְּאִישָׁא. 14 K V M וְעַל מֹשֶׁה בְּגוֹ עֲנָנָא. 15 K לַיְלָוִת.

Adnot. Exod 23, 15—24, 18 vocalismum mixtum praebent, quia in cod. Or. 2363 vocales paene evanuerunt. In censum vocati sunt codices Or. 2368 Saec. XIV—XV, Or. 2703 Saec. XV, Or. 2367 Saec. XVII—XVIII.

Habacuci caput III

e codice Reuchliniano anni 1105.

1 צְלוֹתָא דְצִלִי תְבַקֵּינַן בְּבֵיא בְּדֵ-אִתְגַּלִּי לִיהַ עַל אֲרְכָא
 דִּיהֶב לְרִשְׁעֵינָא הוּא 2 תְבַקֵּינַן בְּבֵיא דְצִר צוּרֵתָא וְקַם בְּתֵיבָה
 עֲנִי וְכֵן-אָמַר תִּי-וְקָרִיִם שְׁמִיָּה לִית-אֲנָא עָרִי מִן-צוּרֵתָא
 הָדָא עַד-דְּתִוּוֹן לִי עַל-אֲרְכָא דִּיהֶבֶת לְרִשְׁעֵינָא מְתִיבָא
 רִוְחָא דְקוֹדֶשָׁא וְכֵן-אָמַר לִיהַ לְחַבֵּק בְּבֵיא חֲבַקִּינַן בְּבֵיא
 עַל-עֵסֶק אֲרְכָא דִּיהֶבֶת לְרִשְׁעֵינָא דְאִם יִתְיַבֵּינַן לְאוּרִיחָא
 בְּלִבְבֵי שְׁלִים יִשְׁתַּבֵּינַן לְהוֹן וְיִהוֹן כְּלִי-חַוִּיחֵוֹן דְּחַבִּי
 2 קְדָמוֹתֵי בֵית-יִשְׂרָאֵל הָא כְּשִׁלּוֹתָא יִי שְׁמַעִית שְׁמַעֵ
 גְבוּרָתְךָ מָא דְעַבְדְּתָא מִבְּרָאשִׁית וְדִהִילִית יִי כְּמָא רְבִדְבִן
 עוֹבְדְךָ וְחֲסִינִין נִיֶּסֶךְ דְּאֵת יִהִיב אֲרְכָא לְרִשְׁעֵינָא דְאִם-
 יִתְיַבֵּינַן לְאוּרִיחָא וְלֹא-תִבֵּינַן וְאִיפֻן מְרַגְזִין קְדָמְךָ בְּגוֹ שְׁנֵינָא
 דִּיהֶבֶת לְהוֹן חַפֵּינָא בְּכִין אֵת עֲתִיד לְהוֹדְעָא גְבוּרָתְךָ בְּגוֹ
 שְׁנֵינָא דְאִמְרַת לְחַוִּיחֵוֹן עֲלֵמָא לְאִתְשַׁרְעָא מְרִשְׁעֵינָא דְעֵבְרֵינִי
 3 עַל-מִימְךָ וְצִדִיקֵינָא עֲבָדִי רַעִיחָךָ בְּרַחֲמֵינִי תִדְכָּרִי בְּמִיתָן

1 Vocales ex codice Reuchliniano anno 1105 scripto et a
 Lagardio (Prophetæ chald. 1872) edito accuratissime apposui.
 Accentus vero et Raphe neglexi, nisi ubi natura rei postulabat.
 2 In codice Hatef ita pingitur ut Schewa sit inter duo latera lit-
 teræ positum, Pathah vero infra litteram.

מִיגוֹ רִמְגוֹתָא דְאֲרִיחָתָא עַל רִשְׁעֵינָא חֲתָמָךָ עַל צִדִיקֵינָא
 תִּזְכָּר וְתִרְחַם עֲלֵיחֵוֹן.

Habacuci caput III

e codice Musei Brit. Or. 1470 Anni 1484.

Accedit varia lectio codicis Kissingensis anni 1195.

1 עֲלוֹתָא דְעָלִי הַבְּקוֹק נְבִיא כַד אֲתַעְלִי² לִיה עַל
 אַרְפָּא³ דִּיהָב לְרִשְׁעִיא⁴ דָּאם יְתוּבֹן לְאוּרִיתָא בְּלִבְב
 שְׁלִים⁵ יִשְׁתַּבֵּיךְ לְהוֹן⁶ וְיִהוֹן לָל חוּבִיהוֹן⁷ דְּהָבוּ קְדָמוּהִי הָא
 כְּשִׁלְוֹתָא⁸ יִ שְׁמַעִית⁸ שִׁימַע⁹ גְּבוּרַתְךָ חֲתִלִּית¹⁰ רַבְרַבִּין²
 עוֹבֹדְךָ דָּאֵת יְהוִיב אַרְפָּא לְרִשְׁעִיא¹⁰ דָּאם יְתוּבֹן¹¹ לְאוּרִיתְךָ
 וְלֹא חָבוּ¹² וְאִמְוֹן מְרַגְזִין קְדָמְךָ בְּנֹו שְׁנִיא דִּיהָבֵת לְהוֹן
 חִיא בְּכִין אֵת¹³ עֲתִיד לְהוֹדְעָא גְּבוּרַתְךָ בְּנֹו שְׁנִיא
 דְּאִמְרֹתָא לְהַלְתָּא¹⁴ עֲלִמָּא¹⁵ לְאִתְפְּרִיעָא מְרִשְׁעִיא¹⁶ דְּעַבְדִּי
 עַל¹⁷ מִימְרִךְ רְעִיבִי קִיא עֲבָדִי רְעוּתְךָ בְּנֹו רַגְזִךְ רַחֲמִין

1 K הַבְּקוֹק. 2 K om. לִיה. 3 K et דְּאוּרִיתָא.

4 K cum R haec ante דָּאם inserit: הוא הַבְּקוֹק נְבִיא דְעַר צוּרְתָא וְכַסּ בְּגִנְתָּא עֲנָה וְכֵן אָמַר חַי וְקַיִם שְׁמִיחָ לִית אָנָּא עָרִי מִן צוּרְתָא הָא עַד דִּיחֻזֵּן וְחַי חַי דִּינָא דְעֲתִיד לְמִיתִי מְחִיבָא רַחֲמָא דְקוּדְשָׁא וְכֵן אָמַר לִיה לְהַבְּקוֹק נְבִי' הַבְּקוֹק נְבִיא עַל עֵיֶסֶק אַרְפָּא דְאוּרִיתָא לְרִשְׁעִיא דָּאם יְתוּבֹן וְג' Quae cum vocalibus dedimus ut cum R comparari possint.

5 K וְרִשְׁתִּי. 6 K וְיִהוֹן. 7 K בִּיה דְּחַבֵּי וְשִׁי'. 8 K בְּשִׁלְוֹתָא. 8 K recte. 9 Post K addit: גְּבוּרַתְךָ. 10 K דְּאוּרִיתָא עַל מִתַּח פּוּרְעֻנְתָּא דְאוּרִיתָא עַל אִינְשֵׁי סְדוּם כַּד אֲרִגְזוּ קְרָם וְג' בְּמַח רַבְרַבִּין עוֹבְדֵךְ וְג' וְחַסְיִין נִיֶּסֶף. Conferendus est R. 10 K יִתְּ.

11 K לֹא בְּלִבְב שְׁלִים וְלֹא. 12 K אִימְוֹן מְרַגְזִין קְדָמְךָ. 13 K עַל כֵּן בְּרִאשִׁית לְעִיבֻרָא. 14 K דְּאִמְרֹתָא. 15 K דְּעַבְדִּי. 16 K דְּעַבְדִּי pro דְּאוּרִיתָא. 17 Post K finem

אור־יָחַתָּ לְעַמִּיּוֹת אֶלְקָא מִדִּרוֹמָא אִיתְגַּלִּי וְקִדְיִשָּׁא מִטּוֹרָא
 דְּפִאֲרָן בְּגִבּוֹרֹת עַלְמִין אִיתְחַפִּיאוּ שְׁמֵיָא דִּין יְקָרִיָּה וְאִמְרִי
 4 תּוֹשֵׁב־תִּיָּה מְלֵיָּא אֲרָעָא וְזִידְהוּר יְקָרִיָּה כְּזִידְהוּר יוֹמִי
 בְּרֵאשִׁית אִיתְגַּלִּי וְזִיקוֹקִין מִמְרַכְבַּת יְקָרִיָּה נְפִקִין תַּמָּן
 גְּלָא ית־שְׁכִינְתָּיָה בְּהוֹנוֹת מִטְמָרָא מִבְּנֵי אִינְשָׁא בְּתַקּוֹת
 5 רוֹמָא¹ מִן קַדְמוֹתֵי מְשַׁתְּלַח מְלֵאךְ מוֹחָא וְנִפְיִק כְּשִׁלְהוֹבִית
 6 אִישְׁתָּא מִן־מִימְרֵיהּ אִיתְגַּלִּי וְאֲזִינַע אֲרָעָא וְאִיתִי מִבּוֹלָא
 עַל עַסְתָּרָא דְעֵבְרוּ עַל־מִימְרֵיהּ וְאִתְּ בְּתַנְיָחָא בְּדִחְבֵי
 קַדְמוֹתֵי כְּחוֹבִיהוֹן בֶּן־בְּלִיָּיִפוֹן לְעַמְמֵיָּא וְאִיתְפָּרְקוּ טוֹרֵיָּא
 2 דְּמִלְקַדְמִין מָכָא רַמְתָּא דְּמִן־עַלְמָא גְּבוּרַת עַלְמָא דִּילֵיהּ
 7 בְּדִפְלַחוּ בֵּית־יִשְׂרָאֵל לְטַעֲנָתָא מְסַרְתַּפוֹן בְּיַד־פּוֹשֵׁן חֵיִיבָא
 וְכַד־תָּבִי לִמְעַבְד אור־יָחַתָּא עֲבַדַּת לְהוֹן פִּיסִין וְגִבּוֹרִין וְפָרְקַתַּפוֹן
 8 מִיַּד־מְדִינָאֵי עַל־יַד גְּדַעוֹן בֶּר יוֹאֲשִׁי הָא עַל־מַלְכִין
 וּמִשִּׁירֵי־תְהוֹן דְּסַפִּיאִין כַּמִּי פִתְרָא הוֹה רְגֵז מִן־קַדְמוֹת יִי
 וְעַל־מַלְכֵיָּא הוֹה רוֹגְזָא וּבְנֵמָא הוֹדַעְתָּא לְבְּהוֹן³ פּוֹרְעֵנוֹת
 גְּבוּרָתָא אֲרִי אִיתְגַּלִּיתָא בְּגִבּוֹרָתָא בְּדִיל־קְנוֹימָא עַל מְרַכְבַּת
 9 יְקָרָא שְׁכִינְתָּא לְעַמְמָא תַּקּוֹת וּפִירְקוֹן אִיתְגַּלְּאָה אִיתְגַּלִּיתָא

1 Praeedit hebr.: וְנִצָּא רִשְׁתָּא לְרִגְלִין ita ut in כ duplicato
 contineatur Waw vocis ultimae. 2 Cf. קָמָא. 3 M. pr. פִּרְע'.
 Etiam Bomb. פ' בהוֹן פ'

pag. 12 not. 8. 20 K עֲבַד. 21 K et וּפָרְקַתַּפוֹן et וּפָרְקַתַּפוֹן
 deinde גְּבַעוֹן pro גַּד. 22 K וּמִשְׁרִיחִין. 23 K וּבְנֵמָא. 24 K
 פּוֹרְעֵי.

בַּגְּבוּהַתָּהּ בְּדִיל קְרִימָהּ הַעִים־שִׁי בְּטָיָא מִימָרָהּ קָוִים לְעֶלְמִין
 לְהוֹן בְּזַעְתָּהּ שִׁיפְרִין תִּקְרִיפִין נְפִקוּ פְּהִרִין שִׁטְפִין אֲרָעָא
 10 בְּאִתְגַּלְיִיזָהּ עַל־טוֹרָא הַסִּינִי חֲזוּ יִקְרָהּ זַעֵי טוֹרָיָא עֲנֵי
 מִיטָרָא עָדוּ אֲרִים תְּהוֹמָא קְלִיָּה תִיִּלִּי מְרוֹמָא תִמְהוּ קָמוּי
 11 אֲתַבְּמַעְבְּרָהּ נִיסִין לִיהוֹשָׁע בְּמִישָׁר גְּבַעוֹן פִּד־אִתְּפַבְּרוּ
 וְסִלְיָקוּ עֲלוֹתָי חַמְשָׁה מַלְכִין מַלְכָּא דִּירוּשָׁלַם מַלְכָּא דִּיחֶבְרוֹן
 מַלְכָּא דִּינְרַמְיִת מַלְכָּא דִּילְבִישׁ מַלְכָּא דִּיעַגְלוֹן שִׁימְשָׁא וְסִיחְרָא
 קָמוּי בְּמִדּוּרֵיהוֹן תִּלְחִין וְשִׁית שִׁעַן עָמָה בְּמִימָרָהּ אִתְּגַבְּרוּ
 12 בְּתַקוּם נִיצְתוֹן גְּבוּהַתָּהּ בְּאִתְיִתָּהּ לֹט עַל־סְנַאי עָמָה
 בְּאִתְגַּלְיִיזָהּ לְמַתְבַּר רְשִׁיעֵי אֲרָעָא בְּרוּגְזָהּ ² תִּקְטִיל עָמְרָא
 13 אִתְּגַלְיִתָּהּ לְמִיפְרָק יַת־עָמָה לְמִיפְרָק יַת־מְשִׁיחָהּ שִׁיזִיתָּהּ
 מִן־קַדְמֵיהוֹן מַלְכָּא ³ וְשִׁי לְטוֹנָא מִבֵּית־הוֹן ⁴ תִּרְיִכִת תִּיבָּיָא
 תִּבְרִית תִּילִיְהוֹן הַגְּלִי עָמָה עַל־צוּרֵי סְנַאיְהוֹן תִּרְרַכְתָּהּ
 מִימָרָהּ קָוִים לְעֶלְמִין
 14 בְּזַעְתָּהּ יָמָא בַּחוּטֵיָּיהָ דְּמִשָּׁה וְגִבְרֵי רִישֵׁי מְשֻׁרְתֵי פִרְעָה
 דִּיחֲשִׁיבוּ מִחֲשָׁבֹן בִּישָׁן עַל־עָמָה דִּבְרַתְמוֹן בְּרוּחַ עֲלֵעוּלִין
 וְטַבְּעִתְמוֹן בְּזָמָא דְּסוּם עַל דִּדְחָקוּ וְשַׁעֲבִידוּ יַת עָמָה וִיחֲבוּ

1 Sic cum Šewa sub Maqqef in codice!   2 Bmb. תִּקְטִיל.
 3 Fortasse וְשִׁי לְטוֹנָא.   4 Factum ex priore תִּרְיִכִית.

— !! תִּבְרַתְמוֹן K 24. דִּיחֲשִׁיבוּ מִחֲשָׁבֹן בִּישָׁן עַל K 23. רִישֵׁי מְשֻׁרְתֵי
 error dictando exortus?   25 K בְּרוּחַ טַבְּעִי, om. 'עַלֵּי'.   26 K
 דִּדְחָקוּ וְאִשְׁתַּעֲבִידוּ.   27 K et וִיחֲבִירוּ K 27.

אחגליהא בגבורהך בדיל¹ קימך דעם שבטיא מימרך
 קיאים לעלמין³ להון בזעתא טרין תקיפין נפקו⁴ נהדין
 שטפין ארעא⁵ באחגליהוהך על טורא דסיני⁶ חזו יקרך
 דעו טוריא ענני מטרא⁷ עזו ארים תהומא קליה הילי
 מרו מא⁸ תמהו דקמוי אה⁹ במעבדך נסין ליהושע במישר
 גבעון¹⁰ שמשא וסיהרא קמו במדווייהון עמך במימרך
 אתגברו בתקות נצהן גבורהך¹¹ באיהוהך לזט על
 סנאי עמך¹² באחגליהוהך למתבר רשיעי ארעא ברגזך
 קטילת עממיא¹³ אחגליהא למפרק¹⁴ ית עמך למפרק
 ית משיהך¹⁵ שיציהא מן¹⁶ קדמיהון מלכיא ושלטוניה
 מבתיהון תריכת הייביא¹⁸ תברת היליהון רגלי עמך על
 צורי¹⁹ סנאיהון מימרך קיים לעלמין²¹ בזעתא ימא
 בהטריה דמשה דגברי²² רישי משרית פרעה²³ דהשיבו
 מהשבן על עמך²⁴ דברתנון²⁵ כרוח עלעולין טבעתנון בימא
 דסוק על²⁶ ודחקו ושעבדו ית עמך²⁷ ויהבו עיצא בסתרא

1 K קרימך. 2 K קרים. 3 K בהון et בזעתא. Bmb. בזעתא.
 4 K graphice ortum videtur! נהדין quod ex בתרין K.
 5 K באחגליהוהך. 6 K חזו. 7 K ארים. 8 K תמהו pro וק' K.
 9 K קדמך. Cf. p. 107 not. 19. 10 K om. sex vocabula sequentia et
 inde a מחברו haec habet התברון מלכא מלכין מלכא וסיהרא במדווייהון
 מלכא דורמות מלכא דלכיש מלכא דעגלון קמו שרמשא וסיהרא במדווייהון
 תלתין ושית שצין במימך איהגברו בתקות נצחן גבורהך Cf. Reuchl.
 11 K באיהוהך. Bmb. לזט. 12 K באחגליהוהך. 13 K תקטיל.
 14 K ית משיהא et om. 'ע. 15 K שיציהא. 16 K קדמך. 17 K
 תריכתא et מבתיהון. 18 K iterum. תריכתא הילי K.
 19 K צורי. 20 K דהימא חוטרי דמשה deinde בזעתא K.
 21 K טנא' תדרוהך K. 22 K

15 עִצָּא בְּסִיתְרָא לְאֹבְדֵי הוֹן׃ אֵי תְגַלִּיתָא עַל יְמָא בְּמִרְכַּבַּת
16 יֶקְדָּה בְּדַגּוֹר מֵיִן סָגִיאִין׃ אֲמַרְתָּ בָּבֶל שְׁמַעִית וְזַעַי מְלַכָּי׃
מִן־קָדָם־הָיְנָא דְאִתְדַנּוּ מִצְרָאִי לְקַל־מִלְּיָא אֵילֵיהּ׃ צִלָּא
סִיפֹותַי אַחַד זַיִיעָא לְחַפְימַי וּבְאַתָּר דְּשִׁרֵי אַנָּא זְעִית
דְּשַׁבְּקְנִי לְיוֹם עָקָא לְעִיבֹן אָסְקָא בְּלֹחֹת עֵמִיד מֵינִי יַחְבְּרֵנִי׃
17 אַרְי מְלָכוּת בָּבֶל לָא תַחְקִים וְלָא תַעֲבִיד שׁוֹלְטָן עַל יִשְׂרָאֵל
יַחְקִטְלוּן מְלַכֵּי מַדֵּי וְגִיבְרֵי יוּן לָא יִצְלַחוּן יִשְׁתַּצְוֹן רוֹמָא
18 וְלָא יִגְבוּן קִיסוֹמָא מִירוּשְׁלַיִם׃ בֵּכִין עַל־נִיפָא וּפּוֹרְקָנָא
דְּתַעֲבִיד לְמִשְׁיְחָה וּלְשׂאֲרָא דְעַמָּה דְיִשְׁתַּצְוֹן יוֹדוּן לְמֵימַר
אֲמַר נְבִיָּא וְאַנָּא בְּמֵימְרָא דֵּי אֵיבוֹעַ אֲדוּן בְּאַלְהָא עֲבִיד
19 פּוֹרְקַנִּי אֱלֹהִים יִי דְסַעִיד לִי בַחֲיָלָא וּמִשְׁוֵי רִיגְלֵי קַלְלִין
כְּאֵילָחָא וְעַל־בֵּית תּוֹקְסֵי יְקָיִמִנִי לְדְדִילִיהּ נְצַחֲנוּן
וְגִבוּרָן קַדְמוֹתֵי אַנָּא מְשִׁנִּין¹ בְּתוֹשְׁבַתֵּי׃

1 De origine vocalismi in hoc codice obvii hoc tantum statui potest, ex usu promiscuo vocalium — et — sequi, codicem ad scholam orientalem pertinere in qua — non tamquam o legitur. Ne vero quis censeat vocales pro lubitu punctatoris esse positas iis quae in Actis congressus Orientalistarum Berolinensis I pag. 181 disputavi, haec addenda videntur: Zeph. 1, 6 in textu codicis legitur פִּילְחָנָא, cui in margine additur פִּילְחָנָא אִחַ סֵא i. e. alius codex Pathah praebet. Hag. 1, 2 ad שְׁאַלְחָאֵל cum puncto in א in margine observatur: קַדְמָא וּבְתַרְאֵי מִפְקִין אֵ וְשׂאֲרָא לָא מִפְקִין אֵ. Deinde Zach. 2, 3 ad חֲרִשִׁין additur Masora אֵ אֵ אֵ אֵ אֵ, quod apud Bombergum legitur. Zach. 2, 14 ad בּוֹעִי accedit nota לֵ אֵ שְׁבֹחֵי לֵחֶזֶק. Zach. 3, 2 ad לְחֶזֶק in marg. adscribitur לֵחֶזֶק. Hab. 1, 8 ad מְשָׁחוּן accedit nota marg. לֵ אִחַ מְשָׁחוּן. Sic Mich. 1, 7 ad יַדְקָקוּן ubi Bomb. יַדְקָרִין exhibet, observatur פְּלִיג et Am.

15 לְאוֹבֵי־יְהוֹן אַחֲפִיחָא¹ עַל יָמָא בְּמִרְפַּבַּת יֶקֶדֶךְ² בְּהַגּוֹר
 16 מִיּוֹן סְפִיאֵין³ אֲמַרְתָּ בְּבַל שְׁמַעִית דְּזַעוּ מַלְכֵי מִן קָדָם
 הֵינָא דֵּאֲהֲדָנוּ מִצְרָאֵי לְקַל מִלֵּיאָא אֲלֵיךְ צִלָּא סְפוּחֵי [!]
 אַחַד זִיעָא לְחַפְיָמֵי וּבֵאֲתָר דְּשִׁרְיָנָא זַעִית דְּשִׁבְקָנִי לְיוֹם
 17 עָקָא לְעִידָן אֲסָקָא גְלוּת עֲמִיחָ מְנִי יַחְבְּרִינֵנִי אֲרִי
 מַלְכוּת⁴ בְּבַל לֹא חֲתָקִים דְּלֹא⁵ תְּעַבִּיד שְׁלִטָן עַל יִשְׂרָאֵל
 יַחְטָטְלוֹן מַלְכֵי מְדֵי דְגִיבְרֵי יוֹן לֹא⁶ יִצְלָחוּן וּשְׁחִיזוֹן רוּמָאֵי
 דְּלֹא⁷ יִגְבוּן קְסוּמָא מִיְרוּשָׁלַם בַּכִּין עַל נִסָּא⁸ דְּפִרְקָנָא
 18 דְּתְעַבִּיד לְמִשְׁיַחַךְ הַלְשָׁאֲרָא דְעֲמֹךְ⁹ דִּישְׁתָּאֲרוֹן יוֹדוֹן
 לְמִימְרָ אֲמַר¹⁰ נְבִיאָא וְאַנָּא בְּמִימְרָא דֵי¹¹ אֲבוּעֵ אֲדוּךְ
 לְאַלְהָא עַבִּיד פִּרְקָנִי אֱלֹהִים י' הַסְעִיד לִי בְּהִילָא
 19 וּמִשׁוּיֵי רַגְלֵי קְלַיִלִין כְּאַלְלָתָא¹² דְּעַל בֵּית חֲקִפֵי יְקִימִינֵנִי
 לְדִי־לִיחָ נִצְחָנוֹן וּגְבוּרָן קְדָמוּדֵי אֲנָא מִנְגִין¹³ בְּחִשְׁבֵּתֵי

1 K על ימא pro לעלמא K 2 Bmb. בגדור מין K 3
 בכל שמעא אמרת מלכא מן קדם 3 Versiculum K exhibet ita:
 האיתדני ביה מצראי לקל מילא אילין צללא סיפוחי אחד זיעא לחפרי
 פתח השרינא זעית השבקני ליום עקא לעידן אסקא גלות עמיה מיני
 יחברינני. En specimen vocalismi! Talibus textibus grammaticus
 uti non debet. At ubi gentium hodie meliores leguntur? 4 K
 הגבורת קיסומין מיר' K 7 תצלחון K 6 תתעבד K 5
 8 K 8 K post נביא pergit 10 K דאישתארון יודו K 9 קדם דן אודראי ואמרו ואנא במימרא וג' K 11
 אבוש ואדוך K 11 ועל חוקסי יקיימינני K 12 באלקא עמך פירקנא
 13 K בתושבתתי. Cf. vs. 16 ספוחי et similia quae passim occurrunt.

6, 4 ad ושימקון, ubi Bomb. praebet ושימקון, accedit nota
 ושימקון פלוג. Quibus exemplis Masorae targumicae addo exem-

pla Masorae hebraicae: Zach. 5, 7 ad אֵתָהּ אֵשׁ additur פֶּשֶׁט. Ibid 5, 11 בית לָהּ בֵּית hac notā in Bombergo abbreviatā instructum est: גַּרְפִּין בֶּן אֶבְרָהָם וַיִּקְרָא לָהּ נָחָה אֶבְרָהָם לְבָנוֹת לָהּ בֵּית אֶבְרָהָם בְּכַתְּוִבִים וַיֹּאמֶר לָהּ בְּעוֹזֵי פֶה בֶּן הַיִּכָּל עַל־בְּסָאוֹ Ibid 6, 13 ad זָכַרְתִּי לְגִבּוֹרֵי מִכְמֵנִי [Zach 6, 13, Dan. 11, 3, 43]. Denique Zach 13, 3 חֲזַבְתָּ מִשְׁחַת לְאַדְנִי et Mal. 1, 14 ad לִיְהוָה פְּלִיגִי legitur פְּלִיגִי אֲבִיהוּ פְּלִיגִי וְאִמּוֹ יוֹלְדוֹ adnotatur לִיְהוָה פְּלִיגִי. Quae omnia non earum nugarum studio ductus, sed eo consilio exscripsi ut demonstrarem, quanta fide et diligentia codex sit exaratus, quem spernere et nullius momenti dicere jam eo minus licet, quod felici casu factum est, ut hodie similis codex etiam in Museo Britannico Hoerningio teste asservetur. Ignotae igitur hucusque et a reliquis rejectae scholae masorethicae opus in hocce codice habemus cujus textus targumicus cum codice babilonico egregie convenit, at additamentis etiam in *K* obviis instructus est. — Textus Bombergianus anni 1547, quem solum potui comparare cum codice Londinensi omittit additamenta in versibus 1 et 11. Praeterea omittit v. 2 pag. 105 lin. ult. בגי רגוד et v. 6 verba כחוביהון כין, cf. p. 107 not. 13. Deinde v. 5 extr. praebet מימריה sine מן et v. 16 מלכיא pro מלכיא, denique v. 14 formas דְּבַר־חַיִּימָן et טְבַע־חַיִּימָן exhibet. Pertinet vero ad recensionem orientalem.

Quum in codice Or. 1470 vocales interdum vix sint legibiles, nonnullae lectiones e codicibus Or. 2364 Saec. XV, Or. 2211 anni 1475 et Or. 1474 Saec. XVII sunt desumptae. Habes igitur textum in vocalismo mixtum.

Judicum caput quintum

e codice Mus. Britt. Or. 2210 Anni 1469.

Accedit varia lectio codicis Reuchliniani.

וְהַשִּׁיר

¹ וְשִׁבַּחַת דְּבוֹרָה וּבְרַק בָּר אַבְינָעִים ² בַּעֲדָנָא הָהוּא ¹
² לְמִימְרֵי: כֹּד מִדּוֹ ³ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּאוֹרֵיתָא אָתוּ עַל־יְהוֹן
 עַמְמֵיָא וְשִׁדְלוֹנוֹן מִקְרוֹיְהוֹן וְכֹד תָּבוּ ⁴ לְמַעַבְד אוֹרֵיתָא
 אַתְגַּבְרוּ אַנּוֹן עַל בְּעַלְי דְּבְבִיְהוֹן תְּרִיכוֹנוֹן מְעַל תַּחוּם אֲרֵעָא
 דִּישְׂרָאֵל בְּכִין עַל ⁵ פּוֹרְעָנוֹת ⁶ תָּבַר סִיסְרָא וּמְשַׁרְיָתִיהָ רַעַל
 נֹסָא וּפְרָקְנָא ⁷ דְּאִתְעַבִּיד לְיִשְׂרָאֵל דְּתָבוּ חֲכִימֵיָא ⁸ לְמַחַב
 בְּבַחֵי כְּנִישְׁתָּא בְּרִישׁ גְּלִי וּלְאַלְפָא יִת עֵמָא פִּתְגָמֵי

Quum in loco Habacuci codicis indolem, ejusque usum in adhibendo Dages conjunctivo satis perspicue proposuerimus, jam graviora tantum adnotabimus. Pathah et Qames, Segol et Sere non curantur, in codice promiscue adhibita. Observa in מְשַׁרְיָתִיהָ semper fere Dages in ק scribi.

Post ה Pluralis perf. solet poni Dages, sic et post ו e. c. מִגְדוֹ מִמּוֹן; אָתוּ מְלַכְיָא; אָתוּ מְלַכְיָא.

Post ה status constructi Pluralis saepe ponitur Dages e. c. גִּיבְרֵי סְנְאִיְהוֹן.

Post א status determinati eodem modo: e. c. תְּרַבָּא בְּדָבִיר, תְּרַבָּא מְאָרָר.

Post ה suffixi וְהִי item: e. c. בְּתַרוּקֵי קַס־מְלַכָּא.

1 R וְשִׁבַּחַת. 2 R בְּיִזְמָא תַּחוּם לְמִימְרֵי. 3 R בְּנִישְׁתָּא
 deinde אָתוּ. 4 R לְמַעַבְד. 5 R פּוֹרְעָנוֹת. 6 R תָּבַר סִיסְרָא.
 7 R דְּאִתְעַבִּיד, cf. Buxtorffii notam p. 119. 8 R לְמַחַב, deinde קְנִישְׁתָּא.

עֲלֵיהוֹן עֲמַמְיָא וְטַדְוֹנוֹן מִקְרוֹי־הוֹן ¹ וְכָלוּ דִתְבוּ לְאוּרֵיתָא
² לֵא יִכְיִלּוּ לְהוֹן דְכָד ³ אֵתָא עֲלֵיהוֹן סְנֵאָה וְעַמְיָה ⁴ אֵחָדֵי
 תְרוּסִין וְלִמְחִין בְּאַרְבַּעִין אֲלַפִּין רִישֵׁי מְשָרְיָן לֵא יִכְיִלּוּ
⁹ לְאִגְחָא קִרְבָּא בִישְׂרָאֵל; אִמְרָא דְבוּרָה בְּנִבּוּאָה אֵנָּה שְׁלִיחָא
⁵ לְשִׁבְחָא לְסַפְרֵי יִשְׂרָאֵל דְכָד הָוּת עֲקָתָא הָוּיָא לֵא
⁶ פֹּסְקוּ ⁶ מִלְּמַדְרֵשׁ בְּאוּרֵיתָא וְכָלוּ יֵאֵי לְהוֹן דִּיתְבִּין בְּבֵתֵי
⁷ כְּנִישָׁתָא בְרִישׁ גְּלֵי וּמְלַפִּין יֵת עֲמָא פִתְגְּמֵי אוּרֵיתָא
¹⁰ וּמִבְּרַכִּין ⁸ וּמוֹדֵן קָדָם יֵאֵי; דִּהּוּ מִבְּטַלִּין עֲסֻקֵיהוֹן רְכִיבִין
 עַל אֵתְנָן ⁹ דְחֻשְׁיָקָן בְּמִינֵי צִיּוּרִין וּמִהֲלָכִין בְּכָל תְּחוּם
 אֶרֶעָא דִישְׂרָאֵל וּמִתְבַּחֲרִין ¹⁰ לְמַתָּב עַל דִּינָא יְהוֹן אֲדִלִּין
¹¹ בְּאוּרֵיתָא וּמִשְׁתַּעֲן עַל גְּבוּרָן דֵּאֲתַעְבִּידָא לְהוֹן; ¹¹ מֵאֲתֵר
 דִּהּוּ אֲנִסִּין לְהוֹן דְנִסְבִּין ¹² מָא דְבִידְהוֹן בֵּית ¹³ מִתּוּבַת
 מוֹכְסִין וּמְכוֹנֵת לְסַטְיָן עַל גּוּבִין בֵּית שְׁקִיא דְמֵיָא תְמָן
 יוֹדוֹן עַל זְכוּתָא דִּיֵּי עַל זְכוּתֵיהּ ¹⁴ דִּיתִיב בְּקִרְוֵי פְּצֵחָיָא
 בְּאַרְעָא דִישְׂרָאֵל בְּכִין נְחָתוּ מִכְרְכֵי תְקַפָּא ¹⁵ לְמַתָּב בְּקִרְוֵי
 פְּצֵחָיָא ¹⁶ עַמְיָה דִּיֵּי; שְׁבָחֵי שְׁבָחֵי דְבוּרָה שְׁבָחֵי וְאוּדָא ¹²
¹³ מְלִילֵי ¹⁷ תְּשִׁבְחָא קוּם בְּרַק וְשִׁבִי שְׁבִיךְ בְּרֵ אֲבִינֵעִם; בְּכִין
¹⁸ נְהִית חָד מִמְשַׁרְיָתָא דִישְׂרָאֵל דִּתְבַר תְּקוּם גְּבִרֵי עֲמַמְיָא

1 R וְכָלוּ. 2 R לֵא. 3 R אֵתָא et אֵתָא. 4 R super
 ארבע מאא אלפין manu recentissima superscriptum habet תר
 In marg. additur נא סייפין. 5 R לְשִׁבְחָא cum ש. 6 R
 מְלַמְדֵּי. 7 R בְּנִישָׁתָא. 8 R וּמוֹדֵין. 9 R דְחֻשְׁיָקָן. 10 R
 מִתְבַּחֲרִין. 11 R מֵאֲתֵר. 12 R דְבוּרָה. 13 R מִתּוּבַת
 14 R דִּיתִיב קִרְוֵי. 15 R מִכְרְכֵי תְקַפָּא et מִתּוּבַת מְכֻסִּין. 16 R עֲמָא.
 17 R תְּשִׁבְחָא. 18 R מִמְשַׁרְיָתָא וְחָד.

והא לא מגבורא הות דא ² אלהין יגי תבר קדם עמיה
 תקוק גברי סנאיהון; מדבית אפרים קם יהושע ³ בר נון
 קדמוחא ⁴ אגיה קרבא בדבית עמלק בתרוהי קם מלכא
 שאיל מדבית בנימין ⁵ קטיל ית דבית עמלק ואגיה קרבא
 בשאר עממא מדבית מזיר ⁶ נהחו מרשמין בקרבא
⁷ ומשיבט זבולון כחבין ⁸ בקלמס דספר; ורברבי ⁹ יששכר
 משחמעין למלי דבורה ושאר שבטא דיששכר משמשין
 קדם ברק משחלחין בקרוי מישרא לכל אתר ¹⁰ דצדיק
 לתמן בחשלהתיה ¹¹ לזרעית ראובן סגיאין נכלי לבא;
¹² לבא תבתון ממשדית קרבא ¹² למחב בין תחומיא
 למשמע ¹³ בסורא למדע אידא משוי נצהא למהוי עמה
 הכדין כשר לזון למעבר דבית ראובן הלא ¹⁴ ידעיתון
¹⁵ וקדמוהי גלין מחשבת לבא; דבית גלעד בעברא דירדנא
¹⁶ שרו ודבית דן גזו עברו ¹⁷ ית ירדנא שויאו נכסיהון
 בספיניא דבית אשר על ספר יממא ¹⁸ שרו קרוי עממא
¹⁹ דפגרו חבו בלונין ויחיבו ¹⁹ בהון; דבית זבולון ²⁰ לקבל
 עממא דגדיפו מסרו ²¹ נפשהון לקטלא אנון ודבית נפתלי

1 R. הוא לא מנ. 2 R. תבר אלהין deinde. 3 R. בר-נון.
 אפרים קם, antea. 4 R. ואגיה mox ואגיה. 5 R. קטיל.
 6 R. נחתו מרשמין. 7 R. ומשיבט. 8 R. בקולמס דספר. 9 R.
 et praebet. 10 R. בתרוהיה et הצדיק. 11 R.
 12 R. למחב. 13 R. בשורא. 14 R. ידעיתון.
 15 R. גליא מחשבת. 16 R. שרו. 17 R. om. ית.
 18 R. שרו. 19 R. ויחיבו. 20 R. לקבל.
 21 R. et נפשהון. 19 R. דבית. et om. בון.

- 19 יִשְׁבְּחוּנוֹנוֹן כָּל יְתֵבֵי אֲרֵעָא: ² אֵתוּ מַלְכֵיָא אַגִּיהוּ קִרְבָּא
 בְּכִין אַגִּיהוּ מַלְכֵי כְלֵץ בְּחַעֲנֵךְ הוּוּ שֶׁךְ וְכִמְסֵן עַל מִי מַגְדוּ
 20 מִמּוֹן דְּכִסְסָה לֵא קְבִילֵוּ: מִן שְׁמֵיָא ³ אֲתַגַּח עִמָּהוֹן קִרְבָּא
 מֵאַתֵּר דְּנַפְקִין כּוֹכְבֵיָא מִכְּבִישֵי ⁴ דְּבִרְיָהוֹן תְּמִן אֲתַגַּח קִרְבָּא
 21 עִם סִיסְרָא: נַחֲלָא דְקִישׁוֹן תְּבִלְנוֹן נַחֲלָא דְאַחַעֲבִילוּ בֵיה
 נִסִּין וְגִבּוֹרִין לְיִשְׂרָאֵל ⁵ מִלְּקַדְמִין הוּוּ נַחֲלָא קִישׁוֹן ⁶ תְּמִן
 22 דְּוִשִׁישַׁת נַפְשֵי קְטִילֵי גְבִרְיָהוֹן בְּחַקּוֹת: בְּכִין אֲשַׁתְּלִפָּא
 טַפְרֵי טוֹסוֹתָהוֹן ⁷ פְּלוֹכָא דְהוּוּ מַפְנִיךְ קָדָם רַתְכֵי גְבִרוֹהֵי:
 23 לוֹטוּ מִרוּז אֲמַר ⁸ נְבִיָא דִּי־גֵי לוֹטוּ וְחַבְרוּ יֵת יִתְבְּהָא
 אֲרֵי לֵא אֵתוּ ⁹ לִסְעוּדָן עִמֵּיהּ דִּי־גֵי לִסְעוּדָן עִמָּא דִּי־גֵי כֹד
 24 אַגִּיָּה קִרְבָּא בְּגִבְרֵיָא: תְּחַבְּרֵךְ מִבְּרַחַת נְשִׂיָא טַבְּתָא יַעַל
 אַחַת הֵבֵר שְׁלֵמָאָה כְּחָדָא מִנְּשִׂיָא ¹⁰ דְּמִשְׁמֵשִׁין בְּבִתֵּי
 25 מְדַרְשִׁין תְּחַבְּרֵךְ: מֵיָא ¹¹ שְׂאִיל יִתְהּ הֵלְבָא אֲשַׁקִּיאַת יִתִּיה
 לְמַדְעָא אִם אַת רַעִיוֹנוֹהֵי עֲלוֹהֵי ¹² בְּפִי־לֵי גְבִרֵיָא קְרִיבַת
 26 לְקַדְמוֹהֵי שְׁמִן דְּגִבְנוֹן: יִדָּה לִסְכַּתָּא אֲוִשִׁישַׁת וִימִינָה
 27 לֵא אֲרֻזְפָּתָא לְמַחְבֵּר רְשִׁיעִין וְאַנוֹסִין ¹⁵ מֵהַחִיָּה לְסִיסְרָא
 תְּבִרַת רִישִׁיהּ פְּעַת מוֹתִיהּ ¹⁶ אַעֲבִרַת בְּצַדְעִיהּ: בִּין ¹⁷ רְגֵלָהָא
 כֹּדַע נַפְל ¹⁸ שְׁכִיב בִּין רְגֵלָהָא כֹּדַע נַפְל בְּאַתֵּר דְּכֹדַע תְּמִן

1 R וְשִׁבְחוּנוֹן. 2 R אֵתוּ et אַגִּיהוּ. 3 R אִתְּגַח bis. 4 R
 מִמּוֹן. 5 R מִלְּקַדְמִין. 6 R om. תְּמִן. 7 R מִכְּסִיסָא.
 8 R נְבִיָּא, deinde וְחַבְרוּ. 9 R לִסְעוּדָן עִמָּא at deinde לִסְעוּדָן.
 10 R דְּשִׁמְשִׁין. 11 R שְׂאִיל et הֵלְבָא ex quo correctum.
 12 R בְּפִי־לֵי. 13 R קְדָמוֹהֵי. 14 R לְאַרְזוּפָּתָא. 15 R מִחַחִיָּה.
 16 R וְאַעֲבִרַת. 17 R רְגֵלָהָא. 18 R שְׁכִיב.

28 נֶפֶל בַּזִּיזָא סִי־רָא: מִן הָרָכָא ¹ אֶסְתַּכִּי־אֵת וּמְדִיקָא אַמִּיהַ
 דְּסִי־רָא מִבֵּינֵי ² אֲעִי־תָא אֲמַרָא מְדִין אֲוֹהֲרָא רַחֲלוּהִי ³ דְּבִרֵי
 לִמִּיתֵי מְדִין אַתְעֲלָבוּ ⁴ רְהִטִּיָא רְהוּ ⁵ מִי־תָן לִי אֲגֵרַת נִצְהֵנִין:
 29 חִי־מַת ⁶ פִּרְסֵהוּי־תָהּ אֲנִין לָה אֵת הִיא ⁷ כַּחֲכַמְתָּהּ מִתִּיבָא
 30 ⁸ לִמִּמֶּר לָה: הֲלֵא מִדְּמִשְׁכַּחִין מִפְּלָגִין בִּזְתָא יִהְבִּין גְּבַר
 9 וּבִיתִיהַ לְכָל הָד וְהָד בִּזָּא סְנֵי קָדָם סִי־רָא בִּזְתָּא צִוְרֵי
 10 צִבְעֵנִין עַל ¹¹ צִוְרֵי נִכְסֵי עֲתִירִיָא וּמְנֵי ¹² חֲמוּדָא קָדָם
 31 גְּבִוּוּהִי דְבִזִּין: כְּסִי־רָא כֵּן יִיבִלוּן כָּל סְנַאי עֲמֵךְ יִצִּי ¹³ וְרַחֲמוּהִי
 יִהוּן עֲתִידִין לֵאזְהָרָא בְּזִיזִוּוֹר יִקְרִיהַ עַל הָד ¹⁴ תִּלְתָּ מֵאָה
 אֲרַבְעִין וְחִלְתָּהּ כַּמְפָּק שְׁמֵשָׁא בְּגִבּוּר־תִּיהַ ¹⁵ וְשִׁדִּי־כַת אֲרַעָא
 דִּישְׂרָאֵל אֲרַבְעִין שְׁנִין:

1 R אִיסְתַּכִּי־אֵת. 2 R אֲעִירָתָא, deinde מַה־דִּין. 3 R
 דְּבִרֵי מִלְמִיתֵי מְדִין. Lond. cum Sere. 4 R רַחֲלוּהִי. 5 R
 אִי־תָן et אִי־תָן. Lond. cum duobus Schewa. 6 R פִּרְסֵהוּי־תָא.
 7 R קַחֲוֹכְמַתָּהּ. 8 R לְמִי־לָה (sic!) Ex לָה. 9 R וּבִיתִיהַ. 10 R
 צִבְעֵנִין. 11 R צִוְרֵי נִכְסֵי. 12 R חֲמוּדָא. 13 R וְרַחֲמוּהִי.
 14 R תִּלְתָּ מֵאָה וְאַרְבָּעִין. Cf. Raschi et 2 Sam. 23, 4. 15 R וְשִׁדִּי־כַת.

Commentarius in carmen praecedens

ex Buxtorfii Babylonia desumptus.

Quae a nobis addita sunt [uncinis] sunt inclusa. Lectiones a Buxtorfio in censum vocatae sunt editionis Bombergianae.

Canticum hujus capitis per modum Medrasch id est allegorice translatum est, sive ab autore Jonathane, sive ab aliis, qui sua commenta ad marginem adscripserunt, unde postea a librariis in textum transcripta sunt. Idem et aliis canticis accidit, ut 1. Sam. 2, item 1. Sam. 17, vide et Jes. 49, 24. Quaedam enim in his sunt,

quae vel a veritate et simplicitate Scripturae sacrae, vel gravitate Jonathanis, vel conformitate historiae aliena omnino sunt. Cfr. v. 5, 8.

Vers. 1. (על נסא ופירקנא וגו') *Propter signa et liberationem, quae facta sunt Israelitis.* Haec verba redundantia, cum mox repetantur versu seq. in Regiis omissa sunt. (בְּיוֹמָא הַהוּא) *In die isto.* Regia (בְּעֵפְרָא הַהוּא) *in tempore isto.* [Reg. convenit cum cod. Lond.]

Vers. 2. (וַיִּטְרְדוּנֵהוּן) Sic et Regia; vel (וַיִּטְרְדוּנֵהוּן) ex Kal, vel (וַיִּטְרְדוּנֵהוּן) ex Pahel. Sic vers. 8. (אֶתְגַּבְרוּ) Prave pro (אֶתְגַּבְרוּ) *praevaluerunt, corroborarunt se.* Regia (אֶתְגַּבְרוּ) ex Ithpehal, in qua conjugatione hoc verbum usurpari non solet. (דְּאֶתְעַבְרָא) Tertia plur. fem., nisi quod sub ע requiratur Chateph pathach. *Quae facta sunt,* nempe signa miraculosa et liberationes. Regia (דְּאֶתְעַבְרָא) *quae facta est,* scil. פִּירְקָנָא. (לְהוֹן לְיִשְׂרָאֵל) Pleonasmus nec infrequens, nec inelegans. In Regiis deest לְהוֹן. [Ut in cod. L.]

Vers. 3. (דְּאָתוּ וגו') Prave pro (דְּאָתוּ) *Qui venerunt cum Sisera in proelium.* Haec absunt ex Regiis [et cod. L.]. (אֶצִּיתוּ) Forma Hebraica pro (אֶצִּיתוּ). Regia (אֶצִּיתוּ) [cf. cod.], cui formae quiescentibus secunda non convenit. Sic in singulis paene versibus quaedam sunt, quae Regia omiserunt, quasi glossemata extra textum Hebraeum.

Vers. 4. (בְּיוֹם אֶתְגַּלְיָתָהּ) Regia (אֶתְגַּלְיָתָהּ). Forma communis requirit (אֶתְגַּלְיָתָהּ) *In die revelari te, cum te revelares.* Sic et in Hebraeo est Infinitivus (בְּצֵאתָהּ) *In egredi te ex Sehir.*

Vers. 5. Quae parentesi inclusa sunt, desiderantur in Regiis, tamquam indigna, cum tamen non dissimilia legantur infra cap. 9 in ipso Hebraeo. [Locum etiam in Reuchl. Nt. 7 obvium vult Bux.]

Vers. 6. (בְּאֹרְחַת מִגְנָבָן) Mendose pro (בְּאֹרְחַת מִגְנָבָן) *in viis furtivis.* Heb. (אֶרְחוֹת עֲקָלְקָלוֹת) *per vias tortuosas, calles devios.*

Vers. 7. (אֶצְטִירָא) Vastatae sunt, scil. קִרְיֵי urbes, quod nomen praecedit. Regia (אֶצְטִירָא), ex forma masculina, quomodo respondet sequenti nomini, quod videtur melius esse propter copulam sequentis verbi. (דְּאֶשְׁתַּלְחִית) Regia mendose (דְּאֶשְׁתַּלְחִית).

Vers. 8. (וַיִּכְדּוּהוּ) Veneta: *et quando revertebantur ad faciendam legem.* Regia: *Et cum redierunt ad legem, facta sunt illis signa et fortitudines,* etc. (דְּהוּא) Mendose pro (דְּהוּא) *qui fuerunt.* Antecedit enim nomen plurale. [L. om. additamenta Reg. et Ven.]

Vers. 9. (שְׁלֹחָא) Prave pro שְׁלִיחָא *Missa sum.* (וְכַדֵּי) Alias scribi solet וְכַדֵּי vel וְכַדֵּי. Est autem כַּדֵּי per apocopam pro כְּדִין, quod idem cum Hebraeo נָא vel עֲתָה. Rarissime vero, vel potius nunquam vere Onkelo et Jonathani usurpatur, sed in Targum Hierosolymitano frequentissime occurrit, et inde quoque in posterioribus paraphrastis, qui Psalmos, Proverbia et Jobum transtulerunt, item in Chamesch megilloth seu quinque libellis, in quibus dialectus Hierosolymitana dominatur. Unde non obscure vel unica haec vocula indicat, ad nudam Jonathanis paraphrasin, glossemata quaedam posteriorum Rabbiorum adjecta esse, quibus solidus scriptor et interpres non erat commaculandus.

Vers. 10. (רְחִיזוּ אֲזֻלִּין) *Qui fuerunt ambulantes.* Regia רְחִיזוּ אֲזֻלִּין *Erunt ambulantes.* (בְּאַרְצָא דִּישְׂרָאֵל) *In terra Israelis.* Abest a Regiis. [Regiis convenit cum cod. Londinensi.]

Vers. 11. Veneta: *Ex loco ubi violenter diripuerunt eos et abstulerunt quaecunque in facultate ipsorum, loco dispositionis latronum et sessionis telonariorum juxta fossas locorum irriguorum aquis, loco quo exiverunt filiae Israeliticae ad hauriendum aquas, loco ubi non potuerunt edere strepitum plantarum pedum suorum propter hostem et oppressorem: ibi celebrabunt justitias Domini, et justitias ejus qui inhabitat urbes villarum (id est, non muratas) in terra Israelis: hinc descenderunt ex urbibus munitis ad considendum in urbibus villarum populus Domini.* Regia in quibusdam discordant, et totum hunc versum Latinus interpres sic reddidit: *Ex loco ubi fuerunt diripientes eos et accipientes quidquid in manibus eorum, domus sessionis absconditorum et insidiae latronum super lacus domus irrigationum aquarum, locum quo facta sunt illis signa et fortitudines domui Israel ab antiquis, locum quo fuerunt filiae Israel exeuntes ad implendum aquas, metuentes ad audire faciendum vocem strepitus pedum ab ante insidias osoris et affligentis: ibi confitebuntur super praemia Domini super justitiam ejus, qui posuit oppida terrae Israel: tunc descenderunt ex arcibus munitis ad habitandum in urbibus populorum populi Domini.* Hactenus Regia, quae satis obscura. (בֵּית מְכוּנֵית לְסַטְרִין) *loco dispositionis latronum.* Regia לְסַטְרִין *Et insidiae latronum.* Est autem לְסַטְרִין plurale contractum a

singulari לְסַטְיִים, quod est Graecorum *ληστίης*, unde plurale לְסַטְיִין et saepius contracte לְסַטְיִין *latrones*. (מִתְחַבֵּת) Melius leges מִתְחַבֵּת, forma quidem mutuata a תּוֹב, sed sensu est יָתֵב *sedere*. Sit ergo potius י transpositum pro מִתְחַבֵּת, *sessio, consessus*, quomodo masculine dicitur מִישֵׁר *planities*, מִיֵּרֵה *mustum*. Sic מִיֵּרֵב et feminine מִיֵּרֵבָה, unde constructum מִיֵּרֵבָה. (מוֹסְסִין) Sic Hebraeis lingua populari vocati fuerunt *Telonarii, Publicani*, unde forte idem vocabulum ad Chaldaeos transiit, quibus alias inusitatum. Regia legunt מְכַסְּיִין *Absconditorum*. (אֶתְרָא דִּיהַעֲבִידָא) *In loco ubi facta sunt eis signa*, etc. Haec absunt a Venetis. Sed pro דִּיהַעֲבִידָא legendum דִּיהַעֲבִידָא, ut vers. 21, et sic saepius antea observatum. (דִּיהַעֲבִידָא נִפְקִין) Mendose ex forma singulari pro דִּיהַעֲבִידָא *Ubi fuerunt egredientes*. (דִּלְא הַוָּאָה רַבְלִין) *Si referatur ad filias Israeliticas*, legendum דִּלְא הַוָּאָה רַבְלִין: si ad ipsos Israelitas, legendum דִּיהַעֲבִידָא, et sic sequentia sunt masculina. [Bomb. דִּיהַעֲבִידָא נִפְקִין.]

Vers. 12. (וְאִוִּדָה) *Et confitere, celebrato*, debet esse Imperativus feminini, in qua persona dicendum וְאִוִּדָה *Et confitere*. [!]

Vers. 14. (בְּקוֹלְמוֹס דְּסֵפֶר חַד) Sic et Regia, nisi quod vocem חַד non habent. סֵפֶר *Liber*: at in Hebraeo est סֵפֶר, qui Chaldaice dicitur סֵפֶר. Vox קוֹלְמוֹס est a Romanis accepta, *Calamus*, scil. *scriptorius*. Legitur etiam in Jonathane Jerem. 8, 8; posterioribus paraphrastis et Rabbinis usitatio est.

Vers. 16. (בְּפִרְשֵׁת אֹרְחָא) In divisione viae, sive in compito. Absunt a Regiis. (בְּשׁוֹרְחָא דָּא מִן דָּא) *Ad audiendum nuntium unum post alterum*, vel, hoc ab illo. Pro *nuntio* interpres Latinus in Regiis reddit legationem. Addunt hic etiam Regia, quae in Venetis postposita לְמַדַּע אִידָא מִשְׁרֵי נִצְחָא בְּקִרְבָּא לְמַהוּי עֲמִיָּה, id est, *Ad sciendum manum exercitus vincentem in proelio adesse cum eo*. Sic interpres ibi reddit. Vox אִידָא prava est, pro qua in Venetis מִשְׁרֵיָּהּ אִי דָּא הִיא מִשְׁרֵיָּהּ *Quisnam sit exercitus vincens in proelio adesse cum eo*, id est, *ut sitis cum eo, ut victori adhaereatis*. Recte in Venetis haec subjiciuntur prioribus לְמַשְׁמַע בְּשׁוֹרְחָא, hoc ordine: *Quare recessistis a castris belli, sedendo inter limites in divortio viarum, audiendo nuntium hoc post illud, ut sciatis quisnam exercitus vincat in proelio, ut ei adsitis, vel ejus partes sequamini. Baruko quidem vos dicitis: Tui sumus. Ad Siseram*

dicitis: Tui sumus. An sic rectum est vos facere, o domus Ruben? annon scitis vos, coram ipso (Deo) manifestas esse cogitationes cordis? (מחשבות) Forma haec Hebraica est: legendum pro ea מחשבות Cogitationes.

Vers. 17. (וּבְנוּן) *Et aedificant.* Regia prave cum Affixo masc. וּבְנוּן, quod recte legeretur וּבְנוּן *Et aedificarunt eas.* (בְּהוּן) Legendum cum Regiis בְּהוּן *in illis*, scil. קְרָוּי *Urbibus*, quod femininum est.

Vers. 18. (וְגִדְּפוּ קָדָם יְיָ) *Qui probro affecerunt*, scil. *animam suam coram Domino*, tradendo eam in mortem. Voces *coram Domino* desunt in Regiis. (כָּל עַמְּי אֶרֶץ) *Omnes populos terrae.* Regia כָּל יְרֻבֵי *Omnes habitatores terrae.*

Vers. 21. (רָאָה עֲבִידָהּ) *Conuenit illud in genere cum sequenti proximo substantivo: Regia רָאָה עֲבִידָהּ, quod conuenit genere feminino cum posteriori substantivo גְּבוּרָהּ. (הוֹשִׁיעַ) Conculcavit.* Melius legetur הוֹשִׁיעַ ex forma communi in Pabel a דָּשׁ vel דָּשׁ.

Vers. 23. (לְסִעֲדָן) *Ad auxilia; Regia לְסִעֲדָן, pro quo melius esset לְסִעֲדָן. Nam סִעֲדָן Prandium.*

Vers. 25. (אֲשָׁקֶחְיָהּ). *Supra cap. 4, 19 sint אֲשָׁקֶחְיָהּ, Ipsa potavit eum.* Posset et recte legi אֲשָׁקֶחְיָהּ. (קָרִיבָה) Legendum cum Regiis קָרִיבָה, *Admovit, apposuit, attulit.*

Vers. 26. (טוֹבָהּ) *Prave pro טוֹבָהּ Optima.* (וְאֲנוּסִין) *Praestaret et violentos, violentiam exercentes.* Sic קָטוּל *Occisor.* (מִתְחַהּ) *Mendose ex forma feminina, pro מִתְחַהּ [!] Percussit eum, nempe Siseram.* (חִבְרָה) *Mendose pro חִבְרָה Confregit.* (פִּצְעָה) *Mendose pro פִּצְעָה Conquassavit.* Baal Aruch in פֶּע secundo legit פֶּע. [Cf. codicem Lond.] Sic mox sequitur אֶעֱבֶרָה *Traduxit, transfixit.*

Vers. 28. (מִן חַרְפָּא) *Ex fenestra.* Regia מִן חַרְפָּא, ubi בְּעַד redundat, ex Hebraeo illatum. Nam ibi בְּעַד הַחַלּוֹן. Ubi paraphrases versuum longiores fuerunt, ibi versibus Chaldaicis solebant primam vocem textus Hebraici praemittere, ceu versus indicem, ut in Venetis observatum, quae hic incaute textui Chaldaeo adita est. Sic et in Latina versione, *in usque* redundat.

Vers. 30. (הִלָּא) *Forma Hebraica, quae Chaldaice effertur הִלָּא.* Abest a Regiis.

Vers. 31. (בְּסִיסֶרָא) *Sicut Sisera*. Abest a Regiis. (צְהִירָקִיא) *Justi*. Abest a Regiis. (בְּזִיחֹר וְקָרִיָה) *Sicut splendor gloriae ejus trecentis quadraginta tribus vicibus*. Haec absunt a Regiis. (בְּמַפֶּסֶק) *In egrediendo, cum egreditur*. Regia בְּמַפֶּסֶק *juxta egredi*, juxta Heb. בְּצִאָה. [In vocalibus Buxtorfius interdum ab editione Bombergiana 1547 recedit. Lectiones Regiae saepe cum codice Lond. conveniunt.]

Libri secundi Samuelis Capita 22—23, 7

e cod. Mus. Britt. 2210 anni 1469.

Accedit varia lectio codicis Reuchliniani, in qua Dages euphonicum non semper adnotatum est.

וידבר

1 וְשָׁבַח דָּוִד בְּנִבְרָאָה קֹדֶם יְיָ יֵת פִּתְגָמָי¹ חֲשַׁבְחָתָא
הָדָא עַל כָּל יוֹמָיָא דְשִׁיזִיב יְיָ יֵת יִשְׂרָאֵל מִיַּד כָּל בְּעָלָי
2 דְבִבְיָחוֹן וְאָתָּה לְדָוִד מֵחֶרֶבָא דְשָׂאוּל: וְאָמַר יְיָ² חֲקָפִי
3 רְחֲצֵנִי וּמְשִׁיזִיב יְחִי: אֵלֹהֵי דְאַתְרֵעִי³ בִּי קִרְבָּנִי⁴ לְרַחֲלֵתִיָּה
חֲקָפִי דַּמֶּן קְדָמוֹהֵי מִתִּיָּהוּב לֵי תִקּוּם וְפִרְקָן לְאַחַזְבָּרָא
עַל בְּעָלָי⁵ דְבִבְיָ רְחֲצֵנִי דְעַל מִימְרֵיהָ אֲנָא⁶ רְחִיץ בְּעֶדְן
עָקָא מִגִּין עָלָי מִבְּעָלָי⁷ דְבִבְיָ וְאָמַר⁸ לְאַרְמָא קִרְנִי
בְּפִרְקָנִיהָ סְמַכְנִי דְהָוָה מִימְרֵיהָ סֶמֶךְ לֵי כַד הָוִיתִי⁹ עֵרִיק
מִן קֹדֶם רְדַפִּי¹⁰ פִּרְקָנִי מִבְּעָלָי דְבִבְיָ וְאָתָּה מִיַּד כָּל הַטּוֹפִין

1 R וְשִׁבְחָתָא et sic infra. 2 R וְחֲקָפִי et וְחֲקָפִי sic et
infra. 3 R בִּיהָ קִרְבָּנִי. 4 R לְרַחֲלֵתִיָּה וְחֲקָפִי. 5 R הִבְבִּי
et sic saepe in Suffixo. 6 R רְחִיץ. 7 R הִבְבִּי. 8 R
לְאַרְמָא קִרְנִי. 9 R עֵרִיק מִן. 10 R פִּרְקָנִי מִבְּעָלָי.

4 פָּרִיק יְחִי: אָמַר דָּוִד בַּתְּשֻׁבָהּ אֲנִי מִצְּלִי קָדָם יְיָ
 5 דְּבַלְל עֲדָן מִבְּעַלְיָדָבָי פָּרִיק יְחִי: אֲרִי אֲקִיפְתִּי עֲקָא
 כֹּאֲתָא דִּיתְבָּא עַל מַתְבָּרָא וְהִיל לִית לָהּ לְמִילָד וְהִיא
 6 מִסְכְּנָא לְמִיַּת סִיעַת חַיִּיבִין בְּעִיַת יְחִי: מִשְׁרֵית רְשִׁיעִין
 7 אֲקָפוּנִי קְדָמוּנִי דְמִדִּינִין בְּמִנֵּי קְטוּל: אָמַר דָּוִד כֹּד עֲקָא
 לִי אֲנִי מִצְּלִי קָדָם יְיָ וְקָדָם אֱלֹהֵי אֲנִי מִתַּחְנָן⁸ וּמִקְבִּיל
 8 מִהִיכְלִיָּה⁹ צְלוֹתֵי וְבִעוֹתֵי קְדָמוּנֵי מִתְעַבְדָּא: וְאַתְדִּיפַת
 10 וְאַתְרַגְוַשַׁת אֲרֻעָא שְׁכִלוֹתֵי שְׁמִיא זְעוּ דְאַתְדִּינִי¹¹ אֲרִי
 9 תְקִימ רְגִזִּיה: סִלְיִן דְדוֹנִיָּה דְפֻרְעָה¹² כֹּתְנָא קְדָמוּנֵי בְכִין
 שְׁלִיח רְגִזִּיה¹³ כֹּאֲשֵׁא בְעָרָא דְמָן קְדָמוּנֵי¹⁴ מִשִּׁי צִיא
 10 מִזּוֹפִתִּיה כְּגַמְדִין דְנֹר¹⁵ דְלִקָּא מִמִּימְרִיה: וְאַרְכִין שְׁמִיא
 11 וְאַתְגְּלִי יְקָרִיה¹⁶ וְעֵנָן אֲמִטָּחָא כִּיבֵשׁ קְדָמוּנֵי: וְאַתְגְּלִי
 בְּגִבּוֹרֶתִיה עַל כְּלוּבִין¹⁷ קְלִילִין וְדָבָר בַּתְקוּם עַל כְּנָפֵי
 12 דְוָהָא: אֲשֵׁרֵי שְׁכִינֶתִיה בְּעַרְפִּילָא¹⁸ עֵנָן יְקָר סְחֹר
 סְחֹר לִיה מִיַּת מִין תְּקִיפִין מִרְכַּבַּת עֵנָן²⁰ קְלִילִין
 13 בָרוּם עַל־מָא: מִזֹּר יְקָרִיה מְבַדְּקִין שְׁמֵי שְׁמִיא²¹ מִזּוֹפִתִּיה
 14 כְּגַמְדִין דְנֹר דְלִקָּא²² מִמִּימְרִיה: אֲכִלִי מִן שְׁמִיא יְיָ

1 R pro שׁוֹיב. 2 R מציל. 3 R אקופתני. 4 R
 משכנא. 5 R משירן. 6 R קדמוני המורדנין leg. קדמו. 7 R
 וּמִקְבִּיל מִהִיכְלִיָּה 8 R ומקביל. 9 R צלתי et רגזיה et רגזיה
 et רגזיה. 10 R ואתרגשת. 11 R ארי תקום et רגזיה et רגזיה
 infra. 12 R כתנא et om. קר. 13 R כאשא. 14 R
 מששיצא מוזופתיה. 15 R הלקא מירמיה. 16 R וענן אמיתחא
 17 R קלילין. 18 R בשרפילא et ואש. 19 R ענן יקר. 20 R
 iterum קל. 21 R מוזופתיה. 22 R מירמיה.

1 ועל־אֵי אֲרִים מִימְרִיהָ: וּשְׁלַח² מִהַתִּיהַ כַּגִּידִן וּבְדוֹלֶנֶן
 3 בְּרִקִּין וְשִׁגְיִשְׁנוֹן: ⁴ וְאַחַחֲזוּ עִמָּקִי יָמָא⁵ שְׁכַלְוֹלִי תַבֵּל
 16 בַמְזוּפֵיתָא מִן קָדָם יְיָ מִמֵּימַר תַּקּוּם לְגִזִּיהָ: שְׁלַח⁶ נְבִיזוּהִי
 17 מֶלֶךְ חֲקִיקָא דִּיחִיב בַּחֲקוּם לְוִמָא דְבַרְנִי שִׁיזְבְּנִי מִעַמְמִין
 18 סְגִיִּין: שִׁיזְבְּנִי מִסְנָאִי אֲדִי תַקְפּוּנִי מִבְּעַל־יִדְבָבִי אֲדִי
 19 אַחַחֲזוּ עֲלָיִי: ⁷ יְקַדְמוּנִי בַיּוֹם טַלְטוּלִי וְהוּחַ מִימְרָא דִּיָּי
 20 סַמֵּךְ לִי: וְאַפִּיק⁹ לְרוּחָא יְתִי שִׁיזְבְּנִי אֲדִי¹⁰ אַחַדְעִי בִי:
 21 אֲמַר דּוּיִד¹¹ יְשַׁלְּמִנִי יְיָ כְּזוֹתִי¹² כְּבִיזוּרוֹת יְדֵי יְחִיב
 22 לִי: אֲדִי נְטוּרִית אֲוִרְתֵן דְּתַקְנֵן קָדָם יְיָ וְלֹא הִלִּיכִית
 23 בְּרִשְׁעָא קָדָם אֱלֹהִי: אֲדִי כֹל דִּינִזְוִי גַלְגַּל¹³ לְקַבְלִי
 24 לְמַעַבְדָּהוֹן וְקִימִזְוִי לֹא עִדִית מִנְהוֹן: וְהוּיִת שְׁלִים
 25 ¹⁴ בְּדַח־לַתִּיהָ וְהוּיִת¹⁵ נְטוּר נְפְשִׁי מִחֻבִּין: ¹⁶ וְאַחִיב יְיָ
 26 לִי כְּזוֹתִי¹⁷ כְּבִיזוּרוֹתִי קָדָם מִימְרִיהָ: אֲבַרְהֵם דְּאַשְׁתַּכַּח
 חֲסִיד קְדָמְךָ בְּכִין אֲסִיחָא לְמַעַבְדָּא¹⁸ חֲסִדָא עִם זְרַעִיהָ
 19 יִצְחָק דְּהוּחַ שְׁלִים בְּדַח־לַתְךָ בְּכִין אֲשִׁלִּימָתָא מִימְרָא
 20 דְּשִׁתְךָ עַמִּיחָא: יְעַקֵּב דְּהִלִּיק²¹ בְּבִיזוּרוֹתָא קְדָמְךָ בְּחַרְתָּא
 27 בְּנוּזִי מִכֹּל עַמְמֵיָא²² אֲפִרְישָׁתָא זְרַעִיהָ²³ מִכֹּל פְּסוּלֵי אֲפְרַעִיהָ
 וְמִצְרָאִי דְחָשִׁיבוּ מִחֲשַׁבָּן עַל עַמְךָ²⁴ בְּלִבֵּילְתַּנּוֹן בְּמַחֲשַׁבְתַּהוֹן:

1 R וְשִׁלְחָתָא. 2 R מְחַתִּיהָ בְּגִידִין. 3 R בְּרִקִּין וְשִׁגְיִשְׁנוֹן.
 4 R וְאַחַחֲזוּ עִמָּקִי עִימָקִי. 5 R אִיחַחֲזוּ עִמָּקִי שְׁכַלְוֹלִי. 6 R
 נְבִיזוּהִי. 7 R קִימִזְוִי. Cod. antea עלי in pausa. 8 R סַמֵּךְ. 9 R
 יְחִיב לִי et כְּבִיזוּרוֹת. 10 R אִיחַדְעִי. 11 R יְשַׁלְּמִנִי. 12 R כְּבִיזוּרוֹת et כְּבִיזוּרוֹת.
 13 R לְקַבְלִי. 14 R ut semper בְּדַחֲלַת. 15 R נְטוּר. 16 R וְאַחִיב.
 17 R iterum. 18 R חֲסִדָא. 19 R יִצְחָק. 20 R רְעִיחָא. 21 R
 בְּבִיזוּרוֹתָא. 22 R וְאַפִּרְישָׁתָא. 23 R מִכֹּל פְּסוּלֵי. 24 R בְּלִבֵּילְתַּנּוֹן.

28 דַּיִת עָמָא בֵּית יִשְׂרָאֵל¹ דֵּאֲתַקְרָן בְּעֵלְמָא הַדִּין עִם² חֲשִׁיד
 אֶת עַתִּיד לִמְפָּק וּבְמִמְרָךְ חֲקִיפָא דַּמְתַּגְּבִין עֲלֵיהוֹן
 29 חֲמָאִךְ: אֲדִי אַת הוּא מְרִיה נְהוּרִיה דְיִשְׂרָאֵל הִיא⁴ הִיא
 יִפְקַנְנִי מִחֲשׁוּכָא לִנְהוּרָא דִּיהֲזִילְנִי בְּעֵלְמָא דְעַתִּיד לִמְתִּי
 30 לְצֻקָא: אֲדִי בְּמִמְרָךְ אֲסַנִּי⁵ מְשַׁרְרִין בְּמִמְרָ אֱלֹהִי⁶ אֶלְכְּבִישׁ
 31 כָּל כְּרִכִּין חֲקִיפִין: אֱלֹהֵא⁷ דְכִירָנָא אֹרְחִיה אֹרְחִיתָא דִּיהִי
 בַּחִירָא הוּא תְקוּקָה הוּא לְכָל דַּמְתַּחֲצִין⁸ עַל מִימְרִיה:
 32 בְּכִין עַל נֶסֶא וּפְרַקְנָא דְחַעְבִּיד לִמְשִׁיחַךְ וְלִשְׂאֵרָא דְעַמְךָ
 דִּישְׂתַּאֲרוֹן⁹ יִידוֹן כָּל עַמְמָא אֹמְמָא וְלִישְׂנָא דִּימְרוֹן לִית
 10 אֱלֹהֵא אֱלֹא הִיא אֲדִי לִית בְּרִ מִנְךָ וְעַמְךָ יִימְרוֹן לִית
 33 דְחַקִּיקָה אֱלֹא אֱלֹהֵנָא: אֱלֹהֵא דְסַעִיד לִי בְּהִילָא¹¹ וּמְתַקִּין
 34 שְׁלִים אֹרְחִי: מְשׁוּי¹² אֲגֵלִי קְלִילִין כְּאִילָתָא דְעַל בֵּית
 35 חֲקִפִי יְקִימְנִנִי: מְלִיךָ יָדִי לִמְעַבְד קָרְבָּא¹⁴ וּמְתַקִּיקָה
 36 כְּקֶשֶׁת נְחָשָׁא דְרַעִי: וַיַּהֲבֵת לִי תְקוּקָה¹⁵ פְּרַקְתִּנִי וּבְמִמְרָךְ
 37 אֲסַנִּיתָנִי: אֲסַנִּיתָא¹⁶ פִּסְעִי קְדָמִי וְלֹא¹⁷ אֲזַדְעָזְעָא רְלוּבְתִי:
 38 דְרַפִּית סְנָאִי וּשְׂצַתְנוֹן וְלֹא תְבִית עַד דַּגְמַרְתְּנוֹן: דְּשִׁי צִיתְנוֹן
 39 דַּגְמַרְתְּנוֹן וְלֹא יִכִּילוּ¹⁸ לְמַקְס וּנְפִלוּ קְטִילִין תְּחוּת פְּרֹסֶת
 40 אֲגֵלִי: וְסַעֲדָתִנִי בְּהִילָא לִמְעַבְד קָרְבָּא¹⁹ תְּבַרְתָּא עַמְמָא

1 R דַּמְתַּקְרָן. Recte!   2 R חֲשִׁיד cum Dag. in ח.   3 R
 חֲמָאִךְ.   4 R וְי.   5 R מְשַׁרְרִין.   6 R אִיבְבוּשׁ et בְּרַבִּין.   7 R אֱלֹהֵא אֱלֹא
 7 R דַּבְּקֻנָּא.   8 R עֲלוּרִי,   9 R רִידוֹן.   10 R אֱלֹהֵא אֱלֹא et
 male. Cf. p. 84 not. 22 sq.   11 R וּמְתַקִּין.   12 R רִיגְלִי et
 iterum קְלִילִין.   13 R חֲקִפִי et יְקִימְנִנִי. Cf. Habac. 3, 19.   14 R
 14 R דַּבְּקֻנָּא et בְּקֶשֶׁת. Bmb. בְּקֶשֶׁת.   15 R פְּרַקְתִּנִי.   16 R
 פְּסִיעִי תְּחוּתִי.   17 R אֲזַדְעָזְעָא.   18 R לְמַקְס.   19 R תְּבַרְתָּא.

41 דְקִימִין לֵאבֹאֲשָׁא לִי תְחוּתִי; וְסִנְאִי¹ תְּבִרְתָּא קְדָמִי
 42 מִחֲזֵרֵי קָדְל בְּעַלְי דְּבָבִי וְשִׁחְתָּנוּן;² בְּעֵן סְעִיד וְלִיִּת
 לְהוּן פְּרוּק וּמִצְלָן קָדָם יְיָ וְלֵא מִתְקַבְּלָא צְלוּתְהוּן;
 43 וְדוּשְׁתָּנוּן כַּעֲפָרָא דְאַרְעָא³ כְּסִין שׁוֹקִין בְּעֻטִית בְּהוּן
 44 רַפְסִתָּנוּן; וְחֲשִׁיזְבַנְנִי מִפְּלוּגָתָא⁴ עֲמָא תִמְנִינִי רִישָׁא
 45 לְעַמְמָיָא עִם דְּלֵא יִדְעִית יַפְּלֹחוּנְנִי; בְּנֵי עַמְמָיָא יַחְדָּבֹון
 46 לִי לְשִׁימְעָא⁵ אֹדֶן יִשְׁחַמְעוּן לִי; בְּנֵי עַמְמָיָא יִסְתַּפּוּן
 47 וַיִּזְעֹן⁶ מִבִּירְנִיתְהוּן; בְּכִין עַל נִסָּא⁷ וּפְרַקְנָא דְעִבְדָּתָא
 לְעַמְךָ אֹדִיו וְאֹמְרוֹ קָרוּם הוּא יְיָ⁸ וּבְרִיךְ תְּקִיפָא דְמֶן
 48 קְדָמוּהִי מִתְּדִיב לֵנָא תְּקוּם וּפְרַקֵן⁹ וּמִרְמָם אֵלֵה תְּקוּם
 49 פְּרַקְנָא; אֵלֵהָ¹⁰ דְּעִבִיד פּוֹרְעֵנוּתָא לִי וְתָבֵר עַמְמָיָא
 50 דְקִימִין¹¹ לֵאבֹאֲשָׁא לִי תְחוּתִי; וּפְרַקֵי מִסִּנְאִי דְעַל
 דְקִימִין¹² לֵאבֹאֲשָׁא לִי¹³ תִגְבְּרִנְנִי מִגּוּג¹⁴ וּמִשְׁרִית עַמְמִין
 51 חֲטוּפִין דְעַמִּיהָ תִשִׁיזְבַנְנִי; עַלְכִין¹⁵ אִידוֹ קְדָמְךָ יְיָ בְּעַמְמָיָא
 52 וְלִשְׁמֶךָ אִימֵר¹⁶ תִּשְׁבַּחָא; מִסְגִי לְמַעַבְד פְּרַקֵן¹⁷ עִם מַלְכִיהָ
 דְעִבִיד טִיבּוֹ לְמִשִׁיחִיהָ לְדוּיד וּלְזֹרְעִיהָ עַד עַלְמָא;
 XXIII. וְאַלִין פְּתַגְמֵי נְבוֹאֹת דְדוּיד דְאַחַנְנִי לְסוּף¹⁸

1 R iterum (תְּבִירְתָּא). 2 R מחזורי. 3 R מצפן et בען. 4 R קפיל צלוותהון. 5 R ודוששתנוון. 6 Sic cod., R כסין. 7 R עממא תמניני. 8 R אדן. 9 R מפירנ. 10 R על-ניסא deinde. 11 R אודיא et דעבדת. 12 R ובריה. 13 R ומדומם אלהא. 14 R לאבשא. 15 R ופרקי משנא. 16 R חטופין. 17 R תגבריני. 18 R ומשרית deinde. 19 Cod. fortasse אידו, R אודי. 20 R וישבתן. 21 R עם-מלכיה.

עֲלֵמָא לְיוֹמֵי יְנַחֲמָתָא דְעִתִּידָן לְמִיתֵי אֲמַר דּוּיד בְּרִי יִשְׁי
 וְאִימַר גְּבֵרָא דְמִרְבָּא לְמַלְכוֹ מְשִׁיחָא בְּמִימְרֵי אֱלֹהִיָּהּ² דִּיעֲקֹב
 2 דְתִקִּין לְמִמְנֵי³ בְּהִיֵּךְ בְּסִים תְּשַׁבְּחָתִּיהָ דִּישְׂרָאֵל: אֲמַר
 דּוּיד בְּרוּחַ נְבוּאָה קָדָם יְיָ אֲנָא⁴ מִמְּלִיל אֲלִיָּן דְפִתְגְמֵי
 3 קֹדְשִׁיהָ בְּפֹרְמֵי⁵ אֲנָא סְדָר: אֲמַר דּוּיד אֱלֹהֵא דִישְׂרָאֵל עָלֵי
 מְלִיל תְּקִיפָא דִישְׂרָאֵל דְשְׁלִיט בְּבִנֵי אֲנָשָׁא קֹושְטָא⁶ דְאִין
 אֲמַר לְמִנְאָה לִי מְלִכָא הוּא מְשִׁיחָא⁷ עִתִּיד דִּיקוֹם דִּישְׁלוֹט
 4 בְּדַחֲלָתָא דִּיָּי: ⁸טוֹבִיכּוֹן צְדִיקָא עֲבַדְתּוֹן לְכוֹן עוֹבְדִין
 טְבִין דְאֲתוֹן עִתִּידִין לְאֲזַהְרָא⁹ בְּזִיהוּר יְקָרְכוֹן כְּנִיהוּר
 צְפִירָא דְאֵזִיל וְתִקִּין וְכִשְׁמִשָׁא דְעִתִּיד לְאֲזַהְרָא בְּזִיהוּר
 יְקָרִיהָ עַל הָד תְּלִית מָאָא אַרְבַּעִין וְתִלְתָּא¹⁰ בְּנִיהוּר שְׁבַעַת
 יוֹמֵיא¹¹ יְחִיר מְכַדִּין תְּחַרְבוֹן¹² וְיִיטֵב לְכוֹן דְהוּיְתוֹן
 מִחְמְדִין¹³ לְשֵׁנֵי נַחֲמָתָא דְאֲחִין הָא¹⁴ כְּאֲזַרָא דְמִסְבֵּר בְּשֵׁנֵי
 5 ¹⁵בְּצִרְתָּא דִּיִּיהוּת מְטִירָא עַל אַרְעָא: אֲמַר דּוּיד¹⁶ יְחִיר
 מְכַדִּין בֵּיתֵי קָדָם אֵל אֲדֵי¹⁷ קָיִם עָלִים קָיִים לִי לְמַהוּי
 מְלִכּוֹתֵי קָיִמָא כְּמָא דְקָיִמִין סְדָרֵי בְּרֵאשִׁית וְנִטְרָא
 לְעֵלְמָא דְאֲתֵי אֲדֵי¹⁸ כֹּל צוֹרְכֵי וְכֹל בְּעוֹתֵי קְדָמוֹהֵי

1 R נַחֲמָתָא דְעִתִּידִין. 2 R דִּישְׂרָאֵל וְתִקִּין. 3 R Bmb. בְּחִיךְ
 et R מְבוֹסָס ח' Bmb. בְּסִים הוּא שְׁבַחֲתִיהָ. 4 R דֵּינֵי דֵּינֵי deinde אִימְלִיל
 בְּפִימֵי. 5 R אֲנָא סְדָר. 6 Sic cod., R דְאִין וְאֲמַר. 7 R דְעִתִּיד.
 8 R טוֹבִיכּוֹן deinde עוֹבְדִין ut semper. 9 R זִיהוּר om. ב. Eadem
 vocales et infra praebet. Bmb. לְאֲזַהְרָא בְּזִיהוּר יְקָרִיהָ et sic post
 וְכִשְׁמִ דְעִתִּיד. 10 R שְׁבַעַת. 11 R יְחִיר. 12 R וְיִיטֵב.
 13 R לְשֵׁנֵי נַחֲמָתָא. De duplici resurrectione cf. librum meum Prophetie
 des Joel P. 246 sq. 14 R כְּאֲזַרָא. 15 R בּוֹצְרָתָא. 16 R טְבִין.
 sine Dag. ח. 17 R קָיִם עָלִים deinde לְמַהוּי. 18 R כֹּל צוֹרְכֵי.

מתעבדון בכין כל מלכו עוד ילקב־לה לא חתקיים:
 6 רשיע־יא עבדי השאה דמן לכוּבין ² דמפקהון רכיוּבין
 למקטם וכד אנש ³ האיס עליהון ושביק להון אזלין
 7 חתקפין עד דלית אפשר למקרב להון ביד: ואם כין
 כל אנש דמשידי למקרב בחובין אזלין חתקפין עלוּהי
 עד ⁴ דהפן ליה כלבוש ⁵ דברזל דלא יכלין ליה באעי
⁶ מורנ־ין רומחין בכין לית ⁷ פורענוּתהון ביד אנש אלהון
 באישתא עתידין ⁸ אתוקרא יתוקרון באתגלאה בית דינא
 רבא ⁹ למתב על ¹⁰ כרסי דינא למדן ית עלמא:

Jesajas LII, 13—LIII, 12

e codice Musei britannici Or. 2211. Anni 1475.

Ex codice Reuchliniano in sequentibus non nisi lectiones quae
 majoris momenti sunt addentur.

LII. הא יצ־לח עבדי משיהא יראם דיספי דיתקם ¹³
 14 להראי פמא ¹¹ דסברו ליה בית ישראל יומין ספיאין
 אהוה השוך ¹² ביני עממיא ¹³ חזיהון חזיהון מפני אנשא
 15 כין יבאר עממין ספיאין עלוּהי ישתקון מלכין ישוון
 ידיהון על פומהון ארי דלא ¹⁴ אישתעיאו להון חזו ודלא
 שבעו אסתכלוי.

1 R לקבליה. 2 R כירבמפקהון. 3 R חיוס. 4 R חתפן
 ut antea. 5 R דברזל et רכלן. 6 R מורנ־ין bene. 7 R פורע.
 8 R לאיתוקרא et רחוק. Leg. יתוקרון. 9 R דמקרב. 10 R כרסי et
 למדן. 11 R דסברו. 12 Leg. ביני. 13 R חזיהון. 14 R אישתעיא.

LIII. מִן הַיָּמִין לְבִסּוּרֵתְנָא דָא וְתַקּוּם דְּרַע גְּבוּרֵתָא 1
 2 דִּיהוּתָא פְּדִין עַל מִן אַחַפְלֵי־אֲתִי. 1 דִּית־כָּבֵא צְדִיקֵיא
 קְדָמוּדֵי הֵא 2 פְּלֵא בְּלִפְיֵן דְּפִרְךְ וְכֵאִילֵן דְּמִשְׁלָה 3 שׁוּרְשׁוּדֵי
 עַל נִגְדִין דְּמִיִּין פִּין יִסְגִין תּוֹלֵדֵת 4 קוּדְשָא בְּאַרְעָא דְהוּת
 צְדִיקָא לִיהָ לֹא הִיוּ 5 הוּלָא חוּזִיהָ דְלֹא אִימַתִיהָ
 אִימַת 6 הַדְיוּט וִיהִי זִיר קוּדְשָא זִרִיהָ 7 הַכֵּל דִּיהַחֲזִינִיהָ
 3 יִסְתַּכֵּל בֵּיהִי. פְּכִין יְהִי 8 לְבוּסֵין דְּיַפְסִיק יֶקֶר כֵּל מְלַכּוּתָא
 דְהוּן אֲלִשִׁין 9 דְרוּן הֵא כְּאַנֶּשׁ פִּיבִין 10 וּמְזִמֵּן לְמַרְעִין
 וְכֵמָא 11 דְהוּת מְסַלְקָא אֲפִי שְׁכִינְתָא מְפִנָא בְּסִדִּין דְלֹא
 4 חֲשִׁיבִין. פְּכִין עַל 12 חוּבְנָא הוּא יִבְעִי אַעֲדֵי־תָנָא פְּדִילִיהָ
 13 יִשְׁתַּבְּקֵן וְאַנְחָנָא חֲשִׁיבִין פְּחִישִׁין 14 מֵהֵן מִן ק' יְהוּהָ
 5 וּמְעַפְּןִי וְהוּא יִבְנֵי בֵּיתָא מְקַדְשָא 15 דְּאִיתְהֵל בְּחוּבְנָא
 אַתְמַסֵּר בְּעֵדֵי־תָנָא וּבְאַלְפִנִיהָ 16 שְׁלָמִיהָ 17 יִסְגֵי עַל־נָא
 6 וּבְדַנְתַּנְדֵּי לְפַתְגְּמוּדֵי 18 חוּבְנָא יִשְׁתַּבְּקֵן לֹא. פּוֹלְנָא
 פְּעִנָא אַחַבְרָנָא גְּבַר לְקַבִּיל אֲוֵרְהִיהָ גְּלִינָא וּמִן ק'
 7 יְהוּהָ הוּת אַעֲוֹא לְמִשְׁפַּק חוּבֵי פּוֹלְנָא פְּדִילִיהָ. בְּעִי
 וְהוּא 19 מִיִּתְתֵּב אַעֲד לֹא פִתַּח פּוֹמִיָה מִתְקַבֵּל 20 תְּקִיפֵי

1 R וְיִתְרַבָּא צְדִיקָא. 2 R פְּלֵא בְּלִפְיֵן. 3 R שׁוּר. 4 R
 5 R חוּלָא. Bmb. cum codice. 6 R הַדְיוּט. 7 R וְכֵל.
 8 R וְיַפְסִיק et לְבִסְרֵן. 9 R וְדִנּוּן ut vs. 4. 10 R מְזִמֵּן.
 11 R דְּהוּתָא. 12 R חוּבְנָא. 13 R יִשְׁתַּבְּקֵן. 14 R
 15 R דְּאִיתְהֵל. 16 R שְׁלָמָא. 17 R לְנָא et מְזִמֵּן.
 18 R חוּבְנָא. 19 R מִיִּתְתֵּב אַעֲד. 20 Ita cod. sed Dages
 monstrat. לְקִיפֵי legendum esse.

עַמְמֵיָא פֶּאִימְרָא לַנְּכֹסֶתָא יַמְסֵר וְכִרְחֵלִיא הִקְדָּם גְּזוּזָהָא
 שְׁחָקָא אֲדֵלִית לִקִּיבֵלִיָּה ² פִּתְחָא פּוּמִיָּה ³ וּמִמְעִיל מְלֵא
⁴ מִיִּסְוֵרִין וּמִפּוֹרְעֵנוּ ⁵ יִקְרִיב גְּלֹחֲנָא פְּרִישָׁן ⁶ הִיִּתְעַבְדָּן
 לָנָא בְּיוֹמוֹהוּי מִן יָפוּל לֹאשְׁתַּעֲאָה אֲרִי ⁷ יַעֲדֵי שׁוֹלְטָן
 עַמְמֵיָא מְאַרְעָא הַיִּשְׂרָאֵל ⁸ הוֹבִיִן דְּהָבּוּ עַמִּי עַד לֹאֲתִהוּן
 יַמְסִי ⁹ וַיַּמְסֵר יְת רְשִׁיעֵיָא ¹⁰ לַגִּיהֶנֶם דִּית עֲתִירֵי נַכְסֵיָא
¹¹ דְּאֲנָסוּ בְּמוֹתָא דְאֲבִדְנָא בְּדִיל דְּלֵא יִתְקַיְיָמוּן עַבְדֵי חַטָּאָה
 דְּלֵא יִמְלִיִן ¹² נַכְסִין בְּפוּמִהוּן וּמִן קָדָם יְהוּהָ הָיִת
 רְעוּא לִמְצִיָּתָם וּלְדַפְאָה יְת ¹³ שְׂאֵרָא דְעַמִּיָּה בְּדִיל לִנְקָאָה
 מִחוּבִין נְפְשֵׁהוּן יַחוּזָן בְּמַלְכוּת מְשִׁיחֵהוּן יִסְגּוּן בְּנִין וּבָנָן
¹⁴ יִירְכּוּן יוֹמִין דְּעַבְדֵי אֲוִרִיתָא דִּיהוּהָ בְּרַעוּתִיהָ יַעֲלִיִן
 מִשְׁעַבּוּד עַמְמֵיָא יִשְׁיִיזֵב נְפְשֵׁהוּן יַחוּזָן ¹⁵ בְּפּוֹרְעֵנוּת
 סְנְאִיָּהוּן ¹⁶ יִסְבְּעוּן מִבִּצָּת מַלְכוּתֵהוּן ¹⁷ בַּחֲכַמְתִּיהָ יִזְכִּי
 זְכָאִין בְּדִיל לִשְׁעַבְדָּא סְגִיאִין לֹאֲוִרִיתָא וְעַל הוֹבִיָּהוּן
 הוּא יַבְעִי בְּכִין ¹⁸ אֲפִלְיָג לִיָּה בִּיצָת עַמְמִין סְגִיאִין דִּית ¹²
 נַכְסֵי ¹⁹ פִּרְכִּין תְּקִיפִין יַפְלִיָּג ²⁰ עַדְאָה הֵלֵךְ הַמְסֵר לְמוֹתָא

1 R לִירָא sine י.   2 Reuchl. דְּפִתְחָא.   3 R וּמְעִיל, at in
 marg. additur lectio alia, נָא וּמְעִיל.   4 R מְיִסְוֵרִין et (מְפּוֹרְעֵנוּ).
 5 R יִקְרִיב.   6 R דְּאִתְעַבְדָּן.   7 R יַעֲדֵי qua
 scriptiōne vocalis brevissima post ע indicatur.   8 R וְחוּבִין.
 9 R וַיַּמְסֵר.   10 R בְּגִיהֶנֶם et עֲתִירֵי.   11 R דְּאֲנָסֵי et
 דְּאֲבִדְנָא.   12 R יִרְכּוּן bene?   13 R שְׂאֵרָא pro רְשִׁיעֵיָא.
 14 R יִירְכּוּן.   15 R בְּפּוֹרְעֵנוּ iterum.   16 R יִשְׁבְּעוּן.   17 R
 בְּחוּכְמָא.   18 R אֲפִלְיָג.   19 R בְּרַכִּין.   20 R עַדְאָה sine
 Mappiq.

נפשיה דית מרודיא שעביד לאורייתא דהוא על חובין
 סגיאין יבני ולמרודיא ישתביק¹ ליה.

Jonas caput I—IV

ex Codice Musei britannici Or. 2211, anni 1475,
 cui accedit varia lectio codicis Petropolitani 133 = P., Reuchliniani
 et editionis R. Stephani 1556.

I. 1 והוה פתגם נבואה מן קדם² יי עם יונה בר
 2 אמתי [P עים יונה בר אמתי] למימרי קום איזיל
 לנינדה קרתא רבתא [P איזיל לנינוי קרתא רבתא]
 ואתנבי עליה [P עליה] איי סליקת [P ארי סליקת]
 3 בישתהון³ לקדמי [P לקדמי]: דקם יונה למערק
 [P למערק] לימא מן [P מן] קדם⁴ דיתנבי [P דיתנבי]
 בשמא דיהוה ונחת ליפו ואשכח [P ואשכח] אלפא⁵
 [P אלפא] דאדלא⁶ בימא ויהבן אגרה [P אגרה] ונחת
 בה [P בה]⁷ למיעל עמדהון [P עימהון]⁸ לימא מן קדם
 4⁹ דיתנבי בשמא [P בשמא] דיהוה דיהוה ארים [P ארים]

1 R בקרייה. 2 Ita semper vox יהוה exprimitur in codice Lond. et Petrop. R habet יי. 3 Editio Roberti Stephani 1556. קדמי. — Cf. Dissertatio mea Bemerkungen über die Vocalisation der Targume in Actis Congressus Orientalistarum Berolinensis I. P. 143. — Fluxit editio e eodice qui nostro fuit simillimus, vocalismus vero propius ad consuetudinem hebraeam accedit, cujus variam formam adicere non operae pretium est. 4 R דאיתנבי, Steph. דאתנבי. 5 R אלפא cf. Steph. infra. 6 Steph. recte לימא. 7 R P למיעל, Steph. למיעל. 8 R Steph. ביטא. 9 R Steph. דאיתנבי.

וְיָרַח עַל [P על] יָמָא וְהָיָה [P וְהָיָה נְחָשׁוּל] נְחָשׁוּל רַב
 בְּיָמָא וְאֵלְפָא בְעֵיא [P בְעֵיא לְאֵיתֵבְרָא] לְאֵיתֵבְרָא.
 5 וְחִי־לֹו סֻפְנִיא [P סֻפְנִיא] וּבְעֹו גַבְר מִן ² דְחִלְתִּיהָ
 [P דְחִלְתִּיהָ] וְחִזּוּ אֵי לֵית בְּהוֹן צִוּךְ וְרִמּוּ [P וְרִמּוּ]
 יָת מִנְיָא דְבֵאלְפָא [P דִּי בֵאלְפָא] לְיָמָא לְאֶקְלָא מִנְהוֹן
 [P מִינְהוֹן] דִּיזְנָה נֶהַת לְאֶרְעִית שְׂמָא ³ דְבֵאלְפָא [P לְאֶרְעִית
 שְׂמָא דֵאלְפָא] וְשָׁכִיב וְדִמּוּךְ וְקָרִיב לְחִתִּיהָ רַב סֻפְנִיא ⁶
 וְאָמַר לֵיה מָא אַת [P אַת] דְמּוּךְ [P דְמּוּךְ] קוּם צִלִי קָדָם
 אֶלְהֵךְ ⁵ מָא אִם יִתְרָחִם [P יִתְרָחִם] מִן [P מִן] קָדָם יְהוּה
 עֲלֵנָא וְלֵא ⁶ נִיבְדִי וְאָמְרוּ גַבְר לְחִבְרִיהָ אֵיתוּ דְנִרְמִי ⁷
 עֲדָבִין וְנִידַע בְּדִיל [P וְאָמְרוּ גַבְר לְחִבְרִיהָ אֵיתוּ דְנִרְמִי
 עֲדָבִין וְנִידַע בְּדִיל] ⁷ מִן בִּשְׂתָא הָוּא לֵנָא וְרִמּוּ עֲדָבִין
 וְנִפְל עֲדָבָא עַל [P עַל] יוֹנָה וְאָמְרוּ לֵיה ⁸ חֹי כַעַן לֵנָא ⁸
 בְּדִיל מָא בִשְׂתָא [P בִּישְׂתָא] הָוּא לֵנָא מָא ⁹ עֲבִידְהֵךְ
 וְמִן [P וְמִן] אַת אֵתִי ¹⁰ אֵידָא הוּא מְדִינְתֵךְ וְאֵי מְדִין
¹¹ עֲמָא [P מְדִין עֲמָא] אַתִּי וְאָמְרוּ לְהוֹן יְהוּדָאָה ¹² אֵנָה ⁹
 [P אֵנָה] וְמִן קָדָם יְהוּה אֶלְהָא וְשִׁמְיָא אֵנָה דְחִיל דְעֵבֵד

1 R רִיחַ רַב, P רִיחַ רַב. 2 Steph. דְחִלְתִּיהָ, R דְחִלְתִּיהָ. P mox
 בְּהוֹן. 3 R שְׂמָא דְבֵאלְפָא, Steph. דְבֵאלְפָא, Dages in ל et aliis locis
 habet uti R. 4 R דְמּוּךְ. 5 R מָא, Steph. מָא, deinde וְתִרְחִים
 Hebraismus! — P מָא. 6 Steph. נִיבְדִי, Hebraismus! 7 Steph.
 מָה. Quodsi ה pro א scribitur Hebraismus sapit. 8 Steph. חֹי,
 P חֹי. 9 R עֲבִידְהֵךְ ad exprimendam vocalem brevissimam;
 Steph. עֲבִידְהֵךְ; מָה est Hebraismus. 10 R וְאֵידָא. 11 R עָם.
 12 R אֵנָה et sic porro.

10 [P די עבד] ית ימא דית ¹ יבשהא [P יבשהא] • דחילו
² גבריא דחלא [P גובריא דחלא] רבא דאמרו ליה ³ מא
 דא עבדהא ארי דעו גבריא ארי ⁴ מן קדם דיתנפי בשמא
 11 דיהוה הוא עריק ארי הוי [P הוי] ל'הון • דאמרו
 [P דאמרו] ליה מא נעביד [P נעביד] לך ⁵ וינח ימא
 מנא [P מינא] ארי ימא [P ימא] אזיל דנחשוליה תקות
 12 [P תקות] • דאמר ל'הון ⁶ סבני דרמוני ל'מא ⁷ וינח
 ימא ⁸ מנכון [P מינכון] ארי דע אמא ארי ב'דילי
 13 נחשולא רבא הדין עליכון • דשיטין גבריא [P גובריא]
 ל'אתבא ל'בשהא דלא ⁹ יכלין ארי ימא אזיל דנחשוליה
 14 תקות [P תקות] עליהון • ¹⁰ דעליו קדם יהוה דאמרו
 [P דאמרו] קביל בעותנא [P בבעו pro קב בע] יהוה לא
 כען ניבד בחובת ¹¹ נפשיה דגברא הדין דלא תתין
 [P תיתין] עלנא חובת דם [P דם] זפי ארי את יהוה כמא
 15 ד'עוא [P די ר'עוא] קדמך עבדהא • ¹² ונסיבו ית יונה
 דרמוהי ל'מא [P ל'מא] דנח ימא מנחשוליה
 16 [P מינהשוליה] • דחילו גבריא [P גובריא] ¹³ דחלא רבא

1 R יבשהא ut in sequentibus. 2 R גובריא et sic porro. 3 Steph.
 Hebraismus. 4 R Steph. solum קדם יהוה מן קדם. 5 R וינח. 6 R
 Steph. סבני, P סבני. Leg. deinde דרמוני. 7 R וינח. 8 Steph.
 Steph. מנכון; deinde R אמא cf. infra IV, 2. 9 Steph. רכילו. 10 Steph.
 רעלו, R רעלו, P רעלו. 11 Steph. נפש male, usus enim status absoluti
 hoc loco falsus est. Estne Hebraismus an negligentia in legenda
 abbreviatura? P נפשיה. 12 R ונסיבו ut P, Steph. ונסיבו. 13 Steph.

[P רָבָא] מִן קָדָם יְהוּדָה וְאַמְלוּ לְדַבְחָא ¹ דִּיבַח [P דְּבַח
 דִּיבַחִין] קָדָם יְהוּדָה דְנָחֳרֵי ² [P וְנָחֳרֵי] נְדָרִין;
 II. ³ דְּזָמִין יְהוּדָה לְוֹנָא רָבָא לְמַבְלֵעַ יֵת יוֹנָה וְהוּדָה ¹
 [P וְהוּדָה] יוֹנָה ⁴ בְּמַעְיָא [P בְּמַעְיָא] דְּנוֹנָא תְּלָחָא ⁵ יוֹמִין
 וְתְלָחָא ⁶ לִיִּלְוִין [P וְתְלָחָא לִיִּלְוִין] . וְצָלִי יוֹנָה קָדָם ²
 יְהוּדָה אֲלֵהוּדָה ⁷ מְמַעְיָא דְנוֹנָתָא . וְאִמַר צָלוּתִי מִדַּעְלָקַת ³
 [P צָלוּתִי מִדַּעְלָקַת] לִי קָדָם יְהוּדָה וְקָבִיל ⁸ צָלוּתִי מִאֲרַעִית
 תְּהוֹרְמָא ⁹ בְּעִיתִי עֲבַדְתָּא בְּעוֹתִי . וְרַמִּיתְנִי ¹⁰ לְעוֹמְקִיא ⁴
 בַּלְבָּא [P בַּלְיָבָא] דִּיִּמָּא ¹¹ דְנָחֳרָא ¹² סְחֹר סְחֹר [P סְח
 סְח] לִי כֹל נַחְשׁוּלוּהִי דִיִּמָּא [P דִּיִּמָּא] וְגַלְוָהִי עָלַי
¹³ עָדִי . וְאַנָּא אֲמַרִית ¹⁴ אֲיִתְרַכִּית [P אֲיִתְרַכִּית] מִן קָדָם ⁵
 מִימָרְךָ בָּרַם [P בָּרַם] אֲוֹסִיָּה לְאַסְתְּכָלְלָא [P לְאַסְתְּכָלְלָא]
 בְּהִיבְלָא ¹⁵ דְקוֹדֶשֶׁךָ [P דְקוֹדֶשֶׁךָ] . אֲקַפּוֹנִי מִיָּא [P מִיָּא] עָד ⁶
 מוֹתָא תְּהוֹרְמָא . ¹⁶ סְחֹר סְחֹר [P סְח סְח] לִי יָמָא דְסוֹף

הַחִיָּלָא cf. Mehagyana in אֲלֵהוּדָה . Forma nostra est status absolutus sive indeterminatus, cujus usus in Targumis accuratissime observatur, a Syris vero perturbatus est. Pes. habet אֲלֵהוּדָה .

1 R דְּבַח. 2 R וְנָחֳרֵי. 3 Vocalem longam à Hebraismum habeo, vocalis producta est, quia aramaice consona insequens non reduplicatur. 4 Cave legas בְּמַעְיָא = בְּמַעְיָא . Steph. מַעְיָא hebraizat. Scriptio בְּמַעְיָא hic et in R pronunciationem vulgarem exprimere videtur, qua עּ uti alibi tractatum est. Mich. 5, 11. 5 R דִּיִּמָּיִן, P דִּיִּמָּיִן. 6 R לִיִּלְוִין. 7 Cf. Not. 4, P iterum בְּמַעְיָא. R מַעְיָא. 8 R צָלוּתִי cf. Hab. 1, 1. 9 R בְּעִיתִי. 10 Steph. R בעוֹמְקִיא male. 11 Steph. וְנָחֳרֵי. 12 R סְחֹר לִי. 13 R עָדִי. 14 R אֲיִתְרַכִּית. 15 R דְקוֹדֶשֶׁךָ, semper per o. 16 R סְחֹר לִי uti antea.

7 אֶת־לִי עַיִל מִי־שִׁי. ² לַעֲקָרִי טוֹרִיא נֶחֱחִית [P טוֹרִיא נֶחֱחִית]
³ אֲרַעַא נִגְדַח בְּחֻקְפָּהָא עַיִל מִנִּי ⁴ עֲלַמִּין דְּאֵת קָרִיב קְדָמְךָ
8 לַאֲסָקָא ⁵ מִהַבְּלָא הִי יְהוּה אֱלֹהֵי. ⁶ בְּאִשְׁתַּלְהוּת עַל־י
נְפִשֵׁי פֻלְהֵנָא דִּיהוּה ⁷ אִידְכְּרִית דְּעֵלָת [P אִידְכְּרִית דְּעֵלָת]
9 לַקְדָּמְךָ ⁸ צְלוּתִי לֹהֲיִכְלָא דְקוּדְשְׁךָ. לֹא כְעַמְמִיא פְּלֹהִי
טְעוּתָא [P טְעוּתָא] ⁹ דְּמֵאֲחֵר דְּמִחֻטְבֵּי [P דְּמִיחֻטְבֵּי] לַהוּן
10 לִית אֲנוּן [P אֲיִנוּן] יְדַעִין. וְאַנָּא ¹⁰ בְּקַל חוּשְׁבַּת אֹדְאָה
קוּרְבָנִי [P קוּרְבָנִי] אֶקְרִיב קְדָמְךָ וְנִגְדִית אֲשֶׁלִּים ¹¹ פֻּורְקָן
11 נְפִשֵׁי בְּצִלוֹ קָדָם יְהוּה. וְאַמְרֵי יְהוּה לְנוֹנָא וּפְלִיט יֵת
יִוְנָה לִיבְשָׁתָא.

III. 1 וְהוּה פִתְגָם נְבוֹאָה מִן קָדָם יְהוּה עִם יִוְנָה
2 חֲנִינּוּת לְמִימְרֵי. קוּם אִיזִיל לְנִינּוּה קְרִתָּא רְבַתָּא דְאַתְנָבִי
3 עֲלֵה יֵת נְבוֹאָתָא ¹³ דְאַנָּא מִמְלִיל עִמְךָ. וְקָם יִוְנָה וְאָזַל
לְנִינּוּה כְּפִתְגָמָא דִּיהוּה וְנִינּוּה הוּת קְרִתָּא רְבַתָּא קָדָם

1 R תְּלִי. 2 Leg. לַעֲקָרִי, P לַעֲקָרִי, 3 R et וְאַרְעַא P מִמְחַבְלָא R מִהַבְּלָא. 4 R לַעֲלַמִּין, P לַעֲלַמִּין. 5 R בְּחֻקְפָּהָא. 6 R בְּאִשְׁתַּלְהוּת. 7 R ut cod. at Qames. 8 R צְלוּתִי. 9 R דְּמֵאֲחֵר. 10 R omisso קל habet בְּחֻשְׁבַּת; sic et Steph., at in R vox in fine lineae posita est. Deinde קְרִיב אֶקְרִיב. 11 Legas אֲשֶׁלִּים, R אֲשֶׁלִּים. 12 Versus 1—8 desunt in cod. Petr. 13 Steph. דִּי אֲנָא, sed דִּי in Targumis nihil est nisi Archaismus, quem accentuum ratione habita aliquando adhibitum esse docui in dissertatione de vocalismo Targumorum P. 185. In lingua aramaica דִּי tempore Targumistarum adhiberi jam dudum desierat. Cf. Pag. 31 infra.

יהוה מהלך תלך תלך יומין. ¹ ושרי יונה למיעל בקרתא 4
 מהלך יומא חד ואכריז ואמר בסוף ארבעין יומין
 דניננה מתהפכא. דהימילו ² אנשי ניננה במימרא דיהוה
 וגזרו צומא ³ ולבשו סקין מרבהון ועד זעירהון. ומטא 6
 פתגמא לאת ⁴ מלכא דניננה וקם מפורסי מלכותיה
 דאעדי לבוש יקרדיה מפיה דאתכסי ⁵ סקא ויחיב על קטמא.
 דאכריז ואמר בניננה מגזירת מלכא דרברבנוהי למימר 7
 אנשא ובעירא ⁶ תורי דענא לא יטעמון מידעם לא
 ירעון ומיא לא ישתון. דיתכסון סקין אנשא ובעירא 8
 ויצלון קדם יהוה בתקוף ויחובון גבר מאורחיה בשתא
 ומן ⁸ הטפא דבידיהון. מן ⁹ ידע דאית [P דאית בידיה] 9
 בידיה חובין יתוב מנהון [P מיפהון] ¹⁰ דיתרחם עלנא
¹¹ מן קדם יהוה ויחוב מתקום [P מיתקום רוגזיה] רוגזיה
 דלא ¹² ניבדי וגלן [P וגלן קדם] ק' יהוה ¹³ עובדיהון 10
 ארי חבו ¹⁴ מיאורחתהון [P מאורחתהון בשתא] בשתא ואת
 יהוה מן בשתא ¹⁵ דמליל למעבר להון דלא עבדי.

1 Vocalis longa pro ⁷ Hebraismum sapit.

2 Steph.

3 Steph. ואסרי quod ubicunque occurrit est Hebraismus.

3 Steph.

et שקין quod est Hebr.

4 R in marg. addit: רד' ירו' לנה פרעה.

5 Steph. et R Hebraism. דהנה מלכא ביומרא האיתון בניננה.

5 Steph. et R שקא Hebraism.

6 R ותורי Steph. חורא.

7 R per u ירעון, ירעון, ירעון etc.

8 R הטופא.

9 R ידע.

10 R דיתרחם deinde Steph. עלוהי.

11 Voces רוגזיה — desunt in R.

12 Steph. Hebr. נובד.

13 R

עובדיהון; P עובדיהון.

14 R מאורחתהון.

15 P דמליל למעבר.

Sic et Steph. דגזר sed R דמליל.

IV. וּבָאִישׁ לַיּוֹנָה בִישָׁא רַבָּא¹ וְחִקִּיקָ לִיהּ [P בִישָׁא] 1
 רַבָּא וְחִקִּיקָ לִיהּ. וְצִלִי [P וְצִלִי] קָדָם יְהוּה וְאָמַר 2
 [P וְאָמַר] קָבִיל בְּעוֹתֵי יְהוּה הֲלֵא דִין פִּתְגָמֵי עֵד
 דְּהוּיִתִי² קָיִים [P קָיִים] עַל אַרְעֵי עַל פִּין אוֹחִיתִי³ לַמְעַרְק
 לַיָּמָא אֲרִי⁵ יִדְעֵנָא אֲרִי אַת [P אַת] אֵלֵהּ א⁶ חֲנָנָא
 [P חֲנָנָא] וְדִחַמְנָא מְרַחֵיק רַגְזֵי וּמְסַגֵּי לַמְעַבְד טְבוּרָן וּמְתִיב
 מִימְרֵיהּ מִלֵּאִיתָא⁷ בִישָׁא. וְכַעֲן יְהוּה סָב פִּעֲן יֵת נַפְשֵׁי
 מִנִּי [P מִינִי] אֲרִי טָב⁸ דִּאֲמֹת [P דִּאֲמֹת מִיִּדְאִיחִי]
 מִדְּאִיחִי וְאָמַר יְהוּה הֲלֵאֲחֵדָא [P הֲלֵאֲחֵדָא] תְּקוּה לֵךְ. 4
 וְנִפְק יוֹנָה מִן קְרָתָא וִיִּתִיב מִמְדַּנְח [P מִמְדַּנְח] לַקְרָתָא
 אֲעַבְד לִיהּ [P לִיהּ חֲמֵן] חֲמֵן¹⁰ מִטְלָחָא [P מִטְלָחָא]
 וִיִּתִיב תְּחוּתָהּ [P תְּהּ] בְּטוּלָא עֵד דִּיחֻזִי [P דִּי יְחֻזִי] מָא¹¹
 יְהִי בְּסוּף קְרָתָא וְזַמִּין יְהוּה אֵלֵהִים קִיקְיוֹן וְסִלִיק 6
 עֵיל מִן יוֹנָה לַמְהוּי טוּלָא עַל רִישֵׁיהּ [P הּ] לַאֲגָנָא
 [P לַאֲגָנָא] לִיהּ¹² מִבְּשִׁתִּיהּ [P לִיהּ מִיִּבְשִׁתִּיהּ אֲחֵדִי]
 וְחֵדִי יוֹנָה עַל קִיקְיוֹן¹³ אֲחֵדוּא [P אֲחֵדוּא רַבָּא] רַבָּא.

1 Steph. וְחִקִּיקָ cf. V. 4 תְּקוּה. 2 Steph. om. קָיִים. 3 R
 לְמִיִּעְבְּד at deinde לְמִיִּעְבְּד. 4 R בִישָׁא. Steph. uti textus. 5 R
 רַחֲמֵנָא וְחֲנָנָא. 6 Steph. ut textus, R רַחֲמֵנָא וְחֲנָנָא. 7 R
 ut cod. מִי פִּי יְהוּה בִישָׁא, Steph. בִישָׁא. P מִי פִּי יְהוּה בִישָׁא. 8 R
 רַחֲמֵנָא. 9 Steph. וְחִקִּיקָ et sic porro. P וְחִקִּיקָ. 10 Steph.
 מִטְלָחָא. R מִטְלָחָא. Recte textus מִטְלָחָא = [מִטְלָחָא] Bar Ali ed.
 Hofmann Nro. 5803. 11 Steph. R מָא, P מָא, Hebraismus!
 12 Steph. מִיִּבְשִׁתִּיהּ, R מִיִּבְשִׁתִּיהּ. 13 R אֲחֵדוּא.

7 דְּזַמִּין יְהוּה ¹ תּוֹלְעָתָא ² בְּמִיֶּסֶק [P בְּמִיֶּסֶק] צִפְרָא
 8 דְּיוֹנָא דְּבַתְרוֹדוֹי ⁴ וּמָהֵת יֵת קִיקְיוֹן ⁵ וַיְבִישִׁי אֵהְוָה
 6 כְּמִדְנָח [P כְּמִדְנָח] שְׁמֵשָׁא דְּזַמִּין יְהוּה רֹחַ קִיֹּדְמָא
 7 שְׁתִּיקָתָא וּטְפָחַת [P וּטְפָחַת] שְׁמֵשָׁא עַל רִישָׁא דְּיוֹנָה
 8 דְּאֵמֹת וּשְׂאִיל יֵת נְפִשִׁיהּ לִמְמוֹת וְאֵמֶר טַב ⁸ דְּאֵמֹת
 9 [P דְּאֵמֹת מִיֵּדְאֵחִי] מִיֵּדְאֵחִי וְאֵמֶר יְהוּה לִיֹּנָה הֵלְלָתָא
 תְּקוּם לִךְ עַל קִיקְיוֹן וְאֵמֶר לֵאחָדָא ⁹ תְּקוּם לִי עַד מוֹתָא
 10 וְאֵמֶר יְהוּה אַתְּ ¹⁰ חֵסְתָא עַל קִיקְיוֹן דֵּלֵא [P דֵּי לֵא]
 עֲמֻלָתָא בֵּיהּ [P הֵ] דֵּלֵא ¹¹ רְבִיתְהוֹי ¹² וַיְבִלִילֵיא הַדִּין
 11 הֵוָה וַבִּלִּילֵיא אֹחֻרְנָא [P אֹחֻרְנָא] אֲבָדִי וְאֵנָא לֵא
 13 אַחֻס [P אִחֻס] עַל נִינֹוה קָרְתָא רְבָתָא דְּאִית בֵּה סְגִי
 מִתְרָתָא [P נִינֹוי קָרְתָא רְבָתָא דֵּי אִית בֵּה סְגִי מִתְרָתָא]
 עֲסָרִי ¹⁴ רַבּוֹ אֲנָשָׁא דֵּלֵא [P רִיבּוֹ אֲנָשָׁא דֵּי לֵא] ¹⁵ דְּדַע
 בֵּין יַמִּינִיהּ ¹⁶ לִסְמָא־לִיהּ [P בֵּין יַמִּינִיהּ לִסְמָא־לִיהּ]
 וְבַעִירָא סְגִי

1 Steph. male תת תולעתא.

2 Sic Steph.; R במיסק.

3 Steph. R P ביונא. 4 Steph. ומתא. 5 Steph. ויבש, R ויבש.

6 R כמדנח. 7 R שתיקתא. 8 R דאמות. 9 Hoc loco etiam

Steph. תקום, P תקום et R תקום, qui in reliquis locis habet תקום.

10 Sic Steph. at R חסתא. 11 R רביתיה, St. רביתיה. 12 Steph.

in duas voces dispescit דר בל; R דבל, P דבליליא. 13 R אחוס.

14 Steph. ריבון, R ריבון. 15 R דדע. 16 Steph. לסמליה;

R לטמליה Hebraismus.

Prophetia Michae

e codice Musei Britannici Or. 2211.

Accedunt lectiones codicis Reuchliniani graviore et Petropoli-
tani 133 locis VI, 3—8, VII, 14—20.

I. פתגם נבואה מן קדם יהוה ¹ דהוה עם מיכה 1
² דממרשא ביומי יותם אהו יחזקיה מלכיא דבית יהודה
² דאתלבי על שמרון וירושלים שמעו עממא לופהון אציתי
ארעא ומלאה ויהי מימרא דיהוה אלהים בלון לסהיד
³ יהוה מהיכלא ³ דקודשיה ארי הא יהוה מתגלי מאתר
⁴ בית שכינתיה דיתגלי דירמוס ית ⁴ תוקפי ארעא דיתמסון
טוריא תחורתיה ⁵ ומשריא ותבזעון ⁶ כשערתא מן קדם נורא
⁵ כמא ⁷ דאשידין במרון בהובי בית יעקב כל דא
ובהטאי ⁸ כל בית ישראל איכא הכו דבית יעקב הלא
בשמרון ⁹ ואיכא הטו דבית יהודה הלא בירושלים
⁶ ¹⁰ דאשוי שמרון ¹¹ לאגרי הקלן בית ¹² צרו נצבת כרם
⁷ ¹³ דארמי לחילתא אבנהא דאושאה ¹⁴ אגלי וכל ¹⁵ צלמנהא
ידקקון דכל שערתהא ותוקרון בנורא דכל בית ¹⁶ דחלתהא
אשוי לצרו ארי מאגר ¹⁷ זניתא אתכנשו ולבית פלחי

1 Cod. דהוה. 2 R Hebraismus. דמימרשא. 3 R דקודשיה.
4 R תקיפי. 5 R ומשריא. 6 R כשערתא. 7 R דאשידין. 8 R
om. כל. 9 R איכא. 10 R ואישוי sic et infra. 11 R לאגרי.
12 R male et צרו נצבת. 13 R וארמי. 14 R אגלי.
15 R צלמנהא et דקקון ad quod in margine additur פליג.
Bomb. דקקון. 16 R דחלתהא. 17 R זניתא et אתכנשו.

טַעוֹתָא יַחְמְסוּן. עַל דָּא יִסְפְּדוּן דִּי־לִלּוֹן יִהְיוּן ¹ בְּשִׁישָׁא ⁸
 עֲרִישֵׁי־אֵין יַעֲבֹדוּן ² מִסְפְּדָא כְּדוּרוּיָן ³ דְּאֲבֵלָא דְאֵלִיא כְּבִנַת
 נַעֲמִין. אֲרִי מִמְרַעָא ⁴ מִהֲתָה אֲרִי מֵטַת עַד ⁵ בֵּית יְהוּדָה קְרִיבַת ⁹
 לְמִיעַל בְּתַרְעֵי עָמִי עַד יְרוּשָׁלַם. בְּנַת לָא ⁶ תַּחֲוֹן מִבְּכָא ¹⁰
 לָא תִבְלוּן דִּי־תִבִין בְּבִתָּא ⁷ דְּעַפְרָא בְּקִטְמָא חוּפְרֵי רִישֵׁי־כּוּן.
 עֲבָרוּ לִכּוּן דִּי־תִבִין בְּשִׁפּוּר גָּלָן ⁹ עֲרִיא עֲרִישֵׁי־אֵין בְּהַתִּין ¹¹
 לָא יִפְקֹון מִשִּׁזְבִין מִיַּתְבֵי צֶאֱנָן ¹⁰ עֲבִילוּ לִכּוּן מִסְפֹּד
 בְּמֵר עַל קְטִילֵי גִיבְרֵי־כּוּן בֵּית צוּלָאֵי בְּתֵי הַמְדַחְכּוּן
 דְּהוּיִתוּן אֲנַסִין וּמְקַרְבִין דִּין לִסְטֵר דִּין בְּכִין יַחְנָסִיב
 מִנְכּוּן שִׁפְרֵי אֲרַעֲכוּן. ¹¹ הָהוּיִת יַתְבָּא עַל שִׁפְרֵי אֲרַעָא ¹²
 וּמִסְבָּרָא לִטָּב ¹² מִסְרָבָא לְמַתָּב לְאֹרִיתָא מָא תַעֲבֹדוּן
 אֲרִי נִהַחַח בְּשִׂתָּא מִן קָדָם יְהוּה לְמִיעַל בְּתַרְעֵי יְרוּשָׁלַם.
¹³ טַקִּיסוּ דִּתְכִיא רִמּוּ עַל ¹⁴ וּכְשָׂא דִי־תִבִין בְּלִישׁ רִישׁ ¹³
 חוּבִין הוּא לְכַנְשָׂתָא דְצִוּוֹן אֲרִי בִין אֲשַׁתְכַּחוּ ¹⁵ מְרוּדֵי
 יִשְׂרָאֵל. בְּכִין תְּשַׁדְּרִין קוּרְבָנִין ¹⁶ לְמַחְסְנֵי גַח ¹⁷ בְּתֵי אֲכֹזִיב ¹⁴
 יַחְמְסוּן לְעַמְמֵיא בְּחוּבִין דְּפִלְחוּ בְּהוּן לְטַעוֹתָא מְלַכֵי
 יִשְׂרָאֵל. עוּד ¹⁸ אִיתֵי מְחַסְנִין עַל־יִכּוּן דִּי־תִבִין בְּמִרְיֶשָׁה ¹⁵

1 R בְּשׁוּלְלָא, Bmb. יַחְכּוּן בְּשׁוּלְלָא. 2 R מִסְפֹּד. 3 R תַּחֲוֹן
 et וְאִיבְכָא. 4 R מִהֲתָה. 5 R om. בֵּית. 6 R תַּחֲוֹן
 et תִּבְלוּן. 7 R בְּעַפְרָא. 8 R עֲבָרוּ. 9 R עֲרִיא. 10 R
 בְּמֵר. Mox Bmb. pro בְּמֵר. 11 R אֲרִי דִּתְבִין. 12 R
 וּמִסְבָּרָא. Bmb. וּמִסְבָּרָא. 13 Cod. טַקִּיסוּ incuria punctatoris?
 R טַקִּיסוּ. 14 R דִּי־כְשָׂא. 15 R מְרוּדֵי. 16 R עַל־מַחְסְנֵי
 סַפ אִח דִּי־תִבִין בְּבִתֵי טַעוֹת: 17 In marg. R ad hanc vocem addidit: כְּדִבְטוּתָהוּן יַחְמְסוּן
 18 R invertit אִיתֵי מְחַסְנִין.

דבבא מסודין מקבל־הון עממ'יא קימין מחסנין יתהון
 ממון יקרהון מנהון נסבין עהן בא'עהון ¹ ל'חצן
 תיבין בהון כחכורי קרבא ² כנישת עמי תתלכון מבית ⁹
³ הדותהון מנהון בניהון זבין גלא יקרהון דהו אמין
 קיים לעלאמין קומו וגלו ארי לא דא ארעא בית ניהא ¹⁰
 לרשיע'א בדיל ⁴ לטמיוחה אתון מהפ'לין ⁵ בדיל לסאבותה
 אתון מסתיעין עליה ⁶ על דטען בתר נביי שקרא דמתנבן ¹¹
 להון ⁷ ברזח ושקר ומלפין יתהון לחמר ⁸ ולרויג ויהי
 כמא דאי ליפו למטעי בתר נביי שקרא כין יגלון
⁹ לארע שקריא עם דרא הדין בסופא פנשא ¹⁰ אכנישכון ¹²
 דבית יעקב ¹¹ לולכון קרבא אקריב גלותכון שארא
 ד'שראל פחדא אשוינון כענא בגו חטרא ¹² כעדרא בגו
 דירא המן מסג'י אנשא ¹³ דיסקון משיזבין כיד בקדמיתא ¹³
¹⁴ דיסק מלך מדבר ברישהון דיתבר ¹⁵ בעיל דבבא דמעיק
 להון ¹⁶ יכביש כרכין תקיפין קרוי עממ'יא יחסלון ויהי
 מלכהון מדבר ¹⁷ ברישהון ומימרא דיהודה בסעדהון
 III. ואמ'ית שמעו כען רישי יעקב ושלטוני בית ¹

1 R לרוחצן. 2 R פנשת. 3 R תרו. 4 R לטמיוחה. Leg.
 לא וקריח. 5 R ובריל. 6 R דטעו. 7 R רזח. 8 R in marg. וקריח.
 in textu וריג. 9 R לארעא. 10 R ארכנישפון. 11 R
 פולחון. 12 R כעדרא. 13 R om. ו. Scribit משזבין et
 ut jam antea. 14 R ויסק cum Dag. 15 R בעלי ac deinde
 הקיסקין. 16 R ויכבש et יקריבין. 17 R hic et ante ברישהון
 cum vocali sub ש. Bmb. utroque loco ברישהון.

2 ישראל הלא לזון לאמיע דנא. ² דסנן לאיטבא
 ורחמין לאבאשא ³ אנסין נכסי עמי ⁴ מדרהון וממון
 3 יקרהון מפהון נסבין. ⁵ ודבזו נכסי עמי וממון יקרהון
 מפהון נסבין דית ⁶ שארהון מגמריין תיבין ⁷ ומפלגין
 יתהון כמא ומפלגין אבריא לגו דודא ⁸ וחקקיא לגו
 4 קדרא. בכין יצרון קדם יהוה הלא יקבל עלותהון
 ויסליק שנינחיה מנהון בעידנא ההוא כמא דאבאישו
 5 עובדיהון. כדנן אמר יהוה על נביי שקרא דמטען ית עמי
 דמן ⁹ דמוכיל להון שירון ¹⁰ דבסר מתנבן עלוהי שלאמא
 6 ודלא ¹¹ מוכיל להון מזמנין עלוהי קרבא. בכין
 12 תבהתון מלאתנבאה ותתכנעון מלאפא ותחפי עקא
 7 פקבלא ¹³ ית נביי שקרא דיקבל עליהון עידנא. ויבהתון
 נביי שקרא דיתכנעון ¹⁴ מלאפא דיתעטפון על ספס
 15 כאבילין לולהון ארי לית בהון רוח נבואה מן קדם
 8 יהוה. וברם אנא אחמליתי בתקות רוח נבואה מן
 קדם יהוה ¹⁶ ודין דקשוט דגיבורתא להואה לאעקב
 9 חובוהי ולישראל הטאוהי. שמעו פען דא רישי בית
 יעקב ושלטוני בית ישראל ומקלקלין אורחת דינא דית

1 R למיעד.   2 R סנן.   3 R ואנסין.   4 R מדרהון.
 5 R ודבזו.   6 R שארהון.   7 R ומפלגין.   8 R וחקקיא.
 9 R המוכיל In marg. additur פליג.   10 R דבסר.   11 R מוכיל.
 12 R ותבהתון, infra ותבהתון.   13 R על.
 14 R מלאפא.   15 R באבילין.   16 Verba דק' וגיב' in R desunt.

10 כל¹ כִּלְנֵיתָא מֵעֲקָמִין דְּבִנְךָ בְּתִירוֹן בְּצִוּוֹן בְּדָם אֲשִׁיד
 11 וִירוּשָׁלַם בְּנִכְלִין וַיִּשְׁהָא² בְּשַׁחְרָא דִּינִין וְכַהֲנָהּ
 בַּמִּמּוֹן³ מוֹרֵךְ⁴ וְנִבְיָאָהּ בְּכֶסֶף מְלַפִּין דְּעַל מֵימְרָא דִּיהוּהּ
 5 מִסְתַּמְכִין לִמְיַמְרָא הָלֵא שְׁנִינְתָא דִּיהוּהּ בֵּינָנָא אֲמַרִין
 12 לֹא תִיְהִי עֲלָנָא בְּשַׁחְרָא בְּכִין בְּדִיל חֻבִּיכוֹן צִוּוֹן חֶקֶל
 חֲתָדֵי וִירוּשָׁלַם⁶ לִיגְדִין תְּהִי וְטוֹר בֵּית⁷ מְקַדְשָׁא
 לְהִישָׁת חֲרָשָׁא

IV. ויהי בסוף יומיא יהו טור בית מקדשא דיהוה¹
 מתקן בריש טוריא ומנטל הוא מירמתא דיתפנין למפלא
 עלוהי כל⁸ מלכותא⁹ ויהלכון עממין סגיאין דיימלון איתו
 דניסק לטור בית¹⁰ מקדשא דיהוה ולבית שנינת אלהיה
 דיעקב דילפינא מאורחן דתקנן קדמוהי ונהך באולפן
 אורייתיה ארי מציון תפוק אורייתא דאולפן פתגמא דיהוה
 מירושלים וידין בין עממין סגיאין דיוכח למלכין תקיפין³
 עד עלמא¹⁰ ויעפון סיפיהון לסיפין דמורניתהון
¹² למגלין דלא¹³ ישולון עם באפי עם¹⁴ זין דלא
 ותאלפון עוד מבכין קרבא¹⁵ דיתכון גבר תחות פירי⁴
 גופנוהי ותחות פירי תינוהי ולית דמניד ארי במימרא

1 R פיוניתא. 2 R בשוחרין. 3 R מורין. 4 R
 5 R ל & מסתמכין at in marg. additur ויגיאהא.
 6 R מלכותא. 7 R חורשא et לחישה, מקד'. 8 R חורשא et לחישה, מקד'.
 9 R חורשא et לחישה, מקד'. 10 R חורשא et לחישה, מקד'.
 11 R חורשא et לחישה, מקד'. 12 R חורשא et לחישה, מקד'.
 13 R חורשא et לחישה, מקד'. 14 R חורשא et לחישה, מקד'.
 15 R חורשא et לחישה, מקד'.

5 דִּיהוּהָ עֲבָאוֹת עֲזִיר פִּיךָ אֲדִי כֹל עֲמֹמִיָּא יִהְיֹוּבֹן עַל
 זַפְלֵהוּ לְטַעֲוֹתָא וְאַנְחָנָא ² נִתְרַחֲוּיךָ בְּשֵׁמָא דִּיהוּהָ אֱלֹהֵנָא
 6 לְעֵלְמָא וְלַעֲלַמֵּי עֲלַמִּיָּא בַעֲדָנָא הָהוּא אֲמַר יִהוּהָ
 3 אֱלֹהִים אֲכַפֵּישׁ ⁴ מִטְּלַטְלֵיָּא וּמִבְּדִרְיָא ⁵ אֶקְרִיב וְדֹאחַב־בָּאֵשׁ
 7 לְהוֹן מִן קָדָם חֻבֵי עֲמִי ⁶ וְאֲשׁוּי יֵת מִטְּלַטְלֵיָּא לְשֵׁאֲרָא
 וּמִבְּדִרְיָא לְעַם תְּקִיָּם רַחֲמֵנִי מְלֻכּוֹתָא דִּיהוּהָ עַל־יְהוֹן
 8 בְּטוֹרָא דְצִיּוֹן מִפְּעֵן דְעַד עֲלַמָּא וְאַתְּ מְשִׁיחָא דִּישְׂרָאֵל
 דְּטַמִּיר מִן קָדָם חֻבֵי כֹנַשְׁתָּא דְצִיּוֹן לֵךְ עֲתִידָא מְלֻכּוֹתָא
 לְמִיתִי דִּיִּיתִי שׁוֹלְטָנָא קְדַמָּאָה לְמַלְכוּת כֹּנַשְׁתָּא ⁷ דִּי־יוֹשְׁלָם
 9 כְּעֵן לְמָא אֵת מִתְחַבְרָא לְעֲמֹמִיָּא הַמְּלַכָּא לִית בִּיךְ אַם
 8 מְלַכֵּי מְלַכְךָ אֲבָדוּ אֲדִי ⁹ תְּקַפִּיךָ עָקָא ¹⁰ וְזִיעָה הָא כֹּה־בְלִין
 10 11 לְגִלְדֵּי־דָתָא מִרְעֵי רוֹזְעֵי כֹנַשְׁתָּא דְצִיּוֹן ¹² כִּי־לִידָתָא אֲדִי
 כְּעֵן תְּפַקִּין מִקְרָתָא רַחֲשׁוֹן בְּהַקְלָא ¹³ וְתִרְדִּין עַד בְּבַל
 חֲמֵן תְּשַׁחֲזֹבִין ¹⁴ רַחֲמֵן יִפְרַקִּיךָ יְהוּהָ מִיַּד בְּעַלְיִ דְבִבְךָ
 11 וְכַעֵן יִתְכַנְשׁוֹן עַלְךָ עֲמִמִּין ¹⁵ סְגִיִּין דְאַמְרוּן אִימַתִּי
 12 16 תַּחֲבוּב וְתַחֲזִי בְּמַפְלַח צִיּוֹן עֵינָנָא וְאַיְפוֹן לֹא יִדְעִין
 דָּדִיא דִּיהוּהָ וְלֹא מִסַּחֲפֵלִין ¹⁷ בְּמַלְכוּדֵי אֲדִי קְרִיבִינוֹן

1 R יהובון. 2 R ניהרהיך. 3 R. om. אל, deinde איכפיש.
 4 R משקטליא ut infra. 5 R איקריב et דואיחבאש. 6 R
 ודאחבאש et sic plerumque ne dicam semper in prima persona Im-
 perfecti Pael. 7 R דישראל. 8 R מילקי מילקה. 9 R תקפיה.
 10 R וזיעה. 11 R לילדתא. 12 R כילדתא. 13 R ניהרהיך.
 14 R חמן. 15 R סגיאן et סגיאן. 16 R תחוב. 17 R
 במילכודי.

13 ¹כַּעֲמִידָא לֹא־יִהְיֶה אֲדָמָה כְּנִישָׁתָא דְצִיּוֹן אֲדָמָה
 עֲמָא דְבִיךְ אֲשׁוּי תְּקִיפִין ³כְּבִרְזָלָא וּשְׂאֲרֵהוֹן ⁴הַסִּינִיךְ
 כְּנִהְשָׁא וְתִקְטְלִין עֲמֻמִּין סְגִיָּאן וְתִגְמְרוּן ק' יְהוּהָ ⁵נִכְסֵהוֹן
 14 וְלִמְנוֹן יִקְרְהוֹן קָדָם רְבוֹן לֵל ⁶אֲרֻעָא ⁷פֶּעֶן תַּסְתִּיעִין
 בְּמִשְׁרֵיךְ קָרְתָא ⁸דְּאֲשׁוּיָן עֲלֵיהָ בְּצִיר ⁹וְיִהְיוּן מִחָן בְּחִטָּא
 עַל לִסְתָּא יֵת הַיַּיְנִי יִשְׂרָאֵל.

V. וְאֵת בֵּית לָהֶם אֲפָרַת פִּזְעִיר הַיּוֹתָא לֹא־תִמְלֹאָה ¹
 בְּאֲלֻפִּיא דְבֵית יְהוּדָה מִנְךְ קָדָמִי יְפֹק מְשִׁיחָא לַמִּיחֻי
 עֲבִיד שׁוֹלֵטָן עַל יִשְׂרָאֵל ¹⁰דִּי שְׁמִיחָא אֲמִיר מִלְּקַדְמִין מִיּוֹמֵי
 עֲלֵמָא בְּכִין יַחְמַסְרוֹן ¹¹כְּעִיָּהָן יִלְיִדְתָּא לַמִּילָד וּשְׂאֲרָה
 2 אֲחֵיהוֹן יִסְתַּמְלוֹן עַל־יְהוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקּוּם דִּישְׁלוֹט
 3 בְּתַקּוֹף מִן קָדָם יְהוּהָ בְּרַבּוּת שְׁמָא דִּיהוּהָ אֱלֹהֵיהָ
 12 דִּי־תִכְנַשׁוֹן מִפִּינֵי גַלְיָתָהוֹן אֲדָמָה כְּעֵן יִסְגִי שְׁמִיחָה ¹³עִם סִיפֵי
 4 אֲרֻעָא וַיְהִי מִפְּכִין שְׁלֵמָא ¹⁴לֵנָא אֲתוּרָאָה אֲדָמָה
 5 יִיעוּל ¹⁵לֵאֲרֻעָנָא וְאֲדָמָה יִדּוּךְ בְּבִירְנִיתָנָא ¹⁶וַיִּמְנֵי לֵנָא
 17 מְלַכִּין וְחַמְנִיא רְבִרְבֵי ¹⁸אֲנִשָּׂא וַיִּדְנוֹן יֵת אֲרֻעָא
 19 דְּאֲתוּרָה בְּחֵרְבָא וַיֵּת אֲרֻעָא נִמְרוּד בְּתַקּוֹף פְּרַכָּאָה וַיִּשְׁיִבֵינָא
 20 מֵאֲתוּרָאָה וְלֹא יִיעוּל בְּאֲרֻעָנָא וְלֹא יִדּוּךְ בְּחַוְמֵנָא

1 R כַּעֲמִידָא. 2 R וְקִטְלִין. 3 R כְּבִרְזָלָא. 4 R הַסִּינִיךְ
 et וְתִקְטְלִין. 5 R נִכְסֵהוֹן. 6 R עֲלֵמָא. 7 R וּבְעֵן. 8 R וְיִקְרְהוֹן
 pro דָּאשׁ, ante בְּמִשְׁרֵיךְ. 9 R מִחָן. 10 R יְהוּהָ recte. 11 R
 וְיִקְרְהוֹן et בְּעִיָּהָן. 12 R וַיִּתְחַבְּבוּן. 13 R עִם. 14 R לֵנָא
 et אֲתוּרָאָה. 15 R בְּאֲרֻעָנָא. 16 R וַיִּמְנֵי עֲלֵמָא. 17 R שְׁבַע
 18 R אֲנִשָּׂא cf. אִישׁוּי alia. 19 R דְּאֲתוּרָה. 20 R מֵאֲתוּרָאָה

6 ויהי שארא דבית יעקב בגו עממין סגיאין כטלא מן
 קדם יהוה דכרסיסי מלקושא דעל עסבא דלא מוריד
 7 לאנש דלא מלחר לבר אנשי ויהי שארא דבית יעקב
 בעממא בגו עממין סגיאין כארא בבערא² בחורשא
 8 פליחא בעדדי ענא דאם יעדו דירמוס דיקטול דלית
 9 דמשיזיבי סגי מבכין⁵ תחקת ידך ישראל על סנאך וכל
 10 בעלי דבבך ישתיון ויהי בעדנא הווא אמר יהוה
 11 דאשיצי סוסות עממא מבינך דאוביד רתיפיהון ואשיצי
 12 קרי עממא מארעך ואפגר כל כרביהון תקיפא ואשיצי
 13 הרשין מבינך⁸ ומעננין לא יהון לך ואשיצי⁹ צלמי
 14 עממא וקמתהון מבינך דלא תשתעבד עוד¹⁰ לעוברי
 15 ידך ויאעקר שתלי עממא מבינך ואשיצי בעלי
 16 דבבך ויאעביד ברנז¹² ובחמה¹³ פורעלות דין מן עממא
 דלא קבילו אולפן אוריחא.
 VI. 1 שמעו כען ית דיהוה אמר קום דין עם טורא

1 R לאינש cf. p. 147, n. 18. 2 R דחורשא, quod in marg. addidit.
 3 R דבבך. 4 R יעדי. 5 R אוד' תחקה מתקה על סנאך. 6 R ואשיצי ita
 in margine dicitur: ס' אוד' תחקה מתקה על סנאך. 7 R om. קרוי, deinde יאפגר. 8 Quam juxta
 מיעננין (Buxtorf in lexico praebet מיעננין) voca-
 lismus מיעננין eodem modo dijudicandus est uti מיעננין pro מיעננין
 scilicet ע ad normam consonantis א tractatum est. Cf. adnota-
 tionem ad Jon. 2, 1. — R מיעננין. 9 R צילמי. 10 R לעוברי.
 11 R יאעקר. 12 Sic Cod. ובחמה, quod nescio an sit rectum pro
 ובחמה. Si ובחמה legitur Hebraismus est aequè in usu vocalium
 atque in scriptione per ה; R ובחמה. 13 R פור.

- 2 דִּישְׁמַעְךָ רִמְתָּא קְלִיךְ • שְׁמַעוּ טוֹרִיאַ יְת דִּינָא דִּיהוּהּ
 דַּעֲקִיאַ יִסּוּדֵי אַרְעָא אַרִי דִּינָא קָדָם יְהוּהּ עִם עֲמִיָּה
 3 דַּעִם יְבִית יִשְׂרָאֵל עֲבִיד תּוֹכִיחָהּ • עֲמִי מָא טַבָּא ² אַמְרִית
 לַמַּעֲבָד לִיךְ הָלֵא עֲבָדִית אֹו מָא ³ מַרְוֵעָא קְשִׁיא אַסְגִּיתִי
 4 [P אַסְגִּיתִי] עַלְךְ אַסְהִיד ⁴ קְדָמִי • אַרִי אַסְיִקְתְּךְ [P אַסְיִקְתְּךְ]
 מֵאַרְעָא דַּמְצִיאִים וּמְבִית [P וּמְבִית] עֲבָדוּתָא פְּרָקְתְּךְ
 [P פְּרָקְתְּךְ] וְשִׁלַּחִית קְדָמְךָ תְּלִתָּא נְבִיאִי [P נְבִיאִי] מִשָּׁה
 לֵאֲלָפָא ⁵ מִסֶּרַח דִּינִין אַהֲיִן לַכְּפָרָא עַל עֲמָא וּמְרִים
 לַאֲוִדָּאָה לַנְּשִׂיאַ [P לַנְּשִׂיאַ] • עֲמִי אִידְכָר [P אִידְכָר] כַּעֲן
 5 מָא מַלְךְ בְּלִיָּק [P בְּלִיָּק מַלְפָּא] מַלְכָּא דַּמּוּאָב וּמָא
 אַתִּיב [P אַתִּיב] יְתִיה בִּלְעָם [P יְתִיה בִּלְעָם] בָּר בַּעוּר
 [P בָּר בַּעוּר] הָלֵא גְבוּרִין אַתְעַבְדָּא לַכּוּן מִמִּישָׁר
 [P מִמִּישָׁר שִׁיטִין] שִׁטִין ⁶ עַד בֵּית ⁷ גִּלְגָּלָא [P בֵּית גִּלְגָּלָא]
 6 בְּדִיל [P בְּדִיל] לַמִּיָּדַע זְכוּתָא [P זְכוּתָא] דִּיהוּהּ • בְּמָא
 [P בְּמָא] אַפְלַח קָדָם יְהוּהּ אַשְׁתַּעֲבָד [P אַשְׁתַּעֲבָד] לֵאֲלָהֵא
 דַּשְׁכִּינְתִּיהּ בַּשָּׁמַיִ [P בַּשָּׁמַיִ] מַרְוֵמָא הָאֲפִלַּח קְדָמוּדִי
 7 ⁸ בְּעִלְיִן בַּעֲגִלִין בְּנֵי [P בְּנֵי] ⁹ שְׁנָאִי הִיתְדַעִי יְהוּהּ
¹⁰ בְּאַלְפֵי דַּכּוּרִין [P דִּיכּוּרִין] בִּרְבּוּת [P בִּרְבּוּת] נְחִלִין
 דַּמִּשָּׁח [P דַּמִּשָּׁח] הָאֲחִין ¹¹ בְּנֵי בּוֹכִי הֵלִיק ¹² הוֹבִי

1 R om. בֵּית. 2 Ita codex, sed non dubito quin legendum
 sit אַמְרִית, P אַמְרִית, deinde לַמַּעֲבָד. 3 R מַרְוֵעָא. 4 R בָּר.
 5 R מִסֶּרַח דִּינִין. 6 R יָדַע. 7 R גִּלְגָּלָא. 8 R בַּעֲלִין.
 9 Hebraismus. שְׁנָאִי. 10 R בְּאַלְפִין et בְּרַבּוּת et דַּמִּשָּׁח. 11 R
 om. בָּר, P vocales הָאֲחִין habet, R הָאֲחִין. 12 R הוֹבִי.

8 חיבוב [P הַיְבוּבִים] מְעֵי הַלֵּךְ הַטָּאִי נִפְשֵׁי־י אֲתַחֲוֶה לְךָ
 אֲנָשָׁא [P אֵי-נָשָׂא] מָא טַב וְלִמָּא [P וְלִמָּא] יְהוּדָה תִּבְעֵ מִיֶּדְךָ
 2 אֲלֵהֶיךָ לְמַעַבְדֵּךָ דִּין [P אֵי-לֵהֶיךָ לְמַעַבְדֵּךָ דִּין] וְקִשְׁוֹט
 3 וְמִרְחָם גַּמְלֵלוֹת חֶסֶד [P גַּמְלֵלוֹת חֶסֶד] וְהוּי צְנִיעַ
 9 לֵהֲלֹכָא [P לֵהֲלֹכָא] בְּדַחֲלֵתָא דְאֵלֵהֶךָ קַל נְבִיאָא
 דִּיהוּדָה עַל קָרְתָא מְכֻלָּךְ וְלִמְלֻכֵי דְחֵלְיִין לְשִׁמְךָ שְׂמַע
 10 מְלֻכָא דְשַׁלְטֹנָא וְשֹׁאֵר עֲמָא דְאַרְעָא עוֹד דְאֵיתִי בֵּיהּ
 אֲשִׁיעָא אֲרֻצִּין דְרַשְׁעָא וּמְכֻלָּךְ דְשִׁקָר מִיִּתִּין לְרֹטִי
 11 הַיִּזְכּוֹן 8 בְּמִוֹזְנוֹךְ דְרַשְׁעָא וּבְכִיס דְבֵיהּ מִתְקַלִּין רַבְרַבִּין
 12 9 וְדַעֲרֻקִין דְעַתִּירָהּא מִלָּךְ אֲרֻצִּיִהוֹן הַטּוֹף דִּיתְבָּהּא
 13 מִמְלַלִּין שִׁקָר דְלִישְׁנָהוֹן נְכֻלִּין בְּפֹמֵהוֹן וְאִם אֲנָא
 14 אֵיתִיתִי עֲלֶיךָ מֵרַע 10 וּמֵהָא אֲצִדִּיךָ עַל 11 דְהַבְתָּא אֵת
 12 תִּיכּוּל דְלֵא חֶסֶבַע וִיהוּ לְךָ 13 לְמֵרַע בְּמַעַךְ דְתַדְבִּיק דְלֵא
 15 תְּשִׁיזִיב 14 דְתִשְׁיִזִיב 15 לְהַרְבָּא אֲמַסְרִי אֵת תּוֹרַע דְלֵא
 16 תַחְצוֹר אֵת הַבְּדִיר דִּיתִין דְלֵא תְשׁוּם מִשַׁח 17 וְתַעְצֹר
 18 עֵינְבִין דְלֵא תִשְׁתִּי הַמְרִי 18 עַל דְנִשְׁרַחֵן גְּזִירַח בֵּית 19 עַמּוּרִי

1 Legendumne ittaḷ wā pro ithawwa אֵתְחָוָא = אֵתְחָוָא? P אֵתְחָוָא
 R אֵתְחָוָא. 2 R אֵלֵהֶיךָ. 3 R וְמִרְחָם. 4 R וְהוּי deinde
 בְּדַחֲלֵתָא. 5 R תְּאֵיתִי. 6 R בֵּית רַשָׁי. 7 R מִיִּתִּין. 8 R
 בְּמִוֹזְנוֹךְ. 9 R וְדַעֲרֻקִין. Cf. Pag 24¹⁸. 10 R וּמֵהָא. 11 R הַחֲשִׁיחָא.
 12 R תִּיכּוּל. 13 R לְמֵרַע וְמִקָּדָא בְּמַעַךְ. 14 R וְדִי תִשְׁיִזִיב, at דִּי in
 fine lineae. 15 R לְשִׁשְׁלָא; — Cod. אֲמַסְרִי. 16 R תַחְצוֹר et תַחְצוֹר.
 Bene, בֵּד, טוֹר, torcular! 17 R וְתַעְצֹר. 18 R וְעַל deinde in textu
 R habet הַנְּתַרְחֵן cum circulo critico, quo remittimur ad lectionem in
 margine טוֹר indicatam. 19 R עַמּוּרִי. Hoc ע est 'o cf. עַל et עַל.

אֶעֱבְדֶהוּן אֲעֹבְדֵי בֵּית אֱתָאֵב וְהֵלִיכֶתוּן בְּנִמְוֹסֵיהוּן בְּדִיל
לִמְמַסָּר יִתֵּךְ לִצְלוֹ וַיִּתְבַּהֵא לֹאשְׁתֵּמְמוּ וְהִיִּסוּדֵי עַמִּי
תִּקְבְּלוּן.

- VII. אָמַר נְבִיאָא דִּי לִי אֲרִי הֵוִיתִי ² בַּמֶּסֶת טְבִיאָא ¹
בְּעֵדֶן דְּאֲבָלוֹ הִסִּידִיא מִן אַרְעָא הָא ³ כְּסִיפֵי קִישָׁא כְּעוֹלָלָן
בְּחַר ⁴ קָטָת לִית גְּבַר דִּלִּיה ⁵ עֹבְדִין טְבִין לִטְבִיא הַמִּידַח
נְפִשֵׁי אֲבָלוֹ הִסִּידִיא מִן אַרְעָא ⁶ וְדַקְשִׁיט בְּאֵינְשָׁא לִיִּית ²
כּוֹלְהוּן לִמְשַׁפֵּךְ דָּם ⁷ זָפִי ⁸ כְּמִנְיָן גְּבַר יֵת אַחוּהִי מְסִין
לִגְמִירָא ⁹ מְבַאֲשִׁין בִּידְהוּן וְלֹא מוֹטְבִין שְׁלִטוֹנָא ¹⁰ שְׂאִיל ³
דְּדִנָּא אָמַר עֵבִיד לִי ¹¹ דְּאֲשֵׁלִים לֹךְ דְּרָבָא מִמְלִיל
תְּחַמְוֵי נְפִשִׁיה ¹² דִּי עֲלִיהוּן עַל ¹³ דְּקַלְקְלוּהָא טְבָא ⁴
דְּאִית בְּהוּן קְשִׁי לִמְיַפֵּס מִן יְדִיה ¹⁵ כֹּד מִן ¹⁶ הִדְקָא
וְדַקְשִׁיט בְּהוּן מְסִינְתָּ סִיג בִּישׁ יוֹם סִיבוּרְךָ לִטְב ¹⁷ עֵדֶן
סְעוּרְךָ בְּשִׂתְךָ מִטַּח פֶּעֶן יְהִי ¹⁸ עֲרַבּוֹלְהוּן לֹא תְהִימְנוּן ⁵
בְּרָחִים וְלֹא תִתְרַחֲצוּן ¹⁹ בְּקָרִיב מֵאִיתָּת קִימְךָ טָר מִיִּלִּי
פּוּמְךָ אֲרִי בְּעִידָנָא הָהוּא בְּרָא מִנְבִיל אֲבָא ²⁰ בְּרָהָא נְצִיאָא ⁶
עִם אִימָת פְּלִתָא ²¹ מְקָלָא ²² לֵאחֲמָתָּה סְנַאוּהִי דְגִבִיאָא

1 R עֹבְדֵי. 2 R בְּמֶסֶת טְבִיאָא. 3 R בְּסִיפֵי קִישָׁא. 4 R קָטָת.
5 R עֲרַבּוֹלְהוּן et טְבִיאָא. 6 R וְדַקְשִׁיט et בְּאֵינְשָׁא. 7 R זָפִי. 8 R
עַל־מְבַאֲשִׁין. — Sensus: *insidias struunt*, profer keminen. 9 R עֲלִי־מְבַאֲשִׁין
בִּידְהוּן. 10 R שְׂאִיל et עֵבִיד. 11 R הָא אֲשֵׁלִים. 12 R הִיִּית hic
et antea. 13 R דְּקַלְקְלוּהָא. 14 R טְבָא וְדַקְשִׁיט. 15 R כֹּד Sic!
16 R חִידְקָא et וְדַקְשִׁיט. 17 R עֵדֶן. 18 R עֲרַבּוֹלְהוּן.
19 R בְּקָרִיב. 20 R Etiam neosyriace in dialecto Urmiensi dicitur
brāta; R אֲבָא בְּרָהָא. 21 R מְקָלָא. Recte. 22 R לֵאחֲמָתָּה, deinde דְּגִבִיאָא.

7 ¹ אֲנָשִׁי בֵּיתִיהִי וְאֲנִי בְּמִימְרָא דִּיהוּהּ ² אֲבֹעֵ אֲדוּן
 8 לֹא־הָיָה עֶבֶד פֹּרְקָנִי יִקְבִּיל ³ צְלוּתִי אֱלֹהֵי לֹא תַחֲדָן
 רוּמִי ⁴ בְּעָלַת דְּבַבְתִּי לִי ⁵ דְּנַפְלִית אֲקוּם אֲרִי יַחֲבִיחַ כִּיד
 9 בְּקַבְלָא יְהוּהּ ⁶ יִנְהַר עָלָיִי אֲמַרְתּוּ יְרוּשָׁלַם לֹא־ט מִן ק'
 יְהוּהּ קָפִילִית אֲרִי ⁷ חֲבִית קָדְמוּחֵי עַד ⁸ דִּידוּן דִּינִי דִּיתְפָּדַע
 10 עוֹלְבָנִי יִפְקִינְנִי לִיִּיהוּר אַחֲזִי בְּזִכְרוֹתֶיהָ יַחֲזִי רוּמִי
 9 בְּעָלַת דְּבַבְתִּי וְחַפְיִנָה בְּחַתָּא דְּהָוַת אֲמַרָא לִי אֵן
 דֹּאֲתַפְרִיקַת בְּמִימְרָא דִּיהוּהּ אֱלֹהֵךְ ¹⁰ עֵינֵךְ יַחֲזִיק בְּמַפְלָתָה
 11 פֶּעַן תְּהִי ¹¹ לְדִישׁ כְּסִין שׁוֹקֵין בְּעִדְנָא הָהוּא וְחַבְנִין
 12 כְּנִישָׁתָא דִּישְׂרָאֵל בְּעִדְנָא הָהוּא ¹³ יִבְטֹלֵן גְּזִירַת עַמְמֵיָא
 12 בְּעִדְנָא הָהוּא ¹⁴ וְחַפְנִשְׁן גְּלֹתָא דְּמִן ¹⁵ אֲזִור וְקָרוּי חֲקַפָּא
 וְדִמְן ¹⁶ חוּרְמִינֵי רַבְתָּא וְקָרוּי צִירָא דְּעַד פֶּרַח דִּימָא
 13 ¹⁷ מְעַרְבָּאָה ¹⁸ וְטוּרָא טוּרָא וְחֵזִי אֲרַעָא לְצִדוֹ עַל יַתְבָּהָא
 14 מִפִּירֵי ¹⁹ עוֹבְדֵי־חֹךְ פֶּרְנִים [P פֶּרְנִים] עֲמָךְ בְּמִימְרָךְ ²⁰ שְׁבַטָא
 דֹּאֲחַסְנָתְךָ בְּעִלְמָא הָהוּא ²¹ עֲתִיד לֹאֲתַחֲדָתָא [P לֹאֲתַחֲדָתָא]

1 Hebraismus! Legas אֲנָשִׁי, R איני. 2 R באֲבֹעֵ בְּאֵלֶהָ. 3 R צִלְתִּי.
 4 R לֹא תַחֲדָן רוּמִי בְּעִיל. Haec florente imperio romano scripta sunt. 5 R אֲרִי דְּנַפְלִית אֲקוּם. 6 R יִנְהַר. 7 R יַחֲבִיחַ.
 8 R דִּידוּן. 9 R דִּינִי דִּיתְפָּדַע. 10 R עֵינֵיךְ. 11 R לְדִישׁ כְּסִין שׁוֹקֵין.
 12 R in Singolari, in fine lineae. 13 R יִבְטֹלֵן. Synagogarum usus lege vetitus erat 138 p. Chr. Ewald Gesch. Israel's² VII, 377. 14 R וְחַפְנִשְׁן. 15 R אֲזִור קִירָתֵי.
 16 R in textu חוּרְמִינֵי cum ׀ dagessato, at in marg. exstat א' ׀ חוּרְמִינֵי per ה et sine Dages. Armenia major in laterculo Polemii Silvii 385 p. Chr., non vero in Notitia Dig. 400 p. Chr. exstat. 17 R מְעַרְבָּאָה.
 18 R וְטוּרָא טוּרָא. 19 R עוֹבְדֵי־חֹךְ. 20 R עֲמָא, P עֲמָא. 21 R עֲתִיד.

יִשְׁרוּן בְּלִחְדֵיחֻן הָהוּוּ צֶדֶק ¹ לְהוֹרְשָׁא ² יִתְחַבֵּן
 [P יִתְחַבֵּן] בְּכַרְמֵלָא [P בְּכַרְמֵלָא] יִתְפַּרְנֶסֶן בְּאַרְעֵי
³ מִתַּנָּן וְגַלְעָד [P בְּאַרְעֵי מִתַּנָּן וְגַלְעָד] כִּיּוֹמֵי עַלְמָא · פִּיּוֹם ¹⁵
⁴ מִפְּסָלֹן מֵאַרְעָא דְּמִצְרַיִם [P דְּמִצְרַיִם] אֲחֻזִּינוּן [P אֲחֻזִּינוּן]
⁵ פְּרִישָׁן · יִחֻזֵּן עַמְּמֵיָא [P עַמְּמֵיָא] ⁶ דִּיבְהַחֻן מִכָּל [P מִכָּל] ¹⁶
 גִּבְרֹתֵהוּן יִשְׁוֹן [P יִשְׁוֹן] ⁷ יִדְחֻן עַל פְּוִמְהוּן ⁸ אֹודְנִיהוּן
 יִתְחַרְשָׁן [P יִתְחַרְשָׁן] · ⁹ יִשְׁחַחֻן עַל אֲפִיֵהוּן עַל אַרְעָא ¹⁷
 כְּחִירָא ¹⁰ זְחֵלֵי עֲפָרָא [P פְּחִירָא כְּזְחֵלֵי אַרְעָא] יִזְעֻן
 מִבִּירְנִיתֵהוּן ¹¹ וּמִן קָדָם יְהוּהּ אֵלֵהֶנָּא יִתְבַּלֵּן ¹² דִּידְחֵלֹן
 מִן קָדָמְךָ · לִיִּת ¹³ בְּרַמְנַךְ אֵת הוּא אֵלֵהֶא ¹⁴ שְׂבִיק ¹⁸
 לְעֹזְרֵן וּמַעְבָּר [P וּמַעְבָּר] עַל חוּבִין ¹⁵ לְשֹׂאֲרָא דְאַחְסֵנְתִּיהּ
 לֹא מוֹדִיק לְעַלְמִין [P לְעַלְמֵיָא] רֹוגְזִיהּ אֲרִי רְעִי [P רְעִי]
¹⁶ לְאִיטְבָּא הוּא · יִתּוּב מִיַּמְרִיהּ לְרַחֲמָא עַלְמָא ¹⁷ יִכְבוֹשׁ ¹⁹
 עַל חוּבְנָא בְּרַחֲמֵתִיהּ [P בְּרַחֲמֵתִיהּ] דִּירְמֵי ¹⁸ לְעוֹמְקֵי
 יִמָּא פֶּלַח הַטְּאֵי יִשְׂרָאֵל · תַּחִין [P תַּחִין] ¹⁹ קוֹשְׁטֵי יַעֲקֹב ²⁰
 לְבִנְוֵיהּ כְּמָא דְקִיַּמְתָּא [P דִּי קִיַּמְתָּא] לִיִּהּ בְּבֵית אֵל

1 R בחורשא, P בחורשא. 2 R יתחבון. 3 R מתנן. 4 R
 מִפְּסָלֹן, P מִפְּסָלֹן. 5 R פרישן. 6 Sic codex, vocalis ab
 ה ad praecedentem consonantem relata an Itpeel? P דִּיבְהַחֻן, R
 וְיִבְהַחֻן. 7 R יִשְׁוֹן וְיִדְחֻן. 8 R וְאֹודְנִיהוּן. 9 R יִשְׁחַחֻן. 10 R
 כְּחִירָא. 11 R מִן sine ו; deest in P. ubi versus reliquus
 legitur: מִבִּירְנִיתֵהוּן קָדָם אֵלֵהֶנָּא יִזְעֻן דִּידְחֵלֹן מִכָּל: 12 R
 וְיִבְהַחֻן. 13 R בְּרַמְנַךְ, P בְּרַמְנַךְ. 14 R יִשְׂבִיק. 15 Cod.
 לְשֹׂאֲרָא, P לְשֹׂאֲרָא. 16 R לְאִיטְבָּא, ante רֹוגְזִיהּ. 17 R וְיִכְבוֹשׁ.
 18 R יִרְמֵי לְעוֹמְקֵי. 19 R קוֹשְׁטֵי יַעֲקֹב.

1 טְבוֹת אַבְרָהָם לְזָרְעוֹ בְּחַיֵּיהֶם כִּמְאֵן דְּקִיָּמְתָא לִיָּה
 בֵּין 2 בְּחַיֵּיהֶם [P בְּחַיֵּיהֶם] חֲדָשִׁי [P חֲדָשִׁי] אֵלֶּה 3 עֲקִידוֹת
 יִצְחָק דְּאִתְעַקְדוּ עַל מִדְּבַחָא [P מִדְּבַחָא] קְדָמְךָ תְּעֵבִיד
 [P תְּעֵבִיד] עִימָנָא 4 טְבוֹת דְּקִיָּמְתָא 5 לְאַבְרָהָמָא מִיּוֹמֵי
 [P מִיּוֹמֵי] קְדָם־

1 R טְבוֹת. 2 R בְּחַיֵּיהֶם. Genesis 15, 10. 3 R עֲקִידָה et
 דְּאִתְעַקְדוּ. 4 R טְבוֹת. 5 R לְאַבְרָהָמָא, deinde קְדָם.

חילמא דמרדכי

1 בשנת תרחין למלכות אחשוורוש ומרדכי יהודאה
 חלם חילמא והא 2 זייעא רבא 3 ואכליוחא וקל בהולחא

1 Textus desumptus est e codice Kissingensi anno 1189 exarato = K. Accedit lectio codicis Vratislaviensis anni 1238 = M et lectiones codicum, quas Joannes Bernardus de Rossi edidit in libro cui inscripsit Specimen variarum lectionum etc. Romae 1782. Sunt codices quos adhibuit: 1 *Codex Pontificius* = P Saec. XIV exeuntis vel ineuntis XV, qui anno 1512 Mantuae correctus est. Ad bibliothecam privatam Pii VI Pont. max. pertinebat. Cf. J. B. De Rossi *Variae lectiones Parmae* 1784 I P. CXXVI. — 2 *Codex Vaticanus* anni 1295, Urbin. I, qui est Kennicottii codex 228 = V. Cf. De Rossi l. l. P. LXXII. — 3 *Codex Ambrosianus* = A, cujus mentionem in catalogis libro *Variarum lectionum* praemissis non reperi. — Textui in M inscriptum est hebraice חלומי של מרדכי. Discriminationis plenae et defectivae non adnotata sunt. Ubi a K recedo lectio codicis K in adnotatione exhibetur.

2 PVA זייעא, M ut K. 3 M ואבליוחא.

על¹ אנפי כל ארעא² ודחלתא ורתיתא אחרו [ית] יתבהא
 ואיתבהילו כל דיירי³ ארעא לחדא⁴ באדין⁴ אתחזיו תרין
⁵ תניניא רברביא⁶ ובגו [...] כל קבל דין לקרבא ותוהו
 כל עממי⁷ ארעא לקל איתרגושיהון⁸ והוה בין תרין
 תניניא האינן עם חד זעיר וקמו כל עממיא דארעא
 עילויה לסלעמותיה ולהובדא⁹ דוכרנא דיליה מעילוי
 ארעא¹⁰ והוא עננא וחשוכא¹¹ וקיבלא על אפי¹² ארעא
 ועקת לעמא זעירא ההוא לחדא¹³ וקבילו וצלו קדם
 יהוה בכל ליבא¹⁴ ותניניא מגיחן באכזריותא דרוגזיהון
 ולית מפריש ביני תרויהון ואיסתכל מרדכי והא מבושא
¹⁴ דמאין חמן דנציב בין תרין¹⁵ תניניא דבעיל ואפריש
 בין תרויהון ופסקו מן קרבא¹⁶ [·] והוה¹⁷ מבושא לנהרא
 רבא ופתי תחומין¹⁸ היך ימא רבא אזיל ושטין בארעא
 ודנתת שמשא¹⁹ ונגה נוגהא דנהורא על אנפי כל
 ארעא²⁰ ורבא עמא זעירא ואיתרומום לחדא ועממיא

1 PA om. אנפי. 2 PVAM דחלא male. 3 PVA עלמא
 pro ארעא. P. om. לחדא. 4 In K deest אחרו, VA אתחזא, M
 איתחזיא. 5 K תניניא semper. 6 PA ואזו, V ובגו, K ובטי. Deest
 aliquid. Ante דיין כל קבילו דיין M; דיין PVA inserunt כל ק' PVA
 7 P om. ארעא. 8 Codices omnes והוה. 9 PVAM דוכרנא pro
 דוכ' דיליה. 10 PVAM והוה. 11 M וקבלא. 12 MPVA כל אר'
 pro עבר M, דמיון חיון עביר ונגיד ביני ת' MPVA. 13 M וקבלא
 ת' ד' ואפריש בין V. תניניא דמגיחן ופסקו מן קרבא PA. 14
 תניניא דמגיחן ואפריש בין ת' M. תרויהון ופסקו וגו'
 16 M versiculum punctis distinguit. 17 M מבישא דמיא. 18 PVAM
 טוגהא K, ונגה נגהא M, ונגהי PVA. 19 PVA והוה K, היך. 20 PA om. ג.

1 רמיא וגיותניא 2 מאכו ושדוכת כל ארעא ארום רבת
 3 הימנותא והויא שלמא ליתבי ארעא ומן יומא ההוא
 ולהלן נטר מְרַחְכְּי ית הילמא 4 בלבביה ולא אישתעי
 לגברא אלהין לאסתר בלהודהי והוה 5 כד עק ליה המן
 ואעיקה ואמר מְרַחְכְּי לאסתר מלכתא בת אביחיל אח
 אבוהי למימרי הא 6 ארי פיתגמי דאישתעתי לך ביומי
 7 טליותך והא מעיקתא דאמרית לך 8 וכדו קומי כען
 וצליאי קדם יי 9 אלהנא דאבהתנא ואקדימי יתיה
 בבעותא למיתן לך 10 לחסדא ולרחמיך בליבא דמלכא
 אחשורוש ובכך 11 תיעולי קדמוהי למקדם אפוהי בשופריך
 12 למקום מטול עמך ומטול ייחוסך וצלי מרדכי יהודאה
 קדם 13 יי אלהיה ואמר בבעו 14 רבון כל עלמיא יי לא
 אתכסא לבבי מן קדמך 15 ולא מן 16 גבהה דרוחי ורומא

1 M רמיא pro רברביא M. 2 מאכו M. 3 De Rossi expressit
 הימנותא. 4 V cum K בלבביה, P A בליביה, M בליבביה et ad
 hanc normam semper, לִיבְבִי, al. 5 Nisi עקליה legitur ab עקל locus
 turbatus est. Vox. עקל vero dubia est in lingua Targumica. Cf.
 Buxtorffii lexicon s. v. 6 M אַתְּוִין פִּיתְגְמֵי דִּאיִשְׁתַּעֲתִי לְךָ, P V A אחי, deinde פ' הילמא דאישתעתי. 7 P V A M טליותך,
 deinde M מעיקתא. 8 M וכדו pro וכען. 9 P V A M אלהא. Lectio primaria videtur fuisse 'אלהא דאב'.
 10 P V A לחסדא, M לְחִינָא לְחִינָא. Antea K למיתן cum Games. 11 V A M ut K. Sed P nihil nisi קדם אפוהי. Ceterum M
 אפי. 12 P V A למיקום, M לְמִקְוִים. Legas למקום. 13 M om. יי. 14 Ita V K M sed P A ריבוניה דכל. 15 M דלא. 16 P V A
 גובהא, V A K דרוחי, P M דרוחא, pro quo „Josippon habet De Rossi.

דלבי עבדית דא בגין דלא¹ לְמִיסְגֹד להמן עמלקאה
 הדין. אלהין מדחלתך עבדית ואיתגריתי² מטול דלא
 למגתן ליה ארום³ דחלית מן קדמך⁴ אלה עלמיה
 דלא למיתן יקרך לברנשא⁵ בישרא ודמא בגין כן
 סריבית למגתן⁶ לערלאה⁷ מסאבה הדין אילהין לשמך
 רבא וקדישא דאיתקרי עלנא. ארום מאן אנא ובית
 דאיכא דלא איסגוד⁸ לְאִינְשָׁא על פורקנא דישראל
 לסיוועיהון ולמלחך ית עפר ריגלוהי דהמן⁹ באתר די
 תידריך פיסת ריגלוהי דהמן. בים במימרך סברת נפשך
 ארום עלך תליין עיינין ארום אנת בלחודך¹⁰ לנא
 ולאבהתנא לאלהא. וכדון¹¹ אלהנא שיזבנא כען מידיה
 ויפול בשיהא דיכרא ויתאחד במצדתיה¹² די טמע וכמן

1 P V A למיסגוד. 2 M ברה מטול. 3 M למגתן, reliqui להמן. 4 P V A M דחילית. 5 M אלה עלמיה, reliqui אלה עלמיה. 6 P V A M בישרא, K בישרא. Melius scriberetur בישרא. 7 De Rossi edidit לערלאה, quaeritur num e codicibus an errore Typographi. 8 P V A M מסאבה. 9 M om. 10 Punctator delevit ו, M defective. 11 P V A M וסיוועיהון. Leg. לסיוועיהון. 12 P V A באתר, K באתר. M. om. voces sex sequentes propter homoeoteleuton. 13 P propter idem phrasim initium om. ארום עלך תליין עיינין. 14 Cf. emendationem supra p. 156, n. 9 propositam דאבהתנא ואלהא. 15 M אלהא. 16 M in unam vocem conjungit דִּיכְרָא, uti K דיכרא. Deinde M et K וכמן. Quum in hoc libello די rarius legatur, scribendum est דִּיכְרָא et דִּיכְרָא, quod confirmatur scriptione codicis P, in quo exstat וכמן. Ad lectionem De Rossi adnotat: „Puto legendum esse vel cum V et A, vel וזמן et paravit. Amanuensis utramque lectionem confudit et ex duabus unam fecit; ad marginem autem notavit וזמן לרגלוי et abscondit id,

1 לריגלי² חסידך³ מטול דינדעון כל עממיא דלא איתנשיתא
 ית קיימא דקיימתא לאבהתנא⁴ עבדך ולא מסרתנא
 בגלותנא⁵ כיומא הדין מחלשות⁶ ידא אלהין⁷ בחוביננא
 איזרבננא ובסורחננא⁸ גלינן ארום חבנא לך⁹ וכהון
 אלהנא רב למפרוק . . . . . פרוקינן כען מן ידיה
 ושיזבינן¹⁰ מבישת רעיוניה ארום כד עיק לך קדמך נצלי
 ולווחך נערוק¹¹ למחרס אמטולנך. אנת בלחודך למקום
 לימינא¹² דחשיבייך ולמיפרקינן מן דקיימין עלנא.
 13 ואידכר כדון ארום¹⁴ חולקך אנהנא ארום מן לקדמין
 15 ומכנין באחסנתך עממיא ובאפרשותך בני נשא
 אפרשתנא למיהוי בעדבך ולאפרשותנא מן עממיא למיהוי
 לך¹⁶ לחביביא וקדשתנא לשמך אפרשותא מן כל עממיא

quod paravit pedibus.“ Simili modo etiam in textu hebraeo maso-
 rethico errores exortos esse demonstravi in libro meo Das Gedicht
 von Hiob Jena 1871 P. LIX cf. P. LIII sq. Sic Job 19, 26 מִבְּשָׁרֵי

sine dubio exortum est ex מִשָּׁרֵי. 1 P A לריגלי i. e. לרגליהון.
 2 P דחסידיך, A V M ut K. 3 P V A עבדיך; M ut K. Forma
 עבדך est Pluralis. 4 P A יומא, M יומא. 5 M ידך.
 6 V ut K, P A בחוביננא, M בחובנא. Deinde P A איזרבננא, at V M
 ut K. 7 P A גלינא, V M ut K. 8 Voces אל' וכדון ex M desumptae
 sunt. In K lacuna est. 9 K spatium, P V A M sine lacuna.
 10 P A מן בישות רעיוניה, V מבישות רעיוניה, M מן בישות רעיוניה.
 11 De Rossi edidit למחרס אמטולנך; M אמטולתך. 12 V דחשיבייך,
 M דחשיבייך, P A דחשיבין. 13 P A ואדכר. 14 Vocales ex
 M desumptae. 15 P A ומכנין מאחסנתא דעממיא, V ומכנין
 ומכנין באחסנתך, M vero nihil nisi לקדמין באחסנתך דעממיא
 in lectio codicis P primaria fuit באחסנתא, deinde ומ' correctum est
 in מאחסנ' vero in מאחסנ' ומכנין. 16 P V A M לחביבא.

וכדון אלהנא ¹ למה יימרון מעיקנא ארום לית להון אלהא
² למיפרוקיהון ויתפתחון פומהון ³ לסלעמותא חולקך
⁴ ולשבחא ית-⁵ פסליהון ⁶ והיכליהון למימר ⁷ בכך
 איסתייענא למכבש ית עמא הדין. בבעו אלהא ⁸ פרוקנן
 כדון מן ⁹ ידיהון ויבהתון [מן ¹⁰] עממיא מפיסליהון
¹¹ והבליהון וטעוותהון וישוון ¹² ידיהון לפומא במיחזיהון
 ית פורקנך יי וחוס כדון על עמך ועל אחסנתך ולא
 יסתחמוך ¹³ פומיא משבחתא דמייהון ית שמך רמשא
 וצפרא תדירא. ¹⁴ והפך אבלינן לבקחא וחדנה ¹⁵ וניחי
¹⁶ ונשבחינך על פורקנא טבתא ¹⁷ דתפרקינך.

חצי הספר

וכל ישראל ויהודה ¹⁸ קבילו כחדא קדם יי אלההון
 על עיסק עקתא ¹⁹ דאעיק להון בזמן דאעיקינון המן
 בר המדחא עמלקאה ²⁰ דמזרעית אנגי ולחוד אסתר
 מלכתא ²¹ ערקת ואפכת עד יי ²² לאקדמותיה בצלו ארום

1 V למא. 2 K למיפרוקיהו. Leg. אלה. 3 P M לסלעמותא, V A
 et Josippon cum K. 4 P A לשבח, V M cum K. 5 M פיסליהון
 ut deinde omnes. 6 Sic et V A sed P והיבלהון, cui adstipulatur
 apud Josipp. והבליהם. M והיבליהון. 7 V כען, P A בהון, M בכין.
 8 M פרוקינן. 9 M ידהון. 10 M om. מן recte. 11 P A
 והיכלהון, V והיכליהון, M ut K. 12 P V A M ידא. 13 V M
 ut K, at P פומא, M deinde משבחתא. 14 P V A et והפך
 ונשבחינך. 15 M וניחיה. 16 P V A ונשבחך, M ונשבחך. 17 P V A
 די תפר. In V M nota marginalis habet חצי הספר, quod in P A deest.
 18 M קבילו. 19 K דאעיק, M דאעיק. 20 M דמזרעית. Vera
 lectio דמזרעית est. 21 V A M ערקת cum K. At P עקה. 22 V M
 ut K, at P A לאקמותה, quod de Rossi vertit ut excitaret.

¹ דחלת מן קדם בישחא די צמחת מן מהשבחא דהמך
² [בישא] רשיעא ואשלחת ית לבושי מלכותא וית תיקון
³ תושבתחא ולבשת שקא ופרעת ית ⁴ שיערה ו... שית
 ומלאתנון עפר וקטם ועניאח בצומא ואיטמרת בטומרא ⁵ [·]
 ונפלת על ⁶ אפהא ⁷ וצליאח ואמרת בבעו יי אלהא
 דישראל מלכא על כל מלכיא ⁸ ובארי כולא דקניניה
 שמיא וארעא ושליט ברומ מרומי שמיא ⁹ ושליט על
 ארעית ארעא ¹⁰ ובימא רבתה ובתהומיא ובכל תניניהון
 אבעו סייע כדון ¹¹ לאמתך דיתבה בלחודה דלית לה
¹² סעיד בר מינך ארום ¹³ בלחודי יתבית ¹⁴ הלכה ובלחודי
 אנא יתבא בבית מלכא הדין בלא ¹⁵ אבא ואימא ולחוד
¹⁶ כיתמא ענייתא ¹⁷ דשאלה מזונא ¹⁸ בחסד מן ביתא לביתא
¹⁹ הקדין שאלית רחמך וחסדך מן פנותא לכוותא בבית

1 P V A M דחלת, K דחלתא. 2 Ita V M, at P A בישחא. K ut
 videtur בישא. Vox רשיעא deest in P V A M. 3 M תושבתחא,
 deinde ולבשת. 4 P V A M שיער רישה, deest deinde ו... שית et
 legitur ומלאתנון, at M ומלאתנון. 5 Punctum ex M. 6 P V A
 אנפהא. 7 M om. וצל'. 8 P A ברי, V M ut K. Deinde K
 כולה, reliqui כולה. 9 Ita K V M, at P A solum ועל omisso
 שליט. 10 P V A ובימא sine רבתא. Deinde P A ובתהומיא, V vero ut
 K. At M ובתהומיא sine רבתא. 11 P A לאמתא, V M et
 Josipp. ut K. 12 M סעיד! 13 P V A בלחודי. Contra ובלחודי
 exstat in M. 14 P V A הלכה ובלחודי = הלכה. Leg. ובלחודי cum
 M, in quo הלכה. 15 M אבא cum Dages. 16 P V A כיתמא
 at exspectatur Stat. absolutus. Tum vero עניא corrigendum est.
 M כיתמא. 17 P V A דשאלא bene. 18 P V A M בחיסדא.
 19 M הקדין.

מלכא אחשוורוש הדין¹ ולמן יומא דאיתדברית הלכא
ועד יומא הדין וכדון אלהנא הא נפשי² כד על גב ידיי
לאיתקטלא³ סב יתה מן ידיי אין שפיר קדמך⁴ ואין
לא⁵ תיצבי⁶ למיענה שיזב⁷ כדון ית עאן⁸ רעיתך מן
פום⁹ אריותא האילין¹⁰ דפתחו ית פומהון למיכל יתהון.
ארום שמעית מאבקהתי ולחוד¹¹ אשחעא לי ארום אפת
לפירתא ית אבהתנא מביני עממיא¹³ ואפקתנון ממצרים
וקטלחא כל¹⁴ בוכרא דמצראי¹⁵ בגינהון וית עמך
דברתא מביניהון וית ידך¹⁶ תקיפתא¹⁷ ואדרעך מרמם
אחזיתא למצראי מטול עמך¹⁸ ואעברתנון ביבשתא הך
סוסא במדברא והיך בעירא¹⁹ בבקעתא²⁰ ויהבתא
לחמא מן שמיא²¹ לכפניהון ולצחותהון אפיקתא להון
מיא מן שמיר טינרא ולחוד מזונא²² דביסרא²³ וציפרי

1 M למן. 2 P V A כדעל, M על-על, K סכיתיה at
P V A M מן, M מידוי, De Rossi tolle eam. Iidem deinde
תצבי למיסביה שיזב 5 P V A ידיי. 4 Punctum ex M.
6 M למיסבה. 7 M כדון. 8 M רעיתך, num? 9 P A
אריותא, V M אריותא, K אריותא. 10 P V A די פ'. Iidem deinde
אישחעי 11 Ita et V M. At P A recte. M פומיהון למיכל.
Scilicet ipsa salutem non vidit, sed fando Dei facinora audivit.
Psalm. 44, 2. 12 P V A דברית, M ut K. 13 P V A אפיקתנון,
M ut K. 14 P ut K; V בכוריא, A ביכוריא, M בוקרא. Stat. ab-
solutus? 15 M om. בג'. 16 M תקיפתא male. 17 P ואדרעא,
M אעברתנון 18 P V A אעברתנון, M אדרעך, וית אדרעך,
V ויעברתנון, K ואעברתנון. 19 K בבקעא, P V A M vocales ex
M: Sic et punctum. 20 P A ויהבתא, V ויהבתא, in K lacuna, M
ויהבתא להון. 21 M לכפניהון. 22 M דבסרא bene, reliqui
per ש. 23 P V A וציפרי, M וציפרי.

שמיא¹ לסבעא² אגזחא³ להון מן ימא רבא לאשלמא
 רעותהון⁴ וזנתנהון ארבעין שנין במדברא⁶ ארעא דלא
 יתבא⁷ ומחיתא קדמיהון מלכין רברבין⁸ וגיוותנין⁹
 ואחסנתנון ית¹⁰ ארעהון ויהבתא להון ארעא משבחתא
 אחסנתך טבתא¹² בסוגעי טובך¹¹ וכד חבו אבהתנא
 לשמך רבא¹³ מסרתנון ביד שוביהון והא אינון בגלותא
 יומא הדין¹⁴ ולחוד¹⁴ ברם אנא¹⁵ אישתעא לי למימר
 דמלילתא בידא דמשה עבדך ולחוד ברם דא במהויהון
 בארע בעלי דבביהון לא ארחיקינון במלכותא דבבל
 ולא¹⁷ אשכחינון במלכותא דמדי ופרס לשיציותהון
 במלכותא דיון לאשנאה קיימי עמהון במלכותא דאדום¹⁸

- 1 P V A לשובעא, M לִסְבְּעָא, K לְשׁוּבְעָא. 2 P A אגזחא, V
 להון מיא 3 P V A אגזחא, M אֶגְזָחָא, recte אֶגְזָחָא, Num. 11, 31. 4 M ית רע'. 5 P V A וזנתנון,
 M ut K. 6 V בארעא, P A ארעא, K לארעא. 7 P V A יתבא,
 M ut K. 8 P V A M וגיוותנין, K גיוותניא male. 9 P V A
 ואחסנתנון, M וְאַחְסַנְתְּנוּן, K וְאַחְסַנְתְּנוּן. 10 V A M ut K, P ארעא.
 11 V A אחסנתך, P M אחסנתא. 12 P V A בסוגי, deinde P טבא,
 V A ut K טובך, at M טובך, cum K convenit. 13 P V A
 מסרתנון, M מְסַרְתְּנוּן. 14 P V A M om. ברם. Cf. Pag. 22 nt. 18
 et mox infra. 15 De Rossi edidit אישתעא, M אישֶׁתְּעָא, K אִישְׁתְּעָא.
 16 Ita et V M, P A בארעא male. 17 P V A M אשכחינון male.
 Sensus est: Non eo consilio eos in Babyloniam traducam neque
 sub regno Medorum et Persarum iterum inveniam (liberabo) ut eos
 sub Graecis perdam et foedus meum cum iis sub Romanis destruam,
 nam ego Deus eorum ero diebus Gogi et Magogi i. e. in aeternum.—
 Futura posita sunt, quia haec verba Moysis tempore dicta finguntur,
 cui Deus promisit sese illos servaturum esse quamvis calamitatibus
 multis eos percusserit. Cf. Megilla 11^a med. 18 P A במלכותא.

1 ארום אנא 2 הוא יי אלההון ביומי דגוג ומגוג
 וכדון לא סגי 3 לנא גלותנא דהינון מפלחין יתנא
 4 בקשיו [ארום] אינון אמרין דהא [אתה] לא מסרתנא
 אנת בידיהון אילהין ית 5 פיסלהון יודון ולהון יסגדון
 וישבתון למימר ארום איתון 6 מסרתנון ית עמא דיהודאי
 בידינן בגין 7 כן עקא נפשא 8 דאמתך לרחקא ית עמא
 הדין ולמיסני יתהון היך ריחוק 9 ביזעא דלבוש איתתא
 10 דוותא דהדין סניתינון וברם 11 אסני וארחיק ית
 כל לבושי תושבתתי וית כל מאני תיקוני 12 שיבהורי
 וית כלילא דמלכותא דברישי ולא חדיתי מן יומא
 13 דאתיוני הלכא עד הכא אילהין במימרך בלחודך מלכי
 14 ואלהי ואתא אלהא אבהון דיתמי קום כדון לימינא

1 K om. ארום haud dubie propter vocem similem praecedentem דארום. Vox in margine suppleta est, sed pertinet fortasse ad not. 4. 2 V היה, P A M om. 3 De Rossi לנא, quod et in M exstat, K סגי-אנא. 4 M לא מסרתנא בידיהון דהא לא מסרתנא, P V A אנת [מסרתנא] אנת ארום לא מסרתנון [A מסרתנא] אנת ארום. — Vox אנה in K vocalibus destituta delenda est, ejus loco ex M restituendum דהא. Vox ארום uncinis inclusa de margine sumpta et dubia est, pertinet enim fortasse ad ארום ארום not. 1. 5 V פיסלהון. 6 P V A M מסרתנון. Num legendum מסרתנון? 7 De Rossi edidit כן pro כד, addidit in margine, exstare lectionem כן neque vero dixit quonam in codice. M כן עקא. 8 K V M דאמתך, P A דאמתך. Addit de Rossi etiam sub finem V habere אמתך. 9 P V A M בועא. 10 M et דוותא דהדין. 11 M אשני commutabo, recte ut videtur. Deinde K לבושי, M לבושי recte. 12 M שבהורי, P V A שבהורי. 13 Leg. דאתיוני Af. ארום; P V A M דאתיוני. 14 M recte ואלהי. 15 V ואתא.

דאמתך יתימתא יומא¹ הדין די ספריית במימרך
 בטובך וברחמך והב לי רחמין קדם אחשורוש מלכא
 ארום דחילא אמתך יתיה היכמה דדחיל² גדיא מן קדם
³ ארייוא בבעו אלהא אמאיך יתיה עם כל יעשוהי למוהוי
 כניע ומתכביש⁴ קדם אמתך בחינא⁵ לחיסד' ובשיבהורא
 ובשופרא די תתן⁶ לאמתך אלהי והב⁷ בליביה למיסני
 ית בעלי⁸ דבביהון ולמרחם ית עבדך ארום לבהון דמלכיא
 בידך⁹ אלהנא משבחה ודחילא ותקיפא ושיזבני כדון
¹⁰ מדחלתיה דדחלית ואיסתפיתי ועלית קדמוהי בשום
 מימרך והב דחלתך עלוהי¹² ומיתכרך דתעיל בלבביה
 למידחל מן קדמך מן בגלל¹³ דאפוק מקדמוהי בשלם.

1 P V A דין. 2 M גְּדִיָא, K גְּדִיָא. Non in solo Reuchliniano
 codice a et á promiscue scribuntur. 3 P A אריא, V אריוא, M
 ארייוא. 4 Post קדם in K lacuna, cujus in reliquis nullum
 vestigium. 5 V ובחסדא, M ובחיסדא, P A solum וחסדא. — M
 vocales ובשיבהורא praebet. 6 P A לאמתך, de V non constat,
 secundum Pag 163 n. 8, cum KM לאמהך videtur habere. 7 P A V M
 בליבביה. 8 In margine codicis (qui P esse videtur) additum est
 דעמך. Josippon *inimicos tuos* apud Breithaupt, sed אויבינו in edi-
 tione Abrahami Conathi. De Rossi. M אלהנא משבחה K אלהא משבחה
 ולמרחם. 9 P V A M אלהנא משבחה, K אלהא משבחה. 10 P V A
 מדחלתיה M מדחלתיה, sic mox דחלתך. 11 P V A M דחלתיה.
 12 M ומיתכרך. 13 P V A דאפוק, deinde מן קד'.

Subscriptio K נא דסיפרא מניין פסוקי דסיפרא נא. —
 De Rossi מניין פסוקיא דסיפרא נא: סליק חפלתו של מרדכי וחפלה של
 מנין פסוקי דסיפרא אחד וחמשים וסימ' נא M. — אסתר וחלומותיה: חוק
 סליק ספר חלמיה דמרדכי יהודא וצליתיה עם צלוחא דאסתר מלכתא.

אבן fem. lapis. abs. אֲבֵן 102. Plur. אֲבָנִים abs. אֲבָנִים lapides, אֲבָנִים רַב־בָּרֶכֶךְ 33 lapides magni. Vocabulum est hebraicum, Syris ita ignotum ut de significatione dubitarint. Cf. Payne-Smith Thes. s. v. Bar Hebr. Oeuvres grammat. ed. Martin II P. 77 scholion.

אֲבָקָא Deut. 28, 24 pulvis. Vocabulum hebraicum videtur, Syris inusitatum et ex Targumi loco laudato in Syrorum Peschit. translatum ideoque explicatione egens. Bar Schinaya: **الهباء**, **الغباء**, i. e. atomi in aere volitantes, pulvis, Severus bar Schakku **سَلْمًا**, i. e. arena tenuis, palea. Stat. abs. foret *אֲבָקָא.

אֲבָרָא plumbum 84. — *אֲבָרָא membrum, Plur. אֲבָרָא 144, unde emendandum אֲבָרָא 33 in אֲבָרָא. Buxt. recte אֲבָרָא scripsit, Levy אֲבָרָא quod re vera est ala, **אֲבָרָא**. Vocabulum dialecto Palaestinensi proprium, Syris inusitatum in Evangeliiario hierosol. ed. Minischalchi occurrit Math. 5, 29. 30. Syriace dicitur **ܐܒܪܐ**. | *אֲבָרָא Plur. c. suff. אֲבָרָא 45 ala.

אֲבָגָא = אֲבָגָא hebr. nomen regis Amalecitarum Num. 24, 7.

אֲבָרָא mercede conduxit. | אֲבָרָא 96 accuratius אֲבָרָא mercede conductus, mercenarius. | אֲבָרָא merces, pretium estr. אֲבָרָא 91. 92 honorarium medici, juxta formam regularem אֲבָרָא 140. C. Suff. m. אֲבָרָא 96, fem. אֲבָרָא in scriptione recentiori אֲבָרָא 132. | *אֲבָרָא epistula. Scriptio אֲבָרָא 118 haud dubie falsa est. Vox persica habetur.

אֲבָרָא tunc, *אֲבָרָא id. cf. אֲבָרָא.

אֲבָרָא humus, ager, terra 61. 89. Vox apud Syros usitata nihilo secius extranea est, quum vocales **ܐܒܪܐ** ab analogia etymologica recedant et originem vocis peregrinam prodant. | אֲבָרָא n. pr. protoplasti Adam. | אֲבָרָא Edom, Idumaea 11. אֲבָרָא Idumaeus 12.

אֲבָרָא fem. auris, abs. אֲבָרָא 127, c. Suff. אֲבָרָא 90, Pl. אֲבָרָא, c. S. אֲבָרָא.

אֲבָרָא, abs. אֲבָרָא potens. 84. Vocabulum Syris ignotum Hebraismum sapit. | אֲבָרָא 147. Granarium. Lagarde Gesammelte Abhdlgn. P. 10. Vocabulum peregrinum.

explicari sed ex antiquiore forma אֲרִי in Chaldaismo biblico servata quae cum Suffixis composita easdem formas produxit, quas similis terminatio status constructi in Plurali efficit. | אִיתָמָר Itamar n. pr. viri.

אֲכֹזֵב Achzib nomen loci. Forma est hebr. radicis כֹּזב mentiri, quae aram. foret כֹּזַב, et hâc etymologiâ nititur interpretatio 141¹⁷ e codice R allata.

אֲכֹזֵב vel אֲכֹזֵבָה secundum orthographiam codicum babyl. suetam crudelis, Plur. חֹזֵבִים אֲכֹזֵבִים 48 angues crudeles. Radix est כֹּזַב, de qua nihil constat, forma videtur Elativus aqtâlu, accedente âj, quo nomina secundaria derivantur. | אֲכֹזֵבִים 155 saevitia.

אָכַל edit, comedit, absumsit, fem. אֹכֵלֶת, Impf. יִכְרֹל, 10¹¹ לֹא תִכְרֹלוּנָהּ c. Suff. תִּכְרֹלוּ, יִכְרֹלוּ, 72¹ אִכְרֹל, תִּכְרֹלוּ, ne comedatis ea. Impr. *אָכַל unde Plur. c. Suff. אֹכְלוּהָ. Inf. מִיִּכֹּל 161, c. Suff. דְּמִיִּכְלִיהָ cujus esus 14. — מִיִּכֹּל Gen 2, 16 cum vocali longa falsum est. Punctator nomen indicavit, cibum. — Itpe. אֲחֹכֵל, Impf. יִחְאָכְלוּ, Part. מִחְאָכֵל fem. מִחְאָכֵלָה. — Af. *אֹכֵל edendum praebere, cibare, c. Suff. אֹכְלִינָה, Partic. מִכֹּל de omni cibo, qui comeditur 9 cf. Genes 2, 16, c. Suff. מִיִּכְלֹךְ sine vocali longa Exod. 23, 25. | אֲכֹלֵהָ clamor cf. בֵּלָה Af. אֲכֹלֵהָ.

אֲכָרָא 128 arator, agricola.

אֲלָא lamentari, plangere. 141 אֲלָא, 142 אֲלָא planctus cf. אֲלָא. | אֲלָא cauda adiposa generis cujusdam ovium 3¹⁶. | אֲלָא Particula ex אֵן et לֹא composita, nisi = אֲלָא 126. | אֲלָא Part. ex אֵן et לֹא comp. = אֲלָא si, utinam Deutr. 32, 29. Conjungitur cum פֶּן e. gr. אֲלָא פֶּן לֹא סָטָת מִן קִדְמִי 22¹¹ si forte non cessisset coram me. אֲלָא פֶּן אֲכָלִית si forte comedi.

אֲלֹדֵיָהּ n. p. tribus Genes. 25, 4.

אֱלֹהִים Deus, abs. אֱלֹהִים 53¹⁶, c. Suff. אֱלֹהֵי, אֱלֹהֵיךָ. In scriptione recentiore habes אֱלֹהִים 46. | אֱלֹהִים Deus hebr. | אֱלֹהֵיךָ Part. excipiendi, praeterquam, nisi. Censent contractum ex אֱלֹהִים = nisi si, at 'babylonice rarissime אֱלֵי, אֱלֵי inveni, plerumque Schewa

אֱלֹהִים, scribunt, uti et Buxt. in Lexico, Levy contra אֱלֹהִים. E. gr. אֱלֹהִים 96 praeterquam soli nomini Domini. Itaque cogitandum de biblico לְהַקֵּן sed, quamvis אֱ obscurum sit. Cf. אֱסָנָא rubus juxta סָנָה, אֱמָטוּל juxta אֱמָטוּל. Scriptio alia est אֱלֹהִים, אֱלֹהִים.

הָאֱלֹהִים compositum אֱהָא illi, cum אֱלֹהִים Pron. demonstr. illi, אֱלֹהִים = 6. כְּאֱלֹהִים, מֵאֱלֹהִים 20 מִן. C. 19. אֱלֹהִים.

אֱלֹהִים Pael Inf. אֱלֹהִים explorare 17 terram inimicorum.

אֱלֹהִים n. pr. viri 4. 31.

אֱלֹהִים didicit Partic. pass. et Inf. אֱלֹהִים 22³ num discendo didici. | Pa. אֱלֹהִים docuit. Impf. אֱלֹהִים docebunt, c. Suff. אֱלֹהִים Impr. אֱלֹהִים doce eos 45. Inf. אֱלֹהִים 5. 113 et אֱלֹהִים in אֱלֹהִים 103. Partic. אֱלֹהִים e gr. אֱלֹהִים 143 adsuescunt eos vino, c. אֱלֹהִים pers. et לְ rei. Itp. Impf. Pl. אֱלֹהִים! 145, docebuntur. | אֱלֹהִים Pl. אֱלֹהִים magister. | אֱלֹהִים doctrina, c. Suff. אֱלֹהִים 44. Ostr. saepe more hebr. אֱלֹהִים pro אֱלֹהִים 145. | אֱלֹהִים navis 132. | אֱלֹהִים abs. אֱלֹהִים millia, אֱלֹהִים milibus arietum.

אֱלֹהִים n. p. viri 4.

אֱלֹהִים Part. conditionalis si. Syr. אֱלֹהִים. Estne Hebraismus an forma antiqua ut אֱלֹהִים in libro Ezrae juxta אֱלֹהִים posteriore tempore usitatum? Comp. c. אֱלֹהִים fit אֱלֹהִים 19¹⁵ si forte, cf. 19¹. — In quaestione disjunctiva alterum membrum indicat, אֱלֹהִים — אֱלֹהִים num, ... an. 146.

אֱלֹהִים, abs. אֱלֹהִים ancilla, serva, c. Suff. אֱלֹהִים, אֱלֹהִים Plur. אֱלֹהִים abs. אֱלֹהִים. | אֱלֹהִים abs. אֱלֹהִים status servae, servitium ancillae 90.

אֱלֹהִים, אֱלֹהִים 89. 124 caligo. | אֱלֹהִים cf. אֱלֹהִים.

אֱלֹהִים f. mater c. suff. אֱלֹהִים, אֱלֹהִים, אֱלֹהִים Pl. אֱלֹהִים, אֱלֹהִים.

אֱלֹהִים credidit, Impf. אֱלֹהִים, אֱלֹהִים, אֱלֹהִים Partic. אֱלֹהִים, אֱלֹהִים, אֱלֹהִים Plur. אֱלֹהִים, אֱלֹהִים. Est vocabulum peregrinum ex hebr. אֱלֹהִים confectum. | אֱלֹהִים, abs. אֱלֹהִים fides 47.

Scriptio recentior est הִרְמִינוּ, cod. הרמנו. | אֲמִירָא artifex. | אֲמִירָא n. pr. patris Jonae.

אָמַר dixit, וְאָמַר et dixit. אֲמִירָא, script. recentior 47, dixi, Impf. הִרְמִינוּ, אֲמִירָא, Inf. לְמִירָא, Partic. pass. אֲמִירָא. — Itpe. Impf. הִרְמִינוּ 15. | מִירָא dictum, verbum, abs. cstr. מִירָא 19. 25, c. Suff. מִירָא; מִירָא = verbum Dei. Num λόγος? cf. מִמֶּלֶךְ. | אֲמִירָא, abs. cstr. אֲמִירָא, 2, אֲמִירָא, 95, m. agnus. Pl. *אֲמִירָא, *אֲמִירָא. | אֲמִירָא Amoraeus, Plur. לְאֲמִירָא 100.

וּמִנֵּן אֵת, Part. ubi cf. וְיֵינִי, אֵת ubi es? Cum מִן unde, אֵת unde venis. Loco laud. scriptio recentior est וּמִנֵּן; non igitur מִן sed מִן proferendum est. | *אֵת et *אֵת Part. conditionalis = אם si 161. | אֵת ego. | אֵת nos. | אֵת, אֵת, אֵת hi. In sententiis nominalibus copulae vices gerit אֵת immundi sunt. Cum הָא comp. *אֵת syr. הָא.

אֵת rapuit, vim intulit אֵת, Partic. act. אֵת, pass. אֵת 38 juxta אֵת, אֵת, Plur. אֵת 117 latro.

אֵת nasus, עַל אֵת in nasum ejus, Plur. *אֵת, אֵת, c. Suff. אֵת, אֵת nares, facies. עם contra populum. Resolvitur in אֵת 155¹.

אֵת, scriptio recentior אֵת, abs. c. אֵת homo. כָּל אֵת יִשְׂרָאֵל, qui hominem quempiam percutit 91, לְאֵת quisvis Israelita 34 בְּרֵאשִׁית אֵת, בר 148 homo, אֵת filii hominis, homines 48. 25. 26. בְּנֵת אֵת קָרְיָא filiae hominum urbis. | אֵת n. pr. viri 68.

אֵת, אֵת, cstr. אֵת 35. 41, abs. אֵת 124, Plur. נְשִׂיאַת 86, cstr. *נְשִׂיאַת, abs. נְשִׂיאַת 67, mulier, uxor. Radix Singularis convenit cum אֵת, Pluralis cum נְשִׂאִים et נְשִׂאִים quae sunt Pluralia tantum. | אֵת abstr. status uxoris, matrimonium 75. 96, cf. אֵת. | אֵת Pron. tu, com. אֵת vos, msc. *אֵת fem.

אֵת inusit. Partic. *אֵת medicans, medicus אֵת 86 ego sum medicus tuus. Pa. *אֵת Part. אֵת medicus, אֵת 49 medicor. Itpa. *אֵת, Inf. אֵת, אֵת 39, 38, curari. | *אֵת medela, sanitas, abs. אֵת salus. אֵת לְעֵינֵינוּ salutifera

est arbor oculis, jucunda. Cf. aethiopice አሳተ : in phrasibus በሰለ : አሳተ : fortunatus et ጎጦአ : አሳተ : destitutus fortuna Ludolf Hist. aeth. Commt. P. 41. Cf. Targ. Qohel. 10, 4.

אסך Deut. 33, 16. באַסְכָּב in rubo Exod. 3, 2. Punctatio ab aliis exhibetur ita: אַסְכָּב, אַסְכָּב, אַסְכָּב, אַסְכָּב, אַסְכָּב, אַסְכָּב, אַסְכָּב, cf. Levy s. v. Buxt. in Lex. scripsit אַסְכָּב. E vestigiis in codice Londinensi conspicuis restituo באַסְכָּב.

אסח *אסח n. pr. Esther.

אעא abs. אע lignum. Plur. מורניך 129 ligna hastarum. — Plur. fem. אע־אע־אע Jud. 5, 28 fenestra clathrata, transenna.

אק אק Part. etiam. | אפק cf. sub. אק.

אפך אפך sese convertit 159. Vocabulum dialecto Palaestiniensi proprium. | אפר n. p. Ephraim.

אפת *מופתא Plur. מופת signum, prodigium, portentum.

אצא אצא mactra, panarium, c. Suff. אצאתך | אצבע v. אצבע.

אצר *אצר Pl. *אצר, *אצר thesaurus, horreum. C. Suff. Plur. אצר in Pausa, אצר 36, אצר.

ארב cum deriv. v. רבע.

ארג abs. ארג purpura.

ארז Pl. ארז cedrus.

ארה constr. abs. ארה, Plur. ארה, 35¹⁵ via, semita. Est femininum, ארה בשבט ארה et בארה תרא 35¹, ארה דהקטן 145.

ארי Part. si, quod, quia, ארי | ארי Plur. *ארי abs. ארי 53⁹ leo. Pag. 164³ ארי (vocales uti M posuit) est Sing. leo.

ארך *ארך cf. ארך Impf. *ארך cf. ארך, longus fuit. Hinc ארך 50², 131¹⁴ Af. ארך longum reddere, extendere, morari, Pl. ארכי, Impf. ארך Partic. ארך לעלמין לא non extendens (iram) in aeternum. | ארפא tempus longum, prorogatio 105.

ארים Aram, Aramaea 69¹¹ ארמא Aramaeus 32. | ארים 157 idem quod ארי in textibus Palaestinensibus.

ארמל ארמל abs. ארמל vidua.

ארנ f. lepus. | ארנון n. p. rivi 15, Arnon.

ארס desponsavit Impf. תירוס 38. Pa. Partic. fem. abs. נארסא 96⁶ desponsata.

ארע f. terra abs. cstr. ארע, c. Suff. ארעהון Pl. *ארעהא, *ארען, c. Suff. ארעהון. | ארעהא Adject. fem. inferior, infimum. Scriptio rec. ארעהא 47³. — ארעהא id. לארעהא שדה in infimum tabulatum, ארעהא ima terrae 160. — מלרע, מלרע = מלרע infra, c. c. ל 58. | ארע accidit, evenit v. ערע.

ארר maledictio 37. Vox peregrina, ex hebr. מארה formata, Syris ignota.

אשד effudit. Impf. *אשדו Partic. pass. אשיד, effusus, male cod. אשיד 145. Itpe. ארשא Impf. ירשא 45.

אשו talpa Lev. 11, 18. Dubito de significatione, hebr. est תנשמה, quod Lev. 11, 13 est ברשא.

אשכ v. אשכח.

אשר n. pr. viri.

אשש ignis, abs. אישא, אכלא sicut ignis devorans. Radix incerta est, אשש, אשש? | אושא fundamentum c. Suff. אושא fundamentum ejus. אשש, אשש Ezr. 4, 12.

אתא venit, אתא veni, אתא venerunt. Impf. יתא, יתא, Plur. fem. יתא 35⁸, יתא 52. Impr. אתא 18, 24. Pl. אתא 133. Syr. ܐܬܐ, c. ܐܬܐ. Inf. יתא, c. Suff. יתא Genes. 24, 16. Partic. *אתא Plur. גמלא אתא. Af. *אתא c. Suff. אתא duxit nos. *אתא duxerunt me 163¹³. Impf. יתא, c. Suff. יתא; Inf. c. Suff. יתא 109. Partic. Plur. f. יתא 150, m. יתא 118. Ittaf. *אתא Impf. יתא perducentur 5²⁰.

אתמ heri 92²¹ Etymologiam quaeras in Gram. Syr. mea I p. 118.

אתן asina, c. Suff. אתן, Plur. abs. אתן.

אתר locus. abs. באתר דכי in loco puro. Plur. *אתרא. Cum ב contrahitur in בתי i. e. pone, post בתי post me 68¹⁷. | אתרא Assyria, אתרא Assyrius, אתרא.

בוח 8³ noctua, hebr. חנשמה, quod Lev. 11, 30 redditur
אשוחא quod vide.

אחביוזו diripuit, Partic. ביוזו spoliatus, direptus. Itp. אחביוזו,
Inf. אתביוזא spoliari. | בוח cstr. בוחא praeda.

יחביוזון fidit, Impf. יחבוע, Pa. בוע id. Itp. aut Itpa. יחביוזון
140 findentur. | ביזעא pars panni lacera 163⁹.

יבחר elegit, Partic. בתרהרי elegisti eam, Impf. יבחר. Itp.
*אחבחר, Impf. יחבחר electus est. Partic. מחבחרין.

בטל Impf. יבטל desiit, cessavit. Pa. בטיל cessare fecit,
destruxit, irritum fecit. Partic. מבטלין. Af. id. אבטיל cf. 482.
יבטלן 152¹³, R. יחבטלון, Bomb. יחבטלון forma mala. Sensus postu-
lat: irritum facient mandatum. | ביטלנא cessatio, vacatio, בישלנא
cessationem operae, quo tempore caesus a laborando impe-
ditus erat, pecuniâ datâ restituet, persolvit.

מבילך, מן, c. ביחון, בינך, Praep. inter. c. Suff. בין בין
medio tuo.

בידנחון, בידנחנא, c. Suff. בידנחא castellum Pl. בידנחא *ביר
127⁹.

מבחה, בוחו, Imprt. יבוחון, Imprf. בוח בוח
| בוח אל 109¹⁷, c. S. בוחון, c. S. בוחא, Pl. בוח, cstr. בוחא
n. loci Bethel.

מבבא, יבבון, Pl. יבבוי, Impf. בבו, Pl. בבא flevit,
Partic. Pl. בבון. | בבוחא fletus.

בכור primogenitus, 161¹⁴, abs. et constr. est *בכור, quod
male בכור solet scribi. בכורא דבנך primogenitus filiorum tuorum,
בכורי בני ישראל plur. cstr. בכורי ברי בכורי
legas 102¹⁰. | בכורא fructus primitivus, primitiae. | בכורא
praecox, primitivum, בכורי עניה primogeniti ovium. | בכורא
primitivus et ut videtur antiquus, בכורא בכורא Deut. 33, 15 hebr.
| בכורא primogenitura. חררי קדם.

בליא 43. בליא *בליא vetustate exesus est, fem.

בלל 107. בללנא perturbavit, permiscuit, c. S.

בלע degluttivit, devoravit f. c. S. ארעא, Inf. בלענא,
| בלעם n. pr. Bileam.

|נַעֲזֵבִי, at scriptio solita codicum בצורתא, בצורתא commendat formam propositam.

בקע בקע * בקע fidit, * בקעא vel * בקעא ut ed. Sab. Gen. 11, 2. Plur. * בקעא c. S. בקעא vallis, planities. Ad vocales Sing. cf. עֲזֵבִי.

בקר בקר f. grex boum, Plur. cstr. בקרי תורך greges boum tuorum.

ברא ברא creavit, Impf. יברו, Itpe. אתבריא Prs. 2 אתבריא, Pl. אתבריא creatus est. | בורא, c. S. בוריא bona valetudo ejus qui sanatus est cf. ברי מן المرض sanatus est a morbo. N. act. ברי et ברי. Est interpretatio juridica in favorem vulnerati. Nam si baculo (Exod. 21, 19) sanatus a morbo non utitur, quid fiet? Cf. Sanhedrin fol. 78^a infra, et R. Ismaelis interpretationem in Mechilta. | ברא cstr. abs. בר, scr. rec. בר, filius. C. S. ברי, ברך | בר זרע semen, בר חיון liber et libertus cf. inscr. Palm. bil. Barathae. | Pl. בריא abs. בנין, cstr. בני, c. Suff. בנין 74¹⁵ filii tui mulier. ברך 151²⁰ filia, cstr. ברה, c. S. ברך. ברך est Hebraismus. Pl. ברה, cstr. ברה, abs. בן, c. S. ברה.

ברז ברז m. ferrum. Syr. ברז.

ברך Pa. בריך benedixit, Pl. בריכו, c. S. בריך, Impf. בריך, c. S. בריך, Impr. ברכא, Partic. act. מברך, c. אנח, comp. 25³ benedicis, Partic. pass. מברך | בריך Part. pass. Pe. בריך | בריך ברכא benedictio, Pl. ברכא.

ברל אבני ברל beryllus, 61.

ברם ברם Partic. sed autem. V. 22¹⁸.

ברק ברק fulgur, Pl. ברקין | ברק n. pr. Baraq.

ברר ברר campus (hebraizante scriptio pro ברר = ברר), ברר 98²¹. | בר foras, extra מברר extra 2²⁰, בר מן praeter, בר מני praeter me, בר מני 153¹³. Particula a nomine re vera non formatione distinguenda, scriptio vocalis solet distingui. | בר ברירות puritas, claritas, cstr. ברירות abs. ברירות. Pathach בר expectatur, at attendendum ad בר ברירות cum בר sine vocali.

1576 בַּסִּיאַ scriptio hebraizans pro בִּשְׂרָא בִּשְׂרָא

בַּחֹ בְּחֹיִל n. pr. Bethuel.

בְּחֹלָהּ Pl. בְּחֹלָהּ *abs. בְּחֹלָהּ *Cstr. בְּחֹלָהּ virgo. בְּחֹלָהּ בתל בְּחֹלָהּ, בְּחֹלָהּ.

86 בְּחֹרָהּ, בְּחֹרָהּ 154 בְּחֹרָהּ, בְּחֹרָהּ Praep. post, pone, c. S. בְּחֹרָהּ בתר pone eam. Cf. אֲחֵרָא | בְּחֹרָהּ partes dissectae animalis 154².

ג

86³ אֲחֵרָא superbus, exaltatus fuit Itp. גִּבְרָא גִּבְרָא superbus fuit cf. 83³. | גִּבְרָא גִּבְרָא altitudo, majestas. | גִּבְרָא גִּבְרָא Pl. גִּבְרָא superbus, magnificus, abs. גִּבְרָא 162⁸.

גִּבְרָא Dan. 6, 20 fovea, abs. cstr. גִּבְרָא Pl. גִּבְרָא cisternae.

גִּבְרָא proprie tergum, deinde Praep. c. על in superficie i. e. super. גִּבְרָא גִּבְרָא 161² anima mea est sicut super manus meas i. e. periculis exposita. Cf. Ps. 119, 109, Job 13, 14 trg. Pertinet fortasse ad rad. גִּבְרָא.

אֲחֵרָא Impf. גִּבְרָא *colligere e. c. pecuniam. Itp. אֲחֵרָא colligitur, exigitur mulcta Inf. אֲחֵרָא 92⁸. Syr. sensus vocabuli est elegit.

גִּבְרָא c. Suff. גִּבְרָא 156¹⁶, profer גִּבְרָא altitudo ejus, superbia animi. Vocabulum syr. inusitatum.

גִּבְרָא sic ad analogiam syriacam scribendum esset, si forma occurreret, Pl. גִּבְרָא lac spissum, caseus, גִּבְרָא pinguedo lactis spissi, flos lactis.

גִּבְרָא potens fuit Itp. אֲחֵרָא potentem se praebuit, potens fuit 113. | גִּבְרָא, גִּבְרָא 19¹¹, גִּבְרָא Pl. גִּבְרָא, גִּבְרָא vir, cstr. abs. גִּבְרָא. Pl. גִּבְרָא, גִּבְרָא fortitudo, גִּבְרָא, גִּבְרָא. | גִּבְרָא, גִּבְרָא c. S. גִּבְרָא, abs. גִּבְרָא Pl. גִּבְרָא, גִּבְרָא heros, גִּבְרָא = δυνάμεις. | גִּבְרָא, Pl. גִּבְרָא, abs. גִּבְרָא viri fortes. | גִּבְרָא, גִּבְרָא potentia, fortitudo 144, c. S. גִּבְרָא.

גִּדְדָא n. pr. Gad, vocalis more hebr. posita.

גִּדְדָא 164 hoedus.

גרע גרעון n. pr. Gideon.

גרף Pa. *גרף, Plur. גרפין 116 contumeliis afficere, blasphemare. | *גרפא ala c. גרפוחי expandens alas suas.

גרר גרירא paries, septum 21¹¹. Vocabulum hebr. Syris inusitatum. Scrib. גרירא, גרירא?

גרש גרשא acervus frumenti, גרשון 94¹⁶ comedet acervos frumenti.

גה גיהנום Gehenna, infernum, ex hebr. גיהנום vallis Hinnom formatum.

גיה גיה Nomen, internum, medium, intestinum, c. S. גיה, גיה כל דבגיה omne quod in medio ejus (vasis) est 9¹³. Stat. cstr. גיה, c. ב componitur: בגיה Part. in medio, in, בגיה in mari, בגיה ביה in domo Israel. Sic cum בגיה Part. בגיה de medio, de בגיה בגיה in congregatione. | בגיה Adject. internus, בגיה Lev. 10, 18 locus sanctuarii intimus i. e. cella tabernaculi.

גרב גרב 8. 39¹³ species quaedam locustarum, aut status provector quidam larvae hujus insecti. Rad. aliis est جربى, جربى, جربى et جاب Freytag, Lane locusta. Dietrich retulit ad גרב.

גרג גרג n. pr. Gog. 163.

גרז Pl. *גרז transivit juxta עברו Jud. 5, 17. Cod. גרז at conferendum יגרז quia גרז sensu tondendi (non secandi generaliter) nullo modo quadrat. Cf. Buxt. et Jac. Levy Neuhebr. WB. s. גרז et Aruch. ed. Kohut II 259. Revocari potest ad גרז Pa. sed sensus desecandi repugnat et גרז est orbavit. Itaque Partic. Af. est מגרז. Hinc 162² legendum אגרז adduxisti. | מגרז 15¹ מגרז n. pr. loci hebr. Ijje haabarim dicti. Ad litteram Transitus Hebraeorum, scriptio solita מגרז est.

גורח גורח prorupit, Af. אגרח prorumpere fecit, effudit spec. 14² אגרח קרבא ב bellum effudit in alq., bellum intulit. Alii scribunt אגרח quod ad גורח referendum esset. Inf. לאגרח pro *לאגרח 17²⁰. Ittaf. אגרח effusum est bellum 117³. | גורח n. pr. fluvii Gihon 61.

גור Perf. sine exemplo רמח מועחרי, 88. Vox Targ. babylonicis propria, syr. est venari.

גור c. S. גור, abs. גור hebr. גר peregrinus, proselytus.

גור totondit Partic. c. Suff. גור coram tendentibus ipsum.

גור Impf. גור, Inf. מגור secuit; c. קים foedus, גור קים גור 86 cum ל ב = hebr. כרת ברית foedus iniit cum 43¹⁰. גור ל = hebr. כרת ברית foedus iniit cum 43¹⁰. 25 facere constituunt. | גור 146 ita constitutum est. | גור cstr. גור decretum, 150. ג' ברת עמרי 137. 29. ג' מימרא ד', גור מלכא, 150.

גור Inf. מגור prostravit se. Denominativum ad גור venter pertinet.

גור v. בגור גור.

גור 1) aperuit Num. 22, 31; 2) emigravit Impf. גור, Partic. act. גור migrans Gen. 4, 16. גור 158 in exilio sumus. Partic. pass. גור apertus, גור ברש גור capite nudo; גור patet coram me 22. 46. Plur. msc. גור jura ejus aperta sunt 125, fem. גור 116. | Pa. גור sic! 117⁶ revelavit, Reuchl. et Kiss. גור. | Itp. גור manifestatus, revelatus est, visus est, fem. גור, Prs. 2da גור. Impf. גור, fem. גור 49. Plur. fem. גור 53. | Inf. גור, c. S. גור 114, Partic. גור. | גור exilium, Pl. גור, c. S. גור 147.

גור c. S. גור undae, fluctus. | גור Part. c. ב גור propter, causa, c. S. ב גור 38²¹ propter eos. 164 id. Gesenius et Fleischer contulerunt גור et גור i. e. reverentia tui = propter te. Cf. Lane sub גור | גור idola ex hebr. גור desumptum. | גור 149 n. pr. loci Gilgal.

גור n. pr. Gilead.

גור affecit aliquem aliqua re, fecit illi sive bonum sive malum. Partic. גור 44 vos facitis hoc. Vocab. Syris inusitatum Hebraismum sapit. | גור actio, opus, גור 150

beneficium, gratia, favor, proprie actio gratiae ג' ח' libenter
facere bona opera. | גמלא camelus. Pl. גמלא, גמלין, c. S. גמלך
cameli tui 70. 73, גמלודי ejus.

גמר Pe. perfecit Partic. גמיר Deutr. 33, 10 perfectum,
quo hebr. פקיל holocaustum redditum. Haec interpretatio in
Peschita recepta est, 1 Sam. 7, 9. | Pa. גמר perfecit, finem fecit,
delevit. עד דגמרתלון 126 donec eos interfecero. | Impf. 1 Prs.
אייגמר pro אג 145; 3. fem. הגמרון 147. | גמירא 24 desolatio, de-
structio, 151 perditio. | גומרון Pl. גומיא* carbones 124.

גנב Impf. יגנב 91, הגנב 88, furatus est, surripuit.
Itp. אהגנב, Impf. יתגנב, Pl. יתגנבון, Inf. אתגנבא furto ablatum
est. | Pa. Partic. Pass. מגנב secretus, Pl. fem. מגנבון in
semitis secretis 114¹³. | גנבהא res furto ablata 94⁷. Caudae notio
in Talm. et l. l. ex Jonathane a Levy allata, mihi suspecta est,
quaeritur num lectio sana. | גנבא fur.

גנז גנזון, גנזון 48 reservatus, Partic. pass. גנז* גנז

גנר n. pr. maris Gennezareth. 53¹¹.

גנן Af. אגין* אגין* אגין* 138, Partic. מגין
מגין 52. 123 protegens. Sic et 49⁴ quamvis de hebr. מגן scutum
cogitari possit, quod Aramaeis inusitatum. | גנהא cstr. גנהא
hortus. | גן proprie protectio, deinde c. ב Part. בגין* propter,
causa in dialecto Palaest. גנהא למיסגוד ea de causa, ne
adorem. C. S. בגינחון 161¹⁵ propter eos.

גפן גפונהא fem. גפונהא nisi juxta גפן* גפן
est, abs. גופן 79⁶. mscl. Syr. fem. in Targ. Ps. 128, 3; 80, 15 fem.

גר גרא* גרא* 53⁹ catulus (leonis).

גרא = גרי cucurrit Pa. גרי ad currendum incitavit,
instigavit, immisit. Impf. אגרי pro אגרי 47⁸, Itpa. אהגריהי 157
commotus sum.

גרב גרבא lepra 38. Cave tribuas consonae ב Dages, syr.
enim גרבא habet Rukacha.

גרז n. pr. Garizim 34¹⁰.

גרם os Pl. c. S. גרמי.

גרר גִּירָרִי 49. c. S. גִּירָרִי (גִּירָרִי) גִּירָרִי sagitta, Plur. גִּירָרִי * גִּרָר.
 גת n. pr. urbis Gath 141.

ד

דָּ A. 1. Pronomen relativum, qui, quae, quod. 2. Signum Genetivi דָּרִי מִימְרָא דָּרִי verbum domini. 3. Particula causalis et finalis, quod, ut. — Ante syllabas vocali instructas habet Schwa דָּמָא דָּמָא sanguis sacrificii piacularii, דָּבִסְטָר quod in latere. — Ante syllabas brevissimas quae Schewate utuntur neque a Gutturali incipiunt habet דָּבִרְךָ דָּבִרְךָ filii tui 46. דָּבִמְרָא, דָּלְעָמָא; ante Gutturales Schewate ornatas ponitur דָּ, דָּאֲבָהָאֵנָא, דָּאֲמָר, דָּאֲמָר, uti cum Waw דָּאֲנָא דָּאֲנָא 47 lin. 4, כָּדָחִי, sed raro etiam דָּ דָּחֲצָא 99¹³. — Cum je primae syllabae de contrahitur in di דִּיהָבִית, דִּיהָבִית 118. — Eodem modo sed raro contractio locum habet si ante Gutturalem Schewate instructam ponitur דָּאֲנָא אֲדִיבִל 72 lin. ult. juxta דָּאֲנָא אֲדִיבִל 1. 7. — Cum הוּא contrahitur in הוּ דוּ חֲבִירְךָ 19³ id cui benedices. Cf. Samaritane דוּ מַצְבוּעַ דוּ qui lavatus est. In Carm. Sam. e cod. Gothano ed. Merx I, 6. | B. Cum ל c. S. servat formam antiquam דָּ ceteroquin in Targ. obsoletam 147¹⁰, 31 Adnot. 4. Itaque דָּ דָּלִיָּה, דָּרִלִּיָּה, דָּרִלִּיָּה, דָּרִלִּיָּה, meum, suum, juxta דָּלִיָּה 7 lin. 9 eo discrimine ut דָּ in דָּלִיָּה sit relativum cui. | C. דָּ דָּיִל cum בָּ comp. בָּדָּיִל propter, בָּדָּיִל propter me, et ante enuntiatum totum eodem sensu בָּדָּיִל דָּלָא propter quod non = ne e. c. בָּדָּיִל דָּלָא לְמִיכָל מִנִּיהָ 63 jussi te ne de eo comederes. | D. Cum לָמָא ad quid comp. דָּלָמָא = quod ad quid. Ex sueto apud Arabes transitu significationis interrogativae in negativam adhibetur sensu negativo quod ad non = ne forte, דָּלָמָא תָּמוּחִין ne forte moriamini Lev. 10, 7. — Si ex לָמָא nihil = לָמָא לָא exortum esset (Levy) non דָּלָמָא sed דָּלָמָא pronunciaretur. Itaque haec etymologia reicienda.

דָּא דָּא Germen demonstrativum, generis indistincti, hic, haec, hoc. דָּא עֲבָדְתָא Gen. 3, 12 cur hoc fecisti Gram. mea syr. I P. 180, nisi rem inde explicas quod fem. loco nostri neutrius haud raro adhibetur. — Plerumque fem. דָּא דָּתְקָרִי אֲרִיָּה haec nominabitur virago, דָּא דָּרִיָּה נָסִיבָא דָּא sumpta est haec Gen. 2, 23, דָּא דָּרִיָּה

Levit. 11, 1. C. הא compos. הָרָא haec; הָרָא זְמַנָּא haec nunc = דִּיכִי, דִּינָן, דִּינָן. Cf. דִּינָן, דִּינָן, דִּינָן.

דאח Af. *אֲרָאִית, Impf. אֲרָאִית 58⁸ denominativum a אֲרָאִית servato ה status determinati *אֲרָאִית (הָרָא), eliso ה post ד posito adte'et = ad'et, derivandum, herbas produxit. Cf. אֲרָאִית et אֲרָאִית, iratus est, אֲרָאִית sudavit et אֲרָאִית sudor, rad. אֲרָאִית.

דבב repere, obrepere, aggredi ut videtur. Hinc דִּבְבָא impetus comp. c. בעִיל = דִּבְבָא בעִיל hostis, inimicus, c. S. בעִיל, בעִילי דִּבְבִיחוֹן, בעִילי דִּבְבִיחוֹן, בעִילי דִּבְבִיחוֹן, בעִילי דִּבְבִיחוֹן, Pl. בעִילי דִּבְבִיחוֹן c. S. בעִילי דִּבְבִיחוֹן, quibus in formis habes Suffixa ratione haud ex logica sed ex analogia illegitimâ procedente in forma pluralis. Syr. vice versa בעִיל servat Singularem אֲרָאִית, אֲרָאִית. Samaritanis simplex דבבא est inimicus. | אֲרָאִית abs. דִּבְבִיחוֹן* inimicitia 64.

דבח Impf. יִדְבַח sacrificavit, Pa. idem 46⁶ Inf. יִדְבַח. Hinc 96¹³ leg. יִדְבַח Impf. qui sacrificaverit. | אֲרָאִית abs. cstr. דִּבְחָא, דִּבְחָא 135¹. Plur. אֲרָאִית cstr. דִּבְחָא 30 sacrificium. | אֲרָאִית, c. S. אֲרָאִית, Pl. abs. אֲרָאִית altare.

דבק Impf. יִדְבֹק 62¹⁴ adhaesit. Pl. יִדְבֹקוֹן, c. S. יִדְבֹקוֹן 39²¹, 37², 35¹⁰, Af. אֲרָאִית adhaerere fecit, cepit, Impf. יִדְבֹק, יִדְבֹק 37. 84.

דבר Impf. יִדְבֵר sumpsit, cepit, c. S. דִּבְרֵי 73, דִּבְרֵי 25², Impf. אֲרָאִית capias eum Exod. 21, 14. Imprt. דִּבְרֵי 73²¹, Prtc. דִּבְרֵי 143. | Pa. דִּבְרֵי pepulit, duxit, administravit, direxit. 1ma Prs. דִּבְרֵי 48¹⁴, 2da דִּבְרֵי 161¹², c. S. דִּבְרֵי, Imprt. c. S. דִּבְרֵי 84²⁹, Partc. מִדְבֵר 143. | Itp. vel. Itpa. assimilato אֲרָאִית* אֲרָאִית ductus est Num. 21, 15; 24, 6. Partc. מִדְבֵר sese ducentes, effundentes; 51 ducti sunt. | אֲרָאִית in דִּבְרֵיחוֹן* Jud. 5, 20, fortasse idem quod אֲרָאִית, Reuchl. אֲרָאִית campus, de semitis camporum illarum (sphaerarum?). Bomb. Buxt. Levy אֲרָאִית מִכּ' אֲרָאִית ductus, de semitis ductuum illarum. | אֲרָאִית desertum 86⁸. | אֲרָאִית n. pr. Debora.

דבש = אֲרָאִית juxta אֲרָאִית mel; abs. דִּבְשׁ in Pausa pro דִּבְשׁ Deut. 26, 10.

דגל n. pr. Tigris. Bomb. Sab. דגלת, Levy Qames. Vultne pausam propter Zaqef?

דגור acervus, cumulus 111² ubi K. דגור, quo דגור sepes Exod. 15, 8 in memoriam revocatur.

דדן n. pr. tribus Dedan 75.

דהב abs. cstr. דהב aurum.

דו v. ד.

דוהא tristis, miser fuit. Partic. Plur. m. דוה 130⁹. — דוהא fem. femina menstruis laborans. Solet scribi דוהא, at non est Partic. aramaice formatum, quod esset דוהא pass. aut דוהא act. sed est vocabulum peregrinum, Syris ignotum, ex hebr. דוה in linguam targum. tanquam terminus technicus receptum. Forma hebr. דוה conjugenda est cum דוה praegnans.

דוב n. pr. loci Dibon, hodie Dibán.

דוד lebes, olla. | דוד n. pr. David.

דוה fem. vultur, al. milvus. Radix vera est דוה volavit.

דוהו judicavit Impf. דוהו, Inf. דוהו 129, Partic. דוהו legendum 128, Pl. דוהו 145. Itp. דוהו 111, דוהו judicatus, punitus est. Inf. דוהו 92³. | דוהו judicium, Pl. דוהו. | דוהו Pl. דוהו, cstr. דוהו judex. | דוה n. pr. Dan. | דוהו n. pr. tribus Medan. | דוהו n. pr. tribus Midian. | דוה v. דוה.

דוהו sudor, rad. דוהו = דוהו, fluxit et דוהו : amharice sudor. Dillmann Lex. aeth. 275 supra, hebr. דוהו Ezech. 44, 18.

דוהו Impf. דוהו, דוהו exsultavit, tripudiavit.

דוק speculatus est, Af. דוק id. Partic. fem. Sgl. abs. דוק 118.

דור habitavit, moratus est. Partic. דור, Pl. cstr. דור 155, c. S. דור 78⁶ incolae eorum. | דור Pl. abs. דור respondet hebr. דור peregrinus, alienigena 96¹⁶. | דור Pl. דור c. S. דור generatio, aetas. | דור 85² et דור 143¹² habitaculum, caula ovium. | דור abs. cstr. דור 53¹⁷, c. S. דור, Pl. c. S. דור habitatio. | דור perpetuitas, semper = דור hebr. 159.

דוּשִׁישָׁה, fem. דוּשִׁישׁ דוּשׁ conculcavit, trituvavit. Polel דוּשִׁישָׁה, fem. דוּשִׁישָׁה, 1. Prs. c. S. דוּשִׁישָׁה, conculcavit. Sunt qui ad radicem דוּשׁ referant, quam in Syr. אָדַשׁ (Af. rad. דוּשׁ) recognovisse sibi videntur. At obstat arab. يَدُوسُ يَدَّسُ conculcavit, quod a دَسَّ دَسَّ plane diversum est, ita ut דוּשׁ et דוּשׁ distinguenda sint; praeterea etiam forma אָדַשׁ, אָדַשׁ eodem modo cum דוּשׁ conjugitur uti אָדַשׁ audivit cum אָדַשׁ et אָדַשׁ subsannavit cum אָדַשׁ. Gramm. syr. I P. 319. | אָדַשׁ abs. c. לֵא is לֵא, ita 152¹¹ legendum, conculcatio.

דַּחַל, 2. Ps. דַּחַלֵּהָא, 1. Ps. דַּחַלֵּהָא timuit. Observa ex formis propositis sequi דַּחַל 18⁷ pronuntiandum esse dehel. Impf. דַּחַלֵּהָא, Pl. דַּחַלֵּהָא. Inf. דַּחַלֵּהָא, Partic. act. f. abs. דַּחַלֵּהָא 164. | דַּחַלֵּהָא* cstr. דַּחַלֵּהָא, abs. דַּחַלֵּהָא (alia scr. דַּחַלֵּהָא, דַּחַלֵּהָא), c. S. דַּחַלֵּהָא 37⁸. Pl. דַּחַלֵּהָא, c. S. דַּחַלֵּהָא, דַּחַלֵּהָא, דַּחַלֵּהָא, 1 timor, reverentia, 2 res sive persona, quae timetur, reverentia colitur, Deus spec. idolum, דַּחַלֵּהָא 140¹⁶ templum idolorum ejus. Nota hoc sensu genus mscl. adhiberi Jon. 1, 5 et fortasse דַּחַלֵּהָא דַּחַלֵּהָא 49³, uti apud Syros sequioris aetatis דַּחַלֵּהָא דַּחַלֵּהָא est mascl. | דַּחַלֵּהָא (syr. دَحَل) timidus 42¹⁴.

דַּחַק, 109²⁶ f. דַּחַקֵּהָא juxta דַּחַקֵּהָא 21 trusit, pressit, pepulit. Itp. assimilato דַּחַק (cf. אַדַּחֵיק (דַּחַק), f. אַדַּחֵיקֵהָא 21¹² pressa est. | דַּחַקֵּהָא* c. S. דַּחַקֵּהָא oppressio 32¹⁰. Haec forma Syris inusitata.

דַּחַר cf. Pag. 31 adnot. 4. Quaeras sub דַּחַר.

דַּחַרֵּהָא Pron. demonstr. mscl. hic. דַּחַרֵּהָא 75³ cf. ذاك.

דַּחַרֵּהָא Impf. דַּחַרֵּהָא purus fuit Partic. pass. דַּחַרֵּהָא purus 5⁹, unde 11¹ legendum דַּחַרֵּהָא. Pa. דַּחַרֵּהָא purificavit Inf. דַּחַרֵּהָא 131. Radix arab. est ذكى, quae a ذكى probe distinguenda est. Hebr. utraque radix in דַּחַרֵּהָא abiit, cujus derivatum דַּחַרֵּהָא innocens in דַּחַרֵּהָא deinde in linguam targumicam receptum est.

דַּחַרֵּהָא Impf. דַּחַרֵּהָא meminit, memoria tenuit. Partic. pass. דַּחַרֵּהָא sensu activo memoria tenens, itaque דַּחַרֵּהָא memento 87¹⁸, דַּחַרֵּהָא Genes. 3, 15 serpens meminerit. Itp. Perf. Pers. 1

אי־דכרתי memini, Itpaal Imprt. אִי־דֶכֶר Deut. 32, 7 id. Itpe. et Itpa. in scriptura variorum codicum confunduntur 149. | לֹוֹב־דֶּנָּא * 155⁹ memoria. | דֶּכֶר abs. דֶּכֶר, Pl. abs. דֶּכְרִין hoedus. | דֶּכֶר mas, opponitur לֹוֹקֶבָא femina Gen. 1, 27. | דִּבְרֵי־אֵל membro virili praeditus, mas, כָּל דֶּכְרֵיךְ omnes mares, sed quaeritur a quanam inde aetate, et num infantium ratio Exd. 23, 17 sit habita.

דלמא דלמ, ne forte, vide sub ד.

נור דֶּלֶקָא נור דֶּלֶקָא, arsit, accensus est, Partic. act. fem. abs. דֶּלֶקָא דֶּלֶק 124 ignis accensus, ardens. Af. אֶדְלִיק accendit. דֶּלִיקָא id quod ardet 94¹⁸, incendium.

I. דִּמְא I. דִּמְא similis fuit, Partic. plur. דִּמְן = דִּמְא 2 Sam. 23, 6 similes sunt. | דִּמְוֵאֵא similitudo, forma, species, abs. דִּמְוֵא 87⁶, c. Suff. דִּמְוֵאֵא. Arabice haec radix non usurpatur. | דִּמְאֵא cstr. דִּמְא, c. Suff. דִּמְוֵאֵא Plurale tantum, Num. 20, 19 pretium, proprie quod simile est, quod aequat rem emendam. Vocabulum est Particip. pass. דִּמְא, in Plur. determ. דִּמְאֵא = דִּמְאֵא = assimilatum, pretium; stat. abs. דִּמְוֵאֵא babylonice דִּמְן scribendus est, syr. דִּמְוֵאֵא, pro quo Payne-Smith exhibet דִּמְוֵאֵא. E scriptione babylonica explicatur, cur in Targumis editis formae ut דִּמְן pass. דִּמְוֵאֵא Jud. 5, 19 act. legantur, nam Pathah et Qames more codicis Reuchliniani commutata sunt, ac tales formae ex scriptione babylonica דִּמְן, דִּמְוֵאֵא processerunt.

II. דִּמְא, abs. cstr. דִּמְא sanguis, male דִּמְא 145, c. Suff. f. דִּמְא, msc. דִּמְאֵא 66⁸ Gen. 4, 11, ubi nomen est in Singul. cf. V. 10 in דִּמְאֵא; itaque aramaice Pluralis, Hebraeis usitatissimus, non adhiberi videtur, et ubi adhibetur Hebraismum sapit. Cf. Payne-Smith Thes. I. 910, qui דִּמְאֵא formam peioris notae appellat, quam locis ex Hexaplis et Harclensi petitis comprobavit, quibus in interpretationibus usus sive linguae hebraeae sive graecae valet, non vero purus putus Aramaismus. Posteriores denique Syri Plur. adhibent. — Phrases דִּמְאֵא לִיָּהּ sanguis ei est, דִּמְאֵא לִיָּהּ non est ei sanguis, culpam designant effuso sanguine contractam. Hebr. Plur. דִּמְאֵא hoc sensu usurpatur.

דִּמְךָ dormivit Gen. 2, 21. Unde procedit Adjectivum

דמוך (scriptura recentior דמוך) dormiens, dormitans Jon. 1, 5, cf. דמעם.

דמעא proprie lacrimae collect. cf. דמע, unde דמעא hebr. דמעא nomen unitatis cf. דמעא lacrima una, gutta, syr. דמעא et דמעא, Plur. דמעא. Hinc דמעא, c. Suff. דמעך optimum, quo redundant uvae, olivae, succus praestantissimus. Metaphorice de primitiis juxta דמעא Exod. 22, 28. Samaritanis דמע est optimum דמע et Moses dicitur דמע כל בשר in Carm. Sam. a me editis III, 21, praestantissimus hominum, cf. Gesen. Carm. Sam. III, 4, Deut. 32, 9. Gen. 45, 18.

דין pronomen demonstrativum masculino generi destinatum, hic, cujus fem. est דא. Levit. 11, 4 לא תאכלוהו היום דין hoc non edetis, דין היום hoc die, hodie, Levit. 9, 4 ubi codex male דין | דין cf. דין | דין ex praecedente et germine demonstrativo דין compositum, hic, hiee. עד היום הדין usque ad hunc ipsum diem 22². | כדן sicut hoc, ita, וכהן המלל ita dices 24. Quod cum דין compositum efficit דין cf. sub דין; cum דא compositum efficit דין Mich. 2, 7. | דין = דין quid hoc, quid, cur 6⁵, 118. Syr. דין est itaque ergo. | דין ex דין auctum, hic. דין כדן huic populo 118, כדן sicut hoc, ita, 20⁴.

דנח exortus est sol, Inf. דנח | דנח regio australis, oriens 61¹¹. Observanda est codicum in distinguendo Infinitivo a nomine locali inconstantia, nam a quod nomini locali competit saepe cum i commutatur, et vice versa Infinitivo tribuitur a quamvis ei i sit tribuendum. Ita 24¹⁰ habes דנח a montibus orientis, ubi דנח rectum, et sic 15² דנח (cum ד legendum, ad quam lectionem pertinet adnotatio) pro דנח. Ab altera parte Infinitivus דנח scribitur 139⁶ דנח, simulac sol exortus est, ubi דנח rectum. Codex P. l. l. habet דנח, R דנח = דנח. Cf. 138¹² vocales in דנח, דנח, דנח. Recte Or. 221¹ דנח exhibet, ubi P praebet דנח. Ad vocalismum vulgarem דנח, cf. דנח et דנח cum Mehaggyana.

דערק Pl. דערקא * דערק parvus.

דנן דנן hic cf. דן.

דקלן דקלא palma arbor, Pl. determ. 54¹⁰, abs. דקלן.

דקק דקק Impf. Plur. ידקקון minutum fieri, conteri 140¹⁵ ubi varia lectio est ידקקון, ידקקון et ידקרון. Lectio ultima scribenda דקרון Itp. vocis יִדְקֹרֵן transfodit, quae in Targumis non occurrit, revera inepta, quia simulacra et signa delenda conteruntur non vero punguntur.

דקר דקר transfixit v. דקק.

דרא = דרא; מדרון; דרא 1. sparsit, dispersit, 2. inde procedit ventilavit frumentum. Hinc derivatum nomen loci מדרון locus ubi ventilant frumentum, quod in areis in collium declivitate positus facere solent. Itaque 140⁷ מדרון locus declivis. Scriptio מדרון, מדרון malae videntur. Syr. ܕܪܐܐ a Bar Bahlulo explicatur מִיֵּל אֲמָסִי i. e. declivitas (inclinatio) laevis.

דרג דרג Plur. דרגין gradus, scala.

דרך דרך Impf. ידרוך calcavit, incessit. Impf. cum i in תידריך 157 l. 9 exstat. Syr. ܕܪܟܐ juxta ܕܪܟܐ, ܕܪܟܐ calcabit, ܕܪܟܐ subiget mulierem.

דרם דרם ex Hebr. דרום fictum, Syris inusitatum, regio meridionalis, Plur. c. Suff. דרומוי 53¹² plagam meridionalem lacus Tiberiensis occupabit.

דרע דרע msl. brachium. ברע מרם brachio elato 32¹² Pl. c. Suff. דרעי 126 in Pausa, דרעווי 79. Scribitur per Alef prostheticum *דרעך 161¹⁷.

דרש דרש Inf. מדרש 115⁶. | מדרשא inquisitio, studium legis בתי מדרשין scholae.

דשא דשא 90¹³ porta. A breve etiam Cant. 5, 5 babilonice scribitur: מְרִי עֲלָמָא אֲחֵר דְּשִׁי תְּיֻבְחָא בְּאַנְפֵּאי, dominus mundi clausit portas poenitentiae ante faciem meam.

דחא דחא = דשא 44. Cf. דחא.

ה

הַ הַ Particula interrogationis, num. * Ante syllabas vocali instructas scribitur הַ, הַ אֲנִי אֲנִי אֲנִי 66, הַמֶּלֶכָּא לִית בִּיד, 146, הַאֲחֻקָּפֶר, 142¹⁵ ante syllabas cum Schewa scribitur הַ, הַבְּקוֹשֶׁטָא, Num. 22, 37. — אַם — הַ signum quaestionis disjunctivae et duplicatae v. אַם — הַלֵּא nonne 22.

הָא גermen demonstrativum universale, en, ecce. Coalescit cum sequenti אֲנִי אֲנִי אֲנִי, אֲנִי אֲנִי אֲנִי ecce me stantem 72²⁴, Mich. 2, 3. — Componitur cum דָּא = הָדָא, cum דִּין = הָדִין, cum כָּא = הָכָא, cum כְּדִין = הָכְדִין cf. simplicia. — Cum הָא cognata sunt pronomina הוּא is, הִיא ea, in quibus genus vocalismo distinguitur. Gram. syr. I 164.

הַבֵּל n. propr. Abel. Schrader Keilschrift u. A.T.² 44. | הַבֵּלָא = הַבֵּל = הַבֵּלָא * vanitas, 159¹¹ וְהַבְּלִיחוֹן et idola eorum, lectio dubia. Ceterum, si lectio sana, vox sensu הַבֵּל ex Hebraeo (Qohelet) in Aramaisum receptum videtur.

הַדִּי i. e. homo privatus 130⁶, ignobilis.

דָּא, דִּין, הָדָא, הָדִין, הָדִין.

הוּא 1. הוּא is, fem. הִיא ea. Secundum usum Masorae hebr. fem. etiam הוּא in Pentateucho scribitur 5¹³. Juxta הוּא et הוּא scriptio per א finale Hebraismus videtur in הוּא, quod vide, e. c. omissus.

2. הוּא, 2 Ps. הוּא, at הוּא אֲמַר 23³, Pl. 3, הוּא m., הוּא Jud. 5, 7. f. — In Sing. 3 P. fem. הוּא cum sequenti לִיה contracta in הוּא לִיה legitur 79¹⁷. — Imprt. fem. Sing. est הוּא, 74¹³ quod in הוּא emendandum conicio = , codex enim loco laudato saepius ä et ä confundit e. gr. קָמַת pro קָמַת, בְּרִיבִי pro בְּרִיבִי, אֲחֻקָּפֶר pro אֲחֻקָּפֶר. Formam הוּא Grammatici chaldaici non recenserunt, qui aut הוּא quod rectum est, aut הוּא quod falsum est et in הוּא emendandum, tamquam Imperativi formam femininam afferunt. — Imperf. הוּא, 3 f. Plur. הוּא 80¹⁰, 96²³ et in forma syncope הוּא, cum ד compositum הוּא, Pl. הוּא, הוּא. — Inf. הוּא c. Suff. 2 Prs. Sgl. הוּא 33, 3 Ps. Pl. הוּא 66. — Partic. הוּא

Num. 12, 9. Forma Perfecti, הָוִי, quam Levy recenset non exstat, semper emendanda aut in Participium mutanda est. | יהוה = יְיָ, יהוה, Jahve, nomen proprium Dei Israelitarum.

הלך, הָלַךְ Radix in Perf. inusitata. Occurrit Imperf. יֵהָלֵךְ, יֵהָלְךְ, יֵהָלֵךְ rel. et Infinit. מֵהָלֵךְ, c. Suff. מֵהָלֵךְ, ivit, ambulavit. Forma contracta verbi הלך. Cf. Gram. Syr. I 350, ubi quae de מָהַלְךְ et תְּהָלֵךְ dicta sunt secundum scripturam babylon. emendanda. Cant. 1, 7 מֵהָלֵךְ legitur, מֵהָלֵךְ est Participium.

הור nomen pr. montis Hor 13. 50.

הושע n. pr. Josua, בֵּר נֹון הוֹשֵׁעַ Deuter. 32, 44.

הויכ c. Suff. הוִיכֵלִיחַ palatium, 77, 124, 159⁶, 11, cf. חבל. Vox peregrina ab hebr. הוִיכֵל desumpta, quae et ipsa accadica habetur Schrader Keilschrift u. A.T.² P. 527.

הויך sicut, forma Palaestinensis dialecti pro אֵיך P. 168. רבא הויך 155¹⁸ ut mare magnum, בעירא הויך sicut animal 161. Usurpatur in Targumis Hagiographorum.

הכא hic, in hoc loco, particula compos. ex הָא, quod vide et כָּא hic, de quo consulas Gram. syr. I 163.

הלט hebr. הִלְטָהָ Levit. 11, 30 ex hebr. הִלְטָהָ, cujus ה est articulus, in formam aramaicam transmutatum. הִלְטָהָ vertitur stelio, χαλαβώτης, καλαβώτης, ἀσκαλαβώτης. Alia lectio Lev. 11, 30 est הִלְטָהָ, הִלְטָהָ, הִלְטָהָ cf. Adler לגר נזינה ad locum in editione Wilnae exscripta anno 634 computi minoris. Pes. habet | 𐤏𐤍𐤔𐤁, Saadja (Lagarde Materialien I 119) 𐤏𐤍𐤔𐤁 stelio, lacerta Gecko. De ἀσκαλαβώτης vide Aristotelem in H. A. ed. Berolinensi 538^a, 27; 599^a, 31; 600^b, 22; 607^a, 26; et περι πορείας ζώων 713^a, 17. — Bochart I 1074 ed. Frankfurt 1675 lacertam 𐤏𐤍𐤔𐤁 dictam voluit.

הלך I. הלך Pael. incessit, ivit 27¹⁰, 1 Pers. הלכיח, 3 Pl. הלכו. Imperf. יֵהָלֵךְ, Inf. הִלְכָה, Partic. mscl. abs. מֵהָלֵךְ, fem. abs. מֵהָלֵכָה 8²². | *הִלְכָהָ modus vivendi, consuetudo, mos, lex; 90²⁴ Plur. sec. consuetudines mulierum Israelitarum. | *מֵהָלֵךְ estr. מֵהָלֵךְ iter 137.

II. *הלכא ex הל et כא + ל conflatum hīc, hoc in loco 160¹⁴. In syr. הלכ consona *r* ex *l* mutata videtur cf. הלכ.

הלך ita Buxtorfius vocales posuit 156 l. 3. ulterius, porro; particula dialecto Palaestinensi videtur propria. Apud Onqelosum habes הלכ Genes. 19, 9 alia, quocum concinit Targ. Jon. Primitivum videtur הלך, unde הלכ denique syr. הלכ in הלכ decurtatum.

המא *המא strepere, tumultuari. Mich. 2, 12 המן est Plur. abs. mscl. Participii, strepentes.

המא ex Hebr. המא Esth. 3, 1 desumptum nomen patris Hamani 159.

הנא *הנא gratus fuit. Af. הנא, 2 Prs. הנא rem jucundam fecit, utilitatem attulit.

הפך *הפך convertit. Itp. Partic. fem. הפכה 65, 137.

ו

ו Particula copulativa et. 1. Ante syllabas vocali instructas dicitur ו ergo ופך, ופך, ופך. — 2. Ante syllabas cum Sewa ponitur ו, e. c. ופך, ופך, ופך. — 3. Cum sequente syllaba ye coalescit in וי e. c. ופך, ופך. — 4. Ante gutturales vocali destitutas scribitur ו uti ופך, ופך, ופך. — 5. Recentior scriptura babylonica in codicibus Petropolitani obvia pro Šewate adhibet bina puncta obliqua — tamquam Hātef pathal e. c. ופך, ופך 47⁶. — 6. Ante labiales scribitur ו e. c. ופך 38⁶, ופך. At hac in pronuntiatione sibi non constant scribae, e. c. habes 35¹¹ ופך, 50⁸ ופך 2 Sam. 22, 7, ubi praecedit vocalis (cf. sub 8), ופך 125. Si vero labialis habet Šewa lex secunda valet, itaque ופך 31. — 7. Ante ו vocali destitutum non semper ו ponitur sed interdum etiam ו, e. c. ופך 50⁷, ופך Exod. 20, 11 et juxta ופך 21⁵ habes ופך Num. 22, 25. — 8. Aliquoties propter causas euphonicas ante syllabas Šewate instructas legitur etiam וי, e. c.

וְחַיִּי 103^s, וְלִמְחֹךְ Deutr. 26, 19. Priore in loco hunc vocalismum postulat praecedens *ā*, quod efficit hiatus, et insequens ה, uhwī enim nimis liquidum est ori Semitarum; altero in loco praecedit *ū* et evitatur hiatus in וְלִמְחֹךְ וְלִמְחֹךְ pro welirebu ulemihway. Hiatus causa etiam 2 Sam. 22, 7 scribitur וְבִעֲוִי, at cave ne inter singulos versus Targumi hiatus quaeras, non enim leguntur nisi interspersis versibus hebraeis ternis, in lege vero intersperso uno.

• יִי Interjectio vae, o לִי 151 vae mihi. Alia scriptura est וְיִי, 30⁷; 17⁹.

וְיִפְקֹן וְלִדְהָא 927. partus, natus, Plur. c. Suff.

וְיִלְעָהּ 39, 139. Etymologia incerta est, v. sub. ה.

וְיִחַח in כִּיח v. s. ב.

י

זבולון n. pr. Zebulon.

זבולון Impf. זבולון emit; Partic. pass. זבולון emptum, in Plur. modum sive actum emptionis designat, וְזָבִילֵי הַקְּלָא Gen. 49, 32 emptio campi. — Pa. *זבולון, Impf. זבולון, c. S. mscl. זבולון, fem. זבולון, Plur. זבולון, Inf. c. Suff. fem. זבולון vendidit. Itpa. *זבולון, 1 Plur. זבולון 158, Impf. זבולון, Plur. 2 Ps. זבולון venditus est.

זבולון superbia, 124, vocabulum peregrinum ex זבולון hebr. correpta vocali male formatum, rad. זבול.

זבולון splendidum reddidit, illustravit, denique splendere, Inf. זבולון | זבולון in זבולון splendore, gloria majestatis 50. 107. | זבולון Genes. 49, 11 Adject. splendidus.

זבולון nutrit, זבולון nutriti eos 162^s. | זבולון c. Suff. fem. זבולון nutrimentum, alimentum 90.

זבולון Imper. fem. זבולון, Pl. זבולון, Impf. Pl. זבולון, fem. זבולון, commotus est, tremuit. Af. זבולון 107¹⁰ commovit, perterruit. Itpalpal *זבולון, Pl. fem. זבולון 126¹⁷ commotus est, tremor ei incussus est. — Genes. 49, 9, 77^s non Itpal. legendum est sed Palp.

*זָעַע commovit, cf. notam Buxtorfi P. 81. | זָעַע, abs. זָעַע tremor, timor 38¹; 146¹⁰.

זָעַע מִזֹּפְרָאָה זָעַע v. s. זָעַע.

זָעַע זָעַע reprisit. Partic. Plur. זָעַע, cstr. זָעַע 153¹⁰. Deut. 32, 24. P. exhibet זָעַע.

זָעַע Imprf. זָעַע insolens, audax fuit, conatus est, eo usque procedit, 91⁹. Radix videtur זָעַע, זָעַע auctus fuit, excessit numerum, neque de coquendo cogitandum est. — Huc pertinet זָעַע, cf. זָעַע.

זָעַע abs. cstr. זָעַע splendor.

זָעַע זָעַע instrumentum militare, arma, tela 145¹⁴; vocabulum indogermanicum, non cum ar. זָעַע, זָעַע ornamentum conjungendum est. V. Lagarde Armenische Studien 779; arma non ab orando derivantur. | Pa. זָעַע denominativum, armis instruxit. Partic. Plur. זָעַע 2 Sam. 22, 6 et 78²¹, cf. 124⁵ armati. Jam dubito num 78²¹ מִשְׂרָאָה an מִשְׂרָאָה praestet, 124⁵ priori lectioni favet.

זָעַע Plur. זָעַע m. olea arbor, oliva fructus Deut. 28, 40. De vocabuli patria v. Lagarde Armenische Studien 1347 et Teza Dei nomi dell' olivo (Enciclopedia agraria italiana III, V, 512 Torino 1878).

זָעַע purus, innocens fuit, Imprf. Pl. זָעַע num innocentes erunt? Pa. זָעַע, Imprf. זָעַע 87¹⁶ insontem declaravit, impunitum sivit. | זָעַע abs. זָעַע, Pl. זָעַע 131 insons, purus. Saepe scribitur זָעַע 69⁷, 91²⁵, 92¹⁹ Syr. respondet זָעַע abs. innocens 151⁷, 134, 44¹⁰. Cf. nom. prop. Zachaeus, זָעַע Lucas 19, 2. | זָעַע Pl. זָעַע, abs. זָעַע 53⁸ victoria Jud. 5, 11, innocentia Job. 27, 2, meritum. Genes. 15, 6.

זָעַע זָעַע 135³, ita per ā scribi solet Pael, 2 Prs. זָעַע 70¹, Imprt. זָעַע 69¹⁵, Partic. pass. זָעַע 130¹⁰ juxta זָעַע ad certum locum vel tempus vocavit, definivit, ordinavit. | זָעַע m. tempus Pl. זָעַע. Respondet Gen. 1, 14 hebr. מוֹעֲדִים eodemque modo in זָעַע, hebr. מוֹעֵד אֶהֱלֵי tabernaculum ubi conveniunt. זָעַע

Exod. 4, 25 Jon. et Jerus. ubi Jon. חבלא, Jerus. מחבלא | חיבוליא 97¹ foenus.

חבק n. pr. Habacuc.

חבר Pa. conjungere, אתחבר sese conjungere Pl. אתחברו. Partic. fem. abs. מתחברא 146. | חברא socius, amicus, c. S. חברך, חבריה. | חבר = חבר n. pr. Heber. 117.

חגב locustae species 8¹³.

חג Impf. ירחיג 99⁶ panegyrim instituit. Primitus altare circuevit, tripudiavit, deinde iter sacrum suscepit altare circumeundi causa. | חגא dies festus, panegyris.

חגרא n. pr. deserti, quod hebr. מדבר שור dicitur Exod. 15, 22, Gen. 16, 7 et ברד Gen. 16, 14. Idem שור vero Exod. 15, 22 a Jonath. et Jerus. חלוצא i. e. Elusa redditur, quod Gen. 16, 14 pro ברד ponitur, de qua urbe cf. Robinson Palaestina I 334. III 761.

חדא 24²⁰ una fem. — על חד הדין Exod. 22, 8, Dentr. 32, 41 ad unum duo = duplum. — Stat. indetermin. fem. חדא cum כ particula comparationis efficit כחדא = sicut unum, congregatim, simul, una. | לחדא proprie ad unum i. e. egregio modo, valde. | לחוד solitudo cum ל compositum לחוד 60 unice, solum = לחוד proprie juxta solitudinem. Adsciscit sibi suffixa in forma Pluralis חודי, ita ut cum בל praefixo exoriantur formae בלחודי in solitudine sua Pl. בלחודיהון in solitudine ipsorum = solus, soli Exod. 21, 3, Num. 23, 9. Cf. לחוד.

חדרי gavisus est, 1 Pers. חודרי 163. Impf. יחדרי, תחדרי, תחדרי quod legendum तिहден = חודרי 152 fem. Imprt. חודרי 52. Partic. Plur. חודרי leg. חודרי = חודרי. | חודריא syr. חודריא cum Rukaχa Daleth, cujus חודרי est = חודרי, pro quo scribitur חודרי 143³ unde explicatur scriptio חודריא 138¹³ et חודריא, cstr. חודריא, abs. חודריא gaudium, c. S. חודריא. Cf. Gram. syr. I 126 adnot. — Notandum est syr. חודריא cum חודרי duro esse horreum, thesaurum. Field Hxpl. Joel 1, 17. | חודריא Pl. חודריא pectus 3¹⁹. Syr. חודריא Pl. facit חודריא et quaerendum est, num forma חודריא Pesch. Levit. 9, 20 sq. ex

interpretatione targumica in syriacam recepta sit, et re vera a Syriasmio puro aliena.

חרקא חרקא vepretum, sentis 151¹⁶. Ex hebr. חָרַק fictum videtur, syriace non usurpatur, at Arab. حَدِيقَةٌ a garden surrounded by a wall, by a fence (Lane) proprie hortus vepreto cinctus est. Radicis sensus est circumdedit, cinxit, hinc procedit sepimentum, quod vepreto efficitur itaque sentis. Hariri ed. de Sacy² I 186, 221. חרק Vulg. Mich. 7, 4 paliurus, LXX Prov. 15, 19 ἀχανθαί.

חרת abs. cstr. חָרַת 43¹⁶ novus, syr. ܚܪܬܐ. Plur. formandus *חרתא, חרתי, חרתין | חרתא fem. pro *חרתא, syr. ܚܪܬܐ, cuius Plur. foret *חרתא, syr. ܚܪܬܐ; cstr. *חרת, abs. חרת syr. ܚܪܬܐ cf. 46⁷, 114¹⁷ ubi forma falsa legitur, pro qua codex Petrop. rectam exhibet. | חרת Pa. denom. novavit 105¹⁴ Itpa. *חרת, Inf. חרת, renovatus est 152²¹.

חר Pa. fem. חָרָה 1 Ps. חָרָה, Impf. ܚܪܐ, 1 Ps. חָרָה 29¹⁰, חָרָה Gen. 49, 1; Impr. m. חָרָה 133⁸, fem. חָרָה 71⁴, Pl. חָרָה 73¹⁷; Inf. חָרָה 144; nuntiavit, dixit, indicavit, Itpa. חָרָה 150¹, nisi est Itpaf. חָרָה, dictum est. — P.104 in R. ܚܪܐ lectio dubia, K. ܚܪܐ, vertenda: doceat me, nam ܚܪܐ Accusativum personae regere solet, חָרָה vero ל. חָרָה m. anguis, serpens; abs. cstr. חָרָה 78¹³, quem statum syr. non facile inveniri Amira 164 dixit. Plur. חָרָה 153¹⁰, abs. חָרָה 48. Plur. in fem. abs. חָרָה Num. 21, 6, ubi verbum in gen. msl. Syr. Plur. ܚܪܐ fem. esse dicitur, ܚܪܐ msl. Payne-Smith ex B.B. quod artificium grammaticum videtur. | חָרָה n. pr. Eva. | חָרָה n. pr. Hevaei.

חוב Pl. חָבַי 51¹⁶ defecit, debitum, culpam contraxit, peccavit. Saepe ā pro ā scribitur, חָבַי peccavi 22¹³, חָבַי 14. Impf. חָבַי 146¹⁶, Pl. חָבַי 146¹, חָבַי 81¹. Pa. *חָבַי, (de secundo — cf. 12³) condemnavit, Impf. חָבַי 95¹⁰ quem condemnabunt. | חָבַי abs. חָבַי, Pl. cstr. חָבַי, c. Suff. חָבַי, חָבַי, 1 Ps. חָבַי 158⁶ debitum, culpa. | חָבַי cstr. חָבַי 134¹¹ delictum. | חָבַי, abs. חָבַי, Pl. חָבַי, reus; חָבַי et חָבַי 107¹⁸ n. pr.

respondens hebr. בּוֹשֵׁן רִשְׁעֵיהֶם Jud. 3, 8. Nomen proprium qualicumque modo redditur ratione sane ridicula uti Samaritani pro פּוֹכַל Gen. 21, 22 scribunt כל פּוֹכַל

חור abs. מְחֹרֵז * חור, Pl. מְחֹרֵזִים 77²¹, cstr. מְחֹרֵזִים 78⁵ ad mentem lexicographorum syriacorum castellum, locus munitus minor, oppidum. Pl. c. Suff. קְרִיַת מְחֹרֵזִים Num. 22, 39, hebr. קְרִיַת מְחֹרֵזִים. At Rabbinii urbem, plateam, emporium, ditionem, provinciam significare docent. Vocabulum ex hebr. מְחֹרֵז quod semel Ps. 107³⁰ occurrit, adscitum est, cujus *ā* in Targ. et apud Syr. servatum est, nam aramaice in *e* corripendum esset, arab. مَحْرُز ex Syr. sensu castelli desumptum. Radix حوز est apud Lanium contraxit, collegit, possedit, sibi reservavit ab alio, حوز locus ab aliquo occupatus et aggere cinctus, locus refugii, مَنَحَاز isolatus. Cf. De Goeje Beladorsi Gloss., Kamil ed. Wright 34¹⁰, Dozy et de Goeje Edrisi Gloss. Hinc series notionum: 1 locus cinctus, 2 refugium, 3 castellum, 4 forum parvum ubi agricolae res suas venum dant.

חור abs. חוּר * חור, filum, funiculus mensorius 142. — Ab hac radice procedit Palel (loco Paulel) חוּרִית (pro חוּרִית) consuit. Cf. חוט et de *ā* et *au* Gram. syr. I P. 227.

חור in Pe. solum Partic. חוּרִית ludit; Pa. חוּרִית, 2 Ps. f. חוּרִית irrisit, ludibrio habuit c. c. ב 21.

חור n. pr. terrae Havila. | חור arena. | חור Plur. חור 68³ in loco dogmatice vexato Gen. 4, 26 collato arab. حَال mutatus fuit in alium statum, significare videtur cessarunt, sese averterunt a precibus in nomine Jahvae faciundis. Sed etiam de vocali Praepositionis חור in מלצלחה dubitavit punctator. — Rabbinii ad חור profana confugerunt et explicuerunt: profanati sunt a precando, ita ut חור per vocem חור defecit exprimerent. Beres. rab. Sect. 23. At obstat *ā* in חור. Loci difficultatem perspexit auctor Commentarii Patschegen.

חור 2 Prs. חור 139¹⁰ (de *ā* vide sub. חור), Impr. חור * 159, Partic. חור c. c. על חור pepercit, misertus est.

חור = חור * חור album fuit unde Af. חור album colorem

produxit, albus visus est. Impf. 3 Pl. fem. יַחֲדִירָן albae videbuntur convalles tuae prae multitudine frumenti et gregum Gen. 49, 12. Cf. Gram. syr. I, 228. — Pael est album reddidit, itaque hoc loco ineptum, at in editionibus receptum. Editio Sab. tantis laudibus obruta praebet יַחֲדִירָן | הַיָּרִיחָא i. q. hebr. תְּסִידָה Lev. 11, 19 ardea (Reiher), aliis ciconia. Scriptio solita חָפֵר | חֹרֵר n. propr. Hur 103.

חֹרֵשׁ hebr. festinavit in Hif. acceleravit et festinavit. Hinc Af. Partic. מְחֹרֵשׁ Deut. 32, 11 festinavit. Hebr. יָעִיר est incitat, commovet. — Qui vertunt cogitavit radicem חֹרֵשׁ introducere debent et legere מְחֹרֵשׁ, at interpretatio: aquila לְקַנְיָהּ i. e. quae nidi sibi conscius est aut curam gerit, insulsa est. Radicem חֹרֵשׁ = חָסַס sensit praeter מָפַס passus est etiam מִפְּמָא sibi conscius probat. In editionibus Targumorum חֹרֵשׁ = חָסַס et חֹרֵשׁ = חָשַׁשׁ, quae probe distinguenda sunt, confunduntur. Cf. Bar Ali ed. Hofmann 4094, 4109. Syriace rad. חָסַפַּ Payne-Sm. I 1232 dubia est.

חֹרֵא f. חֹרֵת, c. S. הֹרֵתִי, Pl. חֹרֵי, fem. חֹרֵתָא 43¹² vidit. Imperf. יַחֲזִיר, חֹחֲזִיר, c. S. תַּחֲזִירֵנָה 257. Inf. מְחֹחֲזִיר, c. S. fem. לְמַחֲזִירָה 437 ubi לְמַחֲזִירָה conjeci, c. S. Plur. בְּמִחֲזִירָתָן 159. Inf. nominis vicibus fungitur כְּמַחֲזִיר שְׁמֵיָא ut adspectus coeli 102. Partic. act. חֹחֲזִיר, Pl. m. חֹחֲזִירָא = חֹחֲזִירָא 88¹⁷, fem. חֹחֲזִירָתָא 38²⁰. Partic. pass. חֹחֲזִיר in כְּרֹחֲזִיר 39 at cf. Gen. 49, 3. — Af. אֶחֱזִירָה monstravit, c. S. אֶחֱזִירָה juxta אֶחֱזִירָה 1 Prs. c. S. אֶחֱזִירָתֵךְ monstravi tibi, Impf. c. S. יַחֲזִירָנִי 242 monstrabit mihi. Itpe. אֶחֱזִירָה visus est 50. Ittaf. אֶחֱזִירָה, Impf. Plur. יַחֲזִירָתָן 99¹², 17 sese monstravit, apparuit, quâ formâ hebr. Niph. יִרְאֵה פָּנָי reddere conatus est interpres. | חֹרֵא*, abs. cstr. חֹחֲזִיר, e. c. abs. מִן קֶדֶם שָׂדֵי 29¹², 1. species, adspectus, res visa, 29¹², 2. visio, actio videndi. Constr. habes in בְּרִקָא 49, חֹחֲזִירָה 39³, חֹחֲזִירָה 103¹². C. S. חֹחֲזִירָה 130⁵. | חֹחֲזִירָה visio Deut. 34, 12. | חֹחֲזִירָה in חֹחֲזִירָה juxta חֹחֲזִירָה nihil esse potest nisi adspectus, forma, at quaenam est forma? R חֹחֲזִירָה.

חֹחֲזִירָה n. pr. Hiskia 140.

חֹחֲזִירָה rediit, sese convertit, Af. אֶחֱזִירָה vertit in phrasi חֹחֲזִירָה vertentes collum 77³, 100²⁵, 127². | חֹחֲזִירָה porcus.

חָטָא apud Onqel. rarissime occurrit, qui notionem peccandi sensu legis et cultus vocabulo חָטָא exprimit, et pro חָטָא voce דָּכַי utitur. | חָטָא 129, c. Suff. חָטָא 66 et חָטָא, Plur. estr. חָטָא 153 peccatum. Forma prior respondet hebr. חָטָא, altero syr. חָטָא, cujus ח ex ח profectum. | חָטָא c. Suff. חָטָא 2° terminus technicus ex hebr. חָטָא desumptus, sacrificium pro peccato oblatum. Plur. חָטָא 6¹¹, c. Suff. חָטָא, ubi edit. Sab. male חָטָא, Adler חָטָא. Cf. Hos. 4, 8, Num. 18, 9; hic etiam ed. Sab. sine Dages חָטָא. Forma recta esset חָטָא.

חָטָא 53¹², Pl. חָטָא suit, consuit. Editores scripserunt חָטָא, at Bomb. ut U חָטָא sine Dag. Hinc lexica referunt vocem ad חָטָא, חָטָא fodit, quod ineptum, pertinet enim ad חָטָא, חָטָא, unde חָטָא sartor. Hujus radicis est Palel. Cf. חָטָא. Etiam apud Syros חָטָא et חָטָא aliquando a punctatoribus confunduntur. Payne-Sm. I 1219, 1244.

חָטָא rapuit. | חָטָא 137⁸ rapina. | חָטָא abs. 150 id. | חָטָא, Pl. abs. חָטָא raptor 123.

חָטָא חָטָא virga, baculus. C. S. חָטָא 109, Pl. חָטָא 15.

חַיָּא Impf. חַיָּא, 1 Prs. חַיָּא vixit. Af. חַיָּא, Impf. חַיָּא, 96¹¹, Partic. act. חַיָּא 49⁷ vivum facit, vivificavit, permisit ut viveret, in Aramaismo Christianorum חַיָּא. | חַיָּא abs. חַיָּא, f. abs. חַיָּא, Adject. vivus, viva 93¹⁸, 71³. Plur. m. חַיָּא 94⁹. חַיָּא f. animalia, collectivum, omnia quae vivunt. Levit. 11, 1. Hinc stat. constr. in forma Singul. חַיָּא 47⁷, ubi codex חַיָּא, juxta Pluralem חַיָּא, qui reprobandus videtur; חַיָּא דְּחַיָּא חַיָּא Gen. 1, 28 omnia animalia quae super terra moventur. Vocabulum Syris inusitatum Hebraismum (חַיָּא חַיָּא) sapit. | חַיָּא Plur. c. Suff. חַיָּא 128³; חַיָּא 50 abstractum, vita, syr. חַיָּא. | חַיָּא חַיָּא arbor vitae. | חַיָּא = חַיָּא, cujus ā est Hātef Path. Gram. syr. I 126, estr. חַיָּא 97¹⁴ = חַיָּא Peš. Exod. 23, 29, abs. חַיָּא = חַיָּא, animal, Dan. 4, 12 nomen unitatis, quum חַיָּא

sit collectivum. בשר הָלֵיש מִן הַיּוֹא הָיָא caro ab animali viventi resecta, quam praeceptum Noachicum comedi vetat. Hanc interpretationem Mechilta tacet, Raši ambagibus praeterit.

חיל abs. cstr. חִיל, c. S. חִילֵי robur, vis, exercitus. Pl. חִילֵי, abs. חִילֵי, cstr. חִילֵי מְרוֹמָא, חִילֵי Hab. 3, 10 δυνάμεις ὑψίστου, c. S. חִילֵיהוֹן | חִילֵיהָ 54¹⁵ vallis v. sub חלל III.

רחם v. חִימָהָ * חים

חישת חִישָׁה in חִישָׁה Mich. 3, 12, lectio in R. חִישָׁה, locus abditus, inaccessus ob arbores densas sive arundines. Confero חִישָׁה arbores invicem perplexae vel arundines et herbae aquaticae חִישָׁה perplexae, lustrum leonis, חִישָׁה lustrum leonis, qua in re me praeivit Kohut in Aruch completum III 510 et J. Levy s. v. Huc quadrat חִישָׁה קנים Jer. Sabb. 10^a qui accendit ignem in arundineto et Pesach. 40^b טבע בחִישָׁה immersus est in loco paludinoso arundine consito.

חכמים Pl. חִכְמֵי, 44, 48²⁹ intellexit, sapiens fuit, scivit; Partic. Plur. חִכְמֵי בֵּין טֹב לְבַיִש distinguentes inter bonum et malum. Exod. 15, 8 חִכְמֵי scribitur, aquae didicerunt, quod pro חִכְמֵי collato חִכְמֵי prudentes, חִכְמֵי astutia interpres etymologice posuit. | חִכְמֵי, Pl. חִכְמֵי, c. S. חִכְמֵי sapiens. 62¹⁶ חִכְמֵי scribitur. Num corrigendum? | חִכְמֵי c. S. m. חִכְמֵי, f. חִכְמֵי 131¹⁷, 118⁷ sapientia.

חלב abs. חֵלֶב, in Pausa חֵלֶב 33², 13 lac.

חלד חֵלֶד talpa 9.

חלל I. חָלַל 1. solvit חָלַל, 2. intransitive חָלַל solutus est, licuit, unde חָלַל, quod opponitur vetito חָרַם, unde חָרַם, vetitum, quod Deo reservatum. Quod Deo reservatum est, est sacrum קדוש, ideo a contrario quod licitum est fit profanum, ita ut arab. حَلّ licitum, Hebraeis factum sit חָלַל profanum. Quae vox in Targ. recepta est חָלַל Lev. 10, 10. Cf. חָלַל 130⁵. Non species profani species ejus, ubi in R. alia lectio. — Denominativum Af. חָלַל, 2 Prs. חָלַל Gen. 49, 4 ubi Mspt. male חָלַל profanum declaravit, profanavit.

Impf. *חָחַל, c. S. הַחֲלִינָה 38¹⁶, 89¹⁸. Scriptio חָחַל falsa est. — Ittaf. אִי־הַחַל pass. profanatus est 130¹⁵.

II. חָחַל Pael הָחִיל lavavit Lev. 9, 14. Arabice radici nihil respondet.

III. חָחַל perforavit unde חִילָהּ 54¹⁵, 140¹³, fissura terrae, vallis angusta = גֵּיאַ hebr. Deut. 34, 6 etiam de caverna potest cogitari. Cf. חִילָהּ et חִילָהּ caverna, rima terrae. חִילָהּ cavus et חִילָהּ a hole, perforation, or bore that penetrates a thing and is small, Lane. Vocis Plur. est חִילָהּ 16⁴ hebr. חִילָהּ cum Articulo i. e. convalles n. loci.

חָחַל somniavit. | חִילָהּ somnium.

חָחַל Praepositio pro, ἀντί 11⁴.

חָחַל abs. cstr. חִילָהּ, Pl. חִילָהּ 76⁵ pars, portio distributa, c. S. חִילָהּ 5¹⁵, חִילָהּ. Forma est abstractorum, ut חִילָהּ, quorum media radicalis habet Qušāyā, Gram. Syr. I 67, 64, quod eam ob causam adnotandum, quia VMS חָחַל exhibent. | חִילָהּ Pl. חִילָהּ 144⁸ pars dissecta. | חִילָהּ sive חִילָהּ, Pl. c. S. חִילָהּ pars agri, quae alicui competit. Mich. 2, 4.

חָחַל abs. חִילָהּ, Plur. חִילָהּ debilis, infirmus. | חִילָהּ infirmitas 158.

חָחַל c. S. חִילָהּ 35³ socrus, 151²².

חָחַל desideravit, concupivit; fem. חִילָהּ Mich. 7, 1 dubium, quia Pael usitatus et facile restituendum. Impf. חִילָהּ 88^{14, 15}, Partic. Pl. חִילָהּ 142. Pa. חִילָהּ, Plur. חִילָהּ 80, Partic. Pl. חִילָהּ 128 id. | חִילָהּ 118¹² deliciae. | חִילָהּ 141 id. | חִילָהּ Pl. cstr. חִילָהּ voluptates animi ejus 151. — Radix Syris ignota.

חָחַל Lev. 11, 30 ex hebr. חִילָהּ lacertae species.

חָחַל, Syri scribunt חִילָהּ, fermentum. Exod. 23, 18.

I. חָחַל, abs. cstr. חִילָהּ vinum, חִילָהּ.

II. חָחַל asinus, חִילָהּ.

חָחַל quinque, c. c. msel. חִילָהּ quinque tauri. | חִילָהּ id. c. c. fem. | חִילָהּ abs. cstr. חִילָהּ quintus 59.

חָחַל v. s. יחם.

חנג 86¹ nomen instrumenti musici.

חנדך pr. n. Henoch 75. 67.

חנך Impf. *חנך misertus est. Itpa. *חנך, Partic. חנך
gratiam imploravit, supplicavit. | *חנך gratia, vocabulum hebrai-
zans, Syris inusitatum. | חנך 138⁶ misericors.

חסד I. חסד clementia, gratia 125¹⁸, syr. חסד cum Rukay. |
*חסד, abs. חסד 51 gratiosus, in gratiam receptus, pius. 2 Sam.
22, 26 habes חסד, cujus *ā* est Hatef, cf. 11¹¹.

II. *חסידיה convicium cf. syr. חסד cum Qus. חסידיה 151.

חסל Imprf. aut Pe. aut Af. c. S. חסל, depavit.
locusta חסל.

חסן Impf. *חסן vel חסן, cf. חסן, חסן potens fuit,
חסן praevaluit. Hinc Af. חסן violenter tractare, vi occupare =
חסן hebr. Gen. 49, 24, חסן את חסן ית ארשא 162⁹ occupare fecisti eos.
Impf. *חסן, חסן 101, c. S. חסן 39¹⁷, Pl. חסן, Partic. Pl.
חסן occupatores 141¹⁸. Inf. חסן. — Pa. חסן 141¹⁶ cf. infra. |
חסן, c. S. חסן 79³, Pl. c. S. חסן possessio. | חסן
fortis, potens 147⁴ syr. חסן. | חסן in חסן est inter-
pretatio etymologica hebr. חסן Mich. 1, 14, quia חסן = חסן,
ideo lectio dubia Pael an Afel. Sensus: iis qui urbem Gath robo-
rant (Pael) vel occupant Af. Equidem praetulerim Af. De inter-
pretatione etymologica cf. חסן = חסן.

חסה abs. חסה argilla, lutum.

חסר defecit, defuit. | חסר defectus, in חסר
in defectu omnium 40, 41.

חסה 18, 84, Pl. חסה 84⁵, c. S. חסה 103, Impf. חסה 144,
c. S. חסה 152, Part. חסה, Pl. m. חסה 129⁴ operuit, texit.
Itp. *חסה, Pl. חסה 107⁴ tectus est.

חסה tegit, Impr. Pl. חסה 141, ubi legendum חסה, cf.
Ez. 27, 30 חסה. Itpo. Partic. חסה tamquam tegentem se
gessit, obtexit.

חפר חפר fodit, Pl. c. S. חפר 15¹³.

חצר Impf. חָצַר * חָצַר 150¹⁶ messuit. | חָצֵרָא messis 99¹³.

חצר cstr. חָצַר in כְּבֵדָא, 21⁵, 31⁸, pars jecoris, LXX λοβός τοῦ ἥπατος, Bar Ali زيادة الكبد; حَصْرًا (sic!), Raši ad Exod. 29, 13 ex Chullin 46^a טרפשא דכבדא i. e. τράπεζα ἥπατος, qui est jecoris lobus quadratus, ita ut LXX interpretibus cum Talmude conveniat. Theophilus enim Protospatharius de fabrica humani corporis lobos jecoris enumerat quatuor, τράπεζαν, ἐστίαν, μάχαιραν, ἡνίοχον. Haec ex Bocharto Hieroz. I 502. — Hac cum opinione conspirat Kohut, lobum quadratum vero digitum auricularem (حَصْرًا syr.) hepatis dici inde probare conatus est quod hodie lanii partem illam jecoris Daumen i. e. pollicem appellant (Aruch compl. s. חצר), quae hebr. etiam Tamid 31^a אצבע הכבד dicitur. Ib. sub אצבע

חַקְלָא abs. cstr. חָקַל (חָקַל 94¹¹), campus, ager. Plur. est חַקְלָא Mich. 2, 2, abs. חַקְלָן ib. 1, 6, juxta חַקְלָא Joel 1, 10, חַקְלָן Jer. 32, 43, חַקְלָי Jes. 32, 12.

חרב desolatus, vastatus fuit, Pl. fem. חַרְבָּא sic Jud. 5, 7. | חַרְבָּא, חַרְבָּא gladius, c. S. חַרְבִּיהָ 21⁶. לפי = לפתגם דחרב. | חַרְבָּא 16¹¹ cum vocalismo pausali Hebraico. | חַרְבָּא n. propr. montis Horeb.

חרג cstr. חָרְגָה * חָרְגָה tremor, terror, pavor. Al. scr. חָרְגָה 47. | חָרְגָלָא 81² species locustarum.

חרך clathri, foramen fenestreae 118.

חרם כַּחֲרֵי חוֹרְמָן ut serpens basiliscus 78¹³. חרם חוֹרְמָן serpens; חוֹרְמָן חרם. | חוֹרְמָנִי Armenia 152¹⁶. | חוֹרְמָה n. p. loci Horma 14.

חרס abs. חָרַס, syr. حَرْسٌ scabies 38⁶.

חרץ חַרְצָא lumbus 51.

חרר liber, ingenuus = חָרַר. 90¹⁰ בֶּר חוֹרְרִין filius ingenuorum, liber, seu potius libertus. Cf. Inscr. palmyrena bilinguis in vico South Shields in Britannia reperta, in qua Regina liberta aramaice dicitur רַגִּינָא בַת חַרְרִי. Syr. habes حَرَّرَ manu misit, حَرَّرَ liber, حَرَّرَ libertae Judith 16, 29. | חַרְחֹרָא inflammatio, febris Deutr. 28, 22.

חרש אֶתְחַרְשׁ = חָרַשׁ * surdus, mutus fuit. Itpa. *אֶתְחַרְשׁ surdus factus est. אֹרְנֵי־הָאָזְנוֹן רִתְחַרְשָׁן aures vestrae surdae factae sunt 153⁸, ubi רִתְחַרְשׁ ex Itpa. scriptio falsa, nam Itpa. est incantatus est a חָרַשׁ = חָרַשׁ * incantare. | חָרַשׁ Pl. abs. חָרַשִׁין 148 incantator. Recte scribas חָרַשׁ = חָרַשׁ * n. actoris. | חָרַשְׁתָּא, recte חָרַשׁ incantatrix, abs. חָרַשׁ Exod. 22, 17 hebr. מְכַשְׁפָּה sine articulo. חָרַשׁ 148² silva densa. Vox Syris ignota, forte ex Hebraismo adscita.

חַשְׁבַּת חָשַׁב * cogitavit, existimavit. Partic. pass. חָשִׁיב * is cujus ratio habita est, honoratus, unde חָשִׁיבוּתָא honor. Pl. c. S. חָשִׁיבוּךְ 158¹² honorati tui, qui a te honorantur, Judaei. — Pa. חָשִׁיב * Pl. חָשִׁיבוּ 109²³, Part. מְחַשְׁבִּין id. | מְחַשְׁבָּתָא Pl. c. S. חָשִׁיב * abs. מְחַשְׁבִּין cogitatio. | חָשְׁבוֹן n. pr. loci Hesbon.

חָשַׁךְ חָשַׁךְ = חָשַׁךְ obscurus fuit. | חָשׁוּכָא obscuritas 126. | חָשׁוּכָא obtenebratio oculorum 42¹⁵. | חָשִׁיךְ 126² et חָשִׁיךְ 129 obscurus, tenuis, miser.

חָשַׁל חָשַׁל = חָשַׁל conflavit, fudit. Tribuunt radici sensum agitandi. | חָשׁוּלָא abs. חָשׁוּלָא, חָשׁוּלָא procella 138.

חָשַׁק חָשַׁק * cinxit, ligavit, Partic. pass. חָשִׁיק * unde Pl. חָשִׁיקָן 115⁹, ita enim legendum.

חַתְּחַתְּחַת Pl. חַתְּחַתְּחַת n. pr. Hethita 81. 100.

חָתַר חָתַר = חָתַר superbivit, insolens fuit. | חָתַרְתָּא Exod. 22, 1 ex hebr. מַחְזֵרֵת formatum, quo significatur irruptio nocturna furis. Redit ad radicem hebr. חָתַר fodit, non ad aramaicum חָתַר superbivit. Fures etiam Aristophani τοιχαρῦχοι dicuntur et τοιχαρῦχέω est furari. Cf. ὄκου κλέπτει οὐ διορρῦσσουσι Matth. 6, 20.

חַתְּחַתְּחַת * c. S. מְחַתְּחַתְּחַת 4, Plur. est *מְחַתְּחַתְּחַת, rad. חַתְּחַת, thuribulum, batillum.

זחיר; *tehura* est membrum illud rufum, quod ex ano procedit, si quis magno nisu alvum exonerat; *זחיר* est diarhoea vehemens cum sanguinis effusione.

טלא *טליא aetate parvus, adolescens, *טליהא 1567 adolescentia.

טלל I. טלא = טלל ros Deut. 32, 2. II. טלל rad. טלל, צלל, umbra. | מַטְלֵהָא 138¹⁰ umbraculum, tugurium. | טול v. טלל.

טלף fissura unguiae, ungula bisulca טלף, 6²⁰, ubi falso contuli neos. טלף, quod ex antiquo טלף palpebra exortum est. Quod Levy contulit טלף, Pesch. Deut. 14, 7 a sueta commutatione ט = ז (non vero ז) recedit, neque aliud est quam vocabulum adaptatum qualicumque ratione ad textum targumicum (oraliter traditum?) sive ad traditionem Judaeorum, quod proprie alio sensu usurpatur. Nam טלף est contudit Isaac Antioch. ed. Bickell II 52, Barhbr. Chron. 598, Ephr. III, 6 C, טלף vulnus Bickell-Isaac II 295 scissura. — De indole Simplicis Syrorum in locis de animalibus impuris cf. Perles Meletemata Peschitthoniana P. 40. Vratislaviae 1859. טלף denom. proprie tilfin produxit, unguas fidit, unguas scissas habuit, Partic. Pl. מַטְלֵהָא 6¹⁹, 7⁵. Verte: et cujus plantae (pedum) unguas fissas producunt.

טמא טמא impurus fuit, in Targ. raro usurpatur, vox sueta est טמא. Pa. *טמא = syr. טמא impurum reddidit, polluit. Inf. c. S. f. לַטְמִיָּהָא 143⁴ ad polluendam eam.

טמן abscondidit cf. 157¹⁶ pro כמן in adnotatione De Rossii. | מִטְמוֹן pro מטמון thesaurus absconditus, thesaurus; graece μαμωνα Matth. 6, 24 per unum μ scriptum, uti in textu babylo-nico et syr. מַטְמוֹן, 117, 143, 145. Linguae palaestinensi proprium, inde ab aliis receptum.

טמע demersus est, absconditus est. Pa. *טמע abscondidit 157¹⁶ ex Pa. legendum דִּי טִמְעֵת quod abscondet. — Vocabulum Syris ignotum, Targumis Palaestinensibus (Jonathan Hagiogr.) proprium. Cf. טבע.

טמר *טִמַּר abscondidit. Partic. pass. טִמִּיר absconditus 146. Itpa. אִטְמַר abscondidit se, absconditus est, 63, 1 Prs. אִטְמַרִּית; Partic. מִיִּטְמַר, Pl. f. מִיִּטְמַרִּין 107, 53 absconditus. Editiones Itpa. saepe praebent, at observa syr. Etpa. esse *abscondit se, absconditus est*, Etpa. vero *inhumatus est*. Payne-Smith s. v.

טנר טִנְרָא rupes, saxum 109, 161. Syr. ܬܢܪܐ unde per metathesin טנרא, radix ܬܢܪ = ܬܢܪ , ܬܢܪ , Pl. ܬܢܪܐܢ lapis acutus, cultri instar. Fleischer apud Levyum I P. 427, Cf. Onq. Exod. 4, 25 silex = צִנֹּר.

טעא *טֵעָא in errorem incidit, a recto tramite deflexit. Inf. מִטְעִי, K. מִטְעִי, Partic. טֵעִי 98², Pl. טֵעִין 143⁶, ita legendum, R. טֵעִי. Af. *טֵעִי, c. S. אִטְעִינִי in errorem induxit Gen. 3, 13. Impf. אִטְעִי. | טֵעִי error, deus falsus, idolum, unde arab. طَاعُوت , Pl. טֵעִיָּא, abs. טֵעִיָּין (טֵעִיָּין) 46, c. S. טֵעִיָּין juxta טֵעִיָּין, 47² idola eorum.

טעם *טֵעֵם Impf. אִטְעֵם, Pl. אִטְעֵמוֹן gustavit, edit, 137.

טען *טֵעֵן Impf. אִטְעֵן portavit. | טֵעֵנָא onus 98.

טפז טפזא v. טפזא.

טפח טִפְחָא f. טִפְחָא, טִפְחָא Jon. 4, 8 complosit, deinde percussit, feriit.

טפשא *טִפְשָׂא ita legendum, טִפְשָׂא Deut. 32, 21 stultus. טִפְשָׂא Deut. 28, 28 dementia.

טקס טִקְסָא denom. a טקסא i. e. τάξις , disponere, ordinare, parare (currus Mich. 1, 13) Nota Syros ξ per טפ exprimere, ܬܦܟܣܐ , ܬܦܟܣܐ , in Targumis vero poni טקס aequae ut טכס.

טרד טִרְדָּא expulit, ejecit, Pl. c. S. טִרְדִּוֹן, Partic. act. Pl. טִרְדִּין.

טרפא *טִרְפָּא folium. טִרְפֵּי תֵּאנִין folia ficorum 63. | טִרְפֵּי תֵּאנִין 718 nomen avis immundae hebr. אֶיָּה dictae. LXX ἄλιτινος , Vulg. vultur, „Fortasse nomen hebraeum latius ad omne accipitrum l. falconum genus patebat unde . . . additur לְמִיָּה “ Gesen. Thes.

יֵאָוֹתָ * | Jud. 5, 9 pulchrum, decens, conveniens. | Adverbium pulchre, bene = יֵאָוֹתָ hebr. Deut. 27, 8.

יָבֹל Af. *אִיבִיל * duxit, portavit. | יָבֹל Deut. 33, 14 = תְּבוּאָה proventus juxta hebr. יָבֹל. Vocabulum in lexicis deest. In Targ. hieros. locus redditur עֲבָרָא פִּירִין טְבִין מִן טוֹב עֲלֵלָה שְׁמִשָּׂא | יָבֹל n. pr. Jabal. | יוֹבֵל n. pr. Jubal. | הוֹבֵל קַיִן n. pr. Tubal Qain, omnia 67.

יְבוּסָאִי n. pr. Jebusitae, incolae Hierosolymae 100.

יָבֹק 1613 nom. propr. rivi Jabboq.

יָבֵשׁ abs. Adject. siccus fuit, siccatus est. | יָבֵשׁ 1395 siccus 387, fortasse in יָבֵשׁ = יָבֵשׁ corrigendum; at a יָבֵשׁ arridum, terra, recte procedit abs. יָבֵשׁ. | יָבֵשׁ 1341, 8521 terra, opposita mari; ed. Sab. יָבֵשׁ. Ex hebr. יָבֵשׁ in linguam targ. receptum, itaque יָבֵשׁ vocalibus falsis instructum.

יָגֵר, cstr. יָגֵר Gen. 31, 47 cumulus lapidum Pl. abs. יָגֵר, cstr. יָגֵר הָקָן 14011. Cf. יָגֵר: tumulus, collis.

יָדָא, abs. cstr. יָדָא f. manus, c. S. יָדָא, יָדָא, יָדָא et in Plur. יָדָא manus ejus, m. יָדָא 7314 f. — בְּיָדָא דְּמֹשֶׁה per manum Moysis i. e. per Moysen, ἐν χειρὶ Galat. 3, 20.

יָדָא Af. *אִידָא = יָדָא, 2 Prs. *אִידָא, Pl. *אִידָא laudavit, professus est, celebravit, confessus est, gratias egit. Imprt. Sing. f. *אִידָא Jud. 5, 12. Impf. *אִידָא, 1141, Pl. *אִידָא. Partic. *אִידָא, fem. *אִידָא Jud. 5, 3. Pl. msc. *אִידָא 795. Inf. *אִידָא confessio 13610. — Juxta formam Imperfecti יָדָא etiam alia *אִידָא adhibetur, quae utrum ad Af. an ad Pe. sit referenda ambiguum est. Pl. *אִידָא 1119 sic! *אִידָא 1269 et in 1ma Prs. Sing. *אִידָא quod 12719 legitur. Cf. Gram. syr. I 311. Vocabulum ex lingua technica templi Judaeorum, in qua יָדָא sunt chori, in linguam targum. receptum deinde in linguam biblicam et ecclesiasticam Syrorum Christianorum translatum censeo. Cui opinioni non obstat *אִידָא confessus fuit rem debitam, quippe quod non ad professionem religiosam

Impf. 3 fem. הַשְׁחִיזוּבִין Mich. 4, 10. Editiones praebent vocales אַשְׁחִיזוּבִין in Perf. יִשְׁחִיזוּבִין rel. per *e* pro legitimo *a*.

יִזְקָה = יִזְקָה * יִזְקָה mutuo sumsit, mutuatus est. Impf. יִזְקָה, תִּזְקָה 36⁹ et Deut. 15, 6. Sic in utroque loco editio Sab.; Bmbrg. Deut. 15, 6 תִּזְקָה, at Deut. 28, 12 praebet לֹא תִזְקָה. Hinc Buxtorfius statuit radicem זִקָה, Levy זִקָה, at Bab. mes. 72, 2 יִזְקָה est Participium. — Recta forma fortasse est יִזְקָה sive יִזְקָה ad analogiam Imperfecti vocis יִרְיֵב, Imprf. יִרְיֵב = יִרְיֵב, Inf. מִרְיֵב Gram. syr. I 310, 311; ex יִזְקָה neglecta geminatione consonae ז processit יִזְקָה. Haud dubie יִזְקָה omnino reiciendum est. — Af. *אִזְקָה mutuo dedit, commodavit. Imprf. 2 Ps. תִּזְקָה. Construitur cum accus. personae יִזְקָה יִזְקָה commodabit tibi, תִּזְקָה יִזְקָה commodabis illi 39. Sic et syr. ἐδάνασεσά μου Payne-Sm. s. v. — Radicem זִקָה habes in יִזְקָה falsificavit, corrupit, זָנַף adulteravit, praesecuit nummum.

יִזְקָה inusitatum. Af. *אִזְקָה festinavit, fem. אִזְקָה 70, 73. 1 Prs. אִזְקָה 138. Imprf. fem. אִזְקָה Gen. 18, 6 ed. Sab. cf. ib. II P. 145, at recte אִזְקָה Adler.

יִזְקָה Pael *יִזְקָה unum declaravit, Deum unum professus est, Partic. דְּמִיִּזְקָה 159 preces, laudes, quae unum Deum profitentur. Cf. وُحِدَ et تَوَحَّيدَ.

יִזְקָה calidus fuit unde *יִזְקָה, abs. יִזְקָה in בְּחֵמָה 148¹² at Deut. 29, 25 in ed. Sab. בְּחֵמָה, c. 8. יִזְקָה יִזְקָה ira. Formatum est ut יִזְקָה somnus a יִזְקָה = יִזְקָה, יִזְקָה = יִזְקָה cura, ratio habita a יִזְקָה, in lingua targumica יִזְקָה.

יִזְקָה = desumptum ab hebr. יִזְקָה in תְּהִיָּה ad gentem, tribum sese referre, tabulis genealogicis sese inscribere, ἀπογράφεισθαι Luc. 2, 1, et recte per ס scriptum, quia Aramaei littera Sin carent. *יִזְקָה genus, familia 156. Vox syr. inusitata nonnisi in libris Palaestinensibus occurrit.

יִזְקָה bene se habuit, bonus fuit, Imprf. יִזְקָה 128¹², ubi יִזְקָה = יִזְקָה in R. videtur Perfectum. Af. *אִזְקָה, Imperf. יִזְקָה 66, Partic. Pl. מִזְקָה 151 bene fecit. Ittaf. *אִזְקָה, Partic. מִזְקָה vel מִזְקָה 136 bene factum est, beneficium collatum est. — Praeter

Af. אַוֹטִיב etiam ab alia forma *אַיִטִיב Infinitivus אַיִטִיבא 42⁹, 153¹⁶ usurpatur. Quaeritur num sapiat Hebraismum אַיִטִיב, quia forma Syris inusitata est. Cf. sub ירדא.

יֵהוּ Interjectio Eheu 142³. Syr. ܝܗܘܘ. Hinc corrigenda quae Gram. syr. I 156¹ diximus. Cf. Barhebraei Gram. metr. ed. Bertheau 78, 126, 129; 80, 146 cum Martin Œuvres grammaticales de Barhebr. II 70, 777, 780; 71, 797.

יִכַח Af. אִיכַח, Imprf. יִכַח 145 increpavit, redarguit. Buxt. et Levy Itpaal afferunt at exempla omnia ex Targ. Jonath. et ex Targ. Prophetarum et Hagiogr. sunt petita. Conjicio ubi-cumque Ittaf. אִיכַח legendum esse, ut Gen. 20, 16 in Onqeloso. Vox Hebraismum sapit. | תּוֹכְרִיחָה 149 reprehensio, correptio. Hebraismus.

יִכַל potuit, Pl. הִכִּילוּ 86¹⁰, 115², Imprf. יִכַל juxta יִכֹּל, יִכֹּל, חִפֹּל, חִפֹּל, אִכֹּל, אִכֹּל 19²; Partic. הִכִּיל, Pl. הִכִּילוּ 13, Inf. מִיכֵל Num. 22, 38. Vox dialecti Palaest.

יִלֵּד fem. יִלְדִית, Imprf. 3 fem. et 2 msc. הִלִּיד 39¹⁶, 41¹⁵ peperit, Inf. מִיֵּלֵד, Partic. act. יִלְדִית genetrix 147¹¹. Itp. אִהִילֵד natus est 68. | יִלְדוּתֵי נַטִּיבָה nativitas, at 68¹⁵ scribitur יִלְדוּתֵי, abstractum ab inusitato יִלְדָה, quod cum מִלְבֵּן infans conferendum, formatum est. | תּוֹלְדוֹת stat. constr. = hebr. תּוֹלְדוֹת 60¹⁴, 130 generationes, origines.

יִלֵּל 141, Imprf. Pl. יִלְלוּ 141 ejulavit, ululavit. | יִלֵּל Levit. 11, 30 nomen animalis immundi, hebr. אֲנָקָה, unde fortasse etymologice tralatum. Hebr. אֲנָקָה, LXX μυγάλη unde Vulg. mus araneus. Alii stellionem intellegunt, Saadja יִלֵּל unde per contractionem *יִלֵּל facile explicari potest. Rabbini sanguisugam vel erinaceum intellegunt. Levy contulit ἰουλος et polypoda esse censuit. Ceterum cf. Payne-Sm. sub [ܝܠܠ].

יִמַּא Imprf. יִמַּא, יִמַּא juravit Exod. 20, 4 c. ב vel יִמַּא per aliquid 87¹⁷. | מוֹמַחָה c. S. מוֹמַחָה jusjurandum. Est Singularis et Ribbui Syris saepe usitatum [ܝܡܢܘܬܐ] falsum est, ex non perspecta etymologia profectum. Pluralem nusquam legi, si forma-

retur esset כְּמִבְּרֵי , uti כְּבֵרִי , Pl. כְּבֵרִים , juxta כְּמִבְּרֵי , Pl. כְּמִבְּרֵי . Syri vice versa vocem pluralem esse dixerunt, cujus Singularis כְּבֵרִי non occurrat, quod perversum. Est Sing. fem. $\text{כְּבֵרִי} = \text{מִבְּרֵי הָאָרֶץ}$ Gen. 24, 8. Cf. Karmsedinojo apud Payne-Sm.

יָמָּה Pl. יָמָּה , cf. 587 יָמָּה mare. | יָמָּה dies, opp. nocti. Gen. 1, 5. Pl. יָמָּה Exod. 24, 18.

יָמִינָה fem. Psalm 18, 36 latus dextrum, regio meridiem versus posita 21¹⁶ et Gen. 24, 48. Lectio יָמִינִי et יָמִינִי Jon. 4, 11 vulgarem pronuntiationem exprimit, et rejicienda est.

יָנָה Af. אָנָה oppressit, vim intulit, unde Imprf. 2 Pl. יָנָה ita enim pro אָנָה Exod. 22, 20 legendum.

יָנָה suxit, Partic. יָנָה 40 sugens, infans. Pl. c. S. יָנָה 47. Af. $\text{אָנָה} = \text{אָנָה}$ juxta $\text{אָנָה} = \text{אָנָה}$ lactavit, unde Partic. fem. יָנָה 74 nutrix.

יָסַד syr. inusitatum, fundavit, יָסֻדָּה fundamentum Levit. 9, 9.

יָסַד Af. אָסַד , f. אָסַדָּה addidit, adjecit. Ittaf. אָסַדָּה Impf. 3 Plur. fem. יָסַדָּה 80⁶ additum est.

יָסַדָּה Pl. יָסַדָּה 131⁴ castigatio, correptio.

יָעַד n. pr. urbis Jaezer. | יָעַל n. pr. viri Jael.

יָפָה n. pr. urbis Joppe.

יָפַע splenduit, luxit. Af. אָפַע , unde cum ה dialecti Palaestinensis יָפַעָה 114⁵ illustratio, revelatio.

יָצָא inusitatum, diversum ab hebr. $\text{יָצָא} = \text{יָצָא}$ et comparandum cum יָצָא firmiter et solide tractavit rem. Šaf. יָצָא ad finem perduxit, perfecit, deinde desiit, cessavit, denique perdidit, annihilavit. Fem. יָצָאָה , Imprf. יָצָאָה , 1 Ps. c. S. יָצָאָה juxta יָצָאָה 48¹, 3 Pl. יָצָאָה 18. Imprf. יָצָאָה . Inf. יָצָאָה , יָצָאָה 42. Istaf. אָשָׂרָה , אָשָׂרָה Imprf. יָצָאָה .

יָקַד = יָקַד arsit. Af. אָקַד accendit, combussit. Ittaf. יָקַדָּה 41⁹ combustio.

יקר gravis fuit Af. יקר* honoravit. Imperf. c. S. אִי־קִוִּי־נָךְ 20, at אִי־קִי 29², Imprt. יִקְרֵה, Inf. יִקְרֵא 20. | יִקְרָא honor, majestas, abs. יִקְרֵה 65¹, יִקְרֵה cstr. 102¹⁷. | יִקְרָא gravis, honoratus, nobilis 20.

יקשן n. pr. Joqšan 75.

ירא Af. ירא*, Inf. אִוְרָא Mich. 6, 4, Partic. act. Pl. מוֹרֵן 145³ docuit. Vox ex hebr. הוֹרָה desumpta Syris ignota. | אִוְרָא lex, = הוֹרָה proprie institutio, a praecedente formatum in scholis Judaeorum et a Syris receptum [Δ.ύ.ο].

ירדנא n. pr. Jordanus fluvius.

ירחא, abs. cstr. יִרְחַה 52 mensis. Pl. יִרְחַה, יִרְחַה, יִרְחַה. | יִרְחַה 50⁶ n. pr. Jericho urbis.

ירכא 69⁸, c. S. יִרְכֵי 68⁹ femur, latus, יִרְכֵי femoris superior extremitas trochanter, coxa. Pl. יִרְכֵי Exod. 28, 42, Sab.; "Talmudici ירכות adhibent" (Buxtorf), at habes c. Suff. יִרְכֵי Cant. 7, 2. Levy fem. esse dicit; vox Hebraismum sapit.

ירקא 18¹³, abs. יִרְקֵה Genes. 1, 30 herba virens, olus. | יִרְקֵה livor, rubigo, icterus aut chlorosis aut similis morbus 37¹². | יִרְקֵה Levit. 11, 18 nom. avis immundae יִרְקֵה, quam vulturem pernopterum habent. Cf. Freytag sub יִרְקֵה, quod Lane reddit Pharao's hen. LXX ζύκων juxta γλαύκα! Vulg. porphyrionem. — Bar Bahlul apud Payne-Sm. sub יִרְקֵה dicit יִרְקֵה esse avem flavam tempore mensis Julii in cimeteriis degentis, quam Graeci ζύκων appellant, Arabes vero يرقان, ارقان. Lane sub ارقان nihil nisi rubiginem et icterum affert.

ירר Mich. 1, 8 nomen animalis hebr. in Plur. יִרְרֵה dicti, thos, canis ferus, fortassis etiam canis aureus. Syri יִרְרֵה per יִרְרֵה ابن اوى explicuerunt. Cf. Gesenii Thes. s. v. Buxtorf et Levy יִרְרֵה scribunt, at codex Reuchl. ubique cum Babylonico nostro יִרְרֵה.

ירושלם n. urbis Hierusalem.

יריה 16¹², יִרְיֵה 18, Imprf. יִרְיֵה, c. S. fem. יִרְיֵה 32,

יתר *superfuit*, Af. *אוֹתֵר** effecit ut superesset, reliquum fecit. Imprf. c. S. *יֹוֹתֵרֶנְךָ* Deutr. 28, 11, efficiet ut abundes.

כ

כ Particula comparandi, sicut, *וְהָיוּ כְרַבְרִבּוֹן* Gen. 3, 5 et eritis sicut domini. *כְּקַבְלִיָּה* sive *כְּקַבְלִיָּה* Gen. 2, 20 sicut quod ei propositum erat. Componitur cum *מֵא* in *כְּמֵא* sicut, — cum *ד* in *כִּד* sive *כִּיד*, sicut quod = sicut, e. c. *כִּיד בְּקַבְלֵא* sedi sicut in tenebris Mich. 7, 8, *כִּיד בְּקַדְמֵיָהּ*, sicut a principio.

כֵּא hic, hoc loco, comp. cum *הָא* fit *הֵכֵא* hoc loco 19. 23. *מִיֵּכָא . . . מִיֵּכָא* ab hac parte et ab altera 21¹¹. Cf. Gram. syr. I 163.

כֵּאב = *כֵּאב*, Imprf. *נִבְּלֵא* dolorem perpessus est. *כֵּיבָא*, Pl. *כִּיבּוֹן* 130 dolor, morbus.

כֵּאס estr. *כֵּאס* poculum, rad *כֵּאס* 48¹⁴ poculum retributionis.

כֵּב = *כֵּב* nom. un. *כֵּבֵי* genus spinarum ad eas pertinens, quae *חַמְצֵי* dicuntur. Cf. Löw Pflanzennamen 148.

כֵּב jecur. Hebr. est mscl., syr. fem. In Targ. mscl. in Talmude fem. adhibetur prout dixit Levy.

כֵּב Imprf. *יִכְבֹּשׁ* 153¹⁷, 1. pedibus calcavit, et loco quidem laudato *calcando exstinxit, obduxit*, 2. viam calcando planum fecit, *בְּאַוֶּרָה כְּבִישָׁא* 12 in via publica = *מְסָלָה* hebr., 3. conculcavit, subegit subjecit 17¹⁷. — Pa. subjecit 77, 143¹⁶, 126⁶, praeterea stravit viam lapidibus, lectum pulvinis. — Itpeel *אֶתְכְּבִישׁ* oppressus est, *אֶתְכְּבִישׁוּ אֶפְוֹרִי* = hebr. *אֶפְוֹרִי נִפְלוּ* 65 cf. Exod. 3, 6; *מֶתְכְּבִישׁ** submissus. | *כִּיבְשָׁא* = *כֵּבֶשׂא* scabellum, abs. *כִּיבְשׁ* 124, hierosolym. *כֵּבֶשׂא* Land Anecd. IV 220. Pl. estr. *כֵּבְשׁוּ* 117.

כֵּד vide sub. כ — *כֵּד* ex *ד* et *כ* conflatum = *כֵּדֶשׁ* simulac, quum. *כֵּד יִקְוֹם מְלֶכָא* 29 quum exstiterit rex; *כֵּד הָיִתָּה*

נִקְחָא quum esset oppressio Jud. 5, 8. — Deinde כּוּ compositur cum הוּא quod scribitur כּוּ = כּוּ i. e. simulac hoc scil. est, quod saepe vertendum *nunc, tunc, jam*. E. c. וְכּוּ דִּתְּבוּ 115¹, i. e. simulac poenitentiam egerunt sequenti Perfecto לֹא יִכְלּוּ לַהוֹן לְהוֹן דִּתְּבוּ non devicerunt eos. כּוּ = וְכּוּ יֵאָר לַהוֹן דִּתְּבוּ = et tunc pulchrum illis est sedere rel. ib. et 156⁸. — כּוּ denique coalescit cum הֵן illud in כּוּן = simulac hoc est = *jam, nunc* 158⁸, 157¹⁵. Nota כּוּ et כּוּן dialecto Palaestinensi propria esse ideoque in Targ. Jonath. et Hagiogr. tantum occurrere. Ejusdam farinae est somnium Mordechai. Cf. Buxtorfium P. 120. Ideo et in Evangeliiario Hierosolymitano saepe adhibetur. Utraque vox saepius cum כּוּן conjugitur, quod vide.

כּוּב *כּוּב mentitus est. Pe. raro adhibetur, Pa. usitatissimum *כּוּב id. Partic. Plur. מְכּוּבִין Num. 23, 19. Itpa. *אֶתְכּוּב, Imprf. יִתְכּוּבִין mendacem se monstravit, falso aliquid dixit 2 Sam. 22, 45, Deut. 33, 29.

כּוּ et כּוּן v. כּוּ.

כּוּא fem. כּוּא caliginosus factus est oculus. Plur. 3 f. כּוּא Gen. 27, 1 Sab. Inf. et Impf. מִיכּוּא תִיכּוּי Zach. 11, 17 Reuchl.

כּוּנָא Pl. כּוּנָא sacerdos. כּוּנָא לִירוּאֵי sacerdotes Levitici 34. Plur. c. S. כּוּנָא Mich. 3, 11. | כּוּנָא sacerdotium 76.

כּוּא cauterium 92¹².

כּוּב v. כּוּבִין.

כּוּ = כּוּא 160 foramen, fenestra. Plur. est כּוּן, כּוּ, syr. כּוּ, כּוּ, כּוּ. Cant. 2, 9 babyl. legitur מִן כּוּאֵא et prospexit de fenestra. Hic כּוּא = כּוּא est Singularis non Plur. quem statuunt editiones et Bxt. et Levy.

כּוּ 9⁴ nomen animalis immundi hebr. הַכּוּ Lev. 11, 30, LXX et Vulg. chamaeleon, recentiores lacertae genus malunt.

כּוּב Pl. כּוּבָא, cstr. כּוּבִי stella. Radix כּוּב.

כּוּ in Pe. in Targ. inusitatum, syr. כּוּ exstitit, incidit, accidit. | כּוּנָא cstr. מְכּוּנָא 115 locus, habitaculum. | כּוּנָא, f. כּוּנָא et abs. כּוּנָא 126⁷ rectus. | כּוּנָא 145¹, rectitudo, cf. Reuchl. |

כין proprie *ὄυσια*, modus essendi, deinde Particula ita se habens, tali modo, ita; syr. ܟܝܢ deinde. — ܟܝܢܐܘܗܐܝܢ et ita factum est. — ܟܝܢܐܘܗܐܝܢ quia ita est, propterea, ideo. — ܟܝܢܐܘܗܐܝܢ ideo, tunc, deinde, proprie ex eo, quod ita est. Num. 20, 12. Cf. Gram. syr. I, 161.

כוש n. pr. populorum meridionalium Kuš 61¹⁰.

כותה syr. ܟܘܬܗܐ Particula sicut. C. S. ܟܘܬܗܐܝܢ sicut tu, ܟܘܬܗܐܝܢ sicut ei. De origine nihil constat, potest esse nomen a radice כוא formatum, quae tamen aptam significationis derivatorem non praebet, potest esse compositum ex כ et וה, quod idem habetur ac וה qualitas. At obstat quod non explicari potest cur ו mutatum sic in ו. Conferendum est לוה in quo eadem quaestio oritur utrum ad לוה sit referendum an compositum sit ex לו et וה=וה.

כיל n. מכילהא* | $\text{ܟܝܠܐ} = \text{ܟܝܠܐ}, \text{ܟܝܠܐ}, \text{ܟܝܠܐ}$ mensuravit, ar. ܟܝܠܐ = $\text{ܟܝܠܐ}, \text{ܟܝܠܐ}, \text{ܟܝܠܐ}$ n. instrumenti, instrumentum mensurandi, mensura, modius. Pl. abs. 150. Hieros. legitur ܟܝܠܐܝܢ Payne-Sm. s. v., syriace non adhibetur.

כיס abs. כיסא* כיס marsupium, crumena.

כיר Dualis ex hebr. Levit 11, 35 servatus — species ollae duabus partibus compositae, chytropus. Volunt esse *focum*, portabilem, syr. ܟܝܪܐ , arab. ܟܝܪܐ , Pl. ܟܝܪܐܝܢ . At ܟܝܪܐܝܢ , i. e. lapides quibus imponitur olla *tres* solent esse (Lane s. v. et Hariri ed. De Sacy² P. 84) quamquam ܟܝܪܐܝܢ usurpetur, si loco tertii lapidis elevatione terrae utuntur. At quis tales lapides, quibus imponitur olla, frangi jusserit? Itaque alii de olla operculo tecta cogitaverunt, quo facto Dualis explicatur. Haud dubie vas fictile erat, quod hodie ferreum est. Cf. Levit. 6, 21. Arabs ܟܝܪܐܝܢ posuit cf. DMZ XXII 84; Jacob Levy s. v. focum vult allato loco Kel. 6. 1. 2 qui duobus lapidibus luto conjunctis focum facit, at idem dicit, idem esse כירה quod est כיר fornax.

כלא I. כלא Af. ܟܠܐ 124 clamavit, Partic. msc. Plur. ܟܠܐܝܢ 150. | ܟܠܐܝܢ clamor, vociferatio 154³. — Radix dialecto Palaest. propria apud Onqelosum et syr. non occurrit.

II. *כלא = כלל cohibuit, impedivit, Itpe. אתכלי Num. 25, 9
impeditus est cohibita est pestis.

III. כליהא Plur. fem. 2, 3¹⁷ renes.

כלב כלבא canis 97. Abs. est קלב = כלב Ps. 59, 7, quod
Levy observavit.

כלל completecti, cingere, totum esse. Pe. כליל vel Pa.
*כליל cinxit corona = כלל. At Cant. 3, 11 babylonice habes
Peal כלילו עמא דכלילו, cod K. דכלילו, et cum babylonico convenit cod M.
Antiqui testes igitur Pael non agnoscunt. | כלילא corona 163. —
Saf. כליל effectit ut totum esset, ad finem perduxit, perfecit, Ištaf.
שכלולא 60¹⁰ perfectus est. | שכלולא perfectio, Plur. cstr. כלייל
2 Sam. 22, 8 fundamenta coeli. | כלייל universitas, totum,
c. S. כלייל 25⁹. Abs. et cstr. est כלל vel כלל omnis, quorum de
scriptione cf. P. 31 adnot. 3, 1.

כלם = אכלים hebr. חכלים conviciatus est, pudore affectit. —
Itpe. *אחכלים pudore affectus est, puduit eum; Partic. Pl. מתכלמן
62. — Radix syr. inusitata.

כמן 91⁵, Impf. יכמן 78 insidiatus est, dolum struxit. —
Partic. act. Plur. 151⁸ legendum est כמן nisi praestat cogitare de
כמן et legere כמן.

כמר Pl. כמרין 17 = hebr. כמרין in Plur. tantum
sacerdotes idolorum. Forma primitiva est kumr unde kumrā et
kemārim recte derivantur. Armeniacum *qumr*, chourm contulit
Lagarde Armen. Stud. 2386.

כמוש n. pr. idoli Moabitarum, Kemoš.

כנוע demissus fuit כנוע 164, demissus, modestus, pudore
affectus. Itpe. *אחכנוע submissus fuit humiliavit se = נכלם hebr.
Imprf. Pl. יאחכנוע Mich. 3, 6 sese retinebunt a docendo, pudebit
eos docere. Infin. אחכנוע modestia, submissio. — Radix syr. et
apud Onqel. inusitata. | כנוע n. pr. terrae. Canaan. כנוענא Canaan-
naeus, Pl. כנוענא 100¹³.

כנף f. Pl. c. S. כנפוי 142² ala. Syr. כנף Plur. pauci-
tatis, כנפא Plur. multitudinis est. — Metaph. כנפא ala = extre-

mitas vestis sive ora pallii 2 Sam. 24, 5. Hinc כ' דִּאֲבוּהִי oram pallii patris retexit i. e. pudenda mulieris, quam pater in matrimonium duxit. Deut. 27, 20.

כנר 67¹⁰ = כְּנָרָה, כְּנָרָה, כְּנָרָה, *κίθαρα*, arm. *քնար* *chnar* instrumentum musicum, cithara.

כנש Imprf. *כְּנֹשׁ* 39, Impert. *כְּנֹשׁ* collegit. Partic. pass. *כְּנֹשׁ* 48 collectus, minutus, oppressus. Itpe. *אֶחְכְּנִישׁ* 50¹⁰ et *אֶחְכְּנִישׁ* 140¹⁷, quo tamen in loco Itpa. apud R., collectus est. Dubium num *יֶחְכְּנִישׁוּן* Gen. 1, 9 Itpe. an Itpa. — Pa. *כְּנִישׁ* collegit. Imprf. et Inf. *אֶחְכְּנִישׁוּן* 143¹⁰. Itpa. *אֶחְכְּנִישׁ*, Imprt. *אֶחְכְּנִישׁוּ* 76² congregari. Infinit. c. S. *אֶחְכְּנִישׁוּן* 76¹² congregatio, quotiescunque conveniunt. — *אֶחְכְּנִישׁוּת* alia forma Infinit. 51. | *כְּנִישׁ* collectio scil. frugum tempore messis, *הִנֵּה לְכְנִישׁ* Exod. 23, 16; 34, 22 festum collectionis frugum autumnale. | *כְּנִישׁ* estr. *כְּנִישׁת* 9¹⁹, 143², Pl. *כְּנִישׁת* 152¹², cstr. *כְּנִישׁת* 58⁶ collectio, congregatio, spec. synagoga cf. 152¹².

כס v. כֶּסֶף *כס

כסא Pael *כְּסִי*, Imprf. c. S. *רְכְּסִינִיה* 93¹³ operuit, textit. — Itpa. *אֶחְכְּסִי*, c. Acc. rei, tectus, copertus est, *אֶחְכְּסִי סֶקָא* 137⁵ sacco vestitus; fem. *אֶחְכְּסִיָּא*, Perfect. *אֶחְכְּסִי* exstat 156 lin. ult., pro quo apud Lagardium Hagiogr. chald. legitur *אֶחְכְּסִי*. | *כְּסוּתָא* abs. *כְּסִי* 95³, c. S. *כְּסוּתָא*, *כְּסוּתָא*, *כְּסוּתָא* vestimentum.

כסא 71¹⁹ foenum, syr. *ܟܣܐ* rad. *ܟܣܐ*, cui Bar Ali tribuit sensum verbi *قَضَمَ*, *قَضَمَ*, i. e. edere cuspidibus dentium (*باطراف الاضراس* Hariri ed. De Sacy² P. 100) vel secundum alios edere rem siccam.

כסף abs. *כְּסֶפֶה* argentum.

כען *כְּעֵן* nunc, jam, hoc tempore. Saepe cum *כְּדוּן* et *כְּדוּ* conjungitur 156⁸, 157¹⁵, 158⁸ et apud Onqel. 12, 22 sicut in Ezr. 5, 16, Dan. 2, 23 occurrit. Compositum videtur ex כ et ען quod redit ad radicem ענן = *עֵן*, cui cognatum ענא = Imprf. *יַעְנֹו* accidit. Sic ען esset id quod accidit, locali sensu = id quod oculo se praebet, temporali sensu = momentum. Cf. Fleischer apud Levy II P. 572.

Primus hanc etymologiam proposuit Simonis. Femin. ענר in וְכַעֲנַר habes = et sicut quod se oculo praebet, i. e. quod praeterea adest, = et caeteri Ezr. 4,10. Cf. עין. Dietrich ex כְּעֵדָנָא = sicut tempus correptum vult vocabulum, at obstat ה duplicatum, quod et neosyriace in háidaná = nunc = אִתְּןָן | אִתְּןָן servatum est.

כפן abs. כַּפְּנָא *כפן c. S. לְכַפְּנֵהוּן *161²¹.

כפר proprie linendo aliqua re, e. c. pice (sanguine) obduxit rem, texit, celavit, negavit. Pa. כָּפַר, Imprf. רִכְפֵּר, Inf. כְּפֵרָא terminus technicus ritus hebraei ab hebr. כָּפַר in linguam targ. tralatus, qui hebraeo כָּפַר aequipollet, expiavit culpam, effecit ut culpa (a Deo) condonaretur, ubi de sacerdote est sermo 149, et culpam texit, condonavit, ubi Deus est subjectum enunciati Deut. 32, 43. Constr. c. על. — Ad intellegendum nexum variarum notionem juvat comparare עָפַר oblitteravit ventus mansionis vestigia, oblitteratus fuit, texit herba terram, condonavit. Sed hoc ad historiam religionis Judaeorum pertinet, neque est hujus loci negotium. Syr. כַּפַּר et כַּפַּר est abstersit, quae notio a permulcendo et linendo procedit. | כַּפְּרָא *כפן, Pl. c. Suff. f. כַּפְּרָא 17 pagus, villa. Singularem vocabuli neque Buxt. neque Levy exemplo comprobavit.

כרא כרא *כרא fodit, Imprf. יכרי 93¹², Perf. Pl. c. S. כְּרוּהָא 15¹⁴. Radix Syris hoc sensu inusitata, כַּרְא enim est 1 brevis fuit, 2 doluit.

כרב כרוביא *כרב abs. כְּרוּבִין 65, 124 nomen generis angelorum, Cherubim.

כרוז אכרוז Af. כרוז clamavit, pronuntiavit.

כרך מיתכרך Partic. מיתכרך 164¹², al. lect. מיתכרך, incertum quid significet. Fortasse = כַּרְכַּל flexit se, mentem mutavit? | כַּרְכָּא *כרך = כַּרְכַּל, abs. כַּרְךְ Num. 24, 21 urbs munita, oppidum. Pl. כַּרְכִּין 2 Sam. 22, 30, unde 45¹⁷ כַּרְכִּין emendandum in כַּרְכִּין; c. S. כַּרְכָּא 147. | כַּרְכָּא Deutr. 28, 52, cujus Sing. foret כַּרְכָּא *כרך aut vallum, quo cingitur oppidum, aut oppidum, quod cingitur vallo. Deest apud Bxt. et Levy.

כחך f. c. S. כחפה juxta כחפה 707, 738 humerus. Stat. abs. et constr. formâ *כחך* uti debet = כחך.

כחך Pa. Partic. מכתחך expectavit 148. | כחך Pl. כחך = χίταρις, χίδαρις corona, ex hebr. כחך desumptum, syr. inusit.

כחש agitavit, tudit, in Partic. כחש, Pl. כחשין 130 vexatus. מכחש 421 perturbatio, vexatio, plaga.

ל

ל Particula, Dativi vices gerens, versus, ad, πρός. Vocalismus tractatur secundum analogiam particularum ב et ו, itaque למדכחך et למדכחך et למדכחך 26. — C. S. לך, לך, לך, לך, לך, לך. — Componitur cum לא in למך cur Mich. 4, 9.

לא Particula negationis, non.

לא לא fessus, fatigatus fuit. לא לא, abs. לא לא, c. S. לא לא, לא לא fatigatio, molestia, labor, id quod labore acquiritur, Deut. 28, 33. Syr. | לא; hieros. | לא Land. Anecd. IV 220 forma recta status absoluti est cf. לא a. לא | לא n. pr. mulieris, Lea.

לאך radix aeth. לאך, misit. — מלאך instrumentum quod mittitur, nuntius, angelus 125, c. S. מלאך 1001.

לב abs. לב profer leb 4213, cor. C. S. לב לב cor vestrum. — Forma לבב in לבב Hab. 1, 1 et לבב 1564 dialecto Palaestinensi propria videtur, לבב enim et לבב, לבב in Evangel. Hieros. occurrit. Payne-Sm. 1879, ita ut non statim de Hebraismo sit cogitandum. | לב לבב in לב לבב 1302 surculi, flores, syr. inusitatum. Buxt. et Levy praebent לב לבב, Levy etiam לב לבב.

לבן n. pr. viri Laban (i. e. albus).

לבש 1373 induit, se vestivit c. Acc. rei. Af. *לבש, לבש 1312, c. S. לבש, לבש, 2 Prs. לבש 5111 cf. לבש 123 vestivit cum gemino Acc. personae et rei; itaque in Imprf. c. S. לבש יה לבש iis vestibus Eleazarum. | לבש, abs. cstr. לבש vestimentum. Pl. לבשין, c. S. לבשין, לבשין.

habes Targ. I. Esther 9, 27 לחריהא pro quo scribendum est babyl. *לחריהא, quod juxta פצחיהא (leg. פצחיהא Jud. 5, 11) vertunt pagi, villae. Deut. 4, 48 in Targ. Jon. לחיה positum est pro ערער. Unde concludo non nomen loci re vera in לחיה esse servatum, cujus alibi nulla vestigia inveni, sed esse interpretationem etymologicam, qua ער et ערער ob sonorum similitudinem cum ערה, Piel ערה Ps. 139, 7 denudavit, evertit, comparata et sensu delendi reddita sunt incitante ad hanc interpretationem loco Jes. 15, 1. Etiam Hab. 3, 13 ערוה verbo הפרה sive תריכה expressum est. Hujus modi interpretationibus abundat Targ. Mich. I. Interpretationi etymologicae inservit radix חס abstersit, delevit, a qua חסא = חסא et חסא procedit, unde fem. dicitur לחריהא deletio. Gesenius Thes. II 1005 contulit לחי maxilla = rupes. Notio deletionis etiam Esth. 9, 27 in Trg. primo non inepta est, nam פצחיהא sunt loci nitidi, bene culti, juxta quos לחריהא sunt loci deleti, ruinae, quos conjungunt sicut معمور habitatus cum خراب inhabitatus. Omnes enim Judaei et in urbibus bene cultis et in urbibus desertis omnium provinciarum degentes festos illos dies celebrare constituerunt.

לחך I. לחרא Partic. valde, vehementer. Haud dubie ex חרא unus et ל conflatum proprie significat *ad unum*. Ponitur pro hebr. באר.

II. לחוד solus, et adverbialiter solum, tantum, quinetiam. Ponitur pro hebr. רק Num. 20, 19. — Comp. cum ב et adsciscit Suffixa in forma Singularis et Plur. בלחודה 976 = unica, et בלחודה, בלחודה soli, in solitudine ab aliis segregati Deut. 33, 12. — Vox conflata ex *אחוד, quod primitivo أَحَاد in arabico أَحَاد sigillatim exstanti respondet, et ל Particula. In לחוד consona א omissa est ut in חד = احد, et sensus est unitas, solitudo. Itaque לחוד est pro solitudine = solus, tantum, בלחודה est = in pro solitudine illius i. e. unica (vestis). Syr. haud dubie recte حلسه et حلسه scribendum est, quamvis punctum inferius in حلسه et حلسه secundum suetam pronuntiationem poni soleat.

לחך Inf. *לחך 157 lambit, e. c. pulverem gressuum et

Pa. *לחידך, Partic. act. מלחידך lambit, linxit, bovis more herbas depastus est Num. 22, 4.

לחם panis. | בית לָחֵם n. pr. urbis Bethlehem Mich. 5, 1.
לחן Pl. להינחא * לחן pellex Gen. 25, 6. Dan. 5, 2. Vox syr. inusitata, cujus etiam arabice et aethiopice etymon non exstat.

ליל m. nox, cf. 58², Pl. abs. לילון 103¹⁵, cujus ā a Syr. לילון, abs. לילון recedit. K exhibet לילון.

ליר I. לירא = hebr. ליר = ליר leo 148³. Vocab. syr. inusitatum.

II. ליר ex לירא contractum, non exstat; in Pausa ליר aliquando scribitur, 61¹. Adsciscit sibi Suff. in forma Plur. לירא 291³ m., לירא 81⁹ non est, proprie non (est) existentia ejus. Cf. לירא.

לכש n. pr. urbis Lachis. 141.

למדך 67 n. pr. vir Lemech.

לסס, Sing. לוסס * latro cf. P. 120 sq.; Hierosol. לוסס, Pl. לוסס. Syri ex ληστής fecerunt لوسس, Pl. لوسس. In arabico لوسس t cum s conjunctum abiit in ص, uti eodem modo ex castra, λαστρα factum est قَصْرٌ et ex strata صِرَاطٌ.

לסס sic cum Dag. in ה Mich. 4, 14 maxilla. Pl. c. Suff. scribitur לוסס Cant. 1, 10 ubi prima vocalis deest, at cod. M praebet לוסס. Etymon vocabuli, cujus affines arab. et syr. non sunt, cujusque recta scriptura nondum constat, dubium est. Si Dag. in לוסס et vocalis in לוסס recte scribuntur, redit ad לוסס, et est Inf. radice לוסס, uti לוסס pertinet ad לוסס circumagi. Jam Buxt. ad formationem explicandam adhibuit לוסס. A tali forma Plur. deberet esse לוסס cf. לוסס et לוסס = לוסס, et de forma Plur. Cant. 1, 10 non constat. Si forma Plur. לוסס et Sing. לוסס recta est, radix est לוסס, si plur. forma est לוסס invocandum est לוסס. Sed لوسس, لوسس, لوسس aptam etymologiam non praebent.

לקא *לקא caedi, percuti, unde לקוהא* percussio, poena, c. S. לקוהוין poena eorum. Radix syr. et hebr. inusitata dialectis targum. et talmud. propria cum لقي comparanda est, i. e. occurrit, incidit in aliquem, accidit alicui aliquid.

לקש מלקושה pluvia serotina, vox ex hebr. adscita Palaestiniensi dialecto propria.

לשן לשנא lingua.

מ

מא Pronomen interrogativum, quid. מא et מאם, immo מאם si forte 19¹, 19¹⁵, 24¹, 68¹⁶.

מאה מאה centum 54. 100.

מאך v. מאך.

מאל מאל 14² respondet nomini proprio loci hebr. המקרים dicti, quod Targumi interpres etymologice a תור derivans hat-tārim pronuntiavit. המקרים sunt exploratores, chald. מאלל v. s. אלל, itaque Num. 21, 1 ita intellegi vult Targum: venit Israel viam exploratorum, i. e. secretum et inopinato bellum intulit. Similes interpretationes etymologicas habes Mich. 1.

מבל מבל 107 diluvium. Vocabulum ex Hebraeo in linguam targ. receptum, at non originis hebraeae est, sed vocabulum peregrinum jam ab Hebraeis ex alia lingua (babylonica?) assumptum. Aramaica vox est מופנא.

I. מגד 52 fructus nobiles et מגדנין 74² res pretiosae. Utramque significationem in Targ. vario vocalismo distingui J. Levy conjecit. — Syr. مَغْدُ fruitus recens Kalila w. Dim. 81, 16 est, at lexica مَغْدُ et مَغْدُونَا, quod est diminutivum, fructus aridos esse dicunt, vel etiam fructus arborum; itaque sensu rei pretiosae vocabulum hebraizat Genes. 24, 53.

II. מגד n. pr. loci Megiddo.

מגל מגל Pl. מגלין 145¹² falx, ar. منجل. Radix מגל? מגל? V. מגל.

מגן *māḡān* inanitas, id quod nihil est Ex. 20, 7. | מִגֵּן Adverb. gratis, gratuito, sine mercede, in vanum.

מגַר *māḡar* syr. exponitur in Pe. lapsus est, cecidit, at non syr. et chald. usitatum est. Pael מִגַּר, Imprf. יִמְגַר 78 projecit, praecipitavit.

מִדְרֵיָא *mīdrēyā* 314 fem. Midianita. Est fem. a מִדְרֵיָא* derivatum in quo ad *ā* attendendum, nam et syr. scribitur *ܡܕܪܝܐ* et *ܡܕܪܝܐ*.

יָדַע v. מָדַע מָדַע.

דָּרָא v. מִדְרוֹן מִדְרָא.

מִוְהָרָא *mīwḥārā*, Pl. cstr. מִוְהָרִי בְּהוֹלָהָא 96¹⁰ pecunia ex pacto solvenda pro sponsa, sive in usum ipsius sponsae sive in usum gentis ipsius. Distinguitur a donis gratuitis Genes. 34, 12 et non est *dos sensu juris Romani*. Conferendum est arab. *مهر* pecunia mulieri ante matrimonium data, quae in jure moslimico ipsi mulieri competit ejusque est proprietas, in jure vero veteri Hebraeorum patri dabatur. 1 Sam. 18, 24. Ideo dixi sive in usum ipsius sponsae sive in usum gentis ipsius מִוְהָרָא esse datum, quia penes patrem erat filiae tradere hanc pecuniam. De *mehr* in jure moslimico cf. Tornauw Erbrecht nach den Verordnungen des Islam in Zeitschrift für vergleichende Rechtswissenschaft V, 135, 143, 144.

מִוְאָב *mīwāb* n. pr. gentis Moab.

מִוְהָךְ *mīwḥāḵ* c. S. מִוְהָא* Deut. 28, 35, cranium proprie medulla, cerebrum. In Pesch. l. l. מִוְהָךְ ex Targumo desumptum, sicut 2 Sam. 14, 25, nam re vera מִוְהָךְ = מִוְהָךְ² est medulla.

אָפַת v. מִוְפָתִיא מִוּפָא.

מִוְתָא *mīwṯā*, Perf. מוּתָא, Pl. מִוְתָא mortuus est. Imprf. יִמּוּתָא, 2 Prs. Pl. מִוְתָא, Inf. מִוְתָא 14¹⁰. Af. Partic. act. מִוְתָא 49⁶ interficiens. | מִוְתָא c. S. מִוְתָא mors, מִוְתָא² mors secunda Deut. 33, 6, Jes. 22, 14; 65, 6; Jer. 51, 39, 57. Cf. נָחַם. | מִוְתָא pestilentia 31 cf. 37⁹.

מִוְזָהָא *mīwzāhā* 90¹⁴ schedae pergamenae, quas postibus portae
15*

appendunt Judaei. Haec interpretatio, qua mezuzta est terminus technicus, postulatur secundum lectionem מזוזת מוזוזת, i. e. postis, qui ad mezuzam = schedas pergamenas appendendas adhibitus est. Hinc actio juridica sub illis schedis perficienda. — Si verò מזוזת legitur sensu antiquae linguae, est postis simpliciter. Cf. Friedmann Mechilta Wien 1870, P. צו. Adnot.

מחא percussit, cecidit, c. S. מחהי, f. מחה 139⁴, c. S. מחהי 117¹⁵, 2 Prs. מחהי juxta מחהי 21²⁰, Pl. 3 Prs. מחה, 1 Prs. c. S. מחהי 43¹⁹. — Imprf. מחהי, c. S. מחהיך. — Inf. c. S. fem. מחהי 21¹⁴. — Partic. act. מחהי is qui percussit, pass. Plur. מחהי legendum, ubi cod. male מחה caesi 130¹⁴. — Itpa. Exod. 22, 1 מחהי, ita scriptum, caedetur. | מחהי c. S. מחהי 78¹¹ ictus, plaga, percussio. Cstr. מחה in מחה 49¹, abs. מחה 150¹⁰ juxta מחה 42⁴. Plur. מחהי, c. S. מחהי 41¹⁶, מחהי 125², מחהי 48¹⁰; absol. מחהי. In omnibus his formis *w* nominis primitivi mahweṯā syncopatum est et *ā* syllabae primae, quod in syllaba aperta corripendum fuisset, servatum est, quam ob caussam ח geminatum est. Sic מחהי ex mahweṯeh, מחה, mahhah ex mahwah rel. processit et in Plur. מחהי ex mahwāḥā. Bar Ali Gothanus praebet מחהי, i. e. mehohā, cujus cstr. et absol. est מחהי mahwah et מחהי mahwā. — Non igitur formae syriacae in Targum introducendae, quod 41¹⁶ proposui, quippe cujus lingua proprii utitur formis, in quibus codices babyl. sibi constant, editiones vere fluctuant. Quaerendum num in scriptura מחהי, מחהי recognoscatur prolongatio vocalis loco geminationis Gutturalis more hebraeo? | מחהי n. pr. Mehijael, Mehujael 67⁵. Cf. Budde, Bibl. Urgeschichte Giessen 1883, P. 127.

מחא pervenit. Partic. מחה, Pl. מחהי. — Af. מחהי, Pl. מחהי perduxit. Itpa. מחהי sese contulit. Cf. 25¹⁵.

מזוזל et מזוזל, syr. מזוזל, mandaice מזוזל, ad radicem מזוזל pertinens, Targumis palaestinensibus proprium, Particula propter. C. S. מזוזל 158, sequenti מזוזל 158, propterea ut sciant. מזוזל mihi onus, pondus esse videtur a מזוזל sustulit; exprimit causam cur aliquid fit, et ad litteram vertendum

esset „pondere alicujus rei“. א in אמטול et אמינוטול ex על profectum esse potest, uti in אנב cf. Nöldeke Mandäische Grammatik § 32, sed eodem jure de Aleph prosthetico potest cogitari ante *m*, post quod geminatum ט ex נט procedens, positum est. Cf. אלהון P. 169 et מרז P. 234.

מטר, abs. estr. מטר pluvia.

מרא, abs. מין, מין, מאון 155¹⁴, syr. مَرَا, cstr. מרא, mscl. aqua. C. S. מרא = مَرَا aqua tua, *מרא = مَرَا et fem. מרא Barhebr. Carm. ed. Scebab 143 l. 4 juxta مَرَا.

מיד n. pr. urbis Medeba.

מיר n. pr. Micha.

מירל n. pr. 77¹⁵, Esther Trg. I, 8, 15, cf. P. 81 = מירל, BA in cod. Gothano מירל, tapetum. Forma מירל, Pl. מירל legitur Esth. Targ. I, 1, 6. Comparant μελωτή, alii vero μιλήσια scil. στρώματα. Huc pertinere videtur mandaice מעלא, Norberg Lexidion.

מירנ Pl. estr. מירנ 115 genera. Vocabulum et palaestinese apud Syros inusitatum. Hieros. est gens, natio.

מיש n. pr. Misael.

מכך Pl. מכך, f. מכך 107¹⁵ depressus, humilis fuit. Partic. מכך, si lectio sana 158¹⁶ sensu activo, opprimunt. Lagarde locum laudatum e codice Erfurtensi edidit מבסין. Cf. Ps. 35, 15 דמכךין לי במליתון qui me verbis suis opprimunt. Pael Inf. מכך Cant. 2, 6 opprimere. — Af., quod esse deberet מכך, syllabas ita dispescit, ut am'ix proferatur, quod מכך scribitur, inflexit, oppressit. Imprf. מכך 126³ ubi Reuchl. מכך; Imperat. מכך 164. — Hinc forma nova Peal procedit מכך Pl. מכך 156², quod מכך, מכך solet scribi. Quaeritur vero num מכך, מכך sit scribendum, ita ut א nihil sit nisi „mater lectionis“. Syr. מכך et מכך, מכך et מכך afferuntur, quorum alteri מכך notio humi sternendi competit; מכך vero est Participium etiam radicis מכך, neque de Aleph radicali cogitandum est Gram. syr. I 296.

מכס Pl. abs. מוכסין 115 telonarius, publicanus.

מכר n. pr. viri et tribus Machir.

מלא active implevit, fem. מלח 70¹⁰, c. S. מלאהנון 160, Pl. מלו. Imprf. 1 Prs. אמלי 70¹⁷, 73⁴. Inf. ממלי 73. Partic. pass. מלי 1. impletus, repletus, plenus, ברכן מלי plenus benedictionibus, 2. id quo vas plenum est, plenitudo ברחיה מלי plenitudo, divitiae domus ipsius 20. Plur. מלן in אוצרותיו מלן pleni sunt thesauri illorum 150. Fem. Sing. מלאה תושבחתיה מלאה ארעה, מלאה plena est terra laude ejus. Constr. cum Acc. — Itp. אתמלי impletus est, 1 Prs. אמליתי impletus sum, constr. c. ב 144. | Pa. מלי implevit constr. c. Acc. מלי בסרא implevit carne 62. | מלאה c. Suff. fem. מלאה quod et 52⁹ legendum, plenitudo. | מלאה Plur. fem. feminae aquam haurientes 69. Forma irregularis est, Partic. foret מליחא, nomen actoris מליחא.

מלך אמלכיתך consilium dedit, consilium cepit tibi consilium dabo 29⁹ = יעין hebr. | מלכא c. S. מלכך, ita 146⁸ legend., consilium, syr. מלכא, abs. cstr. מלכ. Hinc מלכך מלכך qui consilium tuum dant 146⁸. Itp. Partic. מתמלכין consilium iniit, consilium cepit. Quaeritur num Itp. an Itpa. nam syr. אמלכך a מלכך est promissus est, אמלכך consuluit, licet formae et notiones etiam confundantur. | מלכא, abs. מלך 143¹⁴ quod recte מלך scribendum est, c. S. מלכחון 26¹¹, Plur. cstr. מלכך rex, proprie consiliarius, consul. Forma originalis est malik = مَلِكٌ, hinc determinate maleχā, cujus loco jam מלכא Malkā Gram. syr. I, 66 usurpatur, quum mediae vocalis vestigia etiam in hebr. מלכך maleχē cernantur, et absolute מלכך. מלכך hebr. re vera non est forma segolata. — Quod ad sensum מלכא est consiliarius, suasor, orator uti in Arabia meridionali قَيْل quod ad قال rediens ex qayil contractum est, quamvis Grammatici قَيْل proponant. — Verbum denominativum est Af. אמלך regem fecit, regem se gessit, regnavit. | מלכחיה c. S. מלכחיה, cstr. מלכחיה, absol. מלכחיה regnum. | מלכחיה n. pr. mulieris Milka. — Nota sensum radicis arabice esse

IV. *מנא, מן, Pl. מנין, cstr. מני suppellex, instrumentum, vas. Scribitur etiam more syriaco מאן.

מנא numeravit, Inf. מני. Itpe. *אחמני numeratus est. Inf. אחמנא. | מני numerus, c. S. מנינהון 51⁵. In statu constructu *ā* interdum in *ā* comprimitur מני 45, 100, quae forma hebraizans a norma aramaica recedit. | Pa. *מני constituit, praeposuit. Imprf. ימני 147¹⁶, הנימני constitues me 147. Inf. מנא. Partic. pass. plur. מנין 67⁸. Pael hoc sensu Syris ignotum est.

מנח ex hebr. מנחה desumptum, sacrificium frumento compositum. Vox Syris ignota.

מנע Imprf. ימנע retinuit, impedivit. Itpe. *אחמנע, Imprf. אחמנע prohibitus est, sese continuit, abstinuit Num. 22, 16, Exod. 23, 2. — Syr. vocabulum non nisi sensu *pervenienti* adhibetur.

מסא diffluxit, tabuit, Itpe. *אחמסי idem. Imprf. Pl. יחמסון 140.

מסכ pauper, مسكين, مسكين, mesquin.

מסנ calceus v. סאן.

מסס Pl. מסי tributum, opera serva manibus praestanda. Syris inusitatum.

מסר c. S. מסרה, מסרין 48⁹, 1 Prs. מסרה 18¹, Pl. מסרו tradidit, Imprf. 1 Prs. אמסר, Imprf. et Inf. חמסר 14⁴. Partic. Pl. m. et f. מסרין, מסרין 38¹⁸. Itpe. אחמסר 91⁶, Imprf. יחמסרון traditus est. | מסרת 149⁵ lectio falsa, expectatur *מסרן a מסרה traditio. Cod. R. praebet דינין מסרה.

מעא et מערא 135⁴, 7, syr. مَعَا et مَعَا viscera, abs. cstr. esset *מעא; Plur. esset *מערא = مَعَا, abs. *מעין, cstr. *מעא. Formae Suffixis instructae sunt מעי, מעך Gen. 3, 14 venter tuus, מעה 31¹² viscera ejus, מעווי viscera ejus, quae non a Singularem *מעא, sed a Plur. *מעא procedunt, quia Sing. in 3 Prs. mscl. מערה scribendus esset. Itaque 135⁴ de transpositione vocalis cogitavi, sed non nego etiam Singularem illi loco convenire. Bmb. 1547 Jon. 2, 1 sq. habet מערא, cujus absolutus Gen. 30, 2 in edit. Sab. est מעא et in ed. Ulyssop. מעי. Ps. 58, 4 Bomb. praebet מען, 127, 4

id. מָעָא et c. S. מְעִינָא Ps. 44, 25. — Omnium harum formarum ratio incerta librorum manu scriptorum collatione constituenda est. Ex מָעָא Ps. 58, 4 Buxt. fecit מָעָא, quod in Gesenii thesaurum receptum est, at hodie quum sciamus — pro — poni, מָעָא aequiparandum est scripturae *מָעָא = *מַמְעָא, et forma feminina respuenda.

מצע מְצִיעוּתָא * medium, cstr. מְצִיעוּתָא.

מצר מְצָרִים n. pr. Aegyptus, *מְצָרָא Pl. מְצָרָא Aegyptius.

מרא מְרָא = מְרָא, proprie מְרָא = מְרָא = מְרָא dominus, Dan. 2, 43 cstr. מְרָא, c. S. מְרָא dominus ejus. Plur. cstr. מְרָא 67, מְרָא domini animalis. Pl. c. S. מְרָא 95. Plur. syr. מְרָא, מְרָא et מְרָא, quae forma in Targumo syriace tincto Proverbiorum מְרָא 5, 13 adhibetur. — Stat. abs. מְרָא in Talmude מְרָא est titulus honorarius doctorum. | מְרָא forma hebraizans juxta מְרָא, Μαρίαμ = מְרָא, מְרָא n. pr. Maria. Radix hebr. מְרָא, significatio est contumacia.

מרד מְרָד defecit, Impf. *מְרָד = מְרָד descivit, rebellavit. | מְרָד Pl. מְרָד 87, et מְרָד, Pl. מְרָד 132, cstr. מְרָד 141¹⁵ contumax, rebellis.

מרדכי מְרָדְכִי = מְרָדְכִי, Μαρδοχάιος, n. pr. viri Mordechai.

מרט מְרָט, abs. מְרָט calvities. Radix מְרָט est pilos evellere, glabrum reddere.

מרנ מְרָנָא Pl. c. S. מְרָנָא Mich. 4, 3, 2 Sam. 23, 7 hasta, baculus ferrea cuspidate instructus. In lexicis vocalismus traditur מְרָנָא, sed Levy quoque ex Mspto. Ps. 55, 22 attulit מְרָנָא. Syr. scribitur مَرَانَة arab. مَرَانَة. Bar Ali.

מרע מְרָע Imprf. *מְרָע, Imprf. f. מְרָע debilis, aegrotus fuit = مرض. — Pa. Partic. מְרָע more hebr. per ā scriptum 141⁴, aegrotum reddens, at legendum est מְרָע in Singulari. | מְרָע abs. cstr. מְרָע 42³, 150¹³, Pl. abs. מְרָע morbus, aegritudo. | מְרָע 149³ id. Lexica praebent מְרָע.

מרר amarum fuit, Itpa. אַחַמְרֵר 79¹⁰ austerum, strenuum se gessit. | *מֵרָא abs. מֵרָר 141¹⁰ amaritudo, exacerbatio animi. *מֵרָא, at more hebraeo scribitur מֵרָרִין 86¹¹ amarus, syr. مَرَّ. Scriptura מֵרָרָא falsa est. | *מֵרָרָא, מֵרָרָהֶון, מֵרָרָהֶון amaritudo, malignitas Deut. 32, 32. | *מֵרָה n. loci Mara 86. | *מֵרָה cstr. מֵרָה fel. 48¹³. מֵרָשָׁה n. loci Marescha 140², 141.

מֵשָׁה n. pr. Moyses.

מֵשָׁה tersit inde 1. unxit, 2. mensus est, unde מֵשָׁה, abs. cstr. מֵשָׁה oleum. | מֵשָׁה abs. mensura, מֵשָׁה חֹוט מֵשָׁה 142 funis mensoris, syr. مَسْجِد. | מֵשִׁיחַ unctus, χριστός, Messias, c. S. מֵשִׁיחַ.

מֵשַׁח, abs. cstr. מֵשַׁח cutis, corium, syr. مَسْح.

מֵשַׁח Pa. palpavit, contrectavit, Partic. מֵשִׁישׁ.

מֵתוּשָׁלַח n. pr. Methuschael 67.

מֵתַח Imprf. יִמְתַּח extendit, expandit, Part. act. מֵתַח 142¹².

מֵתִי 146 quando, ex מֵתִי et מֵתִי = مَتِي conflatum censent, syr. مَتِي. Ultima vocalis est *i*, scriptura מֵתִי Hebraismus est. De מֵתִי ex מֵתִי interrogativo dubito, cur non מֵתִי vel *ai* pronuntiat? Equidem confero Aleph prostheticum in מֵתִי P. 169. De מֵתִי v. Gram. syr. I 118. In Targ. Proverb. adhibetur מֵתִי, unde sequitur, ultimam vocalem syriace non pronuntiatam esse, quum Targum illud componeretur.

מֵתִי opus aere fusum v. מֵתִי.

מֵתִי, abs. cstr. מֵתִי, מֵתִי 39⁹ parabola, proverbium, carmen satiricum. *מֵתִי Pl. מֵתִי 17³ carminum satiricorum poeta. Formatum est ad exprimendum hebr. המשלים, neque usitatum est apud Syros.

מֵתִי 17¹⁹, 153³, מֵתִי n. pr. terrae Batanaeae, Basan. In Pesch. passim pro מֵתִי ponitur مَتِي, alibi مَتِي, samarit. scribitur. מֵתִי et in Targ. Ps. 68, 23 מֵתִי.

נגל radix in מַגַל, Pl. מַגְלִין falx supposita propter formam arab. ⁹مَنْجَل, quae tamen ex resoluta 3 in נג processit. Arab. نَجَل manifestum fecit, projecit, al. etymon non praebet. Armeniace est *մանգաղ* mangal, quae forma ex lingua Edessena non potuit recipi, in qua magal dicitur. Quaeritur unde repetendum sit vocabulum.

נגן pulsavit instrumentum musicum, Partic. מִגְנִין Hab. 3, 19. | נגנן Genes. 25, 3, ubi alia lectio eaque in editionibus vulgatis recepta est נִגְנָן, Sab. vero נִגְנָן praebet. נִגְנָן vertunt insulae (Buxt.), quia respondet hebr. אֲרִים Jes. 42, 15 al., vel terrae *longinquae* seu populi *longinqui* (Levy), quod Jes. 42, 15 ineptum. Loco laudato Genes. 25, 3 respondet hebraeo לְאֲמִים, locus vero apud veteres est vexatissimus. Nam quum filii Dedan fiunt אֲשֹׁרִים Onq. vertit ולטושים sive ולנגון Jon. למִשְׁרֵן דְּלִשְׁכֹּנֵן דְּלִנְגָן, quocum Targ. Hieros. conspirat, nisi quod pro אֲמִים, i. e. ἄμφοι recte praebet אֲמָנִין, i. e. artifices. Tali modo si artifices, mercatores et רִישֵׁי אֲמִין sunt filii Dedan in Targumis Palaestinensibus Judaeorum, apud Samaritanos fiunt rhetores (רִישֹׁרִים) geometrae sive unguentarii (אֲמִשְׁחִים) et artifices (אֲמִים). Alii לְטוֹשִׁים reddebant לְטוֹשִׁין, i. e. lictores. Hinc non a veri specie abest נגן esse genus artificum, scil. נִגְנָן cantatrices. Omnes vero has interpretationes respuit רִשְׁבִּיג in Genes. rab. 61, cui debemus etiam interpretationem per לְטוֹשִׁין, quae in codicibus Targumorum non servata est. Habes his in interpretationibus studium desperatum explicandi nomina populorum, qui tempore Targumistarum non amplius exstabant. Simile quid accidit in Genes. Rab. ad Genes. 15, 19. — נגל radix syr. inusitata.

נגה Imprf. יָגָה feriit, tutudit 93¹⁷. Radix syr. inusitata.

נגר faber. Composit. in נִגְרָא = faber rupis, nomen avis immundae syr. *كقن* dictae, quam tetraonem urogallum Linn. esse censent. LXX, Vulg. upupam volunt.

נדב, נָדַב 4⁵ n. pr. Nadab.

נדר = נָדַר fastidivit, Af. *נִדַר, Partic. מִנִּיר agitavit, fugere fecit, agitando pepulit *aves*. Deut. 28, 26, Mich. 4, 4 homines

turbavit. Bomb. edidit male מְנִיד, Adler מְנִיד, Buxt. מְנִיד, quod recte a נוד derivatum est.

נדר 1 Prs. נִדְרִית et Pa. נִדֵּר 135² vovit, votum fecit. | *נדרֵא Pl. נִדְרִין votum.

נחא in Itpe. אַחַנְחָא, Imprf. נַחֲנְחֵי Jes. 53, 5 accessit, adhaesit. Respondet hebr. נָקוּהָ, נָגַשׁ et 1 Sam. 7, 2 vocabulo dubio נִקְוָה. Censeo metathesin esse ex אַחַנְחֵי gaudium, utilitatem percepit, quae in dialecto Palaest. adhibebatur. Syr. radix נחא non nisi sensu gemendi adhibetur. Arab. نهي est vetuit, انتهى pervenit. Neosyr. נַחֵן gratus ex vetere נַחֵן processit, quamvis etiam נַחֵן neosyr. sit to groan, to moan.

נחור *נחור illuxit. Pa. נִחֹר illuminavit, illustravit Partic. מְנַחֲרוֹן Cant. 5, 12. Af. אֲנַחֲרָא, Imprf. יִנְחֹר 152⁶, Inf. אֲנַחֲרָא illuminavit. | נַחֲוֹרָא, Pl. נַחֲוֹרִין, נַחֲוֹרִין lux, lumen. | נִחֹרָא, abs. נִחֹרָא illuminatio, splendor. Alia lect. 128¹⁰ est זִרְחֹר.

נדר v. מניד נדר, quod jubet vocalismus מְנִיד. Unus Buxtorfius recte scripsit מְנִיד a נוד, quum scripturae מְנִיד, מְנִיד grammaticae repugnent. At מְנִיד ex מְנִיד exortum est. Syr. מְנִיד Partic. מְנִיד a מְנִיד proficiscuntur.

נח cessavit, quievit, Impf. נָחָה, רָנְחָה 28¹⁷. | מְנַחָה cstr. מְנַחָה quies 42. לְמַנְחָה יוֹמָא = לְמַנְחָה הַיּוֹם sub vesperam 63¹⁵. Forma convenit cum Partic. Af. in Passivo. | נַחָה 143 quies, tranquillitas.

נחור Pl. cstr. נַחֲוֹרִין mscl. piscis.

נור abs. cstr. נֹר fem. ignis, נֹר דִּלְקָא ignis ardens 124¹⁵, at cf. de genere 94¹³.

נזק Imprf. נִזְקָה *נזק vocabulum syr. inusitatum, increpavit, reprehendit = hebr. גָּעַר. Arab. نَزَف exhaustit, exhaustus fuit, metaphorice in litigando devictus est, non respondit. — מְזוּפְרִיָּה in-crepatio, objurgatio 124²¹, c. S. מְזוּפְרִיָּה 124¹⁴, unde corrigenda scriptura מְזוּפְרִיָּה 37⁶, quae a Buxtorfio recepta est, qui habet מְזוּפְרִיָּה. — מְזוּפְרִיָּה et מְזוּפְרִיָּה *eodem sensu habes Esth. Targ. I, 7, 6; 10, 12.

נזק *נזק damnum fecit, Af. damnum intulit, in Chaldaismo biblico usitatum Dan. 6, 3. Ezra 4, 13, 15, Syris ignotum. נזקא 102²⁰ videtur stat. abs. feminini *נזקא = נזק Ezr. 7, 4 damnum. At alibi נזקא est determinatus mscli. status.

נחל Pl. נחלִים, נחלִין vallis, rivulus in valle fluens. — נחלִיא Num. 21, 19 n. pr. loci hebr. נַחְלִיָּאל dicti.

נחם consolatus est. Itpa. אִחַזְנָחַם solatium percepit, consolatio fuit alicui. | נחמה Plur. נחמִים, cum syr. نَحْمًا et نَحْمًا conferendum, resurrectio mortuorum 128¹, 13. Haec est significatio vocabuli in puro Aramaismo, a qua distinguendum נחמה Pl. נחמִים consolatio Job 15, 11. Joel 2, 14 al., vocabulum hebraizans = נחמה, cum Qames impuro, Syris prorsus ignotum, quod apud Ongel. non usurpatur, sed Jonathano in Pent. usitatum est. — De duplici resurrectione v. 128¹³, de morte secunda v. מוֹת.

נחר n. pr. viri Nahor 69.

נחש I. נחשִׁיא aes.

II. נחשִׁיא Pl. נחשִׁיִּיא hariolus. Verbum est נחיש = نَسَمَ divinavit, nomen נחשא = نَسْمٌ divinatio, ολωτισμοός. Sunt qui de augurio serpentum (נחש) ope dato cogitent, at cf. نَحَّسَ Hamas. 104 in dialecto Tayitarum sciscitavit, نَحْسٌ infortunium, et النَحْسُ الاَصْغَرُ planetae Saturnus = النَحْسُ الاَكْبَرُ et Mars النَحْسُ الاَصْغَرُ. Chwolsohn Ssabier II 273, 385 Gesenius Jesajas II P. 343. Exemplum ominis habes Hamasa 103.

נחשל procella, rad. חשל.

נחת fem. נחת, Pl. נחתו descendit, Imprf. ירחת 29²². Af. *נחת effecit ut descenderet, demisit, projecit. Inf. אֶחַת, male נחתא 41¹¹ scribitur.

נטל sustulit, portavit, profectus est = נסע, locutus est = קול 24, syr. نَطْلٌ ponderosus fuit. Pl. נטלו, c. S. נטלונין 4¹⁶, Imprf. יטול, Pl. יטולון 145¹³, Imprt. Pl. טולו sic! pro טולו 4. Partic. נטל 64⁸ lectio fortasse bona sed vocalis falsa, Pl. נטלון. Pa. *נטיל,

Partic. c. S. מנְטִילָהוֹן Deut. 32, 11 portavit. Itpa. אֲנִטֵּל*, Imprf. תִּנְטֵל 28¹⁰ elatus est, elevatus, superbus fuit. Af. אֲטִיל 86⁶ effecit ut proficisceretur, duxit = וַיֵּסַע.

נטר, c. S. נְטָרִיהַ 1 Prs. נְטָרִיהַ, Pl. נְטָרוֹ observavit, servavit, custodivit. Imprf. יִטָּר*, 1 Prs. אֲטָר 25⁶, Pl. תִּיטָרוֹן 44. Imprt. טָר*, Pl. טָרוֹ 33⁶. Inf. מִטָּר, מִיטָר, c. S. מִטָּרָה | מִטָּרָה* observatio, custodia, cstr. in מִטָּרָה מִימָרְךָ observaverunt observationem verbi tui 51.

נינר n. pr. urbis Nineve.

נכלוו abs. נכלוו, cstr. נכלוו et נכלווהא, abs. נכלוו PL. abs. נכלא* נכל dolus, fraus, insidiae.

נכס c. S. נְכָסִיהַ cf. 23⁷ mactavit. Imprf. יִכָּס*, c. S. נְכָסִיהַ Exod. 21, 36, חֲכֹס Pl. רִכָּסוֹן. Partic. pass. נְכָסִיהַ | 38. נכסיהא cstr. נכסיהא mactatio, קודשין, 52. Deut. 27, 7 mactabunt mactationem sanctam, ubi נכ' קוד' respondet hebr. ובה et שלמ' השל' Levit. 9, 18. Hierosolymitane נכסיהא sunt θυσιαί juxta | נכסיהא et נכסיהא | נכסיהא Pl. נכסיהא, cstr. נכסיהא, c. S. נכסיהא 147⁵ opes, divitiae. נכסיהא Jes. 53, 9 lectio dubia.

נכר נוכריהא fem. נוכריהא*, נוכריהא* נכר alienigenus, extraneus.

נכח נכח = נכח et נכח Pa. נכחיהא, Pl. נכחיהא 14 idem. Itp. אהנכחיהא, Imprf. יהנכחיהא morsus est.

נמוס נמוסיהא = νόμος, lex. Pl. c. S. נמוסיהא leges eorum.

נמר n. pr. Nimrod 147.

נסא נסא = נסא, c. S. נסאיהא 86¹⁵, f. נסאיהא 41⁹, 2 Prs. c. S. נסאיהא 51¹² tentavit, probavit. Inf. נסאיהא | 51¹³ ad litteram tentatio, pro nom. proprio loci Massa מסא Exod. 17, 7 positum est.

נסב נסב 31⁹ quod neseb pronuntiandum, fem. נסביהא, Pl. נסביהא sumsit, cepit. Imprf. תִּסְבֵּהא 74⁶. Imprt. סב, סבו, c. S. סבוי 134⁶. Inf. מִסְבֵּהא. — נסב פנים = נסב אפין respicere (accipere personam in bibliis veteribus latinis) Pag 40¹⁶ legas דלא נסב א' סבא qui senum non habet rationem.

נסס Pl. נסס signum, miraculum, σημεῖον, τέρας.

נעו, נעו, c. S. *נעו, et נעו lacus torcularis 77. Cum latino navia (Kuffe) contulerunt Sachs et Levy, mihi in mentem venit aeth. **ገዢ** vas.

נעם, Plur. נעם in נעם, Pl. נעם struthio-camelus 141 et 720. Syriace dicitur **ܢܥܡܐ**, arab. **نعام**, ita ut vocales recte ita ponendae sint *נעם, Pl. *נעם sive נעם. Re vera juxta formas in codd. babylon. obvias supra propositas, Levy etiam e libris Msptis. excerpit, et נעם habet editio Sab. | נעם 67 n. pr. Naema.

נפח נפח spiravit, flavit. | נפח in נפש 42¹⁶, quod plerumque legitur נפח et vertitur exspiratio animae ad rad. נפח pertinet. | נפח 17¹⁴ n. pr. loci Nophah.

נפל נפל Imprf. נפל cecidit. Af. *נפל, Impf. נפל 92¹⁴ cadere fecit, excussit (dentem). | נפל estr. נפל, c. S. נפל casus, interitus. — Syr. Imprf. est **ܢܦܠ**, athierosol. scribitur **ܢܦܠ** per *u*.

נפץ נפץ proprie excussit, deinde etiam effudit, aquam ex vase 70¹⁸, ex quo loco eadem vox et in Pesch. migravit.

נפק נפק f. נפק, Pl. נפק egressus est, processit. Imperf. נפק, אפק 12¹², Pl. אפק, Partic. act. נפק. Inf. *נפק, c. S. נפק, מפק, אפק 99¹⁵, 153⁴. — Af. *נפק eduxit c. S. נפק eduxit nos 32¹¹, 12⁶, f. נפק produxit terra 58. — Itaf. *נפק, Imprf. נפק productus, factus est 94¹³. | נפק estr. נפק 90¹⁹, Exod. 21, 7 abitus, exodus. Editiones utroque loco praebent נפק.

נפש נפש estr. abs. נפש = נפש, c. S. נפש anima, persona. Pl. *נפש, c. S. נפש 10¹².

נפתלי n. pr. Naphtali.

נצא נצא Pl. נצא, 1 Prs. נצא 14¹⁶ rixatus, litigatus est. Imprf. Plur. נצא 91²⁰, Partic. fem. abs. נצא pro נצא 151²⁰. | נצא sic per *a* 11 juxta נצא in נצא ריקם, Deut. 32, 51 rixa, lis. Ponitur pro נצא.

נצב נצב 61³, 28⁷, Imprf. נצב 38¹⁵ in solum inseruit, plantavit. Partic. pass. נצב 79⁷, נצב. | נצב estr. נצב = **ܢܥܒ** plantatio 140.

נצח Partic. נצחא 116 vincens. | *נצחא triumphus, victoria, Deut. 33, 29 in נצחא זבדוהך triumphus fortitudinum tuarum, cf. | נצחא = τρόπαιον τῆς νίκης Payne-Sm.

נצח 8¹ accipiter, avis immunda. Sab. habet נצח et scriptura vulgata נצח etiam syriaco נצח refutatur. De נצח omnino non cogitandum est, quippe quod nihil est nisi Hebraismus summo opere rudis, a נצח desumptus.

נקה Pael נקה* sensu hebr. נקה insontem, purum declaravit. Inf. נקהא 131 insontem declarare, justificare. Syr. vocabulum hoc sensu inusitatum, nam נקה est libavit.

נקב femina 59, determ. status est נקבא* syr. | נקבא.

נקם vel נקם* syr. | נקם et נקם ultus est. Pl. c. S. נקמוהי 79¹¹ uli sunt eum.

נקף Af. נקפו* cinxit, c. S. נקפוני cinxerunt me 124, Partic. נקף Gen. 2, 10 cingit. Inf. נקפא Num. 21, 4 ad circuendum.

נשא Itp. נשא* oblitus est. 2 Prs. נשא 46. 158.

נשב* flavit. Partic. Plur. נשבין qui flant 44. Pa. Partic. *נשב, fem. נשבא id. flans Genes. 1, 2.

נשם id. quod נשב flavit. נשמה halitus, 61 spiritus vitae. Syr. | נשמה.

נשר m. aquila, Plur. נשרין, נשרין* syr. | נשר, | נשר. Vetus grammaticus Syrus | נשר dixit esse generis communis. V. librum meum Historia artis grammaticae apud Syros P. 10.

נתך 34¹⁵ simulacrum fusile. Rad. נתך, Pa. Af. effudit.

נתן in Perf. inusitatum, pro quo יהב adhibetur, dedit. Usitatum est Imprf. נתן, 1 Prs. נתן, אנתן 12¹⁴, c. S. נתנה 54¹¹, Pl. נתנו et Infinit. נתן, c. S. נתן. Syr. adhibetur נתן, quae radice forma etiam hierosolym. in usu est. | נתנה* Plur. *נתנה, abs. נתן donum 75, c. S. נתן Dan. 5, 17. In lexicis profertur

forma סגא, quae si mscl. determinatum habetur, haud dubie falsa est et male ad hebr. סגא adaptata. Etiam ex Dan. 2, 6, 48; 5, 17 Sing. determinatus סגא derivandus est.

ס

ס Littera ס in Targumis ubique ponenda est pro ש, quod quamvis in libris manuscriptis interdum scriptum sit, nihilo secius est Hebraismus. Itaque סבב pro שבע, סכל pro שכל al. ubique restituenda sunt.

סאב Pa. *סאב impurum reddidit, polluit. Partic. pass. abs. סאב 7, determ. סאב 5^s impurum, Inf. *סאב, c. S. סאב 143^s. Itpa. *סאב pollutus est, impurus factus est. Imprf. Plur. סאב 8¹⁶. Nota ā in סאב Hebraismum sapere, simul vero probare radicem re vera esse medio Alef instructam. — Hierosol. Imprf. סאב = βδελύξῃ, סאב et סאב βδέλυγμα.

סאן *סאן = סא, סא calceos induit, hebr. סאן Jes. 9, 4, et סא: unde *סא, c. S. סא calceus, caligo, syr. סא 43.

סבל *סבל tulit, portavit. Partic. act. סבל 67.

סבע *סבע satiatius est. Imprf. סבע 84¹⁹, Pl. סבע 131¹⁶. | *סבע abs. סבע Adjectivum satur, satiatas Deut. 33, 23. | *סבע 162¹ = סבע satietas. Scriptura solita est סבב et סבב, hae formae vero syr. non usurpantur.

סבר *סבר = סבר putavit, existimavit. Pa. סבר speravit, exspectavit 78¹⁹, 48⁵, Partic. סבר sperans 128. | *סבר spes, c. S. סבר Mich. 7, 4.

סגא *סגא Imprf. סגא, Pl. סגא 24¹⁹ multus fuit. Af. *סגא, 1 Prs. סגא 149 multiplicavit, auxit. Inf. סגא. | *סגא = סגא multus, cstr. סגא, Pl. סגא 12². | *סגא cstr. סגא 10⁹ multitudo = סגא. | סגא stat. abs. formae סגא qui pro סבב, סבב ponitur 42⁷, 84⁹, 85⁹. — סגא respondet syr. סגא, quod eodem modo pro סבב scribitur. Scripturam per u habes 162¹² סגא juxta סגא, סגא vero radix saepe scribitur in Targ. Job, Prov. Psalm.

סגד, סגיד, סגיד Pl. סגידו, Imprf. יסגוד, יסגוד sese prostravit, adoravit. Inf. formae מיסגוד exstat 157¹.

סגע scriptura palaestinensis pro סגא q. v.

סדם 48 n. pr. urbis Sodom.

סדק סדיקא fissus 6.

סדר 128⁵. — *סדר disposuit, in ordinem composuit. Partic. סדר. — Pa. *סדר 1 Prs. סדרית idem. Quodsi Exod. 21, 1 in דהסדר Afel eodem sensu adhibitum videtur, quod alibi (etiam syriace) non occurrit, quaeritur num דהסדר sit legendum, an דהסדר. Editio Sab. habet תוסדר, Adler תוסדר.

סדר = סהר = سَهَر, — minime enim est Safel radicis עיר, quod placuit Levyo, — testatus est. Ex Peal in Targ. solum Participium סהיד abs. testis in usu est. Pl. סהידין, סהידין | סהידין 88¹³ testimonium. | — Af. אסהיד testatus est, testimonium protulit, constr. cum ב = contra aliquem; Imprf. הסהיד 88¹³, Impert. אסהיד 149⁴, Partic. בסהיד. — Ittaf. אהסהיד 93¹ coram testibus sive per testes constitutum est, ubi במרייה est contra dominum. — Hierosol. διαμαρτύρομαι.

סהר = סיהרא = سَهْر luna, 109.

סוד v. סיד, סוד סוד.

סוס Pl. סוסיה *סוסיה, cstr. סוסיה 85¹⁸, abs. סוסין 78¹⁷, c. S. סוסיה 117, equus. Nota ā ubi syr. | سوس has habet ā.

סוע v. סוע סוע.

סוף I. *סוף Imprf. יסוף, Pl. m. יסוף, f. יסוף desiit, cessavit. Inf. c. ב in במסוף Mich. 7, 1 pro במסוף, quum deficient boni. Hierosol. εἰς ἐξέλιπον. — Af. *סוף effecit ut cessaret, perdidit. — 1 Prs. Imprf. אסוף juxta אסוף Deut. 32, 22 pro hebr. אסוף positum, quod LXX συνάξω vertunt, prout sensus postulat. Itaque אסוף et אסוף non Af. rad. סוף esse possunt, sed de אוסוף rad. סוף cogitandum est. Ita Adler qui edidit אסוף Sab. habet אסוף. | סוף, abs. cstr. סוף finis; c. S. סוף, סוף 46¹¹. | סוף in stat. constr. Plur.

אֲרֵצָא 40¹², 42, 52, fines, extrema latera terrae, terminus. Buxt. habet סִיפָא et סִיפָא, Levy nihil nisi סִיפָא. Syr. **سيف** est destructio, *i* in סִיפָא est euphonicum ut e. c. in וִיעָא, grammatice recte scribitur סִיפָא. — Mich. 7, 1, 151³ קִרְטָא סִיפָא קִרְטָא ultimi fructus aestatis. Hieros. **سيف** τὰ πέρατα.

II. סִיפָא juncus, alga, דְּסִיפָא רֵמָא דְּסִיפָא mare rubrum.

סִיפָא *סִיפָא lavavit, Afel *סִיפָא id. Inf. אֲסִיפָא.

סִיפָא *סִיפָא cinxit, circumdedit, circumvixit. Plerumque Af. *סִיפָא, Impf. יִסְפָא 77 cinget. | סִיפָא proprie ambitus, deinde adverb. סִיפָא סִיפָא circa = hebr. סָבִיב. | *סִיפָא סִיפָא ea quae circumdant, regiones contiguae, loca ab omni parte vicina, כָּל סִיפָא נָנָא 18¹² omnes regiones, quae nos circumdant = סִיפָא סִיפָא.

סִיפָא סִיפָא, fem. סִיפָא 21⁷, Imprf. *יִסְפָא, Pl. יִסְפָא, נִסְפָא deflexit, a recta via aberravit. Inf. נִסְפָא 21¹⁶. — Af. *סִיפָא, Inf. c. S. סִיפָא לְאֲסִיפָא ad reducendam eam, (asinam) ad rectam viam.

סִיפָא סִיפָא Num. 22, 22 ex hebr. לְשִׁטָּן in Targ. servatum est, LXX διαβλεῖν. Itaque sensu hebraeo vertendum est adversarius. Syri radicem **سيف** non habent, **سيف** est vocabulum peregrinum.

סִיפָא *סִיפָא latus, cstr. סִיפָא in לְסִיפָא et בְּסִיפָא 141, 5, ad latus, in latere = juxta. — Hierosol. **سيف** ἐν ταῖς ῥύμαις Deut. 15, 3.

סִיפָא סִיפָא = syr. **سيف**, fem. סִיפָא Gen. 24, 36 canus fuit, senuit. Radix est סִיפָא = شَاب, يَشِيبُ, شَيْبَةٌ, syr. Af. **سيف**, quod a radice med. Alef descendere videtur, tractandum est ut **سيف**, **سيف** cf. sub. רִישׁ, si omnino rectum est, nam Hebr. 8, 13 lectio est dubia. Urmiensis editio habet **سيف**. — Hinc סִיפָא Adject. vel Partic. pass. = יָקֵן Gen. 24, 1 senex, canus. | סִיפָא senex, Pl. cstr. סִיפָא, c. S. סִיפָא senes tui 45.

סִיפָא סִיפָא Pa. quod ex Cant. 7, 3 Buxt. Levy protulere, in textu babyl. non exstat, ubi haec leguntur: נִדְרָא וְנִדְרָא דְּסִיפָא לְהוֹן נִדְרָא וְנִדְרָא וְנִדְרָא, quum K. praebeat דְּסִיפָא et M. דְּסִיפָא. Radicis significatio est cinxit. Hinc סִיפָא *סִיפָא, סִיפָא sepes sepimentum, et סִיפָא סִיפָא actio sepiendi, ita ut Mich. 7, 4 מְסִיפָא סִיפָא בְּיַשׁ vertendum sit: justus

inter illos pecuniae cupidior et tenacior est quam maceria sepi-
menti mali i. e. vepreti, quod eum vulnerat, qui penetrare audet.
„Sie lassen keinen ungeschunden durch.“

סיד *סר calce obduxit, Imprf. חסיד. סידא calx. 33.

סידח n. pr. regis Sihon.

סידם Pl. abs. סידמן thesaurus 53¹.

סידן = סידנא *סידן, rad. שׂוּן n. a. שׂוּן polluit, dehonestavit,
limus, coenum 127⁶, 152. | סידני n. pr. montis Sinaj.

סידע estr. סידעא *סידע Pl. abs. סידען 30⁹ turma, coetus =
שׂוּן. Hieros. mscl. שׂוּן שׂוּן exercitus stellarum. | Itpa.
denominativum *סידעא congregatus est, in agmen collectus est.
Imprf. f. סידעין 147⁷, Partic. Pl. מִסִּידֵיךָ Mich. 2, 10.

Pa. *סידע = שׂוּן adjuvit, auxilium tulit. Infinit. in dialecto
palaest. *סידע c. S. לְסִידֵיךָ ad auxilium iis ferendum 157¹¹. —
Itpa. *סידעא adjutus est, 1 Prs. Plur. אֲסִידֵינָא adjuti sumus 159. —
Equidem etiam Pael denominativum esse censeo, cui competit
sensus *turmam, agmen fecit, socius alicujus factus est, auxilio fuit.*

סידה Pl. c. S. סידהון gladius שׂוּן, 145¹⁰.

סידחא prospexit, vidit. 1 Prs. c. S. סידחיה. Syr. nihil
nisi Pa. adhibetur. — אֲסִידֵיךָ, f. אֲסִידֵיךָ 118¹ prospexit. Partic.
f. abs. מִסִּידֵיךָ 16⁵. Syr. Etpa. exspectatus est, et in editionibus
Targ. Itpa. quod proposuimus non agnoscitur, sed Itpa. scribitur. |
סידחא prospectus, specula Num. 23, 14 in סִידחאָ campus prospectus
quod pro hebr. שׂוּן צוֹפִים positum est.

סידחא Pl. abs. סידחין f. 117. 145 paxillus, clavus. Cf. syr.
שׂוּן Pl. שׂוּן, שׂוּן.

סידחא, syr. Pael שׂוּן intellexit. Itpa. אֲסִידֵיךָ, 1 Prs.
אֲסִידֵיךָ, Pl. אֲסִידֵיךָ, Imprf. אֲסִידֵיךָ observavit, adspexit, intellexit.
Imperat. אֲסִידֵיךָ 45², Partic. מִסִּידֵיךָ adspiciens, Pl. מִסִּידֵיךָ intel-
legunt Mich. 4, 12. Inf. אֲסִידֵיךָ 63⁹. | סִידחאָ, abs. סִידחאָ
intellegentia, sapientia, ratio. — Nota Af. אֲסִידֵיךָ = שׂוּן stulte

egit, cum derivatis et Adject. סבל = ^וסבל, stultus et ^וסבל^ו stultitia significatione adhiberi opposita ei quam habet Pael, quamvis omnia ab eadem radice procedant. Rem expedit arab. ^ושכל forma, figura similitudo, unde procedit II ^ושכל formavit, figuravit = ^ושכל intellexit, i. e. rei formam sibi proposuit, et ^ושכל et IV ^ושכל dubia, obscura, difficilis fuit, proprie forma variegata fuit, varium adspectum praebuit = ^ושכל stultum se praebuit, a scopo aberravit, proprie incertum, dubium, vacillantem se praebuit. Hinc etiam notio peccandi in ^ושכל, ^ושכל explicatur.

סבן *סבן in periculum induxit. Partic. pass. fem. abs. ^וסבן periculo exposita 124⁴. — Arabice radix non exstat, sed hebraice הסבן Job 22, 21 quo de vocabulo cf. librum meum Das Gedicht von Hiob P. XCI.

סלח *סלח condonavit syriace inusitatum est. In Targ. raro occurrit. Pa. *סלח Inf. סלח c. c. על peccata condonavit = ^וסלח א-ת-עון הערה.

סלל c. S. סלל, syr. ^וסלל, ar. ^وسلة canistrum 32, 35.

סלע Pl. סלעין f. Sela monetae species, siclus. ^וסלע 71, decem Sela. Secundum Syros (Hoffmann Opusc. Nestor. 99, 15) Sela habet quatuor Zuz, alii volunt Zuz unum et dimidium; Bar Bahl. dicit, Sela esse ^וסלע, pondus ejus esse quatuor vel quinque drachmarum. De valore igitur illis non constitit. Secundum auctores a Buxtorffo citatos fuit ^וסלע. Vocabulum est generis fem. cf. ^וסלעין 71.

סלעם *סלעם devoravit, deglutivit, *סלעם perditio, 155 et 159³, ubi tamquam Infinitivus sive nomen actionis cum Acc. conjungitur. Al. lect. לסלעמותנא חולקך vertenda: ad perdendum nos, clerum tuum.

סלק, 2 Prs. סלקה, Plur. סלקין adscendit. Imprf. סלק, Partic. סלק, סלקא 16², Inf. מילק 139². — Imperat. m. סלק Deut. 32, 49, f. סלק 15¹¹. Pa. *סלק, 2 Prs. סלקה 77⁷, Imprf. 1 Prs. ^וסלק 46 adscendere fecit, sustulit, amovit. Partic. act. fem. סלקה

Jes. 53, 3. | Af. אָסִיק, אָסִיק, אָסִק 23¹⁵, proprie אָסִיק 3¹¹, 2 Prs. c. S. אָסִיקוֹנָא 149, 1 Prs. אָסִיקוֹת, Plur. 2 Prs. c. S. אָסִיקוֹנָא 14 effecit ut ascenderet, eduxit = הֶעֱלָה, cui etiam in terminologia sacrificiorum respondet sensu holocaustum obtulit. Ita Saadja appellat אָסִיקוֹנָא et אָסִיקוֹת. — Partic. מְסִיקָא f. Lev. 11, 3. Pl. cstr. מְסִיקוֹ מִסִּין Genes. 49, 15. Inf. אָסִיקָא 111. — De assimilato ל cf. Gram. syr. I 349.

סמאל 12¹¹, c. S. סמאלִיה 139¹⁶ fem. latus sinistrum שְׂמאל et שְׂמאל, syr. شَمَال. Levy mascl. esse dicit, syr. vero est fem.

סמיר 38⁸ caecitas, syr. شَمِير.

סמך 1 סמך imposuit, nisus est aliqua re c. c. על 55, Partic. pass. על סמך vicinum, contiguum 17¹⁵. — Itp. אִסְחָמִיךְ innisus est aliqua re c. c. על et ל. Imprf. יִסְחָמִיךְ 147, Partic. מִסְחָמִיךְ 15. | לתחום מוֹאֵב 15. | סמך abs. סמך fulcrum, quo quis nititur, auxiliium 62, 125⁸. | סמך סמך fulcrum, c. S. סמך 2 Sam. 22, 3. Deest in lexicis.

סמק = סמק = שֶׁמֶךְ et שֶׁמֶךְ 1 ruber fuit. Imprf. Pl. יִסְמָקוֹן 77¹⁸. Solet Pael scribi pro Peal at cf. rem similem sub חור, quo in loco non addidi, quod addere debui, יִחִירֵךְ etiam pro Pe. posse haberi.

סמר = סמר שֶׁמֶר custodivit, in Pe. inusitatum. Itp. אִסְחָמֶר * אִסְחָמֶר cave 69¹, 100³. Imprf. 2 Pl. תִּסְחָמֶר 99². Secundum editiones veteres in lexicis recensetur non Itp. sed Itpa. Radix syr. inusitata est.

סנא = אָסְנִי, יִסְנִי * Imprf. סנא 163¹¹ odit, odio habuit. Partic. *סנא, Plur. m. סנן 144² cum syncopa litterae Alef, c. S. סנא 28¹³. Inf. מִיִּסְנִי 163.

סער = סער * סער fulsit, adjuvit, Partic. סער 126. Pa. *סער Imprf. Pl. c. S. יִסְעֵרֵךְ adjuvit, auxiliatus est. | סער, auxilium, c. S. סער, סער 143 juxta סער 26¹⁰. Stat. abs. est סער 51⁹, 160¹², 127³. | סער c. S. סער auxilium 117⁹. Deest in lexicis, ubi nihil nisi סער prandium. Radix syr. non adhibetur, hieros. سَعْر est βοήθεια.

סדר I. *סִדֵּר visitavit. Af. אִסְדֵּר visitavit = סָקַר punivit 87. | *סִדְרָא c. S. סִדְרָן visitatio, qua punimur.

II. סִדְרָא n. pr. montis et terrae Seir.

סָפַס non nisi in Itpe. in Targ. palaestin. usitatum. Itp. אִסְדַּסִּי timuit 164¹¹.

סָפַד Imprf. *יִפְסֵד, Pl. יִפְסְדוּן planxit. | מִסְפֵּדָא 141² planctus. — Radix hoc sensu hebr. est et linguae Palaestinensi propria. Syr. ܣܦܕ est salii et Peal in ܣܦܕܐ timuit, sollicitus fuit. Severus enim bar Šakku vocem ܣܦܕܐ synonymis explicat hisce: ܣܦܕܐ . ܣܦܕܐ . ܣܦܕܐ . ܣܦܕܐ .

סָפַס = סָפַס = שָׁפַס mystax et barba menti Mich. 3, 7.

סָפַן Pl. abs. סָפַנְיָא 77 juxta formam mscl. סָפַנְיָא 116 navis. Etiam syr. ܣܦܢܐ juxta ܣܦܢܐ adhibetur. | *סָפַנְיָא Pl. סָפַנְיָא et סָפַנְיָא nauta.

סָפַק, Plur. סָפַקִי 70²⁴ satis habuit, suffecit. Alia lectio Genes. 24, 19 jubet legi ex Pa. סָפַק, Imprf. יִסְפֵּק eodem sensu affluit, satis habuit. | Poel סִפֵּק 32, 10 satisfecit, large explevit, ubi Bmb. סִפֵּק!

סָפַר I. סָפַר estr. ripa in phrasi סָפַר הַיָּם ripa maris 77, 116. Syr. vocales sunt ܣܦܪܐ .

II. סָפַר liber. | סָפַר scriptor. Plur. סָפַרִי estr. סָפַרִי.

סָק סָק 9⁸ cilicium, saccus. | סָקָה species locustarum Deutr. 28, 42. Radicem סָק esse conjicio, salqaya est qui se elevat, ascendens, saltator.

סָרַב, סָרַב, syr. garrivit et adversatus est. — Pa. סָרַב, 20², 13², 1 Prs. סָרַבְיָא, Pl. 2 Prs. סָרַבְיָוֹן adversatus est, repugnavit, noluit. Impf. סָרַבְיָא, Partic. f. abs. מִסָּרַבְיָא 141¹².

סָרַח *סָרַח peccatum, proprie corruptio.

סָחַם obturavit, clausit, hieros. obmutuit. Itp. אִסְחַחִם, Imprf. Pl. יִסְחַחִמוּן clausus est 159.

סָחַר סָחַר occultatio, locus occultus, res occulta.

ע

עאן = עאן et זאן pecus, caprae et oves, f. Cf. 65¹¹; quodsi 161⁸ עאן scribitur, ne credas N esse pictum propter etymologiam, nihil est nisi signum vocalis a.

עבד Pl. עבדו fecit 13⁹, 5². Imprf. *יעביר, יעביר, Pl. יעבירו. — Imperat. עביר 2⁸, 69¹⁷, Pl. עבירו 141¹⁰. — Inf. מעביר 20¹⁰. — Partic. act. עביר, c. Pronom. מא עביר = quid facis? Num. 23, 11; f. עביר absol. 54², עביר עביר arbor, quae fructus fert. — Itp. יעביר, Plur. 3 f. יעביר 52¹³, Imprf. יעביר factus est. — Saf. *יעביר subjecti, servum reddidit, Imprf. Plur. יעבירו, Inf. יעביר. — Nomen abstractum *יעביר, abs. cstr. יעביר status subjecti, servitium. | עביר c. S. עביר, Plur. cstr. עביר servus. — עביר status servi servitudo. | עביר seu potius עביר 26¹ actio, opus. | עביר c. S. עביר 133⁹, 9¹⁰, Partic. pass. factum, opus.

עבר עבר transivit terram, legem, peccavit. Imprf. sive per — sive per — scribitur יעבר, יעבר 12¹⁶, יעבר 337, יעבר 12⁸, יעבר 12. — Inf. יעבר c. S. יעבר, יעבר. — Af. יעבר effecit ut transiret. Partic. יעבר Mich. 7, 18, ubi cod. P. praebet Pa. יעבר. Sensus est: Deus qui transire facit, i. e. traducit essentiam suam ita juxta peccata על יעבר, ut non puniantur. Nota Pa. hoc sensu non exemplis esse probatum, quum alibi adhibeatur 1. sensu concipiendi gravis facta est, 2. sensu chronologico annum intercalarem definivit, diem mensis trigesimum imposuit. | עבר id quod trans finem aliquem est, τὸ πέρας, יעבר ליעבר trans Jordanem; cstr. יעבר, יעבר. | יעבר 40²⁰ syr. יעבר proventus, fructus; Gen. 49, 12 scribitur יעבר per fruges agri. | עבר 50⁵ Hebraei, יעבר, mons Hebraeorum, pro monte Abarim positum est.

עגל abs. cstr. עגל, Pl. עגליו vitulus.

עד עד Partic. 1. localis usque ad, עד עד usque ad Adullam, 2. temporalis usque ad certum tempus i. e. antequam id tempus advenit, itaque dum, עד לא היו Genes. 2, 4 dum non essent,

antequam fuerunt. — עַד טָא Num. 24, 22 = עַד טָא usque, qua in compositione טָא latine exprimi nequit; Syri post עַד טָא ponunt ׀ = usque ad, quod loco laudato deest.

עַד עַד, 1 Prs. עָרִיחַ, Plur. עָרִי, Imprf. יַעֲרִי 77⁹, 1317, 1484, Partic. עָרִי 104, עָרִי אֲוִרְחָן, Plur. viis incedentes, transivit, abiit. — Pa. fem. עָרִיָּה Gen. 4, 1 traduxit scil. semen virile, concepit, gravis facta est, Partic. מְעַרְיָה, quod Partic. est passivum, ea in quam trahitur, scil. semen, itaque מְעַרְיָה אִתְּהָא femina gravis 92⁶. Activum enim esse non potest, quia hoc sensu praesenti vertendum esset *concupiens*, non *ea quae concepit*. Cf. מְעַרְיָה. Loco laudato alia lectio ex Af. est, quae comparari posset cum עָרִי, at Afel hoc sensu, quamvis Buxtorfius exemplum praebeat, non usitatum videtur, quia in codicibus babilonicis — quod ex editione Sab. concludo — semper Pael legitur. Uno loco Levit. 12, 2 Sab. in Imprf. habet יַעֲרִי. In Targ. Jonath. saepius Afel punctis indicatur. — Cave compares Pael עָרִיָּה cum hebr. עָרִי Job 21, 1, quod ibi de *mare* dictum est, quum עָרִי semper de femella adhibeatur. Ab עָרִי traduxit mas recte derivatur מְעַרְיָה, ea in quam trahitur est. — Af. אֶעֱרִי effecit ut transiret, removet, abstulit, seposuit vestem 137, Imprf. יַעֲרִי 14¹⁸, Inf. אֶעֱרִיָּה, Partic. plur. abs. mscl. מְעַרְיָן Mich. 2, 4. — In ponendis vocalibus interdum vacillant punctatores, e. c. 142⁷ הַעֲרִיָּן pro Af. positum est sensu removendi. | עָרִיָּה c. S. עָרִיָּה praeda Jes. 53, 12. | עָרִיָּה c. S. fem. עָרִיָּה graviditas. Ita scrib. pro עָרִיָּה 64. | עָרִיָּה 67 n. pr. mulieris Ada.

עָרִיָּה cstr. עָרִיָּה pro עָרִיָּה quod praestat 45, c. S. עָרִיָּה, Pl. עָרִיָּה sors, ἀλγος. Scriptura, quam Levy ex Cant. 8, 11 protulit עָרִיָּה in cod. babil. non exstat, ubi habes solitum עָרִיָּה.

עָרִיָּה abs. cstr. עָרִיָּה tempus. Radix עָרִיָּה numeravit? | עָרִיָּה 61⁴ = עָרִיָּה Eden, hortus in terra Eden.

עָרִיָּה Pl. cstr. עָרִיָּה grex. Nota phrasin עָרִיָּה וְעָרִיָּה בקָרִי הַגֹּרֶן וְעָרִיָּה בקָרִי הַגֹּרֶן in qua עָרִיָּה de pecoribus dicitur, בקָרִי vero de bobus. Deut. 28, 51.

עָרִיָּה v. עָרִיָּה P. 187.

עוא = עוא = غوى erravit, hebr. עוה, unde עויהא* perversio, peccatum, cstr. *עויהא, c. S. *עויהא, abs. *עויהא, Plur. עויהא 130, abs. עויהא 153. — Syr. | ܠܥܘܢܐ est planctus, threni Euseb. Hist. eccl. P. 691 textus armeniaci, cf. عوى ulalavit, rugivit Harith Moall. 34.

עוד Partic. iterum, continuo, porro. — Syr. ܥܘܕ explicatur per ܥܘܕ = nempe a Severo in Rhetorica. Cf. ejus Grammat. P. 39 in textu Syr. libri mei Histor. artis grammaticae apud Syros.

עול = עולא = ܥܘܠܐ injuria, nefas, pravitas.

עון c. S. fem. עונה 911, ex hebr. עונה in Targum receptum, ideoque tamquam terminus technicus eodem sensu intellegendum, quem traditio judaica voci עונה tribuit. עונה in posteriore traditione vertitur ὀμιλία, concubitus, et haec notio etiam voci עונה* tribuenda, cujus primum ā pro o ex analogia hujus commutationis solitae positum, ad constituendam etymologiam nihil facit. Arabicum عنى, sese oculo praebuit, accidit, عَنَا, أعنا? latus adversum, quod cum عنت = ענת i. e. accidens = tempus cohaerere docet, contulit Fleischer apud Levy II 572, ita ut עונה sit tempus, quod per euphemismum ad tempus concubitus translatum volunt. Gesenius Thes. Quum vero interpretatio tradita suis laboret difficultatibus, quaeritur num re vera sensum legis originalem nobis exhibeat. Et hac in re ad eruendum sensum primitivum non possum a me impetrare, ut arab. عوان non in medium proponam, quod est mediae aetatis animal, quod primum foetum enixum est, et femina viro nupta. Hinc procedit عونت et عانت المرأة nupsit mulier. De Sacy Chrest. ar. III 228. Tali modo עונה cf. عوان status mulieris adultae, viro junctae esse videtur, et Exod. 21, 10 dominus servae jubetur non retinere quae mulieri adultae conveniunt. Quo pertinet etiam consuetudo visendi gentem suam, nam עונה nullo modo ad cibum potest referri (Targ. עונה) sed ut Levit. 18, 12 sq. significat consanguineos. Dominus igitur servae concedat necesse est, 1. commercium cum gente sua, 2. vestimenta, 3. quae praeterea mulieri adultae competunt. Hanc inter-

עזא, al. lect. עזרא et עזרא, hebr. עֲזָרָה, LXX ἀλιαιετος, Vulg. aquila marina. Bochartus vult aquilam nigram. Etymologice contulerim الغازی, incursionem faciens. Quaeritur num nō nominis hebraei rectum sit.

עזז Pl. עֲזִיז, עֲזִיז 24 capra. Radix ⁹⁰عَزَز.

עזר n. pr. עֲזִיאל Uzziel 4.

עטל 8⁵ עֲטָלִיפָא vespertilio.

עטף רח עֲטָפוֹן obvelatus, indutus est, Imprf. Plur. cf. טפס.

עין fem. c. S. עֵינַי 97¹⁸, estr. עֵינַי oculus, fons. Pl. estr. עֵינַי, c. S. עֵינַי oculi. — Plur. עֵינַי fontes, עֵינַי fontes abyssi Deutr. 33, 13. — Plur. עֵינַי in conspectu. — כֵּינַי Deutr. 33, 28 sicut oculus sq. Genetivo, i. e. sicut, maxime sicut. | מֵעֵינַי abs. estr. מֵעֵינַי fons.

עיר 75⁵ עֵירָא velum. Radix vera עֵירָא? Syr. cf. عَيْرَا duplex, Isaac Antiochen. ed. Bickell II 298. | עֵירָא 75 n. pr. Epha.

עיצא est vocabulum hebr. עֵיצָא in linguam Targ. receptum, consilium 109²⁷, 48. Radix vera יעץ Hieros. est ¹עֵיצָא חֲמִיִּשׁ סυνεδριον.

עיר n. pr. עֵירָא viri Irad. 67.

עכב retinuit, impedivit. Itpa. אֶחָד עָכַב impeditus est, retentus est, Pl. אֶחָד עָכַבו 118.

עכבר mus, mus jaculus, arab. عِكْبَر dictus.

על v. על.

עלא altus fuit, eminuit, ascendit, in Pe. inusit. et si adhibetur in Participio est Hebraismus. Aramaica vox est סלק. Exempla usus rad. עלא in Itpa. et Af., quae in lexicis recensentur ex Targ. Palaestinensibus sunt hausta. | עֲלָא ad reddendum עֲלָא formatum, holocaustum. Cstr. עֲלָא 3¹² cf. 2¹, c. S. עֲלָא, Plur. *עֲלָא, c. S. עֲלָא חֲמִיִּשׁ 6¹², abs. עֲלָא 149⁸. Syr. ¹עֲלָא, Pl. ¹עֲלָא. | עֲלָא 125¹ et עֲלָא, abs. עֲלָא 35⁷, quod recte עֲלָא scribendum, superior, altissimus, Deus. | עֲלָא Genes. 24, 30, juxta עֲלָא 8 in parte

recenti codicis orient. 1467, c. S. *עִלְוִיהָ 155, עִלְוִיהוֹן 54 super. Proprie Plur. nominis עִלְוִיָּא sive *עִלְוָא, sensu abstracto altum, altitudo. Cf. syr. ܥܠܘܬܐ.

עִלְוָא, abs. עִל in דְּבַעִיל *155, quod ex עִלְוִיָּא sive עִלְוָא contractum censeo, altitudo, et Praepos. sequente מִן super. מִלְעִלְוָא desuper 80, מִנְךָ לְעִלְוָא ascendens super te in altitudinem. V. 39¹⁸. Cf. syr. ܥܠܘܬܐ.

עַל Praep. super, propter, in. C. S. in forma Plur. עֲלֹהֵי, עֲלֹהֵי, עֲלֹהֵי, עֲלֹהֵי. Cum numeralibus e. c. עֲלֹהֵי מֵאָה אַרְבָּעִין. עַל הָהָר הָרִלַח מֵאָה אַרְבָּעִין. Cum numeralibus e. c. עֲלֹהֵי מֵאָה אַרְבָּעִין. עַל הָהָר הָרִלַח מֵאָה אַרְבָּעִין pro uno trecenti quadraginta tres 128.

עַל = עַל = ܥܠܘܬܐ arab. superiorem esse, vincere, ܥܠܘܬܐ, ܥܠܘܬܐ oppressit, superavit, in Pe. inusit. Itpa. *אִתְעַלְבַּת injuria affectus, oppressus est. | עִלְבָּנָא injuria, oppressio, c. S. עִלְבָּנִי = injuria mea i. e. injuria mihi illata Mich. 7, 9. — Syr. ܥܠܘܬܐ et ܥܠܘܬܐ etiam fraudem, dolum significat, et πλεονεξίαν Did. Apost. 1, avaritiam, arm. akahouthiun Euseb. Hist. eccl. P. 384 armen. et ܥܠܘܬܐ Isaac Antioch. II 144⁷⁷ est fraudulentus, rapax. Hinc fortasse explicandum si פְּרוּזְבוּל dicitur עִלְבָּנָא i. e. actio dolosa judicis.

עִלְוָא Imprf. עִלְוָא, עִלְוָא 33 fem. עִלְוָא 156¹¹, Pl. עִלְוָא intravit, ingressus est. Imperat. עִלְוָא, Pl. עִלְוָא 17, Partic. עִלְוָא. — Nota interdum עַל scribi e. c. 537, 326, 685 quibus in locis עַל videtur esse Participium activum. — Infinit. עִלְוָא 97³, c. S. עִלְוָא, עִלְוָא 55. — Af. *עִלְוָא introduxit, c. S. אִתְעַלְבַּת, Imprf. *עִלְוָא, Pl. עִלְוָא 116. Infinit. c. S. אִתְעַלְבַּת 100². — Ittaf. אִתְעַלְבַּת 69, עִלְוָא 91¹ illatus est. | עִלְוָא = ܥܠܘܬܐ proventus terrae, fruges, c. S. עִלְוָא 98¹⁸, Plur. עִלְוָא. Stat. cstr. formandus est *עִלְוָת, abs. *עִלְוָא; Pl. determ. *עִלְוָא, cstr. *עִלְוָת. | עִלְוָא Plur. abs. Mich. 7, 1 racematio, actio colligendi racemos in vindemia. Ex hebr. עִלְוָא translatum est in linguam Targ. | עִלְוָא Pl. abs. עִלְוָא procella.

עַל I. עִלְוָא, abs. cstr. עִלְוָא 61, 57 aeternitas, aeternum, mundus, עִלְוָא in aeternum. Syr. ܥܠܘܬܐ, ܥܠܘܬܐ quocum hebr. עִלְוָא etymologice non accurate convenit. Arab. عَالَمٌ, عَالَمٌ ex

Aramaeo adscitum vocabulum peregrinum est. Gesenio radix est עלם occultus fuit, Arabes ab عَلَم deducunt. Baidhawi ad Qor. Sur 1, 2.

II. עלם = גלם. עֹלְמִיָּא adolescens m. c. S. Plur. עֹלְמִיָּוֵהוּ 214, עֹלְמִיָּהוּן 47¹⁰. | עֹלְמִיָּהוּא adolescentula fem. 73, 69¹⁹, c. S. עֹלְמִיָּהוּא Genes. 24, 60. Pl. c. S. עֹלְמִיָּהוּן juxta עֹלְמִיָּהוּן 47. Cf. syr. **ܥܠܡܐ** et **ܥܠܡܐ**, arab. **عَلَمٌ**, **عَلَامَةٌ**, quae probant non esse Dages in ל ponendum, quod ceterum et scriptura codicis P. עֹלְמִיָּהוּן refutatur.

עלע fem. = **ܥܠܥܐ**, syr. **ܥܠܥܐ** Grammat. syr. I P. 97 costa. Pl. *עלעיא, עלעין, c. S. עלעוהי 62.

עמל laboravit, 2 Prs. עִמְלָהּ Jon. 4, 10. | *עמלא abs. עמל labor, miseria, **πόνος**, c. S. עִמְלָא 32.

עמלק n. pr. Amalec; עִמְלֵקָא 30² Amalecita.

עמם commune esse = **עם**; עִמְמָא communio, communitas, turba, populus, primitus haud dubie tribus, Plur. עִמְמִיא, abs. עִמְמִין. | Šaf. *עִמְמִים effecit ut omnia confusa essent, perturbavit; abstret. *עִמְמִיָּהוּא confusio Deutr. 28, 28. | עם Praepositio cum, una cum, c. S. עִמְךָ, עִמִּיה, עִמְנָא, עִמְהוּן 20¹³. Syr. **ܥܡܡܐ**.

עמון n. pr. populi Ammon. Radix עמם.

עמק profunditas. Plur. עִמְקִיא 84⁶, cstr. עִמְקִי 153¹⁸, עִמְקִי. | עִמְקִי 80 cstr. Plur. juxta עִמְקִי 52 profunditates. Vocalismus formae primae a lege Aramaismi recedens ex hebr. **עמק** desumptus est. V. עקם.

עמר 147¹ ex hebr. **עמר** servatum, cujus a in textu babyl. ex hebraeo restitit, merges, vel acervus culmorum demessorum. Sed cf. Gesenii Thesaurum s. v. | עמרי n. pr. regis Omri. | עמורא 48 n. pr. urbis, Gomorrha.

ענא I. ענא = **עنى** cecinit, 1. vocem extulit, loqui coepit, 2. respondit; Plur. 3 fem. עִנְיָן Jud. 5, 29 loqui coeperunt; Partic. עִנְיָ 104 id. Sensu exaudiendi ut hebr. ענה adhibetur 161¹⁵ in Inf. מי ענה, al. lect. מיסבה. — Pa. idem, Partic. fem. עִנְיָא 86² cantare incepit. | עִנְיָא 142⁹ **ἐρηγοῦ**, carmen lugubre amoebaeum.

II. ענא = عنى, lassare, angere. — Pa. *ענא oppressit, afflixit, jejunavit, ταπεινωσεν τὴν ψυχὴν = ענא נפש, 3 Prs. f. ענא 160. Plur. ענא c. S. ענא 32 oppresserunt nos. Imprf. ענא 96¹⁹, Plur. ענא, Infinit. ענא. Partic. in Plur. habes ענא Jes. 53, 4 quod sensu passivo intellegendum est uti et praecedens ענא, licet sit activi vocalismus, v. sub ענא | ענא 96 miser, pauper.

ענב syr. عنب, Pl. *ענבין, 150¹⁷ syr. عنب uva.

ענב עור vide עור.

ענב, abs. ענב, c. S. ענב, Plur. abs. ענב, cstr. ענב nubes.

Nota ענב 124¹⁶ esse Hebraismum. Rad. est ענ oculis se praebuit. | ענב 148⁸ augures, divinatores, ex hebr. ענב desumptum.

ענב n. pr. Anath. 114. Haud dubie re vera forma antiqua hebraica a ענ servato Taw feminini derivanda.

ענב cf. 58⁹ herba, gramen.

ענב conjungitur cum femininis, decem; ענב conjungitur cum masculinis ענב 69⁹ decem. ענב viginti.

ענב 115. — ענב negotium, opus, res. Pl. c. S. ענב 115. — ענב Hab. 3, 1, 104, 159 propter, quod adinet ad. | ענב = ענב in Pe. ut videtur nihil nisi Infinit. ענב et Cant. 1, 15, Partic. ענב (Cant. 5, 10, Cod. babyl. ענב habet) in usu sunt, (Buxtorf Imperat. ענב Thren. 2, 11 affert,) operam dedit, studuit. Syr. ענב est difficile fuit. — Itpa. *ענב 46⁸ operam navavit alicui rei, occupatus fuit aliqua re, constr. c. ב. Forma est denominativa.

ענב Imprf. Plur. ענב Mich. 4, 3 cudit..

ענב, ענב pulvis, cf. 141⁷. | ענב 75¹⁴ n. pr. tribus Ephraim, hebr. ענב. | ענב n. pr. viri Ephraim hebr. ענב 81.

ענב Imprf. 2 Prs. ענב pressit (uvas) 150¹⁷. Ad lectionem codicis R. cf. ענב, ascia, securis, vel secundum alios dolabra Buxt., quocum convenit מענב instrumentum ensi similis, quo arbores caeduntur.

ענב = ענב nexuit, nodavit. — Itpa. ענב ligatus

est 154. | עֲקִירוֹתָא * estr. עֲקִירוֹת 154³ status alligati, ligatio. De certa ratione ligandi animalia sacrificanda, qua pedem anteriorem et posteriorem jungebant, a Judaeis intellegitur.

עקם * עקם = חָמַר curvatus, tortus fuit; Pa. עֲקָרִים = חָמַר torsit, pervertit, Partic. Plur. מְעַקְמִין 145. Hieros. cum metathesi מַדְמַמְדִּי στρεβλόσ, nisi est error scribae nam alibi legitur | מַדְמַמְדִּי σχολιά.

I. עֲקָרָא * = חָמַר radix. Hinc Plur. עֲקָרָא 149 radices, i. e. fundamenta. Cod. habet עֲקָרָא, quod falsum. Sic et 136². — Pa. denominativum * עֲקָרָא, Imprf. יַעֲקֹר, יַעֲקֹר 148¹¹ eradicavit, evulsit, tendines succidit Genes. 49, 17, arab. عَقَرَ fut. i. pedum tendines equo vel camelo dissecuit.

II. עֲקָרָא * abs. עֲקָרָא sterilis mulier 100. Ar. عَقْرَتٌ sterilis fuit.

עֲרָא * עֲרָא abs. עֲרָא 141⁹, pudenda, proprie nuditas. Ex hebr. עֲרָא = עֲרָא desumptum Hebraismus est, aram. חָיָא est frigus et חָיָא i. q. מַשְׁבָּא stipula, sarmenta.

ערב = עֲרַב occidit sol, unde hebr. עֲרַב vesper. Hinc מְעַרְבָא = מְעַרְבָא, occasus scil. solis, et accurate quidem locus ubi sol occidit, occidens. Radix ipsa hoc sensu in Targumis inusitata est, quibus vesper est רַמְשָׁא; sola forma מְעַרְבָא = מְעַרְבָא occidens in usu est. Radix עֲרַב est procul abiit; Aram. עֲרַב est miscuit, cui arabice nulla radix respondet, et a quo חָיָא Josua Stylites ed. Wright 72¹⁴ alvei pistorii derivandum est, at hebr. עֲרַב et עֲרַב commistus est cum eo convenit, quod vocabulum recentioribus libris V. Ti. proprium. Denique חָיָא spopondit cum עֲרַב spopondit et (phoenicio?) עֲרַבִּין conjunctum est. Syriace legitur חָיָא occidit sol, at quaerendum num sit vocabulum peregrinum. In Targ. occidit est טַמַּע neque quidquam ab עֲרַב derivatum inveni nisi עֲרַבִּין שְׁמַשׁ (Bomb. עֲרַבִּין שְׁמַשׁ) i. e. غروب الشمس Ps. 104, 23,

fugiens. Pa. *עֲרִיק, Imprf. Plur. יַעֲרִיקוּן 487 in fugam convertit.

עשק 38¹² oppressus, *עֲשִׂיק Pl. עֲשִׂיקוּן Mich. 2, 2 opprimens. Rad. עשק, عَشَق.

עשר 31¹³ scriptura hebraizans, v. עשר.

עֲתֵד עֲתֵד paratum esse. In Pe. nihil nisi Partic. pass. *עֲתֵדָא, עֲתֵד 45, Pl. עֲתֵדוּן usitatum est, promptus, paratus, quod 129⁸ cum Infinitivo sine ל (neglegentia scribae?) jungitur. Exprimendo futuro inservit. Pa. *עֲתֵד paravit, praeparavit, Partic. pass. מֵעֲתֵד promptus, paratus. Itpa. אֲתֵדָא paratus est, paravit se 23. — Itpa. legitur 21¹ אֲתֵדָא eodem sensu, sed alia exempla non habeo.

עֲתֵק, abs. עֲתֵקָא * עתיק, abs. עֲתֵקָא * vetus, antiquus.

עֲתֵר 46¹ dives factus est, locupletatus est. | עֲתֵרָא * abs. עֲתֵר dives. | עֲתֵרָא * = עֲתֵרָא, cstr. עֲתֵר 45¹⁹ divitiae. Rad. hebr. עֲתֵר, at arab. عَتَرَ pedem offendit huc non pertinet.

פ

פִּגַּע 98¹ incidit in aliquem, occurrit, obviam ivit. c. c. Acc.

פִּגַּר Pe. inusitatum. P. פִּגַּר, Imprf. פִּגַּר, c. S. פִּגַּרְנוּן 100¹⁷, Inf. פִּגַּרָא delevit, destruxit, vastavit.

פִּדַע פִּדַע vulnus Exod. 21, 25.

פִּילָא, פִּילָא Partic. fem. abs. 2 mixtus, quod pro hebr. פִּילָא solet poni 2; de sacrificiis ex frumento factis et oleo mixtis adhibetur.

פִּוּן Particula, forte, fortasse, utique quidem; אֵלֹהִים לֹא פִּוּן 48, cf. אֵלֹהִים P. 169.

פִּוּשׁ auctus est. Imprf. פִּוּשׁוּ Gen. 1, 22 augemini. Syr. est restitit, mansit.

פתח *פתח diminutus est. Hinc 42¹⁶ מִפְתָּח cstr. diminutio. Secundum lectionem vulgatam ad פתח refertur, a quo nomen femininum *מִפְתָּחא derivatur, cui significatio exspirandi animam tribuunt, Jes. 17, 11, Joel 1, 7, Jes. 15, 9. Quaestio ope librorum manuscriptorum solvenda.

פטר *פטר, Imprf. *יִפְטֹר = פֹּטֵר, נִפְטֵר, 1. abiit, decessit e vita, 2. dimisit Exod. 21, 26. Pael idem. | פִּטְרָא 99⁸, Pl. פִּטְרָא, azymum, infermentatum, פִּטְרָא דֵּשֶׁת festum azymorum.

פִּיִּלָּא *פִּיִּלָּא 117¹² φιάλη, patera, calix, Pl. פִּיִּלָּא.

פיר Pl. פִּירָא = פִּירָא, פִּירָא, פִּירָא fructus. Radix est פִּיר unde pirja, quod in pēra et pīra contrahitur ut 3ilyā in 3ēlā, 3el. V. עלא.

פיש n. pr. fluvii Phison.

פלג *פלג, syr. פִּלַּג, פִּלַּג, פִּלַּג, syr. etiam tribuit Cureton Ant. Doc. P. 22. Pa. *פִּלַּג, Imprf. אֶפְלַג, Pl. פִּלַּג 93¹⁹, Partic. Plur. מִפְּלַגִּין distribuit, dispertivit. | *פִּלַּג dimidium, cstr. פִּלַּג 44, 102, c. S. פִּלַּג 79¹³ et 89. Loci Genes. 49, 24 sensus constitui solet viri dissensionis, rixae, hoc vero esset פִּלַּגא | פִּלַּגא divisa sententia, discordia, dissensio, contentio. Cstr. in מִפְּלַגִּת עֲמָא 127⁷ ex contentione, discordia populi. — Forma פִּלַּגא syr. inusitata, exstat mandaice Sidr. rab. Dext. 172, 5, 7.

פלח *פלח, 1 Pers. פִּלַּח 72¹⁷, Imprf. אֶפְלַח, Plur. c. S. פִּלַּחִין 87⁹ laboravit, coluit terram, cum פִּלַּח קִדְּם colere Deum, cum Acc. vel cum ל colere idola. — Inf. מִפְּלַח, c. S. מִפְּלַח 61¹², מִפְּלַחִין 36¹⁷. — Partic. פִּלַּח, Pl. פִּלַּחִין 78⁷, cstr. פִּלַּחִי. — Af. *פִּלַּח ad laborem adhibuit, servitium imposuit, Partic. דִּחְוִין *פִּלַּחא 163 qui nos subjiciunt. | פִּלַּחִין 32 opus, servitium, cultus Dei.

פלט *פלט Jon. 2, 11 evomuit. Etiam syr. פִּלַּט est effugere sivit, perdidit. Isaac Antioch. ed. Bickell III, 14 et Ephraem. III, 4.

פלש *פלש in Pausa n. pr. Philistaea; פִּלִּשְׁתִּי Philistaei.

פמ *פמ c. S. פִּמָּה, פִּמָּה os, oris. Radix non est פמ

quia Plur. **أَقَامَ** reprobatur et **فَم** sine Tešdíd scribi solet, et Plur. **أَقَامَ** cum Sing. **فِي**, **فِي**, **فِي** bene conjungitur, quod deinde cum **פָּה** recte convenit. Tali modo ad radicem **פָּה** = **פָּה** remittimur, cujus de notione nihil statuo; flandi notionem non accipio, quia **فِي** longe alio sensu usurpatur, et Particulae **فِي** in tractanda radice necessario ratio est habenda. Ceterum **פָּה** rediit et **פָּה** vagari inter sese cohaerent. Ex **פָּה** procedunt hebr. arab. **فِي**, syr. arab. **فِي** et **فَم**. Dageš in vocis **פָּה** non recte ponitur, Buxt. posuit, Levy omisit. Ex syr. denominativo **فَم**, i. e. accurate pronuntiare Sever. Grammat. fol. 63^b (V. meam Historiam artis grammaticae P. 44 textus syriaci) nihil de duplici **פ** colligendum est. — **פָּה** est Plur. c. S. in **פָּה** 159.

פָּה, **פָּה**, **פָּה** = **פָּה**, **פָּה**, **פָּה** vertit se. Itpa. **פָּה** se convertit, Plur. **פָּה** Num. 21, 33, Imprf. 1 Prs. **פָּה** 73¹⁸, Plur. fem. **פָּה**. — Pa. **פָּה** 1 Prs. **פָּה** Gen. 24, 31 ex hebr. **פָּה** servatum, praeparavit. Adhibetur etiam notione evacuandi, pellendi Ps. 80, 10 uti arab. **فَم** | **פָּה** vespera 80, tempus quo sol se convertit ad occasum.

פָּה n. pr. Phineas 21.

פָּה Pa. **פָּה**, Partic. **פָּה** salit (equus), subsiluit. | **פָּה** actio salendi, cursus equi 117⁷.

פָּה, Pa. **פָּה** = **פָּה** molliter, delicate vixit, unde Itpa. **פָּה**, Imprf. Plur. **פָּה** 28 oblectavit se, deliciis affluxit. Arab. **فَم** delicate vixit. | **פָּה**, Plur. **פָּה**, c. S. **פָּה**, deliciae, oblectationes, **פָּה** 79¹ deliciae regibus dignae.

פָּה Passa, **פָּה** sanguis agni paschalis mei 99.

פָּה I. **פָּה** = **פָּה** cf. **فصل** sculpsit, dolavit. Partic. pass. **פָּה** sculptus, Plur. fem. abs. **פָּה** lapides sectae, etiam in syr. **פָּה** servatum Exod. 20, 21. | **פָּה**, Pl. c. S. **פָּה** idolum sculptum 159⁵.

II. פסע, rabbinice פסיל impurus, profanus. Hinc *פסילתא impuritas, profanum, abs. פסילא 2 Sam. 22, 27. Hieros. פסע εξουθενησε, פסעל reprobatus est et פסעל Perf. Plur.

פסע *פסע = פסע incessit, gressus est. *פסע, c. S. פסע, syr. פסע gressus 126¹⁶.

פסע *פסע, *פסע = פסע, פסע 1. amputavit, 2. decrevit, 3. desiit, finitus est, cessavit, f. פסע 17¹¹, Pl. פסע. Partic. Plur. f. abs. פסע, רלא פסע, quae non cessant. — Af. *פסע, Imprf. פסע cessare fecit, perdidit Jes. 53, 3.

פסע *פסע, fem. פסע, quod etiam a פסע, פסע formari potest, pro פסע uti פסע a פסע, quod vide, rupit, scidit. Jud. 5, 26. Ad פסע referendum est, quia arabice respondet فض et فضغ, i. e. פסע hebr. immo فضغ, et quia syr. Adject. פסע a פסע, Imprf. פסע in usu est, quod Severus per פסע explicat i. e. ruptus, scissus est. Ab eadem radice procedit *פסע, accuratius *פסע vulnus Prov. 20, 30 et 23, 29, ubi Syrus habet פסע, quod respondet graeco μαστιξ Euseb. Hist. eccl. P. 639 armen. Pluralem servato פ fem. facit פסע uti e geminantibus פסע; פסע; פסע, פסע. Buxt. vocabulum ubique in פסע vel פסע Exod. 21, 25 falso mutare conatus est.

פסע פסע nomen certae formae sub qua Baal colebatur. V. פסע | פסע nomen loci Beth Peor Deuter. 34, 6.

פסע פסע = פסע et פסע hebr. campi late patentis, loci muris non cincti, פסע פסע 114 urbes in campis late patentibus sitae. Jud. 5, 7.

פקד פקד 34^s, 55^s in Pe. ubi etiam Partic. פקד a secunda manu ponitur, jussit praecepit. — Pa. פקד 2⁷, פקד 2^s jussit, et hac in forma plerumque adhibetur. Imprf. c. S. פקד 49¹³, Inf. פקד, Part. פקד. Constr. c. Acc. Ideo exstat et Itpa. *פקד, 1 Prs. פקד 5, jussus sum. | פקד praeceptum Exod. 24, 12. | *פקד, Pl. c. S. פקד 34 mandatum jussum.

פרא foecundus fuit, Partic. plur. mscl. פֶּרֶן ferentes fructus 130. | פִּירָא Pl. פִּירִין fructus, v. פִּיר. | אֶפְרָתָה 147 hebr. אֶפְרָתָה Ephrata.

פֶּרֶן Pl. פֶּרֶזֶאִי n. pr. populi Pherezaei.

פֶּרֶן n. pr. deserti Pharan 107³.

פֶּרְנִיס moderatus est, gubernavit, etiam aluit. Pro רעה ponitur at non ad animalia refertur. Imperat. פֶּרְנִיס 152. — Itpa. אֶת־פֶּרְנִיס, Imprf. Plur. יִתְפֶּרְנִסוּן ductus, gubernatus est, nutritus est 153.

פֶּרְסָה 61⁸ planta pedis, pes, ungula; cstr. רִגְלָה פֶּרְסָה planta pedis ejus 41, 126, 39⁵. Plur. פֶּרְסָה, c. S. פֶּרְסָה | פֶּרְסָה 118⁶ servae. Cf. pers. پُرسْتَه. Alii vert. dominae.

I. פֶּרַע = פֶּרַע = قَرَعَ caesariem habuit caput tegentem, comam nutrit. | פִּירְעָא, abs. cstr. פִּירְעָא caesaries 4 = قَرَعَ, i. e. شعر crines capitis (Mutanabbi in Juynboll Oriental. I 198) unde אֶרְעַ multo crine praeditus, Hamasa 157. — Denominativum פֶּרַע, פֶּרַע crinem demisit, quod fit sublata cidari, itaque etiam caput nudavit 160⁴.

II. פֶּרַע = فرض definire, sancire, افرض donare, افترض jubere quae necessario praestanda sunt. Hinc פֶּרַע = נָשַׁם, נָמַל reddidit, persolvit, retribuit et Itpa. אֶת־פֶּרַע, Imprf. יִתְפֶּרַע, Inf. אֶת־פֶּרַע redditum est, retributum est, punitum est, praemio retributum est. Sensu bono habes Mich. 7, 9 עַד דִּיתְפֶּרַע עוֹלְבָנִי donec injuria mihi illata dato praemio retribuatur. Cf. Jes. 59, 18. Sensu malo c. c. מִן, e. c. מִרְשִׁיעָא אֶת־פֶּרַע sumere vindictam de peccatoribus 105, 66. | פֶּרַע retributio, ultio, abs. פֶּרַע 131; אֶת־פֶּרַע poenam retribuam 49, פֶּרַע מִתְפֶּרַע ultio in favorem servorum ipsius sumitur 49. Cf. Deutr. 32, 43. | פֶּרַע, c. ב, בִּפְרַע cito, festinanter 37 et sic etiam hieros. טָצַד כְּפֶרַע.

I. פֶּרַק, יִפְרוֹק, אֶת־פֶּרַק, redemit, liberavit, salvavit. Imprf. c. S. יִפְרָקִינָה 90, תִּפְרָקִינָה 159¹⁷, Inf. in dialecto Palaest. מִפְרוֹקִיחוֹן 158, c. S. מִפְרוֹקִיחוֹן 159², ubi Lagarde edidit מִפְרוֹקִיחוֹן. — Partic. פֶּרַק, c. S. פֶּרַקִּיָה 46⁴. — Itpa. אֶת־פֶּרַק, Imprf. יִתְפֶּרַק

pass. redemptus est 78°. | Pa. פֶּרֶק לִי liberare, solvere, avellere scil.
onus asino impositum Exod. 23, 5. — Itpa. Plur. אֲחַרְפֵּרְקוּ rupti,
disrupti sunt 107¹⁴. | אֲחַרְפֵּרְקָנָא redemptio. Nota vocabulum in
linguam islamicam receptum esse in qua فُرْقَانٌ designat Qoranum,
idemque simul Syris christianis esse فِدْوَانٌ, i. e. redemptionem.
A quibus deinde ad Armenios migravit, quibus prkan sensu
christiano est λύτρον, ἀπολύτρωσις, redemptionis pretium, pro-
pitiatio. | פֶּרְקָא liberator 158°, 159°, Syr. مَلِيسَا salvator. | פֶּרְקָא,
cstr. פֶּרְקָה 54°, syr. مَعْبِيسَا, vertebra, cervix. Cf. arab. فِقْرَةٌ in quo
consonantium ordo diversus.

פרש פֶּרֶשׂ segregare, discernere. — Partic. pass. פֶּרִישָׁא segre-
gatus, egregius, optimus 52¹², 80; fem. פֶּרִישָׁא, Plur. abs. פֶּרִישָׁן
opera extraordinaria, miracula 131⁶, 153⁵, 84²⁶. | פֶּרִישׁ = מְפֹרֵשׁ
distincte, clare. Deut. 27, 8. — Af. אֲפִישׁ 1. distinxit 155, 2. se-
gregavit Genes. 1, 7, 3. extraordinario modo fecit 41, 4. Deo
speciali modo reservavit et dicavit 97¹⁰, 97¹². Inf. אֲפִישָׁא, Partic.
מִפְרִישׁ. | אֲפִישׁוֹתָא separatio, qua sacrificii pars Deo destinatur, pro
hebr. תְּרוּמָה positum, שֵׁקָא דאפ = שוק החרומה 51⁸ armus obla-
tionis. — Itpa. Partic. pass. מִתְפִּישׁ 61⁷ distribuitur, separatur. —
Pa. Inf. c. S. בְּפִישׁוֹתָיהָ 45⁵ (alia lectio Afel) = hebr. בְּהַפְרִידוֹ in
separando ipsius, quum separaret. | פֶּרִישָׁא Pl. פֶּרִישָׁן eques 78.

פרה פֶּרָה nomen fluvii, Euphrates 18¹⁶.

פֶּשֶׂרָא = פֶּשֶׂר = פֶּשֶׂר solvit, liquefecit. Hinc deducendum
i. e. liquefactum, solutum in stomacho, cibus in stomacho digeri
coeptus. פֶּשֶׂרָא אֲסָק Levit. 11, 3 efficere ut cibus primo gradu
digestus iterum in os ascendat, ut masticetur, ruminavit. — פֶּשֶׂרָא
Partic. פֶּשֶׂרָא denominat. ruminavit, Levit. 11, 7 פֶּשֶׂרָא cibum
solutum ruminat. — Hebr. גָּרָה et גָּרָה, syr. اَلْغَبْزُ dicitur rumi-
navit, quod a trahendo derivatum, at syr. etiam اَلْغَبْزُ Pael a
Severo explicatur per اَلْغَبْزُ et اَلْغَبْزُ est ruminatio. Sensu lique-
faciendi اَلْغَبْزُ habes in اَلْغَبْزُ Euseb. Theoph. I, 33,
ignis plumbum liquefacit. | אֲפִישָׁא possibile.. * לִי אֲפִישָׁא non
possibile est, quod.

צדע *צדעא, c. S. צדעיה, syr. ܘܢܐܘܪܐܘܬܐ, ar. صَدْعٌ pars capitis inter aurē et oculum.

צדק Pl. צדקיא justus.

צוה *צוהי, ܘܘܫܝܬܝܬܐ, sitivit, צוהיה sitis 40⁹, ubi in Mspt. correctum est צוהיה, quod צוהיה legendum censeo, ex sahweṯā enim sahuṯā non potest procedere, et vice versa a Partic. צוהי procederet sahyuṯā = *צוהיה. | צוהינה sitis, siccitas 45¹⁰. — Nota in cod. babyl. ubique ה scribi, nunquam vero צוה per ה, quod in aliis Msptis et editionibus legitur. Quod rectum habeo, nam צוהי = ܘܘܫܝܬܝܬܐ esset maledicere, et צוה = ܘܘܫܝܬܝܬܐ esset serenus fuit.

צוד *צודי, ܘܘܨܝܕܝܬܐ venatus est, *צודה 157 rete venatorium. Radix vera צוד.

צול Mich. 1, 11 in צולה, quod pro hebr. בית האצל positum est. Bomb. 1547 ed. צולא, Levy in Lexicon recepit צולא, quod coriarii, urbs coriariosum (Gerber) ipse dubitans explicuit. Vestigia ejus pressit Ryssel (Untersuchungen über die Textgestalt des Micha 1887 P. 31). Res non patet.

צום jejunium 137.

צור צור formavit. צורה Habac. 3, 1 forma, effigies. Circulum magicum Hab. fecit, ex quo non excessit, antequam de rebus futuris edoctus est. | צורה Pl. צורין 115, cstr. צוריה pictura, figura, צבעין 118¹⁰ imagines variis coloribus ornatae, tapetes picti.

צורה = ܘܘܨܝܕܝܬܐ, *צורה collum tuum Deut. 28, 48, Pl. cstr. צוריה collum 118¹¹. In edd. vulg. scribi solet צור, ציאר, ציאר | צורה | צורה coarctatio, obsidio Deut. 28, 53 sq. צורה Mich. 7, 12 confinia videntur, proprie castella, quibus regiones subditae defendebantur, et coercebantur (Zwingburgen). Contulerim ar. الشجر, confinia hostium incursionibus exposita. — דאשורין עלה בצורה 147⁸ ad litteram: in quam effundunt obsidione, quam obsident, at lectio dubia.

צוח Af. אציה = ܘܘܨܝܕܝܬܐ Gram. Syr. I 319. Imprf. אציה 86¹⁷, Imprt. אציה 252¹, Pl. אציה 44, f. אציה 67. Ex forma Imprf. cernitur, א esse Hatef, itaque scriptura per צ cum Dages falsa est.

צחא in צחא צחא in 161 in cod. Tiberiensi sitis cf. צחא.

צחא n. pr. Isaac.

צחא mons Sion. | צחא n. pr. deserti Sin. 50

צחא Lev. 11, 15, 9 pinnae piscis. | צחא nomen avis immundae Levit. 11, 16 hebr. תחמס dictae, quam LXX voce γλαύξ Vulg. voce noctua reddunt. Trg. Jon. hirundinem esse docet, si modo תחמס est ar. حَطَّاقٌ i. e. hirundo. Bochartus struthio-camelum (ظلم, ظليم) = תחמס, Knobelius cuculam vult.

צחא Num. 21, 29 pro hebr. פליטם. LXX פלי vertunt διασωζεσθαι, Vulg. in fugam. P. פליטם i. e. inter obsides praebet, et eodem modo vocabulum צחא Jes. 18, 2 in P. פליטם vertitur, itaque P. Num. 21, 29 vocem targumicam צחא syriace expressit, cui eundem sensum tribuit, quo hebr. צחא Jes. 18, 2 adhibetur. Aliis vero in locis hebr. צחא aequae in Targ. et in P. voce צחא redditur Jes. 57, 9, Jer. 49, 14, Prov. 13, 17, Obadj. 1; et Prov. 25, 13 Trg. איתגרא sine dubio in איתגרא emendandum est. Hinc sequitur צחא in lingua Targ. legatos et obsides nullo modo designare, quae significatio hebraeo vocabulo competit, nam nusquam pro hebr. צחא in Targ. legitur צחא, quod haud dubie hic illic positum esset, si צחא legatos vel obsides designaret. — Itaque cum Levy צחא Partic. pass. rad. צחא censeo, oppressus, misere tractatus.

צחא in לב צחא versus latus, i. e. versus 89³, quam vocem haud diversam a צחא censeo, quod pertinet ad צחא = צחא vultum avertit ab aliquo, declinavit, hebr. צחא latus, cf. Dan. 7, 25; 6, 5. Quaeritur vero num sit nihil nisi alia scriptura, an alia forma et feminina quidem צחא abs. צחא contr. in צחא.

צחא = צחא, Pe. inclinavit Joh. Ephes. ed. Cureton 173, Sever. Gram. P. 30. Hinc 14¹⁷ צחא inclina te, si lectio sana. Eodem modo Pe. exstat Exod. 23, 6 ubi רחצלי Hoerningio teste in cod. correctum et lectio primaria רחצלי fuit, quae etiam Deut. 16, 19; 24, 17 in cod. Mus. Brit. Or. 2363 exstat. Etiam in ed. Sab. legitur

צפר 313 diluculum, בצפרא mane, abs. צפר Gen. 1, 5. | צפירא, abs. cstr. צפיר hircus. Fem. *צפיראה, cstr. *צפירת. | *צפירא = צפירא = צפירא avis, 161²³ Pl. cstr. צפירא שמיא aves coeli. Cstr. in Sing. est צפר שחפא avis šahpa. Levit. 11, 16. | צפור n. pr. viri Sippor, pater regis Balaq. 18.

צרה Itpa. *צרתה, Imprf. Pl. fem. יצרתה 30¹⁰ advocatus est. Af. enim *צרה est vociferatus est, clamavit, ar. صَرَخ sonuit, clamavit. Buxt. l. l. vertit emittentur, et simul addit, Aben Ezr. Dan. 2, 39 et Genes. 27, 40 citare pro יצרתה lectionem רשעה לקח, quam melius quadrare censet. Genes. 27, 40 in mea editione Aben Ezr. nihil de lectione monuit.

צרך Itpa. *צרתה opus habuit, indiguit. *צורכא, Pl. c. S. צורכי 128¹⁸, צורכהו id quo quis opus habet, necessitas, indigentia. Absolutus est צרוך utilitas. 46, 133 צרוך בחון צרוך, quorum nulla est utilitas, accuratius, quorum nulla est indigentia, quibus nemo eget. | צריך mscl. abs. 116¹⁰ et צריכא fem. absol. Jes. 53, 2 egens, opus habens. Constr. c. ל objecti.

צרה Inf. מצרה igne adhibito liquavit, conflavit, purgavit.

ק

קבב = קובה = קובה, quod est fornix, conclave concameratum, nec non tabernaculum. Num. 25, 8 jam veteres interpretes locum meretricum intellegunt, Vulg. lupanar, (LXX λάμνος) et sic קובה Abod. zar. 17⁶ dicitur קובה של זונה.

קבל e regione positum esse, adversus aliquem positum esse. — Pe. *קבל 155¹³, Imprf. יקבל 977, Inf. *מקבל 96²⁰, Partic. f. Pl. קבלן 66, clamavit, questus est, proprie rem aliquam e regione alicujus posuit, uti arab. dicitur عرض له شيئا proponere, unde pers. عرض libellus supplex et neosyr. קבילן petitio. Cf. عرض = ערע. | *קבילה c. S. קבילה 96²¹, 977 querela, querimonia, planctus. — Syr. *קבילה est accusavit, *קבילה accusatus.

הקָבִיל Imprf. 55², Pl. קָבִילָהּ 40¹, Pa. קָבִיל 124², 2 Prs. קָבִילָהּ 34⁵, Pl. אֶקְבִיל, Inf. יִקְבִילוּן, Proprie rem ex adverso sibi posuit. — Itpa. אֶתְקַבַּל, Deut. 33, 21 acceptus est.

*קָבֵל id quod ante aliquem est, abs. קָבֵל, itaque מִקָּבֵל a facie 50¹³, מִקְבִילָהוּן 45¹⁵ coram iis. Cum לִקְבִיל לִ 54¹⁶ coram. Cum Suff. et לִקְבִילִי לִ 22⁹ coram me 125¹³, deinde cum לִ et מִן מִלְקַבְלִי coram me, in conspectu meo 18¹⁷. Form. syr. est מִקְבִיל, et c. S. ܠܩܒܝܠܐ, unde explicatur scriptura 50¹³ et לִקְבִיל = syr. ܠܩܒܝܠܐ.

*קָבֵל Imprf. יִקְבֵּל obscurum fuit, obtenebratum est 144. | קָבֵלָהּ 38 et *קִיבֵּלָהּ 155¹¹ tenebrae, caligo. Hieros. ܩܒܠܐ est σκότος, σκατείνον.

קָבַר, *יִקְבֵּר, syr. ܩܒܪܐ, Imprt. Plur. קָבְרוּ 80¹⁸, Partic. קָבֵר inhumavit, sepelivit. | *קְבוּרָהּ c. S. קְבוּרָהּ abs. 81 sepultura, sepulcrum.

קָרָא Levit. 11, 17 avis immunda, hebr. פִּיט dicta, species ululae, bubo vel noctua. Knobel vult strigem passerinam Lin.

קָרָח Deut. 28, 22 = hebr. קַרְחַת febris ardens. Syr. ܩܪܚܐ subito exarsit B. B. Deut. 32, 22 Pes.

קָדַל, קָדְלָהּ *קָדַל collum.

קָדַם = קָדַם a parte anteriore fuit, praecessit, pervenit. Ex Pe. habes Infinit. *מִקְדָּם in בשׁוֹפְרִיךָ 156 ut pervenias in conspectum ejus, ut procedas ad illum in pulcritudine tua. — Pa. *קָדַם 124⁶, Imprf. c. S. יִקְדְּמוּנִי 125⁷, Inf. c. S. לִקְדְּמוֹתַי 13 in conspectum alicujus venit, obviam ivit, c. c. Acc. — Af. אֶקְדָּם, Partic. Pl. מִקְדְּמוֹנִי 142⁴ = מִקְדְּמוֹנִי mane aliquid fecit, tempore matutino surrexit. — Imprt. fem יִקְדְּמוֹתַי 156 cum Acc. idem quod Pa. in conspectum ejus (Dei) procedas cum pre- catione, ut tibi concedat. — בְּקְדְּמוֹתָא 53; קְדְּמוֹתָא; 53 primus, f. קְדְּמוֹתָא; 53 primum, ab initio. | קָדַם ante, coram. c. S. Plur. קְדְּמוֹתַי et קְדְּמוֹתַי 46, *קְדְּמוֹתַי cet. Ad קָדַם cf. מִקְדָּם in ܠܩܒܝܠܐ, quod tamen ā breve

habet. | קדמא, quod inusitatum syriaco ܩܕܡܐ anterior, primus, respondet, in Plur. בקדמין est initium, primum, בִּקְדָמִין Gen. 1, 1 ab initio; מִלְּקֶדְמִין inde ab initio. — Gen. 3, 24 מִלְּקֶדֶר = מִקְדָּם ab oriente. | קדומא 139, קדום, קדום, קדום 47, 17⁴ latus orientale, ventus ex oriente veniens = קדום.

קדר קדרא olla, lebes 144.

קדש קדש Pa. קדש, Pl. קדושהון 50¹², Inf. c. S. קדשוהי sanctificare, sanctum reddere, tamquam sanctum colere. — Itpa. את־קדש pass. sanctificatus est et reflexive sanctum se praebuit Lev. 10, 3; Num. 20, 13. | קדושה, abs. קדוש, Pl. קדושהון sanctus, sacer. | קדושה sanctitas, Pl. קדושהי. De נכסח קדושהי v. נכס. — Stat. estr. vocabuli formatur קדש et קדש pro קדוש*, quod factum ex imitatione hebr. קדש קדש quod vertitur קדשין קדש 51² et קדש קדש 64. | מקדשא 145¹⁰ sanctuarium, locus sanctus. | קדשא 70²⁵, 73¹³ in-auris, proprie amuletum quod dicunt, cf. ܩܕܝܫܐ et ܩܕܝܫܐ amuletum de collo dependens, quod est signum externum, hominem Dei tutelam quaerere, ut קדשא in aure portatum est signum servitii Deo alicui praestandi, cui homo est sacer. Auris, i. e. organi audiendi et parendi in servis usum habes etiam Exod. 21, 6.

קהל קהלא 18¹¹ congregatio, coetus, synagoga. Ita et hieros.

קול.

קול קול = קולא ܩܘܠܐ vox, sonus, 88 tonitru; קול הדר sic! 102³ uno ore.

קום קום Pl. קמו, Imprf. יקום*, Partic. קאום stetit surrexit. Inf. מקום 156¹² in dialecto Palaestinensi pro מקום* = ܩܘܡܐ , pro aliquo stetit, eum tuitus est. — Pa. קיום, קיום 14, 2 Prs. קיימהא 153, 1 Prs. קיימיה 54, קיימיה 22, constituit, definivit, foedus (קדמא) inivit. — Cum על Genes. 24, 3 jurejurando interposito aliquem adstrinxit et cum ל ib. 9 jusjurandum praestitit. Accuratius קיום קיום est foedus (קדמא) ei imposuit, et ק ליה ק' est foedus ei praestitit. קיום קיום Num. 21, 2 est votum fecit. — Imprf. אקיום, c. S. יקיימה et יקיימה 90, 96, Inf. קיימה. — Itpa. אקקיום*, Imprf. יתקיים constitutum est, stabile fuit, מתקיים Num. 21, 9 sanatus

est. — Af. *אָקים, Imprf. הָקִים, Pl. הַקִּימוֹן erexit 33. — | קָמְהָא |
 Pl. קָמֵן, c. S. קָמְחֵוּן 1. lapis erectus, statua = מצבה, pro quo syr.
 dicitur מַמְחֵוּן. — 2. קָמְא 94¹⁷ ex hebr. קמה desumptum, fruges
 in campo messi nondum maturae, culmi segetis. | קָמְהָא abs.
 קָמְא = מַמְחֵוּן statura. | *קָמְא, abs. קָמ, Pl. קָמְיָא, c. S. קָמְוֵוֵי,
 foedus. Saepius קָמְא per *i* scribitur secundum pronuntiationem
 antiquam cf. עוֹק. Quodsi vero 128¹⁷ קָמֵן scriptum est, falsum
 est, nam — ante consonantes dagessatas ponendum in hoc voca-
 bulo locum non habet, quia Jod est simplex. — Phrasis est קָמֵן
 קָמְא ad litt. erexit stationem, et גִּזְרֵי קָמְא 101 ex hebr. ברה
 בררה. — | קָמְיָא 74²¹, abs. קָמֵן 138², קָמֵן stabilis ex Pa., itaque
 proprie se ipsum constituens, ita ut notio quaedam activa voca-
 bulo inhaereat.

וְקָטְלוּ *קָטַל interfecit, 1 Prs. c. S. קָטְלוּ 22, Imprf. *קָטְלוּ,
 Imprt. Plur. קָטְלוּ 31, nam קָטְלוּ 17⁶ Hebraismus est. Inf. מְקַטֵּל,
 c. S. מְקַטְלֵיָא. Partic. Plur. קָטְלוּ. — Itpe. *אֶחְקְטֵיל, Imprf.
 וְהֶחְקְטֵיל, Inf. אֶחְקְטֵיל interfecit 91⁴. — Pa. *קָטְיל, Imprf.
 וְקָטְיל 29¹⁷, אֶחְקְטֵיל interfecit, occidit, sensu intensivo. | *קָטְילָא =
 מְקַטֵּל homicida, occisor 53⁵, 66¹⁴.

מְקַטֵּל, מְקַטֵּלָא, קָטְיל abs. קָטְילָא 160 cinis, syr. מְקַטֵּל, מְקַטֵּלָא.

קָטְילָא = וְקָטְוֵוֵי, מְקַטֵּל decerpsit, et ut ar.
 קָטְוֵוֵי vindemiavit. Inf. מְקַטֵּל 129. | *קָטְוֵוֵי vindemia, abs. קָטְוֵוֵי
 quod 151⁴ ex falsa analogia Hebraismi male קָטְוֵוֵי scriptum est.
 Syr. מְקַטֵּלָא. Ephr. II, 21, Josua Stylit. ed Wright 40, 19 vindemia.
 Si קָטְוֵוֵי rectum est procedit a *קָטְוֵוֵי.

קָטְוֵוֵי 4⁸, terminus technicus ex hebr. קָטְוֵוֵי desump-
 tus, suffimentum. Procedit a radice aram. et arab. inusitata,
 nam מְקַטֵּל est ligavit, קָטְוֵוֵי stillavit. | קָטְוֵוֵי 75¹⁰ n. pr. mulieris
 Qetura.

קָיֵן n. pr. Qain.

קָיֵן 138 nomen plantae ex hebr. desumptum, ricinus.
 Jablonsky Opusc. I, 110 aegyptiace *xixi*.

אֶמְלֵא igne ussit, frixit, et in Af. קָלַא = יִקְלֵי, קָלַא קָלַא audax fuit, despexit, ludibrio habuit. Hinc 34²⁰ יִקְלֵי in Pe. vilipendit, hebr. est מִקְלָה. Gesenius radicem cum קָלַל conjunxit levis fuit, incitat, ita ut מִקְלָה sit vilipendens. Syr. فَعَمَلٌ incitat, Isaac Ant. ed. Bickell II, 106. | קָלַיָּא al. lect. קָלַיָּא = שָׂרָה hebr. Num. 21, 8, quod quum designet urentem, venenosum anguem, *קָלַיָּא legendum est, urens anguis, serpens ignitus, quem Moyses basi (רֶאֱ) imponere jubetur. Ejus Plur. mascl. abs. est קָלַיָּ 14¹³ ad רִיבֵי רִיבֵי referendum, urentes.

קָלַל levem esse. Af. אֶקְרֵי, Imprf. הֶקְרֵי 97⁹ exoneravit, levem habuit, vilipendit, contempsit. Partic. fem. abs. *מִקְלָא = מִקְלָא scribendum, pro quo מִקְלָא 151²¹ in codice. — Inf. *אֶקְלָא = אֶקְלָא scribendus pro אֶקְלָא 133 exonerare. | קָלַיָּא Pl. abs. קָלַיָּא קָלַיָּא 124¹⁷, 126¹² levis. | קָלַיָּא paucum, paullum, breve tempus. Num. 21, 5. Quaeritur num rescribendum sit *קָלַיָּא = קָלַיָּא in ed. Sab. quia syr. dicitur فَعَمَلٌ, at observandum, Buxtorfium scribere קָלַיָּא in lexico. Palpel. קָלַיָּא perdidit, corrupit. Prf. Plur. c. S. קָלַיָּא 151¹³ Hebraismus est pro קָלַיָּא. Partic. מִקְלָיָּא, Pl. מִקְלָיָּא. | קָלַיָּא c. S. fem. קָלַיָּא, קָלַיָּא, קָלַיָּא! hydria, arab. قَلْبٌ syr. فَعَمَلٌ, Plur. مَعَمَلٌ Johan. Ephes. ed. Cureton 15.

קָלַמַּס 116⁸ calamus.

קָלַפָּא, Pl. קָלַפִּין, קָלַפִּין 7¹⁰ squama, proprie cortex. Syr. in Pes. editum est مَقْلَفٌ. Ar. habes قَلْفٌ et equidem crediderim χέλυσος, cortex esse vocabulum peregrinum a Graecis ex oriente arcessitum.

I. קָנַא = קָנַא = קָנַא = קָנַא ruber fuit et אֶרְוֵא ardenti studio vel ira flagravit, Piel קָנַא zelotypus fuit, Hiph. הֶקְנִיא zelotypum reddidit. Hoc sensu adhibetur Af. *אֶקְנִיא, Plur. אֶקְנִיא, אֶקְנִיא 46⁵ et Imprf. 1 Prs. c. S. אֶקְנִיא, אֶקְנִיא 47 zelotypiam concitavit. — | קָנַא nomen actoris, zelotypus, ex phrasi hebr. קָנַא אֶל servatum 87. — Syr. nihil nisi אֶרְוֵא zelotypia in usu est.

II. קָנַא = קָנַא, קָנַא, acquisivit sibi. | קָנַא c. S. קָנַא possessio 160, cf. Genes. 14, 29.

קנן *קנא c. S. קנ"ה 45¹³ nidus.

קסס *קסם, syr. ܩܫܝܢ, divinavit, hariolatus est. | *קסמ"א Pl. קסמ"א divinator, hariolus 26. | *קסמ"א Pl. קסמ"א 19⁶ = syr. ܩܫܝܢ instrumenta quibus divinatio instituitur. | קס"ב Hab. 3, 17 tributum, vectigal 1117. — Origo et etymologia dubia. Fuere qui ex latino *censum* vocabulum desumptum censerent (Mercerus, Scaliger) at obstat quod *m* casus obliqui latini servatum, vocabulumque non forma graeca *χρηστος* a Judaeis receptum esset, quod a veri specie abest. — Similis est forma arab. ⁹اقسومة² portio, dispertitio, at quomodo ad Aramaeos pervenit?

קפא *קפא, syr. ܩܦܐ aggregavit, coacervavit et coagulatus est, concrevit. Plur. קפ"י Exod. 15, 8 = hebr. קפאו, et in Pesch. ܩܦܐ, undae coacervatae sunt, concreverunt. — In lingua talmudica vertitur etiam innatavit, supernatavit, scilicet res in aquam cadens non resoluta nec in superficie extensa quasi coagulata, coacervata est. Radix cohaeret cum ܩܦܐ adhaesit.

קפד קפד contrahi, corrugari, unde ܩܦܕ Job. 7, 5. — Itp. ܩܦܕ 142¹⁵ contractus, impeditus, cohibitus est. Ponitur pro hebr. קצר Mich. 2, 7.

קפ"ה קפ"ה nomen avis immundae Levit 11, 17 pro hebr. ܩܦܐ positum, quod noctuam, bubonem, ibin habent.

קפץ קפץ, Pa. *קפ"ץ salit, Inf. ܩܦܥܐ ad saliendum. Cf. ar. قفز.

קצא *קצא c. S. קצ"ה 25⁸ pars, fragmentum, syr. ܩܘܘܐ. Stat. abs. irregularis קצ"ה 23¹⁰ legitur pro קצא.

קרא קרא, 1 Prs. c. S. קרא 28²³, Plur. f. קרא 30¹⁴, Imprf. *קרא, Plur. 1 Prs. נקרא, Inf. נקרא, Partic. קרא 62⁵ vocavit. — Itp. *קרא, Partic. Plur. נקרא, quod legendum pro קרא 126¹, vocatus est.

קרב קרבו 2¹⁰, Plur. קרבו accessit, appropinquavit. Imprf. 8, syr. ܩܪܒܐ, Plur. ܩܪܒܐ, Imprf. קרב Levit 9, 7, at in Plur. etiam קרבו 4¹⁴. — Pa. קרב, fem. קרבה, Pl. קרבו quibus in formis *a* hebraizat, adduxit, obtulit. — Itpa. *קרב, Imprf.

יחֲקָרֵב 94²² adductus est. | קָרִיב, abs. קָרִיב, Pl. c. S. קָרִיבִי cum vocali hebraizante, propinquus, amicus. | קָרִיבָנָא 65¹³, stat. constr. male hebraeo more cum *ā* קָרִיבָן Levit. 9, 7, Deutr. 33, 11, Plur. קָרִיבָנָא oblatio, sacrificium. | קָרִיבָא Pl. קָרִיבָא bellum.

קָרִיבָא f. urbs, formam קָרִיבָא = קָרִיבָא non legi. Cstr. Sing. קָרִיבָא in עֲמֵמֵיָא ק' urbs populorum 30, קָרִיבָא מְחֻזְזֵי urbs refugiorum ejus 23 Hebraismum sapit. Plur. קָרִיבָא 16, קָרִיבָן 45, c. S. קָרִיבָן urbes tuae, קָרִיבָן. Syr. קָרִיבָן, Pl. קָרִיבָן, cstr. קָרִיבָן = קָרִיבָן, Pl. קָרִיבָן.

קָרִיבָא c. S. קָרִיבָא cornu, f. Pl. קָרִיבָא cornua altaris 2¹³. קָרִיבָא Levit. 11, 21 crura, hebr. קָרִיבָא. Syr. קָרִיבָא est talus, at loco laudato non de talis agi potest, qui קָר' super pedes esse dicuntur.

קָרִיבָא v. קָרִיבָא.

קָרִיבָא durus, asper, vehemens. | קָרִיבָא abs. קָרִיבָא durities, severitas 163⁴.

קָרִיבָא c. S. קָרִיבָא, cstr. קָרִיבָא veritas, rectitudo, syr. קָרִיבָא per Taw scriptum est, at hieros. קָרִיבָא est ἀληθῶς. | קָרִיבָא, hieros. קָרִיבָא, verax, justus, rectus, abs. קָרִיבָא, Pl. c. S. קָרִיבָא 24, 44. Eodem sensu scribitur קָרִיבָא 151⁶ et Mich. 7, 4.

קָרִיבָא 84¹³ stipula, palea.

קָרִיבָא f. cstr. קָרִיבָא arcus, Plur. קָרִיבָא et קָרִיבָא in Targ. Palaest. etiam קָרִיבָא, syr. קָרִיבָא, cstr. קָרִיבָא generis com. est. Radix est קָרִיבָא unde hebr. קָרִיבָא et קָרִיבָא. — Hieros. scribitur קָרִיבָא τόξον (et קָרִיבָא ἔντατον) et haec scriptio etiam hebr. exstat Ps. 60, 6 et palmyrenice DMZ XII 214, ubi קָרִיבָא est sagittarius.

קָרִיבָא Levit. 11, 18 pro hebr. קָרִיבָא positum, avis immunda, pelecanus, onocrotalus. Jon. posuit קָרִיבָא Pes. קָרִיבָא, Saadj. القوق. Radix קָרִיבָא proponitur a Gesenio sensu vomendi, quia avis conchas marinas aliasque res devoratas evomere solet.

ר

ראו n. propr. Ruben.

ראם Imprf. ראם v. ראם.

ראש בראשית cum ב in inscriptionem libri Genesis efficit, et deinde tamquam terminus technicus *creationem* designat. סדרו 107 splendor creationis, בראשית ordines creationis. — Cf. מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית et מַעֲשֵׂה מְרַקְבָּהּ et speculationes de essentia divina et de creatione.

רבי רבא, רבא = זמן, נמל auctus est, crevit. Pa. רבי auxit, nutrit 2 Prs. c. S. m. רביהו aluisti (plantam), produxisti et sic Partic. fem. act. מרבית producit 78²⁵. Imprf. Plur. הרבון aletis. Partic. pass. mscl. abs. מרבית auctus, exaltatus = מַרְבֵּן 2 Sam. 23, 2. Ad ay=a' cf. Imperat. fem. הרי P. 189. Itpa. *אתרבא, Imprf. יתרבא 53, 130¹, 28⁸, 77⁶ celebratus est. — Hinc 29¹⁵ pro יתרבא legendum יתרבא | רבית 5¹, cstr. רבית 26¹⁸, 147, abs. רבית majestas, magnificentia.

רב, רבב, רבב multum esse, Aramaeis in verbo exceptis Palpel et Itpalp. inusitatum, qui radice סגא utuntur. — Palp. *הרב ex רברב, syr. ܠܘܫܘܡ magnum fecit, extulit. Itpalp. Imprf. יהרב 48³ sese extulit, superbivit. | רב abs. cstr. רב magnus [-at hebr. *multus*], princeps, c. S. רבון juxta רב 67⁷. | רבית, abs. cstr. רבון, Pl. *רבית, fem. רבית dominus, domina. Saepe in phrasi רבון עולם Dominus mundi. Forma per *on* a רב derivata est, quo plerumque diminutiva, nostro in vocabulo vero caritativum vel augmentativum derivatur. — Syr. habes ܠܘܫܘܡ. — | רבית Deut. 32, 33, Pl. רבית 52, cstr. רבית myrias, hebr. רבית unde o, syr. ܠܘܫܘܡ, cum u. Abs. est רבית 139¹⁴. | רבית = זמן magnus, magnificus. Pl. רבית, cstr. רבית.

רבע I. רבע f. רבעה 21 se prostravit, recubuit. Af. ארבע effecit ut recubaret camelus, Genes. 24, 11 Jon. | רבע 98 prostratus, cubans. — Radix est رقص.

II. רבע, רבע, רבע, quatuor, conjungitur cum fem. Lev. 11, 20, Exod. 21, 36, אַרְבַּעָה quatuor conjungitur cum masculino 31. | רביעִי, abs. רביעִי 59 juxta רביעִי 87 quartus. — Radix est רָבַע.

רבקה n. pr. Rebecca.

רגג desiderare, appetere, incertum num Pe. Perf. adhibeatur, scriptura רגגת et רגגת Pael potius indicat. Imprf. est תרוג syr. רָגַג. — P. רָגַג desideravit, concupivit, Partic. pass. מִרְגָּג 61⁶.

רגז iratus est, Imprf. Levy רָגַז, Buxt. רָגַז utrumque dubium, syr. enim est רָגַז. — Af. אַרְגַּז, אַרְגַּז 46³ iram concitavit, irritavit, iratum fecit. Plur. אַרְגַּזוּ, אַרְגַּזוּ. Imprf. אַרְגַּזוּ, 1 Prs. c. S. אַרְגַּזוּ, אַרְגַּזוּ. — Partic. Plur. מִרְגַּזִּין. | רָגַז, 1 Prs. c. S. אַרְגַּזוּ, אַרְגַּזוּ, אַרְגַּזוּ, אַרְגַּזוּ. Stat. abs. est רָגַז 107, 148.

רגל fem. 92, 21¹³ pes. Plur. abs. רָגְלִין juxta רָגְלִין 81⁵, c. S. בְּרָגְלִי 12¹⁵ pone me, vestigia mea premens, excursiones non faciens. | רָגְלִין Plur. רָגְלִין 78¹⁶ pedes.

אחרגים * אחרגים = רָגַם; lapidare, lapidibus obruere, Itpe. אחרגים * lapidatus est, Imprf. cum Inf. אחרגים אחרגים 92¹⁷ sq.

רגק Itpe. אחרגים, f. אחרגים concussus est 2 Sam. 22, 8.

רגש Itpe. אחרגים sic! fem. אחרגים 124¹⁰ commotus est. | Inf. c. S. אחרגים 155 tumultus. Syr. אַרְגַּשׁ, אַרְגַּשׁ est sensit, percepit.

רדא = רָדַע; currere, fluere et exercere, castigare et arare. Notio posterior subjacet formae Itpe. אחרגים * castigatus, exercitus est, spec. de agro qui castigatur, aratur. Cf. paterna rura bobus exercet suis. Mich. 3, 12. — Ad hanc radicem trahendum est אחרגים 24¹⁷ si lectio sana. Esset Imprf. c. S., irregulare est אחרגים pro e אחרגים, quod vertendum est: non castigabit eos prorsus ut paganos.

רדן Imprf. אחרגים v. רדא.

רדק Imprf. אחרגים, אחרגים, Pl. c. S. אחרגים persecutus est, prosecutus est.

רוחט, Imprf. רָחַחֵט Levy, רָחַחֵט Buxt., Levy affert etiam קָרַחֵט, syr. ܩܪܚܝܬܐ, ܩܪܚܝܬܐ cucurrit. | *רָחַחֵט 118⁴, Plur. רָחַחֵט cursor, nuntius. Lectio vulg. est Partic. sed falso. — Conferunt radicem cum רוּחַ, et aethiop. ፪፻፩, quod arabice esse deberet ܩܪܚܝܬܐ, quae radix deest.

רוּא, Pa. *רוּא, Imprf. אָרוּא irrigavit, inebriavit. Af. *אָרוּא idem, Partic. מְרוּא inebrians, at *מְרוּא abs. cstr. מְרוּא Levit. 10, 9 est potus inebrians, sicera. | *רוּא, abs. רוּא ebrietas 143⁸.

רוּחַ, fem. abs. cstr. רוּחַ spiritus, ventus, נְבוּאָה רוּחַ prophetiae. Pl. *רוּחַ, רוּחַ, cstr. רוּחַ in רוּחַ venti pluviam ferentes 44. Etiam forma fem. *רוּחַ exstat Jer. 49, 36 sensu plagae, regiones mundi. — Syr. plerumque generis est fem., de spiritu sancto posteriore aetate adhibetur mscl., antiquitus vero et fem. Ephraem III, 4, F. De angelis loquitur interprete genere fem. Euseb. Theoph. I 34, 41. | רוּחַ, abs. cstr. *רוּחַ 125⁹, latitudo, locus amplus, spatium, recreatio.

רוּם altus fuit. Certa praeter רוּם 1 Sam. 2, 1 exempla Perf. non habeo, nam ubicunque fere de Partic. cogitandum, et Prov. 16, 18 Bmb. I רוּם pro רוּם praebet et 30, 32 legitur in Bomb. רוּם. — Imprf. formatur a רוּם Jes. 52, 13 רוּם, quod ad רוּם pertinet uti מאך ad טכך, et hujus formae secundariae exemplum in Perf. exstat Ezech. 31, 10 רוּם Bmb. רוּם Buxt. Ex scriptura רוּם explicatur scriptura רוּם, quam Levy et רוּם quam Buxt. attulit. Syr. Pe. inusitatum est, ideoque forma Imprf. רוּם summopere dubia immo falsa est, nec minus falsa forma רוּם in Pe. quum pertineat ad Afel. Deut. 17, 20 Buxt. affert רוּם, Bomb. habet רוּם at ed. Sab. רוּם, i. e. רוּם. Sic Deut 8, 14 Bmb. רוּם, Sab. רוּם = רוּם male. Ps. 89, 14, 18 Bmb. habet רוּם et רוּם. — Hinc formas ita statuerim: Perf. *רוּם, Imprf. רוּם, Partic. *רוּם, quod codice Reuchl. confirmatur, qui habet רוּם, רוּם Hos. 13, 6, Ezech. 28, 17 רוּם Ezech. 31, 10 et in Imperf. רוּם Jes. 40, 4, רוּם Jes. 49, 11, רוּם Ezech. 31, 14. — Perf. fem. רוּם 1 Sam. 2, 1 quod ex Hebr. servatum, etiam in R. exstat. Buxt. in Imprf. loc. laud. habet רוּם. — Af. אָרוּם 322, Imprf. *אָרוּם, Inf.

לִאֲרִמָּא אֲרִמָּא Levit. 10, 15 אֲרִמָּא, Partic. *מִרִּים elevavit, erexit. Levit. 10, 15 אֲרִמָּא
respondet hebr. לחניף תנופה, de quo consulas lexicon hebr. | אֲרִמָּא
elevatio, id quod sumitur = תְּרִמָּה pars tamquam tributum
oblata 5¹⁷. | Palp. רמרם = syr. رَمَرَم elevavit, altavit, contractum
in ררם cf. ררבב habes in Partic. pass. מִרִּים elevatus 32, 127¹². Editiones
vulg. habent מרורם | Polel *רומם, Itpol. *אתרומם 155²⁰ exaltatus
est. | *רמא abs. *רם altus cf. 34¹⁴. | רמא altitudo, collis 25¹¹, Pl.
abs. רמן 52. | רומא altitudo, locus celsus, dignitas. | מִרִּמָּא alti-
tudo. Pl. estr. שְׂמֵי שְׂמֵי מִרִּמָּא altitudines coeli 160. | רומי n. pr.
urbis, Roma, רומי Romani 30, 111.

רוק Pe. inusit. mandaice sput Norberg Lexid. Af. אֲרִיק
effudit 2¹⁴. | רוקנא abs. רוקן 50¹ vacuus. | רוקנא f. *רוקנא, abs.
רוקנא Genes. 1, 2 vacuus. Editiones habent רוקנא.

רוז c. S. רוזין 76¹¹, רוזא 146, arcanum, mysterium. Voca-
bulum est persicum רוז, Syris forma רוֹן et רוֹן usitatum, cujus |
primum collato armenio erêz explicuit Lagarde Ges. Abhdlg. 192¹¹.

רוזא, al. lect. מרוזתא malleus 117¹⁴. Syr. | רוזא
exstat Job. 41, 20 Hxpl.; Jud. 5, 26; 1 Reg. 6, 7. — Radici רוז
syr. tribuitur sensus spargendi, fundendi, destillandi.

רוזא ovis, agna; scriptura רוזא haud dubie falsa est,
arab. est رُوْح, syr. vocabulum inusitatum.

רוחם, Partic. act. רווחים, cum Pronom.
רווחים 90⁹, Partic. pass. רווחים, Inf. מרוחם amavit. — *Quodsi hebr.*
uno in loco Ps. 18, 2 אֶרְחַמְּךָ est amabo te, qui locus 2 Sam. 22, 2
deest, sequitur versiculum psalmo additum esse tempore florentis
inter Judaeos Aramaismi, nam solis Aramaeis Peal et notio
amandi in usu sunt. — Pa. *רוחם misertus est. — Itpa. *רוחם
Imprf. ותרחם c. על et מן קדם 137¹⁰ misericordia exhibita est.
Sensus miserendi formae Pa. proprius videtur, et Pe. nihil nisi
amare designare censeo. Syr. *Etpeel* est amatus est. | רווחים miseri-
cors, a Muhammede in Qoranum receptum الرُّحْمَنُ.

רוחץ, Perf. rarum et quod plerumque in Participiis,
Imperat. et in Infinit. usitatum est, fiduciam in aliquem ponere,

fidere, spem habere. — Itaque רָחִיק, Plur. רָחִיקִים 49 Partic. pass., seu potius Adjectivum qualitativum, confidens, fiduciam ponens. Ejus loco 40²², 123⁶ alia lectio est רָחִיק in A. et R. — Imperat. est רָחִיק et רָחִיצֵי Buxt. Inf. מְרַחֵק. Perf. habes Ps. 118, 10 sq.; 115, 10, 11. Imprf. exemplum non habeo. — Itpe. *אֶת־רָחִיק, Imprf. נִתְרָחִיק 146², Partic. Plur. מִתְרָחִיצִין confisus est. | רָחִיצָנָא abs. רָחִיצָן 143¹, c. S. רָחִיצָנִי, רָחִיצָנִיה, רָחִיצָנִי fiducia. — Radix ponitur pro hebr. בטח et חסה, לְרָחִיצָן = לְבִטָח. Raro in Hagiogr. adhibetur, hierosol. et mandaice adhibetur, non vero syr.

רחק = רחיק * רחק, Cāψ: radix arabice inusitata, longe abfuit. — Af. *אַרְחִיק amovit, removit, Partic. מְרַחֵק רָחֵק removes iram, i. q. מוֹרִיד v. s. אָרַךְ. Pa. *רָחִיק removit, rejecit, respuit. Partic. Pass. מְרַחֵק קָד' 34¹⁶, ubi Sab. מְרַחֵק קָד', Bmb. מְרַחֵק קָד' et Adler מְרַחֵק קָד' habent, quod pro תועבה positum est. מְרַחֵק est rejectum, abominandum. Ex lectione codicis babyl. reliquae fluxerunt. In A מְרַחֵק קָד' temere mutatum est, ut cum hebr. רָחִיק in Genetivo Targum concordaret. | רָחִיק = רָחִיק longinquus, remotus. Ita legendum 88¹⁹; 98⁵.

רחש = רחש * רחש, syr. رَحِش, رَحِش repsit, se movit. Partic. רָחִישׁ 92, fem. רָחִישָׁא 59⁶. — Af. *אַרְחִישׁ, Pl. אַרְחִישׁוּ effecit ut sese moveret 59⁶. | רָחִישׁ, רָחִישָׁא, רָחִישׁוּ, abs. רָחִישׁ animal repens (et natans) et collective animalia repens et natantia. רָחִישׁוּ דְעוֹפָא, quatuor pedibus incedens, Levit. 11, 20 insecta designat. — Syr. scribitur رَحِش.

רחש = רחש * רחש, Imprf. רָחִישׁוּ (vocales dant Buxt. et Levy) reliquit, rejecit, respuit. Imprf. c. S. אֶת־רָחִישׁוּ Exod. 23, 11 incultum sinas. Respondet hebr. נָטַשׁ, raro רָחַשׁ. — Editiones vulg. praebent Af. רָחִישׁ, sic etiam Sab.

רוק = רוק v. רוק.

רוש = רוש * רוש, Pl. רוֹשִׁים, רוֹשִׁים, רוֹשִׁים, c. S. רוֹשׁוּ Mich. 3, 11, רוֹשׁוּ רוֹשִׁים caput, princeps, initium, רוֹשׁוּ רוֹשׁוּ initium mensis 52.

רכב = רכב * רכב, Imprf. רָכַבְתִּי insedit equo, equitavit. Prf. 3 Plur. רָכַבְתִּי equitaverunt puellae Genes. 24, 60. Partic. רָכַבְתִּי 213, unde

221 aut רְכִיבָה equitas legendum, aut רְכִיבָהָ; c. S. רְכִיבָה 834 — *רכיבא Pl. abs. רְכִיבוֹן insedentes eodem sensu Jud. 5, 10. Sic etiam syr. رُكِبَ وُصِفَ vehebatur. | *מְרַכְבָּה Pl. estr. מְרַכְבָּהָ currus, at non adhibetur nisi de curru Dei הַמְרַכְבָּה dicto: מ' הַקָּדוֹשׁ thronus, currus majestatis ejus in Plur. Hab. 3, 4. Cf. ראשית. | *רכובא et רְכִיבָהָ = רְכִיבָהָ, Pl. רְכִיבָהָ, abs. רְכִיבוֹן 39 et fem. *רְכִיבָהָ, c. S. רְכִיבָהָ 2 Sam. 22, 37 genu. Est femininum Jes. 35, 3.

רכך abs. רְכִיךָ, fem. abs. רְכִיכָה 417 mollis, tener. | רְכִיכוּתָא, abs. רְכִיכוּתוֹ mollities, luxuria.

רכן = רָכַן = רָכַן inclinavit se. Itpe. *אֶתְרָכִין pass. inclinatus est, se inclinavit, f. אֶתְרָכִינָה, descendit de camelo = רָכַשׁ 75. Cf. Jonath. Genes. 46, 29. Pl. אֶתְרָכִינוּ inclinati sunt 124. — Af. אֶרְכִין inclinavit Imperat. fem. אֶרְכִינִי 69²⁰, inclina.

רכפת עֲנָנִין רכפת sola haec forma cstr. fem. occurrit. In רכפת עֲנָנִין 124 respondet hebr. חֲשֵׁרָה cui tribuenda significatio colligendi, congregandi = حشر, et רכ' ענ' vertendum densitas nubium, nimbi. — Notio *compositio, collectio, multitudo* omnibus locis, quos attulit Levy optime convenit, et etymologice collato *רכב composuit et רָכַשׁ explicatur. Buxt. duas significationes distinxit, 1. fremitus, 2. connexio, quarum prior ideo proposita est, quia רכפת pro hebr. חֲשֵׁרָה, חשאות, חמון Job. 36, 29; 26, 14, Jer. 10, 16 al. positum est. — Arab. رُكِبَ est terrae inhaesit delapsa *nix*.

רכשא רְכִשָׁא 141¹⁴ = رُكِبَ, quod semper est collectivum, equi, רְכִשָׁא רְכִימוֹ imponite sellas equis.

רמא רְמָא jecit, conjecit, Imprf. *רְמִי, Imprt. Sing. f. רְמָא Mich. 1, 16, Plur. רְמִי Mich. 1, 13. — Itpe. *אֶתְרְמִי, pass. Imprf. אֶתְרְמִי conjicietur, cadet Gen. 49, 17. — Ad Imprt. רְמָא cf. הָיָא, אֶסְמָא.

רומחא Pl. abs. רְוּמוּחִין hasta, lancea. Buxtorffii רומחא hebraizat.

רמלא abs. אֶרְמֵלָא, Pl. abs. אֶרְמֵלָן vidua.

רמס Imprf. *רְמִס 140⁴, 148 = רָמַס hebr. conculcavit. — Radix hoc sensu non nisi apud Hebraeos adhibetur; syr. رُكِبَ

est *احکم* cunctabundus, remissus, longanimis Bhbr. Chr. 582¹² DMZ 25³³³, Prov. 14, 17, et *احمد* quies, integritas = *احمد*.
احمد, Severus, Aphraates ed. Wright P. 9.

רמש abs. רמשא vesper, tempus vespertinum. Ad hanc radicem, quae Aramaeis hoc sensu propria, pertinet *الزوامس* aves noctu volantes, animalia nocte prodeuntia.

רסס estr. רסיסין* guttae 44, 148.

רעא (רעה et רעי), Imprf. רעי, Plur. רעין pastus est, comedit Jon. 3, 7; praeterea est 1. pavit, gubernavit, et 2. gratum acceptum habuit, c. c. ב 26¹⁸. — Hinc in Partic. pass. רעי = רעא acceptum, gratum, delectans, ליה רעי Deutr. 33, 16 gratum est ei, qui in coelis habitat. Idem Partic. vero et sensu activo adhibetur gratum habens, volens, proprie pastus, i. e. delectatus aliqua re 22⁸ את רעי למיזל tu vis ire, et Num. 23, 23, Plur. רעין delectantur. Et hoc quidem sensu punctatores etiam רעי ponunt Mich. 7, 18; 22⁸. Usus syriacus vocis רעא punctationi רעי favet. Buxt. in lexico nihil nisi Partic. activum affert, syr. vero רעא, רעא est pastor. — Itpe. את רעי 123⁸, Pl. את רעיא 114, Imprf. רעי delectatus est, oblectationem habuit. | רעיא, cstr. רעית* in editionibus uti hebr. רעה רוח Qohel. 1, 14, at quaeritur, num רעית sit forma recta, abs. רעיא (cf. רעיא, רעיא sub. רעא et רעיא, רעיא sub. רעיא) beneplacitum, voluntas, res accepta. C. S. רעיא, רעיא, et in abs. רעיא, quod est femininum, רעיא רעיא 65, et רעיא אם רעיא 27⁴, placuit, si placuerit, ubi syntaxis poscit statum absolutum. | רעיא Pl. c. S. רעיא cogitatio.

רעם Itpa. את רעם 14⁸, Pl. את רעם 86¹², את רעם 14¹⁵ mussitavit, questus est, murmuravit. Radix רעם est tonuit, רעם tonitru, at syr. רעם Joh. Ephes. 248 est concussus, vituperatus est, רעם submissa voce precatus est, Guidi Sette dormienti P. 43 רעם verba maesta Acta Pelagiae 5⁴ ed. Gildemeister.

רעע = רעע רעע, רעע fregit; רעע, abs. רעע 39¹ fractus. —

והרעון 935 fortasse Ipe. est, quod puncta suadent, confringantur, alia lectio vero radicem ררע praebet.

רפס 1 Prs. c. S. רפס:תון conculcavit 127. — Syr. etiam saltare, jubulare Isaac Ant. ed. Bickell II 202, Joh. Eph. 305.

רצע Af. *רצע 9015 perforavit. | מרצעא subula.

רקם 119 n. pr. urbis hebr. Kades appellatae. De Reqam, الرقم et الرقيم cf. Istakhri P. 64 et Mokaddasi 175, qui parasangam unam ab Ammano in Belqa vicum distare docent, unde sequitur Targumistis locum verum urbis Kades ignotum fuisse. De vera urbis Kades positione cf. Zeitschrift des deutschen Palaestina-Vereins VIII P. 182.

רקע רקיפה firmamentum.

רשא רשא, רשא* potis fuit, facultatem alicujus rei habuit, potuit, syr. رشا reprehendit, Pa. رشا potestatem tribuit, dedit, rem obtulit Euseb. H. Eccl. arm. 675, certavit, pugnavit رشا pro veritate Johan. Ephes. 278. Af. رشا cum Prs. tribuit alicui Kalilah and Dimnah ed. Wright. Index. Mandaice mutuo foenorique dedit. Norberg Lexid. — Partic. act. رشا 9626 is qui vim in aliquem exercet, exactor, creditor. Hinc deinde רשא proximo pecuniam mutuo dabit, proprie ejus potestatem habebit. | רשא c. S. רשא 12520, abs. רשא 9023 potestas, facultas, licentia, denique res mutuo data, credita.

רשם רשם, רשם* = רשם, רשם, רשם signum fecit, signavit. Pa. idem Partic. act. vel pass. רשם Jud. 5, 14 = hebr. מרשם signantes in bello; Levy: wenn sie aufzeichnen (die Mannschaften), Buxt.: quum consignati essent in bello.

רשע רשע, abs. רשע flagitium, impietas, scelus, syr. رشا. | רשא, Pl. abs. רשא scelestus, impius.

רתך רתך, רתך* fem. currus, quadriga. Plur. רתך 78, estr. רתך 84, c. S. רתך 148; רתך fem. Plur. cunctantur quadrigae ejus Jud. 5, 28. Proprie equos jugales, sub fraeno superbe incedentes designare videtur, arab. رتق, enim est contracto brevi passu incessit camelus.

רתח רתח mscl. 857 tremor, syr. رتق.

ש

Aramaice ש semper est ש, quodsi aliquoties ש in libris legitur, hebraizant scribae, nam pro ש aramaice scribendum ס. Formas per ש scriptas proposui puncto sinistro distinctas.

שאל, 1 Prs. שאלית, Imprf. *ישאל, Imprt. שאל 45, Inf. שאל interrogavit, quaesivit. שאל בשלם פ' 77 salutavit. Syr. שאל, f. שאלת. — Pa. שאל idem. | שאל n. pr. Saul.

שאר superesse = שר et שר in Pe. inusitatum. — Af. *שאר, Imprf. ישאר 41⁵, 40 effecit ut superesset, reliquit. — Itp. שאר, f. שאתרת 51⁰, Plur. שאתרו, Imprf. Pl. ישאתרו 126, 111⁹ relictum est, remansit. | שאר abs. cstr. שאר, c. S. שאתרוקן reliquum, residuum. — Radix syr. inusitata.

שבא I. שבא n. pr. Saba 75, cf. سبأ Abulfeda Hist. anteisl. ed. Fleischer P. 182.

II. שבא = سبي bello cepit, captivum duxit. Imprf. *שבי, c. S. ישביןך, Imprt. שבי 14³. — Itp. אשחבי pass. captus est. | שבא c. S. שביןך praeda, captivi. — שוביןך c. S. *שוביןך forma hebraizans, ducentes in captivitatem, raptos 162.

שבהר, c. S. שיהורי 163, 164 gloriatio, gloria, decor, syr. שבהר. Radix est בהר. שבהר splenduit, excelluit, שבהר splendidus, neosyr. שבהר lux, שבהר lucidus, שבהר illuminavit.

שבח Pa., fem. שבתח 113¹, Plur. שבתחו laudavit, celebravit. Imprf. *ישבח, Pl. 1 Prs. נשבח, c. S. ישבחולונן 117¹. Imprt. שבתחו 151². | שבתחא laus, carmen, encomium, abs. שבתחא 33, c. S. שבתחרי. | שבתחא Pl. *שבתחא 159 laus, canticum. Convenit cum syr. שבתחא quod pro šubḥā ponitur; i pro u scripsi, quia saepe syr. u pro chald. i ponitur cf. שבתחא. Vocabulum aram. a Mohammede formā سُبْحَانَ receptum est.

שבט cstr. שבטא 44¹ forma hebraizans, Pl. שבטא, c. S. שבטא tribus.

שבל 78¹⁴, abs. cstr. שביל, Plur. שביילא 114¹² via. Arab. سَبِيلٌ. Vox Armenis recepta, Lagarde Arm. Stud. 1689.

שבוע et שבועא 23¹² conjungitur cum masculinis, septem; שבועא 60¹¹, septimus mscl. determinatum, שבועא Exod. 23, 11 fem. determ. septimus (annus). Cf. 90². שבועין et שבועין 86²² septuaginta. Syr. مَسْبُوعٌ, مَسْبُوعَةٌ.

שבק Imprf. ישבוק, Inf. משבֵּק, c. S. משבֵּקִי relinquit, sivit, concessit, condonavit. — Itpe. *ישבֵּקִי, Imprf. ישבֵּקִי relinquit, condonatum est.

שבת fem. שבתא sabbatum, ex hebr. שַׁבָּת formatum, cujus ā infirmum cf. שבתתי. Syr. مَسْبُتٌ cum Qus.

שגר projecit. Pa. idem, Partic. pass. משגרא et משגרא 38³. Syr. مَسْجَرٌ = مَسْجَرٌ et مَسْجَرٌ Bar Bahl., مَسْجَرٌ = مَبْعُوثٌ et مَسْجَرٌ = مَبْعُوثَةٌ et انزال idem. — Distinguenda radix, quae cum שגר avertit, שגור remotus, longinquus, cohaerere videtur a שגר = שגר et שגר accendit ignem.

שגשג c. S. שגשגון, Imprf. 1 Prs. אֶשְׁגֵּשׁ 100²² perturbavit, perterruit. Syr. Peal مَسْجَسٌ, مَسْجَسٌ in usu est. | שגשגא 37⁵ perturbatio, tumultus, syr. مَسْجَسٌ. Arab. سَجَسٌ turbida fuit aqua.

שדא = שדא jecit, praecipitavit. Itpe. אֶשְׁדֵּר se projecit, se praecipitavit 40¹³ lectio recta, nam שדא tam saepe de avibus volantibus adhibetur, ut Buxt. radices duas proposuerit 1. jecit, 2. volavit, quod minime necessarium, si שדא intransitive sese projicere = volare intellegitur. Levy Buxtorffii distinctionem non sustulit. Cf. Job 39, 23.

שדד respondet hebr. יָדָד et יָדָדִי Jon. 1, 5 angulus, latus, μυχός Ps. 128, 3. Non cum ציד, ציד conferendum est sed cum שד ocluserit, unde שד, שד.

שדי שדי omnipotens, Deus ex hebr. desumptum.

שדך 1181^b et שדך* 156, ita et mandaice, Norberg Lexid. quievit, pacatus fuit, Hierosol. = ἐπαύσατο Land Anecd. IV, 223. — Syr. **ܫܕܚܐ** a Severo explicatur 1. per **ܫܕܚܐ** viatica, cibi, allato loco Ephraemi **ܫܕܚܐ ܕܥܦܪܝܡܐ**, 2. per **ܫܕܚܐ** fundamenta.

שדל Pa. *שדיל, Imprf. רשדיל 664 blanditiis pellexit, corrupit. שדק adustio, uredo segetum 371¹ ex hebr. שדשון formatum.

שהא Partic. שיהי 702¹ obstupescens. Radix שהא est ut **שג** incuriosus, quietus fuit, unde procedit 1. moratus est, cum stupore miratus est et 2. syr. **ܫܗܐ** refrigeratus, semiextinctus est, quod de igne, **ܫܗܐ ܕܢܦܝܢ ܡܪܝܚܐ** μαλθακόν, ignis fumigans Euseb. Hist. eccl. P. 643 arm. = 8, 12, 1 graece dicitur, deinde compressus, desertus fuit.

שוא = **ܫܘܐ** et **ܫܘܝ** aequus, planus, bene dispositus fuit, unde שוה aequum. — Pa. *שוה, c. S. שוה, 1 Prs. שוה, Pl. שוה, posuit, disposuit. Imprf. רשוה, אשוה, Plur. רשוה. Imperat. Sing. שוה 142⁰, 30⁵, 68⁸ juxta שוה. Partic. שוה 126. | שוה c. S. שוה 76⁹ lectus, stratum. Quaeritur num legendum sit שוה an שוה, nam ex formis שוה et שוה utraque recta est. Lectioni שוה favet prius Jod.

שדך 46, daemon, ex hebr. שדך de- sumptum, syr. **ܫܕܚܐ**. Radix est **ܫܕܚܐ** unde **ܫܕܚܐ** dominus.

שוה 75 n. pr. viri et gentis **Šual**.

שוה 134 remigavit, Partic. Plur. abs. שוה remigantes. Rad. **ܫܘܗ** est movendo permiscuit. Hinc procedit שוה flagellum, שוה remus, שוה spatium et שוה natare.

שום nomen vid. שום שום.

שוה Imprf. רשוה se linivit, se unxit 150, 39. Syr. **ܫܘܗ** est repsit et trivit, Pa. **ܫܘܗ** unxit.

שוה 152, שוה platea, forum 127⁶ juxta שוה, Pl. abs. שוה שוק, quae forma falsa est, quia arab. et syr. **ܫܘܗ**, **ܫܘܗ** dicitur.

Desumpta est ex hebr. שׂוֹרָה Cant. 3, 2 et ad formam segolatam recte pertineret. | שׂוֹרָה Pl. שׂוֹרָה 32¹ = hebr. שׂוֹרָה, ar. سَاقُ crus, armus in corpore animalis. Syr. سَاقُ est fem.

שׂוֹרָה mscl. abs. estr. שׂוֹרָה murus, Pl. *שׂוֹרָה, *שׂוֹרָה, c. S. שׂוֹרָה. Interdum fem. esse Levy probavit ex 2 Chron. 32, 5. Cf. 40²¹ lectionem A. | *שׂוֹרָה = שׂוֹרָה, Pl. שׂוֹרָה 73, שׂוֹרָה armilla, pericarpium, arab. سَوَارٍ, non vero catena. | שׂוֹרָה v. שׂוֹרָה.

שׂוֹרָה 98¹², 145² donum iudici oblatum, munus, corruptio. Arab. nihil radici respondet, nisi ad شك confugis, de quo Lane conferendus.

שׂוֹרָה ulcus inflammatum. Radix in omnibus dialectis semiticis caloris notione usu venit.

שׂוֹרָה Levit. 11, 16 ex hebr. שׂוֹרָה desumptum, in forma שׂוֹרָה שׂוֹרָה nomen avis immundae, quam larum esse LXX et Vulg. perhibent. Larus est Seemöwe, sea-gull, mouette. Gesenius-Roediger Thesaurus. | שׂוֹרָה Deut. 28, 22 ex hebr. שׂוֹרָה formatum, tabes, phthisis.

שׂוֹרָה Pe. שׂוֹרָה = שׂוֹרָה stultus fuit, inusit. Itpa. *שׂוֹרָה, Partic. שׂוֹרָה 39² insanum, dementem se monstravit.

שׂוֹרָה expandit. Itp. שׂוֹרָה — Buxt. et Levy Itpa. et Itpa. usitatum esse dicunt, — sese expandit, quod hebr. שׂוֹרָה על נפל על פניו respondet, se prostravit 153⁹. Ita et mandaice. Norberg Lexid.

שׂוֹרָה 30¹³ n. loci Sittim, ad litteram acaciae, nam שׂוֹרָה = copt. WAN† spina, est Acacia nilotica.

שׂוֹרָה largiter fluxit, operuit aqua terram, inundavit, lavit, Partic. *שׂוֹרָה 155, Plur. שׂוֹרָה 109.

שׂוֹרָה 157 fovea juxta שׂוֹרָה = hebr. שׂוֹרָה. Rad. שׂוֹרָה? שׂוֹרָה? Lagarde ed. שׂוֹרָה.

שׂוֹרָה שׂוֹרָה v. שׂוֹרָה.

שׂוֹרָה 141¹ catena, abs. a שׂוֹרָה formatum, quod ex šilsalta contractum. Rad. שלל, arab. سَلْسَلٌ, syr. سَلْسَلٌ.

שכב 117¹⁸, Imprf. ישכוב 35, 96⁷ et ישכוב 97, Partic. שכב cubuit de dormituris, aegrotantibus, cum muliere concumbentibus, qua in re constr. c. Acc. Hinc c. S. ישכבתי 38 concumbet cum ea. | משכבא*, Pl. cstr. משכבתי lectus, cubile.

שכח Af. אשכח 62⁷, f. c. S. אשכחתי 12¹, Pl. אשכחתי 86 invenit. Imprf. c. S. ישכחני 66¹³, Partic. Plur. משכחתי 118. Cf. Gram. syr. I 351. — Itpe. *אשכחתי, Pl. אשכחתי 141, Imprf. ישכחתי 51, 91¹⁷, 94⁶, Inf. אשכחתי pass. inventus est.

שכל אשתכלל Šaf. כלל quod vide.

שכן = hebr. שָׁכַן habitavit, in Pe. ut videtur per Hebraismum tantum et rarissime adhibitum Dan. 4, 18, — (Cant. 3, 10 Cod. bab. habet Pa. שָׁכַן quod est ex usu hebr. desumptum,) — cui syr. ^{هت}respondet. — | משכנא 75⁶, abs. cstr. משכן tentorium, tabernaculum. | שוכנין 75 habitationes. Cf. Jud. 8, 11, Jer. 3, 2; 9, 25; 25, 24, tentoria. De loco Gen. 25, 3 v. s. נגן | משכנא, syr. ^{هت}pignus, ^{هت}, non vero depositum quod alicui traditur et quod ar. ^{ودیعة} dicitur. Barhebr. Scholion ad Job 17, 3. V. Juynboll Jus schafiticum P. 126. LXXV, XXXII De deposito agitur Exod. 22, 6. — Redit ad Pa. ^{هت} collocavit, suppeditavit, praebuit, pass. ^{هت} concessum est Joh. Ephes. 103; cf. Lagarde Anal. syr. 106¹⁴, hierosol. ^{هت} donavit Land Anecd. IV 223, et ^{هت} est proprie res apud aliquem collocata. Quodsi in lingua Rabbiorum juridica est pignus sensu strictiore, unde fit denominativ. ^{משכין} in pignus accipere, et in pignus dare, hic etiam Syrorum usus est, Bruns-Sachau Syrisch-römisches Rechtsbuch § 96. 97. 99. Nabataei aequè vocem ^{רהק} et משכן in pignus dare adhibuerunt, Euting Nabat. Inschr. 3⁵; 4⁵. | שכניתי c. S. שכניתי habitatio, in specie praesentia gloriosa Dei, vocabulum saepissime adhibitum ad evitandos anthropomorphismos et anthropopathismos, quod ex theologia judaica Mohammedes in Qoranum recepit ^{السكينة}, unde in linguam Mysticorum migravit sensu tranquillitatis animi.

שלא = ^{هت} i. e. שלי נוא extrahens pisces a שלא traxit, nomen avis immundae Lev. 11, 17, hebr. ^{שלקה} dictae, quae

mergulus Vulg. *καταράκτης* LXX vertitur, Pelecanus Bassanus, Sturzpelecan. | שְׁלוּחָא Pl. שְׁלוּחָא Hab. 3, 1 quies, tranquillitas, a שָׁלַח subtraxit se labori, quievit. — Sensu speciali hinc procedit negligentia, oblivio, et peccatum ex incuria procedens, peccatillum, quo sensu בשלוֹ respondet hebr. בשגגה Levit. 4, 2. — Sic etiam intellegendum Hab. 3, 1 ubi veritas: ac si essent omnia peccata Israelitarum rel. velut peccata ex negligentia profecta.

שְׁלַח בִּיהָא שלה 17⁵ flamma, Šaf. להב quod v.

שָׁלַח misit. Imprf. שִׁלַּח, Inf. מִשְׁלַח 23², ubi משלח legendum. — Itpe. *אֲשַׁלַּח, 1 Prs. אֲשַׁלַּח־חַיָּה missus est 114¹⁵, Partic. Plur. מִשְׁלַח־חַיָּה missi 116. — Pa. שָׁלַח 23⁸ misit, comitatus est, c. S. שָׁלַח־חַיָּה expulit cum Gen. 3, 23, Pl. שָׁלַחוּ; Imprf. 1 Prs. מִשְׁלַח 89¹³, Imprt. c. S. שְׁלַח־חַיָּה dimittite me 74, Partic. מִשְׁלַח emittens (agens) radices Jes. 53, 2. — Af. אֲשַׁלַּח exuit, deposuit vestem, Imprt. אֲשַׁלַּח 13, 160, excoriavit, quae notio etiam in Pe. usu venit. Nota Syros distinguere מִשְׁלַח, מִשְׁלַח misit a מִשְׁלַח, מִשְׁלַח exuit. Gram. syr. I, 242.

שָׁלַט Imprf. שָׁלַט cf. 29¹⁸, Imprt. Plur. שָׁלוּטָה, Inf. מִשְׁלַט, c. S. מִשְׁלַטָּה, Partic. Plur. שָׁלַטָּה imperavit, dominium exercuit, dominatus est, constr. c. ב. Syr. مَسَلَّ, مَسَلَّ. | שָׁלַטָּה abs. שָׁלַט, Pl. cstr. שָׁלַטָּה potens, dominus. | שָׁלַטָּה, abs. שָׁלַטָּה, Plur. determ. שָׁלַטָּה dominus, dominator. | שָׁלַטָּה abs. שָׁלַטָּה dominatus, vis, שָׁלַטָּה dominatum exercet, שָׁלַטָּה vi, violenter 92².

שָׁלַח v. שִׁשְׁלַח שלל.

שָׁלַם = שָׁלַם, שָׁלַם, Pl. שָׁלַמוּ 55 integer, absolutus, perfectus fuit. Partic. act. Plur. שָׁלַמוּ 44, et in Sing. שָׁלַם 97²⁰, ubi vertendum: ex multorum testimonio perfectum sit iudicium. Hoc etiam lectio שָׁלַם vult, lectio אֲשַׁלַּם est perficias. — Pro hebr. חָמַם solet poni. — Pa. שָׁלַם, Imprf. 1 Prs. אֲשַׁלַּם 48¹⁷ et אֲשַׁלַּם, Inf. שָׁלַם perfectum reddidit, persolvit, retribuit, proprie in integrum restituit. Hunc ob sensum primitivum constr. c. Acc. e. c. אֲשַׁלַּם־לִּי 125¹¹ retribuet mihi dominus secun-

dum virtutem meam, proprie restituet me sec. virt. = שָׁלֵם
 hebr. — Af. שָׁלֵם perfecit, ad finem perduxit 2 Sam. 22, 26,
 tradidit = שָׁלַח Deut. 32, 30. Partic. Plur. שָׁלְמִים 87¹² per-
 ficientes. | *שָׁלֵם Adject., cf. syr. **ܫܠܡܐ**, abs. **ܫܠܡܐ**, abs. שָׁלֵם
 Hab. 3, 1, 2 Sam. 22, 26, Plur. abs. m. שָׁלְמִים, f. perfectus,
 integer, incolumis 33, 2. | שָׁלֵם, abs. שָׁלֵם pax 51⁶. | שָׁלְמִים
 cstr. שָׁלְמִים 48¹¹ retributio, compensatio.

שָׁלֵם 30⁴, Jud. 5, 24 nomen populi, quod pro שָׁלְמִים ponitur.
 Cf. Trg. Genes. 15, 19. Graece dicuntur Σαλάμιοι, de quibus
 Stephan. Byzant. s. v. haec habet: Σαλάμιοι ἔθνος Ἀράβιον·
 σαλάμα δὲ ἢ εἰρήνη· ὠνομάσθησαν δὲ ἀπὸ τοῦ ἔνσπονδα γενέσθαι
 τοῖς Ναβαταίοις. Nabataeis eos fuisse conjunctos jam nunc in-
 scriptionibus comprobatum est, in quibus שָׁלֵם נבטו ושָׁלֵם sanctu-
 arium Nabataeorum cum Salamaeis conjunctorum commemoratur,
 quos igitur sacra communia habuisse constat. V. Euting Naba-
 täische Inschriften aus Arabien Berlin 1885, Nro. 24, 44, 93. Sunt
 inscriptiones annorum 1 ante Christ. et 4, 26 post Christ. De
 ratione, cur Qenitae pro Salamaeis sint habiti, conferenda est
 commentatio de decem populis Genes. 15, 19 in Beresch. rab.
 fol. 100^b, 2 ed. Stettin et Talm. babl. Bab. bathr. 56^a.

שָׁלֵם Imprf. שָׁלַח, Partic. abs. שָׁלַח, f. שָׁלַח eduxit
 gladium e vagina. — Itpa. 3 Plur. fem. שָׁלַח extractae sunt,
 Jud. 5, 22 solutae sunt unguulae.

שָׁמַיִם, m. (syr. com.) cstr. שָׁמַיִם, coelum. Absol. habes in
 Βαλασαμιν = *שָׁמַיִם. Radix שָׁמַיִם? | שָׁמַיִם, c. S. שָׁמַיִם, abs. cstr. שָׁמַיִם
 61⁸, Ezr. 5, 1 שָׁמַיִם et sic etiam mandaice, Pl. *שָׁמַיִם, abs. שָׁמַיִם 62,
 nomen. Radix שָׁמַיִם, quae cohaeret cum **ܫܡܝܐ** et **ܫܡܝܐ**. Wright apud
 Robertson Smith Kinship P. 303.

שָׁמַיִם n. pr. viri Samgar.

שָׁמַיִם, Imprf. c. S. שָׁמַיִם = syr. **ܫܡܝܐ** extraxit,
 eduxit (gladium), — eduxit ex consuetudine, reliquit ut cessaret
 (ager), remisit, destitit Exod. 23, 10.

שָׁמַיִם in Itpa. Inf. שָׁמַיִם devastatio, desolatio.

vallium, quod locum quendam designat prope Ar Moab situm. Hebr. שפל effundere hic aramaice radice שפך exprimitur, a qua שפוך est nomen actoris effundens, fusor. Editiones vulg. praebent שפך et שפוך sensu passivo. De hujusmodi interpretationibus v. quae sub לחא disputavimus, neque de nomine loci Šafok lenahlayya serio inquirendum est.

שפל humilem esse, in Pe. inusitatum in Targ. dicit Levy. — Syr. vero Pe. usitatum est. | שפילא* imum, infimum, בשפילא 1027 in infimo monte. Syr. ܫܦܝܠܐ.

שפר Imprf. שפר* bonus, pulcher fuit. | שפר Mich. 1, 11, Exod. 22, 4 Stat. constr. cujus determinatum censeo שפר, ita ut sefar positum sit pro regulari sefur, šafra enim non occurrit in Targ. et syr. | שפר denotat auroram seu potius diluculum, hebr. שפר. — שפר* est pulchritudo, שפר locis laudatis optimum, praestantissima pars. | שפר abs. שפר pulcher, quod 27¹⁵ adverbialiter intellegendum est, ut saepe syr. ܫܦܪܐ, bene, acute; דשפיר, qui bene videt, est interpretatio ex theoria de prophetica visione profecta, qua שפר i. e. oculis clausis (cf. Gesenius Thes. sub שפר) ad ecstasin refertur, in qua oculis clausis sola mente propheta mysteria divina percipit. Sic jam LXX ὁ ἀληθινῶς ὁρῶν. Cf. libr. meum Die Prophetie des Joel P. 356. VIII, X. Origenes Opp. ed. de la Rue I, 22, 10. | שפר, syr. ܫܦܪܐ, hierosol. ܫܦܪܐ buccina, tuba. | שפר n. pr. oppidi Mich. 1, 11.

שקא Af. שקא* potavit, potum praebuit, f. שקא, c. S. שקא 70¹⁵ potavit eum. Imprf. fem. שקא*, c. S. שקא 70¹², 73², Imprf. שקא, Inf. c. S. שקא; ita legendum 70¹⁶ et שקא sine Suff. 61. Partic. שקא. | שקא abs. שקא 9¹⁶ liquor, id quod bibunt. | שקא = שקא potus, irrigatio, 115, 70¹⁹, 28. ש ביה canalis, e quo bibunt animalia, Genes. 24, 20.

שקל = שקל* שיקל, שקל sumpsit, abstulit, Inf. שקל 98⁴; lectio שקל ad שקל = שקל firmus fuit pertinet.

שקע = שקע* שקע = hebr. שקע demergi unde שקע faex, quod in liquidis demergitur. Hinc Itpe. שקע in Plur. demersi sunt. Exod. 15, 10.

שקק = syr. ܫܩܩ , unde ܫܩܩܐ DMZ 27, 506 alapa, percussit. Hinc forma c. S. ܫܩܩܐ 28²¹, quo ܫܩܩܐ redditur. Lect. alia ܫܩܩ , alia ܫܩܩܐ praebet; ܫܩܩ vero est suffecit, satis fuit, deinde ܫܩܩ in Pa. transtulit et in Itpa. irruit in aliquem, accidit, effecit ut accideret. Patet Targumistas in reddendo textu hebr. haesisse. Mandaice de complosione manuum adhibitum est, Norberg Lexid. | ܫܩܩܐ abs. ܫܩܩܐ Exod. 21, 25 plaga, vulnus.

ܫܩܩ in Pe. inusitatum, abominandum, turpem esse. Hinc ܫܩܩܐ impurum, res abominanda 7. — Pa. denominat. ܫܩܩܐ , Imprf. Plur. ܫܩܩܐܢ declaravit rem turpem esse, detestatus est. Vocabulum linguae leviticae technicum, Hebraeis proprium, et ex eorum lingua in Targ. receptum.

ܫܩܩ per ܫ scriptum v. ܫܩܩ .

ܫܩܩܐ mentitus est, dolose egit 26⁸, constr. c. ב. Pa. ܫܩܩܐ 50¹¹ idem. | ܫܩܩܐ abs. ܫܩܩܐ mendacium, fraus, falsitas, vanitas, syr. ܫܩܩܐ .

ܫܩܩܐ , f. ܫܩܩܐ , Pl. ܫܩܩܐ 1. solvit, 2. permisit, 3. solvit ionera et sarcinas jumentorum 71¹⁸, 4. solutis sarcinis substitit in tinere, castra posuit Num. 21, 10, consedit aliquo loco Num. 24, 2. Imprf. ܫܩܩܐ , Inf. ܫܩܩܐ , c. S. ܫܩܩܐ 28⁴ actio considendi tua = ubi restitisti. — Partic. act. ܫܩܩܐ commorans Num. 25, 1, Plur. ܫܩܩܐ Jud. 5, 19, Sing. f. ܫܩܩܐ 111. — Partic. pass. ܫܩܩܐ eodem sensu usitatus est 53⁴, 26¹⁹, 27¹³. — Itpa. dissolvi, incipi, Partic. ܫܩܩܐ 40¹³, v. ܫܩܩܐ . — Pa. ܫܩܩܐ et ܫܩܩܐ 137¹ incepit. — Af. ܫܩܩܐ Causativum notionis 4 in Peal, effecit ut commoraretur, collocavit; ܫܩܩܐ etiam de ܫܩܩܐ adhibetur 124¹⁸, Deus moratus est = ܫܩܩܐ . Formae sunt ܫܩܩܐ , c. S. ܫܩܩܐ , ܫܩܩܐ , Imprf. ܫܩܩܐ , c. S. ܫܩܩܐ , Inf. ܫܩܩܐ , c. S. ܫܩܩܐ . Hinc LXX fecerunt κατάλυμα hospitium. | ܫܩܩܐ 54⁶ in ܫܩܩܐ = ܫܩܩܐ planities ubi degunt. Scriptura per ܫ , ad normam hebr. ܫܩܩܐ adhibita, radicem ܫܩܩܐ suadet, quae tamen aramaice non adhibetur. Hierosol. habes ܫܩܩܐ , πεδία Land Anecd. IV, 223. | ܫܩܩܐ abs. ܫܩܩܐ , Plur. ܫܩܩܐ abs. ܫܩܩܐ , c. S. ܫܩܩܐ , castra, παρεμβολή 24²¹, 75¹². | ܫܩܩܐ

n. act. ad Pa. *שִׁירָא* incepit pertinens, initium Gen. 49, 9. | *שִׁירָא*
Pl. *שִׁירָא* abs. שִׁירָא convivium, epulae, cibus. Syr. | ܫܝܪܐ
prandium, ἄριστος, est solutio jejunii et finis inediae, a solvendo
dictum, ut ܦܬܘܪ a findendo et breakfast a rumpendo.

שרש Pl. c. S. שִׁירָא 130³ radix, syr. | ܫܝܪܐ.

שרה n. pr. Sara, ש ex hebraea scriptura servatum.

שח n. pr. Seth. 67.

שחא = שחא bibit, 1 Prs. שחא, Pl. שחא 74⁴,
שחא 43; Imprf. שחא, נשחא, שחא, Imprf. mscl. שחא 70¹³, 73³,
syr. | ܫܚܐ. Partic. שחא, cf. שחא, f. שחא, Plur. שחא. — Itp.
*שחא, Imprf. שחא 9 passiv. | *שחא potus, c. S. 100²⁰.

שחק siluit. Imprf. שחק, Pl. שחק Exod. 15, 16,
Partic. שחק, syr. | ܫܚܩ, ܫܚܩ. | שחק 139⁷ revera tacitus,
mutus, at loco laudato interpretatio hebr. ܫܚܩ etymologica, de
quibus cf. לחא et שפך. — שחק aliis est: ad tempus arandi perti-
nens, ventus qualis tempore arandi est, quem bis per annum in
agris colendis aegre cupiunt, aliis vero a שחק surdus, mutus deri-
vatur. Ab horum partibus stat Targumista.

שחא conjungitur c. msc. sex. — שחא 90¹ conj. cum f.
שחא sex anni. *שחא abs. שחא sextus. Radix Aramaeis
non potest tribui nisi שחא, at a dialectis recedit, quibus radix
est ܫܚܩ.

ת

תבנא 71 stramen, palea.

תבע c. S. תבע postulat, quaesivit. Imprf. *תבע,
Inf. תבע 6³, Partic. תבע.

תבר, f. תבר, Imprf. *תבר, c. S. תבר, Pl. תבר 9,
Imprt. *תבר, Pl. תבר fregit, confregit. Itp. *תבר 95, Imprf.
תבר 77² pass. fractus est. Pa. *תבר, 2 Prs. c. S. תבר 84¹⁰,
Imprf. תבר, Inf. תבר fregit, delevit. | תבר, abs. תבר, c. S.

תון confractio, clades. Syr. ܛܘܢܐ praeda. | מַחְבֵּרָא 2 Sam. 22, 5 sella parturientium, quod ex tradita apud Rabbinos interpretatione hebr. מִשְׁפֵּר desumptum est in Targ., quamvis hebr. מִשְׁפֵּר re vera sit orificium uteri. Arab. مَشْبَرٌ cui est notio sellae parturientis, ex Aramaeo in arab. linguam receptam esse suspicor. Nam ثبر est retinuit, prohibuit, perdidit, et quis sana mente praeditus sellam parturientis dixerit a retinendo locum retentionis, perditionis?

תדר 159 perpetuitas, perpetuum, continuo. Radix דור circuire, in orbem ire. — Respondet hebr. דָּוַר, rad. מָדַד.

תהום Pl. תְּהוֹמִים, abs. תְּהוֹמִין abyssus. Radicem Gesenius statuit תָּהַם, assyriace tiāmtu interpretantur mare.

תוב f. תָּבַח, תָּבַח (cf. sub. תָּבַח et תָּבַח de vocali brevi), Imprf. תָּבַח, תָּבַח Num. 22, 34, Partic. *תָּבַח, Plur. תָּבַח revertit, rediit, sese convertit. — Af. תָּבַח, תָּבַח 254, 198, effecit ut reverteret, reduxit, retribuit, respondit, restituit. — Imprf. cum vocali longa Praefixi *תָּבַח, תָּבַח, c. S. תָּבַח 974, 98 et sic Infinit. תָּבַח pro legitimo *תָּבַח, תָּבַח. — Ittaf. *תָּבַח, Imprf. תָּבַח 64¹⁶ reductus est, revertit. Male in editionibus passim scribitur תָּבַח, quod pertinet ad תָּבַח et תָּבַח. | תָּבַח reditus, c. S. f. תָּבַח reditus tuus pro hebr. תָּבַח desiderium tuum positum est. | תָּבַח Particula, iterum, denuo. — Hebr. est תָּבַח, arab. تَوْبٌ, unde sequitur vocabulum تَوْبَةٌ poenitentia ex Aramaismo in linguam arabicam esse receptum.

תוה = תָּוַח, trepidavit, pavit, perturbatus est. Partic. תָּוַח 42¹⁹, 43² cf. Dan. 3, 24. | תָּוַח cstr. תָּוַח 43¹ terror, pavor. Abs. scribendus תָּוַח sive תָּוַח Genes. 27, 33, Sab. non vero תָּוַח, quod in lexica receptum est.

תון Pl. תָּוַח, תָּוַח conclave, תָּוַח in domo Deut. 32, 25; hieros. תָּוַח, τραπεζα Land Anecd. IV, 224, syr. תָּוַח. Radix re vera est תָּוַח, unde תָּוַח aedificium erectum et תָּוַח hebr., at fortasse vocabulum peregrinum est in omnibus dialectis.

תור abs. cstr. תור, Pl. תורין, cstr. תורי taurus, bos. Ar.

שור hebr. תור

תורמנא, תורמך, תורמי c. S. תורום abs. cstr. תורמא * תחם
תורמי cstr. תורמי finis, terminus, limes, fines. Syr. ܬܘܪܡܢܐ

לחחא nomen abstr. infimum, id quod infra est, לחחא תחת
36, 39 versus partem inferiorem. | תחוח sub, c. S. Plur. תחוחך,
תחוחוי. Componitur cum תחוח e. c. תחוחות שמיא sub coelo. — Pro
תחוחא legendum est תחוחה 62¹⁰. Syr. ܬܘܪܡܢܐ, c. S. Pl. ܬܘܪܡܢܐ,
radix vero תחח.

תורפא, תורפא תורפא ficus, arbor et fructus 63, תורפא תורפא
Singular. est תורפא, abs. תורפא, syr. ܬܘܪܦܐ pro ܬܘܪܦܐ, cstr. תורפא,
Pl. תורפא = ܬܘܪܦܐ, c. S. תורפא Joel 1, 7. Arab. ترمي is nomen
unitatis, תורפא collect. Radix תורפא in תורפא cernitur, at undenam
ficuum nomen repetendum?

תורבא, תורבא orbum esse, liberis destitutum esse. Partic. abs. f.
תורבא orbata liberis 100²¹. — Af. תורבא, Imperf. תורבא,
orbum reddidit, orbavit Deut. 32, 25. — Hebr. תורבא, arab. تروبا

תורבא, תורבא = תורבא, תורבא תורבא suspendit. Partic. Pass. תורבא
suspensus, dependens 136¹, Pl. m. תורבא 42¹⁷, fem. תורבא 157. —
Itp. תורבא suspensus est, Pl. תורבא procrastinati sunt Genes. 4, 24.

תורבא, תורבא 39, 139¹, vermis, syr. ܬܘܪܒܐ, Pl. ܬܘܪܒܐ
Aphraat. 95, 96. Jes. 66, 24. Radix videtur תורבא caput exeruit,
e loco, in quo fuit; longo collo fuit.

תורבא, תורבא Imperf. תורבא (תורבא) Imperat. fem.
תורבא evulsit, decerpsit, Mich. 1, 16, Jer. 7, 29; Partic. pass. תורבא
avulsus, Exod. 22, 30. Caro ab animali vivo avulsa lege Noachica
vetita est, et a תורבא, pro quo loco laudato posita est, diversa.

תורבא, תורבא conjugitur c. mscl. et תורבא conjugitur cum fem.
tres. | תורבא abs. תורבא 58¹², 87¹⁰ tertius. | תורבא triginta.

תורבא, תורבא Pl. תורבא 109⁸ miratus est, stupuit, obstupuit.
Syr. ܬܘܪܒܐ.

תמים תומים 51 Tummim ex hebr. תומים desumptum.

תמן תמן Partic. localis, ibi, תמן תמן inde, תמן תמן illuc. Radix תמן cf. תמן et תמן, arab. تَمَّ | תמן תמן* conjungitur c. mascl., תמן תמן* conj. cum. fem. octo, syr. ܬܡܢܐ, ܬܡܢܐ. תמן תמן octavus. | תמן תמן* octaginta, quod babylonice etiam תמן תמן scribi potest, unde explicatur editionum vulgatarum Genes. 5, 25, Exod. 7, 7, ubi etiam Sab. habet Pathach. Adler praebet תמן תמן.

תנא תנא = תנא, תנא תנא iterare unde תנא תנא, abs. תנא תנא secundus 61⁹ etiam hierosol. Land Anecd. IV, 227; תנא תנא 107 et תנא תנא 67⁶ fem. secunda. | תנא תנא secunda vice. Ita syr. ܬܢܢܐ, at reliquae formae syr. non adhibentur v. תנא. Si Apoc. 2, 11; 20, 6, 14; 21, 8 ܬܢܢܐ | ܬܢܢܐ legitur, vocabulum est terminus technicus theologiae judaicae et ita interpreti illi receptum. Cf. תנא P. 227.

תנן I. תנן fumare, unde Partic. act. תנן 88¹⁸ fumans. | תנן תנן 124¹², c. S. תנן תנן 114⁸ fumus. Editiones praebent תנן תנן, Sab. תנן תנן Gen. 19, 28 et תנן תנן juxta תנן תנן Exod. 19, 18, denique תנן abs. Genes. 15, 17. Neosyriace scribitur ܬܢܢܐ et ܬܢܢܐ, in lingua veteri ܬܢܢܐ Apoc. 9, 2, 3 Urm., quae est forma secundaria per ān a ܬܢܢܐ = תנן תנן uti mandaice תנן תנן derivata. Etiam aethiopice est vox monosyllaba 𐩧𐩣: vapor, fumus.

II. תנן תנן Pl. תנן תנן, balaena, cetus, draco.

תנר תנר abs. תנר תנר fornax, furnus 9.

תעב תעב Pl. תעב תעב ex hebr. תעב תעב aramaice formatum, — nam in reliquis dialectis praeter hebraeam radix תעב inusitata est, — res abominanda, foeda, abominatio.

תען תען n. pr. urbis Taanach 117 rad. תען תען.

תפא תפא 85²² cymbalum, Pl. תפא תפא 86. Ar. est ܬܦܐ, at syr. inusitatum et voce ܬܦܐ redditum, ܬܦܐ enim syr. est fluxit et ܬܦܐ fluvius.

תקל תקל = תקל, Imprf. תקל תקל ponderavit, 96 argentum ponderatum dedit. | תקל תקל = hebr. תיקל, rad. תקל 70. | תקל תקל*

c. S. מִתְקַלֵּיהּ, Pl. מִתְקַלֵּין pondus 70²⁶. Editiones praebent formas a *מִתְקַלֵּא derivandas, at respondet arab. مَتَقَالٌ, hebr. מִשְׁקוּל et syr. ܡܬܩܠܐ, itaque hae formae rejiciendae sunt. — Nota תְּקַל et תְּקַלְתָּ Perfectum passivum esse Dan. 5, 25, 27. Cf. Gram. syr. I, 253. — | תְּקַלֵּא 101 offendiculum, scandalum, lapsus. Exod. 23, 33.

תְּקַן = תְּקַן = ܦܩܢ firmum, stabilem, rectum esse, Inf. תְּקַן hebr. Qohel. 1, 15. — Pa. תְּקַן ordinavit, ornavit, composuit, stabilivit, Partic. pass. מְתַקֵּן Mich. 4, 1 = נָכוֹן hebr. — Af. תְּקַן, 1 Prs. תְּקַן 49⁹, 2 Prs. תְּקַנְתָּ, 3 Plur. fem. c. S. תְּקַנְתֶּינָהּ 85¹⁶ ordinavit, constituit, praeparavit. | תְּקַן 6 stabilis, firmus, rectus, conveniens, pro quo editiones vulgatae scribere solent תְּקַן, Plur. m. תְּקַנֵּין 75; f. תְּקַנֵּינִי 36. — Lectio תְּקַן 27⁹ emendanda est in תְּקַן | תְּקַן 160 ordinatio, ornatus, directio, ornamentum.

תְּקַם = תְּקַם = תְּקַם 21¹⁷, juxta תְּקַם 139⁹ bis, firmus, validus, onerosus fuit. Imperat. Plur. תְּקַם 60, unde Imprf. exspectatur *תְּקַם, cf. 48¹⁹; in editt. vero legitur Imprf. תְּקַם, et sic 48¹⁹, 53 juxta תְּקַם et Imperat. תְּקַם. — Pa. *תְּקַם 1. roboravit et 2. violenter tractavit 2 Sam. 22, 18 in Plur. c. S. תְּקַם me aggressi sunt. — Itpa. *תְּקַם, Imprf. תְּקַם 28⁹ potentem se monstravit. | תְּקַם 26¹⁴, c. S. תְּקַם 123², abs. תְּקַם vis, robur, vehementia. | *תְּקַם abs. תְּקַם, תְּקַם 47, fem. abs. תְּקַם male pro תְּקַם 13, fortis, firmus, validus.

I. תְּרַא ex תְּרַא mutatum; תְּרַא conjungitur cum masculino, duo 94. — תְּרַא conj. cum fem. duo, תְּרַא duae myriades 139. — תְּרַא תְּרַא duodecim conjung. cum msc. תְּרַא עֶסֶר 102. — תְּרַא תְּרַא duodecim 102⁸ conjungitur cum fem. תְּרַא עֶסֶר קַמֵּן. — Cf. syr. ܦܩܢܐ et ܦܩܢܐ. | ܦܩܢܐ, c. S. duo, ambo, itaque תְּרַא illi duo.

II. *תְּרַא Imprf. *תְּרַא emollivit, maceravit. Plur. תְּרַא Deut. 28, 40 macerabunt olivas tuas, i. e. oleum praeparabunt. Oleum enim olivarum ita praeparatur, ut olivis contusis aqua infundatur, quo facto oleum, quod pro levi suo pondere aquae innatat, de aqua hauritur. Mandaice et syr. ܦܩܢܐ, ar. ܦܩܢܐ.

תרב abs. cstr. תֵּרֵב, Pl. תֵּרְבִּיאַ, cstr. תֵּרְבֵי adeps, pars adiposa quae in sacrificiis obfertur.

תֵּרַךְ, תֵּרְךָ 17¹⁸, Pl. c. S. תֵּרְכֵיכֶם expulit, perdidit. Ponitur pro hebr. הוֹרִישׁ. Imprf. *תֵּרְכֵךְ, 1 Prs. c. S. אֶתְרַכֶּיחַ 24¹⁴, אֶתְרַכֶּיחַ, אֶתְרַכֶּיחַ 101⁴. — Itpa. *אֶתְרַךְ, 1 Prs. אֶתְרַכֶּיחַ, expulsus est, 135.

תֵּרַס Pl. abs. תֵּרְסֵיךָ 115 clypeus, scutum. — Af. מתֵּרַס clypeo se armavit, deinde pugnavit. Hinc fortasse מתֵּרַס 158¹¹ est Partic. propugnator et vertendum: ad te confugimus, ad propugnatorem pro nobis. At si מתֵּרַס est Inf. Peal, quod simplicitas phrasis et scriptura sine י secundae syllabae suadet supponere, etiam Pe. sensu sese armandi et protegendi admittendum est. Lagardius e cod. Erfurtensi edidit מֵתֵּרַס, quod haud dubie est Inf. Peal.

תֵּרַע = תֵּרַע, תֵּרַע Pl. תֵּרְעֵיךָ scidit, rupit. Imprf. Pl. תֵּרְעֵיךָ 9¹⁸ rumpent, sed cf. רֵעַע. — Pa. תֵּרַע discerpit, laceravit, tendines dissecuit 76¹⁵. | תֵּרַע abs. cstr. תֵּרַע porta.

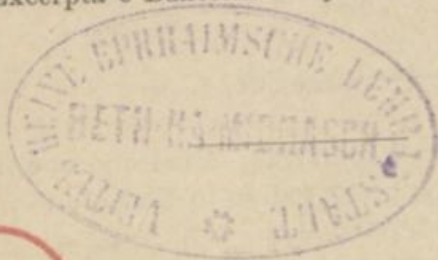
CORRIGENDA.

- P. 12¹¹ leg.: AB לְשֵׁם hebraizant.
 P. 15 leg. מִמְדִּנַח Num. 21, 11.
 P. 33¹⁰ leg. Sab. pro Sonc.
 P. 34 l. 2 leg. אֲוִיחָא pro אֲוִי.
 P. 36¹¹ leg. Cod. דֶּלֶשׁ pro דֶּלֶשׁ.
 P. 37⁵ leg. שְׁגוּשִׁיאַ pro שְׁגוּ.
 P. 68 leg. בְּיוֹמִין pro בְּיוֹמִין Genes. 24, 1.
 P. 68⁶ dele B.
 P. 96 leg. תֵּרְכֵיךָ pro תֵּרְכֵיךָ Exod. 22, 20. Alia lectio esse videtur תֵּרְכֵיךָ.
 P. 142 leg. תֵּפְנוֹקֶךָ pro תֵּפְנוֹקֶךָ codicis in Mich. 1, 16.
 P. 144 leg. מִדְּרוֹן pro מִדְּרוֹן Mich. 3, 2.
 P. 150¹ in אֶתְחַנַּא Pathach rectum videtur.

INSUNT IN HOC LIBRO

- Genesis 1—4, P. 57.
 Genesis 24, P. 68.
 Genesis 49, P. 76.
 Exodus 15, P. 83.
 Exodus 20—24, P. 87.
 Levitic. 9—11, P. 1.
 Num. 20, 12—25, 9, P. 11.
 Deuter. 26—29, 8, P. 32.
 Deuter. 32—34, P. 44.
 Judic. 5, P. 113.
 2 Sam. 22—23, 7, P. 123.
 Jesajas 52, 13—53, 12, P. 129.
 Jona 1—4, P. 132.
 Micha 1—7, P. 140.
 Habacuc 3, P. 104.
 Somnium Mordechaei P. 154.
 Glossarium P. 167.
 Excerpta e Buxtorfii Babylonia P. 81 et 118.

Typis Guilielmi Drugulini Lipsiensis.

102

